Sveučilište u Zagrebu

Fakultet elektrotehnike i računarstva

Nikola Banić

Popularizacija djela „Nebeske objave“ svete Brigite Švedske

Zagreb, 2011.

Ovaj rad izrađen je na Katedri moralne teologije pod vodstvom doc. dr. sc. Franje Podgorelca (Katolički bogoslovni fakultet) i predan je na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade u akademskoj godini 2010./2011.

Sadržaj

1. Uvod....1

2. Opći i specifični ciljevi rada....4

2.1 Opći ciljevi rada....4

2.2 Specifični ciljevi rada....4

3. Plan rada, ispitanici i materijal....6

3.1 Provjera dostupnosti Nebeskih objava u knjižarama....6

3.2 Provjera dostupnosti na Internetu....7

3.3 Anketa....7

3.3.1 Izgled ankete....7

3.3.2 Odabir ciljne grupe ljudi i provođenje ankete....9

3.3.3 Obrada i prikaz rezultata ankete....10

3.4 Prevođenje....10

3.4.1 Materijal....10

3.4.2 Rječnici....12

3.4.3 Postupak prevođenja....12

3.5 Izrada web stranice....12

4. Rezultati....13

4.1 Rezultati provođenja ankete – slučajni prolaznici....13

4.2 Rezultati dobiveni u franjevačkom samostanu....17

4.3 Cjeloviti odgovori....17

4.4 Dobiveni prijevod....18

4.4.1 Predgovor nebeskih objava gospođe Brigite od Matije iz Švedske....18

4.4.2 Četvrta knjiga....23

4.4.2.1 Prvo poglavlje....23

4.4.2.2 Drugo poglavlje....25

4.4.2.3 Treće poglavlje....27

4.4.2.4 Četvrto poglavlje....29

4.4.2.5 Peto poglavlje....32

4.4.2.6 Šesto poglavlje....34

4.4.2.7 Sedmo poglavlje....34

4.4.2.8 Osmo poglavlje....39

4.4.2.9 Deveto poglavlje....40
4.4.2.10 Deseto poglavlje....42
4.4.2.11 Jedanaesto poglavlje....44
4.4.2.12 Dvanaesto poglavlje....45
4.4.2.13 Trinaesto poglavlje....46
4.4.2.14 Četrnaesto poglavlje....47
4.4.2.15 Petnaesto poglavlje....48
4.4.2.16 Šesnaesto poglavlje....51
4.4.2.17 Sedamnaesto poglavlje....53
4.4.2.18 Osamnaesto poglavlje....55
4.4.2.19 Devetnaesto poglavlje....57
4.4.2.20 Dvadeseto poglavlje....58
4.4.2.21 Dvadeset i prvo poglavlje....60
4.4.2.22 Dvadeset i drugo poglavlje....61
4.4.2.23 Dvadeset i treće poglavlje....63
4.4.2.24 Dvadeset i četvrto poglavlje....65
4.4.2.25 Dvadeset i peto poglavlje....66
4.4.2.26 Dvadeset i šesto poglavlje....67
4.4.2.27 Dvadeset i sedmo poglavlje....68
4.4.2.28 Dvadeset i osmo poglavlje....68
4.4.2.29 Dvadeset i deveto poglavlje....69
4.4.2.30 Trideseto poglavlje....69
4.4.2.31 Trideset i prvo poglavlje....70
4.4.2.32 Trideset i drugo poglavlje....70
4.4.2.33 Trideset i treće poglavlje....71
4.4.2.34 Trideset i četvrto poglavlje....75
4.4.2.35 Trideset i peto poglavlje....76
4.4.2.36 Trideset i šesto poglavlje....77
4.4.2.37 Trideset i sedmo poglavlje....77
4.4.2.38 Trideset i osmo poglavlje....78
4.4.2.39 Trideset i deveto poglavlje....79
4.4.2.40 Četrdeseto poglavlje....80
4.4.2.41 Četrdeset i prvo poglavlje....81
4.4.2.42 Četrdeset i drugo poglavlje....82

4.4.2.43 Četrdeset i treće poglavlje....82
4.4.2.44 Četrdeset i četvrto poglavlje....82
4.4.2.45 Četrdeset i peto poglavlje....83
4.4.2.46 Četrdeset i šesto poglavlje....84
4.4.2.47 Četrdeset i sedmo poglavlje....85
4.4.2.48 Četrdeset i osmo poglavlje....86
4.4.2.49 Četrdeset i deveto poglavlje....87
4.4.2.50 Pedeseto poglavlje....88
4.4.2.51 Pedeset i prvo poglavlje....89
4.4.2.52 Pedeset i drugo poglavlje....91
4.4.2.53 Pedeset i treće poglavlje....94
4.4.2.54 Pedeset i četvrto poglavlje....94
4.4.2.55 Pedeset i peto poglavlje....95
4.4.2.56 Pedeset i šesto poglavlje....96
4.4.2.57 Pedeset i sedmo poglavlje....96
4.4.2.58 Pedeset i osmo poglavlje....97
4.4.2.59 Pedeset i deveto poglavlje....100
4.4.2.60 Šezdeseto poglavlje....101
4.4.2.61 Šezdeset i prvo poglavlje....102
4.4.2.62 Šezdeset i drugo poglavlje....104
4.4.2.63 Šezdeset i treće poglavlje....106
4.4.2.64 Šezdeset i četvrto poglavlje....108
4.4.2.65 Šezdeset i peto poglavlje....109
4.4.2.66 Šezdeset i šesto poglavlje....110
4.4.2.67 Šezdeset i sedmo poglavlje....111
4.4.2.68 Šezdeset i osmo poglavlje....112
4.4.2.69 Šezdeset i deveto poglavlje....113
4.4.2.70 Sedamdeseto poglavlje....114
4.4.2.71 Sedamdeset i prvo poglavlje....117
4.4.2.72 Sedamdeset i drugo poglavlje....119
4.4.2.73 Sedamdeset i treće poglavlje....121
4.4.2.74 Sedamdeset i četvrto poglavlje....121
4.4.2.75 Sedamdeset i peto poglavlje....129
4.4.2.76 Sedamdeset i šesto poglavlje....132

4.4.2.77 Sedamdeset i sedmo poglavlje....135
4.4.2.78 Sedamdeset i osmo poglavlje....137
4.4.2.79 Sedamdeset i devet o poglavlje....137
4.4.2.80 Osamdeseto poglavlje....137
4.4.2.81 Osamdeset i prvo poglavlje....138
4.4.2.82 Osamdeset i drugo poglavlje....138
4.4.2.83 Osamdeset i treće poglavlje....138
4.4.2.84 Osamdeset i četvrto poglavlje....138
4.4.2.85 Osamdeset i peto poglavlje....138
4.4.2.86 Osamdeset i šesto poglavlje....139
4.4.2.87 Osamdeset i sedmo poglavlje....140
4.4.2.88 Osamdeset i osmo poglavlje....140
4.4.2.89 Osamdeset i deveto poglavlje....140
4.4.2.90 Devedeseto poglavlje....140
4.4.2.91 Devedeset i prvo poglavlje....140
4.4.2.92 Devedeset i drugo poglavlje....140
4.4.2.93 Devedeset i treće poglavlje....141
4.4.2.94 Devedeset i četvrto poglavlje....143
4.4.2.95 Devedeset i peto poglavlje....144
4.4.2.96 Devedeset i šesto poglavlje....145
4.4.2.97 Devedeset i sedmo poglavlje....145
4.4.2.98 Devedeset i osmo poglavlje....146
4.4.2.99 Devedeset i deveto poglavlje....147
4.4.2.100 Stoto poglavlje....148
4.4.2.101 Sto i prvo poglavlje....149
4.4.2.102 Sto i drugo poglavlje....150
4.4.2.103 Sto i treće poglavlje....150
4.4.2.104 Sto i četvrto poglavlje....150
4.4.2.105 Sto i peto poglavlje....150
4.4.2.106 Sto i šesto poglavlje....151
4.4.2.107 Sto i sedmo poglavlje....152
4.4.2.108 Sto i osmo poglavlje....152
4.4.2.109 Sto i deveto poglavlje....152
4.4.2.110 Sto deseto poglavlje....153

4.4.2.111 Sto jedanaesto poglavlje.....153
4.4.2.112 Sto dvanaesto poglavlje.....153
4.4.2.113 Sto trinaesto poglavlje.....154
4.4.2.114 Sto četrnaesto poglavlje.....154
4.4.2.115 Sto petnaesto poglavlje.....154
4.4.2.116 Sto šesnaesto poglavlje.....154
4.4.2.117 Sto sedamnaesto poglavlje.....155
4.4.2.118 Sto osamnaesto poglavlje.....156
4.4.2.119 Sto devetnaesto poglavlje.....156
4.4.2.120 Sto dvadeseto poglavlje.....157
4.4.2.121 Sto dvadeset i prvo poglavlje.....157
4.4.2.122 Sto dvadeset i drugo poglavlje.....158
4.4.2.123 Sto dvadeset i treće poglavlje.....159
4.4.2.124 Sto dvadeset i četvrto poglavlje.....160
4.4.2.125 Sto dvadeset i peto poglavlje.....161
4.4.2.126 Sto dvadeset i šesto poglavlje.....161
4.4.2.127 Sto dvadeset i sedmo poglavlje.....161
4.4.2.128 Sto dvadeset i osmo poglavlje.....161
4.4.2.129 Sto dvadeset i deveto poglavlje.....162
4.4.2.130 Sto trideseto poglavlje.....162
4.4.2.131 Sto trideset i prvo poglavlje.....164
4.4.2.132 Sto trideset i drugo poglavlje.....164
4.4.2.133 Sto trideset i treće poglavlje.....166
4.4.2.134 Sto trideset i četvrto poglavlje.....166
4.4.2.135 Sto trideset i peto poglavlje.....167
4.4.2.136 Sto trideset i šesto poglavlje.....169
4.4.2.137 Sto trideset i sedmo poglavlje.....170
4.4.2.138 Sto trideset i osmo poglavlje.....171
4.4.2.139 Sto trideset i deveto poglavlje.....173
4.4.2.140 Sto četrdeseto poglavlje.....174
4.4.2.141 Sto četrdeset i prvo poglavlje.....176
4.4.2.142 Sto četrdeset i drugo poglavlje.....177
4.4.2.143 Sto četrdeset i treće poglavlje.....179
4.4.2.144 Sto četrdeset i četvrto poglavlje.....180

4.4.3 Peta knjiga (Knjiga pitanja)....181
4.4.3.1 Predgovor....181
4.4.3.2 Prvo ispitivanje....182
4.4.3.3 Drugo ispitivanje....183
4.4.3.4 Treće ispitivanje....184
4.4.3.5 Prva objava u knjizi pitanja....185
4.4.3.6 Četvrto ispitivanje....186
4.4.3.7 Peto ispitivanje....187
4.4.3.8 Druga objava....188
4.4.3.9 Šesto ispitivanje....188
4.4.3.10 Sedmo ispitivanje....191
4.4.3.11 Osmo ispitivanje....193
4.4.3.12 Treća objava....195
4.4.3.13 Deveto ispitivanje....196
4.4.3.14 Četvrta objava....199
4.4.3.15 Deseto ispitivanje....201
4.4.3.16 Peta objava....204
4.4.3.17 Jedanaesto ispitivanje....204
4.4.3.18 Šesta objava....207
4.4.3.19 Dvanaesto ispitivanje....208
4.4.3.20 Sedma objava....212
4.4.3.21 Osma objava....212
4.4.3.22 Trinaesto ispitivanje....213
4.4.3.23 Deveta objava....218
4.4.3.24 Četrnaesto ispitivanje....219
4.4.3.25 Deseta objava....221
4.4.3.26 Petnaesto ispitivanje....222
4.4.3.27 Jedanaesta objava....226
4.4.3.28 Šesnaesto ispitivanje....227
4.4.3.29 Dvanaesta objava....231
4.4.3.30 Trinaesta objava....233
4.4.4 Šesta knjiga....235
4.4.4.1 Prvo poglavlje....235
4.4.4.2 Drugo poglavlje....235

4.4.4.3 Treće poglavlje....236
4.4.4.4 Četvrto poglavlje....237
4.4.4.5 Peto poglavlje....238
4.4.4.6 Šesto poglavlje....239
4.4.4.7 Sedmo poglavlje....240
4.4.4.8 Osmo poglavlje....241
4.4.4.9 Deveto poglavlje....242
4.4.4.10 Deseto poglavlje....244
4.4.4.11 Jedanaesto poglavlje....247
4.4.4.12 Dvanaesto poglavlje....248
4.4.4.13 Trinaesto poglavlje....248
4.4.4.14 Četrnaesto poglavlje....249
4.4.4.15 Petnaesto poglavlje....251
4.4.4.16 Šesnaesto poglavlje....252
4.4.4.17 Sedamnaesto poglavlje....254
4.4.4.18 Osamnaesto poglavlje....255
4.4.4.19 Devetnaesto poglavlje....256
4.4.4.20 Dvadeseto poglavlje....259
4.4.4.21 Dvadeset i prvo poglavlje....261
4.4.4.22 Dvadeset i drugo poglavlje....263
4.4.4.23 Dvadeset i treće poglavlje....264
4.4.4.24 Dvadeset i četvrto poglavlje....267
4.4.4.25 Dvadeset i peto poglavlje....268
4.4.4.26 Dvadeset i šesto poglavlje....269
4.4.4.27 Dvadeset i sedmo poglavlje....270
4.4.4.28 Dvadeset i osmo poglavlje....271
4.4.4.29 Dvadeset i deveto poglavlje....274
4.4.4.30 Trideseto poglavlje....275
4.4.4.31 Trideset i prvo poglavlje....278
4.4.4.32 Trideset i drugo poglavlje....283
4.4.4.33 Trideset i treće poglavlje....286
4.4.4.34 Trideset i četvrto poglavlje....287
4.4.4.35 Trideset i peto poglavlje....290
4.4.4.36 Trideset i šesto poglavlje....294

4.4.4.37 Trideset i sedmo poglavlje.....296
4.4.4.38 Trideset i osmo poglavlje.....297
4.4.4.39 Trideset i deveto poglavlje.....297
4.4.4.40 Četrdeseto poglavlje.....306
4.4.4.41 Četrdeset i prvo poglavlje.....307
4.4.4.42 Četrdeset i drugo poglavlje.....308
4.4.4.43 Četrdeset i treće poglavlje.....310
4.4.4.44 Četrdeset i četvrto poglavlje.....311
4.4.4.45 Četrdeset i peto poglavlje.....312
4.4.4.46 Četrdeset i šesto poglavlje.....314
4.4.4.47 Četrdeset i sedmo poglavlje.....316
4.4.4.48 Četrdeset i osmo poglavlje.....317
4.4.4.49 Četrdeset i deveto poglavlje.....317
4.4.4.50 Pedeseto poglavlje.....318
4.4.4.51 Pedeset i prvo poglavlje.....319
4.4.4.52 Pedeset i drugo poglavlje.....320
4.4.4.53 Pedeset i treće poglavlje.....329
4.4.4.54 Pedeset i četvrto poglavlje.....331
4.4.4.55 Pedeset i peto poglavlje.....332
4.4.4.56 Pedeset i šesto poglavlje.....333
4.4.4.57 Pedeset i sedmo poglavlje.....334
4.4.4.58 Pedeset i osmo poglavlje.....335
4.4.4.59 Pedeset i devet poglavlje.....337
4.4.4.60 Šezdeseto poglavlje.....338
4.4.4.61 Šezdeset i prvo poglavlje.....339
4.4.4.62 Šezdeset i drugo poglavlje.....339
4.4.4.63 Šezdeset i treće poglavlje.....341
4.4.4.64 Šezdeset i četvrto poglavlje.....342
4.4.4.65 Šezdeset i peto poglavlje.....342
4.4.4.66 Šezdeset i šesto poglavlje.....350
4.4.4.67 Šezdeset i sedmo poglavlje.....353
4.4.4.68 Šezdeset i osmo poglavlje.....354
4.4.4.69 Šezdeset i deveto poglavlje.....355
4.4.4.70 Sedamdeseto poglavlje.....356

4.4.4.71 Sedamdeset i prvo poglavlje.....357
4.4.4.72 Sedamdeset i drugo poglavlje.....358
4.4.4.73 Sedamdeset i treće poglavlje.....358
4.4.4.74 Sedamdeset i četvrto poglavlje.....359
4.4.4.75 Sedamdeset i peto poglavlje.....359
4.4.4.76 Sedamdeset i šesto poglavlje.....361
4.4.4.77 Sedamdeset i sedmo poglavlje.....361
4.4.4.78 Sedamdeset i osmo poglavlje.....362
4.4.4.79 Sedamdeset i deveto poglavlje.....363
4.4.4.80 Osamdeseto poglavlje.....363
4.4.4.81 Osamdeset i prvo poglavlje.....364
4.4.4.82 Osamdeset i drugo poglavlje.....365
4.4.4.83 Osamdeset i treće poglavlje.....365
4.4.4.84 Osamdeset i četvrto poglavlje.....366
4.4.4.85 Osamdeset i peto poglavlje.....366
4.4.4.86 Osamdeset i šesto poglavlje.....367
4.4.4.87 Osamdeset i sedmo poglavlje.....367
4.4.4.88 Osamdeset i osmo poglavlje.....368
4.4.4.89 Osamdeset i deveto poglavlje.....369
4.4.4.90 Devedeseto poglavlje.....369
4.4.4.91 Devedeset i prvo poglavlje.....370
4.4.4.92 Devedeset i drugo poglavlje.....370
4.4.4.93 Devedeset i treće poglavlje.....371
4.4.4.94 Devedeset i četvrto poglavlje.....372
4.4.4.95 Devedeset i peto poglavlje.....373
4.4.4.96 Devedeset i šesto poglavlje.....374
4.4.4.97 Devedeset i sedmo poglavlje.....375
4.4.4.98 Devedeset i osmo poglavlje.....376
4.4.4.99 Devedeset i deveto poglavlje.....378
4.4.4.100 Stoto poglavlje.....379
4.4.4.101 Sto i prvo poglavlje.....379
4.4.4.102 Sto i drugo poglavlje.....379
4.4.4.103 Sto i treće poglavlje.....381
4.4.4.104 Sto i četvrto poglavlje.....381

4.4.4.105 Sto i peto poglavlje....382
4.4.4.106 Sto i šesto poglavlje....382
4.4.4.107 Sto i sedmo poglavlje....383
4.4.4.108 Sto i osmo poglavlje....384
4.4.4.109 Sto deveto poglavlje....385
4.4.4.110 Sto deseto poglavlje....385
4.4.4.111 Sto jedanaesto poglavlje....386
4.4.4.112 Sto dvanaesto poglavlje....386
4.4.4.113 Sto trinaesto poglavlje....387
4.4.4.114 Sto četrnaesto poglavlje....387
4.4.4.115 Sto petnaesto poglavlje....388
4.4.4.116 Sto šesnaesto poglavlje....388
4.4.4.117 Sto sedamnaesto poglavlje....389
4.4.4.118 Sto osamnaesto poglavlje....390
4.4.4.119 Sto devetnaesto poglavlje....391
4.4.4.120 Sto dvadeseto poglavlje....391
4.4.4.121 Sto dvadeset i prvo poglavlje....392
4.4.4.122 Sto dvadeset i drugo poglavlje....392
4.5 Web stranica....393
5. Rasprava....396
5.1 Značaj provedene ankete....396
5.2 Obaziranje na rezultate ankete....396
5.2.1 Poznatost objava i svete Brigite....396
5.2.2 Čitanje Biblije....397
5.2.3 Vršenje različitih pobožnosti....397
5.2.4 Zanimanje za život nakon smrti i neka egzistencijalna pitanja....398
5.2.5 Čitanje necrkvenih knjiga o prethodno spomenutim temama....398
5.3 Odabrani izvornik....399
5.4 Vrijednost posrednog prevođenja....399
5.5 Značaj dobivenog prijevoda....401
5.6 Značaj web stranice....402
6. Zaključci....403
7. Zahvale....404

8. Popis literature.....405
9. Sažetak.....407
10. Summary.....408

1. Uvod

Sveta Brigita Švedska (1303. – 1373.), zaštitnica Švedske, jedna je od značajnijih katoličkih svetica koja je relativno nedavno, 1. listopada 1999. godine, zajedno sa svetom Katarinom Sijenskom i svetom Edith Stein proglašena suzaštitnicom Europe[1] što samo po sebi pokazuje da se radi o istaknutijoj osobi među ostalim sveticama koja, premda je živjela u 14. stoljeću, nakon toliko vremena zaslužuje takvu čast i prednost pred mnoštvom drugih. Štoviše, zbog svojeg je djelovanja okarakterizirana i kao „najodvažnija žena srednjeg vijeka“[2], a osim što je vrlo poštovana u svojoj domovini, zbog duljeg boravka u Italiji naziva je se i „prvom damom talijanske renesanse“[3]. Iako je kod nekih pojedinaca potrebno i nekoliko stoljeća da budu kanonizirani, u slučaju svete Brigite to se dogodilo za manje od 20 godina te su njezina slava i ikonografija započeli ubrzo nakon njezine smrti[4]. No usprkos tome što je svetu Brigitu 1391. godine kanonizirao papa Bonifacije IX., to su dodatno morali potvrditi antipapa Ivan XXIII. 1415. i papa Martin V. 1419[5]., a jedan od glavnih razloga za takvo postupanje usprkos njezinoj očitoj popularnost su bile diskusije u crkvenim krugovima vezane uz Brigitino kapitalno djelo – „Nebeske objave“ (*lat. Revelationes celestes*).[6]

„Nebeske objave“ su zbirka tekstova podijeljena na više knjiga i oni predstavljaju Brigitine vizije, razgovore s Isusom, svecima, anđelima i đavolima, pisma papama i caru te različite tekstove s moralnim poukama, stvarima vezanima uz Brigitine suvremenike, temama o moralnom stanju u Crkvi, među klerom i laicima. Unutar svega toga središnja tema ovih objava su posljednje stvari: smrt, posebni sud, nebo, pakao i čistilište[7]. Utjecaj objava bio je velik i budući da su zadirale u mnoga područja, vrlo brzo su se digle rasprave o njihovoj pravovjernosti, posebice na

[1] Walsh, *John Paul II: a light for the world: essays and reflections on the papacy of John Paul II*, 223. str.

[2] Stütz, *Sankt Birgitta von Schweden*, 3. str.

[3] Kranz, *Birgitta von Schweden*, 108. str.

[4] Levy, *Widowhood and visual culture in early modern Europe*, 34. str.

[5] Tanz, *Fürstinnen und Städterinnen. Frauen im Mittelalter.*, 101. str.

[6] Dinzelbacher, *Das politische Wirken der Mystikerinnen*, 270. str.

[7] Schiwy, *Birgitta von Schweden: Mystikerin und Visionärin des späten Mittelalters*, 148. str.

koncilima u današnjem Konstanzu (1414. – 1418.) i Baselu (1431. – 1449.)[8], no u oba je slučaja njihova pravovjernost preživjele napade.

Spomenute objave su ostavile trag u sakralnoj umjetnosti u prikaza Isusova rođenja (osobito izvor svjetlosti te Marijin položaj i boja odjeće[9] [10]) i muke[11], prikazu Marije kao Madone sa zaštitničkim ogrtačem[12], uz umjetnost i pjesništvo sljedećih stoljeća je bilo postojano pod njihovim utjecajem[13], opširno unaprijed govore o tek nekoliko stoljeća kasnije potvrđenim marijanskim dogmama te ih i brane[14] (bezgrešno začeće 1854. godine[15], uznesenje na nebo 1950. godine[16]), bitno su proširile štovanje svetog Juda Tadeja, apostola i Isusova rođaka[17], onda pomalo zaboravljenog, a danas jednog od najpopularnijih svetaca na svijetu[18], imale su izvanrednu ulogu pri povratku papinstva u Rim[19]. No usprkos ovako velikoj raznolikosti i važnosti tema, ovi tekstovi ipak nisu mračni za razumijevanje niti se tek postepeno razvijaju kao što je to slučaj kod nekih drugih mističnih tekstova iz srednjeg vijeka[20].

Budući da ove poznatost ovih očito značajnih, a opet jednostavnim jezikom pisanih objava u Hrvatskoj upitna, vrijedi ispitati kakva je zapravo njihova dostupnost na hrvatskom jeziku i koliko su ljudi informirani o njima te nakon toga njih ili barem jedan njihov reprezentativni dio pokušati popularizirati na hrvatskom jeziku posredstvom za to najprikladnijeg medija.

[8] Schiwy, *Birgitta von Schweden: Mystikerin und Visionärin des späten Mittelalters*, 402. str.

[9] Grössinger, *Picturing women in late Medieval and Renaissance art*, 40.

[10] Bush, *Das unklassische Bild: Von Tizian bis Turner*, 172. str.

[11] Strauss, *The complete engravings, etchings and drypoints of Albrecht Dürer*, 112. str.

[12] Holböck, *Božja svjetlost Sjevera: sveta Brigita Švedska i njezine objave: (izbor)*, 81. str.

[13] Holböck, *Božja svjetlost Sjevera: sveta Brigita Švedska i njezine objave: (izbor)*, 79. str.

[14] Holböck, *Božja svjetlost Sjevera: sveta Brigita Švedska i njezine objave: (izbor)*, 80. str.

[15] Maunder, *Documents of the Christian church*, 286. str.

[16] Maunder, *Documents of the Christian church*, 297. str.

[17] Lanzi, *Saints and their symbols: recognizing saints in art and in popular images*, 70. str.

[18] Zefić, *Sveti Juda Tadej: moćni zagovornik u svim potrebama*, 3. str.

[19] Rychterová, *Die Offenbarungen der heiligen Brigitta von Schweden:*

eine Untersuchung zur alttschechischen Übersetzung des Thomas von Štítné (um 1330-um 1409), 53. str.

[20] Rychterová, *Die Offenbarungen der heiligen Brigitta von Schweden:*

eine Untersuchung zur alttschechischen Übersetzung des Thomas von Štítné (um 1330-um 1409), 21. str.

Zato će tema ovog rada biti pokušaj provjere koliko su ove proročke objave poznate kod nas i kakva je njihova dostupnost na hrvatskom jeziku kao i pokušaj njihove popularizacije, dok će se unutar same rasprave pokušati razmotriti vrijednost i značaj dobivenih rezultata te kakvu bi primjenu oni mogli imati u današnjem društvu i gdje bi se eventualno mogli uklopiti umjesto da predstavljaju samo stari i možda zaboravljeni tekst bez svrhe.

2. Opći i specifični ciljevi rada

2.1 Opći ciljevi rada

Postoje dva glavna opća cilja ovog rada iz kojih slijede svi ostali.

- Pokusno ispitivanje koliko su Nebeske objave poznate među ljudima.
- Popularizacija spisa jednog dijela„Nebeske objave“ na hrvatskom jeziku.

2.2 Specifični ciljevi rada

U sklopu prvog navedenog općeg cilja rada, postoji nekoliko manjih ciljeva čije je ostvarenje njegov preduvjet.

- Provjera dostupnosti u poznatijim katoličkim knjižarama – dostupnost na Kaptolu u Zagrebu bi implicirala dostupnost i drugdje u Hrvatskoj gdje se te knjižare također nalaze upravo zbog prisutnosti većine domaćih katoličkih knjižari.
- Provjera dostupnosti na Internetu.
- Oblikovanje ankete za prikupljanje informacija o upoznatosti s objavama uz potrebne dodatne informacije – anketa će sadržavati najosnovnija pitanja vezana uz same osobe, njihovo poznavanje objava i svete Brigite i neke njihove navike tako da se iz dobivenih odgovora kasnije mogu izvući konstruktivni zaključci.
- Odabir ciljne grupe ljudi nad kojom će se anketa provesti.
- Provođenje same ankete.
- Bilježenje i analiza informacija dobivenih unutar same ankete.

Da bi se ostvario opći cilj popularizacije, potrebno je prethodno imati sadržaj ili barem dio sadržaja Nebeskih objava u lako obradivom i raširivom obliku koji uz to

nije ograničen bilo kakvim autorskim pravima. Da bi se ovi problemi riješili, opet je potrebno ostvariti nekoliko manjih ciljeva.

- Stvaranje jednog dijela sadržaja objava – s ciljem stvaranja autorski neovisnog materijala, prirodno se nameće pitanje prevođenja novih, dosad na hrvatski jezik neprevedenih dijelova koji time ne bi bili vezani ničijim tuđim autorskim pravima te bi se kao takvi mogli koristiti u bilo kakve svrhe.
- Odabir izvora za prevođenje – potrebno je naći cjeloviti tekst na nekom od jezika koji nije nužno izvorni te izvršiti samo prevođenje – pritom vrijedi ispitati i vrijednost samog izvora.
- Odabir medija za predstavljanje dobivenog prijevoda.
- Prerada teksta prijevoda u oblik prikladan prethodno odabranom mediju.

3. Plan rada, ispitanici i materijal

Opis plana rada te ispitanika i korištenih materijala dani su redom kako su navedeni u prethodnom poglavlju o ciljevima rada. Svaki od podnaslova predstavlja opis ostvarenja jednog od cilja.

3.1 Provjera dostupnosti Nebeskih objava u knjižarama

Nakon odlaska u najpoznatije i najveće katoličke knjižare smještene na Kaptolu (Knjižara svetog Antuna, Verbum, Teovizija, Knjižara sveti Dujam, Knjižara sveta Klara) pronađena je samo jedna knjižica vezana uz Brigitine objave. Riječ je o knjižici pod nazivom „*Objave svete Brigite Švedske*“ koja unutar stotinjak stranica malog formata sadrži prijevod engleskog izvornika *„Revelations of St. Bridget“*. Valja međutim spomenuti i postojanje jedne druge knjige po imenu *„Božja svjetlost Sjevera: sveta Brigita Švedska i njezine objave (izbor))“* njemačkog autora Ferdinanda Holböcka koju je na hrvatski jezik prevela profesorica Vesna Šimara.

Uz nekoliko uvodnih riječi o svetoj Brigiti, prva spomenuta knjižica sadrži samo izdvojene objave koje se odnose na Isusov život i muku te Marijin život čime se bitno sužava opća tematika objava te usprkos činjenici da je tako dostupan barem dio ovih objava, ostaje problem nedostatka velike većine drugih objava te mogućeg stvaranja krivog pojma o samoj njihovoj tematici i cjelovitosti. Također, jedan veliki nedostatak predstavlja nekoliko kritičnih semantičkih pogrešaka unutar samog teksta koje će mnogo detaljnije biti objašnjene unutar rasprave.

Druga knjiga donosi uz općenito iznošenje činjenica o objavama i sam tekst nekih odabranih objava (njih sto tridesetak) koji je na hrvatski preveden s njemačkog jezika. Međutim, te objave nisu strukturirane po knjigama, već po od autora odabranim temama i na mjestima gdje se navode pojedina poglavlja nisu uvijek prevedena cijela ta poglavlja, već samo njihov dio i moguće je naći na više pogrešaka u prijevodu, kako gramatičkih, tako i semantičkih o čemu će opet više riječi biti u samoj raspravi. Ipak, valjda naglasiti da ova knjiga sadrži mnogo više

objava od prethodno spomenute i prema tome je svakako vrjednija, ali nažalost i manje dostupna.

3.2 Provjera dostupnosti na Internetu

Korištenjem web tražilice Google i upisivanjem višestrukih upita s ciljem dobivanja stranice s tekstom Nebeskih objava na hrvatskom jeziku, zapažene su tri stranice vrijedne spomena.

Prva od njih je se u sklopu hrvatskog Wikisourcea i nalazi se na adresi http://hr.wikisource.org/wiki/Objave_svete_Brigite. i na njoj se nalaze predgovor i prva dva poglavlja iz prve knjige te izvadci iz gore spomenute knjižice *Objave svete Brigite Švedske*.

Druga stranica na kojoj je moguće naći dio objava nalazi se na adresi http://www.prophecyfilm.com/croatian i tu je moguće naći predgovor i nekoliko početnih poglavlja prve knjige, no bitno je napomenuti da se iz samog sadržaja stranice vidi da je riječ o amaterskom prijevodu bez navedenih korištenih izvora i prevoditelja.

Treća od navedenih stranica nalazi se u obliku Microsoft Word 2003 datoteke na adresi http://www.drago-repac.com/objave1.doc i sadrže prijevod cijele pete knjige, ali one također nigdje ne sadrže podatke o korištenom izvoru i prevoditeljima. Međutim, ovdje je slučaj da je autor ovog rada također i autor spomenutog prijevoda i prema tome bez dodatnih potrebnih provjera se iznosi činjenica da je prijevod unutar ovog Wordovog dokumenta nastao na temelju engleskog i njemačkog amaterskog prijevoda koji nemaju podatke o svojim izvorima niti prevoditeljima pa kao takav ne treba biti shvaćen previše ozbiljno, iako je do sada predstavljao najveći izvor objava na hrvatskom jeziku na nekoj web stranici na Internetu te je poslužio kao dobra vježba i uvid prije prevođenja nastalog kasnije u ovom tekstu.

3.3 Anketa

3.3.1 Izgled ankete

U svrhu ostvarivanja koliko su Nebeske objave poznate među ljudima te kasnijeg donošenja zaključaka, izrađena je anketa sa slijedećim pitanjima i ponuđenim odgovorima:

1. Što ste po vjeri?
    a) katolik
    b) kršćanin (ali ne katolik)
    c) drugo
2. Koliko Vam znači i koliko držite do čitanja Biblije?
    a) mnogo
    b) umjereno
    c) malo
    d) ništa
3. Vršite li neku pobožnost? (krunica, škapular, prvi petak, čudotvorna medaljica…)?
    a) da, često
    b) ponekad ili rijetko
    c) nikad
4. Jeste li čuli za svetu Brigitu (petnaest molitava)?
    a) da i molim navedene molitve
    b) da, čuo/čula sam
    c) ne
5. Jeste li čuli za objave (to nisu molitve) svete Brigite?
    a) da
    b) ne
6. Koliko Vas zanimaju teme života nakon smrti, Božje (ne)pravde, smisla patnje, zla itd.?
    a) mnogo

b) umjereno ili malo

c) ne zanima me

7. Jeste li čitali knjige koje na drukčiji način govore o Bogu, pravdi, smislu života i zagrobnom životu nego što govori nauk Crkve? (*Tajna (*Byrne*), Razgovori s Bogom, S Bogom kod kuće* (N. D. Walsch)*, Koliba (*William P. Young*),* nešto drugo)

a) da, uvažavam ih

b) da, ali nisu ostavile veći dojam na mene

c) ne

3.3.2 Odabir ciljne grupe ljudi i provođenje ankete

Za ciljnu grupu nije odabran nikakav poseban sloj ljudi u smislu profesionalne orijentacije, vjerske opredijeljenosti ili nekog drugog kriterija, već se anketa provela nad slučajno odabranim ljudima da bi se dobila što jasnija slika poznavanja objava među širim slojevima ljudi. Da bi se osigurala slučajnost odabira ljudi po svim kriterijima, anketa se provodila odlaskom u središte Zagreba te nasumičnim kretanjem unutar užeg centra oko Trga bana Josipa Jelačića uz izbjegavanje izravne blizine katedrale i drugih crkava zbog mogućeg postojanja zavisnosti izbora ispitanika.

Slika 1: Oznaka dijela Zagreba unutar kojeg se anketa provodila.

Birani su ljudi na koje se nasumično naišlo i to bilo da su čekali na tramvaj, prolazili ulicom, bili na poslu (konobari, prodavačice u dućanima…), čekali na autobusnom kolodvoru, sjedili u kafićima i parkovima, čekali u bankovnim redovima. Također, birano je nekoliko vremenskih termina: rano jutro za vrijeme masovnih odlazaka na posao, kasno popodne za vrijeme vraćanja s poslova i škola, rana večer petkom kad mnogi imaju priliku izaći nakon radnog tjedna te subotnje podne kad mnogi provode slobodno vrijeme šetnjom.

Prilikom cijelog provođenja, cilj je bio dobiti točno sto ispunjenih anketnih listova da bi se rezultati mogli vrlo precizno prikazivati u obliku postotaka. Naravno, ovako malen uzorak ne može biti podloga za neke zaključke velike točnosti, ali svakako može poslužiti kao jedan od indikatora i stoga broj ispitanika nije bitno proširivan. Odgovore su bilježili sami ispitanici osim u slučaju problema s vidom gdje to nije bilo moguće, već je to učinjeno prema njihovim usmenim odgovorima.

Uz slučajne ispitanike je radi manje bitne, ali ipak zanimljive usporedbe posebno ispitano i jedanaest franjevaca franjevačkog samostana na Kaptolu u Zagrebu.

3.3.3 Obrada i prikaz rezultata ankete

Za obradu podataka dobivenih provođenjem ankete i njihovim prikazom tabličnim i grafičkim putem korišten je program Microsoft Excel 2003.

3.4 Prevođenje

3.4.1 Materijal

Zbog velike količine teksta sadržanog u objava te zbog cilja same popularizacije slobodnim prijevodom, ovdje se poseglo za prevođenjem predgovora Brigitina ispovjednika Matije od Linköpinga, uz Brigitu najznačajnijeg švedskog srednjovjekovnog teološkog pisca[21], i dvije knjige cijele sadržane unutar Nebeskih objava, veliku većinu još jedne te dva najvažnija poglavlja iz još jedne dodatne. U potpunosti su prevedene Peta i Šesta knjiga, a Četvrta knjiga je prevedena gotovo cijela (dvadeset i dva od sto četrdeset i četiri poglavlja su zbog kritičnog vremenskog nedostatka nažalost ostala neprevedena). Razlog ovakva izbora leži u tome što je

[21] Sahlin, Birgitta of Sweden and the voice of prophecy, 28. str.

većina sadržaja Nebeskih objava pisana u obliku kao i Četvrta i Šesta knjiga i upravo su te dvije knjige tim redom najveće sastavnice pa time i daju uvid u veliku raznovrsnost tekstova objava. Uz to Četvrta knjiga između ostalih sadrži i objave vezane uz obraćanje papama te poglede na Stogodišnji rat između Francuske i Engleske, dok posebnu iznimku u oblikovanju čini Peta knjiga te bi je kao takvu bilo neprikladno izdvojiti iz uvida. Šesta knjiga je izabrana zbog svoje veličine i raznovrsnosti tekstova, naime, ona je nakon Četvrte knjige najveći od preostalih dijelova objava.

Kao izvorni tekst odabran je njemački prijevod Ludwiga Clarusa (pseudonim Wilhelma Volka) iz sredine 19. stoljeća iz više razloga osnovna razloga. Prvi od njih je taj što ovaj prijevod po njemačkom zakonu više ne vežu nikakva autorska prava te se kako takav može koristiti u bilo kakve svrhe[22], dok je drugi njegova dostupnost u elektronskom obliku na dva različita mjesta. Prvo od njih je usluga Google Books na kojoj se nalazi cjeloviti digitalizat knjige pisane goticom, a drugo je web stranica posvećena isenheimskom oltaru na kojoj je isti tekst dan u zapisan današnjom latinicom koju je znatno lakše čitati. URL navedene stranice glasi: http://www.joerg-sieger.de/isenheim.htm. Nadalje, ovaj njemački prijevod je zadnji cjeloviti njemački prijevod[23] i predstavlja prijevod s latinskog jezika. Ovdje dodatno treba spomenuti da se za Nebeske objave kao glavni i izvorni jezik uzima upravo latinski jezik je i starošvedki tekst nastao na temelju latinskog[24]. Uz navedene izvore korišten je i latinski izvornik spomenutog njemačkog prijevoda preuzet sa stranice http://www.umilta.net s ciljem korištenja prilikom traženja točnijeg značenja neke riječi. Uz to, korišten je i amaterski njemački prijevod objava dostupan na stranici http://www.prophecyfilm.com/german/, a koji je poslužio samo prilikom pažljivije analize vrlo složenih rečenica.

Bitan naglasak mora se staviti na činjenici da je ipak glavni materijal bio spomenuti tekst iz 19. stoljeća, dok su ostali korišteni samo u iznimnim slučajevima dvosmislenosti prevođenja te kao takvi nigdje nisu zaslužni za veći dio nekog teksta.

---

[22] Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz), Teil 1: Abschnitt 7: § 64, URL: http://bundesrecht.juris.de/urhg/BJNR012730965.html (23.04.2010.)

[23] Schiwy, *Birgitta von Schweden: Mystikerin und Visionärin des späten Mittelalters*, 401. str.

[24] Sahlin, *Birgitta of Sweden and the voice of prophecy*, xiii. str.

3.4.2 Rječnici

Osnovni korišteni rječnici su njemačko-hrvatski rječnik u nakladi Marjan knjige d.o.o i priređen od strane Ivana Wolfa i izuzetno kvalitetan njemačko-hrvatski rječnik dostupan na stranici http://www.crodict.com/deutsch-kroatisch/. Uz njih je kao pomoćni alat korištena i web usluga Tehničkog sveučilišta u Chemnitzu pod imenom Beolingus dostupna na adresi http://dict.tu-chemnitz.de koja predstavlja njemačko-engleski rječnik te latinsko-engleski rječnik dostupan na adresi http://www.latin-dictionary.net.

3.4.3 Postupak prevođenja

Za bilježenje prevedenih tekstova korišten je program Microsoft Word 2003, a znanje korišteno za samo prevođenje se temelji na višegodišnjem učenju njemačkog jezika te položenoj njemačkoj jezičnoj diplomi (*njem. Deutsches Sprachdiplom*) za razinu C1.

3.5 Izrada web stranice

Zbog relativne jednostavnosti stranice kao osnovni alat prilikom oblikovanja HTML, CSS, JavaScript i PHP koda korišten je besplatni program Notepad++ v5.8.1 dok je sama stranica smještena na adresi http://fly.srk.fer.hr/~nbanic/nebeske_objave i time se nalazi na poslužitelju koji je dan na slobodno korištenje FER-ovih studenata. Kao preglednik je korišten Firefox 3.6.3, kao FTP alat besplatni program WinSCP 4.1.9., a za otklanjanje pogrešaka nastalih u JavaScriptu dodatak Firefoxu pod imenom Firebug 1.5.3.

4. Rezultati

4.1 Rezultati provođenja ankete – slučajni prolaznici

Anketa je uspješno provedena 23. i 24.IV.2010. na ukupno 100 ispitanika. Slijedi grafički prikaz nekih važnijih dobivenih rezultata koji se dalje analiziraju u raspravi.

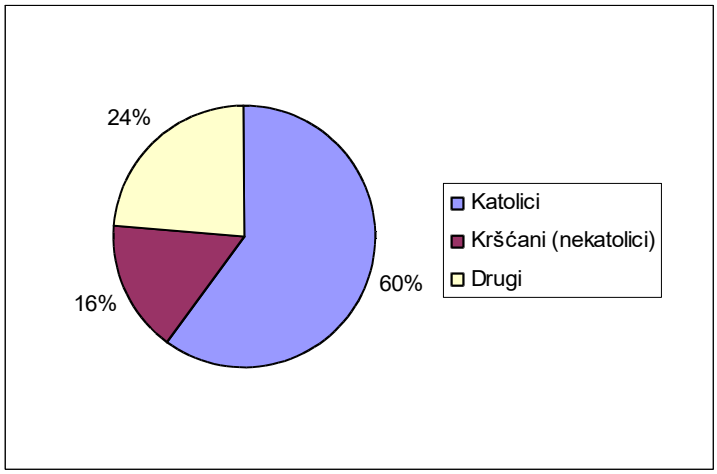

Slika 2: Podjela ispitanika prema vjerskom opredjeljenju.

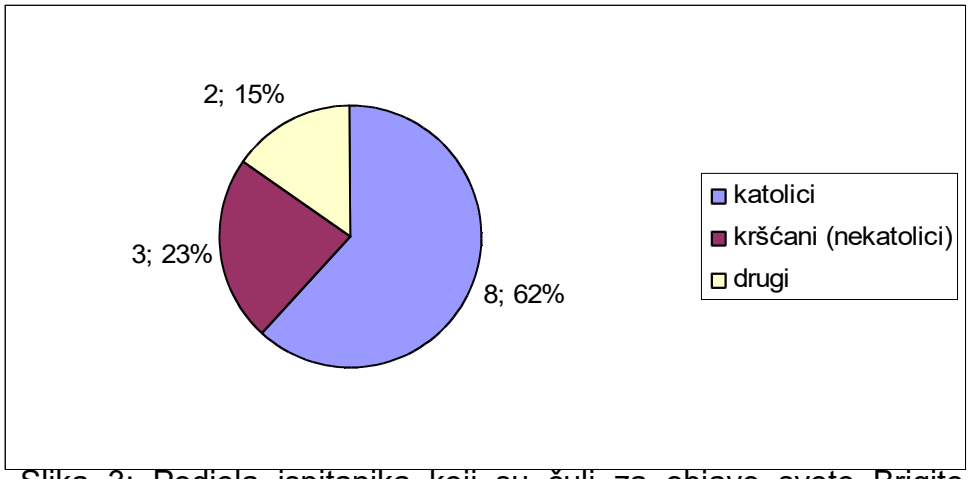

Slika 3: Podjela ispitanika koji su čuli za objave svete Brigite prema vjerskom opredjeljenju.

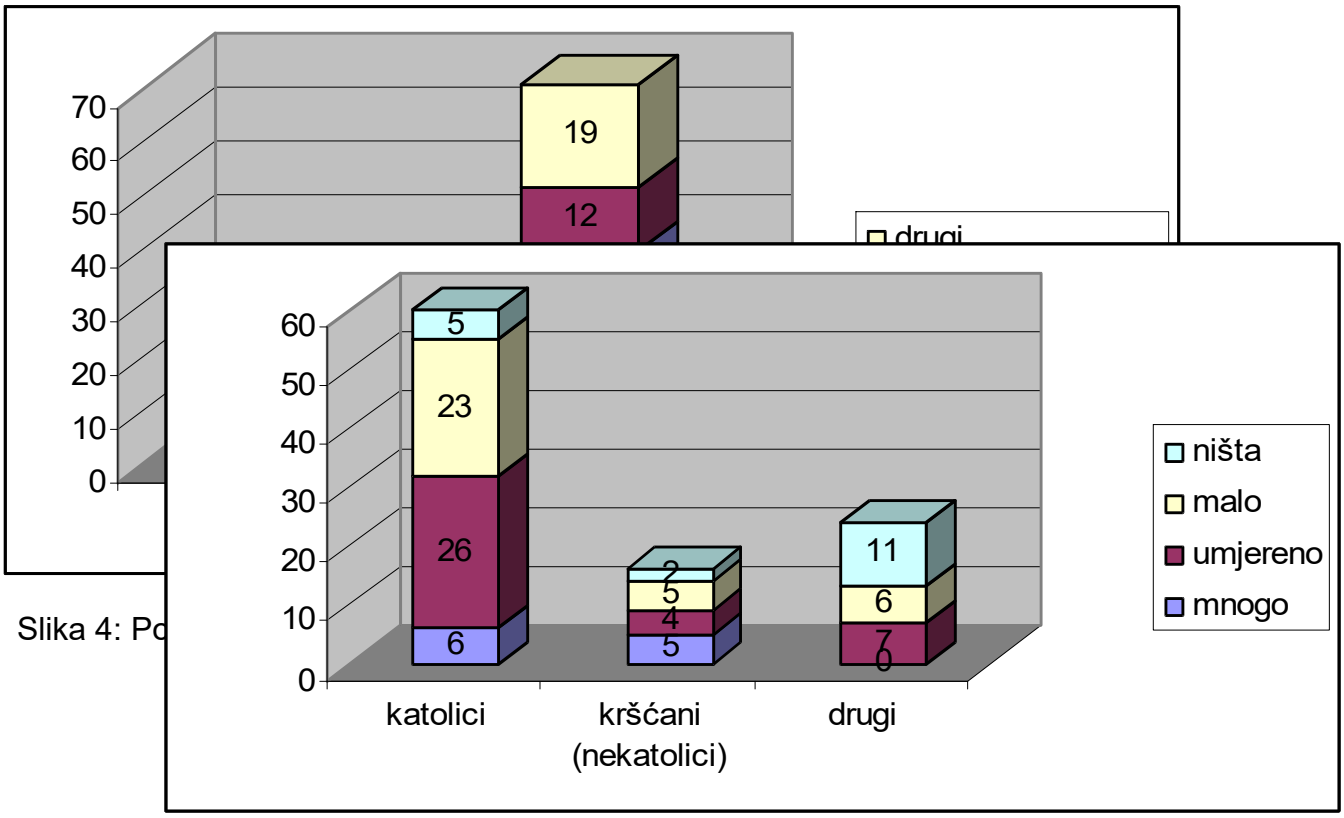

Slika 4: Po

Slika 5: Podjela vjerskih opredjeljenja s obzirom na učestalost čitanja Biblije.

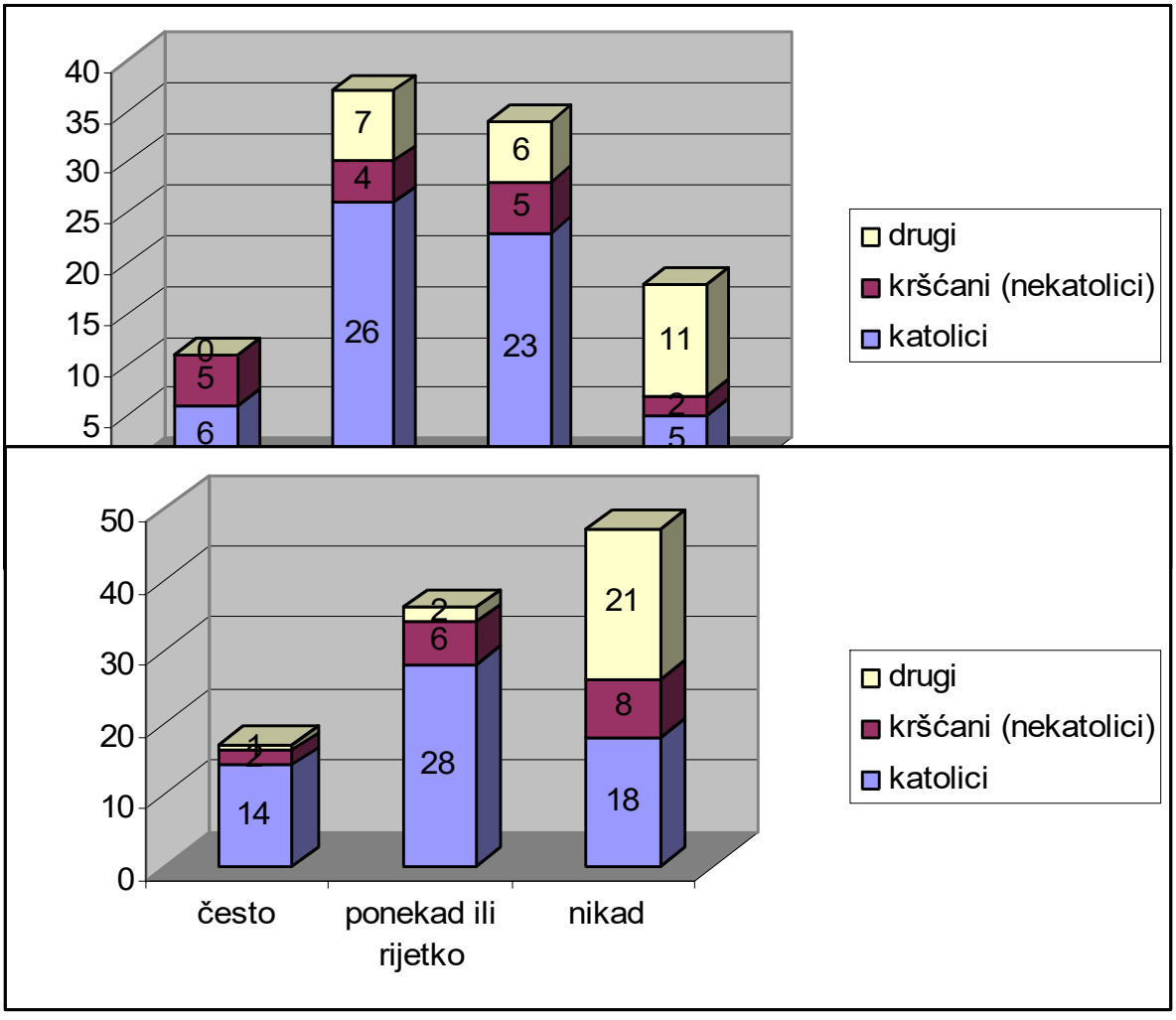

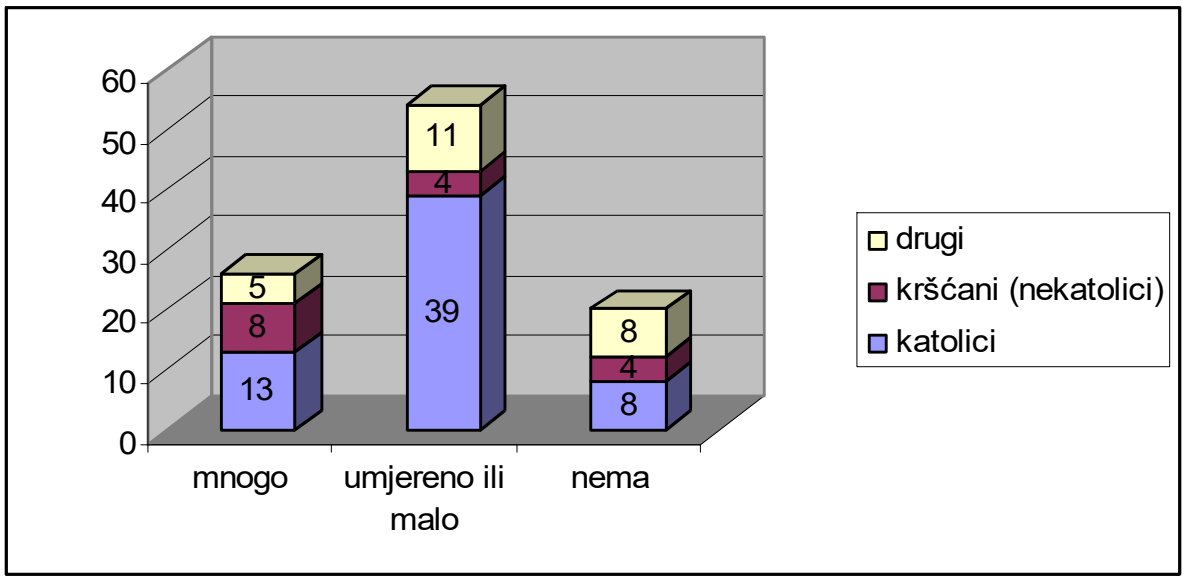

Slika 8: Prikaz količine zanimanja za teme života nakon smrti, Božje (ne)pravde, smisla patnje, zla itd. po vjerskim opredjeljenjima.

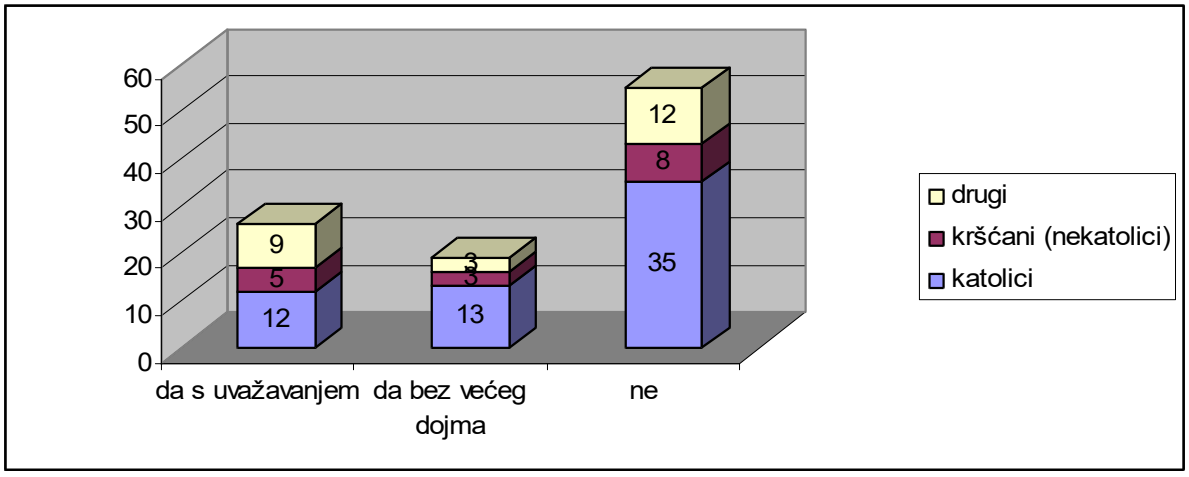

Slika 9: Prikaz čitanja knjiga koje na drukčiji način govore o Bogu, pravdi, smislu života i zagrobnom životu nego što govori nauk Crkve.

4.2 Rezultati dobiveni u franjevačkom samostanu

Posredstvom franjevačkog gvardijana Matije Korena anketom je u franjevačkom samostanu na Kaptolu ispitano jedanaest fratara, a zbog gotove jednoličnosti rezultata, neće se davati slike grafova, već će se rezultati samo navesti. Također, zbog vrlo malog broja ispitanih fratara, ovi rezultati neće biti korišteni unutar rasprave, već više služe kao vrlo jednostavni indikator s predvidivim rezultatom.

Svi ispitani fratri su katolici i svi mnogo čitaju Bibliju. Devet od jedanaest ih često vrši neku od pobožnosti, dok samo njih dvoje to čini ponekad ili rijetko. Svi osim jednoga su čuli za svetu Brigitu, a uz toga jednoga samo još jedan nije čuo za njezine objave. Isto tako ih sve njih mnogo zanimaju teme života nakon smrti, Božje (ne)pravde, smisla patnje itd. i samo je jedan odgovorio da ga te teme zanimaju umjereno. Naposljetku, svi osim jednoga su čitali knjige koje drukčije od nauka Crkve govore o prethodno spomenutim temama i od njih deset četvero uvažava te knjige.

4.3 Cjeloviti odgovori

Cjeloviti odgovori svakog pojedinog slučajnog sudionika izgledaju ovako:

bcacbcb, bbccbca, adccbbc, abbcbac, acbcbbb, abcbbab, cbcbbaa, abcbbbc, abbcbbc, abaabba, adccbbb, aabbbbc, aabbbbb, cdabbaa, ababbaa, cdccbbb, acccbcc, abacbbc, bcbcbbb, bcbcbba, abcbacc, acacbbc, acacbbc, aaacbaa, cbccbaa, bdccbac, bdcbbcc, abbbbbc, acacbcc, cdccbcc, abccbba, acbcbbc, acabbcc, acbcbbb, bbbbabb, adccbcc, abccbbc, acbcbba, cdcbbac, acccbbc, abbcbbc, abccbac, cdccbbc, cbccbba, ababbbc, aaaaaac, cdccbcc, ababbcc, abbbbbb, adbcbcc, abacbba, adbcbbc, acccbaa, bcbcbaa, cdcbaca, acbcbbc, ccccbcc, cdccbcc, ccccbcc, acbbaca, abbbaba, acbcbbc, cdccbbc, cbccbca, baccbac, baccbac, abbbbbb, cbccbcc, ccccbbc, acccbbc, ccccbba, acbcbab, acccbac, baabaaa, acccbba, acbbbaa, ababbbb, bcccbac, cdccbbb, cbbcbaa, acbcabc, acccbbb, abbcbac, cdccbbc, ccccbbb, ccbcbbc, abbcbbc, abbcbbc, aaccbbb, abbaabc, acbcbab, aaacbbc, abbbabc, acccabb, abbbbaa, bbcbaba, bbccbcc, cbcbaba, babcbac, babcbac

Cjeloviti odgovori franjevaca s Kaptola izgledaju ovako:

aaaaaab, aaabaaa, aaabbab, aaabaab, aaabaaa, aabbaab, aaabaab, aabbaaa, aaabaaa, aaabaab, aaacbbc

4.4 Dobiveni prijevod

Kao što je u ciljevima rada navedeno, ovdje su prevedene redom predgovor Brigitina ispovjednika Matije od Linköpinga te većina Četvrte knjige (ostala su neprevedena dvadeset i dva poglavlja uglavnom zbog kritičnog nedostatka vremena), Peta i Šesta knjiga.

4.4.1 Predgovor nebeskih objava gospođe Brigite od Matije iz Švedske

U našoj se zemlji čulo za strahote i čudesa. Jedno čudo je bilo da je revnosnik Zakona, Mojsije, iz usred vatre Božje revnosti čuo vatreni zakon za osvetu na grešnicima. No strašno je da dandanas ponizni i blagi u duhu čuju glas Isusa Krista, Boga i čovjeka kao što ga je nekad čuo Ilija u šaptu blaga zraka. Onaj koji je tvrdoglav, neuk i surov narod u revnosti svoje pravednosti prvo podredio svojem zakonu kroz strah, čini sad blagim milosrđem narod, nakon što je podučen u oba zakona, starom i novom, spreman podrediti kroz ljubav. Bilo je prorečeno jako tkanje straha Božjeg koji je srušio brjegove oholih i smrvio stijene otvrdjelih srdaca; bilo je prorečeno kretanje pokore koja je protresla srca na spas, isto tako vatra božanske ljubavi koja u evanđelju svijetli kroz najočitiji znak njegove velike ljubavi prema svojima budući da se sam za njih predao u smrt da ne bi umrli u vječnosti, kao i ljubavi njegovih među sobom koji su se, da bi ga proslavili, predali. U toj vatri, govoreći u određenoj mjeri, Bog se nije pokazao odgovarajuće slavi svojeg božanstva, već niskom stanju naše pokornosti u čemu je otkupio svijet. I sad slijedi blagi šapat božanskog milosrđa. On zbog molitava i zasluga Majke Milosrđa, Djevice Marije, zove sve iz žara grijeha u zrak posvuda blagog milosrđa. U tom zraku Gospodin, kojem je osebujno smilovati se, objavljuje svemoć svoga božanstva i visini najvišeg smilovanja da se kad se pojavi božanski ne oprosti onima koji su prezreli njegovo milosrđe koje je ponudio slatko i blago. Ili zar nije dostojan da bez oproštenja bude kažnjen kroz božanski sud onaj tko prezire i odbija kroz tako slatke riječi i djela,

kao što sadrži red ovih objava, ponuđeno milosrđe? Zato svi trebaju pripremiti svoju, svi otvoriti utrobu svoje volje da bi dobra, iznad zasluga puna i iznad nadanja protresena i iznad svih misli obilna mjera bila ulivena kroz posrednicu Boga i ljudi od svoga Sina kao izvor sve ljubavi. Nikakva sumnja duha bilo kakve neistine ne smije potkrasti duše onih koji ovo čitaju jer nije za vjerovati da zli duh obmanjuje istinski pravedne, ili grešnike pretvara u bolje, ili da ljubav, koju nema, može uliti u hladna srca, ili bi u kome poticao čast Boga kome je zavidan. Jer kao što je nemoguće da duh istine govori laž i da je predanim mu srcima, ili da odvrati nekoga od pravednosti i privede preziranju svemoćnog Boga, tako je duhu neistine suprotnost ovih zala zbog njegove stare zlobe i ništavnosti potpuno nemoguća. Ili zar netko treba tvrditi da je moguće da zli duh može izvesti jednu ili drugu od tih dobrih stvari, tako iz toga slijedi da mora priznati kako je suprotstavljeno moguće dobrom i svetom duhu. Tako bi bila neizbježna zabluda da se Bogu mora pripisati zlo, a đavlu dobro i da se mora vjerovati da je đavao vladar i upravitelj pravednih i kako se ne bi izbjeglo klevetanju Boga, da je Bog zaštitnik i podgovarač bezbožnika. Ako netko na istinski način želi razlikovati pravednika, da ne bi bio prevaren uljepšanom pravednošću, mora znati da se od istinskog pravednika dalje drže: prvo, sve zlo što uzrokuje vječnu smrt, naime nekreposnost, požuda, ponos; dalje, ono što lažno izgleda dobro, poimence vrlina ako se netko ipak hvali ispravnom časti ili je malodušan u obrani pravednosti ili plamti u gorkoj revnosti da sudi druge; nasuprot tome se u pravednosti iz vrline treba biti ponizan, postojan u poniznosti, miran u postojanosti duha. Zato istinski pravednik ne traži vlastitu čast da kroz nju ne bi bio prevaren od đavla; ne povlači se iz malodušnosti pred obranom pravednosti da ne bi bio nadvladan od zlobe ljudi; također ne podliježe žalostima kojima bi držanje njegove duše bilo odbačeno od podloge ispravnog razuma kroz vrućinu nestrpljivosti jer netko nije pravedan zato što se događa žalost srca ako ga samo ta žalost ne gura dolje iz razloga strpljivosti i drugih vrlina. Zato je i Krist kad je u tuzi i žalosti smrtne borbe rekao Ocu: „Uzmi ovu čašu od mene!“ dao prepoznati da ova žalost nije njegovu dušu odgurnula od temelja vrlina tako što je dodao: „Ali ne kako ja hoću, već kako Ti hoćeš!“ Isto tako će moći shvatiti ono što je rečeno u prethodno izrečenoj slici jer jako puhanje je isprazna čast koja uništava svaku odličnost vrlina koja je tamo kao brijeg i svu postojanost koja je tamo kao čvrstoća stijena. Strahota prijetnje i progonitelja pokreće srca da popuste

nasilju ljudi, vatra revnosti se razgara u pravedniku koji još nije napredovao u vrlini strpljivosti i blagosti prema grešnicima kao što je bilo vidljivo na farizeju koji se hvalio svojom pravednošću, ali je protiv carinika stupio u vatru ogorčenja i kao što se Šimun ražestio protiv Magdalene. Ipak u jednoj takvoj vrućini nije vojska i zato je time đavlu ponuđena prilika da kuša i obmanjuje.

Takvih stvari se ne smije bojati od Kristove zaručnice koju si je izabrao za službu tolike milosti. Dok je još živjela u braku, potaknula je svog supruga do savršene kreposnosti tako da su mnoge godine zajedno živjeli bez zahtijevanja i vršenja bračne dužnosti. Dok je još živjela u vezi braka, dala je prednost radosnoj umjerenosti u hranjenju i odijevanju i pobožnost njezina srca i usrdnost njezinih molitava su na njoj već unaprijed dopustili da se prepozna veliko okončanje buduće pobožnosti i milosti. Nakon što je bila okončana od zakona prema suprugu, podijelila je svoja dobra među svoje nasljednike i siromašne, učinila se slobodnom od veza svijeta i u svojem je siromaštvu slijedila siromašnog Krista tako što je za sebe zadržala samo najjednostavnije hranjenje i prezirnu odjeću. Zato je Krist nju, koja je prezrela svu utjehu svijeta, okružio čudesnim tješenjima i milostima. U svemu tome nije tražila vlastitu, već Božju čast i da bi izbjegla promatranje ljudi, radije se držala skrivenom ako joj za spas bližnjega naredbom duha ili štoviše Krista koji joj se ukazivao u duhu nije bilo zapovjeđeno da se otkrije određenim osobama. Željela je i trpljenjem srama i sramote umnožiti Kristovu slavu i istinom, blagošću i pravednošću je na sebi oblikovala Kristov život, također se dala nekažnjeno vrijeđati i od posve neznatnih i prezirnih osoba bez razloga. Tko će sad vjerovati da takav jedan život može biti podčinjen obmani zlih duhova? Tko će se usuditi Kristu navući jednu takvu opakost da ne štiti osobu koja se u nadala u njega i nije častila sebe, već njega iz punine svoje ljubavi? Zato neka omekša prijestup budalaste osude i neka bude dano mjesto časti i milosti Božjoj koja će se to više prepoznati što se više čini nevjerojatnijom našem neznanju i našoj neznatnoj vjeri. Jer tko je, ukoliko nad njega nije došla milost tog Duha, ikad mogao vjerovati da Krist, koji sjedi na nebu, razgovara s još u ovoj smrtnosti boravećom ženom? Ali kao što mi je čuto iz vlastitih Kristovih riječi, misli se da kad se pogleda bregove i šume da je nebo njihov vrhunac, iako već nije blizu. Tako i Krist, koji vlada na nebu, može duhovnim viđenjem biti viđen blizu, iako je svojom tjelesnom prisutnošću daleko; jedno takvo viđenje ne

može biti oštećeno mjesnom udaljenošću. O, zaista zadivljujuća i nadčudesna pojava milosti! Ona sigurno treba biti objavljena svom narodu koji je pod nebom; jer Krist, koji je porocima kršćana ozlijeđen tako teško da se teško nalazi ostatak sjemena pravednosti, time nezahvalnicima iskazuje milosrđe vabi one koji su krivi da žele oproštenje. Zaista, ovo ukazanje je vrjednije divljenja od onih pomoću kojih se pokazao u tijelu. Posljednje je vanjsko tijelo predočilo tjelesnim očima; ovo Boga i čovjeka predstavlja duhovnim očima. Po njemu onaj koji je htio umrijeti razgovara sa smrtnicima; po njima onaj koje će vječno živjeti govori kao smrtnik da bi postali besmrtni. Pomoću njega je hodao zemljom; po ovima vlada na nebu i pomiruje ljudsko s božanskim. U ovome je svojom smrću za nas platio dug pravednosti; u ovima nam obećaje udijeliti na nezaslužen način milost milosrđa. Tako zadivljujuće je, kažem, ovo čudesno ukazanje da se u njega jedva može vjerovati i neznatno shvaćanje čovječjeg srca jedva može shvatiti snagu tako velikog čuda. Jer ako sam razum i nalazi snagom ispunjenu istinu u riječima i djelima koja se u takvim ukazanjima čuju i njihovim izrazom osvjedočuju, slabost ipak ne shvaća kako ono što razum onih koju čuju riječi i iskuse dobročinstva treba biti izrečeno, shvaćeno. Čak i ja sam koji sam ovo napisao, iako mi je po riječima i djelima po ovom duhu na određen način istina postala poznata, shvaćam samo s naporom koliko god to držim dostojnim primanja. Kako samo smijem misliti da bi to mogli vjerovati svi slušatelji koji nisu čuli riječi i iskusili djela? Što se tiče Kristova uskrsnuća, ono je malo po malo prikazano kroz mnoge dokaze jer slaba srca smrtnika nisu mogli odjednom shvatiti cijelu novost čuda; tako će, vjerujem, i na ovom čudu Krist činiti kroz dulje vrijeme i veličinu čuda učiniti poznatom kroz mnoge znakove vrlina budući da je na tamu naviknute oči srca grešnika ne mogu odmah prepoznati. No to treba srca svih pripremiti na lakše primanje istine da tako mnoge riječi i tako mnoga čuda ne propovijedaju nikakvu drugu vjeru nego što je Krist propovijedao. Ne predočuju nam novog Krista, već istoga koji je za nas trpio. Ne miču ništa od istine koja je u Kristu niti joj nešto dodaju; ali milosrđu, koje se u njima pokazuje to bogatije što se većom nad onim što je ikada bilo pokazuje bijeda grijeha. Zahvalimo dakle Ocu Milosrđa i Bogu svate utjehe koji je kod tako mnogih bijeda starećeg svijeta bijednicima u pomoć dolazi s tako mnogo smilovanja da ne potonu u ponor očaja. Tko se trijezno i vjerno želi obazirati na riječi prisutne knjige, neće moći sumnjati da riječi nisu mogle

biti govorene onome koji je prazan na vrlinama, već onome tko je napunjen vrlinom istine samo od duha istine. Tko želi i provjeriti njihova djela, naći će vjerodostojne svjedoke s kojima će, samo ukoliko želi, odobravajuće priznati istinitost činjenica. Početak ovih objava koje su se dogodile spomenutoj gospođi je predan meni koji sam najprije rekao ovaj predgovor da bih ga razglasio i drugima. Započet je od Krista:

„Đavao je sagriješio trostruko, naime kroz oholost jer sam ga stvorio na dobar način; kroz pohlepu jer je težio ne samo biti mi jednak, već biti još viši; kroz radovanje pomoću kojeg je u mojoj slavi našao takvu radost da bi me, ukoliko bi mogao, rado bio ubio da upravlja na mojem mjestu. Zato se strmoglavio s neba i napunio je svijet s ta tri grijeha i kroz njih obeščastio ljudski rod. Zato sam ja sam prihvatio čovještvo i došao sam na svijet da bih svojom krvlju uništio njegovu oholost, svojim siromaštvom njegovu pohlepu i podvrgnuo sam se iznad svega teškoj muci križa kako bih iskorijenio njegovo odvratno radovanje i čovjeku krvlju svoga srca i svojom smrću otvorio nebo koje mu je zbog njegovih grijeha bilo zatvoreno samo ukoliko on, koliko može, pri tome želi sudjelovati. No sad su ljudi u kraljevini Švedskoj, poimence ona vrsta ljudi, koja se naziva posjednicima ili vitezovima, griješila na način kao što je prije griješio đavao. Tjeraju oholost ljepotom tijela koja sam im dao; teže za bogatstvom koje im nisam htio dodijeliti; raspuštaju ih u odvratnom radovanju tako da bi me, kad bi im bilo moguće, opet ubili i podnijeli moj strašni sud koji predstoji zbog njihova pijeska umjesto da se odreknu svojih radovanja. Zato će tijela na koja su ponosni biti ubijena mačem, kopljem i sjekirom; lijepe udove koji izgrađuju njihovu slavu će rastrgati divlje životinje i ptice; dobra koja gomilaju protiv moje volje će rasuti drugi, a oni sami će oskudijevati. Zbog svojeg odvratnog radovanja tako se jako ne sviđaju mojem Ocu da ih ne cijeni pripustiti gledanju Njegova lica. I budući da bi me, ukoliko bi mogli, rado ubili, sami će u paklu biti predani u ruke đavola da od njih prime vječnu smrt. Već davno bih bio dopustio da se ovaj sud dogodi nad kraljevinom Švedskom da me u tome nisu spriječile molitve mojih prijatelja koji se tamo nalaze i koji me pokreću na smilovanje. Zato će doći vrijeme kad ću te svoje prijatelje skupiti k sebi da ne vide zlo koje ću provesti nad ovim kraljevstvom. Ipak će neki moji prijatelji onda još živjeti i vidjeti nagomilano mnoštvo svojih zasluga. Budući da me kraljevi, vladari i prelati ne žele upoznati kroz moja dobročinstva da bi došli k meni, sad ću

skupiti siromašne, slabe, djecu i bijedne osobe s kojima ću ispuniti njihovo mjesto tako da se u mojoj vojsci ne može dogoditi manjak zbog njihove odsutnosti.“

Kad je osoba kojoj se dogodila ova objava uzdisala i žalila se da je sud preoštar, Gospodin je dodao: „Sve dok čovjek živi, otvoren mu je ulaz u nebo. Znaju li ljudi promijeniti svoj život, onda i ja znam ublažiti svoju presudu.“

Ali i činjenice koje mi u trenutku padaju na pamet potvrđuju istinitost prisutnoga. Prva je zato što to izvještava neuka žena koja ne želi spjevati jer je od visokog staleža i iskušanog ponašanja, živi u poniznosti i udovištvu, i kad bi htjela, ne bi znala ispjevati ni najmanje budući da je vrlo jednostavna i blaga. Druga je da pisac ovoga, koji jer se boji Boga i prostodušan je, nije u potpunosti htio prisloniti ruku pisanju i zbog svojeg se neznanja smatrao vrlo malo prikladnim ovakvom djelu, sa smrtnim strahom primoram po Kristu skoro umro sve dok nije dao svoj pristanak i nakon svoje suglasnosti nije bio postupno, već odjednom izliječen. Treća činjenica je da je jedan opsjednuti u istočnom Gotlandu u prisutnosti dvaju vjerodostojnih svjedoka bio očišćen na riječi koje su izišle iz usta prije spomenute gospođe koje su toj ženi bile dane od Krista i koje je brat na Kristovu zapovijed rekao zlom duhu. Četvrta je da je jedan drugi opsjednuti u Švedskoj u prisutnosti triju vjerodostojnih svjedoka na isti način bio očišćen po istom redovniku. Peta je obraćenje jedne javne bludnice pod pomoći blažene Djevice koja se s Kristom bila ukazala spomenutoj ženi. Šesta je obraćenje vrlo mnoge velike gospode u kraljevini Švedskoj koji će u svoje vrijeme i na svojem mjestu, ako drukčije ne žele biti nezahvalni prema Kristu, jednoglasno morati potvrditi pokretanje svoga srca koje su iskusili kroz po Kristu im poslane riječi.

4.4.2 Četvrta knjiga

4.4.2.1 Prvo poglavlje

Riječi evanđelista Ivana zaručnici kako nijedno djelo nije bez naplate i kako Biblija nadilazi sva druga pisma. O jednom kralju, razbojniku i rasipniku i tako dalje. O savjetu koji je Ivan dao kralju i kako poradi Boga treba prezirati bogatstvo i čast.

Zaručnici se pokazala osoba muškarca kojem je na porugu bila odrezana kosa. Njegovo tijelo je bilo cijelo pomazano uljem i potpuno golo. No on se nije sramio i reče zaručnici: „Pismo koje nazivate svetim govori kako nijedno djelo nije

bez naplate. To je pismo koje se kod vas zove Biblija. No kod nas je sjajno kao blistavo sunce, neusporedivije od zlata, plodno kao sjeme iz kojeg proizlazi stostruki plod. Jer kao što zlato nadizali sve metale, tako i pismo koje nazivate svetim nadilazi sva pisma jer se u njemu časti i propovijeda istinski Bog. Pripovijedaju se djela patrijarha, objašnjavaju nadahnuća proroka. Budući da nijedno djelo nije bez naplate, čuj što kažem: kralj za kojeg moliš je pred Bogom razbojnik, izdajnik duša, rasipnički trošitelj bogatstva. Kao što nijedan izdajica nije gori od onog koji izdaje onoga tko ga voli, tako i on na duhovan način izdaje mnoge jer na tjelesni način voli nepravedne, bezbožne uzvisuje na nepravedan način, ugnjetava pravedne i prešutno prelazi preko razvrata koje treba popraviti. S druge strane nijedan razbojnik nije gori od onoga koji izdaje onoga koji polaže svoju glavu na njegove grudi; jer narod njegove zemlje, koji kao da je bilo položen na njegove grudi, opljačkao je na bijedan način, dopustio je da mu budu oduzeti posjed i dobra i nametnuo je što je nepodnošljivo dok je odvraćao pogled od nepravde koju su drugi počinili i cijelo je vrijeme pravdu provodio nemarno. Treće, nijedan kradljivac nije gori od onoga koji potkrada svojeg gospodara koji mu je sve povjerio i predao mu svoje ključeve. Ovaj kralj je primio ključeve za moć i čast koje je koristio na nepravedan i rasipnički način i ne na Božju čast. No budući da se ipak odrekao nečega što voli iz ljubavi prema meni, dajem mu trostruki savjet. Prvo, da treba biti kao čovjek u evanđelju koji je napustio svinjska korita i vratio se svom ocu; tako i on treba prezreti bogatstvo i čast koji u usporedbi s vječnim stvarima nisu ništa drugo doli svinjski jarci i s poniznošću i predanošću se vratiti svome ocu i Bogu. Drugo, treba pustiti mrtve da pokapaju svoje mrtve i slijediti uski put raspetog Boga. Treće, treba ostaviti težak teret svojih grijeha i ići putem koji je u početku uzak, ali na kraju pun radosti. A ti koja me sama vidiš dobro raspoznaješ kako sam ja onaj koji je savršeno spoznao zlatno pismo i spoznajom ga proširio. Bio sam sramotno razgoljen, no budući da sam strpljivo izdržao, Bog je moju dušu odjenuo besmrtnom odjećom. Također sam bio uronjen u ulje i zato se sad radujem u ulju vječne radosti. Pored toga sam nakon Majke Božje svijet napustio najlakšom smrću jer sam bio čuvar Majke Božje i moje tijelo se nalazi na vrlo mirnom i sigurnom mjestu.“

4.4.2.2 Drugo poglavlje

Čudesno i neobično viđenje zaručnice. Bog izlaže to viđenje. Prema tom izlaganju kršteni su označeni životinjom, pogani ribom, a Božji prijatelji trima gomilama ljudi.

Potom je zaručnica imala viđenje o dvije posude vage koje su visjele iznad zemlje, a sa svojim su se vrhovima i vezama pružale sve do neba. Njihovi krugovi su prodirali nebo. U prvoj posudi je ležala riba čija je krljušt bila oštra kao britva; njezino lice joj je bilo kao baziliska; njezina usta su bila kao ona jednoroga koji ispljuvava otrov; uši su bile kao dva vrlo oštra koplja i kao željezne oštrice. U drugoj posudi se nalazila životinja čija je koža bila kao kremen. Čudovišna usta su izlijevala usijane plamene. Njezini kapci su bili kao vrlo čvrsti mačevi. I njezine uši su bile vrlo čvrste i od sebe su veoma bacale oštre strijele kao od čvrstog i napetog luka. Nakon toga su se pojavile tri gomile naroda na zemlji; od njih je prva bila mala, druga manja, a treća vrlo mala. O tome je zazvučao glas s neba koji im reče: „O, moji prijatelji, žestoko žeđam za srcem one čudesne životinje. Kad bi barem bilo nekoga tko bi mi ga iz ljubavi pružio. I za krvlju ribe imam vatrenu želju, kad bi se barem mogao naći čovjek koji bi mi je donio.“ Iz jedne gomile odgovori jedna glas i reče kao iz usta svih: „Čuj, o, naš Stvoritelju, kako možemo donijeti srce tako velike životinje čija je koža tvrđa od kremena? Ako se želimo približiti njezinim ustima, bit ćemo zapaljeni plamenom njihove vatre; pogledamo li njezine oči, probušit će nas strijele njihovih iskri. Kad bi i bilo nade da se ima životinju, tko bi mogao uhvatiti ribu? Njezina krljušt i peraje su oštrije od mača, njezine oči nam zaslijepljuju pogled, njezina usta nad nas izlijevaju neizlječiv otvor.“ Glas s neba odgovori i reče: „O, moji prijatelji, životinja i riba vam se čine nesavladivi, no kod Svemogućeg je sve lako. Tko dakle uvijek traži način da se bori protiv životinje, njemu ću iz neba uliti mudrost i dodijeliti snagu. A tko je spreman umrijeti za mene, njemu ću se sam dati za plaću.“ Prva gomila odgovori: „O, najviši Oče, Ti si davatelj svega dobrog, a mi, Tvoja stvorenja, rado ćemo Ti na Tvoju čast dati svoje srce. No budući da nam smrt izgleda teškom, slabost tijela tegobnom, a znanje nam je malo, upravljaj nas Ti iznutra i izvana i milostivo primi što Ti nudimo i nagradi kako i koliko Ti se sviđa.“ Druga gomila odgovori: „Uviđamo svoje slabosti i vidimo ispraznosti i promjenjivost svijeta. Zato ćemo Ti rado dati svoje srce i cijelu svoju volju podrediti drugima jer radije stojimo ispod drugih nego što želimo

posjedovati najmanje od svijeta.“ Treća gomila reče: „Čuj, gospodaru, koji želiš srce životinje i žeđaš za krvlju ribe, rado ćemo Ti dati svoje srce i pripremiti se umrijeti za Tebe. Ti daj mudrost i mi ćemo tražiti način da nađemo srce životinje.“ Potom odjekne glas s neba i reče: „O, prijatelju, ako želiš naći srce životinje, probuši oštrim svrdlom svoje šake u sredini. Onda uzmi kitove kapke i zalijepi ih jakim ljepilom za svoje kapke. Uzmi čeličnu ploču i zaveži je za svoje srce tako da širina i površina čelika pokriva tvoje srce, zatvori i svoje nosnice, ali zadrži dah u grlu. Tako zatvorenim ustima i uvućenim dahom idi hrabro naprijed protiv divljine životinje. Kad stigneš do same životinje, zahvati objema rukama njezine uši; njezine strijele ti neće naškoditi, već će proći kroz otvore u tvojim šakama. K tome trči nasuprot životinje zatvorenim ustima i kad joj dođeš blizu, puhni cijeli svoj dah na nju. Ako se približi, njezini plamenovi ti neće naškoditi, već će prodrijeti na samu životinju i zapaliti je. Brižno vodi računa o mačevima koji proizlaze iz očiju životinje i nasuprot njima drži svoje oči zaštićene kitovim kapcima; udare li se međusobno, mačevi životinje će se ili saviti, ili otići u srce životinje. Također pažljivo vodi računa o otkucajima srca životinje i zabij vrh čelika tako da probušiš kremenu kožu životinje. Ako je probušena, znaj da će životinja umrijeti i njezino će srce biti moje. Ako je vrijedno jedan talent, radnicima ću dati sto. Ukoliko se koža opre udarcu i životinja ozlijedi čovjeka, izliječit ću ga, a ako je mrtav, opet ću ga oživjeti. Tko mi želi donijeti ribu, neka ide na obalu s mrežom u rukama koja nije sastavljena od konaca, već od najdragocjenijeg metala. Ali neka ne ide u vodu dublje nego od koljena da mu valovi ne bi naškodili i neka nogu postavi na čvrsto mjesto gdje nema mulja. Onda neka zatvori jedno oko i neka ga okrene prema ribi i onda mu njezino baziliško oko neće naškoditi. Također se treba oboružati čeličnim štitom da ga riba oštrim zubima svojeg ugriza ne bi ranila. Tako naoružan neka snažno i pažljivo baci mrežu nad nju i neka pazi da je ova britvom svoje krljušti ne razdere niti da može pobjeći. Nakon što je mrežu raširio gore nad njim i deset sati držao nad vodom, riba će uginuti. Onda je treba donijeti na obalu i pogledati okom koje nije zatvorio, položiti ruku i otvoriti je na leđima gdje je više krvi i tako je pružiti svojem gospodaru. No ako riba uzmakne, i poželi otplivati na drugu obalu i naškoditi čovjeku svojim otrovom, ja imam moć izliječiti otrovanoga. Nagrada za krv ribe neće biti manja od one za srce životinje.“ Dalje reče Bog: „Obje posude vage znače kao da je netko rekao: Poštuj i podnosi, čekaj i smiluj se kao

kad netko vidi nepravdu drugoga i postojano ga opominje da se odvrati od zla. Tako i ja, Bog i Stvoritelj svih stvari, ponekad na način vage spuštam čovjeku, opominjem ga, pošteđujem ga i kušam ga kroz nevolju. Ponekad se podižem tako što prosvjetljujem srca ljudi, raspaljujem ih i posjećujem neobičnom milošću. Veze vage koje dosežu do oblaka znače da ja, Bog svih stvari, uzdržavam sve, pogane kao i kršćane, prijatelje kao i neprijatelje, svojom milošću prosvjetljujem i posjećujem pod pretpostavkom da će se naći ljudi koji odgovaraju mojoj milosti i žele odvratiti svoju volju od naginjanja zlu. Životinja predstavlja one koji nakon što su primili krštenje i došli do doba razlikovanja ne slušaju riječi svetog evanđelja, čije su se srce i usta okrenuli zemaljskom i uopće se ne obaziru na ono što je duhovno. Riba pak predstavlja pogane koji su uokolo tjerani na ljuljanju požude i čija je krv, to jest vjera, neznatna kao i spoznaja Boga. Zato želim srce životinje i krv ribe i tražim je li nađen netko tko bi poduzeo da mi ih iz ljubavi donese. Tri gomile su moji prijatelji. Prvi su oni koji razumno koriste svijet; drugi su oni koji napuštaju vlastito i ponizno se pokoravaju; treći su oni koji su spremni umrijeti za Boga.“

4.4.2.3 Treće poglavlje

Čudesan razgovor u obliku pitanja i odgovora između Boga i zaručnice o kralju i njegovu nasljednom pravu u kraljevstvu; o njegovim nasljednicima i kako po njima nešto treba biti vraćeno, a nešto ne.

„O, Gospodine“, reče zaručnica, „ne budi nevoljan što pitam. Iz pisma sam čula da se ništa ne smije steći nepravdom i ništa zadržati što je stečeno protiv prava. Ovaj kralj ima zemlju, neki kažu da je posjeduje s pravom, drugi tvrde suprotno i čudno je ako kod ovoga trpiš što kod drugih zabranjuješ.“ Bog odgovori: „Nakon potopa nisu preostali nikoji ljudi osim onih koji su se nalazili u Noinoj arki. Iz njih je potekao rod koji je krenuo prema izlasku sunca. Neki od njih su došli u Švedsku. Jedan drugi rod je išao prema zalasku; neki iznikli od njih su došli u Dansku. No oni koji su prvi počeli obrađivati zemlju koja nije bila okružena vodom nisu si prisvojili ništa od zemlje onih koji su živjeli s druge strane vode ili na otocima, već je svaki bio sretan s onim što je našao kao što je pisano o Lotu i Abrahamu. 'Želiš li ići desno', reče on, 'ja ću zadržati lijevo.' Kao da je htio reći: 'Sve što si prisvojiš bit će tvoje i

pripadat će tvojim baštinicima.' S vremenom su došli suci i kraljevi koji, zadovoljni svojim granicama, nisu zaposjedali zemlju onih koji su živjeli na otocima i s druge strane voda, već je svaki ostajao u granicama svojih praočeva.“ Ona odgovori: „Ako je dio jednog kraljevstva darivanjem otuđen od kraljevstva, ne bi li nasljednici to trebali moći tražiti natrag?“ Bog joj odgovori: „U jednom određenom kraljevstvu se čuvala kruna koja je pripadala kralju. Narod je mislio da ne može opstati bez kralja. Zato su si izabrali kralja i predali izabranom kralju krunu na čuvanje i predaju budućim kraljevima. Kad je tako izabrani kralj dio krune htio otuđiti ili je smanjiti, budući kralj bi je zaista mogao i morao tražiti natrag jer se ne smije dogoditi smanjenje krune i kralj krunu kraljevstva ne smije umanjiti niti otuđiti osim iz razumnog razloga za vrijeme trajanja svojih dana. Što je drugo kruna jednog kraljevstva doli kraljevska vlast? Što je drugo kraljevstvo doli njemu podređen narod? I što je drugo kralj doli posrednik i uzdržavatelj kraljevstva i naroda, dakle čuvar i branitelj krune? Krunu ne smije niti dijeliti niti smanjivati na štetu budućeg kralja.“ Zaručnica upita dalje: „A kad bi neki kralj zbog vlasti bio prisiljen otuđiti dio krune?“ Bog odgovori: „Kad bi se dvojica svađala, a moćniji ne bi htio biti milosrdan, već bi drugom odsjekao prst, kome bi onda pripadao odsječeni prst doli onome koji je pretrpio štetu? Tako je i s kraljevstvom. Ako je neki kralj u nuždi ili zarobljeništvu umanjio svoje kraljevstvo za jedan dio, onda će ga budući kralj zaista moći zahtijevati natrag; jer kralj nije njegov gospodar, već sluga, a nužda ne čini zakon.“ Ona odgovori: „Kad bi neki kralj nekom gospodaru na dane svoga života dao odstupio dio krune i nakon kraljeve smrti onaj gospodar ili njegov nasljednik ga htio zadržati kao vlastiti, mora li onda biti tražen natrag?“ Na to odgovori Gospodin: „Zemlja se svakako mora vratiti zakonitom gospodaru.“ Ona upita dalje: „Ako bi dio krune bio nekome založen zbog duga i ovaj nakon što je mnoge godine ubirao plodove umre, a zemlja je nakon toga dospjela u ruke drugoga koji nema pravedno pravo na nju jer mu nije ostavljena niti založena, već ju je pri nekoj prilici uzeo u posjed i ne želi je vratiti prije nego što primi novac, što bi se tu trebalo učiniti?“ Gospodin joj reče: „Kad bi netko u ruci držao zlatnu kuglu i rekao nekome tko stoji kraj njega: 'Ova kugla je tvoja, ako je opet želiš imati, samo daj toliko i toliko funti.', zaista bi mu se trebalo dati toliko funti. Gdje je dakle zemlja dovedena pod vlast i mirno zadržana, mora ju se mudro zahtijevati natrag i s uračunavanjem štete opet steći natrag. Kao što je kralj

koji je izabran uzdignut na kamen da ga narod vidi i time se označuje da ima vlast i posjed u gornjim dijelovima kraljevstva, tako ta zemlja i u svojim donjim dijelovima pomoću nasljedstva i kupnje i prekupa pripada kraljevstvu. Zato kralj treba čuvati što je primio da ne bi, ako drukčije postupa, izgubio kraljevstvo i kruna se izgubila.“ Zaručnica reče dalje: „O, Gospodine, ne budi nevoljan ako još jednom pitam. Jedan kralj ima dva kraljevstva i dva sina. U jednom kraljevstvu je kralj pomoću nasljedstva, a u drugom je izabran voljom naroda. No sad je uslijedila suprotnost; jer mlađi sin je kralj je postao kralj u naslijeđenom kraljevstvu, a stariji u kraljevstvu u kojem mora biti izabran.“ Bog odgovori: „Kod birača su se nalazila tri nedolična svojstva, a četvrto je postojalo u prebogatoj mjeri: neuredna ljubav, hinjena pamet, laskanje budalastih i nepovjerenje prema Bogu i zajednici. Zato je njihov izbor bio protiv pravednosti, protiv Boga, protiv blagostanja države i potreba zajednice. Da bi se osiguralo očuvanje mira i da bi se odgovaralo općim potrebama, nužno je da stariji sin uzme nasljedno kraljevstvo u posjed, a mlađi izborno kraljevstvo. Osim toga ako se ono što je prije dogodilo ne povuče, kraljevstvo će trpjeti štetu, zajednica će biti ožalošćena, nastat će nesloga, dani sinova će proći u gorčini, njihova kraljevstva ubrzo neće više biti kraljevstva, već kao što stoji pisano: 'Moćni će napustiti svoje stolice, a oni koji su lutali zemljom bit će uzvišeni.' Gledaj, ispričat ću ti primjer o dva kraljevstva, u jednom se bira, u drugom nasljeđuje; prvo, u kojem se bira, pusto je i ožalošćeno jer istinski nasljednik nije izabran i to su učinile stranke među biračima i gramzljivost onih koji su stremili za kraljevstvom. Tako Bog ne rastužuje sina radi grijeha njegova oca i nije gnjevan vječno, već vrši i drži pravednost na zemlji i nebu. Zato ono kraljevstvo neće doći do prijašnje slave i u sretnije stanje sve dok iz očinskog ili majčinskog potomstva ne ustane pravi nasljednik.“

4.4.2.4 Četvrto poglavlje

Božje riječi zaručnici o dva duha, naime o dobrom i zlom, i o čudesnom i korisnom ratu u srcu jedne žene koji je proizašao iz nadahnuća dobrog duha i napasti zlog duha i što je u tome izabrala.

Krist reče zaručnici: „Misli i nadahnuća u srcima ljudi prouzrokuju i ulijevaju dva duha, naime jedan zao i jedan dobar duh. Dobar duh savjetuje da misle na

buduće nebesko, a vremenito da ne vole. Zao duh savjetuje da se voli ono što se vidi i čini grijeh nečim lakim. Poziva se na slabosti i navodi primjere slabih. Ispričat ću ti primjer kako su oba duha zapalila srce one tebi poznate žene i kraljice o kojoj sam ti već prije govorio. Dobri duh joj govori i daje njezinim mislima slijedeće: 'Bogatstvo je teret, čast svijeta kao zrak, a uživanje tijela kao san. Radosti su prolazne i sve svjetovno je ispraznost. Budući sud je neizbježan, a mučitelj vrlo okrutan. Zato mi se čini vrlo teškim preuzeti odgovornost za uporabu prolaznog bogatstva, podnositi dugotrajne muke za kratkotrajno zadovoljstvo i polagati račun onome kome je sve poznato još prije nego što se dogodi; zato je sigurnije odustati od mnogo toga i voditi račun samo o malo toga nego se uplesti u mnogo toga i polagati dug i težak račun.' Na to nadahnuće nasuprot tome odgovara zli duh: 'Pusti takve misli, Bog je dobrostiv i lako ga je ublažiti. Hrabro posjeduj dobra i bogato troši što posjeduješ; jer rođena si da budeš hvaljena kad udijeliš onome koji moli. Ako napustiš bogatstvo, služit ćeš onima koji su služiti tebi, tvoja će se čast smanjiti, a prijezir umnožiti; osoba koja je siromašna odlazi bez utjehe. Tebi je također teško naći se u novim navikama, krotiti tijelo tebi stranim vladanjem i živjeti bez posluge. Zato ostani u primljenoj časti, kraljevski zadrži svoj položaj, opskrbi svoju kuću hvalevrijedno tako da kad promijeniš svoj položaj ne budeš okrivljena zbog nepostojanosti; nastavi štoviše kao započeto i imat ćeš slavu kod Boga i kod ljudi.' Potom dobar duh opet dijeli srcu ove žene i kraljice savjet govoreći: 'Znam da su dvije stvari vječne, nebo i pakao. Nitko tko Boga voli iznad svega neće doći u pakao, a tko Boga ne voli, neće imati nebo. Sam Bog je putovao na putu za nebo nakon što je postao čovjekom i potvrdio ga je svojim čudima i svojom smrću. Kako li je nebesko divno, kako gorka đavlova zloba i kako isprazno zemaljsko! Samog Boga su slijedili njegova majka i svi njegovi sveti; htjeli su podnijeti svaku patnju i sve radije izgubiti, prezreti se kako ne bi izgubili nebesko i božansko. Zato je sigurnije brzo se odreći časti i bogatstva nego ih htjeti zadržati do kraja kad sa sjećanjem raste i bol zbog grijeha i oni koji ne pitaju za moje spasenje prisvajaju moje stečeno bogatstvo.' Na to zlo đavlovo nadahnuće odgovara: 'Prestani razmišljati tako; mi smo slabi ljudi, a Krist je Bog i čovjek; ne smijemo svoja djela uspoređivati s onima svetih koji su imali veću milost i prijateljstvo s Bogom. Treba nam biti dovoljno nadati se nebu i živjeti u svojim slabostima te popraviti naše grijehe milostinjom i molitvom. Bilo bi naime djetinjasto i budalasto započeti nešto

neuobičajeno i ne moći izvesti.' Dobro nadahnuće odgovara: 'Nedostojan sam uspoređivati se sa svetima; no vrlo je sigurno postupno težiti prema savršenstvu. Što sprečava poduzeti neuobičajeno ako Bog ima moć pružiti pomoć? Često se događa da siromah krene putem moćnog i bogatog gospodara i slijedi ga. I ako gospodar dođe u prenoćište prije, uživa ukusnija jela i počiva na mekom krevetu, siromah također, iako kasno, dolazi u isto prenoćište i sudjeluje u hrani koju je gospodar ostavio. Da nije krenuo putem gospodara, morao bi odustati od gospodareva prenoćišta i bi uživao u gospodarevoj hrani. Zato sad kažem da iako sam nedostojan uspoređivati se sa svetima, ipak ću krenuti njihovim putem iza njih da barem mogu sudjelovati u njihovim zaslugama. Dvije su naime stvari koje me u duhu uznemiruju: prva, da će, ostanem li u svojoj domovini, nada mnom vladati oholost. Ljubav prema roditeljima kojima sam zadužen pomoći tlači moju dušu; obilje čeljadi i odjeće su mi tegobni, zato me raduje i pogodnije mi je sići sa sjedišta oholosti i hodočašćem poniziti tijelo nego ostati u stanju časti gomilati grijehe na grijehe. Druga, uznemiruje me siromaštvo i vika naroda koji za svoju pomoć zahtijeva moju prisutnost. Zato mi je potreban dobar savjet.' Zlo nadahnuće i đavlovo došaptavanje odgovaraju: 'Hodočašće je znak nepostojane naravi, milosrđe je nasuprot tome Bogu prijatnije od svake žrtve. Ukoliko odeš iz svoje domovine, pohlepni ljudi će čuti o tebi i opljačkati te i zarobiti. Onda ćeš umjesto slobode imate zarobljeništvo, siromaštvo za bogatstvo, sramotu za čast, nemir umjesto mira.' Dobar duh odgovara pomoću svojeg nadahnuća: 'Čuo sam o jednom zarobljeniku smještenom u kulu koji je našao veći užitak u zarobljeništvu i tami nego ikada prije u obilju i vremenitoj radosti. Ako se Bogu dakle sviđa kušati me nevoljama, služit će mi na veću zaslugu; jer On je nježan da nas tješi i brzo spreman pomoći osobito ako svoju domovinu napustim zbog svojih grijeha i da si zaslužim božansku ljubav.' Zlo nadahnuće i đavlovo došaptavanje odgovara dalje: 'Kako ako bi bio nedostojan božanske utjehe i ne bi mogao podnijeti poniznost i siromaštvo? Onda ćeš požaliti što si se predao strogosti. Onda ćeš umjesto prstena na ruci imati u ruci štap, na glavi krpu umjesto krune, odvratnu vreću umjesto purpurne odjeće.' Dobar duh naprotiv kaže: 'Čuo sam kako je sveta Elizabeta, kćer jednog ugarskog kralja, iako nježno odgojena i plemenito udana podnijela veliko siromaštvo i prijezir. U siromaštvu je od Boga primila veću utjehu i veću krunu nego da je ostala u svoj časti svijeta i njegovih radosti.' Na to zlo

nadahnuće odgovara i govori: 'Što ćeš učiniti ako te Bog preda u ruke ljudi i tijelo ti bude ozlijeđeno? Hoćeš li moći podnijeti sram? Ne ćeš li se neutješno žaliti zbog svoje tvrdoglavosti i neće li se cijeli tvoj rod sramotiti i tugovati? Onda će se kod tebe zaista podići nestrpljivost i u srcu ustati nezahvalnost prema Bogu. Onda ćeš htjeti da ti dani dođu kraju. I kad te sva usta budu klevetala, hoćeš li se smjeti pokazati?' Na to opet odgovara dobra misao: 'Iz jednog sam pisma čuo kako je blažena Lucija kad je dovedena u javnu kuću govorila postojano u vjeri i uzdajući se u Božju dobrotu: koliko god mi tijelo bilo obeščašćeno, neću ništa manje ostati djevica i moja će se kruna udvostručiti. Kad je Bog vidio njezinu vjeru, ostavio ju je netaknutom. Zato kažem: Bog, koji nikoga neće kušati iznad njegovih snaga, čuvat će moj duh, moju vjeru i moju volju. Jer potpuno sam mu se predao; neka na meni bude Njegova volja.' Budući da ovu ženu uznemiruju ovakve misli, opominjem je trima stvarima. Prvo neka si u pamćenje dozove na koju je čast izabrana; drugo, kakvu joj je ljubav Bog iskazao u njezinu braku; treće, uz kako je mnogo dobrote očuvana u ovoj smrtnosti. Nasuprot tome trostruko je upozoravam: prvo, da će Bogu morati položiti račun za sva vremenita dobra sve do posljednjeg novčića i kako je on zarađen i potrošen; drugo, da je njezino vrijeme vrlo kratko i da ne zna unaprijed kad će umrijeti; treće, da Bog gospodaricu štedi jednako malo kao i sluškinju. Zato joj savjetujem tri stvari: prvo, da osjeti kajanje zbog počinjenog, plodonosno popravi što je ispovjedila i voli Boga svim srcem; drugo, savjetujem joj da na razuman način izbjegne kaznu čistilišta; jer kao što onaj koji Boga ne voli svim srcem zaslužuje veliku kaznu, tako je onaj koji ne ispravlja svoje grijehe vrijedan čistilišta; treće, preporučujem da napusti tjelesne prijatelje na neko vrijeme radi Boga i da kako bi izbjegla kaznu čistilišta ode na mjesto odakle od smrti do neba vodi kraći put gdje će primiti oprost koji je uzdizanje i otkupljenje duša i koji su dali sveti pape i Božji sveti zaradili svojom krvlju.“

4.4.2.5 Peto poglavlje

Riječi svetog Petra o želji da spasi narode koju je imao. Kako podučava zaručnicu da postigne pamćenje i o velikim čudima koja se još moraju dogoditi i ispuniti u gradu Rimu.

Blaženi Petar je govorio Kristovoj zaručnici: „Ti si me, moja kćeri, usporedila s plugom koji povlači brazde i čupa korijenje. To je zaista istina; jer bio sam tako vatren protiv poroka da kad bih bio mogao cijeli svijet obratiti Bogu, svakako ne bih bio štedio života ni posla. Bog mi je bio sladak u mislima, sladak u govoru i sladak u djelima i to tako veoma da su mi sve misli, osim onih na Boga, bile gorke. No i Bog mi je bio gorak, ne zbog Njega, već zbog mene; jer kad god sam mislio o tome kako sam se ogriješio i kako sam ga zatajio, gorko sam plakao jer sam već razumio ljubiti savršeno i moje suze su mi bile ukusne kao slatko jelo. Ako me moliš da ti dadem pamćenje, odgovaram ti: Nisi li čula kako zaboravljiv sam bio? Savršeno podučen o Božjem putu obvezao sam se zakletvom stajati uz Boga i umrijeti; no riječima upitan od jedne žene, zatajio sam istinu, a zašto? Jer me Bog prepustio meni samome, a ja se nisam poznavao. I što sam onda učinio? Onda sam zaista razmotrio kako sam po sebi ništa i uzdigao sam se i pohitao prema istini Boga koji mi je u srce utisnuo takvo sjećanje svoga imena da ga nisam mogao zaboraviti niti pred tiranima, niti pod bičevima, niti u smrti. Zato i ti učini tako. Uzdigni se poniznošću do učitelja pamćenja i od njega traži pamćenje. On je naime jedini koji može sve. Ja ću ti pak pomoći da sudjeluješ u sjemenu koje sam posijao na zemlji. Dalje ti kažem da je ovaj grad Rim bio grad ratnika. Njegove ulice su bile popločene zlatom i srebrom. No sad su se njegovi safiri pretvorili u blato, njegovih je stanovnika vrlo malo; njima je iščupano desno oko i odsječena desna ruka. Kod njih žive krastače i zmije; pred njihovim otrovom se pitome životinje ne usude pokazati, niti moje ribe podići glavu. Zato će sad u njemu biti skupljene ribe te će, iako ne tako mnoge kao nekad, ipak biti jednako slatke i odvažne da će se njihovom suradnjom krastače, zmije i žabe pretvoriti u janjad, a lavovi će biti kao golubovi na njihovim prozorima.“ Dalje je dodao: „Kažem ti dalje kao što će ti još reći u tvojim danima: živio Petrov namjesnik! I ti ćeš ga vidjeti svojim očima; prokopat ću brijeg užitaka i oni koji sjede na njemu će sići. Oni koji nisu voljni sići, bit će prisiljeni protiv očekivanja svih. Jer Bog želi biti uzvišen s milosrđem i istinom.“

4.4.2.6 Šesto poglavlje

Vrlo lijepo pripovijedanje blaženog Pavla kako ga je Bog pozvao po molitvi blaženog Stjepana i kako je od vuka postao janje i kako je dobro moliti za sve.

Blaženi Pavao je razgovarao s Kristovom zaručnicom i reče: „Ti si me, kćeri moja, usporedila s lavom koji je odrastao među vukovima i otrgnut im je na čudesan način. Zaista, kćeri, bio sam grabežljivi vuk kojeg je Bog učinio janjetom i to zbog iz dva razloga: prvo, zbog njegove velike ljubavi koja iz nedostojnih čini svoje posude i iz grešnika svoje prijatelje.; drugo, zbog molitava blaženog prvomučenika Stjepana. Želim ti pokazati kojeg sam mišljenja bio onda kad je sveti Stjepan bio kamenovan i zašto sam zaslužio njegovu molitvu. Zaista se nisam radovao niti uživao u muci blaženog Stjepana niti sam bio zavidan zbog njegove slave; pa ipak sam želio da umre jer sam prema svojem mišljenju shvatio da nema istinsku vjeru. Kad sam opazio da je preko mjere gorljiv i strpljiv u podnošenju svojih patnji, bilo mi je žao što je nevjernik dok je on zapravo bio vrlo vjeran , a ja nasuprot tome potpuno slijep i nevjeran; imao sam sažaljenje prema njemu i molio sam iz sveg srca da mu njegova gorka muka priskrbi slavu i krunu. Zato mi je njegova molitva bila na spas tako da sam njome bio oduzet mnogim vukovima i postao sam nježno janje. Zato je dobro moliti za sve; jer molitva pravednika koristi onima koji su bliže i spremniji primiti milost. No sad se žalim što je među učiteljima svoga naroda tako rječit čovjek koji je se među onima koji su ga kamenovali držao tako strpljivo tako jako zaboravljen i zanemaren od srca mnogih, no uglavnom od onih koji su zaduženi za njegovo slavljenje; oni mu donose razbijene, prazne, blatne i odvratne posude; zato će oni, kao što stoji pisano, biti ispunjeni dvostrukim sramom i sramotom i bit će izbačeni iz kuća uživanja.“

4.4.2.7 Sedmo poglavlje

Čudesno i neobično viđenje jedne duše koja treba biti suđena; o đavlovim optužbama i zagovoru slavne Djevice. O tumačenju ovog viđenja u kojem palača označava nebo, sunce Krista, žena Djevicu, Etiopljanin đavla, ratnik anđela i u kojem se opisuju dva mjesta mučenja iz kojih nije moguć spas i tri mjesta iz kojih je spas moguć; i o još mnogom drugome čudesnom, naime o pomoći.

Jednoj osobi koja je bdjela u molitvi u duhovnom viđenju se pojavila slika jedne palače neizmjerne veličine. U njoj su bili bezbrojni odjeveni u bijele sjajne odore od kojih se činilo da svaki ima vlastitu stolicu. U toj je palači stajalo sudište na kojem je za vidjeli bio oblik kao sunce i sjaj koji je izlazio od sunca bio je neizmjeran u duljini, dubini i širini. Kraj stolice je stajala djevica s dragocjenom krunom na glavi. Svi su služili suncu koje je sjedilo na stolici i slavili su ga u himnama i pjesmama. Potom se pojavio Etiopljanin strašna izgleda i po svojim pokretima kao ispunjen zavišću i velikim gnjevom koji reče i vikne: „O, pravedni suče, dosudi mi ovu dušu i čuj njezina djela budući da ima još malo vremena za živjeti. Dopusti mi također da tijelo kaznim zajedno s dušom sve dok se ne odvoje jedno od drugog.“ Nakon ovih riječi mi se činilo kao da pred stolicom stoji netko kao naoružan ratnik, pristojan i mudar u riječima i skroman u svojim kretnjama; on reče: „O, suče, gledaj, ovdje su njegova dobra djela koja je ostvario sve do ovog sata.“ I odmah je od sunca koje je sjedilo na stolici izašao glas koji reče: „Ovdje je porok veći od vrline, ali pravednost ne podnosi da porok bude povezan s najvišom vrlinom.“ Etiopljanin odgovori: „Zato je pravednost da ova duša bude povezana sa mnom. Ako u njoj ima opakosti, u meni je sva opakost.“ Ratnik odgovori: „Božje milosrđe prati svakog čovjeka sve do smrti i sve do zadnjeg trenutka, a nakon toga slijedi sud, ali kod čovjeka o kojem govorimo su tijelo i duša još povezani i razum je još u njemu.“ Etiopljanin odvrati: „Pismo, koje ne može lagati, govori: ljubi Boga iznad svega, a svoga bližnjega kao sebe samoga. Gledaj sad kako su sva djela ove duše ostvarena iz straha, ne iz ljubavi kao što joj je bila dužnost i svi njezini grijesi koje je ispovjedila su, kao što ćeš naći, ispovjeđeni samo s neznatnim kajanjem; zato je zaslužila pakao jer je prokockala nebo; svi njezini grijesi su ovdje kod božanske pravednosti vidljivi jer još nikad nije iz božanske ljubavi osjetila kajanje za njih.“ Ratnik odgovori: „U njemu je ipak bila vjera i nada da će prije smrti primiti istinsko kajanje.“ Njemu odvrati Etiopljanin: „Sad si iznio sve dobro što je učinio i poznaješ sve riječi i misli za spas njegove duše. No sve to, što god to bilo, ne može se usporediti s kajanjem iz božanske ljubavi, svetom vjerom i jakom nadom i ne može iskorijeniti grijehe; jer od vječnosti je u Bogu pravednost da nijedan grešnik koji nema savršeno pokajanje ne smije pristupiti nebu. I zato je nemoguće da Bog sudi protiv od vječnosti unaprijed znane uredbe i ona duša mora biti osuđena na pakao i sa mnom biti povezana za vječnu kaznu.“ Na te je riječi ratnik

šutio i nije odgovorio na njegov govor. Potom su se pojavili bezbrojni zli duhovi slični iskrama koje su iskočile iz svjetleće vatre. Ovi su vikali jednim glasom i govorili onome koji je kao sunce sjedio na stolici: „Znamo da si ti jedan Bog u tri osobe; ti si bio bez početka i bez kraja si i nema Boga osim tebe. Ti sam si zaista ljubav s kojom su povezani milosrđe i pravednost. Ti si od početka bio u sebi i na tebi se ništa nije smanjilo niti promijenilo kao što dolikuje Bogu. Osim tebe nema ničega i bez tebe je ništa što ima radost. Zato tvoja ljubav anđele nije stvorila iz ničega drugog doli iz moći tvoga božanstva kako je tvoje milosrđe nalagalo. Ali nakon što smo iznutra planuli od oholosti i zavisti i pohlepe, onda nas je tvoja ljubav koja voli pravednost bacila iz neba s vatrom naže zlobe u nepojmljiv i mračni ponor koji se sad zove pakao. Tako je tvoja ljubav učinila onda; ni sad se ne može odvojiti od suda tvoje pravednosti bilo da se izvrši prema milosrđu ili pravednosti. Kažemo još više; da je ona osoba koju voliš najviše, naime Djevica koja te rodila i koja nikad nije sagriješila, bila počinila smrtni grijeh i umrla bez božanskog kajanja, ti tako veoma voliš pravednost da njezina duša nikad ne bi postigla nebo, već bi bila kod nas u paklu. Zašto nam onda, suče, ne dosudiš nama da je kaznimo prema njezinim djelima?“ Potom se čuo kao zvuk trublje; koji su je čuli, šutjeli su i odmah progovori jedan glas i reče: „Šutite i poslušajte svi vi anđeli, duše i đavoli što govori Majka Božja!“ I uskoro se pred sudištem pojavi Djevica ogrnuta prostranim naboranim plaštem. Ona reče: „O, vi neprijatelji, progonite milosrđe i nikakvom ljubavlju ne volite pravednost. Ako je ovdje i vidljiv manjak dobrih djela zbog kojeg ova duša ne može postići nebo, pogledajte što imam pod svojim plaštem.“ Nakon što je Djevica otkrila dvije bore svoga plašta, u jednoj se pojavila mala crkva u kojoj su bili vidljivi poneki redovnici; u drugoj bori su se pokazale žene, muškarci, svećenici i Božji prijatelji i drugi koji su svi jednim glasom vikali i govorili: „Smiluj se, milosrdni Gospodine!“ Onda je bila tišina i Djevica je govorila i reče: „Pismo kaže da tko ima savršenu vjeru, može u svijetu premještati brda. Što dakle mogu glasovi onih koji su imali vjeru i služili Bogu vatrenom ljubavlju? I što mogu oni Božji prijatelji koje je ova duša pozivala za njihov zagovor da bude oslobođena pakla i može postići nebo, koja također za svoja dobra djela nije tražila nikakvu drugu plaću osim nebeskog? Ne mogu li njihove suze i molitve učiniti da bude potaknuta i prosvijetljena da prije svoje smrti primi božansko kajanje i žalost zajedno s ljubavlju? Osim toga želim dodati svoju molitvu zajedno s

molitvama svetih koji su u nebu i koje je ova duša posebno častila.“ Djevica je dalje dodala i rekla: „O, vi đavoli, sučevom vlasti vam zapovijedam da obratite pažnju na ono što ćete sada vidjeti u pravednosti.“ Potom se iz sunca čuo glas koji reče: „Radi molitava mojih prijatelja će ovaj čovjek prije svoje smrti postići toliko božansko kajanje da neće doći u pakao, već će biti čišćen s onima koji će u čistilištu imati težu muku. Nakon što se duša pročisti, u nebu će primiti plaću s onima koji su na zemlji imali vjeru i nadu s malom ljubavi.“ Nakon ovih riječi su đavoli pobjegli. Potom se zaručnici činilo kao da je otvoreno strašno i mračno mjesto unutar kojeg se pokazala vatrena peć i njezina vatra je bila zapaljena za đavole i žive duše. Nad tom peći se pojavila ona duša čija presuda čija se osuda ranije čula. Njezine noge su bile vezane za peć i stajala je uspravno kao osoba; ali nije stajala ni na najvišem ni na najdubljem mjestu, već kao na strani peći čiji je oblik bio čudesan, ali strašan. Izgledalo je kao da se vatra peći provlači prema gore ispod nogu duše kao kad se voda kroz cijevi penje prema gore; silno se zbijala i uzdizala toliko daleko iznad glave da su pore bile kao žile kojima teče goruća vatra. Uši su se činile kao mjehovi talilaca i njihovo stalno puhanje je pokretalo mozak. Oči su se pokazale okrenute i utonule i činile su se pričvršćene iznutra na zatiljku. I usta su stajala otvorena i jezik je bio izvučen kroz nosnice i visio je na usnice. Zubi su bili kao željezni čavli pričvršćeni kroz nepce. Ruke su bile tako duge da su dosezale do stopala. Obje šake su se činile kao da drže i gnječe mast koja je gorjela kao smola. Činilo se da koža koja se vidjela iznad duše ima oblik krzna iznad tijela i bila je kao lanena haljina zamrljana spermom. Ta je haljina bila tako hladna da svatko tko ju je vidio počeo drhtati i iz nje je teklo kao gnoj iz gnojnog čira s pokvarenom krvlju i tako lošim smradom da se ne može usporediti nijednim tako lošem mirisu na svijetu. Nakon što se vidjela ta muka, čuo se glas iz one duše prije koji je pet puta vikao pod suzama i iz svih snaga. Prvo je vikala: „Jao meni što sam Boga zbog njegove savršenosti i za dane mi milosti tako malo volio!“ Drugo: „Jao meni što se nisam bojao Božje pravednosti kao što sam trebao!“ Treće: „Jao meni što sam volio radost svoga tijela i svoje grešne duše!“ Četvrto: „Jao meni zbog bogatstva svijeta i moje oholosti!“ Peto: „Jao meni što sam vas, Luj i Ivana, ikada vidio!“ i potom mi jedan anđeo reče: „Objasnit ću ti ovo viđenje. Palača koju si vidjela poredba neba. Mnoštvo onih koji su odjeveni bijelim i sjajnim odorama i sjedili su anđeli i duše svetih. Sunce predstavlja Krista u njegovu božanstvu; žena

predstavlja Djevicu koja je rodila Boga; Etiopljanin đavla koji optužuje dušu; ratnik anđela koji priopćuje dobra djela duše. Peć predstavlja pakao koji je iznutra tako užaren da kad bi svijet sa svim što je u njemu gorio, ne bi bio sličan velikom žaru u toj peći. U toj se peći čuju različiti glasovi koji svi govore protiv Boga i svi njihovi povici počinju s jao i na sličan način završavaju; a duše se pojavljuju kao osobe čiji se udovi rastežu na neutješan način i koje nikad nemaju mir. Znaj da i vatra koja ti se pojavila u peći gori u vječnoj tami, ali duše koje tamo gore nemaju sve jednaku muku. Tama koja se pokazala oko peći se zove limb i dolazi iz tame koja je u peći, ipak, oboje su jedno mjesto i jedan pakao; svatko tko tamo dođe nikad neće primiti stan kod Boga. Iznad te tame je najveća muka čistilišta koju duše mogu podnositi. S one strane ovog mjesta su druga mjesta gdje je muka manja i sastoji se samo od manjka snage, ljepote i sličnoga kao što ću pojasniti kroz usporedbu. To je kao da je netko bio bolestan i kad bolest i muka prestanu, on nema snage sve dok je opet postupno ne zadobije. Treće mjesto je iznad i tu nema druge muke osim čežnje da se dođe Bogu. I da mogla bolje razumjeti, reći ću ti kroz usporedbu: to je kao da je ruda pomiješana i gori sa zlatom u vrlo vrućoj vatri i mora se tako dugo pročišćavati dok se ruda ne razori i ne ostane čisto zlato. Što je jače i deblje, to jača mora biti vatra sve dok zlato nije kao tekuća voda i potpuno goreće. Nakon toga majstor zlato odnosi na drugo mjesto gdje prima najbolji oblik da se može vidjeti i dohvatiti; zatim ga polaže na treće mjesto gdje se čuva i dostavlja vlasniku. Tako je i na duhovan način. Na prvom mjestu iznad tame je najveća muka čistilišta gdje si vidjela kako se spomenuta duša čisti. Ovdje muče đavoli; tu se pojavljuju obličja otrovnih crva i divljih životinja; tu je vrućina i hladnoća, tama i zbunjenost koje proizlaze iz muke koja je u paklu. Ovdje neke duše imaju manje muke, druge veće, već prema tome je su li grijesi bili popravljani u vremenu kad je duša još bila u tijelu ili nisu. Potom majstor, to jest Božja pravednost, odnosi zlato, to jest duše, na druga mjesta gdje nije ništa drugo doli manjak snage. Ovdje duše prebivaju tako dugo dok po svojim posebnim prijateljima ili po neprekidnim djelima svete Crkve ne postignu okrjepu. Jer što veću pomoć duša ima po prijateljima, to brže ozdravlja i biva oslobođena iz tog mjesta. Potom se duša odvodi na treće mjesto gdje ne vlada nikakva druga muka doli čežnje za dospijećem u Božju prisutnost i njegovo blaženo gledanje. Na ovom mjestu prebivaju mnogi i to vrlo dugo osim onih koji su dok su živjeli u svijetu imali savršenu

čežnju doći u prisutnost i gledanje Boga. Znaj i da mnogi u svijetu umru tako pravedni i nedužni da odmah dospiju u prisutnost i gledanju Boga. Neki su svojim dobrim djelima opet tako ispravili svoje grijehe da njihova duša ne osjeća nikakvu muku. No malo je onih koji ne dođu na mjesto gdje vlada čežnja doći k Bogu. Zato sve duše koje prebivaju na ta tri mjesta sudjeluju u molitvi svete Crkve i dobrim djelima koja se događaju na svijetu, posebno onima koja su sami ostvarivale dok su živjele i onima koja nakon njihove smrti čine njihovi prijatelji. Znaj i da kao što su grijesi mnogoliki i raznoliki, tako su i muke mnogostruke i različite. Kao što se dakle gladan raduje hrani koja mu dolazi u usta, žedan piću, žalostan radosti, gol odjeći, bolestan kad ga se dovede u krevet, tako se duše raduju i sudjeluju u dobru koje se za njih čini na svijetu.“ Anđeo je k tome još dodao: „Blažen onaj koji u svijetu dušama pomaže molitvama, dobrim djelima i fizičkim radom jer ne može lagati Božja pravednost koja kaže da duše nakon smrti moraju bilo očišćene kaznom čistilišta ili oslobođene brže dobrim djelima prijatelja.“ Potom su se čule mnoge duše iz čistilišta koje su govorile: „O, Gospodine Isuse Kriste, pravedni suče, pošalji svoju ljubav onima koji imaju duhovnu vlast u svijetu, onda ćemo bolje nego sad sudjelovati u njihovim čitanjima, pjevanju, žrtvama.“ Iznad prostora iz kojeg su se čuli ovi pozivi pokazala se kuća u kojoj su se dali čuti mnogi glasi koji su govorili: „Neka Bog nagradi one koji nam šalju pomoć u našim nemoćima.“ U toj je kući kako se činilo izlazila zora, pod zorom se pojavio oblak koji nije imao ništa od svjetlosti zore; iz njega je izlazio jak glas koji je reče: „O, Gospodine Bože, svojom nepojmljivom moći stostruko nagradi sve one u svijetu koji nas dobrim djelima podižu u svjetlo Tvoga božanstva i gledanje Tvoga lica.“

4.4.2.8 Osmo poglavlje

Anđelove riječi zaručnici o velikoj muci jedne duše.

Anđeo je dalje govorio i reče: „Ona duša čije stanje si vidjela i čula sud je u velikoj muci vatre zbog svoje nesigurnosti hoće li nakon čišćenja doći u mir ili biti prokleta. I to je Božja pravednost jer je ova imala znanje i veliku moć razlučivanja, ali ih je koristila za svjetovni dobitak i korist tijela, a ne na duhovan način za dušu budući da je veoma zaboravila i zanemarivala Boga dok je živjela. Zato sad ova duša trpi

vrućinu vatre i drhti od hladnoće. Slijepa je od tame i bojažljiva prema pogledima zlih duhova, gluha od đavolove vike, iznutra gladuje i žeđa, a izvana je pokrivena sramotom; no Bog joj je ipak dao milost nakon smrti da ne podnosi mučenje đavola jer je samo radi Božje časti oprostila svojim neprijateljima njihove teške uvrede i sa svojim najgorim neprijateljima je sklopila prijateljstvo. Znaj i da sve dobro što je učinila i što je obećala i dala od valjano stečenog bogatstva, a osobito molitve Božjih prijatelja smanjuju i olakšavaju njezinu muku kao što je i određeno u Božjoj pravednosti. Druga dobra koja su stečena manje valjano i koja je darovala koriste na duhovan ili tjelesan način onima koji su ih prije s pravom posjedovali ako su ih prema Božjoj odluci vrijedni.“

4.4.2.9 Deveto poglavlje

Anđelove riječi zaručnici o sudu Božje pravednosti protiv gore spomenute duše i o zadovoljštini koju se u ovom životu treba učiniti dok je ona u čistilištu.

Anđeo reče dalje: „Čula si prije kako je onaj čovjek zbog molitava Božjih prijatelja kratko prije svoje smrti postigao kajanje iz ljubavi prema Bogu za svoje grijehe i kako ga je to kajanje odvojilo od pakla. Zato je nakon smrti Božja pravednost dosudila da u čistilištu mora gorjeti kroz šest životnih dobi koje je imao od časa kad je prvi put svjesno počinio smrtni grijeh sve do onda kad iz ljubavi prema Bogu na plodan način nije izvršio pokoru ukoliko ranije ne primi pomoć od svijeta i Božjih prijatelja. Prva dob je bila što Boga nije volio zbog smrti njegova plemenita tijela i zbog višestrukih odvratnosti koje Krist sam nije izdržao ni zbog kojeg drugog razloga doli zbog spasa duša. Druga je dob bila što nije volio svoju vlastitu dušu kao što bi kršćanin trebao činiti, niti je Bogu zahvalio na svojem krštenju, niti na tome što nije Židov ili poganin. Treća dob je bila što je dobro znao što je Bog zapovjedio da se čini, a imao je malo volje da to ostvari. Četvrta dob je bila što je znao što je Bog zabranio onima koji žele ići u nebo, ali je drsko postupao protiv toga tako što nije slijedio grižnju savjesti, već svoje tjelesne sklonosti i želje svoga tijela. Peta dob je bila što nikad nije koristio milost i ispovijed kao što mu je priličilo budući da je imao tako mnogo vremena za to. Šesta dob je bila što je malo mario za tijelo Kristovo budući

da ga nije htio primati često jer se nije htio suzdržati grijeha, niti je imao ljubavi primiti tijelo Kristovo prije kraja svoga života.“ Nakon toga se pojavio čovjek vrlo skromne pojave čija je haljina bila bijela i sjajna kao alba svećenika; bio je opasan lanenim pojasom i imao je crvenu štolom oko vrata i pod rukama i počeo je govoriti: „Ti, koja ovo vidiš, pazi, motri i povjeri u svojem pamćenju što vidiš i što ti se kaže. Vi zaista koji živite u svijetu ne možete razumjeti Božju moć kao mi koji smo uz njega jer što se kod Boga dogodi u trenutku, to se kod vas može shvatiti samo riječima i kroz usporedbe na svjetovan način. Ja sam jedan od onih koje je ovaj na čistilište osuđeni čovjek za vrijeme svoga života častio poklonima. Zato mi je Bog iz svoje milosti objavio da kad bi netko učinio prema mojim riječima, duša ovog čovjeka bi mogla biti prenesena na više mjesto gdje bi primila svoj pravi oblik i ne bi osjećala nikakvu drugu muku doli one koju bi trpio onaj koji leži nakon preboljene teške bolesti bez boli i bez snage, ali se raduje budući da sigurno zna da će dospjeti životu. Zato kao što si čula da je njegova duša pet puta vikala jao, kazujem ti pet tješenja. Prvi jao je bio da je Gospodina malo volio. Da bi ga se oslobodio, za njegovu dušu se mora prinijeti trideset kaleža u kojima se žrtvuje Božja krv i Bog sam treba biti više čašćen. Drugi jao je bio da se Boga nije bojao; zato da bi ga se toga oslobodilo, treba se odabrati trideset prema sudu ljudi pobožnih svećenika od kojih svaki treba čitati trideset misa kad može, devet za mučenike, devet za ispovjednike i devet za sve svete, dvadeset i osmu za anđele, dvadeset i devetu za svetu Mariju i tridesetu za Sveto Trojstvo. I svi trebaju pobožno moliti za njegovu dušu da bi se njegov gnjev ublažio i njegova pravednost izmijenila na milosrđe. Treći jao je bio za njegovu oholost i pohlepu. Da bi se to uklonilo, treba uzeti trideset siromaha, njihove noge ponizno oprati, pružiti im hranu, novac i odjeću tako da se utješe. Svaki od njih koji pere i koji je pran treba ponizno moliti Boga da radi svog poniženja i svoje gorke muke oprosti grijehe njezine pohlepe i oholosti. Četvrti jao je bio za bludnost njegova tijela. Ako dakle netko da jednu djevicu i jednu udovicu u samostan, a jednu djevojku u istinski brak i da im toliko od svojih dobara da od toga imaju hrane i odjeće, Bog će oprostiti tjelesne grijehe ove duše jer to su tri stanja koja je Bog odabrao i zapovjedio da budu zadržana na svijetu. Peti jao je vrijedio za mnoge grijehe koje je počinio drugima na štetu; svim je snagama radio na tome da osigura brak ono dvoje spomenutih ranije koji su bili blisko krvno vezani kao da su iz iste obitelji. Tu je vezu tjerao više radi

samoga sebe nego kraljevstva, bez traženja papine dozvole i protiv hvalevrijedna naloga svete Crkve. Mnogi su postali mučenici tako što nisu podnosili da se tako nešto počini protiv Boga i svete Crkve i kršćanskih običaja. Ako netko želi ispraviti takve grijehe, neka ide papi i kaže: 'Netko', bez da imenuje osobu, 'je počinio takav grijeh, ali se na kraju pokajao i primio odrješenje bez da je popravio grijeh. Odredite mi zato pokoru koju želite i koju mogu izdržati; jer spreman sam za njega popraviti ovaj grijeh.' Zaista, ako mu se ne odredi veća pokora od jednog jedinog očenaša, služilo bi smanjenju muke ove duše u čistilištu. “

4.4.2.10 Deseto poglavlje

Kristove žalbe zaručnici na Rimljane i o okrutnoj presudi koju će im Krist dosuditi ako umru u svojim grijesima.

Sin Božji je govorio slijedeće riječi i reče: „O, Rime, vraćaš mi zlom za moja mnoga dobra djela. Ja sam Bog koji je sve stvorio i objavio svoju veliku ljubav vrlo bolnom smrću svoga tijela koju sam vlastitom voljom pretrpio za spasenje duša. Tri su puta kojima sam htio doći do tebe, ali ti si me na zaista na svima htio zatajiti. Na prvom si nad mojom glavom objesio veliki kamen koji me trebao zatući; na drugom si stavio oštro koplje koji me trebalo spriječiti da dođem k tebi; na trećem putu si mi iskopao jamu da bih se nakon što neočekivano padnem ugušio. Ovo što sad kažem ne smije se shvatiti na tjelesan, već na duhovan način i to što kažem se tiče onih stanovnika grada Rima koji tako čine, ali ne mojih prijatelja koji ne slijede njihova djela. Prvi put kojim sam navikao dolaziti k ljudskim srcima je istinski strah Božji nad koji čovjek stavlja veliki kamen da visi, to jest veliku drskost tvrdog srca; ne boji se suca kojem se nitko ne može oduprijeti, već ovako govori u svojem srcu: 'Dođe li k meni strah Božji, drskost moga srca će ga zdrobiti.' Drugi put kojim dolazim je ulijevanje Božjeg savjeta koje također vrlo često dolazi u propovijedima i učenjima. Na tom putu čovjek stavlja koplje protiv mene kad radosno griješi protiv mojih zapovijedi i namjerava čvrsto ustrajati u svojem zlu sve dok ga više ne može činiti. To je zaista ono koplje koje ne dopušta da mu dođe Božja milost. Treći put je prosvjetljenje Duha Svetoga u srcu svakog čovjeka pomoću kojeg čovjek može

prepoznati i rasuđivati što i kako veliko sam za njega učinio i kako sam veoma patio. Na tom mi putu kopa duboku jamu tako što u svojem srcu govori: 'Sve što mi se sviđa mi je draže od njegove ljubavi; jer imam već dosta ako mislim na ono što me u ovom životu raduje.' I tako on u dubokoj jami guši Božju ljubav zajedno s mojim djelima. Zaista, stanovnici grada Rima mi čine sve to i pokazuju mi to riječima i djelima. Ni za što se ne obaziru na moje riječi i djela i proklinju mene, moju majku i moje svete kako zaozbiljno tako i u šali, kako u radosti tako i u gnjevu i daju porugu umjesto zahvala. Ne žive prema kršćanskim običajima kao što sveta Crkva propisuje jer prema meni nemaju veću ljubav od đavola koji radije cijelu vječnost nose svoju bijedu i zadržavaju njezinu zlobu nego da me gledaju i budu sa mnom u vječnoj slavi. Oni su zaista ti koji ne žele primiti moje tijelo koje je na oltaru posvećeno iz kruha kao što sam odredio i čije primanje najviše pomaže protiv đavolskih kušnji. O, kako bijedni su oni koji dok su zdravi takvu pomoć ispljuvavaju i gnušaju je se jer se ne žele suzdržati od svojih grijeha. Zato ću im u moći svoga božanstva doći drugim, njima nepoznatim putem i izvršiti osvetu na preziratelјima moga čovještva. I kao što su mi na putovima pripremili tri prepreke da im ne bih mogao pristupiti, tako ću i ja njima pripremiti tri druge čiju će gorčinu osjetiti i kušati živi i mrtvi. Moj kamen je iznenadna i neočekivana smrt koja će ih zdrobiti tako da sve što imaju za svoje radosti ostane ovdje, a njihove duše će biti prisiljene doći pred moj sud. Moje koplje je moja pravednost koja će ih udaljiti od mene tako da nikad neće kušati moju dobrotu, iako sam ih otkupio i nikad neće vidjeti moju ljepotu, iako sam ih stvorio. Moja jama je mračna tmina pakla u koju će upasti da bi tu živjeli u vječnoj bijedi. Svi moji anđeli u nebu i svi moji sveti će ih osuditi, a zli duhovi i sve duše u paklu će ih proklinjati. Mislim na one i govorim o onima koji imaju gore spomenuta svojstva bilo da su svećenici, sekularni kler, laici ili žene ili njihovi sinovi i kćeri koji su dospjeli do starosti kad prepoznaju kako Bog zabranjuje sve grijehe, ali se ipak upuštaju u grijehe, dobrovoljno se isključuju iz Božje ljubavi i malo cijene njegov strah. Ipak, još uvijek imam istu volju koju sam imao kad sam visio na križu jer sam isti koji sam bio onda kad sam razbojniku koji je molio za milosrđe oprostio sve grijehe i otvorio vrata neba. Drugom razbojniku koji me prezreo otvorio sam zasune pakla u kojem će za svoje grijehe vječno biti mučen.“

4.4.2.11 Jedanaesto poglavlje

Riječi svete Agneze slavnoj djevici koje je hvale i blagoslivljaju i kako djevicu moli za kćer. O slatkom i vrlo utješnom odgovoru Gospodina i djevice zaručnici i kako je ovaj svijet predstavljen loncem.

Agneza reče: „O, Marijo, majko i djevice svih djevica, ti s pravom možeš biti nazvana zorom koju je Krist, pravo sunce, osvijetlio. Nazivam li te zorom zbog tvoga kraljevskog podrijetla ili zbog tvoga bogatstva ili tvoje časti? Nikako, već si zorom nazvana s pravom zbog svoje poniznosti, svjetla tvoje vjere i posebnog zavjeta čistoće. Ti si navijestila i donijela istinsko sunce, ti si radost pravednih, trepet đavola, utjeha grešnika. Zato te molim poradi vjenčanja koje je Bog u ono vrijeme održao s tobom da tvoja kćer može ustrajati u čašćenju i ljubavi tvoga Sina.“ Majka odgovori: „Kako shvaćaš to vjenčanje? Reci radi one koja ovdje sluša.“ Agneza odgovori: „Ti si zaista oboje, majka i djevica. Najljepše vjenčanje je izvršeno onog časa kad se Bog bez mješavine i smanjenja svoga božanstva sjedinio s čovjekom. Djevičanstvo i majčinstvo su u tebi povezani bez oštećenja djevičanskog stida i istovremeno si postala majka i kćer svoga stvoritelja jer si danas u vremenu rodila onoga koji je vječno rođen od Oca sve stvari učinio s Ocem. Duh Sveti je bio u tebi i izvan tebe i oko tebe i s tobom i oplodio te kad si Božjem glasniku dala pristanak. I sam je Sin Božji, kojeg si danas rodila, bio u tebi prije nego što je navjestitelj došao k tebi; zato imaj milosti na svojoj kćeri. Jer jednaka je onoj siromašnoj ženi koja živeći u dolini nije imala ništa osim malo živinčadi, naime jednu kokoš ili gusku, ali je gospodaru koji je živio na brijegu doline bila tako veoma predana da je sve što je imala od živinčadi iz ljubavi dala gospodaru na brijegu. Gospodar odgovori toj ženi: 'Imam obilje svih stvari i ne trebam tvoje; ali možda daješ malo da bi primila veće.' Na to će žena: 'Ne dajem ti to zato što ti je potrebno, već zato što si meni tako maloj ženi dopustio da stanujem na tvom brijegu i što me tvoje sluge poštuju. Zato ti nudim ovo malo da bi se uvjerio da bih ti donijela veće kad bih mogla i da se ne bih činila nezahvalnom prema tvojoj milosti.' Gospodar odgovori: 'Budući da me voliš takvom ljubavlju, podignut ću te na svoj brijeg i dati godišnje tebi i tvojima odjeću i hranu.' Jednako je i s tvojom kćeri; sve što je imala od živinčadi, to jest ljubav prema svijetu i svojoj djeci

je napustila za tebe; zato tvojoj ljubavi pripada da se brine za nju.“ Majka odgovori Sinovoj zaručnici i reče: „Kćeri, budi čvrsta. Molit ću svog Sina koji će ti dati godišnju hranu i dati ti mjesto na brijegu gdje ga poslužuju tisuće tisuća anđela; jer kad bi se izbrojalo sve ljude koji su rođeni od Adama pa sve do zadnjega koji će biti rođen na zemlji, došlo bi više od deset anđela na jednoga. Svijet nije ništa drugo doli lonac. Vatra ispod lonca i pepeo su prijatelji svijeta; no Božji prijatelji su jednaki najboljem jelu u loncu. Kad stol bude spreman, gospodaru će se poslužiti ukusno jelo i ono će ga obradovati, a lonac će se razbiti, ali se vatra neće ugasiti.“

4.4.2.12 Dvanaesto poglavlje

Riječi djevičanske majke kćeri o preokretima Božjih prijatelja u svijetu čas po duhovnim nevoljama, čas po utjehama. Što je duhovna nevolja i kako se Božji prijatelji trebaju vremenito radovati i tješiti.

Majka reče: „U ovom svijetu Božji prijatelji se ponekad moraju naći u duhovnoj nevolji, a drugi put u duhovnoj utjesi. Duhovna utjeha dolazi od ulijevanja Duha Svetoga, razmatranja velikih Božjih djela, divljenja njegovoj strpljivosti i iz radosnog ispunjenja Božje volje. Duhovna nevolja se događa kad dušu protiv volje uznemiruju nečiste i mrske misli, kad osjeća strah kod obeščašćivanja Boga i kod propasti duša, kad je duh s razumnim razlogom prisiljen uplesti se u vremenite brige. Tako i Božji prijatelji ponekad mogu vremenitom utjehom primiti tješenje, primjerice okrjepljujućim riječima, pristojnom igrom i drugim djelima u kojima nema ničeg vrijednog prijekora i nečasnog kao što ćeš moći prepoznati u jednom primjeru. Ako se naime šaka pesnica uvijek drži zatvorenom, ili će se živci stegnuti, ili će ruka oslabiti. Tako je i u duhovnom. Kad bi duh stalno bio zahvaćen zanosom, zaboravio bi sam sebe i potonuo u oholosti tako da bi kruna njegove slave morala biti smanjena. Zato su ponekad Božji prijatelji tješeni ulijevanjem Duha Svetoga, ponekad pak uz Božje dopuštenje kušani nevoljama jer se nevoljama uništavaju korijeni grijeha, a plodovi pravednosti tjeraju korijenje. Ali Bog koji vidi srca i razumije sve stvari ograničava kušnje svojih prijatelja tako da im koriste jer sve čini i dopušta u pravednoj mjeri i težini. Budući da si odabrana da imaš duh Božji, ne uznemiruj se zbog Božje

strpljivosti; jer pisano je da Bogu ne dolazi nitko koga Otac nije privukao. Ako pastir kitom cvijeća privlači i mami ovce u kuću i nakon toga kuću brižno zatvara, ovce, iako u njezinim prostorima mogu trčati ovamo i onamo, nemaju izlaz jer kuću čuvaju zidovi, a krov je visok i vrata zatvorena. Zato se ovce navikavaju jesti sijeno sve dok ne postanu pitome i jedu sijeno iz ruke pastira. Tako se dogodilo i s tobom; jer što ti se prije činilo teškim i nepodnošljivim, sad ti je postalo toliko lako da te ništa ne razveseljava kao Bog.“

4.4.2.13 Trinaesto poglavlje

Kristove riječi zaručnici o tome koje su suze Bogu prihvatljive, a koje nisu i od čega treba dati milostinju za duše preminulih i o Kristovom savjetu i uvjeravanju zaručnice.

Sin reče: „Čudiš se zašto ne čujem one koje vidiš da prolijevaju mnoge suze i siromasima daju mnogo na moju čast. Odgovaram ti na prvo: ako se spajaju dva izvora od kojih je jedan čist, a drugi mutan i prljav, mutni izvor će zaprljati vodu čistog i tko će moći piti tu vodu? Tako je i sa suzama mnogih ljudi; kod jednih dolaze ponekad iz poniženja prirodnih sklonosti, ponekad od nevolja svijeta i iz straha od pakla; takve suze su prljave i smrdljive jer ne proizlaze iz Božje ljubavi. Za mene su slatke suze koje proizlaze iz razmatranja Božjih dobročinstava, iz razmatranja vlastitih grijeha i iz ljubavi prema Bogu. Takve suze uzdižu dušu od zemaljskog do neba i daju ljudima da se opet rode vječnom životu. Postoji dvostruko rađanje, tjelesno i duhovno. Tjelesno rađa čovjeka iz nečistoće u nečistoću, oplakuje tjelesnu štetu i radosno nosi napor svijeta. Sin takva rođenja nije sin suza jer se takvim suzama ne zaslužuje vječni život, duhovno rođenje stvara sina suza jer oplakuje kvarenje duše i brine se da sin ne vrijeđa Boga. Takva jedna majka je bliže sinu od one koja rađa tjelesno jer se takvim rađanjem duši stječe blaženi život. Što se tiče drugoga da daje siromasima milostinju odgovaram ti: Ako svojem sinu kupiš plašt od novca tvoga sluge, ne pripada li s pravom plašt onome koji posjeduje novac? Naravno da mu pripada! Tako je i na duhovan način; jer tko opterećuje svoje podčinjene ili bližnje da bi pomoću njihova novca pomogao dušama svojim dragih, više me tjera na gnjev nego što me ublažava i što je nepravedno oduzeto će pomoći

onima koji to prethodno pravedno posjedovali, a ne onima za koje je dano. Ipak, onome koji ti je učinio dobro moraš opet učiniti dobro, kako na duhovan, tako i na tjelesan način; na duhovan način tako da Bogu upraviš molitve za njega jer nitko ne može vjerovati kako se Bogu veoma sviđaju molitve poniznih kao što ću ti pokazati na primjeru. Kad je netko jednom kralju htio ponuditi mnogo srebra, prisutni bi rekli: to je velik poklon. No kad bi za kralja izmolio jedan očenaš, bio bi ismijan. Kod Boga je upravo suprotno. Jer kad netko za dušu drugoga da jedan očenaš, to je Bogu draže od mnogo zlata. To se moglo vidjeti kod onog dobrog Grgura koji je svojom molitvom sam podigao poganskog cara na višu razinu. Drugo, reci mu slijedeće riječi: 'Budući da si mi iskazao dobro, molim Boga, nagraditelja svih, da Ti naplati po svojoj milosti.' Dalje mu reci ovako: 'Moj dragi, jedno ti savjetujem, za jedno te molim. Savjetujem ti da otvoriš oči svoga srca tako da razmatraš nepostojanost i taštinu svijeta, razmišljaj iznova kako se Božja ljubav veoma ohladila u tvome srcu i kako će teška biti kazna i strašan budući sud; zato probudi Božju ljubav u svome srcu tako da sve svoje vrijeme, djela, sklonosti i misli urediš na Božju čast. Također predaj svoju djecu Božjem udesu i određenju bez da zbog njih smanjiš Božju ljubav. Drugo, molim te da svojim molitvama nastojiš postići da ti Bog, koji može sve, daruje strpljivost i ispuni tvoje srce svojom blaženom ljubavlju.'“

4.4.2.14 Četrnaesto poglavlje

Tješeće Kristove riječi zaručnici dok je bila u strahu da se ne boji onoga što je vidjela i čula jer je od Duha Svetoga. I kako je đavao simboliziran zmijom i lavom, utjeha Duha Svetoga jezikom i kako se treba oduprijeti đavlu.

Sin reče: „Zašto se bojiš i brineš o tome da đavao miješa nešto u riječi Duha Svetoga? Je si li čula da je netko sačuvao jezik ako ga je stavio između zubi razjarenog lava? Ili je li netko sisao slatki med iz zmijina repa? Nikako! Tko je drugi lav, tko zmija doli đavao? Lav zbog pakosti, zmija zbog svoje lukavštine. A tko je drugi jezik doli utjeha Duha Svetoga? Što drugo predstavlja staviti jezik između lavljih zubi doli radi ljudske naklonosti i hvale zloporabiti riječi Duha Svetoga koji se pojavio u obliku jezika. Tko govori Božju hvalu radi dopadanja ljudima, zaista je prevaren od đavla jer one riječi, iako su Božje, nisu proizašle iz usta Božje ljubavi, a jezik, to jest

utjeha Duha Svetoga će mu se oduzeti. Tko ne želi ništa osim Boga i kojemu je sve svjetovno mučno, čije tijelo ne traži vidjeti niti čuti ništa osim onoga što je Božje i čija duša se raduje u ulijevanju Duha Svetoga, taj ne može biti prevaren jer zao duh uzmiče pred dobrim duhom i ne usuđuje mu se približiti. Što drugo znači sisati med iz zmijina repa doli nadati se utjesi Duha Svetoga iz đavlovih nadahnuća što se ne može dogoditi jer bi se đavao prije dao ubiti tisuću puta nego da duši da riječ utjehe kad joj se život naginje kraju? Zato ne boj se! Jer Bog koji je započeo dobro u tebi će ga dovršiti s dobrim ciljem. Ali znaj da je đavao kao pas pušten s uzice koji kad vidi da ti Duh Sveti nije uliven, trči za tobom svojim kušnjama i savjetima. No staviš li protiv njega nešto čvrsto tako da ga zubi bole ili postanu tupi, brzo će uzmaknuti od tebe i neće ti naštetiti. Što je drugo to čvrsto što treba staviti protiv đavla doli božanska ljubav i poslušnost prema Božjim zapovijedima? Ugleda li ih đavao na tebi savršenima, njegovi zubi, to jest njegovi pothvati i njegova volja postaju neučinkoviti jer uzima u obzir da si radije sklon podnijeti sve neugodnosti nego djelovati protiv Božjih zapovijedi.“

4.4.2.15 Petnaesto poglavlje

Kristove riječi zaručnici o tome zašto dobri na ovom svijetu podnose muke, a zli imaju sreće i kako Bog kroz primjer tumači kako ponekad obećava vremenito, a misli se na duhovno i zašto Bog nije pretkazao svaki događaj sve do određenog sata, iako su mu poznati svi sati i trenuci.

Sin Božji reče: „Čudiš se dok čuješ da Božji prijatelj koji treba biti čašćen podnosi muke, a Božji neprijatelj za kojeg vjeruješ da treba biti bičevan je čašćen. Odgovaram ti: moje se riječi moraju razumjeti na duhovan i tjelesni način. Jer što je drugo muka svijeta doli priprema i podizanje na krunu? A što je drugo sreća svijeta za čovjeka koji zloporabi milosti doli spuštanje u propast? Imati dakle muke u svijetu je istinsko uzdizanje na život; imati sreću u svijetu je za nepravedna čovjeka istinsko spuštanje u pakao. Da bi se tvoju strpljivost podučilo u Božjim riječima, kazat ću ti primjer. Bila jedna majka koja je imala dva sina; jedan je bio rođen u mračnoj tamnici i nije znao o ničemu drugome doli o tami i mlijeku svoje majke; drugi pak je rođen u maloj kućici i ima ljudsku hranu, mir u krevetu i služi mu sluškinja. Onome koji je

rođen u tamnici majka reče: 'O, sine moj, kad bi htio izići iz tmine, imao bi ukusniju hranu, ljudsku hranu, mekše prebivalište i sigurno mjesto.' Kad je sin to čuo, izišao je. Da je majka obećava više, na primjer trkaće konje, kuće od bjelokosti ili brojnu poslugu, ne bi to vjerovao jer nije poznavao ništa osim tame i majčina mlijeka. Zato povremeno i Bog obećava neznatno da bi se pod tim razumjelo više da bi čovjek mogao naučiti si pod vremenitim predstaviti nebesko. Drugom pak sinu majka reče: 'O, sine moj, što ti koristi živjeti u ovoj lošoj kućici? Poslušaj zato moj savjet koji će ti biti od koristi. Znam dva grada. Stanovnici jednoga žive u beskrajnoj, neizrecivoj radosti i u častima bez kraja. U drugom se održavaju vježbe ratnika i svi koji se bore, postaju kraljevi, a svi koji su poraženi, pobjeđuju.' Kad je sin to čuo, izišao je na mjesto borbe, vratio se natrag i rekao majci: 'Na borilištu sam vidio čudesnu igru. Neki su bili oboreni i gaženi nogama, drugi su bili razodjeveni i ubijeni, ali svi su šutjeli, svi su se borili i nitko nije dizao glavu ili ruku protiv onih koji su ga obarali.' Majka mu odvrati: 'Grad koji si vidio nije ništa drugo doli predgrađe grada slave. U tom predgrađu Gospodin želi kušati one koji bi mogli ući u grad slave. One koji su se u borbi posebno istakli, u slavi će okruniti više. Kad si vidio da su oboreni bili razodjeveni, bičevani i da su šutjeli, to je bilo zato jer je naša odjeća bila zaprljana tamom naše kućice i jer je potrebna velika borba i rad da bi postala čista.' Sin odgovori: 'Ali teško je dati se gaziti nogama i šutjeti i smatram boljim vratiti se u kućicu.' Majka mu odgovori i reče: 'Ako ostaneš u ovoj kućici, iz naše će tame i našeg smrada nastati crvi i zmije od čijeg slušanja će se tvoje uši zgroziti, čiji ugriz će smrznuti svu tvoju snagu tako da ćeš radije htjeti da se nisi rodio nego da si u društvu s njima.' Prema ovome što je čuo od svoje majke koja je pod tjelesnim dobrom smatrala duhovno, mladić je postao odvažniji i revnije je težio ka kruni. Tako čini i Bog. Jer ponekad obećava i daje vremenito, ponekad obećava tjelesno pri čemu misli na duhovno da bi duh po primljenim milostima bio potaknut na revnost i po duhovnom razumu bio ponižen da ne bi bio ponosan sam na sebe kao što je Bog učinio s Izraelom. Jer prvo im je obećao i dao vremenito i izveo je nad njima čuda da bi po njima mogli biti odgojeni za nevidljivo i duhovno. Kad je potom u njihovu razumu spoznaja Boga postala veća, Bog je s prorocima razgovarao mračnim i teško razumljivim riječima pri čemu je umiješao nešto utješnog i radosnog, naime kad je narodu obećao povratak u svoju domovinu, stalni mir i obnovu svega čemu je prijetilo

rušenje. Iako je tjelesni narod sva ta obećanja shvaćao i htio da se ispune tjelesno, Bog je prije znao i uredio da se nešto ispuni na tjelesni, drugo na duhovan način. Sad bi mogla pitati: zašto je Bog kojem su poznati svi sati i trenuci nije sve pojedino prorekao jasno i na pojedine sate ili zašto je rekao jedno, a mislio drugo? Odgovaram ti: Izrael je bio tjelesan i htio je samo tjelesno i nevidljivo je mogao shvatiti samo pomoću vidljivoga. Zato se svidjelo Bogu odgajati svoj narod na više načina da bi oni koji su vjerovali obećanjima zbog svoje vjere mogli biti okrunjeni više, da bi koji napreduju u dobru postali to više gorljiviji, da bi prestupnici mogli prestati griješiti bez straha, da bi oni kušani mukama to strpljivije nosili svoju patnju, da bi oni koji rade mogli radosnije ustrajati i da bi oni koji očekuju mogli pomoću mračnog obećanja biti okrunjeni to više; jer da je Bog tjelesnima obećao samo duhovno, svi bi bili mlačni u ljubavi nebeskih stvari. Da je pak obećao samo tjelesno, koja bi se razlika onda našla između ljudi i stoke? No da bi čovjek kao jedan od onih koji treba umrijeti gospodario svojim tijelom u pravednosti, ljubazni i mudri Bog mu je dao tjelesno; da bi pak želio nebesko, pokazao mu je nebeska dobročinstva i čuda; da bi se bojao griješiti, pokazao mu je strašne sudove, također i napade koje uzrokuju zli anđeli i da bi on, koji rasvjetljuje tamu obećanja i dodjeljuje mudrost, mogao biti očekivan i željen, pomiješalo se mračno i dvojbeno s utješnim. Zato i danas Bog tjelesnim usporedbama pokazuje duhovna značenja i kad govori o tjelesnoj časti, misli na duhovnu tako da bi se samo Bogu pripisalo sve prvenstvo podučavanja; jer što je drugo čast svijeta doli vjetar i teret i smanjenje Božje utjehe? Što je pak drugo nevolja doli priprema vrlina? Nije li dakle ako se pravedniku obeća čast svijeta to pljačka duhovnog dobitka? A što je drugo obećati nevolje svijeta doli lijek i protuotrov protiv velike slabosti? Zato se, kćeri moja, Božje riječi mogu višestruko razumjeti bez da se pritom misli na bilo kakvu promjenjivost u Bogu, već da se divi i boji njegove mudrosti. Jer kao što sam prorocima mnoge stvari rekao na tjelesan način koje su se i ostvarile na tjelesan način, tako sam rekao i mnogo toga na tjelesan način što se ispunilo ili razumjelo na duhovan način. Tako činim i sada i kad se to dogodi, reći ću ti razlog.“

4.4.2.16 Šesnaesto poglavlje

Djevičine riječi kćeri kako đavao često lukavo pod odorom pobožnosti vodi i neke od Božjih slugu da bi ih uznemiravao. Kojima se daju oprosti i kako i kako je uređenje Crkve prikazano guskom, a Bog kokoši. Tko je dostojan biti nazvan Božjim pilićem.

Majka je razgovarala s Kristovom zaručnicom: „Zašto ste primili ovog čovjeka čiji jezik govori velike riječi, ali čiji je život nepoznat, čiji su običaji svjetovni?“ Ona odgovori i reče: „Jer ga se smatralo pobožnim i nisam htjela upasti u nevolje što sam prezrela čovjeka poznata po govoru. No da sam prije znala da se ne sviđa Bogu, ne bih ga primila kao ni zmiju.“ Na to će joj Majka: „Ta tvoja dobra volja je čuvala njegov jezik i njegovo srce i držala u ogradi da vas ne bi uznemiravao i stvarao vam brige, ali lukavi đavao vam je doveo vuka u janjećoj koži kako bi našao prigodu da vam priredi nevolju i navede vas na brbljanje.“ Ona odgovori: „Nama se čini kao da je pobožan i pokajnički i kao da posjećuje svete i rekao je da se želi suzdržati od grijeha.“ Majka odgovori: „Tamo gdje je guska s perjem, reci mi jede li se meso ili se jede perje? Nije li perje ogavno želucu dok meso hrani i jača? Tako je na duhovan način uređenje i pravilo svete Crkve. Ona je kao guska gdje je tijelo Kristovo predstavlja svježe meso, sakramenti unutarnje dijelove guske, a krila vrline i djela mučenika i ispovjednika. Paperje predstavlja ljubav i strpljivost svetih, a krilna perja oprost koji su sveti muževi dopustili i zaslužili. Svatko dakle tko dođe k oprostu s namjerom da se oslobodi krivnje za svoje ranije grijehe, ali pritom želi ustrajati u ranijim poročnim navikama, on doduše ima krilno perje guske, ali duša se njima niti ne hrani, niti jača, već dok se oduzmu, služe za odbaciti. Tko pak u stavu prema oprostu odbacuje grijeh, vraća nepravedno stečeno, nepravedno ozlijeđenom daje zadovoljštinu, ne stiče nijedan jedini novčić sa sramotnom dobiti, niti jedan dan ne želi živjeti prema drugome nego Božjoj volji, podvrgava se njegovoj volji u nesreći i sreći, bježi od sreće svijeta i njegova prijateljstva, takav će postići oproštenje grijeha i pred licem Božjim biti sličan Božjem anđelu.“ Ona odgovori: „O, Majko Milosrđa, moli za onoga da može naći milost pred očima tvoga Sina.“ Majka odgovori: „Duh Sveti ga posjećuje, ali nešto kao kamen leži pred njegovim srcem i sprječava ulazak Božje milosti. Jer Bog je kao kokoš koja toplo drži svoja jaja iz kojih trebaju postati živi mladi. Sva jaja koja leže pod kokoši primaju njezinu toplinu, dok drugo što se nalazi u

blizini ne. Majka također ni ne razbija ljusku jajeta u kojem je mlado, već se mlado samo trudi probiti je kljunom. Kad majka to vidi, pripremi piliću toplo mjesto gdje može opstati. Tako Bog sve posjećuje svojom milošću. Oni koji misle i govore: 'Želimo se suzdržati od grijeha koliko god možemo, stremiti prema savršenstvu.', Duh Sveti posjećuje češće da bi to mogli savršenije; oni pak koji svu svoju volju podlože Bogu i ne žele učiniti niti najmanje protiv Božje ljubavi, već slijede one koje vide da teže prema savršenijem i pokoravaju se savjetu poniznih ljudi i mudro se odupiru pokretima svoga tijela, njih Bog kao kokoš prima pod sebe tako što im svaki jaram čini lakim i tješi ih u njihovim teškim situacijama. Oni naprotiv koji slijede svoju vlastitu volju i misle da je ono malo dobra što čine vrijedno plaće pred Bogom i koji ne streme za većim savršenstvom, već ustraju na onome što obraduje srce i svoju slabost opravdavaju primjerom drugih i svoju krivnju pokvarenošću drugih pokušavaju učiniti lakšom, takvi neće postati Božji pilići jer nemaju volju razbiti tvrdoću i taštinu svoga srca, već bi, kad bi mogli, radije željeli živjeti dulje kako bi mogli dugo ustrajati u grijehu. Tako nisu činili dobri Zakej niti Magdalena, već su Bogu, jer su ga vrijeđali u svi svojim udovima, dali sve svoje udove da bi zadovoljili uvredu. I budući da su se bili popeli na svjetovnu čast koja im je služila na smrt, u poniznosti su sišli na svoj prezir jer je teško istovremeno voljeti Boga i svijet ako nisi kao ona životinja koja je imala oči sprijeda i straga; ipak će jedan takav koliko god pažljiv bio trpjeti nevolje. Oni pak koji su kao ovaj Zakej i Magdalena su izabrali siguran dio.“

Objašnjenje

Ovaj je bio nadstojnik is Östergotlanda i došao je više iz straha nego iz ljubavi na godinu jubileja o kojoj Krist govori u Rimu: „Svatko tko je izbjegao neku opasnost treba paziti da opet ne upadne u nju; jer i pomorac u luci koji ima preveliko pouzdanje dolazi u opasnost. Zato se ovaj treba čuvati da ne stupi u prijašnje stanje svoje službe. Inače, ne bude li se čuvao, izgubit će ono što je ugodno. Skupljeno će završiti kod stranaca. Djeca neće primiti nasljedstvo i on sam neće bez boli umrijeti među strancima.“ Kad se vratio kući, opet je postao ubirač poreza i sve se dogodilo ovako.

4.4.2.17 Sedamnaesto poglavlje

Vrlo dobra poduka svete Agneze za kćer da živi dobro i hvalevrijedno i da se čuva zlog i protiv Boga nezahvalnog života. Ovdje su snaga i strpljivost predstavljeni jednim kolima, a četirima kotačima četiri vrline: sve radi Boga savršeno napustiti, poniznost, Boga mudro voljeti i tijelo pametno držati u ogradi. Dodano je i ponešto drugog za redovnike.

Agneza je razgovarala s zaručnicom i reče: „Je si li danas vidjela oholu ženu na kolima oholosti?“ Zaručnica joj odgovori: „Vidjela sam je i uznemirila se jer se ondje hvale meso i krv, prašina i prljavština, a trebali bi se s pravom poniziti. Jer što je ta raskoš doli rasipno trošenje Božjih darova, sablazan običnog puka, rastuživanje pravednih, pustošenje siromašnih, prizivanje Božjeg gnjeva, zaboravljanje samog sebe, teška presuda za budući sud i gubitak duša?“ Agneza odvrati: „Raduj se, kćeri moja, da si tako odgojena, zato ću ti opisati kola na kojima možeš sigurno odmarati. Kola na kojima trebaš sigurno sjediti je snaga i strpljivost u nevoljama. Kad čovjek počne obuzdavati tijelo i prepuštati svu svoju volju Bogu, onda se u njegovo srce rado prikrada oholost koja čovjeka izdiže iznad njega kao da je sličan Bogu ili pravednu čovjeku ili ga napada nestrpljivost ili neskromnost tako da se ili vrati natrag svojim starim navikama ili gubi na revnosti pri čemu postaje nespretan za Božji posao. Zato treba skromnu strpljivost tako da ne uzmakne nestrpljivo niti neskromno ustraje, već se ravna prema snagama i vremenima. Prvi kotač na tim kolima je savršena volja sve napustiti radi Boga i ne željeti ništa drugo doli Boga. Jer postoje mnogi koji na kraju napuste vremenito kako bi izbjegli odvratnosti, a bez da im istovremeno nedostaje nešto za korist i uživanje. Kotač tih ljudi se ne da voditi niti okretati. Ako ih opterećuje siromaštvo, žele blagostanje, pritišće li ih nesreća, zahtijevaju sreću; kuša li ih prijezir, mrmljaju o Božjoj providnosti i teže za častima. Zabrani li im se nešto što im je protivno, traže vlastitu slobodu. Zato se Bogu sviđa volja koja niti u sreći niti u nesreći ne želi imati nešto od svojeg. Drugi kotač je poniznost pomoću koje se čovjek smatra nevrijednim svega dobroga tako što svakog sata pred očima drži svoje grijehe i pred licem Božjim se smatra krivim. Treći kotač je Boga mudro voljeti. Boga istinski mudro voli onaj koji kad se ogleda mrzi svoje

pogreške, koji je zabrinut radi grijeha svoga bližnjih i rođaka, raduje se nasuprot tome njihovu duhovnu napretku Bogu, koji ne želi da mu prijatelj živi samo za svoju korist i prednost, već da služi Bogu i više se boji svog napredovanja u svijetu da ne bi mogao povrijediti Boga. Takva ljubav je mudra ukoliko se mrze poroci i kad ih se ne hrani radi naklonosti i časti i kad se najviše voli one koje se u ljubavi prema Bogu vidi najrevnijima. Četvrti kotač je mudro mrtvljenje tijela. Tko je u braku i misli ovako: 'Gledaj, tijelo me mami na neuredan način; budem li živio prema tijelu, sigurno znam da ću razgnjeviti stvoritelja tijela koji može udariti i oslabiti, koji će ubiti i suditi; zato ću radi Božje ljubavi voljno svoje tijelo držati u ogradi, živjeti na način koji pripada Bogu i uređen prema njegovoj časti. ' Tko tako misli i moli Boga za pomoć, njegov kotač će Bogu biti prijatan. Ako je netko redovnik i misli ovako: 'Gledaj, moje tijelo me mami na požudu, nude se mjesto, vrijeme i sve za njegovanje radosti, no ipak uz Božju pomoć radi mojih svetih položenih zavjeta neću griješiti zbog prolaznog radovanja jer veliko je dobro to na što sam se zavjetovao Bogu; siromašan sam ušao, želim izići još siromašniji; moram položiti račun o svemu, zato ću biti suzdržljiv kako ne bih rasrdio svoga Boga, kako ne bih dao sablazan svojem bližnjem i kako ne bih sebe činio krivokletnikom.' Takva suzdržljivost je vrijedna velike plaće. Kad je netko u častima i lagodnom životu i misli ovako: 'Gledaj, imam izobilje svih stvari, a siromasima nedostaje, a ipak svi imamo jednog Boga. Što sam ja zaslužio, a što je onaj skrivio? Što je tijelo drugo doli hrana crvima? Što su drugo tolike požude doli bolesti i uzroci oslabljenja, gubitak vremena i navođenje na grijeh? Zato želim svoje tijelo držati u ogradi tako da crvi u njemu ne bi bjesnjeli, da ne bih morao podnijeti težak sud i da ne potratim beskorisno vrijeme kajanja i ukoliko se moje razmaženo meso neće moći lako pokrenuti na otvrdnuće, postupno ću mu oduzimati ponešto od previše slatkog tako da može dobro opstati i ima potrebno, ali ne izobilje.' Tko tako misli i čini što može, on se također može zvati ispovjednikom i mučenikom jer se to može nazvati jednom vrstom mučeništva kad se ima radosti i ne slijedi ih se, kad se stoji u častima, a prezire se čast, biti velik kod ljudi, a sam o sebi smatrati najmanje, takav kotač se Bogu vrlo sviđa. Gledaj, kćeri moja, nacrtala sam ti kola čiji vozač je tvoj anđeo ukoliko ne zbaciš njegovu ogradu i jaram s tvog vrata, to jest ukoliko ne izbiješ spasonosna nadahnuća i ukoliko svoje srce i osjetila ne pustiš s uzde ispraznostima i lakrdijama. Sad ću ti izložiti i ona kola na kojima je sjedila spomenuta

žena. Zaista, kola su njezina nestrpljivost, naime prema Bogu, prema bližnjima i prema samoj sebi; protiv Boga tako što njegove tajne odluke podređuje svojem sudu ako joj nisu po želji; protiv bližnjega tako što mu čini zlo jer ne može postići njegova dobra; protiv sebe je puna nestrpljivosti otkriti tajne želje svoga srca. Prvi kotač tih kola je ponos jer si daje prednost pred drugima i sudi druge, prezire ponizne i bori se za časti. Drugi kotač je neposlušnost prema Božjim zapovijedima koja u njezino srce uvodi ispriku za njezinu slabost, prijezir njezine krivnje, tamu srca i obranu zlobe. Treći kotač je požuda za svjetovnim stvarima koja kod nje proizvodi rasipanje u trošenju, zanemarivanje i zaboravljanje same sebe, strah srca pred budućnosti, mlačnost u ljubavi prema Bogu. Četvrti kotač je njezino samoljublje po kojem se isključuje iz iskazivanja časti i straha prema svom Bogu i ne obazire se na svoj kraj i sud. Vozač tih kola je đavao koji je čini radosnom i odvažnom na sve što joj pošalje u srce. Dva konja koja vuku kola su nada u dugi život i volja griješiti sve do kraja. Uzda je sram od ispovijedi. Ta uzda vodi dušu kroz nadu u dugi život i volju da se ustraje u grijehu dalje s pravog puta i tako je opterećuje grijehom da ne može ustati niti po strahu, niti sramu, niti po opomeni, nego kad misli da čvrsto stoji, tone, ukoliko Božja milost ne pomogne, u dubinu.“

Dodatak

Krist je dalje govorio o istoj ženi i reče: „Ona je bjelouška koja ima jezik bludnice, u srcu zmajevu žuč, a u mesu gorak otrov. Zato će njezina jaja biti otrovna. Sretni oni koji neće iskusiti njihov teret.“

4.4.2.18 Osamnaesto poglavlje

Pohvalne riječi kćeri slavnoj Djevici i ljubak Djevičin odgovor kćeri u kojem Djevica uručuje kćeri mnoge darove i mnoga druga dobra od sebe, apostola i svetih.

„O, slatka Marijo“, reče zaručnica. „Blagoslovljena bila vječnim blagoslovom jer si djevica prije rođenja, djevica nakon rođenja, djevica s muža i nesumnjiva djevica

kad je muž sumnjao. Budi zato blagoslovljena jer si majka i djevica, Bogu najdraža, najčišća ispred svih anđela, s apostolima najsavršenija u vjeri, najjače si kušana u boli srca, od ispovjednika najsvjetlija u suzdržljivosti, najizvrsnija u čistoći od svih djevica. Zato neka te blagoslivlja sve što je ispod i iznad jer Bog, Stvoritelj, po tebi je postao čovjekom. Po tebi pravednik nalazi milost, grešnik oproštenje, mrtvac život, prognanik povratak u svoju domovinu.“ Djevica odvrati: „Pisano je da je Petru kad je mom Sinu posvjedočio da je Sin Božji odgovoreno: 'Blažen ti, Šimune; jer ovo ti nisu otkrili tijelo i krv.' Tako i ja sad kažem: ovaj pozdrav ti nije otkrila tvoja tjelesna duša, već onaj koji je bio bez početka i bez kraja je. Zato budi ponizna, bit ću milosrdna prema tebi. Ivan Krstitelj, kao što je obećao, bit će blag; Petar će ti biti nježan, a Pavao jak kao div. Ivan će ti reći: kćeri, sjedni na koljeno; Petar nasuprot tome: o, kćeri, otvori usta i nahranit ću te hranom slatkoće; Pavao će te odjenuti i naoružati oružjem ljubavi. Ja, koja sam Majka, predstavit ću te svojem Sinu. Ipak, kćeri moja, ovo možeš shvatiti i u duhovnom smislu. Ivan, čije ime se tumači kao Božja milost, predstavlja istinsku poslušnost; jer Ivan je bio i jest sladak; sladak roditeljima zbog čudesne milosti, sladak ljudima zbog vrlo posebna propovijedanja, Bogu sladak zbog svetosti njegova života i njegove poslušnosti; jer pokoravao se u svojoj mladosti, bio je poslušan u sreći kao i u odurnostima, pokoravao se i ostao je nizak, iako je mogao biti čašćen; bio je poslušan i u smrti. Poslušnost dakle govori: sjedni na koljeno, to jest pridigni se niskome i imat ćeš visoko; napusti gorko i imat ćeš slatko; pusti vlastitu volju neka ode ako želiš biti malena; prezri zemaljsko i postat ćeš nebeska; prezri izobilje i imat duhovno izobilje. Pod Petrom se misli na vjeru svete Crkve. Kao što je Petar ostao postojan do kraja, tako će i vjera svete Crkve ostati postojana bez kraja. Petar dakle, to jest sveta vjera govori: otvori usta i primit ćeš najbolju hranu, to jest otvori razum svoje duše i u svetoj Crkvi ćeš naći najslađu hranu, to jest Gospodinovo tijelo u sakramentu oltara, stari i novi zakon, izlaganje učitelja, strpljivost mučenika, poniznost ispovjednika, čistoću djevica i temelj svih vrlina. Zato traži svetu vjeru u crkvi svetog Petra, zadrži pronađeno u sjećanju i izvrši je u svojim djelima. Pod Pavlom se nasuprot tome misli na strpljivost. On je bio revan protiv napadača svete vjere, radostan u nevoljama, postojan u nadi, strpljiv u bolestima, milosrdan prema tužnima, gostoljubiv prema siromasima, milosrdan prema grešnicima, majstor i učitelj sviju i sve do kraja ustrajan u ljubavi Božjoj. Pavao će te

dakle, to jest strpljivost, opremiti oružjem vrlina jer je istinska strpljivost utemeljena i učvršćena u primjerima i strpljivosti Krista i njegovih svetih. Ona zapaljuje ljubav u srcu, potiče duh na hrabra djela, čini čovjeka poniznim, blagim, milosrdnim, revnim za nebeskim, zabrinutim za samog sebe, ustrajnim u onome što je započeo. Svakog čovjeka dakle kojeg poslušnost odgoji na koljenu poniznosti, vjera hrani hranom slatkoće, strpljivost odijeva oklopom vrlina, svakog takvog ja, Majka Milosrđa, uvodim svojem Sinu koji će ga okruniti krunom svoje slatkoće. Jer u njemu je neshvatljiva snaga, neusporediva mudrost, neizreciva hrabrost, ljubav vrijedna divljenja. Iako sad, kćeri moja, razgovaram samo s tobom, pod tobom ipak podrazumijevam sve koji djelima ljubavi slijede svetu vjeru; jer kao što se pod jednim jedinim čovjekom podrazumijeva Izraelce, tako ti predstavljaš sve istinske vjernike.“

4.4.2.19 Devetnaesto poglavlje

Uzvišena hvala djevičanske ljepote Majke Božje i kako Sin Božji svoju Majku uspoređuje sa zlatarom.

“O, slatka Marijo, nova ljepoto, blistava ljepoto, ti mi dođi u pomoć tako da moja ružnoća postane lijepa i da se moja ljubav zapali. Tvoja ljepota daje glavi tri prednosti. Prvo to što čisti pamćenje ulaze ljupko; drugo da se radosno zadrži što se čuje; treće da se ražarenom revnošću širi na bližnjeg. Tvoja ljepota daje tri prednosti srcu. Prvo uzima težak teret mrzovolje dok se razmatraju tvoja ljubav i poniznost; drugo, očima daje suze kad se upravi pogled prema tvojem siromaštvu i strpljivosti; treće, daje srcu unutarnji žar slatkoće ako se iskreno njeguje sjećanje tvoje ljupke dobrote. Zaista, ženo, ti si najdragocjenija ljepota, najpoželjnija ljepota jer si slabima dana kao pomoć, ožalošćenima na utjehu, svima za posrednicu. Zato svi koji su čuli da ćeš se roditi i koji znaju da si se već rodila mogu uskliknuti: 'Ti blistava ljepoto, rasvijetli našu tamu; dođi, ti najdragocjenija ljepoto i uzmi našu sramotu; dođi, najljubaznija ljepoto i ublaži našu gorčinu; dođi, najmoćnija ljepoto i oslobodi nas našeg zarobljeništva; dođi, ti najuvaženija ljepoto i ukloni našu ružnoću. Blagoslovljena i poštovana tako stvorena, tako velika ljepota koju su svi patrijarsi željeti vidjeti, o kojoj su svi patrijarsi pjevali, kojoj su se radovali svi izabrani.'“ Majka

odgovori: „Blagoslovljen Bog, koji je moja ljepota i koji ti je dao takve riječi za reći. Zato ti kažem da će te najstarija, vječna i najljepša ljepota koja me napravila i stvorila jačati, najstarija i nova ljepota koja sve obnavlja i koja je bila u meni i koja izlazi iz mene podučavat će te čudesnome, najpoželjnija ljepota koja sve razveseljava i obraduje zapalit će tvoju dušu njezinom ljubavlju. Zato se uzdaj u Boga jer kad se bude pojavila nebeska ljepota, sva će zemaljska ljepota biti posramljena i smatrana gnojem.“ Potom Sin Božji reče Majci: „O, blagoslovljena Majko, ti si slična zlataru koji priprema lijepo djelo. Svi koji ga vide, raduju se i nude zlato i drago kamenje da bi djelo postiglo savršenstvo. Tako ti, ljubljena Majko, svakom koji se trudi uzdići Boga pružaš svoju pomoć i nikoga ne puštaš praznog bez svoje utjehe. Zato te se s pravom može nazvati krvlju moga srca; jer kao što su krvlju svi udovi tijela oživljavaju i jačaju, tako svako po tebi dolazi oživljava iz grijeha i postaje to plodniji za Boga.“

4.4.2.20 Dvadeseto poglavlje

Poduka svete Agneze kćeri da se ne treba vraćati niti koračati naprijed više nego joj dolikuje. O načinu kojeg se treba držati prilikom i nakon početka suzdržljivosti i koja suzdržljivost je Bogu prijatna.

Agneza reče: „Budi postojana, kćeri, i ne uzmiči natrag jer otrovni zmijin zub vreba tvoju petu. Ne idi niti naprijed više nego si dužna jer ispred tebe je oštrica oštrog koplja koja će te raniti budeš li išla dalje više nego je ispravno. Što je drugo koračanje unatrag doli pokajati se kod kušnje zbog uzimanja trpkog, ali spasonosnog puta, željeti se vratiti natrag starim navikama i u srcu pasti prljave misli? Kad takve stvari gode duši, zamračuju sve dobro i postupno je vuku od svega dobrog. Ne smiješ niti koračati naprijed više nego si dužna, to jest mučiti se iznad svojih snaga ili druge nasljedovati iznad svoje prirode u dobrim djelima jer je Bog od vječnosti uredio da će za djela ljubavi i poniznosti nebo biti otvoreno ako se u svim stvarima očuvala mjera i jednostavnost. No zavidni đavao nagovara nesavršena čovjeka da posti iznad svoje snage, da obećava neuobičajeno i nepodnošljivo i oponaša savršeno bez da uzme svoje snage i svoju slabost u razmatranje tako da kad se snaga smanji, čovjek ono što je loše započeo bilo nastavlja više iz srama pred ljudima nego pred Bogom,

bilo to brže pada zbog svoje nerazumnosti i slabosti. Zato se moraš odmjeriti potpuno prema sebi, to jest prema svojoj slabosti ili svojoj snazi jer su neki po prirodi slabiji, drugi jače, neki po Božjoj milosti revniji, drugi po dobroj navici radosniji za djelovanje. Zato uredi svoj život prema savjetu onih koji se boje Boga da te pri tvojoj nepažnji ne rane zmija ili oštrica zatrovanog mača, to jest da nadasve otrovno đavlovo došaptavanje ne prevari tvoje srce pa da ne bi htjela biti smatrana za nešto što nisi ili željela biti nešto što premašuje tvoje snage i sposobnost. Postoje neki koji misle da po svojim zaslugama mogu postići nebo i Bog ih po svojoj tajnoj odluci pošteđuje đavlovih kušnji. Postoje i drugi koji pretpostavljaju da mogu zadovoljiti Boga za svoje grijehe dobrim djelima. Svi oni su u zabludi; jer kad bi čovjek, tko god on bio, stotinu puta ubio svoje tijelo, ne bi Bogu mogao odgovoriti niti jednim od tisuću. On je taj koji daje mogućnosti i volju; on daje vremena i zdravlje; on ispunja želje dobrih; on daje bogatstvo i slavu; on je taj koji ubija i oživljava, uzvisuje i ponižava i sve je u njegovoj ruci. Zato samo njemu treba iskazati svu čast i nikakve zasluge ljudi kod Boga ne dolaze u obzir. Na to što si se čudila onoj ženi koja je došla po oprost, ali se dala obeščastiti, odgovaram ti: neke žene žive u suzdržanosti bez da je vole, čija želja za ugođajem nije velika, čija kušnja nije žestoka, koje bi, kad bi im se ponudila časna udaja, doduše je htjele prihvatiti, ali budući da im se ne nudi ništa otmjeno, sve niže preziru. I tako povremeno iz suzdržljivosti nastaju oholost i drskost iz čijih poticaja se po Božjoj dozvoli događa da padnu kao što si već čula. No ako se jedna žena postavi tako da se ne bi htjela zamrljati nijednom i da joj se ponudi cijeli svijet, nije moguće da se takva preda sramoti. Kad bi Bog ipak pomoću svoje tajne pravednosti dopustio da jedna takva padne, to bi joj se više dogodilo radi postizanja krune nego zbog grijeha ukoliko je bilo protiv njezine volje. Zato znaj za sigurno da je Bog kao orao koji iz svoje visine gleda na najdublje. Ukoliko vidi nešto kako se diže sa zemlje, baca to kao pomoću praćke. No ugleda li nešto otvorno što mu je mrsko, udara kao strijela, curi li na njega nešto nečisto, snažno to strese i udalji sa sebe. Tako čini i Bog. Kad vidi da se srca ljudi iz slabosti tijela ili po đavlovim kušnjama protiv volje duha uzdižu protiv Boga, odmah to uništava kao praćkom pomoću nadahnuća za kajanje i patnje i čini da se čovjek povrati Bogu i samome sebi. Ako Bog vidi da je u srce ušla požuda tijela ili bogatstva, probija srce strijelom svoje ljubavi tako da se čovjek ne bi ustrajnošću u grijehu odvojio od Boga.

Zamrlja li dušu nešto nečisto od oholosti ili gnoja bludnost, odbacuje to postojanošću vjere i nade da duh ne bi otvrdnuo u porocima ili da se s Bogom povezana duša ne bi zamrljala na svoju štetu. Zato, kćeri moja, promišljaj pri svim svojim nadahnućima i djelima Božju pravednost i milosrđe i uvijek se obaziri na kraj.“

4.4.2.21 Dvadeset i prvo poglavlje

Riječi zaručnice Bogu o njegovoj snazi i Djevičin odgovor kćeri koji je jača. Kako dobri i Božji sluge ne trebaju prestati propovijedati i opominjati pogane bilo da se obrate ili ne što se dokazuje kroz primjer.

„Blagoslovljen bio Ti, moj Bože, koji si trojedin i jedan, trostruk u osobama, a jedan u biću. Ti si dobrota i mudrost i sama ljepota i moć. Ti si pravednost i sama istina po kojoj sve jest, živi i postoji. Zaista sličiš cvijetu koji divno raste na polju i od kojeg svi koji mu se približe primaju slatkoću u okusu, olakšanje u mozgu, radovanje za oči i jačanje u preostalim udovima. Zato će svi koji Ti se približe postati ljepši po tome što će napustiti grijeh, postat će mudriji tako što slijede Tvoju volju, a ne onu tijela, postat će pravedniji tako što idu za koristi duše i Tvojom časti. Zato, o, najljubazniji Bože, daj mi da volim ono što Te raduje: muževno se oduprijeti kušnjama, prezirati sve svjetovno i postojano Te zadržati u svojem pamćenju.“ Majka odgovori: „Ovaj pozdrav ti je zaslužio onaj dobri Jeronim koji je pustio lažnu mudrost da ode i pronašao je pravu istinsku mudrost, koji je prezirao zemaljsku čast i zadobio je samog Boga. Sretan taj Jeronim, sretni oni koji slijede njegov nauk i njegov život; volio je udovice, bio je ogledalo onih koji su napredovali i učitelj cijele istine i čistoće. Ali govori, kćeri moja, što te brine u tvojem srcu?“ I ona reče: „Dolazi mi misao koja govori: 'Ako si dobra, onda je tvoja dobrota dovoljna za tebe. Što te se tiče druge upravljati i poučavati bolje? To je protiv tvoje službe i staleža.' Od te misli mi je duša tako otvrdnula da zaboravlja samu sebe i ohladnjuje u Božjoj ljubavi.“ Majka Božja odgovori: „Ta pomisao odvlači mnoge od Boga koji su već napredovali u vrlini; jer đavolja je stvar to da dobre sprječava da podukom pokreću zle na pokoru, a već dobre dovode na sve višu i višu razinu savršenstva. Tako bi onaj eneuh koji je čitao Izaiju premda s manjom kaznom stigao u pakao, ali Filip mu je došao u susret,

podučio ga je kratkom putu u nebo i uzdigao ga na sretno mjesto. Tako je i Petar bio poslan Korneliju. Da je Kornelije umro prije, zbog svoje bi vjere doduše došao do okrepe, ali Petar je došao i silno ga povukao na vrata života. Na sličan je način Pavao došao Dioniziju i odveo ga je k blaženoj nagradi. Zato Božji prijatelji ne bi trebali biti oneraspoloženi u Božjoj službi, već raditi da se zao čovjek popravi, a dobar čovjek dospje na više savršenstvo. Tko bi imao volju svim prolaznicima propovijedati da je Isus Krist uistinu Sin Božji i potom stremio koliko god dobro bi mogao raditi na obraćenju drugih, ne bi primio ništa manju milost ako se nitko ili bi se samo malobrojni htjeli obratiti nego kad bi se svi obratili. Zato ti kažem kao primjer: kad bi dva najamnika po gospodarevoj naredbi prekopali vrlo tvrdo brdo i kad bi jedan našao probrano zlato, a drugi ništa, obojica bi zbog svog rada i svoje volje bili dostojni jednake plaće. Tako i Pavao koji ih je obratio više nego preostali apostoli koji su ih obratili manje. Svi su bili jedne volje, ali Božje uređenje je skriveno. Zato se ne treba popustiti ako samo malobrojni prime Božju riječ ili ako nitko to ne učini. Jer kao što trn čuva ružu i magarac nosi svog gospodara, tako i đavao po trnu grijeha pomoću nevolja koristi izabranima kao ružama da po oholosti srca propali u beskorisnu razuzdanost i kao magarac i nosi Božjoj utjesi i većoj nagradi. “

4.4.2.22 Dvadeset i drugo poglavlje

Kako u novija vremena zloba ljudi nadmašuje đavlovu lukavost i kako su ljudi sad spremniji griješiti nego što je đavao spreman kušati. O osudi koja će se dosuditi protiv takvih. Kako Božji prijatelji trebaju muževno i hitro raditi kroz propovijedi i o ulijevanju znanja u njegove prijatelje.

Sin reče: „Kad bih mogao biti uznemiren, sad bih s pravom mogao reći: kajem se što sam stvorio ljude. Čovjek je sad kao životinja koja slobodno trči u mreže, koliko god da ga se upozori, on ipak slijedi sklonost svoje volje. Ne može se potpuno pripisati đavlu da silno povlači čovjeka, već čovjek sam preduhitruje njegovu zlobu. Kao lovački psi koje se prvo vodi na uzici nakon što su naviknuti loviti i jesti životinje i u žurbi za plijenom preduhitriti samog vođu, tako je sad i čovjek koji je naviknut na grijeh i začaran od njega spremniji griješiti nego što je đavao spreman kušati. To nije

nikakvo čudo jer dugo je otkad je apostolska stolica, glava svijeta, ublažavala Boga svetošću života i svojim uzorom kao što je činila u početku i zato su preostali udovi postali slabi i iscrpljeni. Također se ne razmatra zašto je bogati Bog postao potrebit i siromašan da bi se podučilo da prolazno treba prezirati, a nebesko voljeti jer budući da je po prirodi slabi čovjek postao bogat varljivim bogatstvom, postoje mnogi koji više streme samo za tim i manje onih koji ga omalovažavaju. Zato će doći orač kojeg šalje Svemogući i jača Svemudri i on ne traži zemlju i ljepotu tijela, ne plaši se snage jakih, ne boji se prijetnji knezova niti ne gleda na osobu ljudi; posijat će ljudsko meso i uništiti kuće duhova; tijela će izručiti crvima, a duše predati onima kojima su služile. Zato moji prijatelji kojima ću te poslati trebaju raditi hrabro i hitro jer ono što sam rekao neće biti u posljednjim danima, već kao što sam malo prije rekao u ovim danima. I oči mnogih koji sad žive će to vidjeti da se ispuni što je pisano: 'Njihove žene moraju postati udovice, a njihova djeca siročad' i sve što je ljudima poželjno će se oduzeti. One pak koji mi dođu u poniznosti ću ja, milosrdni Bog, primiti, onima koji su djelima ispunili plod pravednosti dat ću sama sebe jer ispravno je da se kuća u koju se kralj želi useliti očisti, da se opere čaša da bi napitak izgledao jasno, da se zrno snažno smrvi da se odvoji od klasa i da se ono što je u obliku zatvoreno čvrsto stisne sve dok ne primi sličnost oblika. Kao što ipak nakon zime dolazi ljeto, tako ću nakon nevolje dati utjehu onima naime koji žele biti maleni i koji više cijene nebesko od zemaljskog. Kako se čovjek ne rađa i umire u jedno te isto vrijeme, tako će se sad sve ispuniti u svoje vrijeme. Trebaš znati i da s nekima postupam po općoj poslovici: 'Udari mu vrat i bježat će', bol tjera na žurbu. S drugima ću postupiti kao što je pisano: 'Otvori svoja usta, želim ih napuniti.' S trećima ću razgovarati tješenjem i nadahnućem: 'Dođite vi neučeni i jednostavni, želim vam dati usta i mudrost kojima se brbljavci neće moći oduprijeti.' Tako sam već učinio u ovim danim, jednostavne sam ispunio mudrošću i odupiru se učenima; počupao sam brbljavce i moćne i odjednom su preminuli. I to nije čudo; jer mudrima sam zapovjedio da zmijama režu jezike kao što si čula i nisu htjeli. Ni majka koja je bila štap jednostavnih nije htjela ukloniti njihove jezike da bi ugasila vatru pohlepe koja se kao što sam opomenuo zapalila u srcima djece. Zato sam im u vrijeme kad su uživali u sreći odrezao njihove jezike.“

4.4.2.23 Dvadeset i treće poglavlje

Riječi Ivana Evanđelista slavnoj Djevici o jednom vrlo zlobnom licemjeru i Djevičin odgovor koje su njegove karakteristike. O đavlovu izrugivanju istoga i kako se po sedam znakova može prepoznati dobar, a kako zao duh.

Ivan Evanđelist je razgovarao s Majkom Božjom: „Čuj, Ti, Djevice i Majko Jednog Sina, ali ne više sinova, Ti majko jedinorođenog Sina, stvoritelja i otkupitelja sviju, čuj, kažem kako je đavao veoma prevario ovog čovjeka, kako se jako trudi postići nemoguće, kako se mnoge stvari dao podučiti od duha laži i kako se vrlo daleko udaljio od Boga svojim lavljim srcem u janjećem koži. Podučavao sam da su trojica koji svjedoče na nebu i na zemlji: Otac, Sin i Duh Sveti. Ovom pak zao duh daje svjedočanstvo hinjene svetosti, ali Otac ga ne jača svojom moći, a Sin ga ne posjećuje u svojoj mudrosti; Duh Sveti ga ne zapaljuje svojoj ljubavlju. Nije ni čudo jer stremi za moći protiv moći Oca; također želi biti mudar protiv mudrosti Sina; on je zapaljen, ali potpuno drugačije nego što Duh Sveti zapaljuje. Zato moli svog Sina da ga ubrzo uzme da se ne izgubi još više njih ili da ubrzo bude ponižen zbog svojeg grijeha.“ Marija mu odgovori: „Čuj me, djevice u muškom obličju, ti si taj kojeg se Bogu svidjelo pozvati sa svijeta najlakšom smrti jednako meni koja kao da sam kod odvajanja duše i tijela zaspala i probudila se na vječnu radost. I nije čudo! Jer sam više od ostalih kod smrti moga Sina osjetila vrlo gorku bol i zato se svidjelo Bogu odvojiti me od svijeta. Ti si od apostola najviše bio u mojoj blizini i iskusio si veće znakove ljubavi od drugih i patnja moga Sina ti je postala gorka jer si bio bliži svjedok od ostalih i budući da si živio dulje od preostale braće, kao da si bio mučenik u svim njihovim smrtima; zato se Bogu svidjelo i tebe pozvati sa svijeta najlakšom smrću nakon mene jer je djevica bila povjerena djevici. Zato će se dogoditi što si molio, a nije se dogodilo. Ipak, želim svojoj kćeri pokazati kakve karakteristike ima onaj o kojem razgovaramo. On je zaista sluga kovača kovanica, to jest đavla koji tali i udara svoju kovanicu, naime onoga koju mu služi prema njegovim nadahnućima i kušnjama sve dok ga ne dovrši prema svojoj volji. Nakon što pokvari čovjekovu volju i učini naklonjenu požudi tijela i ljubavi prema svijetu, utiskuje mu odmah oblik i natpis iz kojeg se vanjskim znakovima može prepoznati koga voli svim srcem. Kad čovjek

ispuni žudnju svoga srca djelima i više potone u svijet nego što njegov stalež traži, iskazat će se kao istinska đavolja kovanica. No znaj da se Božja kovanica razlikuje od đavolje. Božja kovanica je zlatna, to jest sjajna, gipka, i dragocjena. Takva je svaka duša koja nosi Božji otisak, svjetleća u Božjoj ljubavi, gipka u strpljivosti, dragocjena u nastavljanju dobrih djela. Tako se dobra duša tali Božjom snagom i kuša mnogim kušnjama kojima duša pri razmatranju svog podrijetla, svojih nedostataka i božanske ljubavi i strpljivosti Bogu postaje to dragocjenija što nađena poniznijom, strpljivijom i brižljivijom za svoj spas. Đavolja kovanica pak je kao od bakra ili olova; od bakra jer posjeduje sličnost zlatu. I ona ima čvrstoću i gipkost, no ne kao zlato. Takva je duša nepravednika; jer želi izgledati pravednom, ali sudi druge i stavlja svoje ispred svega. Neupotrebljiva je za djela poniznosti, meka u svojem činjenju, teško odvojiva od svojih pomisli, divna svijetu, ali prezrena pred Bogom. Đavolja kovanica je i olovna; jer nagrđena je, meka, savitljiva i teška. Tako je duša nepravednika nagrđena požudnim sklonostima, puna meke žudnje svijeta, kao cijev savitljiva svemu što joj đavao predaje srcu, ponekad doduše voljnija za rad nego što je đavao za kušanje. Takve su karakteristike spomenutog sluge kovača kovanica kojem je postalo mrzovoljno ustrajati u čuvanju pravila na koja se obvezao zavjetom; smislio je putove kojima bi se ljudima mogao svidjeti hinjenom svetošću da bi svoje tijelo mogao to bolje njegovati. I odmah ga je đavao prevario crnim lažima tako da je postigao vjerovati nemoguće što se neće ispuniti. Njegov će se život skratiti i neće primiti čast koju želi. Gdje se nađe nova kovanica, treba je se odmah poslati mudrom čovjeku koji ima dovoljno znanje o težini i obliku. No gdje ga pronaći? I ako ga se pronađe, malo se brine, zapravo uopće ne je li kovanica prava ili nije. Zato pod takvim uvjetima postoji samo jedan savjet koji ću ti navesti primjerom. Kad bi se psu predoči gulden, ne bi se obazirao niti ga primio; no da je jako obložen mašću, onda bi ga nedvojbeno primio. Tako je i sad. Dođe li se mudrome i kaže: 'Taj i taj je heretik', onda se na to neće obazirati jer se njegova Božja ljubav potpuno ohladila. No kaže li se: 'Ovaj ima mnoge guldene', odmah bi svi dotrčali. Zato će se ubrzo dogoditi što Pavao kaže: 'Želim uništiti i poniziti mudrost mudrih; malene pak želim uzdići.' Ipak, kćeri moja, svetog i nečistog duha možeš prepoznati po sedam znakova. Prvo, Božji duh čini da se čovjeku svijet čini neznatnim i da njegovu čast smatra za zrak; drugo, čini dušu prijatnom i ohladnjuje svu požudu tijela; treće, unosi strpljivost i da se hvali

samo Bogom; četvrto, potiče srce na ljubav prema bližnjem i na samo milosrđe prema neprijateljima; peto, oduševljava na čistoću u svim stvarima, također i u dozvoljenima; šesto, izaziva pouzdanje u Boga u svim nevoljama i snagu hvaliti se njima; sedmo, poklanja želju za odlaskom i radije biti s Kristom nego u svijetu imati sreću i zaprljati se. Zli duh naprotiv ima sedam slijedećih stvari. Prvo, čini da svijet izgleda ugodnim i da nastane gađenje prema nebu; drugo, izaziva da se želi čast i zaboravi samog sebe; treće, potiče u srcu mržnju i nestrpljivost; četvrto, čini odvažnim protiv Boga i tvrdoglavim u nakanama svoje duše; peto, čini da se grijeh smatra lakim i lako ga se ispriča; šesto, unosi lakoumnost duha i svu nečistoću tijela; sedmo, upuhuje nadu u dugi život i sramotu strah od ispovijedi. Zato se brini za svoje misli da te ovaj duh ne prevari.“

Objašnjenje

Ovaj je bio svećenik ciscercinskog reda koji se nakon osamnaest godina otpadništva osjetio kajanje i vratio se u samostan. Rekao je da je nemoguće da netko bude proklet i da Bog ne razgovara s nikim u ovom svijetu i da nitko ne može vidjeti lice Božje prije Božjeg suda. Kad je gospođa Brigita to čula, Duh Sveti joj reče: „Idi onom bratu i reci mu: O, brate moj, ti ne vidiš kao što ja vidim da đavao u tvojem dobu još iznutra ima tvoje srce i drži tvoj jezik vezan; Bog je vječan i vječna je njegova naplata. Okreni se zato brzo savršenim srcem opet Bogu istinskoj vjeri jer sigurno nećeš ustati iz ovog kreveta nego sigurno umrijeti. Budeš li vjerovao, bit ćeš posuda na Božju čast.“ Briznuvši u suze, zahvalio je gospođi Brigiti i popravio je svoj život tako savršeno da je u času svoje smrti dao sazvati svoju braću i rekao im je: „O, braćo moja, siguran sam da je milosrdni Bog primio moje kajanje i dao mi oproštenje. Molite za mene; jer vjerujem sve što vjeruje sveta Crkva.“ Tako je preminuo nakon što je primio Božje sakramente.

4.4.2.24 Dvadeset i četvrto poglavlje

Djevičine riječi kćeri o načinu kako se Božji sluge trebaju ponašati prema nestrpljivima i kako je oholost predstavljena bačvom.

Majka reče: „Ako se u bačvi vino zagrije i rastući prelije, dižu se para i pjena, ponekad veći, ponekad manji i onda se odjednom smanje. Svi koji su oko bačve promatraju kako ono isparavanje opet tone i da ta ključanja potječu od snage vina i spominju njegovu vrućinu zbog čega strpljivo očekuju kraj i usavršavanje piva ili vina. Svima koji stoje oko bačve i previše približe nos vrućini bačve, patit će ili od jakog kihanja ili od velike stiske u mozgu. Tako je i na duhovan način. Ponekad se događa da se srca ljudi napuhnu od pokreta oholosti; uzmu li čestiti ljudi tu napuhanost zaozbiljno, razumiju da to potječe ili zbog prevrtljivosti duše ili pokreta tjelesnosti. Zato strpljivo podnose riječi koje dolaze iz takvog srca i čekaju kraj jer znaju da nakon oluje nastupa mir i da je strpljivost jača od onoga koji osvaja gradove jer pobjeđuje ljude u njima samima što je teško. No oni koji su previše nestrpljivi i vraćaju grube riječi i ne obaziru se na slavnu plaću strpljivosti niti kako je svjetovna čast prezirna, oni propadaju sa svojim kušnjama zbog svoje nestrpljivosti u slabost svoga srca jer previše približavaju nos parnoj bačvi, to jest riječi koje nisu ništa drugo doli zrak previše približavaju svojem srcu. Ako dakle vidite da su neki nestrpljivi, uz Božju pomoć čuvajte usta i ne dopustite da zbog riječi nestrpljivoga ode dobro koje ste započeli, već se postavite koliko je ispravno kao da ne znate što je rečeno, kao da niste čuli sve dok oni koji žele naći priliku ne kažu riječima sve što u srcu misle.“

4.4.2.25 Dvadeset i peto poglavlje

Opominjuće Majčine riječi kćeri o tome kako se čovjek ne treba brinuti za požude tijela, već krijepiti tijelo po umjerenoj potrebi i kako čovjek treba stajati pored svojeg tijela, a ne u njemu.

Majka reče: „Trebaš biti kao zaručnica koja stoji pred zavjesom i koja je čim zaručnik zazove spremna na zaručnikovu volju. Ta zavjesa je tijelo koje omata dušu i koje uvijek mora biti oprano, testirano i kušano jer tijelo je kao magarac koji treba umjerenu hranu da ne postane proždrljiv, jednostavan posao da ne postane ohol i

stalni bič da ne postane lijen. Zato stoj kraj zavjese, to jest kraj tijela, ne u tijelu gdje se u požudama brineš za tijelo, već okrijepi tijelo umjerenim uzdržavanjem. Kraj tijela, a ne u tijelu stoji onaj koji svoje tijelo drži u ogradi protiv žudnje za hranom bez da si uskrati nužno. Stoj i iza zavjese tako da prezireš požudu tijela čineći čast Bogu i potpuno se predaš Bogu. Tako su stajali oni koji su svoju odjeću bacili kao odjeću pred Boga, koji su svakog sata bili spremni obazirati se na Božju volju kad bi se Bogu bilo svidjelo da ih pozove; jer nisu imali veliki put do onoga kojeg su uvijek imali prisutnog; također, njihov vrat nisu pritiskali nikakvi teški tereti jer su sve prezirali i u svijetu bili samo s tijelom. Zato su slobodno bez prepreka umakli u nebo jer ih nije sprječavalo ništa osim suhe, disciplinirane ljuske nakon čijeg su skidanja primili ono što su htjeli. Tako je ovaj opasno pao, ali se mudro opet digao, muževno se branio i postojano izdržao. Zato će sad biti vječno okrunjen i pred Božjim je licem.“

4.4.2.26 Dvadeset i šesto poglavlje

Djevičine opominjuće riječi kćeri o tome koja kreposna djela zaslužuju vječni život, a koja ne i o vrlo velikoj zasluzi poslušnosti.

„Na jednom stablu je mnogo cvjetova; ipak, ne dođu svi do ostvarenja. Tako postoje mnoga kreposna djela; ipak, ne zaslužuju sva nebesku nagradu ukoliko se ne ispune skromno. Jer post, molitva, posjet mjesta svetih su kreposna djela; no ako se ne dogode u duhu da čovjek vjeruje da će zadobiti nebo samo poniznošću i da je u svim stvarima beskoristan sluga i da u svemu treba jednostavnost, ona za vječnost koriste malo. Zamisli dva čovjeka; jedan je pod poslušnosti, a drugi ima slobodnu volju. Ako onaj koji je slobodan posti, dobit će jednostavnu plaću. No ako onaj koji je pod poslušnosti na posni dan u skladu s pravilom iz i iz poslušnosti jede meso, a radije bi postio da ga poslušnost u tome ne sprječava, primit će dvostruku plaću, jednu za poslušnost, drugu za odricanje svoje volje i strpljivosti u neispunjenju svoje želje. Zato trebaš biti kao zaručnica koja priprema bračnu sobu prije nego što zaručnik dođe; drugo, kao majka koja priprema odjeću prije nego se dijete rodi; treće, kao stablo koje prvo nosi cvijeće prije nego što dođu plodovi; četvrto, trebaš biti čista posuda koja je podobna primiti napitak prije nego se ulije.“

4.4.2.27 Dvadeset i sedmo poglavlje

Djevičine riječi žalbe kćeri o jednom lažnom pobožniku kojeg uspoređuje s u tjelesnom ratu loše naoružanim ratnikom.

Majka reče: „Ima jedan koji govori da sam mu draga, ali mi okreće leđa kad mi treba služiti. Razgovaram li s njim, on govori ovako: 'Što kažeš?' I odvraća svoje oko od mene i gleda ono što ga više raduje. On je naoružan na čudesan način kao muškarac koji polazi u rat, ali čiji su otvori na kacigi na stražnjem dijelu glave, čiji štit koji se treba nositi na ruci visi na ramenu, koji je odbacio svoj mač i zadržao praznu koricu, čiji plašt koji treba štiti tijelo i prsa leži pod njim na sedlu čiji je remen na konju je raskopčan. Tako je ovaj naoružan na duhovan način pred Bogom. I zato ne zna razlikovati između prijatelja i neprijatelja niti neprijatelju nanijeti štetu. Duh koji se s njim bori je kao onaj lukavac koji ovako misli: 'U borbi želim biti s posljednjima tako da mogu potražiti šikaru ako prvi izgube borbu; ukoliko pak pobijede, onda ću brzo ići naprijed da budem uračunat u prve.' Tako je onaj koji je išao u rat postupao prema tjelesnoj mudrosti, a ne iz ljubavi.“

4.4.2.28 Dvadeset i osmo poglavlje

Djevičine riječi zaručnici o tri nevolje koje su označene kroz tri kruha.

Majka govori: „Gdje je tijesto, ono se mora snažno mijesiti i prerađivati. Gospodaru se nudi pšenični kruh, običnom čovjeku lošiji, treći, još lošiji kruh, daje se psima. Pod miješenjem se podrazumijeva nevolja kad je duhovni čovjek najviše rastužen time što Bog nije čašćen od svojih stvorenja i da je u njima samo malena ljubav. Svi oni koji su rastuženi na ovaj način su ona pšenica kojoj se Bog i cijela nebeska vojska raduju; svi koje rastužuju svjetovne nesreće su kao lošiji kruh; ipak, mnogima koristi da postignu nebo; oni naposljetku koje rastužuje što ne mogu učiniti sve zlo koje žele su kruh pasa koji su u paklu.“

4.4.2.29 Dvadeset i deveto poglavlje

Riječi Majke Marije kćeri kako izvjesni đavoli strovaljuju ljude u smrtne grijehe, drugi ih odvraćaju od dobra, drugi ih žele iskušati u suzdržljivosti i o načinu kako im se suprotstaviti.

Majka reče: „Svi oni koje vidiš da stoje oko mene su vaši duhovni neprijatelji, naime duhovi đavla. Oni koji imaju palice na kojima se primjećuje uže su oni koji vas žele strmoglaviti u smrtne grijehe. One koje vidiš s kukom u rukama su oni koji vas žele zaustavljati u Božjoj službi da bi postali mlitavi za dobro. Oni pak koji imaju nazubljene alate kao vile da bi dovukli što čovjek želi su oni koji vas kušaju da na sebe preuzmete nešto dobrog preko svojih snaga poimence u bdijenju, postu, molitvi i radu ili u nerazumnoj raspodjeli vašeg novca. Budući da ti duhovi tako žude da vam naštete, čvrsto držite volju ne vrijeđati Boga i molite za Božju pomoć protiv njihove okrutnosti i onda vam njihove prijetnje neće ništa naštetiti.“

4.4.2.30 Trideseto poglavlje

Djevičine riječi kćeri kako dragocjene i lijepe stvari svijeta Božjim slugama ne štete ukoliko ih koriste na Božju čast i prema Pavlovu primjeru.

Pisano je: „Dobri apostol Pavao je rekao da je bio mudar čovjek pred onim vladarom koji je zarobio Petra i nazvao je Petra istinskim siromahom. I Pavao u toj stvari nije sagriješio; jer njegove riječi su bile na Božju čast. Tako je i s onima koji žele i žude navješćivati riječ Božju i ako uglednim gospodarima ne mogu ući drugačije nego da obuku doličnu odjeću, ne griješe ako je stave, a zlato, odjeću i drago kamenje ne smatraju u srcu i volji dragocjenijima od obične stare odjeće jer sve što izgleda dragocjeno je zemlja.“

4.4.2.31 Trideset i prvo poglavlje

Djevičine riječi kćeri u primjeru koje dokazuju da propovjednici i Božji prijatelji neće biti manje okrunjeni pred Božjim licem ako se nakon njihove propovjedi, ukoliko je uslijedila s ispravnom namjerom, pogani nisu obratili nego da su se obratili.

Majka Božja reče: „Kad netko najmi radnika tako što mu kaže: 'Nosi pijesak od obale i kod svake nošnje ispitaj možeš li zrnce zlata', njegova plaća neće biti manja ako ih je našao malo nego da ih je našao mnogo. Tako je i s onim koji iz božanske ljubavi riječju i djelom djeluje na promicanje duša; jer ako nikoga ne obrati, njegova plaća neće biti manja nego kao da je obratio mnoge. K tome je jedan učitelj naveo primjer. 'Ratnik', reče, 'koji bi na zapovijed svoga gospodara s voljom da se hrabro bori pošao u rat, ali bi se vratio ranjen bez da ima zarobljenika zbog svoje dobre volje ne bi nakon izgubljene bitke dobio manju plaću nego kao da je postigao pobjedu.' Tako je i s Božjim prijateljima. Jer za svaku riječi i djelo koje izvrše radi Boga i da bi se duše popravile i za svaki sat muke koju trpe radi Boga bit će okrunjeni bilo da su se obratili mnogi ili nitko.“

4.4.2.32 Trideset i drugo poglavlje

Riječi Majke kćeri o njezinom beskrajnom milosrđu prema grešnicima i onima koji je hvale i časte.

Majka reče: „Imate izraz koji kaže: 'Zbog nečeg ovakvog bih napustio domovinu.' Ja sad kažem ovako: Nitko na svijetu nije tako velik grešnik da mu, kad bi u srcu rekao da mu je moj Sin, stvoritelj i otkupitelj svih, najdraži u srcu i blizak, ne bih odmah bila spremna doći kao ljubazna majka svojem sinu koja ga grli i govori: 'Što želiš, sine moj?' Da je ovaj zavrijedio i najdublju kaznu pakla, ali pritom imao volju ne brinuti se niti za časti svijeta niti za požudu tijela koju Crkva prezire i koji ne bi želio ništa osim uzdržavanja tijela, onda bismo međusobno bili složni. I ako mi netko prinese pjesmu hvale i čašćenja ne zbog svoje hvale i nagrade, već radi hvale onoga koji je zbog svih svojih djela vrijedan svake hvale, takvome reci da kao što svjetovni vladari svojim hvaliteljima daju svjetovnu nagradu, ja ću njega nagraditi na duhovan način. Da, kao što jedan slog ima više nota, tako se Bogu sviđa onome u

nebu za svaki slog koji je u pjesmi dati krune i o njemu će se govoriti: 'Gledaj, dolazi pjevač koji nije skladao pjesmu radi svjetovnog dobra, već samo radi Boga.'“

Objašnjenje

Kušan sumnjom o Svetom Trojstvu, ovaj je pao u ekstazu i imao je viđenje o tri žene. Prva je rekla: „Bila sam na mnogim vjenčanjima, ali nigdje nisam vidjela trostruko i jedno“; druga odvrati: „Ako su trojica i jedan, nužno je da je jedan prije, a drugi poslije ili dvojica u jednome“, a treća doda k tome: „Nisu se mogli sami napraviti, tko ih je onda napravio?“ Potom Duh Sveti jasno reče: „Želimo doći k njemu i nastaniti se kod njega.“ I kad je opet došao k sebi, bio je slobodan od kušnje. Na to Krist reče gospođi Brigiti: „Ja sam trostruk i jedan. Želim ti pokazati što je moć Oca, mudrost Sina, snaga Duha Svetoga i da sam ja, Bog, trostruk i jedan: Otac i Sin i Duh Sveti.“ I ova je objava ostvarena tamo gdje se kaže s propovjedaonice. Dalje Krist reče: „Reci ovome da će kod mene više zavrijediti kroz bolest nego kroz zdravlje. Jer Lazar je postao slavniji po boli, a Job voljeniji po svojoj strpljivosti. Ipak, moji odabrani i nisu neprijatni ako su zdravi jer je njihovo srce uvijek kod mene. I njihovo tijelo se stalno nalazi u mudroj uzdržljivosti i bogobojaznim radnjama.“

4.4.2.33 Trideset i treće poglavlje

Značajne zaručničine riječi o gradu Rimu koje govore o utjesi, pobožnosti i urednosti Rimljana kako svećenika tako i svjetovnih ljudi u ranijim vremenima i kako se sve to okrenulo u očaj, gnušanje i nepravilnost i kako je Rim tjelesno i duhovno nesretan.

„Poštovani gospodine! Među ostalim obavijestima bi gospodinu papi trebalo dati na razumijevanje kako je tužno stanje grada koji je nekad duhovno i tjelesno bio sretan. No sad je tjelesno kao i duhovno nesretan; tjelesno zato jer su njegovi svjetovni vladari, koji bi morali biti njegovi branitelji, postali njegovi najokrutniji pljačkaši. Zato su njegove kuće uništene i potpuno su opustošene mnoge crkve u

kojima su sadržane blažene kosti svetih koje sjaje divnim čudesnim znakovima i čije duše su u Božjem kraljevstvu okrunjene na uzvišen način. I njihovi hramovi su, nakon što su im krovovi uništeni i vrata oduzeta, pretvoreni u zahode ljudi, pasa i zvijeri. Grad je nesretan na duhovan način jer su zatrta mnoga pravila koja su sveti pape donijeli po nadahnuću Duha Svetoga na hvalu Bogu i na spas duša u Crkvi. No zato su nažalost po nadahnuću zla duha nastale mnoge zloporabe na obeščašćivanje Boga i na propast duša. Jedno pravilo svete Crkve je na primjer bilo da svećenici pođu u svete redove, vode blažen život, Bogu služe neprestano i puni pobožnosti i drugima dobrim djelima pokazuju put u nebesku domovinu. No protiv te Crkvene navike je nastala teška zloporaba tako crkvena dobra poklanjaju laicima koji budući da se nazivaju kanonicima ne uzimaju supruge, ali besramno preko danu u svojim kućama, a preko noći u svojim krevetima imaju priležnice i drsko govore: 'Nije nam dozvoljeno živjeti u braku jer smo kanonici.' I svećenici, đakoni i podđakoni su se nekad veoma gnušali sramote nečista života. No sad se neki od njih tome javno raduju što vide svoje priležnice s debelim trbusima kako hodaju s drugim ženama. Ne srame se ni kad im njihovi prijatelji kažu: 'Gledajte, gospodine, uskoro će vam se roditi sin ili kćer.' Zato bi se s boljim pravom mogli nazvati đavoljim svodnicima umjesto zaređenim svećenicima vrhovnog Boga. Sveti očevi Benedikt i ostali su s dozvolom najviših biskupa postavili pravila i izgradili samostane u kojima su opati njegovali stanovati s braćom koji su pobožno slavili noćne i danje sate i redovnike brižno podučavali u dobru životu. Zaista je bila radost posjetiti samostane kad je Bog danju i noću bio čašćen i slavljen pjesmom redovnika i kad su se po njihovu lijepu životu grešnici obraćali. I dobri su se jačali božanskom podukom duhovnih predstojnika. Da, i same duše u čistilištu su radi njihovih pobožnih molitava postigle blaženi mir. Onda je redovnik koji je najbolje čuvao svoje pravilo držan u najvišoj časti i bio je čašćen pred Bogom i ljudima. Tko se pak nije brinuo za držanje pravila, sigurno je znao da će doći u sramotu i da će dati sablazan. Onda je svatko po odjeći mogao razlikovati i prepoznati tko je redovnik. No protiv tog najvišeg pravila je kod vrlo mnogih nastala odvratna zloporaba. Opati su često u svojim dvorcima i gdje im se sviđa, unutar i izvan grada. I tako je sada posjetiti samostane nešto bolno jer malo redovnika je prisutno u koru u vrijeme sati, a ponekad nitko. Tamo se malo čita, a s vremena na vrijeme se niti ne pjeva i na mnoge se dane ne čitaju mise. Dobri se

osjećaju opterećeni lošim pozivom tih redovnika, a loši njihovim lošim načinom života postaju još daleko gori. Za bojati se da samo malobrojne duše u svojim mukama postižu poneko olakšanje iz njihovih molitava. Mnogi redovnici stanuju u gradu; svaki ima kuću za sebe; i poneki od njih kad im dođu prijatelji prigrle svoju djecu i puno radosti govore: 'Gledajte, ovo je moj sin!' Sad se redovnik jedva može prepoznati po svojoj odjeći. Plašt koji je nekad doticao stopala, sad jedva može pokriti koljena. Rukavi su sad uski i ravni, dok su nekad bili pristojni i prostrani. Umjesto pisaljke i pločice za pisanje, sa strane im sad visi mač. I na njima se jedva nalazi dio odjeće po kojem se može prepoznati redovnik osim škapulara koji je često tako skriven da ga nitko ne može vidjeti kao da je sramota nositi neki redovnički dio odjeće. Neki se niti ne srame ispod suknji nositi oklop i drugo oružje da bi nakon zalaska sunca činili što im se sviđa. Prije je bilo svetih koji su se odrekli velikih bogatstava i započeli pravila sa siromaštvom, koji su prezirali svaku pohlepu i zato nisu htjeli imati nešto vlastito; gnušali su se svakog uobražavanja i raskoši svijeta, prekrivali se najbjednijom odjećom i iz svih su snaga nosili odvratnost pred požudom tijela i zato su vodili čist život. Oni i njihova braća se zato nazivaju prosjački redovnici i njihova pravila su potvrdili pape tako što su se radovali što su na čast Bogu i za najbolje dušama preuzeli takav život. No sad je nešto tužno za vidjeti kako se njihova pravila pretvaraju u odvratne zloporabe i uopće ih se ne drži kao što su Augustin, Dominik i Franjo po nadahnuću Duha Svetoga propisali i kako su ih mnogi bogati i ljudi visokih staleža slijedili na najbolji način. I sad se naravno nalaze mnogi ljudi koje se naziva bogatima, ali su usprkos dragocjenostima i novcu siromašniji od onih koji su se zavjetovali na siromaštvo od kojih mnogi posjeduju imovinu, iako im njihovo pravilo zabranjuje i više se raduju opakom vlasništvu nego svetom i slavnom siromaštvu. Hvale se također da je njihova odjeća od sukna koje je jednako skupo i dragocjeno kao ono bogatih biskupa. Dalje su po blaženom Grguru i drugim svetima izgrađeni i neki samostani za ženske osobe u kojima su zadužene na tako strogu klauzuru da se niti po danu ne mogu vidjeti. No sad oni primaju tako veliku zloporabu da su vrata bez razlike za duhovne i svjetovne ljude kojima se sestrama sviđa dati pristup otvorena čak i za vrijeme noći. Zato takva mjesta više sliče bordelima nego svetim samostanima. Bilo je pravilo Crkve i da nitko za ispovijedanje ne prima novac. Ali za pismene izrade ispovjednicima bi trebalo biti dozvoljeno primiti novac koliko je

pravedno od osoba koje trebaju izdavanje pismenih potvrda. Nasuprot tome se sad događa takva zloporaba da bogate osobe nakon izvršene ispovijedi nude koliko im se sviđa. Siromašne se sili s ispovjednikom napraviti ugovor prije nego ih čuje i zaista, dok ispovjednici ustima izgovaraju odrješenje, ne srame se rukama gurati novac u kesu. Također je u Crkvi bilo određeno da se svaka osoba mora barem jednom godišnje ispovjediti i primiti tijelo Kristovo i to se tiče laika jer svećenici i redovnici čine to češće u godini. Drugi propis je bio da oni koji se ne mogu suzdržati trebaju živjeti u braku. Treće, svi kršćani trebaju postiti u korizmi, na kvatre i druga predvečerja blagdana što je skoro svima ostalo poznato; toga su slobodni bili samo oni koji su se nalazili u teškoj bolesti ili velikoj poteškoći. Četvrto pravilo je bilo da se na blagdane svatko treba suzdržati svjetovnog posla. Peto pravilo je nalagalo da nijedan kršćanin ne smije zadobiti novac ili nešto slično lihvarenjem. Protiv spomenutih pet odličnih pravila su postavili pet sramotnih i teških zloporaba koje donose štetu. Prva je u tome da na svaku osobu koja se ispovjedila i primila tijelo Kristovo, uz iznimku svećenika, redovnika i nekih žena, u Rimu umire sto osoba koje su došle do godina razuma bez da su se ikad ispovjedile ili primile tijelo Kristovo kao da su pogani. Druga zloporaba je što mnogi uzimaju zakonite supruge i kad se prestanu slagati sa ženama, napuštaju ih tako dugo koliko im se sviđa bez potrebnog dopuštenja crkvene vlasti; umjesto supruga, uzimaju preljubnice i časte ih i vole. Neki čak ni ne zaziru od toga da imaju preljubnicu u istoj kući skupa sa suprugom i raduju se kad u istoj kući istovremeno rađaju djecu. Treća zloporaba je da mnoge zdrave osobe u korizmi jedu meso i u velikoj gomili ih je malo koji se dnevno zadovolje jednim jelom. Također se nalaze neki koji se preko dana suzdržavaju od mesa i uzimaju korizmena jela, ali se noću u tajnim gostionicama site mesom. Zaista, svećenici to ponekad čine skupa s laicima i slični su Saracenima koji preko dana poste, a po noći se site mesom. Četvrta zloporaba je u tome što iako se neki radnici na blagdane suzdržavaju posla, neki bogati nasuprot tome ne čekaju da na blagdane pošalju svoje dnevne najamnike na rad u vinograde, na oranje polja, cijepanje drva u šumi da bi posljednje uskoro nosili kući i tako se siromašni na blagdane ne raduju većem miru nego na radne dane. Peta zloporaba je da kršćani vrše lihvarenje slično Židovima i kršćanski su lihvari još pohlepniji od židovskih. Dalje je jedno crkveno pravilo bilo takve ljude kakvi su dosad nabrojeni ekskomunikacijom držati u ogradi.

No mnogi se više ne boje kletve i, iako znaju da su javno ekskomunicirani, ne izbjegavaju niti crkvu, niti poslovanje ni razgovor s ljudima i malo je svećenika koji onima koji se nalaze pod ekskomunikacijom odbijaju ulaz u crkvu. Malo je i onih koji zaziru od poslovanja i razgovora s ekskomuniciranima čim su s njima povezani nekom vrstom prijateljstva. Niti ekskomuniciranima se ako su bogati ne uskraćuje crkveni sprovod. Zato se ne čudite, gospodine, ako zbog tih i mnogih drugih zloporaba koje se teško protive crkvenih pravilima Rim nazivam nesretnim gradom. Zato je za bojati se da će katolička vjera propasti ako ne dođe netko tko iskrenom vjerom Boga ljubi iznad svega, a svojeg bližnjeg kao sebe i ne dokine sve zloporabe. Zato imajte samilost prema Crkvi i njezinim klerom koji Boga ljubi svim srcem i gnuša se svih zlih navika i koji kao da je papinim odsustvom ostao siročem, ali je kao vjerni sinovi branio očevo sjedište, snažno se odupirao izdajicama i ostao nepokolebljiv pod mnogim mukama.“

4.4.2.34 Trideset i četvrto poglavlje

Zaručničino viđenje o različitim kaznama koje su pripremljene jednoj duši koja je još boravila u tijelu i kako bi se sve one vrste kazni trebale pretvoriti u najvišu čast i slavu kad bi se duša prije smrti obratila.

Činilo mi se kao da vidim ljude koji stoje i prave užad, drugi su opremali konje, drugi pripremali kliješta, a drugi su podizali vješala. I dok sam to gledala, pojavila se djevica koja se činila žalosnom i pitala je razumijem li ovo. Nakon što sam zanijekala, odgovori: „Sve ovo što ovdje vidiš je duhovna kazna koja je pripremljena za dušu onoga koga poznaješ. Užad je određena da veže konje koji trebaju vući njegovu dušu, kliješta pak trebaju rastrgati njegov nos, uši, oči, usnice, a vješala su da ga se objesi.“ Kad sam se time zapanjila, odgovori djevica: „Ne uznemiruj se; jer još je vrijeme i on će, ako želi, moći rastrgati užad, okrenuti konje, kliješta učiniti mekima poput voska i udaljiti vješala. Uz to će moći imati tako goruću ljubav prema Bogu da će mu oni znakovi kazne služiti na najveću čast i to tako daleko da će se užad kojom je trebao biti vezan na najprezirniji način pretvoriti u zlatni pojas. Umjesto konja kojima je trebao biti povlačen ulicama, poslat će mu se anđeli koji ga trebaju odvesti

pred lice Božje. Umjesto kliješta kojima je na sramotan način trebao biti rastrgan, njegovom nosu će se dati bolji miris, njegovim ustima bolji okus, njegovim očima najljepši prizor, njegovim ušima najljepša melodija.“

Objašnjenje

Ovaj je bio kraljev maršal koji je došao u Rim i bio je tako ponižen i slomljen da je nepokrivene glave često prolazio postajama i molio Boga i dao moliti da mu ne dopusti da se vrati u domovinu ako bi tako vratio u prijašnje grijehe. Bog je uslišao njegov glas. Jer kad je nakon svog odlaska iz Rima došao u Montefiascone, razbolio se tamo i umro o čemu je uslijedila druga objava. „Gledaj, kćeri, što rade Božje milosrđe i dobra volja. Ona duša je bila u lavljim raljama, no njezina dobra volja ju je istrgla iz lavljih zubi i sad je na putu u svoju domovinu i sudjelovat će u svemu dobrom što se događa u Božjoj Crkvi.“

4.4.2.35 Trideset i peto poglavlje

Zaručničine riječi Kristu o želji za spasenjem duša i odgovor dan u Duhu Svetom da se raspojasanost i izobilje pića i jela kod ljudi opiru posjetima Duha Svetoga koji su im poslani.

„O najslađi Isuse, stvoritelju svega što je stvoreno, kad bi barem ove duše vidjele i prepoznale toplinu tvoga Duha Svetoga jer bi onda više stremile prema nebeskom i revnije se gnušale zemaljskoga.“ I uskoro mi je odgovoreno u duhu: „Njihova raspojasanost i izobilje opiru se posjetima Duha Svetoga; jer izobilje u jelu i piću i gozbama s prijateljima sprječava da im Duh Sveti bude sladak i da se zasite svjetovnim radosti. Izobilje zlata i srebra, posuđa i odjeće i prihoda sprječava da duh moje ljubavi zapali i razbukti njihovo srce. I izobilje slugu i konja i životinja su prepreka na putu približavanju Duha Svetoga; udaljuju se od svojih slugu, mojih anđela i prilaze izdajnički đavoli. Zato ne poznaju onu slatkoću i posjet pomoću kojih ja, koji sam Bog, posjećujem svete duše i svoje prijatelje.“

4.4.2.36 Trideset i šesto poglavlje

Božje riječi zaručnici kako su prije pobožni ljudi išli u samostane iz straha i božanske ljubavi, ali sad Božji neprijatelji, to jest lažni vjernici izlaze u svijet zbog oholosti i pohlepe; također o ratnicima u njihovoj službi.

„Čuj sad što moji neprijatelji čine protiv onoga što su prije radili moji prijatelji. Moji su prijatelji išli u samostan iz mudre bojazni i božanske ljubavi. Oni pak koji se sad nalaze u samostanima izlaze iz pohlepe i oholosti u svijet, njeguju svoju vlastitu volju i ostvaruju radosti svoga tijela. Sud onih koji umru u takvom određenju volje je da neće primiti niti postići nebesku radost, već beskrajnu kaznu u paklu. Znaj i da redovnici koji su protiv svoje volje primorani iz božanske ljubavi postati predstojnici nisu za uračunati pod taj broj. I ratnici koji su nekad nosili oružje bili su spremni žrtvovati svoj život za pravednost i radi svete vjere proliti svoju krv. Pomagali su potrebitima da dođu do pravedne i činili su da zli budu obuzdani i poniženi. Ali čuj kako su se sad preokrenuli. Sad im se više sviđa po đavlovu nadahnuću u ratu umrijeti za oholost, pohlepu i zavist nego živjeti po mojim zapovijedima da bi postigli vječnu radost. Svima koji umru u takvoj volji će biti dodijeljena plaća prema pravednosti, to jest bit će dani đavolima na vječnu povezanost s njima u plaći. Oni pak koji mi služe će imati plaću s nebeskom vojskom bez kraja.“

4.4.2.37 Trideset i sedmo poglavlje

Kristove riječi zaručnici u kojima je pita kako svijet stoji. I o zaručničinu odgovoru naime da je kao otvorena vreća u koju svi nerazumno utrčavaju. O okrutnoj, ali pravednoj presudi protiv takvih.

Sin reče: „Kako stoji svijet, moja kćeri?“ A ona odgovori: „Kao otvorena vreća je u koju svi utrčavaju i kao čovjek koji trči bez da se brine što tamo slijedi.“ Gospodin reče: „Zato se traži pravednost da svojim plugom idem oko svijeta, oko poganih i kršćana i da ne štedim niti starce, niti mladiće, niti siromašne, niti bogate, već će

svaki biti suđen prema svojem pravu i svaki će umrijeti u svojem grijehu i napustit će se kuće zajedno s ukućanima, no ipak još neću učiniti kraj.“ I ona odgovori: „O, Gospodine, ne srdi se ako progovorim. Pošalji neke od svojih prijatelja koji će ih upozoriti na njihovu opasnosti i osigurati ih.“ I Gospodin reče: „Pisano je kako je bogataš u paklu s očajavanjem za svojim vlastitim spasenjem molio neka se netko pošalje da opomene njegovu braću da ne propadnu na sličan način. I odgovoreno mu je: 'To se nikako neće dogoditi; jer imaju Mojsija i proroke od kojih se mogu dati poučiti.' Tako ja sad kažem da imaju evanđelja i izjave proroka, imaju primjere i riječi učitelja, imaju razum i uvid, neka ih dakle koriste i spasit će se. Da sam i poslao Tebe, ne možeš tako glasno vikati da bi te se čulo, a pošaljem li svoje prijatelje, premalo ih je i kad bi vikali, jedva bi ih se čulo. Ipak, poslat ću svoje prijatelje onima kojima mi se svidi i oni će Bogu prokrčiti put.“

4.4.2.38 Trideset i osmo poglavlje

Kristove riječi zaručnici kako se snovima ne smije vjerovati, već ih se treba štititi koliko god tužni ili sretni bili i kako đavao u takvim stvarima miješa lažno s istinom zbog čega se u svijetu dižu mnoge zablude. I kako se proroci nisu prevarili iz razloga što su Boga istinski voljeli iznad svega.

Sin reče: „Zašto te lijepi snovi tako uzdižu? Zbog čega te tužni deprimiraju? Nisam li ti rekao da je đavao zavidan i da bez mojeg dopuštenja ne može učiniti više nego slama tvojim nogama? Rekao sam ti također da je on otac i izumitelj svih laži i da svim svojim lažima pridodaje istinu. Zato kažem i da đavao ne spava, već obilazi da bi našao svoju priliku protiv tebe. Zato se trebaš pobrinuti da te đavao koji svojim pronicljivim znanjem i iz vanjskih pokreta prepoznaje unutarnje ne prevari. Ponekad ti šalje nešto veselo u srce da bi imala ispraznu radost, ponekad nešto tužno da bi pri svojim jadanju propustila nešto dobro što bi bila mogla učiniti i da bi te tvoja nevolja učinila žalosnom i zabrinutom i prije nego što se nevolja dogodi. Ponekad đavao srca koja se žele svidjeti svijetu vara mnogim lažima kao lažni prorok koji vara ljude. To se događa ljudima koji drugo vole više od samog Boga. Zato se događa da se među mnogim lažnim riječima nalaze mnoge istinite jer đavao nikad ne bi mogao prevariti

kad lažnome ne bi pridodao istinito kao što se moglo vidjeti na onome opsjednutome kojeg si vidjela koji je, iako je priznavao jednog Boga, ipak kroz nećudoredne pokrete i strana očitovanja dao prepoznati da je u njemu vlasnik i stanovnik đavao. No sad bi mogla pitati zašto dozvoljavam đavlu da laže? Odgovaram: to sam dozvoljavao i dozvoljavam zbog grijeha naroda i zbog svećenika koji su htjeli znati ono što im Bog nije htio dopustiti da znaju i koji su htjeli imati sreću tamo gdje je Bog vidio da im ne koristi za spas. Zato Bog zbog grijeha dopušta mnogo toga što se inače ne bi dogodilo da ljudi nisu zloporabili milost i razum. Proroci pak koji nisu željeli ništa osim Boga i Božje riječi su htjeli govoriti samo radi Boga nisu bili prevareni, već su govorili i voljeli riječi istine. Kao što ne treba prihvatiti sve snove, tako ih ne treba sve ni prezreti; jer Bog ponekad i zlima nadahnjuje dobro i čas njihove smrti da bi se mogli pokajati za svoje grijehe; ponekad i dobrima unosi dobro u snu da bi još jače rasli u Bogu. Kad god i koliko god često ti se tako dogodi, neka ti se srce ne opterećuje, već promisli i raspravi sa svojim duhovnim prijateljima ili pusti i isključi to iz svojeg srca kao da nisi ni vidjela jer tko se raduje takvim stvarima, često je prevaren i uznemiren. Zato budi postojana u vjeri u Sveto Trojstvo i voli Boga iz sveg srca; budi poslušna u protivnostima kao u sreći; nikad se nemoj više cijeniti u mislima, već se i kod dobra koje činiš boj; ne smatraj svoje mišljenje boljim od mišljenja drugih i potpuno povjeri svu svoju volju Bogu; pripremi se na sve što bi Bog mogao htjeti, onda se ne moraš bojati snova; ako su radosni, ne vjeruj im i ne želi ih ukoliko se pritom ne razmatra Božja čast; ako su pak tužni, nemoj se rastužiti, već se potpuno predaj Bogu.“ Na to reče Majka: „Ja sam Majka Milosrđa i svojoj kćeri dok spava pripremam odjeću, dok se odijeva, pripremam joj jelo, dok radi, pripremam joj krunu i sve dobro.“

4.4.2.39 Trideset i deveto poglavlje

Majčine riječi Sinu o zaručnici i Kristov odgovor Majci. Dalje, Majčine riječi o tome što označavaju lav i janje i kako Bog zbog ljudske nezahvalnosti i nestrpljivosti dopušta da im se događa što im se inače ne bi dogodilo.

Majka je razgovarala sa svojim Sinom Isusom i reče: „Naša kćer je kao janje koje svoju glavu stavlja u lavlje ralje.“ Sin odgovori: „Bolje je da janje svoju glavu

stavlja u lavlje ralje tako da s lavom postane jedno meso i jedna krv nego da janje isiše krv iz lavljeg mesa; jer lav će se zbog toga rasrditi, a janje, čija je hrana sijeno, postat će bolesno. No, najdraža Majko, koja si u svojoj utrobi nosila svu mudrost i puninu ukupne pameti, pomogni joj prepoznati što je lav, a što janje.“ Majka odgovori: „Blagoslovljen Ti, Sine moj, koji si, u vječnosti ostajući kod Oca, sišao, ali se nikad nisi odvojio od Oca. Ti si lav, ali od plemena Judina; Ti si janje bez mrlje na koje je pokazao Ivan. Svoju glavu u lavlje ralje stavlja onaj tko povjeri svu svoju volju Bogu i kad bi mogao, ne bi je izvršio ukoliko ne bi znao da se Tebi sviđa. Lavlju krv pak siše onaj tko nad Tvojom pravednošću i slaganjem gaji nestrpljive želje i trudi se postići drugo od onoga što si mu odredio i želi biti u drugom staležu nego što se Tebi sviđa i nego što bi mu samome bilo korisnije. Tako se Bog ne ublažuje, već srdi. Jer kao što je janjeva hrana sijeno, tako se i čovjek treba zadovoljiti niskim stvarima i malim staležom. Zato Bog zbog ljudske nezahvalnosti i nestrpljivosti dopušta mnogo toga za spas ljudi što se inače ne bi dogodilo. Zato, moja kćeri, prepusti svoju volju Bogu i budeš li koji put manje strpljiva, podigni se kroz pokoru; jer pokora je kao pralja koja dobro ispire mrlje, a kajanje odlična bjelilica.“

4.4.2.40 Četrdeseto poglavlje

Kristove riječi zaručnici koje objašnjavaju što je kršćanska smrt. Kako čovjek umire loše ili dobro i kako se Božji prijatelji ne trebaju žalostiti kad vide kako Božji sluge umiru strašnom tjelesnom smrću.

Sin Božji reče: „Ne boj se, moja kćeri, ova bolesnica neće umrijeti jer mi se sviđaju njezina djela“. Nakon što je ipak umrla, Sin Božji opet reče: „Gledaj, moja kćeri, istina je što sam ti rekao: ona nije mrtva jer njezina slava je velika; odvajanje duše od tijela je kod pravednih samo kao san jer se bude u vječnom životu. Ali smrću treba nazvati kad od tijela odvojena duša živi u vječnoj smrti. Mnogi koji se ne obaziru na budućnost žele umrijeti kršćanskom smrću. No što je kršćanska smrt doli umrijeti kao što sam ja umro, nevino, dobrovoljno i strpljivo? Treba li me se možda prezirati jer je moja smrt bila prijezirna i teška? Ili jesu li moji izabrani budale jer su podnosili prijezirno ili je sudbina ili kretanje zvijezda to donijelo? Nikako! Moji izabrani i ja smo trpjeli teško da bismo riječju i uzorom pokazali da je put u nebo težak i da bi

se zlima objavilo koju čistoću trebaju ako već izabrani i nevini moraju podnositi tako teško. Zato znaj kako sramotno i loše umire onaj koji živi razuzdano i u smrti još ima volju griješiti, koji ako u svijetu živi u blagostanju želi živjeti dulje i ne daje Bogu zahvalu. Tko pak Boga voli iz sveg srca i nevin je mučen prijezirnom smrću ili opterećen dugom bolešću, on živi i umire sretan jer oštra smrt umanjuje grijeh kao i kaznu za grijeh, a uvećava krunu. Gledaj, podsjećam te na dva koji su prema ljudskom sudu umrli prijezirnom i gorkom smrću i koji da nisu prema mojoj pravednosti postigli takvu smrt ne bi bili spašeni. No budući da Gospodin ne kažnjava dvaput one koji su slomljena srca, došli su do krune. Zato se Božji sluge ne trebaju žalostiti ako su vremenito bičevani ili ako umru gorkom smrću jer najveća je sreća tugovati jedan sat i imati nevolju u svijetu da se ne bi došlo u teže čistilište iz kojeg neće biti bijega niti vremena za raditi.“

4.4.2.41 Četrdeset i prvo poglavlje

Majčine riječi kćeri da svećenici koji su na ispravan način postigli službu za odrješenje mogu ma koliko god veliki grešnici bili odriješiti od grijeha, a isto vrijedi i za sakrament euharistije.

Majka reče: „Idi k onome koji ima službu; jer koliko god gubav vratar bio, ako ima ključ, ne može ništa manje otvoriti vrati nego zdravi. Tako je i s odrješenjem i sakramentom oltara; jer sluga može biti bilo tko i ako je službu odrješenja primio na ispravan način, može odrješiti grijehe. Zato se nijednoga ne smije prezirati. No ipak, upozoravam te u dvije stvari. Jedna je da ono što tjelesno voli i želi neće imati; druga je da će njegov život vrlo brzo biti skraćen. I kao što mrav koji dan i noć nosi zrnce ponekad padne kad dođe blizu otvora i ugine u ulazu, a zrnce ostane vani, tako će i on umrijeti ukoliko počne postizati plod svojeg rada i za svoj uzaludan posao će biti obeščašćen i kažnjen.“

4.4.2.42 Četrdeset i drugo poglavlje

Majčine riječi kćeri kako su dobro vladanje i djela pravednosti kod Božjih prijatelja predstavljeni grede kod vrata. I kako se sluge trebaju čuvati od zla klevetanja.

Majka reče: „Kaže se da su Božji prijatelji kao dvije grede kod vrata kroz koja drugi trebaju ući. Zato ih se brižno treba čuvati da onima koji ulaze na putu ne bude ništa surovo ili oštro ili nešto drugo što bi ih zaustavilo. Što drugo znače grede doli ćudoredno vladanje, djela pravednosti i okrepljujuće govore koji na Božjim prijateljima dnevno trebaju doći na vidjelo? Zato se pažljivo treba čuvati da ništa oštro, to jest da se u ustima Božjih prijatelja ne nađe nikakva riječ koja sadrži zlo ogovaranje ili je nepromišljena; u njihovim djelima se također ne smije zamijetiti ništa svjetovno pred čim bi oni koji žele ući uzmaknuli i zbog čega bi se grozili ulaska.“

4.4.2.43 Četrdeset i treće poglavlje

Majčine riječi zaručnici kako su zli pastiri uspoređeni s crvom koji glođe korijenje stabla.

Majka reče: „Kao što crv koji kad ugleda dobro sjeme ne pita koliko se ploda gubi ili otpada ako može glodati korijenje ili ono što je najbliže zemlji, tako i ovi duhovni pastiri ne pitaju propadaju li duše ukoliko postižu svoj dobitak i svoje vremenito dobro. Zato će nad njih doći pravednost moga Sina i bit će vrlo brzo uzeti.“ Kćer odgovori: „Sve vrijeme, koliko god nam ono moglo biti dugo, pred Bogom je kao trenutak; no strpljivost Tvoga Sina je velika i sa zlima.“ Majka odgovori: „Zaista, kažem ti njihov sud neće biti odgođen već će strašno doći nad njih i bit će otrgnuti od svojih radosti u sramotu.“

4.4.2.44 Četrdeset i četvrto poglavlje

Kristove riječi zaručnici kojima tijelo uspoređuje brodom, svijet morem i kako volja ima slobodu voditi duše u nebo ili pakao. Kako je zemaljska ljepota usporediva čaši.

Sin Božji reče: „Čuj, ti koja iz oluja svijeta želiš dospjeti u luku mira, da se svaki koji je na moru ne smije bojati ako stoji kraj onoga koji vjetrovima može zabraniti da pušu, koji svemu tjelesnome što želi naštetiti zapovijeda da odstupi i zapovijeda stijenama da se smekšaju i može zapovjediti olujama da vode brod u sigurnu luku. Tako su na tjelesan način u svijetu neki kao brod koji vodi tijelo preko vode svijeta, neke do utjehe, neke do nevolje jer ljudska volja je slobodna i neke duše vodi u nebo, druge u dubinu pakla. Zato se Bogu sviđa ona volja koja ništa ne želi čuti žarkije doli Božju čast biti želi živjeti za nešto drugo doli da može služiti Bogu; jer u takvoj volji Bog rado stanuje, ublažava sve opasnosti duše i smekšava stijene koje dušu mnogo puta ugrožavaju. Što su drugo stijene doli zla žudnja? Jer ljupko je vidjeti što svijet posjeduje i sam to posjedovati, radovati se časti svoga tijela i kušati sve što raduje tijelo. U takvim stvarima duše je često u opasnosti. Ali ako je Bog na brodu, sve gubi svoju tvrdoću i duša prezire sve one stvari jer sva tjelesna i zemaljska ljepota slična čaši koja je izvana oslikana, ali iznutra je puna zemlje. Ako se čaša razbije, nije korisnija crne zemlje koja nije stvorena ni zbog kojeg drugog razloga doli da bi se njome kupilo nebo. Zato svaki čovjek može mirovati i jednom se s radošću probuditi ako od časti svijeta bježi isto kao od otrovna zraka i gnuša se požude tijela jer je Bog svakog sata uz njega.“

4.4.2.45 Četrdeset i peto poglavlje

Riječi jadikovanja pred carskim veličanstvom o tome kako se četiri sestre, kćeri kralja Isusa Krista, naime: Poniznost, Uzdržljivost, Skromnost i Ljubav sad smatraju bezvrijednima, a kćeri kralja đavla: Oholost, Žudnja, Preobilje i Simonija se nazivaju uglednim ženama.

Ne žalim se samo radi sebe već u ime mnogih Božjih izabranika pred vašim carskim veličanstvom na to kako su bile četiri sestre, kćeri jednog moćnog kralja od kojih je svaka imala sjedište i vlast u svojem očinskom nasljeđu. Oni koji su htjeli vidjeti ljepotu tih sestara, primili su utjehu kroz njihovu ljepotu i dobre primjere iz njihove pobožnosti. Prva sestra se zvala Poniznost u raspoređivanju svih stvari koje treba izvršiti. Druga sestra se zvala Uzdržljivost od svakoga grešnog ophođenja. Treća sestra je bila zvana Skromnost bez svog preobilja. Četvrta sestra se zvala

Ljubav kod nevolja bližnjeg. Ove četiri sestre su sad u svojem očinskom nasljeđu potisnute i prezirane od skoro svih. Njihovo sjedište su zauzele četiri izvanbračne sestre koje su rođene od bludnika i nazivaju se uglednim gospođama. Prva se zove gospođa Oholost koja je tu da se svidi svijetu. Druga se zove gospođa Žudnja za željama svega tjelesnoga. Treća se zove gospođa Preobilje u nužnome. Četvrta se zove gospođa Simonija od čije se prevare skoro nitko ne može čuvati; jer bilo da je ono što uzima stečeno na pravedan ili nepravedan način, sve prima s pohlepom. Ove četiri gospođe govore protiv Božjih zapovjedi, žele ih učiniti bezvrijednima i daju mnogim dušama prigodu za vječno prokletstvo. Zato radi ljubavi koju je Bog imao prema vama djelujte, gospodine, i pomognite onim četirima sestrama koje se nazivaju vrlinama i izišle su iz vrline Isusa Krista, samog najvišeg kralja. One su sad u svetoj Crkvi koja je Kristovo nasljeđe potisnute da bi opet mogle biti uzvišene i da bi se potisnuli poroci koji se u svijetu nazivaju uglednim gospođama jer su izdajnice duša jer su rođene od samog poroka izdajnika đavla.

4.4.2.46 Četrdeset i šesto poglavlje

Zaručničine riječi opomene jednom gospodinu radi povrata protupravno stečene imovine i o glasu jednog anđela koji protiv njega izriče okrutnu kaznu.

„Gospodine, upozoravam vas na opasnost koja prijeti vašoj duši tako što vam dozivan u sjećanje kako se u Starom zavjetu čita kako je kralj želio vinograd jednog čovjeka i za vinograd je ponudio punu cijenu. No budući da se vlasniku nije svidjelo prodati ga, kralj je postao zlovoljan i prisvojio si je vinograd nepravdom i nasiljem. Njemu je kasnije govorio Duh Sveti po ustima jednog proroka i izrekao je kralju i kraljici osudu da zbog te nepravde moraju umrijeti vrlo sramotnom smrću. To im se i dogodilo i njihova djeca nikad nisu bila sretna zbog posjedovanja tog vinograda. Budući da ste kršćanin i na neokrnjen način imate vjeru i pouzdano znate da je Bog još uvijek isti koji je bio i onda i tako moćan i pravedan kao i onda, nedvojbeno možete prepoznati da će vam isti Bog biti pravedni sudac i moćni osvetnik ako želite posjedovati nešto na nepravedan način ili tako da vlasnika protiv njegove volje prisilite na prodaju ili mu želite dati bilo koju cijenu. S boli se trebate brinuti da će takva osuda doći nad vas kao što se čita da je došla nad onu kraljicu i da vaša djeca

neće postati bogata kroz nepravedno stečeno, već će ih mučiti nedostatak. Zato te podsjećam na radi muke Isusa Krista koji je tvoju dušu otkupio svojom dragocjenom krvlju i upozoravam te da ne proigraš svoju dušu zbog neke prolazne stvari, već svima koje si ti ili koji su zbog tebe na nepravedan način oštećeni učiniš zadovoljštinu i sve što si stekao na nepravedan način nadoknadiš na utjehu onima koji sad pate u bolima i drugima za uzor ukoliko još želiš primiti Božje prijateljstvo. Bog mi je svjedok da ovo ne pišem sama od sebe jer te ne poznajem, već me ono što se dogodilo jednoj izvjesnoj osobi prisililo da ti pišem pod božanskim sažaljenjem prema tvojoj duši. Ona je osoba naime čula ne u snu, već budna dok je molila glas jednog anđela koji je govorio: 'Björn, Björn, ti koji si tako odvažan protiv Boga i pravednosti, tvoja volja je u tebi nadvladala tvoju savjest tako da potpuno šuti, a tvoja volja govori i čini Zato ćeš ubrzo doći pred sud, pred Božji sud gdje će tvoja volja šutjeti, a tvoja savjest govoriti i prema ispravnoj osudi same pravednosti prokleti.'“

4.4.2.47 Četrdeset i sedmo poglavlje

Sinove riječi zaručnici kako se moramo čuvati đavlovih kušnji. Kako je đavao predstavljen neprijateljem, Bog kokoši, Njegova moć i mudrost krilom, njegovo milosrđe perjem, a ljudi pilićima.

Sin reče: „Ako neprijatelj kuca na vrata, ne smijete biti kao koze koje trče na zid ili ovnovi koji dižu prednje noge i međusobno se udaraju rogovima, već trebate biti kao pilići koji kad vide pticu koja im šteti kako leti u zraku, trče od majčino krilo kako bi se sakrili. Ako i ne mogu uhvatiti više od jednog majčina pera, raduju se ako mogu biti pokriveni i samo njime. Tko je drugi vaš neprijatelj doli đavao koji je zavidan na sva dobra djela, čiji je posao kušnjama kucati na čovjekovu dušu i uznemiriti je. Povremeno kuca gnjevom, zlim ogovaranjem, ponekad nestrpljivošću i prosuđivanjem Božjih odluka ako sve ne ide prema želji; vrlo često kuca i uznemiruje vas bezbrojnim mislima da bi vas mogao odvući od Božje službe i da bi se vaša dobra djela pred Bogom zamračila. Kakve god vrste bile vaše misli, ne smijete napustiti svoje mjesto, niti biti kao koze koje trče na zid, to jest njeguju tvrdoću srca ili u vašim srcima prosuđivati djela drugih jer često je onaj tko je danas bio zao sutra dobar. Naprotiv, trebate prignuti svoje rogove, stajati i slušati, to jest poniziti se i

bojati se tako što zadržite strpljivost i molite Boga da se ono što je počelo loše pretvori u dobro. Ne smijete biti ni kao ovnovi koji udaraju rogovima, to jest na riječi uzvraćaju riječima i gomilaju porugu na porugu, već postojano trebate čvrsto stajati na nogama i šutjeti, to jest hrabro suzbijati sklonost tijela tako da kod govorenja i odgovaranja promišljate i strpljivo se prisilite jer je dužnost pravedna čovjeka pobijediti samog sebe i suzdržati se dozvoljena govorenja da bi se izbjeglo brbljanje i uvreda. Jer tko u uzbuđenju prejako otkrije svoje osjećaje, donekle ima dojam da se branio i otkrio nestabilnost svog uma; zato neće primiti krunu jer nije htio jedno vrijeme imati strpljivost kojom bi mogao osvojiti svog brata koji ozljeđuje, a sebe pripremiti za dragocjenu krunu. A što su drugo krila kokoši doli božanska moć i mudrost? Ja sam tako kao kokoš i snažno štitim svoje mlade koji na moj poziv dotrče, to jest žele sjenu mojih krila, od đavolje omče i mudro ih svojim nadahnućima privlačim do spasa. Što je drugo perje doli moje milosrđe? I ne može li onaj koji ga postigne biti siguran kao pilić koji se grije ispod majčina krila? Zato budite kao pilići i dojurite mojoj volji i govorite kod svih kušnji i protivnosti riječima i djelima: 'Neka bude Božja volja!' jer one koji se uzdaju u mene branim svojom moći. Okrjepljujem ih svojim milosrđem, držim ih u svojoj moći, posjećujem ih svojom utjehom i rasvjetljujem svojom mudrošću, svojom ljubavlju ih nagrađujem stostruko.“

4.4.2.48 Četrdeset i osmo poglavlje

Sinove riječi zaručnici o izvjesnom kralju kako treba umnožiti Božju čast i ljubav prema dušama i o osudi protiv njega ukoliko to ne učini.

Sin Božji reče: „Ako me ovaj kralj želi častiti, neka prvo umanji moje obeščašćivanje i umnoži moju čast; moje obeščašćivanje se sastoji u tome da moje zapovjedi koje sam donio i riječi koje sam osobno govorio prezrene i gotovo da ih većina smatra za ništa. Želi li me dakle voljeti, neka ubuduće nosi veću ljubav prema dušama onih za koje sam krvlju svoga srca otvorio nebo. Traži li više postići mir u Bogu nego proširiti svoje očevinsko nasljedstvo, sigurno će od Boga imati više radosti i pomoći da opet osvoji Jeruzalem, ono mjesto gdje je ležalo moje umrlo tijelo. Ti koja ovo čuješ, reci mu još ovo: Ja, Bog, dopustio sam da bude okrunjen. Zato mu je dužnost slijedi moju volju i da me iznad svega časti i voli; ukoliko to ne učini,

njegovi dani će se dani skratiti. I oni koji ga tjelesno vole će nevoljom biti odvojeni od njega i njegovo će kraljevstvo biti razdijeljeno u više dijelova.“

4.4.2.49 Četrdeset i deveto poglavlje

Zaručničino viđenje pod obličjem Crkve i o njegovu tumačenju koje sadrži način i položaj prema kojima bi papa trebao vladati s obzirom na sebe, na kardinale i druge prelate svete majke Crkve i što je više moguće u poniznosti.

Jedna se osobi ukazalo kao da se nalazi u širokom koru. I pojavilo se veliko i sjajno sunce i bila su dvije stolice kao propovjedaonice, jedna desno, druga lijevo koje su se nalazile u širokom razmaku od sunca. Iz sunca su izlazile dvije zrake prema stolicama. Onda se od stolice koja je stajala lijevo čuo glas. On je govorio: „Budi pozdravljen u vječnost kralju, stvoritelju, otkupitelju i pravedni suče! Gledaj! Tvoj namjesnik koji u svijetu sjedi na Tvojem mjestu je svoje sjedište već vratio na njegov stari položaj gdje je sjedio prvi papa Petar koji je bio knez među apostolima.“ Od stolice desno odgovori jedan glas i reče: „Kako će moći ući u svetu Crkvu kod koje su otvori šarki puni hrđe i zemlje? Zato se vratnice i naginju prema zemlji jer na šarkama nema mjesta na koje bi zakvačke prianjale da drže vratnice. Zakvačke su ispružene potpuno ispravno i izgubile su svoju zakrivljenost da drže vratnice. Podna obloga je potpuno razrovana i pretvorena u duboke jame kao nadasve duboki bunari koji nemaju dno. Krov je premazan smolom i u požaru je od vatre i sumpora koji kaplje dolje kao gusta magla, a crni i debeli dim koji se diže iz gorućeg krova je sve zidove ispunio čađom. Dolikuje li dakle Božjem prijatelju imati stan u takvu hramu?“ Glas od lijeve stolice odgovori: „Rastumači duhovno što si rekao tjelesno.“ Na to će glas: „Pod vratnicama se podrazumijeva papa, a pod šarkama poniznost koja isključuje svaku oholost tako da se na njoj ne smije pojaviti ništa osim onoga što pripada poniznoj službi jednog biskupa i otvor mora biti potpuno slobodan od hrđe. No sad su u otvorima koji predstavljaju poniznost napunjene preobiljem, bogatstvom i imovinom i sva je poniznost pretvorena u svjetovni raskoš što treba razumjeti tako papa se koji je uspoređen s vratnicama naginje hrđi i blatu svjetovnih stvari. Zato papa treba početi u istinskoj poniznosti kod samog sebe, najprije u svojem kućnom uređenju, na odjeći, zlatu, srebru i srebrnim priborom, konjima i ostalim uporabnim

predmetima tako da razdvoji obilje od nužnog i preda siromasima, naime onima koje je upoznao kao Božje prijatelje. Zatim treba svoju kućnu poslugu umjereno odrediti, zadržati samo nužne sluge koji mu čuvaju tijelo jer iako stoji u Božjoj ruci kad ga želi pozvati na sud, ipak je ispravno da ima sluge da bi jačao pravednost u da bi mogao poniziti one koji se dižu protiv Boga i običaja svete Crkve. Pod zakvačkama koje se pričvršćuju vratnicama se podrazumijevaju kardinali koji su se koliko mogu ispružili svakoj oholosti, pohlepi i tjelesnoj požudi. Zato papa treba u ruke uzeti čekić i kliješta i šarke saviti po svojoj volji tako da im ne dopusti više odjeće, kućne posluge i opreme nego što im je nužno za uzdržavanje. Treba ih saviti kliještima, to jest blagim riječima, božanskim savjetom i očinskom ljubavlju. Ne žele li poslušati, neka uzme čekić, to jest pokaže im strogoću i učini što može bez da djeluje protiv pravednosti sve dok se ne saviju prema njegovoj volji. Pod podnom oblogom se podrazumijevaju biskupi i svjetovni svećenici čija pohlepa nema dno, iz čije se oholosti i raskošna života se diže dim koji svi anđeli na nebu i Božji prijatelji na zemlji proklinju. Papa to može u mnogim dijelovima popraviti ako svakome dopusti imati nužno, ali ne izobilje i svakom biskupu zapovijedi obratiti pozornost na život svojih svećenika i da se svakome koji ne bude htio popravi svoj život i održavati umjerenost potpuno oduzmu prihodi jer je Bogu draže da se na takvom ne čita nijedna misa nego da razvratne ruke dodiruju Božje tijelo.“

4.4.2.50 Pedeseto poglavlje

Djevičine riječi zaručnici kako se Bogu ništa ne sviđa tako jako kao to da ga ljudi vole iznad svega. To pokazuje na primjeru jedne poganske žene koja je zbog velike ljubavi koju je nosila prema stvoritelju postigla milost.

„Činilo mi se kao kralj sjedi na sudačkoj stolici i svaka živa osoba se morala postaviti pred njega; kraj svake osobe su stajala dvojica od kojih je jednog predstavljao vanjski izgled naoružana ratnika, a drugi se pokazivao kao crni Etiopljanin. Pred sudom je stajala propovjedaonica na kojoj je ležala knjiga koja je bila uređena kao što sam prije vidjela kad sam vidjela tri kralja kako stoje pred njom. Vidjela sam i kao da cijeli svijet stoji pred propovjedaonicom i čula kako sudac govori naoružanu ratniku: 'Pozovi mi pred sud one kojima su služio s ljubavlju.' I oni koju su

bili imenovani, odmah su pali. Neki od njih su ostali ležati dulje, neki kraće prije nego su se odvojile od tijela. Ne mogu shvatiti sve što sam vidjela i čula jer sam čula osude mnogih još živih koji uskoro trebaju biti pozvani. No ipak mi je od suca rečeno slijedeće: 'Ako ljudi svoje ponašanje okrenu na bolje, ublažit ću svoj sud.' Onda sam vidjela i mnoge kako su osuđeni neki na čistilište, drugi na vječni jao.“

4.4.2.51 Pedeset i prvo poglavlje

Zaručničino čudesno i strašno viđenje jedne duše koja je postavljena pred suca. O Božjim prigovorima i sudačkoj knjizi protiv one duše. O dušinim odgovorima protiv nje same i raznolikim čudnovatim mukama koje su kod nje primijenjene za čišćenje.

„Dalje sam vidjela kako su ratnik i Etiopljanin koje sam prije vidjela pred suca stavili jednu dušu. I rečeno mi je: 'Ono što sad vidiš se sve dogodilo s ovom dušom u vrijeme kad se odvojila od tijela.' Kad je duša izložena sucu, stajala je sama, nije bila u rukama dvojice koji su je predstavili; stajala je gola i naricala je jer nije znala kamo će doći. Onda mi se učinilo kao da je svaka riječ u knjizi govorila sama za sebe odgovarala na sve što je duša govorila. Pred sučevim uhom i svom njegovom nebeskom vojskom je govorio naoružani ratnik prvo ovako: 'Nije ispravno da se na sramotu ove duše njoj predbacuju grijesi koje je uklonila ispovijeđu.' Ipak, ja koja sam imala ovo viđenje sam onda dobro i potpuno prepoznala da je onaj ratnik koji je govorio znao sve u Bogu, ali je govorio zato da bih ja mogla razumjeti. Onda je iz knjige pravednosti došao odgovor: 'Ova duša je činila pokoru, ali njezino kajanje nije bilo primjereno njezinim grijesima, a i zadovoljština nije bila ispravna. Zato sam mora patiti boli za ono što onda kad je mogla nije popravila.' Nakon ovih riječi je duša počela tako silno plakati kao da se potpuno slomila. No vidjele su se samo suze, ali se nije čuo glas. Potom je kralj govorio duši i reče: 'Neka tvoja savjest izloži one grijehe koje nije slijedila dostojna zadovoljština.' Onda je duša tako visoko podigla svoj glas da je se gotovo moglo čuti na cijelom svijetu i reče: 'Jao meni što nisam radila prema Božjim zapovijedima koje sam čula i poznavala!' i sama sebe okrivljujući je dodala: 'Nisam se bojala Božjeg suda.' Iz knjige joj je odgovoreno: 'Zato se moraš bojati đavla.' i duša je odmah odgovorila puna straha i drhteći kao da će se potpuno

rastopiti: 'Nisam imala skoro nikakvu ljubav prema Bogu; zato sam činila malo dobroga.' Iz knjige joj je odmah odgovoreno: 'Zato pravednost zahtjeva da dođeš bliže đavlu nego Bogu jer te đavao svojim kušnjama namamio i privukao sebi.' Duša odgovori i reče: 'Sad prepoznajem kako se sve što sam činila dogodilo prema đavlovu nadahnuću.' Iz knjige se odgovorilo: 'Pravednost nalaže da je đavlovo pravo vratiti ti kaznom i nevoljom prema mjeri onoga što si učinila.' Duša reče: 'Od mojeg tjemena do pete nije bilo ničeg što nisam odijevala u oholost; jer neke isprazne i ohole dijelove odjeće sam sama izmislila, a druge sam nosila prema modi svoje zemlje; prala sam ruke i lice ne samo da bi bili čisti, nego da bi od ljudi mogli biti hvaljeni kao lijepi.' Iz knjige je odgovoreno: 'Pravednost kaže da je đavlovo pravo da ti prema zasluzi vrati što si se ukrašavala i kitila kako te nadahnjivao i nalagao. ' Duša dalje reče: 'Moja usta su se često otvarala nepromišljenim riječima čime sam se htjela svidjeti drugima i moje srce je željelo sve što pred svijetom nije bila sramota i poruga.' Iz knjige je odgovoreno: 'Zato se tvoj jezik mora izvući i rastegnuti, a zubi iskriviti i sve stvari koje najviše mrziš se moraju staviti pred tebe, a nasuprot tome oduzeti sve što ti se sviđa.' Duša reče: 'Velika mi je radost bila da su u mojem primjeru mnogi našli prigodu da oponašaju moje vladanje.' Iz knjige je odgovoreno: 'Zato je pravednost da svaki koji bude preveden u takav grijeh zbog kojeg si ti kažnjena podnosi istu kaznu i da ti bude pridružen tako da se kad dođe k tebi tvoja muka umnoži.' Nakon ovih riječi mi se učinilo kao da je duši oko glave vezan lanac kao kruna i tako jako stegnut da su zatiljak i čelo spojeni zajedno. Oči su ispale ih svojih rupa i visjele su na svojim korijenima preko obraza. Kosa joj je usahla kao da je izgorjela od vatre. Mozak se smrvio i isticao kroz nos i uši, jezik je bio izvučen, a zubi iskrivljeni. Kosti u ruci su bile slomljene i svijene kao uže. Šakama je oderana koža i vezane su za vrat. Prsa i trbuh su tako jako pritisnuti na leđa da su se rebra slomila, a srce je s ostalim iznutricama ispalo i raspuknulo se, bedra su visjela na stranama prema dolje, a slomljene kosti su izvučene na način kao što se tanak konac namata u iglu. Nakon što sam to vidjela, odvrati Etiopljanin: 'O, suče, grijesi ove duše su već kažnjeni kao što je pravedno, spoji nas zato sad oboje, mene i dušu, tako da više nikad ne budemo razdvojeni.' Ali naoružani ratnik reče: 'Čuj, o, suče koji sve znaš, tebi pripada čuti i zadnje misli i zadnju sklonost koje je ova duša imala na kraju svoga života. U zadnjem je trenutku razmišljala ovako: 'Ah, kad bi mi Bog htio

produljiti život, rado bih popravila svoje grijehe i služila mu sve vrijeme svoga života i ne bih ga nikad više uvrijedila.' Tako je, o, suče, mislila i htjela. Spomeni se također Gospodine kako ova duša nije živjela tako dugo da bi potpuno prepoznala stanje svoje svijesti; spomeni se zato njezine mladosti i budi joj milosrdan.' Sad je iz knjige pravednosti uslijedio slijedeći odgovor: 'Takve misli na kraju ne zaslužuju pakao.' I sudac reče dalje: 'Radi moje muke će duši biti otvoreno nebo nakon što je prije toga postigla čišćenje primjereno njezinim grijesima, osim ako još prije ne primi pomoć kroz dobra djela živih.'„

Objašnjenje

Ova se žena zavjetovala na djevičanstvo u ruku jednog svećenika, ali se nakon toga udala, onda je kod poroda došla u opasnost i umrla.

4.4.2.52 Pedeset i drugo poglavlje

Strašno zaručničino viđenje o jednom muškarcu i ženi. O anđelovu tumačenju viđenja zaručnici u kojem je sadržano mnogo čudesnoga.

„Ukazao mi se muškarac čije su oči bile iskopane i visjele su na dva živca preko obraza. Imao je uši kao pas, nos kao konj, usta kao ralje divljeg vuka. Ruke su bile kao velikog bika, noge kao lešinara. Ukazala mi se i žena koja je stajala kraj njega i čija je kosa bila kao trnje. Oči su joj se nalazile na zatiljku. Uši su joj bile otkinute a nosnice pune trulog gnoja. Usnice su bile kao zmijini zubi. Na jeziku se nalazila otrovna bodlja. Ruke su bile kao dva lisičja repa, noge kao dva škorpiona. Dok sam ja budna, a ne spavajući to gledala to vidjela, rekoh: 'Što je to?' Odmah mi progovori ugodno zvučeći glas koji je bio tako utješan da je svaki strah odstupio od mene. On reče: 'Za što smatraš ovo što vidiš?' Odgovorih: 'Ne znam je su li ovi koje gledam đavoli ili divlje životinje rođene od gadne životinjske vrste ili od Boga tako oblikovani ljudi.' Na to mi glas odgovori: 'Nisu niti đavoli jer oni tijelo kao što vidiš da ovi imaju, niti su životinjska vrsta jer su rođeni od Adamova roda. Također nisu tako stvoreni od Boga, već u svojim dušama pred Bogom izgledaju tako unakaženi od

đavola kao što vidiš u tjelesnoj slici. Želim ti pokazati što to znači na duhovan način. Oči onog čovjeka ti izgledaju kao iskopane; vise na dva živca. Pod tim živcima možeš podrazumijevati koju je imao i to prvo da Bog vječno živi, drugo da će njegova duša nakon smrti živjeti vječno živjeti bilo u zlu, bilo u dobru. Pod očima ćeš razumjeti prvo da je trebao razmatrati kako može izbjeći grijeh, drugo kako može izvršavati dobra djela. Oba oka su iskopana zato što nije po mjeri želje za nebeskom slavom izvršavao dobra djela, niti je od straha pred paklom bježao od grijeha. Ima i pseće uši. Jer kao što se pas ne obazire na ime svojeg gospodara ili bilo koje drugo ime kao na svoje vlastito kad čuje da ga se zove, tako i ovaj nije više brinuo za čast Božjeg imena nego za čast vlastita imena. Ima i nosnice kao konj. Jer kao što nezauzdan konj uživa u smradu svog izbačenog izmeta, tako se i ovome sviđa misliti na svoje izvršene grijehe koji su pred Bogom smatrani izmetom. Ima i ralje kao divlji vuk koji nakon što je trbuh i ralje napunio onim što je vidio želi proždrijeti i drugo živo što čuje da se kreće. Tako bi i ovaj kad bi posjedovao sve što očima vidi želio posjedovati još i ono za što čuje da drugi posjeduju. Ima i ruke kao stopala jakog bika koji kad je srdit životinju koju nadvlada u žestini svoga gnjeva raskida svojim stopalima bez da se brine za iznutrice ili meso samo da mu može uzeti život. Sličan je i ovaj; jer kad je u gnjevu, ništa ga ne brine hoće li duša njegova neprijatelja sići u pakao niti hoće li njegovo tijelo biti smrtno mučeno ako mu može uzeti život. Ima i noge kao lešinar; jer kao što lešinar svoje noge snažno postavlja na plijen koji želi proždrijeti sve dok mu se snage ne izmore i mora pustiti plijen, tako i ovaj što je stekao na nepravedan način želi zadržati do smrti, dok će to nakon što ga sve snage napuste morati ostaviti. Ženina kosa izgleda kao trnje. Pod voljom se budući da se nalazi gore na glavi i krasi čovječje lice podrazumijeva volja koja se ispred svih želi svidjeti najvišem Bogu; jer takva volja krasi dušu pred Bogom. Budući da se volja ove žene uglavnom nastoji svidjeti ovom svijetu i to više nego najvišem Bogu, njezina kosa izgleda kao trnje. Oči se pokazuju na zatiljku jer oči svoga srca odvraća od onoga što je Božja dobrota učinila za nju tako što ju je stvorio, otkupio i na različite načine se za nju korisno brinuo. Nasuprot tome svoju pažnju napeto upravlja prema onome što je prolazno iako joj dnevno umiče sve dok potpuno ne nestane iz njezina pogleda. Uši duhovno izgledaju otkinuto jer se vrlo malo brine čuti nauk ili propovijed svetog Evanđelja. Nosnice su pune smrdljivog gnoja; jer kao što se miris kroz

nosnice penje sve do mozga da ga kad je sladak jača, tako ova žena svoju snagu traži u grešnim sklonostima trulim radostima svijeta koje joj se penju u mozak. Njezine usnice izgledaju kao zmijski zubi i na jeziku se nalazi otrovna bodlja. Jer iako zmija vrlo snažno stišće zube skupa da bi štitila bodlju da se slučajno ne bi slomila, ipak među zubima gdje ima otvore teče prljavština. Na sličan način ona zatvara svoje usnice pred istinskom ispovijedi da se ne bi slomila radost grijeha koja je za njezinu dušu otrovna bodlja; no ipak prljavština njezinih grijeha se jasno pojavljuje pred Bogom i njegovim svetima.' 'Govorio sam ti prije o sudu i odbijanju braka koji su sklopili protiv propisa Crkve. Sad ću ti detaljnije objasniti. Vidjela si ruke spomenute žene kao lisičje repove i njezine noge kao škorpione. To je zato jer je u svim udovima i pokretima bila tako neuredna da je kroz nepromišljenost svojih ruku i hod svojih nogu izazivala tjelesnu požudu i dušu svojeg muža ubola teže nego škorpion.' I gledaj, istog trenutka se pojavio Etiopljanin; u ruci je držao trozub i na jednom stopalu je imao tri nadasve oštre kandže; on poviče i reče: 'O, suče, moj čas je već došao! Čekao sam i šutio. Sad je vrijeme za djelovanje.' I odmah dok je sudac sa bezbrojnom nebeskom vojskom sjeo su mi se ukazali muškarac i žena koji su bili goli. I sudac im reče: 'Recite, iako sve znam, što ste učinili.' Muškarac odgovori: 'Znali smo veze koje Crkve veže, ali se nismo na njih obazirali, već ih štoviše prezirali. ' Sudac odgovori: 'Budući da niste htjeli slijediti Gospodina, pravedno je da osjetite zlobu krvnika.' I Etiopljanin odmah zabije u srca njih oboje jednu kandžu i tako ih je jako pritisnuo da su izgledali kao da su stavljeni u prešu. I sudac reče: 'Gledaj, kćeri moja, to zaslužuju oni koji se svjesno radi stvora udaljavaju od svojeg stvoritelja.' Sudac potom reče oboma: 'Dao sam vam vreću da skupite plodove onoga što mi se sviđa; što mi sad donosite?' Žena odgovori: 'O, suče, tražili smo radosti trbuha, ali od toga nismo donijeli ništa osim sramote.' Na to sudac reče krvniku: 'Daj što je pravo.' I on odmah pričvrsti drugu kandžu u trbuhe njih oboje i ranio ih je tako moćno da se činilo kao da su sve iznutrice probušene. I sudac reče: 'Gledaj, to zaslužuju oni koji prekoračuju zakon i umjesto za lijekom još žeđaju za otrovom.' Dalje sudac reče oboma: 'Gdje je moje blago koje sam vam dao na korištenje?' Oboje odgovore: 'Stavili smo ga pod svoje noge jer smo tražili zemaljsko, a ne vječno blago.' Na to sudac reče krvniku: 'Daj što znaš i što si dužan dati.' On je odmah zabio svoju treću kandžu u njihova srca, trbuhe i stopala tako da je sve zajedno izgledalo

kao klupko. I Etiopljanin reče: 'Gospodine, kamo da idem s njima?' Sudac odgovori: 'Ne stoji ti da se uzdigneš i raduješ.' Nakon što je to rečeno, muškarac i žena uzdišući u trenutku nestanu od Božjeg lica. Sudac dalje reče: 'Raduj se, kćeri, što si odvojena od ovakvih.'"

4.4.2.53 Pedeset i treće poglavlje

Djevičine riječi zaručnici kako je spremna štititi sve majke, udovice i djevice za koje vidi da ustraju u pravoj namjeri i njezina Sina vole iznad svega.

„Čuj", reče Majka Božja, „ti koja cijelim srcem moliš da se tvoja djeca svide Bogu. Zaista, takva je molitva Bogu ugodna. Jer nema majke koja mojeg Sina voli iznad svega i to moli za svoju djecu kojoj ne bih odmah bila spremna pomoći ispuniti joj molitvu. Također nema udovice koja postojano Boga moli za pomoć da do smrti na Božju čast ustraje ostati u udovičkom stanju čiju molitvu ne bih odmah bila spremna ispuniti; jer i ja sam bila kao udovica budući da sam na zemlji imala jednog Sina koji nije imao tjelesnog oca. Isto tako nema djevice koja svoje djevičanstvo želi Bogu čuvati sve do smrti koju ne bih bila spremna štititi i jačati; jer ja sam zaista sama djevica. Također se ne trebaš čuditi zato što tako govorim. Jer pisano je da je David želio Šaulovu kćer dok je još bila djevica. Ali dobio ju je tek nakon što je postala udovica. K tome je još imao i Urijinu suprugu dok je njezin suprug još živio i zato nije bio bez grijeha. No duhovna radost moga Sina koji je Davidov Gospodin jer bez svih grijeha. Kao što su se tri načina života, naime djevičanstvo, udovištvo i brak Davidu sviđali na tjelesan način, tako se mojem Sinu sviđa to imati na duhovan način u njegovoj najčišćoj radosti. Zato nije čudo što pomažem."

4.4.2.54 Pedeset i četvrto poglavlje

Majčine riječi kćeri o sretnom, duhovnom rođenju izvjesna čovjeka koji je odgojen u najgorim grijesima i kako je to rođenje postigao molitvama i suzama Božjih slugu.

Gledaj sina suza koji je nedavno rođen iz svijeta na duhovan način i koji je prije od svoje majke rođen u svijet. Jer kao što primalja koja iznosi dijete iz utrobe njegove majke najprije uzima glavu, onda ruke i naposljetku cijelo tijelo sve dok ne padne za zemlju, tako sam i ja učinila njemu zbog molitava i suza mojih prijatelja. Jer utoliko sam ga izvukla iz svijeta da je na duhovan način sad kao novorođeno dijete. Zato mora biti odgojen kako tjelesno, tako i duhovno. Onaj kojem sam te poslala treba ga odgojiti svojom molitvom i čuvati svojim dobrim djelima i savjetima; žena o kojoj ti je govoreno treba za njega moliti i čuvati ga na duhovan način tako da se obazire na to da dobiva svoju duhovnu hranu jer je bio tako duboko pao u smrtni grijeh da su svi đavoli u paklu o njemu govorili: „Otvorimo usta da ga gnječimo zubima i proždremo ako možda dođe. Držimo i ruke ispružene da ga slomimo i rastrgamo; imajmo i noge u pripravnosti da ga satremo i izgazimo.“ Tebi je zato rečeno da je sad rođen na duhovan način jer je oslobođen od moći đavola kao što možeš dobro razumjeti iz riječi koje si čula kako Boga voli srcem i tijelom iznad svega.

4.4.2.55 Pedeset i peto poglavlje

Majčine riječi kćeri o dječaku kojeg zbog molitava Božjih slugu želi voljeti i naoružati duhovnim oružjem.

Sjeti se što je pisano o Mojsiju da ga je kraljeva kćer našla na vodi i voljela ga je kao vlastita sina. U skolastičkoj povijesti je također pisano kako je isti Mojsije pobijedio zemlju pticama koje su pojele otrovne zmije. Ja sam kraljeva kći iz roda Davidova i želim voljeti svakog dječaka kojeg sam našla olujnoj plimi suza koje su prolivene za njegov spas njegove duše koja je zatvorena u kovčeg njegova tijela. Oni o kojima sam govorila ga trebaju odgojiti sve dok ne dospije do starosti u kojem ću ga naoružati i poslati da osvoji zemlju nebeskog kralja. Kako će se to dogoditi je tebi doduše nepoznato, ali meni je poznato. Jer tako ću ga naoružati da će se o njemu govoriti: „Živio je kao čovjek, umro kao div i došao na sud kao dobar ratnik.“

Dodatak

Sin Božji reče: „Kad je gladna životinja otjerana od svojeg plijena, iz daljine čeka dok ne nađe vremena se vrati natrag plijenu, a ako ne, onda ide u svoju jazbinu. Tako sam učinio i s vladarom ove zemlje. Opomenuo sam ga svojim dobročinstvima; opomenuo sam ga riječima i udarcima, ali što sam ja prema njemu bio blaži, to je postao nezahvalniji i zaboravniji što sam. Zato ću mu sad uzeti krunu i staviti ga do mojeg podnožja jer nije odano stajao svojoj kruni. Također ću nad njega i njegove ulizice poslati nemilosrdnu zmiju koja je rođena od otrovnice i lukave lisice koja će uznemiravati zemlju i stanovnike i očupati jednostavne, koja će se popeti na vrh zemlje i srušiti i pogaziti hvalisave. Dječaka ću pak kojeg su hranili moji prijatelji voditi drugim putom dok ne dospije do slavnijeg mjesta.“

Sin Božji reče dalje: „O tom će se dječaku još govoriti da je živio kao čovjek, borio se kao ratnik; bit će okrunjen kao Božji prijatelj. O, kćeri moja, što misle žene koje se hvale što njihova djeca odlaze u oholost? To nije slava, već sramota jer oponašaju kralja oholosti. Ali prava čast je i ratnik slave je onaj koji se hvali time da koliko može djeluje na Božju čast i stremi za višim i spreman je trpjeti što mu Bog želi da trpi. Takav jedan je Božji ratnik i bit će okrunjen s ratnicima neba.“

4.4.2.56 Pedeset i šesto poglavlje

Djevičine riječi kćeri o jednome koji se ne treba žalostiti zbog prijekora.

Majka reče: „Zašto je onaj ožalošćen? Otac ponekad udara sina blagom šibom. Ne treba se zbog toga žalostiti.“

4.4.2.57 Pedeset i sedmo poglavlje

Majčine riječi kćeri kako Rim od korova mora biti očišćen prvo oštrim željezom, drugo vatrom i treće parom volova.

Majka reče: „Rim je kao njiva na kojoj je narastao korov. Zato se prvo mora pročistiti oštrim željezom, zatim vatrom, nakon toga preorati parom volova. Zbog toga ću s vama učiniti kao onaj tko biljke presađuje na drugo mjesto. Ovom gradu se priprema takva kazna kao kad bi sudac rekao: 'Oderi cijelu kožu, izdvoji svu krv iz mesa, nasijeci sve meso na komade i slomi mu kosti tako da istekne sva srž.'"

4.4.2.58 Pedeset i osmo poglavlje

Kristove riječi zaručnici koje pod slikom razlažu kako Krist predstavlja gospodara koji hodočasti, njegovo tijelo blago, Crkva kuću, a svećenici su predstavljeni čuvarima koje je kao pravi gospodar odlikovao sedmerostrukom čašću. Kako se Bog tuži kako ga nepravedni svećenici obeščašćuju sedmerostrukom sramotom i kako sedam odijela, naime sedam vrlina, pretvaraju u sedam poroka.

Sin Božji reče: „Ja sam kao gospodar koji se vjerno borio u zemlji svoga hodočašća i radosno se vratio u zemlju svoga rođenja. Taj gospodar je posjedovao vrlo dragocjeno blago pri pogledu na koje su suzne oči postale jasne, tužni utješeni, bolesni zdravi, a mrtvi probuđeni. No da bi se to blago moglo valjano i sigurno čuvati, u slavi i časti je izgrađena i dovršena kuća kraj sedam stepenica preko kojih se penje do kuće i blaga. To je blago gospodar predao svojim slugama da ga nadgledaju, primjenjuju i vjerno čuvaju neokrnjeno tako da bi se mogla iskazati ljubav gospodara prema svojim slugama kao i da bi odanost slugu prema njihovu gospodaru postala vidljiva. Tijekom vremena je blago počelo zapadati u prezir. Kuća se rijetko posjećivala, čuvari su postali nemarni i ljubav prema gospodaru se smanjila. Kad je potom gospodar svoje prijatelje pitao za savjet što da čini kod takve nezahvalnosti, jedan od njih odgovori i reče: 'Pisano je da je naredba bila da nemarne suce i čuvare naroda objese na suncu; ali tvoje je milosrđe i sud; ti pošteđuješ sve jer je sve tvoje ti se milosrdan svima.' Ja sam u slici onaj gospodar; jer ja sam se pojavio u čovještvu kao hodočasnik na zemlji dok sam i u nebu kao i na zemlji bio moćan pomoću svoga božanstva. Na zemlji sam imao tako jaku borbu da su svi živci mojih ruku i mojih nogu zbog moje revnosti za spas duša bili rastrgani. Budući da sam htio napustiti svijet i uzaći na nebo od kojeg prema svojem božanstvu nisam nikad bio udaljen,

ostavio sam svijetu dragocjenu uspomenu, naime moje presveto tijelo tako da se kao što se Stari zavjet hvalio arkom, manom, pločama zavjeta i drugim običajima novi čovjek može radovati novom zakonu, ali ne kao prije sjeni, nego istini, naime mojem razapetom tijelu koje ima uzor u Starom zavjetu. Da bi moje tijelo ostalo u slavi i časti, podigao sam kuću svete Crkve da u njoj bude čuvano i dirano. Svećenici su njegovi posebni čuvari koji donekle u službi stoje više od anđela jer su svećenici rukama i ustima diraju onoga koga sami se anđeli iz strahopoštovanja plaše dodirnuti. Svećenike sam odlikovao sedmerostruko kao stepenastim častima. Prvo, trebaju biti moji barjaktari i posebni prijatelji čistoćom duše i tijela; jer čistoća je prva stepenica prema Bogu kojeg ne dotiče niti mu pripada ništa što je nečisto. Iako je svećenicima zakona u vrijeme kad nisu žrtvovali bio dozvoljen odnos s njihovim ženama, to nije bilo čudo jer su nosili samo ljusku, a ne jezgru. Ali sad kad je došla istina, a slika odstupila, treba se truditi do to najviše čistoće i tako to više što je jezgra slađa od ljuske. I na znak takve jedne suzdržljivosti ponajprije se podrezuje kosa da ugođaj ne bi mogao vladati niti duhom niti tijelom. Na drugoj stepenici su svećenici postavljeni da u svoj poniznosti budu anđeoski muškarci jer se pomoću poniznosti duha i tijela doseže nebo i nadvladava oholi đavao. Na znak ove stepenice su svećenici postavljeni izgoniti đavle jer će ponizni čovjek biti uzvišen u nebo iz kojeg je drski đavao pao svojom ohološću. Svećenici su postavljeni na treću stepenicu da bi stalnim čitanjem svetog pisma bili Božji učenici kojima je zato od biskupa kao vojnicima mač u ruku dana knjiga da bi znali što treba činiti i molitvom i razmišljanjem se trudili ublažiti Božji gnjev za Božji narod. Na četvrtu stepenicu su svećenici postavljeni kao čuvari hrama promatrači duša da bi mogli biti zabrinuti za spas braće i jačati ih riječju i primjerom i slabe poticati na veće savršenstvo. Na petu stepenicu su postavljeni kao nadglednici i skrbnici oltara i preziratelja svjetovnih stvari tako da se dok služe oltaru i žive od oltara uopće ne bave svjetovnim stvarima osim ako to njihova služba zahtjeva. Na šestu stepenicu su postavljeni da bi bili apostolski muškarci propovijedanjem evanđeoske istine i da bi se u svojem ponašanju ravnali prema svojoj propovijedi. Na sedmoj se stepenici nalaze postavljeni jer pomoću žrtvovanja moga tijela trebaju biti posrednici između Boga i ljudi. Na ovoj stepenici svećenici donekle stoje iznad anđela. Sad se žalim što su te stepenice razbijene jer se oholost umjesto poniznosti; umjesto čistoće se njeguje nečistoća; na oltarima je

vidljivo zanemarivanje; Božja mudrost se smatra budalaštinom; ne vodi se briga o spasu duša. Ali to im još nije dovoljno, već odbacuju i moja odijela i preziru moje oružje. Mojsiju sam na brdu pokazao odijela kojima se svećenici zakona trebaju služiti; ne da bi u Božjem nebeskom stanu trebalo biti nešto tjelesno, već zato jer se duhovno ne može shvatiti drukčije doli tjelesnom usporedbom. Zato sam duhovno pokazao tjelesnim da bi se moglo znati koje iskazivanje poštovanja je nužno kod onih koji posjeduju samu istinu, to jest moje tijelo ako su oni koji su posjedovali samo ljusku i sliku morali imati takvu čistoću i strahopoštovanje. Zašto sam Mojsiju pokazao takvo veliku ljepotu u materijalnim odijelima ako ne da time bude naznačen ukras i ljepota duše? Jer kao što svećenik ima sedam odijela, tako duša koja pristupa tijelu Gospodina imati sedam vrlina bez kojih nema spasa. Prvo odijelo duše je kajanje i ispovijed, ono pokriva glavu; drugo je naginjanje k Bogu i ljubav prema čistoći; treće je trud oko Božje časti i strpljivost u protivnostima; četvrto se sastoji u tome da se ne obraća pažnja na hvalu ili pogrdu ljudi, već samo na Božju čast; peto je suzdržljivost tijela pri pravoj poniznosti; šesto je ponovno razmišljanje o Božjim dobročinstvima i strah pred njegovim sudom; sedmo je Božja ljubav iznad svega i ustrajanje u dobru koje je započeto.

No sad su ova odijela pretvorena i prezrena; jer umjesto ispovijedi se voli isprika i umanjivanje krivnje, umjesto čistoće stalna raskalašenost, umjesto truda za spas duše rad za korist tijela, umjesto Božje časti i ljubavi ambicije svijeta i oholost, umjesto hvalevrijedne umjerenosti obilje u svim stvarima, umjesto straha Božjeg drskost i prosuđivanje Božjih odluka, umjesto Božje ljubavi iznad svega hladnoća i nezahvalnost prema svim Njegovim dobročinstvima. Zato ću kao što sam po proroku rekao doći u gnjevu i kazna će ih urazumiti.“

Majka Milosrđa je bila ovdje prisutna i odgovori: „Blagoslovljen Ti, Sine moj, za Tvoju pravednost. Razgovaram s Tobom iako sve znaš radi ove zaručnice koja prema Tvojoj volji treba imati uvid u duhovne stvari, ali koja duhovno može shvatiti samo kroz usporedbe. Zaista, Ti si u svojem božanstvu prije nego si od mene primio čovještvo rekao da bi se Ti kad bi u Sodomi bilo nađeno deset pravednika smilovao cijelom gradu zbog tih deset. No sada je još nebrojeno mnogo svećenika koji Te ublažuju žrtvovanjem Tvoga tijela. Zato se radi njih smiluj onima koji imaju malo dobroga; to Te molim ja koja rodila u čovještvu, to Te sa mnom mole svi Tvoji

izabrani.“ Sin odgovori: „Blagoslovljena ti, blagoslovljena riječi tvojih usta! Vidiš da trostruko pošteđujem zbog trostrukog dobra u prinošenju moga Tijela. Kao što su Judinom drskosti na meni otkrivena tri dobra, tako prinošenjem ove žrtve dušama dolazi trostruko dobro. Prvo, hvali se moja strpljivost što iako sam znao da je Juda izdajica nisam odbijao njegovo društvo; drugo, što su kad je izdajica sa svojima stajao svi na moju riječ pali na pod čime se očitovala moja moć; treće, da sam svu njegovu i đavlovu zlobu okrenuo na spas duša čime se otkrila božanska mudrost i ljubav. Tako i iz žrtve svećenika proizlaze tri dobra. Prvo, cijela nebeska vojska slavi moju strpljivost jer sam ja sam rukama dobrog kao i zlog svećenika i kod mene ne vrijedi izgled osobe niti ovaj sakrament postižu zasluge ljudi, već moje riječi; drugo, jer taj prinos koristi svima bez obzira od kojeg god je svećenika prinesen; treće, jer koristi i samom prinositelju koliko god zao bio; jer kao što su se nakon jedne riječi 'Ja sam' moji neprijatelji srušili na pod, tako nakon izricanja moje riječi: 'Ovo je moje tijelo' uzmiču zli duhovi i prestaju kušati dušu prinositelja; također se ne bi takvom odvažnošću usudili vratiti istome kad poslije opet ne bi uslijedila radost griješenja. Zato, iako pravednost zahtjeva osvetu, moje milosrđe pošteđuje sve i podnosi sve. Ali ako dnevno i zovem, rijetko tko odgovara kao što dnevno vidiš. Ipak, još ću jednom poslati riječi svojih usta; oni koji čuju će svoje dane ispuniti u radosti koja od slatkoće ne može biti izrečena niti zamišljena. Onima koji ih ne čuju će kao što je pisano u dušu i tijelo doći sedam zala; naći će ih kad budu razmišljali i čitali što se dogodilo da ne bi zadrhtali kad saznaju.“

4.4.2.59 Pedeset i deveto poglavlje

Kristove riječi zaručnici kako svećenik ima tri dužnosti: prvo, posvetiti tijelo Kristovo; drugo, čistoću tijela i duha; treće, brigu za svoju župu. Također treba imati knjigu i ulje; i o tome kako je svećenik Božji anđeo jer je njegova služba veća od one anđela.

Sin Božji reče: „Svećenik ima tri dužnosti. Prvo, mora posvetiti Božje tijelo; drugo, treba imati čistoću tijela i duše; treće, treba se brinuti za svoju župu. Možeš pitati: 'Što pomaže imati crkvu ako nema župu?' Odgovaram ti: svećenik koji ima

volju koristiti svima i propovijedati radi Božje ljubavi ima tako široku župu kao da ima cijeli svijet jer kad bi mogao razgovarati sa cijelim svijetom nikako ne bi štedio svoj trud. Zato će mu dobra volja biti uračunata u djelo. Jer Bog vrlo često pošteđuje svoje izabrane truda propovijedanja zbog nezahvalnosti slušatelja; ipak, zbog svoje dobre volje neće biti prevareni za svoju plaću. Svećenik također mora imati knjigu i ulje; knjigu za poduku nesavršenih, a ulje za pomazivanje bolesnih. Jer kao što je u knjizi sadržana tjelesna i duhovna poduka tako u svećeniku treba biti mudro vladanje samim sobom da vlada svojim tijelom da se ne bi uništio neumjerenošću čime bi se župljani sablaznili, da bježi od pohlepe svijeta koja smanjuje dostojanstvo Crkve i da izbjegava običaje svjetovnih ljudi kojima bi se okaljalo duhovno dostojanstvo. Duhovno znanje je podučavati neuke, kažnjavati razuzdane, poticati napredujuće. Uljem su predstavljeni slatkoća molitve i dobrih primjera. Jer kao što je ulje masnije od kruha, tako su molitva ljubavi i primjeri dobra života djelotvorniji u privlačenju ljudi i jači u ublažavanju Boga. Zaista, kažem ti, kćeri, da je velika stvar zvati se svećenikom jer je Gospodinov anđeo i posrednik, ali njegova služba je još veća jer dodiruje neshvatljivog Boga i u njegovoj se ruci najniže spaja s nebeskim.“

4.4.2.60 Šezdeseto poglavlje

Zaručničine riječi Bogu o prijatnom načinu molitve pred Bogom.

„Blagoslovljen Ti, moj stvoritelju i otkupitelju. Ne srdi se ako Ti govorim kao ozlijeđeni liječniku, kao ožalošćeni tješitelju, kao siromah onome tko je bogat i ima u izobilju; jer ozlijeđeni govori: 'O, liječniče, nemaj odvratnost prema meni ozlijeđenome jer si moj brat.' Ožalošćeni govori: 'O, najljubazniji tješitelju, ne preziri me jer sam u strahovima, već daj mom srcu mir i mojim osjećajima utjehu.' Siromah pak kaže: 'O, ti bogati kojemu ništa ne nedostaje, pogledaj me jer me ugrožava glad, gledaj kako sam gol i daj mi odjeću kojom se mogu ugrijati.' Tako i ja kažem: O, Ti svemoćni i najljubazniji Bože, razmatram rane mojih grijeha koje sam primila od svoje mladosti nadalje i uzdišem što je vrijeme prošlo neiskorišteno. Snage nisu dovoljne za rad jer su se iscrpile u ispraznostima. Zbog toga i zato jer si izvor sveg dobra i milosrđa Te

molim da mi se smiluješ. Dodirni moje srce rukom svoje ljubavi jer Ti si najbolji liječnik; utješi moju dušu jer si dobar tješitelj.“

4.4.2.61 Šezdeset i prvo poglavlje

Kako se đavao pojavio zaručnici kod podizanja tijela Kristova, razgovarao s njom i argumentima htio pokazati da ono što se podiže nije tijelo Kristovo. Ali odmah joj se pojavio anđeo Gospodnji i tješio ju je. Kako se Krist pojavio i prisilio đavla da pred kćeri kaže istinu. I kako tijelo Kristovo primaju kako dobri, tako i zli; i o prikladnom sredstvu u kušnjama protiv Kristove tjelesne prisutnosti.

Za vrijeme podizanja tijela Kristova pojavio se jedan koji je bio potpuno crn i reče: „Zar vjeruješ, luđakinjo, da je ovaj komadić kruha Bog? Već bi se odavno pojeo i da je brijeg brjegova. Nitko od mudrih Židova kojima je mudrost dana od Boga ne vjeruje u to. Nitko ne bi trebao vjerovati ni da bi Bog dopustio da ga dotiče i voli potpuno nečist svećenik koji ima pseće srce. Trebaš priznati to što kažem. Ovaj svećenik je moj; ako želim, mogu ga uzeti.“ Odmah se pojavio dobar anđeo i reče: „Moja kćeri, ne odgovaraj budali prema njegovoj budalaštini; jer on koji ti se pojavio je otac laži; no budi spremna jer naš zaručnik je blizu.“ Taj je zaručnik, Isus, došao i reče đavlu: „Zašto uznemiruješ moju kćer i zaručnicu? Nazivam je kćeri jer sam je stvorio; zaručnicom zato jer sam je otkupio i vezao pomoću svoje ljubavi.“ Đavao odgovori: „Govorim zato jer mi je dopušteno i zato da se ohladi u Tvojoj službi.“ I Gospodin reče: „To je iskusila ove noći kad si joj pritiskao oči i preostale udove. Bio bi učinio još i veće da ti je bilo dopušteno; ipak, kad god se odupre tvojim nadahnućima, njezina se kruna udvostruči. No ti, đavle, budući da si rekao da bih i da sam brijeg bio odavno pojeden, odgovori mi pred ušima moje kćeri koja je tjelesna. Pismo govori da je kad je narod propadao podignuta mjedena zmija i pogledom na nju se izliječio svatko koga su zmije ozlijedile. Je li ta snaga liječenja proizašla od snage mjeda ili od slike zmije ili od Mojsijeve dobrote ili od neke skrivene božanske moći?“ Đavao odgovori: „Ta snaga liječenja nije proizašla od ničeg drugog doli jedino od čudesne Božje snage i vjere poslušnog naroda da je Bog koji čini sve iz ničega mogao učiniti i sve što prije nije bilo.“ Dalje reče Bog: „Reci,

đavle, je li štap postao zmijom na Mojsijevu zapovijed ili na Božju zapovijed? Je li zato što je Mojsije bio svet ili jer su Božje riječi tako rekle?“ Đavao mu odvrati: „Što je Mojsije bio drugo doli slab čovjek, ali po Bogu pravedan na čiju je riječ, koju je Bog zapovjedio i dopustio, štap postao zmijom tako što je zaista Bog zapovjedio, a Mosije se kao sluga pokorio? Jer prije Božje zapovijedi je štap bio štap, a dok je Bog zapovjedio, štap je zaista postao zmija tako da se sam Mojsije bojao.“ Sad Gospodin reče zaručnici koja je ovo vidjela: „Tako je sad i na oltaru; jer prije sakramentalnih riječi je na oltar položeni kruh samo kruh, ali nakon što se izgovoreni riječ: 'Ovo je moje tijelo', postaje tijelo Kristovo koje uzimaju i dodiruju dobri i zli i to jedan kao i tisuću njih s istom istinom, ali ne s istim učinkom, dobrima na život, a zlima na sud. A kad je đavao rekao da je Bog okaljan svećenikovom nečistoćom, to je zaista neistinito. Ako gubav sluga pruža svojem gospodaru ključ ili bolesnik pruža jelo od jakih bilja, gospodaru neće škoditi jer tko god da je pružatelj, snaga ostaje ista i isto tako Bog po zlobi lošeg sluge ne postaje loš niti po dobrom bolji jer uvijek ostaje nepromjenjiv i isti. A kad je đavao o ovom svećeniku rekao da će vrlo brzo umrijeti, to zna pomoću lukavosti svoga bića i iz vanjskih uzroka, ali neće ga moći uzeti ako ja to ne dopustim. Ipak, ovaj svećenik je njegov ukoliko se ne popravi to zbog tri razloga. Baš zato je đavao rekao da ima smrdljive udove i pseće srce jer zaista smrdi i ima groznicu, izvana je topao, a iznutra hladan, ima nepodnošljivu žeđ, mlitavost udova, gađenje prema kruhu i odvratnost prema svemu slatkome. Topao je prema svijetu, a hladan prema Bogu, žeđa za radosti tijela, ima gađenje prema ljepoti vrlina; Božje zapovijedi mu nisu ukusne i žari za svim što je tjelesno. Zato se ne treba čuditi ako mu moje tijelo nema drukčiji okus od kruha pečenog u peći; jer on ne misli na duhovno djelo, već samo na tjelesno. Nakon što se izreče Jaganjče Božji i moje tijelo uzme u njegovo, od njega se povlači Očeva moć i Sinova najslađa prisutnost, a sa svetom odjećom od njega odlazi dobrota Duha Svetoga koji je veza sjedinjenja i ostaje mu samo oblik i pamćenje kruha. Ipak, ne smiješ misliti da je on ili bilo koji loš čovjek bez Boga. Iako se Bog od njega povlači i ne poklanja mu veću utjehu, time ipak ne odlazi nego ga podnosi i brani od đavla. A na to kad je đavao rekao da nitko među mudrim Židovima to ne želi vjerovati, odgovaram: Židovima je isto kao i onima koji su izgubili desno oko, zato šepaju na obje duhovne noge; baš zato su budalasti i ostat će sve do njihova kraja. Zato nije čudo što đavao zasljepljuje i stvrdnjava

njihova srca i savjetuje ih na ono što je besramno i protiv vjere. Kad god zato neka takva misao u vezi s tijelom Kristovim dođe u tvoje srce, donesi je pred duhovne prijatelje i ostani postojana u vjeri jer sigurno znaš da je to tijelo koje sam primio od Djevice, koje je razapeto i koje upravlja u nebu isto ono na oltaru i primaju ga dobri kao i zli. Kao što sam se svojim učenicima koji su išli u Emaus pokazao u stranom obličju iako sam bio pravi čovjek i Bog i došao učenicima kroz zaključana vrata, tako se i svećenicima pokazujem u stranom obličju da bi vjera imala zaslugu i da bi se otkrila nezahvalnost ljudi. To nije čudo. Jer sad sam još uvijek onaj koji je moć svog božanstva pokazao strašnim znakovima, a ljudi ipak govore: 'Napravimo si bogove koji će ići ispred nas.' I Židovima sam pokazao svoje istinsko čovještvo i oni su ga razapeli. Ja, upravo isti, dnevno sam na oltaru, ali govori se: 'Imamo gađenje i odvratnost prema toj hrani.' Kakve veće nezahvalnosti može biti od toga da se pokuša razumom shvatiti Boga i usudi suditi o njegovim skrivenim odlukama i tajnama koje su u Njegovoj ruci? Zato ću neukima i poniznima pomoću nevidljiva djelovanja i vidljivim obličjem pokazati što je vidljivo obličje kruha bez kruha i bez tvari, što je tvar u svojem obličju i što je podjela u obliku bez tvari i zašto trpim takva poniženja i nakaznosti na svojem tijelu da bi ponizni bili uzvišeni, a oholi dovedeni u sramotu.“

4.4.2.62 Šezdeset i drugo poglavlje

Gospodinove koreće riječi jednom svećeniku koji pokapa jednoga koji je umro u strpljivosti uz prisutnost zaručnice. Kako će Krist nepravednom svećeniku doći sa sedam tjelesnih i sedam muka i kako će onaj zbog svoje strpljivosti postići svu slavu.

Kad je jedan svećenik pokapao jednog mrtvog koji je tri i pol godine bio bolestan, zaručnica je čula kako Duh govori: „Prijatelju, što činiš, kako se usuđuješ dodirnuti mrtvog kad su ti ruke krvave? Zašto za njega zoveš svemoćnog kad je tvoj glas kao žablji? Kako se usuđuješ za njega smirivati suca kad su tvoje kretnje i vladanje više izgledaju kao jednog lakrdijaša nego pobožnog svećenika? Zato će mrtvome biti korisna snaga mojih riječi, a ne tvoje djelo i njegova vjera i duga strpljivost će ga odvesti do krune.“ Dalje reče Duh zaručnici: „Ruke ovog svećenika

su krvave jer su sva njegova djela tjelesna; njima ne može dotaknuti mrtvog jer mu neće moći pomoći svojim zaslugama, već samo po časti sakramenta. Dobri svećenici koriste dušama na dvostruk način; prvo snagom Gospodinova tijela, zatim vlastitom ljubavlju u kojoj gore. Njegov glas je kao žablji jer potpuno je posvećen zemaljskim djelima i požudi tijela; zato se ne uspinje k Bogu koji želi biti ublažen glasom ponizne ispovijedi i kajanja. I njegovo vladanje je kao jednog lakrdijaša; jer što lakrdijaš drugo čini nego da se ravna prema vladanju svjetovnih ljudi? Što drugo pjeva doli: 'Jedimo i pijmo i uživajmo radost u ovom životu'? Isto tako čini i ovaj; jer u odjeći i ponašanju se ravna prema svima da bi se svima svidio i svojim primjerom sve potiče na rasipnost tako što govori: 'Jedimo i pijmo jer Gospodin se tome raduje; to će nam biti dosta da dospijemo do vrata slave i iako mi uskrati ulaz, bit ć u sretan što sjedim kraj vrata, ne želim biti savršen.' To je opasan govor i kažnjiv život jer do vrata slave neće dospjeti nitko tko nije savršen ili savršeno očišćen i nitko neće postići savršenost ako to savršeno ne želi ili se za to ne trudi savršeno ako može. Ipak, ja, gospodar svih stvari, ulazim tom svećeniku, ali ne ostajem obuhvaćen niti okaljan. Ulazim kao zaručnik i izlazim kao sudac koji će suditi ako ga primatelj prezire. Zato ću kao što sam rekao svećenicima doći sa sedam muka. Otet će im se sve što su voljeli; bit će odbačeni od lica Božjeg i osuđeni u Njegovu gnjevu; bit će predani đavlu i patiti bez mira, biti prezreni od svih, imati nedostatak svih dobara i obilje svih zala. Na sličan način će biti mučeni sa sedam drugih tjelesnih muka kao Izraelova djeca. Zato se ne trebaš čuditi ako podnosim zle ili ako se prema mojem sakramentu pokazuje nešto nedostojno; jer patim sve do kraja da na dan iznesem svoju strpljivost i nezahvalnost ljudi. I nemoj misliti da se mojem tijelu događaju nedostojnost kao kad si čula da je ispljunuto, već se to događa da bi se otkrila i pokazala nezahvalnost ljudi da su nedostojni primiti nešto tako sveto.“ Potom Duh reče duši mrtvoga: „O, dušo, raduj se i kliči; jer tvoja te vjera odvojila od đavla; tvoja jednostavnost će ti skratiti dugi put čistilišta; tvoja strpljivost te dovela do vrata slave; moje milosrđe će te uvesti i okruniti.“

4.4.2.63 Šezdeset i treće poglavlje

Kako se đavao pojavio zaručnici i kako ju je prividnim argumentima htio prevariti u vezi s sakramentom tijela Kristova i kako je Krist zaručnici došao u pomoć i prisilio da pred zaručnicom kaže istinu. O uvjerenju i vrlo korisnoj Kristovoj poduci zaručnici o njegovu slavnom tijelu u sakramentu.

Dalje se zaručnici pojavio zli duh s dugim trbuhom i reče: „Što vjeruješ, ženo, i o čemu velikome razmišljaš? I ja znam mnogo i želim ti jasnim riječima dokazati svoje riječi; no savjetujem ti da prestaneš razmišljati o nevjerojatnome, već vjeruj svojim osjetilima. Ne vidiš li očima, ne čuješ li ušima svoga tijela slamanje hostije iz materijalnog kruha? Nisi li vidjela kako se slama, dodiruje, nečasno baca na zemlju i kako se s njom čini mnogo toga što ja na sebi ne bih trpio? No kad bi bilo moguće da se Bog nalazi u ustima pravednih, kako bi sišao nepravednima čija je škrtost beskrajna i neumjerena?“ Neposredno nakon ove kušnje ukazao se Krist u ljudskom obličju i ona mu reče: „O, Gospodine Isuse Kriste, zahvaljujem Ti za sve, posebno za tri milosti. Prvo, što odijevaš moju dušu tako što si joj ulio pokoru i kajanje čime ispiru svi grijesi koliko god teški bili; drugo, hraniš dušu tako što joj ulijevaš svoje tijelo i sjećanje na Tvoje patnje čime se duša osvježuje kao najboljim jelom; treće, tješiš sve koji Te zovu u nevolji. Zato, Gospodine, smiluj mi se i pomogni mojoj vjeri; jer iako zavrjeđujem biti predana izrugivanju đavla, ipak vjerujem da bez Tvojeg dopuštenja ne može ništa, a i Tvoje dopuštenje nije bez utjehe.“ Potom Krist reče đavlu: „Zašto razgovaraš s mojom novom zaručnicom? “ Đavao mu odgovori: „Jer je bila vezana uz mene i još se nadam zaplesti je u svoju mrežu; bila je vezana uz mene jer je više težila svidjeti se meni i mojim savjetima nego Tebi, svojem stvoritelju. Nadgledao sam njezine putove i još ih nisam zaboravio iz svojeg pamćenja.“ Gospodin odgovori: „Ti si dakle urotnik i uhoda svih putova?“ Đavao mu odvrati: „Zaista sam uhoda, ali u mraku jer si me Ti učinio mračnim.“ A Gospodin reče: „Kad si mogao vidjeti i kad si postao mračan?“ „Ja sam“, reče đavao, „moga vidjeti kad si me stvorio u najvišoj ljepoti; no budući da sam drsko navalio u Tvoj sjaj, oslijepljen sam kao bazilisk. Vidio sam te kad sam želio Tvoju ljepotu; vidio sam Te i prepoznao u svojoj savjesti kad si me odbio; prepoznao sam Te i u primljenu tijelu i učinio što si mi dopustio; prepoznao sam Te kad si mi svojim uskrsnućem oteo svoje zarobljene. Svaki dan prepoznajem Tvoju moć kojom se rugaš mojoj i činiš mi sramotu.“ A Gospodin reče: „Ako me

poznaješ i znaš istinu o meni, zašto onda lažeš mojim odabranima kad znaš istinu o meni? Nisam li rekao da će onaj tko jede moje meso živjeti vječno? Ali ti kažeš da je to laž i da nitko ne jede moje tijelo. Tako je moj narod veći služitelj idola nego onaj koji se klanja kamenju i idolima. Iako sve znam, ipak mi odgovori tako da ova koja ovdje stoji čuje budući da duhovno može razumjeti samo usporedbom. Kad me Toma nakon moga uskrsnuća dotakao, je li tijelo koje je dodirnuo bilo duhovno ili tjelesno? I ako je bilo tjelesno, kako je onda ušlo kroz zaključana vrata? Ako je bilo duhovno, kako je onda bilo vidljivo tjelesnim očima?“ Đavao odgovori: „Teško je govoriti kad je govornik svima sumnjiv i protiv volje prisiljen govoriti istinu. No ipak ću prisiljen reći da si u uskrsnuću bio kako duhovan tako i tjelesan i zato zbog vječne snage božanstva i duhovne prednosti proslavljenog tijela ideš posvuda i možeš biti posvuda.“ Dalje reče Bog: „Kad se Mojsijev štap pretvorio u zmiju, reci mi je li to bila samo slika zmije ili je potpuno izvana i iznutra bila zmija i reci je su li one posude kruha i komadi kruha bili pravi kruh ili samo slika kruha?“ Đavao odgovori: „Štap je potpuno bio zmija, ono u posudama potpuno kruh i sve se to dogodilo po Tvojom snazi i moći.“ I Gospodin reče: „Zar bi mi možda trebalo biti teže nego onda učiniti slično ili još veće čudo kad mi se svidi? Ili ako je moje odonda proslavljeno tijelo moglo kroz zaključana vrata ući apostolima, zašto sad ne bi moglo biti u rukama svećenika? Ili je li možda za moje božanstvo teško spojiti najniže s najvišim, nebesko sa zemaljskim? Nikako! Ali ti si zaista otac laži; kao što je tvoja zloba nadasve velika, tako je i moja ljubav i bit će nad svima. Ako se nekome i čini da je vidio kako sakrament gori, drugome da se gazi nogama, ja znam vjeru svih i sve uređujem u mjeri i strpljivosti, ja koji iz ničega stvaram nešto i iz nevidljivoga vidljivo, koji oblikom mogu pokazati nešto vidljivo što je zapravo nešto drugo nego što se čini.“ Đavao odgovori: „Da je to istina doživljavam svaki dan kad se ljudi, moji prijatelji, udaljavaju od mene i postaju Tvoji prijatelji. Ali što da dalje kažem? Rob prepušten sam sebi dovoljno pokazuje kroz svoju volju što bi želio provesti u djelo kad bi mu bilo dozvoljeno?“ Nato Sin Božji odvrati. „Vjeruj mi, kćeri moja, da sam ja, Krist, obnovitelj života, a ne izdajica, istinski i sam istina, ali ne lažljivac i vječna moć bez koje ništa nije bilo i ništa neće biti. Jer ako imaš vjeru da sam u svećenikovim rukama čak i ako svećenik sumnja, ipak sam zbog vjere vjernika i prisutnih i zbog riječi koju sam sam postavio i izrekao zaista u njegovim rukama. Svatko tko me prima, prima moje

božanstvo i obličje kruha. Što je Bog doli život i slatkoća, svjetlo koje obasjava, dobro koje veseli, pravednost koja ravna i milosrđe koje spašava? I što je moje čovještvo doli najokretnije tijelo, veza između Boga i čovjeka, glava svih kršćana? Tako svatko tko vjeruje u Boga i prima moje tijelo, prima samo božanstvo jer prima život; prima i čovještvo pomoću kojeg se Bog i čovjek povezuju; prima i obličje kruha jer on koji je u svojem obličju skriven, prima se u drugom radi provjere vjere. Na sličan način i zao prima božanstvo, al ine blago, nego koje kažnjava; prima i čovještvo, ali mu je manje milostivo; prima i obličje kruha jer pod vidljivim obličjem prima skrivenu istinu, ali bez da mu je slatkoća slatka. Jer kad me približava svojim ustima i svojim zubima, nakon primanja sakramenta odlazim sa čovještvom i božanstvom i ostaje mu samo obličje kruha. Ne da kod zlih nisam istinski tamo kao kod dobrih zbog ustanovljenja sakramenta, već zato jer dobri i zli ne primaju jednako djelovanje. Na kraju se čovjeku u hostiji pruža život, naime sam Bog, i život ulazi u njega, ali ne ostaje kod zlih jer ne odustaju od zla i zato njihovim osjetilima ostaje samo obličje kruha koje u njima nema djelovanje jer kod primanja ne misle ništa drugo nego kao da vide i opažaju samo obličje kruha i vina kao kad moćni gospodar uđe nekom čovjeku u kuću i njegova prisutnost se vidi, ali njegova dobrota se zanemaruje.“

4.4.2.64 Šezdeset i četvrto poglavlje

Majčine riječi kćeri o tome kako je njezin Sin uspoređen sa siromašnim seljakom i kako dobre i zle pogađaju nevolje i kušnje, dobre kroz strpljenje za čišćenje i krunjenje.

Majka reče: „Moj Sin je kao siromašan seljak koji, budući da ne posjeduje bika i magarca, osobno nosi drvo iz šume i druge alate koji su mu potrebni da bi dovršio svoj posao. Između ostalih alata je nosio i male šibe koje su nužne iz dva razloga: da bi kaznio neposlušna sina i ugrijao hladne. Tako je i moj Sin, gospodar i stvoritelj svih stvari, postao potpuno siromašan da bi sve obogatio vječnim, a ne prolaznim bogatstvom; na svojim je leđima nosio težak teret, naime gorki križ i svojom krvlju je čistio i uklonio grijehe svih. Tijekom svog preostalog djelovanja izabrao je alate vrlina, to jest čestite muškarce koji su pod sudjelovanjem Božjeg Duha zapalili mnoga srca

za Božju ljubav i otkrili put istine. Izabrao si je i šibe koje su ljubitelji svijeta kojima se kažnjavaju djeca i Božji prijatelji da bi se odgojili i čistili za njihovu veću sigurnost i nagradu. Šibe griju hladnu djecu i kad postanu vatrena za Boga, griju i Božje srce za njih. Ali kako? Bez sumnje, kad svjetovni ljudi pripremaju nevolje Božjim prijateljima i onima koji Boga samo iz straha pred kazne. Ovi se onda to revnije okreću Bogu nakon što su razmotrili ispraznost svijeta i Bog ima milosrđe pri njihovim nevoljama i šalje im utjehu i ljubav. Ali što će biti sa šibama nakon što se djeca istuku? Sigurno će biti bačeni u goruću vatru; jer Bog ne prezire svoj narod kad ga prepušta rukama bezbožnika, već kao što otac odgaja sina, tako se i Bog služi zlobom bezbožnih radi krunjenja svojih.“

4.4.2.65 Šezdeset i peto poglavlje

Riječi opomene zaručnici koje kroz primjer pokazuju kako se Božji prijatelji ne bi trebali prezasititi poslom propovijedanja niti ga pustiti i o velikoj plaći takvih.

Majka reče: „Trebaš biti kao prazna posuda koja je prikladna da je se napuni i koja nije preširoka za svoje punjenje, ali niti tako duboka da nema dno. Ta je posuda tvoje tijelo koje je prazno onda kad je slobodno od požudnih želja. Nije preširoko kad je tijelo razborito disciplinirano tako da duša može razumjeti, a tijelo je tako jako da može raditi. Posuda je bez dna dok se tijelo nikakvim odricanjem ne drži zauzdano i kad se tijelu ne odbija što duh želi. Ali čuj sad što kažem. Moj sluga je izrekao nepromišljenu riječ tako što je rekao: 'Što da govorim o onome što se ne dotiče mog staleža?' Takva riječ ne dolikuje Božjem sluzi; jer svaki koji čuje i zna istinu i prešućuje je, ogrješuje se i zaslužuje svaki prezir. Bio jednom jedan gospodar koji je posjedovao čvrsti dvorac u koji je položio četverostruko bogatstvo, naime: neraspadljivu hranu koja smiruje svaku glad; ljekovitu vodu koja gasi svaku žeđ; mirišljavi miris koji odvodi sve otrovno i nužno oružje koje slabi svakog neprijatelja. Dok je gospodar bio drugdje zaposlen, dvorac je bio pod opsadom i kad je to čuo, rekao je svojem sluzi glasniku: 'Idi i glasno zovi moje ratnike i reci im moje riječi: Ja, gospodar, oslobodit ću svoj dvorac; tko god me slijedi s dobrom voljom, bit će sa mnom u slavi i bit će mi sličan u časti; tko padne u borbi, njega ću probuditi na život u

kojem nema nikakvog nedostatka ni straha i dat ću im neprestanu čast i nepresušno bogatstvo.' Kad je sluga tako primio zapovijed, zvao je; ali nije bio dovoljno revan u zvanju, tako da poziv nije došao do najhrabrijeg ratnika i on nije mogao sudjelovati u borbi. Što će sad gospodar učiniti s ratnikom koji se htio boriti, ali nije čuo glasnikov glas? Bez sumnje će ga nagraditi prema njegovoj volji, ali lijeni glasnik neće ostati nekažnjen. Ovaj dvorac predstavlja svetu Crkvu ustanovljenu krvlju moga Sina u kojoj se nalaze njegovo tijelo koje smiruje svaku glad, voda evanđeoske mudrosti, miris primjera njegovih svetih i oružja njegove patnje. No sad je pod opsadom neprijatelja jer se u Crkvi nalaze mnogi koji glasom propovijedaju moga Sina, ali mu svojim vladanjem ne odgovaraju. Da, ako riječju i pristaju Gospodinu, protive se voljom i ne brinu se za svoju nebesku domovinu, već samo žele zadovoljiti svoju putenost. Da bi se tako Božji neprijatelji smanjili, Božji prijatelji ne smiju postati ravnodušni jer naplata neće biti vremenita, već takva koja ne zna kraja.“

4.4.2.66 Šezdeset i šesto poglavlje

Majčine riječi zaručnici kako vremenita dobra ako ih se posjeduje u skromnosti ne štete ukoliko želja za njihovim posjedovanjem nije neuredna.

Majka reče: „Što šteti ako je netko iglom ili željezom uboden u odjeću ukoliko meso nije ozlijeđeno? Tako i vremenita dobra ne štete ako ih se skromno posjeduje i sklonost za posjedovanjem nije neuredna. Zato obrati pozornost na svoje srce da bi tvoja namjera bila dobra jer po tebi među druge trebaju biti razlivene Božje riječi. Jer kao što vrata na brani vodenog mlina zaustavlja vodu i opet je pušta da ide kad treba, tako i ti kad na tebe nasrnu raznolike misli i kušnje moraš brižno obratiti pozornost da ono što je isprazno i svjetovno odbaciš. Što je božansko, treba se neprestano zadržati u pamćenju kao što je pisano da su niže vode otjecale, a više su stajale kao zid. Niže vode su misli tijela i nekorisne pohlepe koje moraju otječi i ne se osvrtati na njih; više vode su Božja nadahnuća i riječi svetih; one trebaju ostati u srcu kao zid tako da nikakvom kušnjom ne mogu biti otrgnute iz srca.“

4.4.2.67 Šezdeset i sedmo poglavlje

Kristove riječi zaručnici koje izlažu njegovu slavu i kako sve ostaje prema Njegovu uređenju osim bijednih duša grešnika; o svemu se govori primjerima. Kako u djelima treba čuvati volju.

Sin reče zaručnici: „Ja sam s Ocem i Duhom Svetim jedan Bog. U providnosti moga božanstva je sve od početka i prije svih vremena predviđeno i ustanovljeno. Sve, kako tjelesno tako i duhovno, slijedi određeno povezivanje i red i sve stoji ili ide prema onome što je uređeno i zna se unaprijed u mojem znanju. To možeš vidjeti iz tri primjera. Prvo na životu koji dolazi od žene, a ne muškarca; drugo, na stablima jer slatko nosi sladak plod, a gorko svoj plod; treće, na zvijezdama jer sunce, mjesec i sva nebeska tijela vrše svoje kretanje prema onome što je unaprijed određeno u mojem božanstvu; tako su razumne duše u mojem božanstvu unaprijed znane i prepoznate što će postati; moje znanje unaprijed doduše za njih nikako nije bilo i nije prepreka; jer dao sam im slobodno kretanje volje, to jest slobodnu volju i moć birati što im se sviđa. Kao što žena, a ne muškarac, rađa, tako i dobra duša, Božja žena, mora, rađati uz Božju pomoć jer je duša stvorena zato da napreduje u vrlinama i plodno raste po sjemenu vrlina i dođe u ruke božanske ljubavi. Duša pak koja se odmetne od svojeg podrijetla i svojeg stvoritelja i ne donosi mu ploda djeluje protiv Božjeg uređenja i zato je nedostojna Božje slatkoće. Drugo, nepromjenjivo Božje uređenje se pokazuje na stablima; jer slatka stabla donosi što je slatko, a koja su nasuprot tome gorka, donose što je gorko; u datulji je oboje: slatkoća i gorka jezgra. Isto tako je od vječnosti predodređeno da je tamo gdje je Duh Sveti stanovnik sva svjetovna radost mrska, sva svjetovna slava mrska. U takvu srcu je i snaga Božjeg Duha i njezina čvrstoća tako velika da ga nikakva nestrpljivost ne može slomiti, nikakva protivnost srušiti, nikakva sreća uzdići. Tako je i od vječnosti predviđeno da je gdje je đavlov trn izvana crven plod, ali iznutra punina nečistoće i bodlje. I u đavlovoj radosti je trenutna i prividna slatkoća; ali ispunjena je trnjem i nevoljama i što se više netko zapliće u svijet, to se težim teretom odgovornosti tovari. Kao što tako svako stablo donosi onakav plod kakvi su deblo i korijen, tako će svaki čovjek biti suđen prema namjeri svoga djelovanja. Treće, svi elementi ostaju u svojem redu i

pokretu kao što je predviđeno od vječnosti i kreću se prema stvoriteljevoj volji. Tako i svako razumno biće treba biti spremno kretati se prema stvoriteljevu uređenju. Čini li suprotno, jasno je da zloporabi svoju slobodnu volju i dok se nerazumna bića drže svojih granica, razuman se čovjek odmeće i navlači si težak sud jer nije koristio razum. Zato se čovječja volja mora čuvati jer đavlu ne činim ništa više nepravde nego svojim anđelima jer kao što Bog od svoje čiste zaručnice traži onu neizrecivu slatkoću, tako đavao kod svoje zaručnice traži trnje i bodlje. Ipak, đavao u nikome neće dobiti premoć ako mu volja nije bila pokvarena.“

4.4.2.68 Šezdeset i osmo poglavlje

Majčine riječi zaručnici o jednoj lisici. Kako lukavi đavao slično lisici na različite i raznolike načine kušnji vara ljude i trudi ih se osobito prevariti one koje vidi da napreduju u dobru.

Majka reče: „Postoji mala životinja zvana lisica; ona je brižljiva i puna sve lukavštine da si priskrbi sve svoje potrebe. Ponekad se postavlja kao da spava i kao da je mrtva da bi to slobodnije mogla loviti i proždrijeti ptice koje se spuštaju na nju što se neopreznije spuste. Lisica obraća pozornost i na let ptica i one koje vidi da se od iznemoglosti spustile na zemlju pod stablo otima i pojede; one pak koje svojim dvama krilima odlete je posramljuju i ometaju njezin trud.

Ta lisica je đavao koji stalno progoni Božje prijatelje i posebno one koji nemaju žuč njegove zlobe i otrov njegove jalovosti. Postavlja se kao da spava ili je mrtav; jer ponekad pušta čovjeka teških kušnji da bi ga kad se najmanje ne čuva to slobodnije prevario i zapleo. Ponekad daje da porok izgleda kao vrlina i nasuprot tome vrlina kao porok da bi čovjeka doveo u zabunu i ako mu oprezna pamet ne pomogne, propadne. To ćeš shvatiti kroz primjer. Milosrđe je ponekad porok, naime kad vrši da bi se svidjelo ljudima. Snažno izvršavanje pravednosti je nepravednost ako slijedi iz pohlepe i nestrpljivosti. Poniznost je oholost kad se vrši da se svrati pozornost na sebe i da se bude primijećen od ljudi. Vrlina strpljivosti se može pokazati bez da to zaista jest kad se ukoliko se može zbog pretrpljene nepravde želi osvetiti, ali se podnosi jer se ne može naći vrijeme prikladno za osvetu. Ponekad đavao pušta

nevolje i brige da se čovjek rastopi u preobilju tuge; ponekad đavao u srce sipa strahove i brige da bi čovjek postao mlačan u Božjoj službi ili da bi čovjek kad je najmanjem neoprezan propao u veće. Tako je ovoga o kojem govorim prevarila lisica. Kad je u starosti sve imao po želji i već je rekao da je sretan i želi živjeti, bio je ščepan bez sakramenata i bez da je položio račun za svoja djela i svoje vlasništvo jer je kao mrav skupljao danju i noću, ali ne u Gospodinovu žitnicu, ali kad je otvorio svoje spremište da uvede svoje zrnje, umro je i drugima prepustio plod svojeg truda. Jer tko u vrijeme žetve ne skuplja na plodan način, neće se radovati sjemenkama. Zato su sretne Gospodinove ptice koje ne spavaju po drvećem svjetovnih radosti već na drveću nebeske želje i kad ih zahvati kušnja lisice, nepravednog đavla, vrlo brzo odlete na oba krila, naime poniznosti u ispovijedi i nadi u nebesku pomoć.“

Objašnjenje

Krist, Sin Božji, reče: „Ovaj prior ima ulogu biskupa. Tko se dakle želi popeti na stablo slatkog ploda i skinuti slatki plod, mora biti lak i bez tereta, opasan i jak za skupljanje i mora imati čistu posudu da u nju položi plodove. Tako se i ovaj od sad mora truditi svoje tijelo krasiti vrlinama tako da mu bude dovoljno što je nužno, a ne izobilno, da bježi od prilike neumjerenosti, da se pokazuje kao čisto ogledalo i kao uzor za nesavršene ljude. Inače će ga pogoditi strašan kraj, iznenadni pad i udarac moje ruke.“ Tako se i dogodilo.

4.4.2.69 Šezdeset i deveto poglavlje

Kristove riječi zaručnici kako su dobro ponašanje i dobra djela svećenika predstavljena jasnim vodama, a zlo ponašanje i zla djela odvratnim i mutnim vodama.

Sin reče: „Iz tri se stvari može prosuditi da voda nekog izvora nije dobra. Prvo, ako nema doličnu boju; drugo, ako je prljava; treće, ako voda stalno stoji, nije u pokretu i prima dolazeću prljavštinu bez da je izbacuje. Pod tom vodom

podrazumijevam ponašanje i srca svećenika koji kao i izvori da bi se s njih pilo moraju biti slatki u milini ponašanja i zatvoreni prema svoj prljavštini poroka. Zato je osobita boja svećenika istinska poniznost tako da se u mislima i djelima to više ponizuje što više na sebi prepoznaje obveze da mora raditi za Boga. Oholost je boja đavla. I kao što ruka gubavca kad iz izvora uzima vodu čini vodu odvratnom onima koji je vide, tako oholost svećenika daje prepoznati da su njegova djela zaprljana. Voda je prljava onda kad je svećenik pohlepan i ne zadovoljava se nužnim; kako je sam sebi nekoristan i nema mir, taj je tako i drugima primjerom pohlepe štetan. Treće, voda je nečista ako prima prljavštinu, ali je ne izbacuje; to se događa kad nema otjecanje i nedostaje joj pokret. Tako je nečist svećenik koji voli požudu tijela u srcu i na tijelu i istinskim kajanjem ne izbacuje sve nečisto što mu se dogodi. Jer kao što je mrlja na tijelu posvuda odvratna, ali najviše na licu, tako nečistoća svima treba biti omražena, a osobito onima koji su pozvani nečem slavnijem. Tako mojem djelu trebaju biti probrani oni svećenici koji nemaju preopširno znanje, već poniznost i čistoću, koji sami žive duhovno i druge odgajaju riječima i primjerom; jer i gubava ruka je korisna za moje djelo ako je namjera dobra i ne nedostaje duhovna ruka.“

4.4.2.70 Sedamdeseto poglavlje

Majčine riječi u kojima pripovijeda muku njezina blagoslovljena Sina po redu i o obličju i ljepoti njezina Sina.

Majka reče: „Kad se približavala muka moga Sina, u strahu pred mukom su u njegovim očima bile suze, znoj na njegovu tijelu; ubrzo je bio uzet mojem pogledu i nisam ga vidjela sve dok nije bio doveden na bičevanje. Ovdje su ga vukli po zemlji i udarali i bacili tako okrutno da mu se glava protresla i zubi se razbili, a udarac po vratu i obrazu je bio silan da je zvuk došao sve do mojih ušiju. Potom je na krvnikovu zapovijed sam skinuo odjeću, dobrovoljno zagrlio stup, čvrsto su ga vezali za njega i cijelo tijelo su mu izbrazdali i rastrgali bodljikavim bičevima čije su se bodlje zabijale i povlačile natrag. Kod prvog udarca kao da sa dobila udarac u srce i izgubila sam osjetila i kad sam se nakon nekog vremena probudila, vidjela sam njegovo tijelo razderano; jer kad su ga bičevali, bio je po cijelom tijelu razodjeven. Onda je jedan

od njegovih neprijatelja rekao prisutnim krvnicima: 'Želite li ovog čovjeka ubiti bez presude i na sebe preuzeti krivnju njegove smrti?' Kod tih riječi je razrezao veze. Nakon što je moj Sin bio odvezan, okrenuo se prema svojoj odjeći, ali nisu mu dopustili da je stavi, već dok su ga vukli dalje, prvo je stavio ruke u rukave. Odonda kad je stajao kod stupa njegovi otisci stopala su bili puni krvi tako da sam po krvavim tragovima mogla prepoznati sve korake koje je učinio prilikom hodanja; krv koja mu je tekla s lica brisao je haljinom. Nakon svoje presude je noseći križ izveden, ali mu je putem drugi pridodan kao nositelj. Nakon što se došlo na mjesto razapinjanja, gledaj, tamo su, gledaj, bili pripremljeni čekić i četiri oštra čavla; na zapovijed je skinuo sa sebe svoju odjeću, a svoju je golotinju pokrio malom lanenom krpom i kao utješen se otišao dati vezati. Oblik križa je bio takav da su se ruke križa dizale u visinu tako da su ramena moga Sina došla na mjesto gdje su ruke križa spojene s uspravnom gredom i križ glavi nigdje nije nudio oslonac. Ploče s natpisom su bile pričvršćene na obje ruke križa koje su se dizale iznad glave. Nakon što mu je zapovjeđeno, legao je svojim leđima na križ i ispružio je prvo svoju desnu ruku; potom je druga ruka, koja nije sezala do drugog krila, morala bila rastegnuta. Na sličan su način su i noge bile rastegnute do rupa za čavle, prekrižene su i tamo gdje su kosti najčvršće, pričvršćene su s dva čavla na gredu križa kao što se učinilo i s rukama. Kod prvog udarca čekića sam došla izvan sebe i nakon što sam se opet probudila, vidjela sam svog Sina razapetog i čula sam ljude kako su međusobno jedan drugome govorili: 'Što je ovaj učinio, krađu, pljačku, laž?' Neki su odgovarali da je lažljivac. Potom mu je trnova kruna koja se sezala do polovice čela tako jako pritisnuta na glavu da mu je krv potekla po cijelom licu i napunila je oči, kosu i bradu tako da je sve skoro izgledalo kao jedan tok krvi i nije me mogao vidjeti kako stojim kod križa ako stiskanjem očnih kapaka nije istisnuo krv. Nakon što me povjerio svojem učeniku, uzdignute glave usmjerene prema nebu je glasom koji je prodirao iz dubine prsa i očima napunjenima suzama povikao: 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?' Taj povik nisam mogla zaboraviti sve do svojeg uznesenja na nebo, no pustio ga je više iz sažaljenja sa mnom nego iz vlastite patnje. Onda je na dijelove koje je krv još dopuštala vidjeti došla mrtvačka boja i obrazi su potonuli do zubi. Njegova gola rebra su se mogla prebrojati. Njegov se trbuh potisnuo prema leđima nakon što su istekli sokovi, nos je bio šiljast i tanak, i kad je srce bilo pred slomom,

cijelo njegovo tijelo je zadrhtalo; njegova brada se položila na prsa. Izvan sebe sam pala na zemlju. Nakon su se čim je preminuo usta otvorila, gledatelji su mogli vidjeti jezik, zube, krv u ustima; napola zatvorene oči su bile okrenute prema dolje i već mrtvo tijelo je visjelo prema dolje. Koljena su se savila na jednu stranu, a noge oko čavala kao oko šarki na drugu stranu. Za to vrijeme su neki ljudi koji su bili prisutni kao na porugu govorili: 'O, Marijo, tvoj Sin je sad mrtav!' Drugi koji su imali dublji osjećaj su govorili: 'O, ženo, muka tvoga sina je završila u vječnoj slavi.' Kratko nakon toga otvoren mu je bok, a nakon što je koplje izvučeno, krv na šiljku je izgledala kao smeđa čime se moglo prepoznati kako je srce probodeno. Taj je ubod probo i moje srce i čudo je da se i ono samo nije slomilo. Kad su se preostali povukli, nisam se mogla otići. Ali bila sam utješena što sam njegovo s križa skinuto tijelo sad mogla dodirnuti i uzeti u svoje krilo, ispitati njegove rane i obrisati krv. Moji su mu prsti zatvorili usta i isto tako sam mu sklopila oči. Ukočene ruke ipak nisam mogla saviti da ih položim na prsa, već sam ih mogla dovesti samo do trbuha. Ni koljena se nisu mogla rastegnuti uspravno, već su stajala uvis kao što su se ukočila na križu.“ Dalje reče Majka: „Mojeg Sina ne možeš vidjeti kakav je u nebu; ali čuj kakav je na svijetu bio u tijelu. U licu je bio tako lijep da ga nitko nije mogao pogledati u lice a da ga njegov pogled ne bi utješno razveselio čak ako je u srcu bio i ožalošćen. Pravedni su bili utješeni duhovnom utjehom. Da, i zli za vrijeme kad su ga vidjeli bili slobodno od žalosti svijeta zbog čega su tugujući njegovali reći: 'Pođimo vidjeti Marijina sina da barem dokle smo tamo budemo bez tuge.' U dvadesetoj godini svoje starosti bio je savršen u muškoj veličini i snazi. Bio je velik kao ljudi srednje veličine u ono vrijeme, nije bio popunjen, ali je io dobro građen u mišićima imao je snažne kosti. Njegova kosa, njegove obrve i brada bili su smeđi; njegova brada je bila duga kao jedna šaka; njegovo čelo nije bilo ni izbočeno ni utisnuto, već se uspravno uzdizalo; njegov nos je bio skladan, ni malen ni velik; njegove su oči bile tako čiste da su se i njegovi neprijatelji radovali vidjeti ga; njegove usnice nisu bile debele i bile su svjetlo crvene; njegova brada se nije isticala i nije bila preduga, već je bila ljupka u skladu; njegovi obrazi su bili umjereno ispunjeni, njihova boja svjetla bijela pomiješana sa svježom crvenom; njegovo držanje je bilo uspravno i na cijelu njegovu tijelu nije bilo mrlje kao što su posvjedočili oni koji su ga vidjeli potpuno razodjevena i koji su ga nakon što je

bio vezan za stup bičevali. Na njega nikad nije došao crv, niti je u njegovoj kosi ikad bilo čvora ili prljavštine.“

4.4.2.71 Sedamdeset i prvo poglavlje

Ljupka pitanja koja Krist postavlja zaručnici i zaručničini ponizni odgovori Kristu i kako Krist zaručnici postavlja tri hvalevrijedna stanja na izbor, naime djevičanstvo, bračno i udovičko stanje.

Sin Božji reče zaručnici: „Odgovori mi na četiri pitanja. Ako bi netko prijatelju dao plodan trs kojeg bi doduše htio zadržati kod svoje kuće jer ga pogled na njega i njegov miris raduju, što bi morao reći darivanome kad bi ovaj tražio trs da ga posadi na drugo mjesto gdje bi mogao nositi bogatiji plod?“ Zaručnica odgovori: „Ako je dao iz ljubavi i želi dobro svojem prijatelju, sigurno bi dopustio prijatelju da čini s trsom što želi tako što bi mu rekao: 'O, moj prijatelju, iako bih trs rado imao u blizini, radujem se budući da mi ne donosi mnogo ploda što ga ćeš ako možeš premjestiti na plodnije mjesto.'“ Gospodin upita drugo: „Ako roditelji mladiću daju svoju kćer djevicu i djevica da svoj pristanak mladiću, ali mladić, pitan od svojih roditelja želi li imati djevicu ili ne, ne da nikakav odgovor, bi li djevica bila zaručena s njim ili ne?“ Ona odgovori: „Kako mi se čini djevica nije zaručena jer muškarac nije izrazio svoju volju.“ Gospodin reče treće: „Plemeniti mladić je stajao među tri djevice i dao im je prijedlog da će ona od njih koja ga svojim riječima zapali na najveću ljubav primiti ono što on najžarkije voli. Na to reče prva: 'Toliko jako volim ovog mladića da bih prije umrla nego se okaljala drugim.' Druga reče: 'Radije bih trpjela sve muke prije nego bih rekla jednu jedinu riječ protiv njegove volje ili na njegovu uvredu.' Treća reče: 'Radije bih sebi željela sve sramote i da trpim sve muke prije nego bih na njemu htjela vidjeti najmanje preziranje ili njegovu sramotu.' Reci mi sad“, reče Gospodin, „koja od tri djevice je najviše voljela mladića i kojoj pripada prednost njegove ljubavi?“ Ona odgovori: „Kako mi se čini, sve su jednako voljele jer su sve bile jedno srce prema njemu i zato su sve bile jednako dostojne imati njegovu ljubav.“ Gospodin reče četvrto: „Bio jednom jedan prijatelj koji je drugoga pitao za savjet; 'Imam', reče, 'vrlo plodno pšenično zrno; posije li se u zemlju, iz toga će biti veliki usjev. Ali sad sam vrlo

gladan, što ti se čini pogodnije, da sad pojedem zrno ili ga posijem u zemlju?' Prijatelj odgovori: 'Ta se glad može utišati na druge načine pa ti bolje koristi da se posije u zemlju.' Ne čini li ti se isto tako, kćeri moja, da onaj koji je gladan mora to podnositi, a nasuprot tome zrno koje će koristiti mnogima mora biti posijano?“

Gospodin dalje reče: „Ove četiri izreke se tiču tebe; jer tvoja kćer je trs koji si mi obećala i poklonila. No sad kad znam prikladnije mjesto za nju, želim je presaditi gdje mi se sviđa. Ne trebaš se brinuti zbog toga jer si se složila s presađivanjem.“ Gospodin reče još dalje: „Ti si mi dala svoju kćer, ali još ti nisam pokazao što mi je prijatnije, njezino ustrajanje u djevičanstvu ili njezina udaja niti je li mi se tvoja svidjela ili nije. Budući da sam sad pokazao ono što je sigurno, ono što se dogodilo u nesigurnosti se može popraviti i promijeniti.“ Dalje reče Gospodin: „Djevičanstvo je dobro i najviše jer čini sličnim anđelima ukoliko se čuva razumno i časno. No ako je jedno bez drugoga, naime djevičanstvo tijela bez djevičanstva srca, to je loše izgrađeno djevičanstvo. Jedna ponizna i pobožna udana mi je prijatnija od ohole i besramne djevice. Udana koja živi povučeno i prema svojem stanju u strahu Gospodnjem može biti iste zasluge kao čista i ponizna djevica. Ako je nešto veliko biti u vatri čuvanja i ne gorjeti, onda je jednako tako veliko biti izvan vatre nekog reda i radije htjeti biti u vatri i gorjeti većom vatrenosti nego onaj u vatri. Gledaj, pokazat ću ti trostruki primjer. Bile su tri žene: Suzana, Judita i Tekla. Prva je bila supruga, druga udovica, treća djevica. One nisu imale jednak život i nisu imale jednaku namjeru; no ipak su prema zasluzi svoga ponašanja međusobno jednake. Suzana je naposljetku kad su je starješine kušale i lažno optužile radije iz božanske ljubavi radije htjela umrijeti nego se dati okaljati protiv svoje dužnosti i budući da me se kao posvuda prisutnog bojala, zaslužila je da bude spašena i nakon spasenja slavljena. Kad je Judita vidjela moje omalovažavanje i sramotu svoga naroda, bila je toliko ožalošćena da se iz božanske ljubavi nije samo izložila sramoti i šteti, već je bila i spremna za mene trpjeti muku. Tekla pak koja je bila djevica je radije htjela podnijeti gorku muku nego reći samo jednu riječ protiv mene. Ove tri se iako nisu vodile isti način života slažu u zasluzi. Supruga, djevica ili udovica, sve će mi se moći jednako svidjeti ako im sva želja stoji prema meni i život im je dobar.“

Osim toga Gospodin još reče: „Bilo da tvoja kćer ostane u djevičanstvu ili se uda, jednako mi je prijatno ako se učini prema mojoj volji. Jer što bi joj koristilo ako bi

možga bila zatvorena tijelom, ali vani svojim duhom? Ili što je slavnije, živjeti samome sebi ili koristiti drugima? Ja koji sve znam i predviđam ne činim ništa bez razloga; zato do određenog mjesta neće doći prvim plodom ako djeluje iz straha, niti drugim ako živi u mlitavosti, već će doći u sredinu prema mjeri topline u ljubavi i plodu čestitosti. Onaj pak koji će je dobiti mora imati tri stvari: kuću, odjeću i hranu da bi je primio.“

Objašnjenje

Sin reče: „Čudiš se što ova djevica nije dospjela do udaje kako si se nadala. Odgovorit ću ti pomoću usporedbe. Jedan od plemića je odlučio dati svoju kćer siromašnu muškarcu za brak. Kad je ovaj siromah trebao doći na vjenčanje s djevicom, prekoračio je zakone grada i zato su ga građani sramotno prognali i nije primio djevicu koju je želio. Tako sam i ja učinio s gospodarom ove zemlje; obećao sam mu učiniti velike stvari, ali previše je pristajao uz moje neprijatelje i zato nije dospio do onoga što sam mu obećao. Mogla bi pitati nisam li unaprijed pogledao buduće? Naravno da jesam kao što se može čitati o Mojsiju i njegovu narodu; otkrio sam mnogo i otkrivam mnogo da bi se ljudi mogli pripremiti za dobro i znati što treba činiti i strpljivo čekati. No ipak trebaš znati da je jedan jao prošao, ali da će drugi doći nad nezahvalne ove zemlje. Onda će doći moj blagoslov nad ponizne koji će moliti za moje milosrđe. Znaj i da kao što bi ovoj djevici bilo korisnije kad bi slijedila moj i savjet mudrih.“ Vjeruje se da je ova djevica bila Cecilija, kćer svete Brigite. Što se tiče nje, pogledaj životopis svete Brigite.

4.4.2.72 Sedamdeset i drugo poglavlje

Kristove riječi zaručnici o dvije sestre i uskrišenom Lazaru. I kako su zaručnica i njezina kćer predstavljene sestrama, duša bratom Lazarom, Židovi zavidne ljude i kako je njima Bog učinio veću milost nego Lazarovim sestrama. Kako se oni koji znaju mnogo govoriti, ali malo raditi ljute na one koji rade dobro.

Sin reče zaručnici: „Bile su dvije sestre, Marta i Marija. One su imale brata Lazara kojeg sam probudio iz smrti; nakon svog uskrišenja mi je služio još revnije nego prije; isto su činile i sestre, iako su i prije bratova uskrišenja bile prijateljske i neumorne služiti mi. No poslije su bile još neumornije i pobožnije. Slično sam učinio s vama na duhovan način; je probudio sam vašeg brata, to jest vašu dušu koja se kroz četiri dana otuđila od mene mrtva i smrdeći kroz prekoračenje mojih zapovijedi i zlu pohlepu i radost u grijehu. Bila su četiri razloga koja su me pokrenula na Lazarovo uskrišenje. Prvo zato jer sve dok je živio mi je bio prijatelj; drugo, ljubav njegovih sestara; treće, jer je Marijina poniznost kad mi je prala noge stekla takvu zaslugu da kao što se pred mojim i licem gostiju ponizila, tako se pred licem mnogih trebala obradovati i biti čašćena; četvrto, da bi se otkrila slava moga čovještva. Ovew četiri stvari međutim nisu bile kod vas jer više volite svijet nego Lazar i njegove sestre. Zato je moje milosrđe prema vama, koje nikakvim zaslugama niste zaslužile moje sažaljenje, veće nego prema onim sestrama i to toliko veće kao što je duhovna smrt opasnija od tjelesne i uskrsnuće duše slavnije od tjelesnog. Budući da je moje milosrđe preteklo vaša djela, primite me kao ona sestra najžarkijom ljubavlju u kuću svoje naravi tako da ništa ne volite kao mene i sve svoje uzdanje položite u mene, ponizite se s Marijom i dnevno oplakujete svoje grijehe. Nikad se ne sramite živjeti ponizno među oholima i umjereno među neumjerenima i pokazujte izvana kako me jako volite iznutra. Trebate biti jedna duša i jedno srce kao one sestre, jake u preziranju svijeta i hrabre u Božjoj hvali. I kad budete tako učinile, onda ću ja, budući da sam uskrisio vašeg brata, to jest dušu, istu braniti da je Židovi ne bi ubili. Jer što bi Lazaru bilo koristilo biti uskrišen od sadašnje smrti kad zbog časnijeg ponašanja u sadašnjem životu ne bi bio slavnije uskrsnuo na drugi i trajni život? Tko su Židovi koji žele ubiti Lazara drugi doli oni koji su nezadovoljni time da živite bolje, koji govore velike stvari, a naučili su malo raditi, koji teže za ljudskom naklonošću i preziru svoje prethodnike to većim prezirom što manje si pripuštaju spoznati istinu i ono što je više? Mnogo je takvih koji govore o vrlinama, ali ih ne znaju čuvati kreposnim ponašanjem. Zato su njihove duše u opasnosti jer ima mnogo riječi, ali djela ne dolaze na vidjelo. Je su li moji propovjednici možda tako postupali? Nikako. Nisu opominjali grešnike uzvišenim, već malobrojnim i ljubaznim riječima tako što su bili spremni predati svoje duše za njihove duše. Jer žar učitelja je bolje podučavala duh

slušatelja od riječi. No sad mnogi o meni govore teško shvatljive i visoke stvari, ali ne slijedi plod jer samo puhanje ne zapaljuje drvo ako ne sudjeluje iskrica. Od tih ću vas Židova čuvati i zaštititi da po njihovim riječima i djelima ne bi otpale od mene; ali neću vas braniti tako da ništa ne patite, već tako da ne podlegnete u nestrpljivosti. Zato se držite svoje odlučnosti i ja ću svojom ljubavlju zapaliti vašu volju."

4.4.2.73 Sedamdeset i treće poglavlje

Djevičine riječi zaručnici neka se ne brine o jednom ratniku za kojeg se reklo da je mrtav i koji joj je pokazan kako moli za pomoć.

Za jednog ratnika koji je još živio se reklo da je mrtav. On je zaručnici u jednoj duhovnoj viziji pokazan kao mrtav i kako moli pomoć. Nakon što je zaručnica bila ožalošćena njegovom smrću, Majka Milosrđa joj reče: „Moja kćeri, je li ovaj čovjek mrtav ili nije, saznat ćeš u svoje vrijeme, sad želimo djelovati da bi on bolje živio."

4.4.2.74 Sedamdeset i četvrto poglavlje

Kristove riječi zaručnici i riječi Ivana Krstitelja Kristu u kojima ga hvali i pred njegovim licem moli za kršćane, posebno za jednog ratnika. Na njegove molitve je ratnik svojim vlastitim i rukama slavne Djevice i Petra i Pavla opremljen i počašćen duhovnim oružjem, to jest vrlinama. Što je predstavljeno svakim tjelesnim oružjem i o dobroj molitve.

Sin Božji je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Danas si napisala da je bolje sam preduhitriti nego biti preduhitren. Tako sam ja tebe preduhitrio slatkoćom svoje milosti da đavao ne bi ovladao tvojom dušom." Odmah se pojavi Ivan Krstitelj i reče: „Blagoslovljen Ti, Bože, koji si prije svih stvari, kraj kojeg nikad nije bio neki drugi bog i umjesto kojeg drugog niti nema niti će biti; jer Ti jesi i bio si vječno Jedan Bog. Ti si od proroka obećana istina kojoj sam dok se još nisam rodio radosno poskakivao i koju upoznao potpunije nakon što sam pokazao na nju. Ti si naša radost i naša

slava. Ti si naše veselje i naša naslada. Jer gledate Tebe nas ispunja neizrecivom milinom koju nije prepoznao nitko osim onoga koji ju je kušao. Ti sam si i naša ljubav. I nije čudo da Te volimo jer budući da si sam ljubav, ne samo da voliš one koji Te vole, nego budući da si stvoritelj svih stvari, iskazuješ svoju ljubav i onima koji Te preziru priznati. No sad, moj Gospodine, budući da smo po Tebi i u Tebi bogati, molimo Te da od tog našem duhovnog bogatstva daš onima koji nemaju bogatstvo tako da kao što se mi u Tebi radujemo ne zbog svojim zaslugama i ovi postanu dionici naših dobara.“ Krist odgovori: „Zaista, ti si najviši ud nakon i kraj glave; ipak, vrat je još bliži i izvrsniji. Ako sam ja glava svih, onda je moja Majka vrat, onda dolaze anđeli, a ti i moji apostoli ste kao kralješci kralježnice jer ne samo da me volite, već me častite i tako što pomažete onima koji me vole. Zato čvrsto stoji ono što sam rekao: Djela koja sam ja činio i vi ćete činiti i vaša volja je moja volja. Jer kao što se tjelesna glava ne pomiče bez udova, tako se i u vašoj duhovnoj vezi i sjedinjenju ne događa da se jedno želi, a drugo može, već se može sve što svaki od vas želi, zato će se dogoditi ono što želiš.“ Nakon tih riječi je Ivan doveo jednog ratnika koji kao da je bio polumrtav i reče: „Gledaj, Gospodine! Gledaj, ovaj koji ovdje stoji Ti je posvetio svoju ratničku službu. On se trudi boriti, ali ne može pobijediti jer je nenaoružan i slab. Ja pak sam dvostruko zadužen pomoći mu, dijelom zbog zasluga njegovih roditelja, dijelom zbog ljubavi prema mojoj časti koja ga ispunja. Poradi samoga sebe daj mu odjeću za ratničku službu da ne bi bila otkrivena sramota njegove razgoljenosti.“ Gospodin odgovori: „Daj mu što želiš i odjeni ga kako ti se sviđa.“ Na to Ivan reče: „Dođi, moj sine, i primi od mene prvo odijelo svoje ratničke službe; nakon što ga uzmeš, lako ćeš primiti i moći nositi ostalu ratničku odjeću. Ratniku odgovara da na tijelu prvo ima ono što je meko i blago, naime dvostruki plašt. Njega ću ti staviti jer se Bogu tako sviđa. Jer kao što je tjelesni plašt mekan i blag, tako je i duhovan sladak u djelovanju, naime da drži Boga dragog tvojoj duši i ljupkog tvojim sklonostima. Slatkoća dolazi iz dvije stvari, naime iz razmatranja Božjih dobročinstava i iz sjećanja na počinjene grijehe. To dvoje sam imao dok sam još bio dječak. Jer razmatrao sam kojom me milošću Bog preduhitrio dok se još nisam rodio, kojim me blagoslovom blagoslovio nakon mog rođenja. Pri tom razmatranju sam uzdisao nad tim kako bih svojem mogao dostojno uzvratiti. Razmatrao sam i nepostojanost svijeta i žurno sam pošao u pustinju gdje mi je moj Gospodin Isus bio

tako sladak da mi je bilo gnusno i mrsko željeti sve radosti svijeta kad sam na to mislio. Zato dođi ratniče i odjeni se ovim dvostrukim plaštem; preostalo će ti se dati u svoje vrijeme.“ Na to se pojavio blaženi apostol Petar i reče: „Ivan ti je dao dvostruko odijelo, a ja koji sam teško pao, ali muževno ponovno ustao, pribavit ću ti pancir, to jest božansku ljubav. Ova ljubav kao pancir koji se sastoji od mnogo željeznih prstena štiti od neprijateljevih projektila i čini čovjeka ravnodušnijim u podnošenju prodirućih zala. Čini ga okretnijim za Božju čast i revnijim za božanski posao, nepobjedivim u protivnostima, strpljivim u nadi, postojanim u onome što poduzme. Taj pancir mora svijetliti kao zlato i biti snažan kao kremen i željezo; jer svaki čovjek koji ima ljubav mora u strpljivosti protiv protivnosti biti rastezljiv kao zlato; treba svijetliti mudrošću i pameću da ne bi prihvatio herezu umjesto neokrnjene vjere i dvojbeno smatrao sigurnim. Pancir također mora biti jak kao željezo da kao što željezo pokorava sve tako i ovaj čovjek koji se trudi u ljubavi treba nastojati poniziti one koji se opiru vjeri i dobrim običajima. Ne treba odstupati od prigovora; ne smije pokleknuti zbog prijateljstva; ne smije postati mlitav i radi vremenite koristi niti se zaklanjati radi tjelesnog mira. Neka se ne boji smrti jer nitko ne može uzeti tijelo ako Bog ne dozvoli. Ako se pancir i sastoji od mnogo prstena, oklop ljubavi prvenstveno drže dva prstena. Prvi prsten ljubavi je spoznaja Boga i često razmatranje božanskih dobročinstava i zapovijedi da bi čovjek znao što treba dati Bogu, što bližnjem, a što svijetu. Drugi prsten je zauzdavanje vlastite volje radi Boga; jer svaki koji savršeno i iskreno voli Boga ne zadržava ništa od svoje volje što je protiv Boga. Gledaj, sine, ovaj pancir ti daje Bog, a ja sam ti ga zaslužio tako što sam ti priskočio po Božjoj milosti.“ Na to se ukazao sveti Pavao i reče: „O, moj sine, vrhovni pastir ovaca Petar ti je dao pancir, a ja ću ti iz Božje ljubavi dati oklop koji je ljubav prema bližnjemu, to jest spremnost pod sudjelovanjem Božje milosti rado umrijeti za spas bližnjeg. Kao što su na oklopu mnoge ploče zajedno spojene i povezane čavlima, tako se u ljubavi prema bližnjem okupljaju mnoge vrline. Svaki koji voli svojeg bližnjeg je dužan prvo osjećati bol zbog toga što svi koji su otkupljeni krvi Isusa Krista Bogu ne uzvraćaju za ljubav, drugo, što sveta Crkva, Božja zaručnica, ne ustraje u svojem hvalevrijednom redu, treće što je vrlo malo onih koji se u gorkoj žalosti i ljubavi sjećaju Božje muke; četvrto, dužan je paziti se njegovog bližnjeg ne pokvari zlim primjerom, peto, da se svojem bližnjem radosno da svoje dobro i moli Boga za njega, da napreduje u

svakom dobru i da postane savršen. Čavli koji povezuju ploče su Božje riječi. Kad čovjek ispunjen prema ovim riječima vidi svojeg bližnjeg u nevolji, treba ga tješiti ljubaznim riječima, treba braniti onoga koji je napadnut protiv prava, posjetiti bolesne, otkupljivati zarobljene, ne se sramiti siromašnih, uvijek voljeti istinu, ništa ne postaviti iznad ljubavi prema Bogu, ne se udaljiti od pravednosti. Ovim sam oklopom bio obučen ja koji sam bio slab sa slabima, nisam se sramio licem kraljeva i vladara reći istinu i bio sam spreman umrijeti za spas bližnjeg.“

Potom se pojavila Majka i reče ratniku: „Moj sine, što ti još nedostaje?“ On reče: „Moja glava nema kacigu.“ Na to Majka Milosrđa reče anđelu čuvaru njegove duše: „Kako je tvoja zaštita koristila njegovoj duši i što imaš za predložiti našem Gospodinu?“ Anđeo odgovori: „Imam nešto iako je malo. Ponekad je udjeljivao milostinju i iz ljubavi prema Bogu čitao poneke molitve, ponekad se odricao i vlastite volje radi Božje volje; iskreno je molio Boga da mu svijet postane preziran i da mu Bog bude vrjedniji od svega.“ Majka odgovori: „Dobro je što to možeš donijeti za njega i učinit ćemo kao što čini dobar zlatar koji kad želi izvesti veliko djelo iz zlata, ali je u nuždi i nedostaje mu zlata pomoć traži kod bogata prijatelja. Svi koji imaju zlatu mu pomažu da bi se njegovo djelo dovršilo. No tko će nekome tko radi djelo od gline dati od svojeg zlata budući da glina nije vrijedna da se pomiješa sa zlatom? Svi sveti koji su bogati zlatom će ti sa mnom zavrijediti kacigu koju ćeš imati. Ta kaciga je volja svidjeti se samo Bogu; jer kao što kaciga štiti glavu od projektila i udaraca, tako i dobra, samo na Boga usmjerena volja štiti dušu. Tu su kacigu imali dobri Juraj i Mauricije i mnogi drugi, čak i razbojnik koji je visio na križu; bez nje nitko neće postaviti dobre temelje niti dospjeti do krune. Na toj kacigi moraju biti dva otvora ispred očiju kroz koje se može paziti onoga što se približava. Oni su pamet u onome što se mora napraviti i oprez u onome što se mora izostaviti jer je bez pameti i promišljaja mnogo toga što se na početku činilo dobrim na kraju loše.“ Dalje majka reče ratniku: „Što ti još nedostaje, moj sine?“ On odgovori: „Moja ruke su još gole i nemaju obranu.“ Majka mu odvrati: „Pomoći ću ti da ti ruke ne ostanu gole. Kao što postoje dvije ruke od mesa, tako postoje i dvije duhovne ruke. Desna ruka kojom se treba držati mač predstavlja djelo pravednosti na kojem treba biti pet vrlina kao pet prstiju. Prva je da svaki pravednik treba biti pravedan sam za sebe tako da se čuva da u govoru, činjenju ili primjeru ne nastupi ništa što bi moglo uvrijediti bližnjega da

ne bi neurednim vlastitim ponašanjem uništio ono što iz pravednosti na drugima kori ili ih podučava; druga je ne vršiti pravednost ili djela pravednosti iz naklonosti prema ljudima ili ljubavi prema svijetu, već iz ljubavi prema vlastitu Bogu; treća je nikoga se ne bojati protiv pravednosti niti nešto prešutjeti zbog prijateljstva i ne se dati odvratiti od pravednosti za siromašne i bogate, za prijatelja ili neprijatelja; četvrta je htjeti rado umrijeti za pravednost; peta je ne samo činiti pravednost, već je i mudro voljeti tako da u sudu budu i milosrđe i pravednost i da se drukčije kazni koji griješi manje, a drukčije koji griješi teže, drukčije koji iz neznanja, a drukčije koji namjerno ili iz zlobe. Tko ima ovih pet prstiju, treba se čuvati da ne oštri mač u nestrpljivosti niti da ga svjetovna radost ne otupi ili ga neopreznost slomi ili ga zbog nepromišljenosti ne ispusti iz ruke ili ga nepostojanost duše učini crnim.

Lijeva ruka je božanska molitva koja također treba imati pet prstiju. Prvi je čvrsto vjerovati u članke vjere o božanstvu i čovještvu i zaista u sve što priznaje sveta Crkva, Kristova zaručnica; drugi je ne htjeti svjesno griješiti protiv Boga i sve počinjene grijehe htjeti popraviti kajanjem i zadovoljštinom; treći je Boga moliti da se tjelesna ljubav pretvori u duhovnu ljubav; četvrti ničemu drugome u svijetu ne htjeti živjeti nego da se časti Boga i smanjuju grijesi; peti je ne se drsko uzdati u sebe, već se uvijek bojati Boga i očekivati smrt svakog sata. Gledaj, moj sine, to su dvije ruke koje moraš imati: desna kojom treba zamahnuti mačem pravednosti protiv njezinih napadača, a lijeva ruka molitve kojom se od Boga treba moliti pomoć tako da se nikad ne uzdaš u svoju pravednost niti ponosno uzdigneš protiv svoga Boga.“

Opet se pojavila blažena Marija i reče ratniku: „Što ti još nedostaje, moj sine?“On odgovori: „Nožni oklop.“ A ona reče: „Čuj ti, jednom ratnik svijeta, ali sad moj, sve što je na nebu i zemlji, stvorio je Bog. Među svim što je niže je najvrjedniji i najljepši stvor duša čije misli upravlja dobra volja. Jer kao što iz jednog stabla izlaze mnogi izdanci, tako iz duhovne vježbe i djelatnosti duše proizlazi sva savršenost. Da bi se postigao duhovni nožni oklop, uz Božju pomoć dobra volja mora napraviti početak. Ona mora sadržavati dvostruko razmatranje kao dvije noge na zlatnim temeljima. Prva noga savršene duše je razmatranje te vrste da ne želi griješiti protiv Boga čak ako nakon toga i ne bi slijedila kazna; druga noga je vršenje dobrih djela zbog velike strpljivosti i Božje ljubavi čak i kad bi se znalo da će se biti proklet. Koljena duše su radost i snaga dobre volje. Kao što se kod korištenja nogu koljena

savijaju, tako se volja duše u skladu s razumom mora savijati i svladavati prema Božjoj volji jer pisano je da su tijelo i duh suprotstavljeni. Zato Pavao govori: 'Ne činim dobro koje bih htio' kao da želi reći: 'Prema duši želim svakakvo dobro, ali ne mogu to zbog slabosti tijela, a ako ponekad i mogu činiti, opet ne mogu radosno.' Kako onda? Je li apostol zato izgubio plaću jer je htio, ali nije mogao ili jer je doduše činio dobro, ali ne radosno? Nikako, već će mu se kruna štoviše dvostruko umnožiti; prvo, od vanjskog čovjeka jer zbog otpora tijela protiv dobra bilo je mučno raditi; drugo, od unutarnjeg čovjeka jer nije uvijek imao duhovnu utjehu. Mnogi se svjetovni ljudi trude na vremenit način, ali zbog toga neće biti okrunjeni jer rade na poticaj tijela; jer kad bi taj rad bio Božja zapovijed, pri poslu ne bi pokazivali tako vruću revnost. Ove dvije noge duše dakle, naime ne htjeti griješiti protiv Boga i htjeti vršiti dobra djela čak i ako slijedi prokletstvo, moraju biti naoružane dvostrukim oklopom, naime pametnim mudrim korištenjem vremenitog i mudrom čežnjom i nastojanjem za nebeskim. Mudro korištenje vremenitih stvari se sastoji u tome da se dobra ima za vlastito umjereno uzdržavanje, a ne u izobilju. Mudra čežnja za nebeskim postoji ona kad se nebesko želi zaslužiti dobrim djelima i radom jer budući da se čovjek nezahvalnošću i nemarnošću odvratio od Boga, mora se vratiti naprezanjem i poniznošću. Budući da ti, moj sine, to nisi imao, molimo onda svete mučenike i ispovjednike koji tog bogatstva imaju u izobilju da ti pomognu.“

Odmah su se pojavili sveti i rekoše: „O, blažena Gospođo, ti si u sebi nosila Gospodina i ti si gospodarica sviju; postoji li nešto što ne možeš? Jer ono što želiš, dogodi se. Tvoja volja je uvijek naša volja. Ti si s pravom majka ljubavi jer svakome dolaziš s ljubavlju.“

Opet se pojavila Majka i reče ratniku: „Moj sine, još nam nedostaje štit. Štitu pripadaju dvije stvari, naime hrabrost i znak gospodara za kojeg se boriš. Duhovni štit predstavlja razmatranja gorke Božje patnje. On mora biti na lijevoj ruci blizu srca tako da kad se god duša osjeća radost u tjelesnom uživanju razmatraju Kristove rane. Sve dok preziranje i protivnosti svijeta uznemiruje i rastužuje dušu, treba se sjetiti Kristova siromaštva i poniženja. A sve dok čast i dug život tijela žele zadovoljiti, treba se sjetiti Kristove gorke smrti i patnje. Takav štit mora imati snagu postojanosti u dobru i širinu ljubavi. Znak štita mora se sastojati od dvije boje jer se ništa ne vidi jasnije i dalje od onoga što je sastavljeno od dvije blistave boje. Dvije boje kojima je

ukrašen štit razmatranja božanske patnje su suzdržljivost od neurednih sklonosti i čistoća i svladavanje tjelesnih pokreta. Ovo dvoje osvjetljava nebo i anđeli koji to vide raduju se, kliču i govore: 'Gledajte znak čistoće i naše družine; dužni smo pomoći tom ratniku.' Đavoli pak koji vide ratnika ukrašena tim znakom štita će vikati: 'Što da činimo, drugovi? Ovaj ratnik je strašan u sukobu i divnog oružja. Na svojoj strani ima oružja vrlina, iza sebe vojne logore anđela. S lijeva ima vrlo porezna čuvara, naime Boga, naokolo je pun očiju kojima vidi našu zlobu. Možemo ga doduše napasti, ali na našu sramotu jer ga ne možemo nadvladati.' O, kako li je sretan takav ratnik kojeg anđeli časte i u strahu od kojeg đavoli drhte. No budući da ti, moj sine, još nisi primio taj štit, molimo svete anđele koji sjaje duhovnom čistoćom da ti pomognu.“

Dalje reče Majka: „Sine, još nam nedostaje mač. Jednom maču pripadaju dvije stvari: prvo, treba imat dvije oštrice; drugo, mora biti dobro naoštren. Duhovni mač je uzdanje u Boga u borbi za pravednost. To uzdanje mora imat dvije oštrice, naime ispravnu pravednost u sreći kao na desnoj strani i zahvalu u nesreći kao na lijevoj strani. Takav je mač imao pobožni Job koji je u sreći prinosio žrtve za svoju djecu, koji je bio otac siromašnih i čija su vrata bila otvorena putnicima, koji nije hodao u ispraznosti i nije želio ništa strano, već se bojao Boga kao onaj tko sjedi na valovima mora. I u nesreći je prinosio zahvalu kad je nakon gubitka svoje djece i dobara prezren od svoje žene i mučen najgorim čirevima strpljivo izdržao i rekao: 'Gospodin je dao, Gospodin je uzeo, hvaljen bio.' Taj mač mora biti i dobro naoštren da bi kao i Mojsije i David satro one koji napadaju pravednost i da bi imao revnost zakona kao Pinhas da bi ustrajno govorio kao Ilija i Ivan. O, kako li je mač mnogih danas preko mjere tup, oni kad govore riječima ne miču prst jer traže prijateljstvo ljudi, ali ne osvrću se na Božju slavu! Budući da nisi imao takav mač, molimo patrijarhe i proroke koji su imali takvo uzdanje i sigurno će nam biti dan.“

Opet se pojavila Majka i reče ratniku: „Moj sine, još trebaš pokrivalo za oružje koje ga štiti od hrđe i prljanja kiše. To pokrivalo je ljubav da se umre za Boga i čak, ukoliko je moguće i ne vrijeđa Boga, da se odvoji od Boga radi spasa braće. Ta ljubav pokriva sve grijehe, čuva sve vrline, blaži Božji gnjev, čini sve mogućim, straši zle duhove, radost je anđela. To pokrivalo iznutra mora biti bijelo, a izvana sjajno kao zlato. Jer gdje je revnost božanske ljubavi, tamo se ne zanemaruje ni jedna ni druga čistoća. Apostoli su ove ljubavi imali u izobilju i zato ih se mora dozvati da pomognu.“

Ponovno se pojavila Majka i reče: „Moj sine, trebaš još konja i sedlo. Pod konjem se na duhovan način podrazumijeva krštenje. Jer kao što konj odvodi čovjeka putem koji želi prevaliti i kao što ima četiri noge, tako krštenje koje se podrazumijeva pod konjem vodi čovjeka pred Božje lice i ima četiri duhovna djelovanja. Prvo se sastoji u tome da se kršteni oslobađaju zlih duhova i obvezuju Božjim zapovijedima i službi; drugo je da se čiste od istočnog grijeha; treće je da postaju Božja djeca i subaštinici; četvrto je da im se otvara nebo. Ali jao, mnogi su koji kad dođu u godine razuma konju krštenja, stave uzde i vode ga krivim putem. Put krštenja je ispravan i ispravno ga se slijedi ako se čovjek prije godina razuma podučava i očuva u dobrim običajima i kad nakon što dođe u godine razuma i revno o tome razmišlja što se obećalo na krštenju, također sačuva nedirnutima vjeru i Božju ljubav. S pravog puta se skreće i stavlja se uzda onda kad se tijelu u svijetu daje prednost pred Bogom. Sedlo konja, to jest krštenje je djelovanje gorke muke i smrti Isusa Krista kojima je krštenje dobilo svoju snagu. Voda krštenja je samo jedan element; nakon što je prolivena Božja krv je elementu vode pridodana Božja riječ i snaga prolivene Božje krvi i tako je voda krštenja po Božjoj riječi postala pomirenje Boga s ljudima, vrata milosrđa, istjerivanje zlih duhova, put u nebo, oproštenje grijeha. Tko se dakle želi hvaliti snagom krštenja, neka prvo promisli gorčinu ustanovljenja djelovanja krštenja tako da kad se čovječje srce napuhne protiv Boga, čovjek misli na to kako je gorko otkupljen, kako je često prekršio krsno obećanje i što je zaslužio za tako povratke u grijeh. Da bi čovjek dalje mogao čvrsto sjediti u sedlu djelovanja krštenja, potrebna su dva stremena, to jest dvostruko razmatranje u molitvi. Prvo dakle treba moliti: 'O, svemogući Bože, blagoslovljen Ti jer si me stvorio i otkupio i dok sam bio dostojan prokletstva, podnosio si me u mojim grijesima i priveo na pokoru. Uviđam, Gospodine, pred Tvojim veličanstvom da sam sva dobra koja su mi dana za spasenje rasipao na nekoristan i pokvaren način, naime vrijeme za svoju pokoru u ispraznostima, tijelo u izobilju, milost krštenja u oholosti. I sve sam više volio od Tebe, mog stvoritelja, otkupitelja, hranitelja i zaštitnika i zato te molim za Tvoje milosrđe jer sam sam po sebi bijedan i jer nisam priznao Tvoju blagu strpljivost prema meni. Nisam se bojao Tvoje strašne pravednosti. Nisam se osvrtao kako da Ti uzvratim za Tvoje nebrojeno dobro, već sam Te štoviše dan za danom svojom

zlobom izazivao na gnjev; zato nemam ništa drugo osim jedne riječi za Tebe, naime: Smiluj mi se, Bože, po svojem velikom milosrđu!'

Druga molitva treba glasiti: 'O, svemogući Bože, znam da sve imam od Tebe, da ništa nije od mene i da ništa ne mogu osim onoga što sam sam učinio po svojem grijehu. Zato ponizno molim Tvoju ljubav da ne postupaš sa mnom prema mojem grijehu, već prema svojem velikom milosrđu. Pošalji mi i svoga Duha Svetoga da rasvijetli moje srce i učvrsti me na putu Tvojih zapovijedi da bih ustrajao u onome što sam prepoznao pomoću Tvojeg nadahnuća i da se nikakvim kušnjama ne odvojim od Tebe.'

Moj sine, budući da to još nemaš, molimo one koji su gorkije učvrstili Božju muku u svojem srcu da ti dodijele od svoje ljubavi.“ Nakon ovoga je došla pojava kao konj opremljen zlatnim ukrasima. I Majka reče: „Ovi konjevi ukrasi predstavljaju darove Duha Svetoga koji se daruju kod krštenja. Jer u krštenju se, bilo da ga je obavio dobar ili loš sluga, otpušta istočni grijeh, umnožava se milost, oprašta se svaki grijeh. Daje se Duh Sveti kao jamstvo, anđeli za zaštitnike, nebo za nasljedstvo. Gledaj, moj sine, to su ukrasi duhovnog ratnika! Tko je time odjeven, dobit će onu neizrecivu vojničku plaću kojom se kupuje vječna radost, najčasniji mir, vječno obilje, život bez kraja.“ Ovaj ratnik je bio gospodin Karlo, sin svete Brigite.

4.4.2.75 Sedamdeset i peto poglavlje

Zaručničine riječi molitve Kristu i Djevici pri čemu pjeva najbolju hvalu. Utješni odgovor Djevice kćeri u čemu kroz primjer pokazuje Bog pomoću pravedne odluke često dopušta đavlovu laž da bi Božja snaga postala to vidljivija i kako nevolje daju uputu za duhovna dobra.

„Blagoslovljen Ti, moj Bože, moj stvoritelju i otkupitelju. Ti si otkupnina kojom smo otkupljeni iz zarobljeništva, po kojoj smo svi vođeni svemu spasu, po kojoj smo postavljeni udružujemo s Jedinstvom i Trojstvom. Zato se, iako se u svojoj ružnoći sramim, ipak radujem da Ti koji si jednom za nas umro nikad više nećeš umrijeti. Jer Ti si zaista jedini koji je bio i prije svijeta. Ti imaš moć nad životom i smrti. Samo Ti si

dobar i pravedan, samo Ti svemoguć i strašan. Zato budi blagoslovljen u vječnost. Ali što da kažem o tebi, blagoslovljena Marijo, ti cijeli spase svijeta? Ti si slična onome tko prijatelju koji je bio tužan zbog gubitka neke stvari opet daje vidjeti izgubljeno čime se ublažila bol, narasla je radost i cijelo se srce zapalilo. Tako si ti, najslađa Marijo, svijetu pokazala njegova Boga kojeg su ljudi izgubili i rodila si ga u vrijeme koje je bilo pokazano prije svih vremena i nad čijim rođenjem se radovalo sve što je bilo na nebu i na zemlji. Zato te, najslađa Marijo, molim da mi pomogneš da se moj neprijatelj ne bi radovao nada mnom niti me nadvladao svojom lukavosti.“ Majka odgovori: „Pomoći ću ti. Ali zašto si žalosna što si ono što si čula i što je tjelesno vidjela na duhovan način kad ti je onaj ratnik koji živi u tijelu pokazan kao duhovno mrtav i potreban duhovne pomoći? Čuj sad sigurnost tumačenja. Sva istina je od Boga, a svaka laž od đavla jer je on otac laži. Budući da je istina od Boga, po đavlovoj zlobi i laži koje Bog ponekad dozvoljava prema tajnoj odluci je Božja snaga to vidljivija kao što ću ti pokazati kroz primjer izvjesne djevice. Ona je vrlo nježno voljela svojeg zaručnika i on nju na sličan način. Kroz njihovu ljubav je Bog bio slavno čašćen i roditelji s obje strane su se tome radovali. Kad je to vidio njihov neprijatelj, ovako je mislio: 'Znam da se zaručnik i zaručnica međusobno približavaju na trostruki način: pismima, uzajamnim razgovorima i tjelesnim sjedinjenjem. Da glasnici i poštari ne bi imali pristup, sve ću putove napuniti kolcima, trnjem i kukama; da se više ne bi približavali uzajamnim razgovorima, prouzročit ću buku koja će ih smetati u govoru. Da ne bi sreli za sjedinjenje u tijelu, postavit ću čuvare da promatraju svaki otrov tako da ne nađu nikakvu priliku da dospiju jedno k drugome.' Kad je zaručnik koji je bio pametniji od neprijatelja to prepoznao, ovako je rekao svojim slugama: 'Moj neprijatelj mi smještava u tome i tome. Pazite na tim mjestima i kad tako nađete, pustite da ga radi sve dok ne postavi zamke. Nakon toga se uzdignite, ali nemojte ga ubiti, već mu ga izrugajte i derite se na njega da bi vaši susluge kad prepoznaju neprijateljevo lukavstvo mogli biti pažljiviji u straži i oprezu.' Na sličan je način i u duhovnim stvarima. Pisma kojima se zaručnik i zaručnica, to jest Bog i dobra duša međusobno približavaju nisu ništa drugo doli molitve i uzdasi pobožnih; jer kao što stvarno pismo pokazuje sklonost i volju onoga koji ga pošilja, tako molitve pobožnih Božjem srcu i povezuju dušu s Bogom vezom ljubavi. Ali đavao ponekad sprječava srca ljudi tako da ne mole za ono što služi spasu duše ili je

suprotno tjelesnom uživanju. On također sprječava da budu uslišani kad mole za druge grešnike jer ti grešnici za sebe ne mole za ono što služi duši za vječnu korist. Što su uzajamni razgovori kojima zaručnik i zaručnica postaju jedno srce i jedna duša drugo doli pokora i kajanje? No kod njih đavao ponekad podiže tako veliku buku da se međusobno ne čuju. To su zla nadahnuća koja srcu koje na plodan način želi vršiti pokoru šapće i govori mu: 'O, ti nježna dušo, teško je poduzeti ono na što nisi naviknuta i što je neobično. Mogu li svi biti savršeni? Dovoljno ti je biti kao mnogi drugi; što poduzimaš više? Zašto činiš što nitko ne čini? Ne možeš to trajno provoditi, svi će ti se rugati budeš li se previše ponižavao.' Takvim nadahnućima je duša prevarena i misli si: 'Teško je prekinuti ono na što si naviknut; zato ću ono što je prošlo ispovjediti, ali onda mi je dovoljno slijediti put većine; ne mogu biti savršen; Bog je svemoguć i ne bi nas otkupio da je htio da propadnemo.' Takvom bukom đavao sprječavao dušu tako da je Bog ne čuje; ne kao da Bog ne bi mogao čuti sve, već zato jer se Bog kad to čuje ne raduje kad se duša radije slaže sa svojim kušnjama nego s vlastitim razumom. Tjelesno sjedinjenje zaručnika i zaručnice predstavlja unutarnje sjedinjenje duše s Bogom kroz želju za nebeskim i čistu ljubav u kojima duša treba gorjeti svakog sata. Ali ta se ljubav sprečava na četiri načina. Prvo, đavao nadahnjuje dušu da učini nešto protiv Boga čime duša ako u tome uživa i malo se obazire privlači Božje neprijateljstvo. Drugo, đavao dušu nadahnjuje da učini nešto dobro da se ljudima pokaže ljubazna, a ponekad da radi časti i straha od svijeta propusti nešto dobro što bi mogla učiniti. Treće, đavao čini da duša zaboravi na dobro i osjećaju gađenje nad tim čime se narav otkida i postaje mrzovoljna. Četvrto, đavao uzbuđuje dušu brigom za svjetovne stvari ili radošću, preobilnom boli ili štetnim strahom. Time se sprječavaju pisma i molitve pravednih kao i uzajamni razgovori zaručnika i njegove zaručnice. No iako je đavao lukav, Bog je još mudriji i jači raskida neprijateljeve konope da bi poslana pisma mogla dospjeti zaručniku. Zamke se raskidaju nakon što Bog duši nadahne da želi samo dobro i da u srcu ima želju bježati od onoga što je zlo i činiti ono što se Bogu sviđa. Buka koju neprijatelj prouzrokuje se ometa kad duša skromno vrši pokoru i ima volju da ne padne natrag u grijehe koje je ispovjedila. Znaj da đavao ne nasrće samo na Božje neprijatelje vikom i galamom, već i Božje prijatelje kao što ćeš prepoznati na jednom primjeru. Pretpostavi da jedna djevica s jednim muškarcem vodi razgovor. Pred njom je

zavjesa koju je muškarac vidio, ali djevica ne. Nakon što je razgovor završio, djevica je otvorila oči, ugledala zavjesu i bojažljivo si je mislila: 'Neka me Bog sačuva da nisam možda prevarena neprijateljevom zamkom.' Kad je muškarac vidio djevicu tužnu, odvukao je zavjesu i pokazao joj je cijelu istinu. Tako i savršeni ljudi primaju Božje nadahnuće; đavao ih onda buni obmanom da se ili uzdignu u iznenadnoj oholosti ili budu oboreni velikim strahom ili neurednom blagošću podnose grijehe drugih ili oslabe preobiljem radosti ili tuge.

Na sličan način se dogodilo s tobom. Jer đavao je neke potaknuo da ti pišu da je onaj ratnik mrtav iako je još živio od čega si primila veliku bol. Ali Bog ti je pokazao njegovu duhovnu smrt tako da ti je ono što pisci lažno izvještavaju od Boga za utjehu pokazano istinitim. Istina je dakle kad se kaže da nevolje vode duhovnim dobrima. Jer kad prigodom laži koje si čula ne bi bila ožalošćena, ne bi ti bila pokazana tako velika snaga i ljepota duše. Zato je da bi mogla prepoznati tajnu Božju namjeru između tvoje duše i Boga bila izvjesna zavjesa kad je govorio kako zbog toga što se duša pokazala u obličju nekoga potrebnog pomoći, tako i zbog toga što se Bog u svakom svojem govoru pridržavao reći da ćeš u svoje vrijeme saznati je li mrtav ili živ. Nakon što ti je pokazana ljepota duše i njezin ukras čime duša mora biti opremljena za ulazak u nebo, zavjesa je uklonjena i pokazala se istina, naime da je onaj čovjek tjelesno živio, a duhovno bio mrtav i tko želi ući u svoju nebesku domovinu, mora se naoružati takvim vrlinama. Đavlova namjera je bila kušati te lažima i uznemiriti te da bi te kroz bol zbog oduzimanja tako vrijednog prijatelja odvukao od Božje ljubavi. Ali nakon što si rekla: 'Neka me Bog sačuva da ovo možda nije prevara' rekla i 'Bože, pomogni mi', zavjesa je uklonjena i pokazana ti je kako tjelesna, tako i duhovna istina. Gledaj, kako je i đavlu dozvoljeno ožalostiti pravedne da bi se njihova kruna mogla poveaćati.“

4.4.2.76 Sedamdeset i šesto poglavlje

Djevičine riječi kćeri koje je podučavaju tko su Božji prijatelji i kako ih je malo u novije vrijeme ako se ispita svaki stalež, kako laike, tako i svećenike. Što je razlog

zbog kojeg je bogati Bog volio siromaštvo i kako je izabrao siromašne, a ne bogate i s kojim ciljem su bogatstva dana Crkvi.

Majka reče Kristovoj zaručnici: „Zašto si zabrinuta, kćeri moja?“ „Jer se“, onda odgovori, „bojim biti poslana otvrdnulima.“ Majka odvrati: „Po čemu prepoznaješ otvrdnule ili Božje prijatelje?“ I ona reče: „Ne znam ih razlikovati i ne usudim se suditi o bilo kome jer su mi prije pokazana dva čovjeka od kojih se jedan po ljudskoj prosudbi predstavljao vrlo poniznim i potpuno svetim, a drugi rasipničkim i častohlepnim. No ipak njihova namjera i volja nisu bili u suglasnosti s njihovim djelima što je silno preplašilo moj razum.“ Majka odgovori: „Dozvoljeno je suditi o zlu koje se javno pokazuje ako se ima namjera zle žaliti i popraviti. Ali o dvojbenome za što nije sigurno s kojom se namjerom događa je sigurno ne suditi. Zato ću ti pokazati koji su ljudi Božji prijatelji.

Znaj tako da su Božji prijatelji oni koji se kad od Boga prime darove brinu za to da Bogu zahvale svakog sata, da ne žele ništa preobilno i da su s tim što im je dano zadovoljni. No gdje naći takve ljude? Potražimo najprije u zajednici. Tko bi tamo mogao reći: 'Dovoljno je; ne tražim ništa veće'? Potražimo među ratnicima i ostalom gospodom. Tko među njima misli ovako: 'Dobra koja posjedujem sam stekao nasljedstvom; od toga tražim svoje umjereno uzdržavanje prema mojem staležu kao što odgovara Bogu i ljudima, preostalo ću dodijeliti Bogu i siromasima. No kad bih saznao da su ova naslijeđena dobra zlo stečena, onda bi ih ili nadoknadio ili predao na savjet izabranih duhovnih Božjih slugu.' O, kćeri, takve misli su rijetke na zemlji. Potražimo i među kraljevima i vojskovođama tko od njih ustraje u hvalevrijednom stanju. Gdje je kralj koji je u svojem ponašanju kao Job, u svojoj poniznosti kao David, u revnosti za zakon kao Pinhas i kao Mojsije u blagosti i strpljivosti? Gdje je onaj vojskovođa koji upravlja kraljevom vojskom i podučava je ratu, ima povjerenje u Boga i strah kao Jošua, koji više traži korist svoga gospodara nego svoju kao Joab, koji voli revnost zakona i korist bližnjega kao Juda Makabejac? Takav vojskovođa je sličan jednorogu koji na čelu ima oštar rog i ispod njega dragocjen kamen. A što je drugo rog vojskovođe doli hrabro srce da se odvažno bori i udara neprijatelje vjere? Kamen pod vojskovođinim rogom je božanska ljubav koja ako ostaje neprestano u srcu ga čini okretnim i nepobjedivim u svim stvarima. No sad su vojskovođe sličniji obijesnim jarcima nego jednorozima; jer svugdje se bore za tijelo, ne za dušu niti za

Boga. Razgledajmo kraljeve. Tko od njih ne opterećuje svoje podčinjene radi svoje oholosti? Tko odmjerava svoje stanje prema prihodima krune? Tko nadoknađuje ono što kruna nepravedno drži? Tko od njih se bavi drugim aktivnostima da bi vršio pravednost radi Boga? Kad bi u svijetu na vidjelo došli takvi kraljevi da bi Bog bio proslavljan!

Tražimo dalje među svećenicima čija je obveza sa sobom nosi voljeti suzdržljivost, siromaštvo i pobožnost; zaista, ovi su isto zastranili s puta. Što drugo su svećenici doli siromasi i Božji primatelji milostinje? Trebaju živjeti od onoga što se prinosi Bogu da bi bilo to ponizniji i revniji za Boga što više bi se morali držati udaljeni od briga svijeta. Zato ih je prvo Crkva podigla iz nevolje i siromaštva da bi Bog bio njihova baština i da se ne bi mogli hvaliti svijetom i tijelom, već Bogom. Ali, moja kćeri, nije li mogao birati kraljeve i vojskovođe za apostole da bi se po njima Crkva obogatila zemaljskom baštinom? Mogao je. Ali bogati Bog je došao siromašan na svijet da bi primjerom dokazao kako je zemaljsko prolazno i da bi čovjek učio od siromaštva svog Gospodina i ne ga se sramio, već da bi se žurno mogao okrenuti istinskom i nebeskom bogatstvu. Zato se poslužio nadasve lijepim postavljanjem Crkve jednog siromašnog ribara i postavio ga je na njezino mjesto da bi živio od Gospodinova udjela, a ne od baštine u ovom svijetu. Crkva je tako svoje podrijetlo uzela iz tri dobre stvari: prvo od revnosti u vjeri; drugo, od siromaštva; treće, iz djelotvornosti vrlina i čuda. Te tri stvari su bile i kod svetog Petra. Posjedovao je revnost vjere kad je slobodnim glasom priznao svojeg Boga i nije oklijevao umrijeti za njega; imao je siromaštvo kad je išao uokolo i molio milostinju i prehranjivao se od rada svojih ruku. Ipak je bio bogat duhovnim dobrima što je veće kao kad je na primjer hromome kojem nije mogao dati ni zlata ni srebra učinio da može hodati što nijedan od vladara nije mogao. Nije li Petar koji je uskrisio jednog mrtvog mogao postići i novac da je htio? Naravno; ali odbacio je teret bogatstva da bi lako ušao u nebo i da bi kao gospodar ovaca ovcama dao primjer poniznosti jer su poniznosti i siromaštvo, duhovni kao i tjelesni, ulaz u nebo. Treće, imao je moć činiti čuda jer, odvojeno od njegovih većih čuda, Petrovom sjenom su bili izliječeni bolesni. Budući da je posjedovao savršenstvo vrlina koje se sastoji u tome da se zadovolji nužnim, tako je i njegov jezik postao ključ za nebo i njegovo je ime blagoslovljeno na nebu i na zemlji. Oni pak koji su svoje ime učinili slavnim i voljeli gnoj, to jest ono što je

zemaljsko, na zemlji su prezreni i na strašan način su zapisani u knjizi božanske pravednosti.

Bog je ipak htio dati prepoznati da siromaštvo Petra i drugih svetih nije bilo prisilno, već dobrovoljno. Zato je potaknuo srca mnogih da im bogato udjeljuju. Više su se hvalili siromaštvom nego trnjem bogatstva. Zato se što su više imali u izobilju siromaštva to bogatije umnožila i njihova pobožnost. Čemu čudo? Jer kako da Bog bude daleko onima koji su ga postavili za svoj dio svoju radost? Kako pak može onima koji žude za uživanjem svijeta Bog biti sladak? On je bio stranac u njihovim očima. U međuvremenu su s protekom vremena da bi Božji prijatelji mogli biti revniji i spremniji propovijedati Božju riječ i da bi se moglo znati kako nisu zla bogatstva, već njihova zloporaba, za Silvestra i ostalih Crkvi dana vremenita dobra koja su sveti muškarci dugo vremena koristili samo za uzdržavanje Crkve i Božju radost i siromahe. Znaj, Božji prijatelji su takvi koji se raduju Božjem određivanju. Ako ti i nisu poznati, poznati su mojem Sinu. Jer u krutom metalu se često nalazi zlato i iz krutog kremena se često izdvaja vatrena iskra. Zato idi sigurna; jer prvo treba vikati, a tek onda djelovati jer ni moj Sin dok je prebivao u tijelu nije istodobno obratio cijelu Judeju niti apostoli odjednom pogane, već se mora imati više vremena za dovršiti Božja djela.“

4.4.2.77 Sedamdeset i sedmo poglavlje

Zaručničine riječi Kristu koje veličaju milosrđe koje joj je iskazao. Kristove riječi zaručnici koji potvrđuju to slatko milosrđe prema zaručnici i kako ju je odabrao za svoju posudu koju treba ispuniti vinom da bi se Božjim slugama po njezinu vinu dalo piti i o ljupkom i poniznom zaručničinom pitanju Kristu.

„Čast bila svemogućem Bogu za sve što je stvorio. Ukras i služba bili mu naplaćeni za svu njegovu ljubav. Ja, nedostojna osoba koja sam od svoje mladosti na mnoge načine griješila protiv Tebe, svoga Boga, zahvaljujem Ti, moj najslađi Bože, najviše na tome što nitko nije tako pokvaren da bi mu Ti odbio svoje milosrđe ako ga od Tebe traži s ljubavlju i istinskom poniznošću i pritom odluči popraviti se. O, najdraži, najslađi Bože, svima koji čuju što si mu učinio je čudesno. Jer ako Ti se

svidi, uspavljuješ moje tijelo, ali en tjelesnim snom, već duhovnim mirom. Kao da budiš moju dušu od sna da bi na duhovan način vidjela, čula i osjećala. O, Gospodine Bože, kako su slatke riječi Tvojih usta! Čini mi se da kad god čujem riječi Tvoga Duha, moja ih duša ih guta u sebe određenim osjećajem neizrecive slatkoće kao najdraže jelo koje kao da pada u srce moga tijela na veliku radost i neizrecivu utjehu. Izgleda čudesno da kad čujem Tvoje riječi postajem sita, ali i gladna; sita zato jer mi se onda ništa ne sviđa kao one riječi, a gladna jer se moja želja za Tobom stalno umnaža. Zato budi blagoslovljen moj Bože Isuse Kriste i daj mi, o Gospodine, svoju pomoć da mogu sve dane svoga života ispuniti kako se Tebi sviđa.“

Krist odgovori i reče: „Ja sam bez početka i kraja i sve je stvoreno po mojoj moći i uređeno po mojoj mudrosti; sve se također upravlja prema mojoj odluci, ništa mi nije nemoguće i zaista, sva moja djela uređena su s ljubavlju. Zato je vrlo tvrdo ono srce koje me želi voljeti niti me se bojati budući da sam oboje, naime hranitelj i sudac svih ljudi. Oni vrše volju đavla koji je moj krvnik i izdajica jer je svijetu ponudio tako poguban otrov da duša koja od toga kuša uz uživanje ne može živjeti, već mrtva tone u pakao da bi vječno živjela u jadu. Taj otrov je grijeh; on naravno mnogima dobro prija, ali na kraju na strašan način postaje gorak. Zaista, taj otrov iz đavolje ruke se svakim satom pije uz uživanje. Tko je ikad čuo nešto tako čudno ili još čudnije? Jer ljudima se pruža život, a oni pak biraju i slobodno prihvaćaju smrt. Ja pak, koji sam moćniji od svega, imam samilost prema njima u njihovoj bijedi i velikoj nevolji. Učinio sam kao bogat i ljubazan kralj koji je svojim pouzdanim slugama u posudi poslao dragocjeno vino i rekao: 'Ponudite vino i drugima osim sebi za piti jer je ljekovito; bolesnima opet vraća njihovo zdravlje, tužnima pruža utjehu, a zdravim ljudima hrabro srce.' Tako sam i ja svojim slugama poslao svoje riječi koje se uspoređuju s vrlo dobrim vinom i trebaju ih dati drugima jer su ljekovite. Pod posudom pak mislim na tebe koja čuješ moje riječi jer si učinila oboje, čula si riječi i navijestila ih dalje; ti si moja vlastita posuda koju punim kad mi se svidi i iz koje uzimam dok mi se sviđa. Zato će ti moj Duh pokazati kamo trebaš ići i što trebaš govoriti, kao i da se ne trebaš bojati nikoga osim mene. Moraš radosno ići kamo te budem poslao i odvažno reći što ti budem naložio jer mi se nitko ne može oduprijeti i bit ću kraj tebe.“

Na to reče zaručnica: „Ja“, reče, „koja sam čula ovaj glas sa suzama sam ovako odgovorila: O, moj Gospodine Bože, ja koja sam kao najmanji crv u Tvojoj vlasti Te molim da mi daš dopuštenje da Ti odgovorim.“ Glas odgovori i reče: „Znao sam tvoj odgovor prije nego što si pomislila na njega pa ipak ti dajem dopuštenje da govoriš.“ Na to zaručnica reče: „Pitam Te zašto Ti, o kralju sve slave i koji ulijevaš svu mudrost i izazivaš sve vrline i sam si vrlina, zašto želiš mene primiti za tu službu budući da sam svoje tijelo istrošila u grijehu, koja sam po mudrosti slična magarcu i nedostatna sam u vršenju vrlina? Najslađi Bože Isuse Kriste, ne srdi se što sam Te to pitala; jer Tebi se ne treba čuditi jer možeš sve što želiš; ali čudim se sebi jer sam Te u mnogome uvrijedila, a vrlo sam se malo popravila.“ Glas odgovori i reče: „Odgovorit ću ti kroz usporedbu. Bogatom i moćnom kralju su dali različite novčiće; kralj ih je nakon toga dao rastaliti i iz toga načiniti što mu se svidi, na primjer krune i prstenje iz zlatnih novčića, ključeve i posude za piće iz srebrnih novčića, kotao i tave iz bakrenih novčića i time se služio prema svojoj udobnosti i časti. Kao što se ne čudiš tome, jednako se tako manje trebaš čuditi da rado primam srca svojih prijatelja koja mi sami daju i iz njih činim što mi se sviđa. I ako poneki imaju veći, drugi pak manji razum, jedne koristim tako što mi poklanjanju svoje srce za jedno, a druge za drugo, ali sve na moju slavu i čast jer je srce pravednika novčić koji mi se veoma sviđa; i zato mogu nad onim što je moje raspolagati kako želim i budući da si moja, ne trebaš se čuditi tome što želim poduzeti s tobom. Samo budi postojana i nepokolebljiva u podnošenju i voljna učiniti sve što ću ti zapovjediti. Jer posvuda sam moćan da ti dam ono što trebaš.“

4.4.2.78 Sedamdeset i osmo poglavlje

4.4.2.79 Sedamdeset i devet o poglavlje

4.4.2.80 Osamdeseto poglavlje

4.4.2.81 Osamdeset i prvo poglavlje

4.4.2.82 Osamdeset i drugo poglavlje

4.4.2.83 Osamdeset i treće poglavlje

4.4.2.84 Osamdeset i četvrto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i govori o tri muškarca koje je prevarila žena, jedan od njih se može usporediti s okrunjenim magarcem, drugi ima zečje srce, a treći sličnost s baziliskom. Zato žena uvijek treba biti podčinjena muškarcu.

Sin reče: „Čita se o trojici koje je prevarila žena. Prvi je bio kralj kojeg je ljubavnica udarila u lice kad joj se nije nasmijao jer je bio toliko budalast da je nije obuzdao, niti se brinuo za svoju čast. Bio je za usporediti okrunjenom magarcu; magarcu zbog svoga budalaštva, okrunjenom zbog njegove časti. Drugi je bio Samson koji je, iako najjači, bio svladan od žene; imao je zečje srce jer nije mogao svladati jednu ženu. Treći je bio Salomon koji je bio sličan bazilisku čiji pogled ubija, ali je sam ubijen zrcalom. Tako je Salomon sve nadmašivao u mudrosti, ali lice žene ga je ubilo. Zato je nužno da žena bude podčinjena mužu.“

4.4.2.85 Osamdeset i peto poglavlje

Krist razgovara s zaručnicom i govori su pred njim dva lista jedne knjige; na jednom je napisano trostruko milosrđe, na drugom pravednost; opominje je da se dok još ima vremena okrene milosrđu da poslije ne bi bila kažnjena pravednošću.

Sin reče zaručnici: „Ja sam stvoritelj svih stvari. Pred sobom kao da imam dva lista. Na jednom je napisano milosrđe, na drugom pravednost. Tko se od grijeha okrene kajanju i odluči ih više ne počiniti, za njega milosrđe govori da će ga moj Duh zapaliti da čini dobra djela; tko se rado odvraća od ovih ispraznosti svijeta, njega moj Duh čini još gorljivijim; tko je štoviše spreman za mene umrijeti, njega će moj Duh

tako daleko zapamtiti da će biti sav u meni i ja u njemu. Na drugom pak je listu napisana pravednost koja govori: 'Tko se sve dok ima vremena ne popravi i svjesno se odvrati od Boga, njega Otac neće braniti, niti će ga Sin pomilovati, niti Duh Sveti zapaliti.' Zato dok ima vremena marljivo razmotri list pravednosti jer svatko tko se spasi mora se očistiti vodom ili vatrom, to jest ili vodom male pokore u sadašnjem vremenu ili vatrom čistilišta u budućem sve dok se potpuno ne pročisti. Znaj i da ću jednom čovjeku kojeg poznaješ pokazao ova dva lista knjige milosrđa i pravednosti; ali on sad ismijava list mojeg milosrđa i ono što je lijevo, on smatra za desno i kao što se čaplja uzdiže nad ptice, on se želi uzdići nad ostale i zato se, ne bude li pazio, mora bojati da ne umre u podsmijehu i ne bude oduzet iz svijeta zajedno s pijancima i igračima.“ Tako se poslije i dogodilo; jer veselo je ustao od stola, ali su ga u noći ubili njegovi neprijatelji.

4.4.2.86 Osamdeset i šesto poglavlje

Majka Božja je govorila i rekla kako sliči cvijetu iz kojeg pčele izvlače slatkoću. Pčele su Božji sluge i izabranici koji iz nje dnevno izvlače slatkoću milosrđa i imaju duhovna krila i noge.

Majka reče: „Ja sam Kraljica i Majka Milosrđa. Moj Sin, stvoritelj svih stvari, obuzet je tako slatkim osjećajem prema meni da mi je dao duhovni razum o svemu što je stvoreno. Zato sam vrlo slična cvijetu iz kojeg pčele prije svega izvlače slatkoću. Koliko god mnogo se iz njega skupi, u njemu ne ostaje ništa manje mnogo slatkoće. Tako svima mogu posredovati milosti i zadržavam još dovoljno. No i moji odabrani su slični pčelama kad su svom pobožnošću obuzeti za moju čast. Kao pčele imaju dvije noge, naime postojanu želju umnožiti moju čast; drugo, brižno rade i djelatni su koliko god mogu. Imaju i dva krila tako što se drže nedostojnima hvaliti me i poslušni su mi u svemu što se tiče moje časti. Imaju i žalac i umiru ukoliko ga izgube; to su nevolje svijeta koje im prije kraja života neće biti oduzete radi čuvanja vrlina; ali ja koja imam utjehe u izobilju ću ih tješiti.“

4.4.2.87 Osamdeset i sedmo poglavlje

4.4.2.88 Osamdeset i osmo poglavlje

4.4.2.89 Osamdeset i deveto poglavlje

4.4.2.90 Devedeseto poglavlje

4.4.2.91 Devedeset i prvo poglavlje

Krist opominje zaručnicu da se treba četverostruko poniziti: pred moćnima svijeta, pred grešnicima, pred duhovnim Božjim prijateljima i pred siromasima svijeta.

Sin reče zaručnici: „Trebaš se poniziti na četiri načina. Prvo pred moćnima svijeta jer je čovjek, otkad je prezreo pokoravati se Bogu, zavrijedio da se mora pokoravati ljudima. I budući da čovjek ne može biti bez vladara, mora se prigibati pred moćnima. Drugo, pred duhovnim siromasima, to jest pred grešnicima tako da moliš za njih i zahvaljuješ Bogu što možda nisi bila niti si sad kao oni. Treće, pred duhovnim bogatašima, to jest pred Božjim prijateljima tako da se smatraš nedostojnom služiti im i biti s njima u društvu. Četvrto, pred siromasima svijeta tako da im pomažeš, odijevaš ih i pereš im noge.“

4.4.2.92 Devedeset i drugo poglavlje

Krist opominje zaručnicu da napreduje i ustraje u vrlinama tako da slijedi život svetih te tako postane njegova ruka; jer dokazuje da sveti postaju Kristova ruka.

Sin reče: „Rekao sam ti prije da su moji prijatelji moja ruka. To je zaista istina jer u njima su Otac, Sin i Duh Sveti i moja majka zajedno s cijelom nebeskom vojskom. Božanstvo je kao srž bez koje nitko ne živi, kosti su moje čovještvo koje bilo

jako da bi patilo; Duh Sveti je kao krv koja sve ispunja i obraduje; moja Majka je nasuprot tome kao meso u kojem su bili božanstvo i čovještvo i Duh Sveti; koža je cijela nebeska vojska. Kao što koža pokriva meso, tako moja majka premašuje sve svete u vrlinama. Jer koliko god anđeli bili čisti, ona je još čišća i koliko god ispunjeni Božjim Duhom proroci bili i koliko god mučenici bili mogli podnijeti, u mojoj je Majci Duh bio potpuniji i vatreniji i bila je više od mučenika; ako su se ispovjednici i suzdržavali od svega, moja Majka ipak ima savršenu suzdržljivost jer je u njoj bilo moje božanstvo zajedno s mojim čovještvom. Ako me dakle moji prijatelji imaju, u njima je moje božanstvo od kojeg duša živi; u njima je snaga mojeg čovještva po čemu postaju jaki sve do smrti i krv moga Duha po čemu je njihova volja pokretana prema svemu dobrom. Odmah nakon toga se njihovo meso ispuni mojoj krvlju i mesom ukoliko se ne žele zamrljati i uz pomoć moje milosti žele očuvati čistoću. Moja se koža povezala s njihovom ako oponašaju život i ponašanje mojih svetih. Zato se moji sveti s pravom nazivaju mojom rukom; i ti moraš s voljom koračati u dobru i nakon što ih budeš slijedila koliko možeš, postati njihov ud. Jer kao što ih povežem sa sobom vezom moga tijela, tako i ti moraš biti povezana s njima i sa mnom po tom mojem tijelu.“

4.4.2.93 Devedeset i treće poglavlje

Krist razgovara s zaručnicom i nalaže joj tri stvari, naime: neka ne zahtjeva ništa osim hrane i odjeće; neka čezne za duhovnim samo prema Božjoj volji i neka se ne žalosti zbog ničega osim zbog svojih i tuđih grijeha. Također joj kazuje kako će oni koji u ovom životu svoje grijehe ne žele očistiti i popraviti strogošću pokore pred Božjim sudom biti vrlo oštro kažnjeni.

Sin reče: „Nalažem ti tri stvari, naime: ne zahtijevaj ništa osim hrane i odjeće; drugo, čezni za duhovnim samo prema mojoj volji; treće, ne žalosti se zbog ničega osim zbog svojih i tuđih grijeha. Jer kad te dohvati bol, razmatraj strogoću mog suda. Možeš je razmotriti i naučiti je se bojati na onom čovjeku koji je već suđen. Kad je stupio u samostan, imao ne tri stvari na pameti, kako želi biti bez posla i imati svoje uzdržavanje bez brige i treće, mislio je: 'Ukoliko me zahvati tjelesna kušnja, nekom

ću je se prilikom riješiti bez da se tjelesno miješam.' Zato je trostruko mučen; jer upravo jer je htio biti bez posla, riječima i udarcima je prisiljen na posao, drugo, podnosio je manjak tjelesne hrane i ogoljenost; treće, od svih je prezren i to tako jako da u požudi nije mogao imati prijatelje. Kad se približilo vrijeme da odabere poziv, mislio je ovako: 'Budući da u svijetu ipak neću moći živjeti bez rada, bolje je za mene biti u samostanu i raditi za Boga.' Zato je uz sudjelovanje takve volje k njemu došlo moje milosrđe zajedno s pravednošću da bi očišćen mogao dospjeti u vječnu slavu; jer nakon što je položio zavjet, odmah ga je pogodila teška bolest i bio je kušan takvom bolju da su mu oči izišle od boli, uši nisu ništa čule i svi su mu udovi zakazali jer je htio biti bez pritužbe i posla. Patio je i od veće ogoljenosti nego u svijetu i kad je imao ukusniju hranu, nije je mogao uživati, a kad je priroda zahtijevala, nije je imao. Tako se njegova priroda istrošila još prije smrti tako da je postao kao neprilična papuča. Nakon što je umro, došao je pred sud kao lopov jer je u redu htio biti po svojoj volji, a ne da bi pobožnije živio; ipak nije trebao biti osuđen kao lopov jer je ipak, iako je bio dijete i luđak u razumu i savjesti, svoju vjeru i nadu položio na mene, svoga Boga i zato je bio suđen prema milosrđu. No budući da njegov grijeh nije mogao potpuno biti očišćen tjelesnom mukom, njegova je duša još teško kažnjena u čistilištu kao kad bi se skinula koža i kosti stavilo pod prešu da i se srž mogla bolje istisnuti. Koliko će morati patiti oni čini se cijeli tok života provlači u grijehu, kojima se ne događa ništa neugodno niti to žele? Jao njima jer mi govore: 'Zašto je Bog umro ili čemu koristi njegova smrt?' Tako mi vraćaju što sam ih otkupio, što ih čuvam, dajem zdravlje i uzdržavanje. I zato ću od njih tražiti sud jer su slomili vjeru kojoj su se kod krštenja obvezali i jer dnevno griješe i preziru moje zapovijedi. Niti najmanje za što su u redu zaduženi neću ostaviti nekažnjeno.“

Objašnjenje

Ovaj je brat imao jedan tajni grijeh koji nikad nije htio ispovjediti. Na Kristovu zapovijed mu je došla sveta Brigita i rekla: „Čini pažljivu pokoru; imaš nešto tajno u srcu i nećeš moći umrijeti sve dok to budeš držao zatvorenim.“ Onaj joj odgovori da nema ništa što nije priopćio pri svojoj pokori. A ona reče: „Ispitaj u kojoj si namjeri

stupio u samostan i u kojoj si namjeri dosad živio u njemu i pronaći ćeš istinu u svojem srcu.“ Otvoren u suzama reče: „Blagoslovljen Bog koji mi te poslao. Kad si sad govorila o mojoj tajni, želim onima koji slušaju reći istinu. Imam nešto tajno u srcu što se nikad nisam usudio odati niti sam mogao jer kad god sam ispovijedao druge grijehe, moj je jezik bio kao vezan kad je došlo do ovog grijeha i spopao me preveliki strah tako da nisam priznao skrivenu muku moga srca. Kad god sam ispovjedio srce, uvijek sam našao novi završetak za svoje riječi tako što sam rekao: 'O, oče, priznajem vam krivnju za sve što sam rekao i za ono što nisam rekao.' pri čemu sam mislio da će tim završetkom svi moji tajni grijesi biti oprošteni. A sad bih, ženo, ukoliko se Bogu sviđa, cijelom svijetu rado rekao što sam u svome srcu tako dugo tajio.“ Kad je pozvan ispovjednik, pod suzama je potpuni iznio sve one grijehe i umro je još te iste noći.

4.4.2.94 Devedeset i četvrto poglavlje

Krist podučava zaručnicu lijepe molitve koje treba reći kad se oblači, kad ide k stolu i spavati. Također je opominje u svoj odjeći treba biti ponizna, a u svojim udovima časna i jednostavna.

Sin Božji je razgovarao s zaručnicom i reče: „Vanjska ljepota predstavlja unutarnju koju čovjek treba imati. Zato kad stavljaš kapu ili veo kojim obuhvaćaš kosu, trebaš govoriti:

O, Gospodine Bože, hvala Ti što si me nosio u mojem grijehu i budući da Te zbog svoje neumjerenosti nisam dostojna vidjeti, pokrivam svoju kosu.“

I Gospodin k tome doda: „Bludnost mi se tako gnuša da po meni djevica koja ima samo volju zastraniti nije čista djevica osim ako tu volju ne popravi pokorom. – Kad pokrivaš čelo, trebaš govoriti:

O, Gospodine Bože, koji si stvorio sve i učinio čovjeka divnijeg od svega na svoju sliku, smiluj mi se! I budući da nisam čuvala ljepotu svoga lica na Tvoju čast, prekrivam svoje čelo. –Kad obuvaš cipele, govori ovako:

Blagoslovljen Ti, Bože moj, koji mi zapovijedaš da imam cipele da bih bila jaka i da ne bih bila mlitava u Tvojoj službi; utješi me dakle da bih mogla putovati u Tvojim zapovijedima.

Neka i u preostaloj tvojoj odjeći vlada poniznost i u svim tvojim udovima skromna čestitost. –Kad ideš za stol, govori ovako:

O, Gospodine Bože, kad bi Ti, kao što možeš, htio da opstajem bez hrane, rado bih molila za to; ali budući da mi zapovijedaš skromno si uzimati hranu, molim Te, daj mi umjerenost u hrani da bih po Tvojoj milosti mogla jesti prema potrebi prirode, a ne kao što zahtijeva požuda mog mesa. –Kad kreneš spavati, trebaš reći:

Blagoslovljen Ti, Bože, koji uređuješ izmjenu vremena nama za olakšanje i za utjehu tijela i duše; molim Te, daj mojem tijelu mir u ovoj noći i sačuvaj me neozlijeđenu od neprijateljeve moći i prevare.“

4.4.2.95 Devedeset i peto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i objašnjava joj kako nepravedni vode svoje oružje i od čega se sastoji; kad se hvale grijehom s voljom da ustraju u njemu, bit će uklonjeni mačem strogoće božanske pravednosti.

Sin Božji reče: „Ja sam kao kralj koji je izazvan na borbu. Đavao sa svojom vojskom stoji protiv mene. No ja sam u svojim namjerama i nakanama tako nepromjenjiv da bi se nebo i zemlja zajedno sa svim što je na njima i ispod njih srušili prije nego bih obrisao samo jednu točku pravednosti, dok je đavao tako jako obuzet ponosom da bi više volio da postoji toliko paklova kao i sunčevih zrnaca nego se poniziti. Neki od neprijatelja se već približavaju sudu i među nama udaljenost nije veća od dvije stope. Njihova zastava je podignuta, štit već na ruci, ruka za mačem iako još nije povučen. Ali moja strpljivost je tako velika da ne udaram ukoliko oni ne udare prvi. Na njihovoj zastavi piše: proždrljivost, pohlepa i požuda. Njihova kaciga je tvrdoća njihova srca jer se ne obaziru na kaznu pakla i ne promišljaju kako mi je grijeh odvratan. Otvori kacige su požuda tijela i volja da se svide svijetu; tako trče uokolo i vide što se ne smije vidjeti. Njihov štit je lažna vjera kojoj opravdavaju grijehe

koje pripisuju slabosti tijela; zato preziru zbog grijeha moliti za oproštenje. Njihov mač je volja da ustraju u grijehu; još nije povučen jer njihova zloba još nije ispunjena; no bit će povučen kad budu imali volju griješiti tako dugo koliko žive i udaraju njime kad se hvale grijehom i žele ostati u stanju grijeha. Kad se tako njihova zloba ispuni, jedan glas u mojoj vojsci će povikati i reći: 'Sad udarite!' I onda će ih mač moje strogoće razoriti i svaki koji je tako naoružan će podlijeći kazni. Njihove duše će prigrabiti đavoli koji kao ptice grabljivice traže duše da ih bez prestanka rastrgavaju.“

4.4.2.96 Devedeset i šesto poglavlje

Zaručnik objašnjava zaručnici što znači međuprostor od dvije stope i izvlačenje mača o čemu je govorio prethodnom poglavlju.

Sin reče: „Prije sam ti rekao kako je između mene i neprijatelja udaljenost od samo dvije stope. Jedna od dviju stopa je nagrada za ona dobra djela koja su učinili za mene. Zato će se od ovog dana nadalje sramota umnažati, njihovo uživanje će postati gorkije, njihova radost će se oduzeti, a nevolje i boli će rasti. Druga stopa je njihova zloba koja još nije ispunjena, već kako se njeguje kazati da kad se nešto napuni, pukne, tako će i njih, kad im se tijelo i duša odvoje, sudac prokleti. Mač je pak volja griješiti. Zato je napola izvučen; jer kad se čast smanji i slijede odurnosti, jače se uplaši i zapali za grijeh. Sreća i čast im ne daju da mnogo razmišljaju o grijehu. No da bi ostvarili svoju požudu, sad žele živjeti dulje i još lakše griješe. Jao njima jer ako se ne poprave, već im se približava njihova propast.“

4.4.2.97 Devedeset i sedmo poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom o određenom prelatu i poručuje mu da ako po oholosti, po požudi i po svjetovnom zapletima izgubi toplinu pobožnosti i svetog razmatranja, ali se pred Bogom i bližnjim savršeno ponizi, opet će primiti božansku toplinu i božansko svijetlo tako da osjeti božansku slatkoću.

Sin je po zaručnici razgovarao s određenim prelatom i reče mu: „Ti si sličan mlinskom kolu koje je nepokretno; dok čvrsto stoji i ne miče se, zrna u mlinu se ne mrve. Kolo predstavlja tvoju volju koja treba biti pokretna, ali ne prema tvojim željama i zahtjevima, već prema mojim; također se potpuno trebaš prepustiti u moje ruke. No ovo kolo je previše prema mojoj volji jer voda zemaljskog razmišljanja previše obuzima. Razmatranje mojih djela i mojih patnji je kao mrtvo u tvojem srcu, zato ti duševna hrana ne prija i nije po tvojem ukusu. Zato silom otvori začepljeni vodotok da bi voda otjecala i njezinim otjecanjem kolo došlo u pokret i zrna se lako mrvila. Prepreka koja zaustavlja vodu je oholost srca i ambicija čime se milost Duha Svetoga začepljuje i sve dobro čime duša treba donijeti plod se sprječava. Dohvati zato istinsku poniznost u svojem srcu; jer s njome će se slatkoća moga Duha uliti u tvoju dušu, a zemaljsko razmišljanje će isteći. Po njoj će se i tvoja volja pokrenuti i biti savršena prema mojoj volji. I onda ćeš početi svoja djela odvajati kao zrnje i smatrati moja za velika. Istinska poniznost je ne brinuti se za naklonost ljudi i njihove prigovore, doputovati na moj put koji je zaboravljen i zanemaren, ne tražiti izobilje i ravnati se prema jednostavnome. Voliš li taj put, onda ti je duhovno ukusno, onda će moje patnje i put mojih sveti postati sladak tvojem srcu. Onda ćeš spoznati koliko si dužnik duša koje si preuzeo upravljati. Budući da si se popeo na visinu kola dvjema nogama, to jest moći i čašću, tako je iz moći došla pohlepa, a iz časti oholost. Zato se spusti, ponizi se u srcu i moli ponizne da mole za tebe. Jer poslat ću ti svoju pravednost kao vrlo divlju rijeku i od tebe zahtijevati od tebe zadnji novčić , naime: račun o tvojoj sklonosti, o tvojim mislima, o tvojim govorima i djelima kao i dušama koje sam povjerio tvojoj brizi i koje sam sam otkupio svojoj krvlju.“

4.4.2.98 Devedeset i osmo poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i govori da grešnici i mlitavci moraju biti pogođeni s četiri strijele, to jest četiri kazne da bi ponizno bili privedeni natrag na kajanje i popravljanje života.

Sin reče: „Želim svojim prijateljima dati četiri strijele. Njima prvo moraju gađati onoga koji je slijep na jedno oko; drugo, na onoga koji je hrom na jednu nogu; treće,

na onoga koji je gluh na jedno uho; četvrto, na onoga koji leži oboren na zemlji. Slijep na jedno oko je onaj koji vidi, ali ne uvažava Božje zapovijedi i djela mojih svetih, a jedno oko ima na radostima svijeta i želi ih. Takav mora biti pogođen na način da mu se kaže: ‘Sličiš Luciferu koji je gledao najvišu Božju ljepotu, ali je budući da je bez prava želio što nije smio, pao u pakao kamo ćeš i ti ići ako se ne urazumiš po tome da spoznaš Božje propise i uvidiš kako je sve u svijetu prolazno. Zato je najbolje da se čvrsto držiš onoga što je sigurno i da pustiš prolazno da ne bi išao u pakao.’ Hrom na jednu nogu je onaj koji osjeća kajanje i žao mu je zbog počinjenih grijeha, ali se ipak trudi postići zemaljsku korist i dobitak koji pripadaju svijetu. Njega se treba gađati tako da mu se kaže: 'Trudiš se za korist tijela koje će uskoro jesti crvi; zato na plodan način radi za svoju dušu koja treba vječno živjeti.' Gluh na jedno uho je onaj koji želi čuti moje i riječi mojih svetih, ali drugo uho ima otvoreno za lakoumno brbljanje i za ono što se tiče svijeta. Zato mu se treba reći: 'Sličan si Judi koji je jednim uhom slušao Božje riječi koje su na drugo opet izašle. Što mu je dakle koristio govor koji je čuo? Zato zatvori svoje uši za nepromišljeno slušanje da bi mogao dospjeti do pjesme anđela.' Onaj koji potpuno leži oboren na zemlji je onaj koji se zapleo u zemaljsko, ali ipak želi misli na to i želi znati put na kojem se može popraviti. Tom čovjeku treba ovako reći: 'Tvoje vrijeme je kratko kao trenutak; no kazna pakla i slava svetih je vječna. Da bi mogao doći k pravom životu, neka ti ne bude mučno na sebe uzeti nešto teško i gorko; jer kao što je Bog ljubazan, tako je i pravedan.' Tko je pogođen tako da strijela krvavo izlazi iz srca, to jest tko osjeća iskreno kajanje i tko uhvati nakanu popravka, njemu ću uliti ulje svoje milosti pomoću koje će svi njegovi udovi ozdraviti.“

4.4.2.99 Devedeset i deveto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i žali se zbog Židova koji su ga razapeli kao i zbog kršćana koji su prezreli njega i njegovu pravednost i ljubav tako što namjerno i svjesno griješe protiv njegovih zapovijedi i preziru osude Crkve o ekskomunikaciji pod izlikom da je Bog milosrdan; zato im prijeti gnjevom i bijesom svoje pravednosti.

Majka reče: „Kako li je mnogo moj Sin patio one noći kad mu se približio i poljubio ga izdajica Juda kojem se sagnuo, jer Juda je bio malen rastom, i rekao: 'Prijatelju, zašto si došao?' I odmah su ga neki ščepali, drugi su ga vukli za kosu, drugi su ga uprljali pljuvačkom.“ Potom je govorio Sin i reče: „Smatraju me za crva koji kao mrtav leži u zimi, na kojeg prolaznici pljuju po čijim leđima gaze. Taj su me dan Židovi sa mnom postupali kao s crvom jer su me smatrali najpokvarenijim, najnevrjednijim. Tako me preziru i kršćani jer sve što sam iz ljubavi za njih učinio i podnio smatraju ispraznim. Kao da gaze po mojim leđima kad se više boje i časte ljude nego mene, svoga Boga, kad se ne uopće ne obaziru na moju pravednost i u svojoj samovolji propisuju vrijeme i mjeru mojem milosrđu. Također, kao da me udaraju po zubima kad, nakon što su čuli moje zapovijedi i patnje, govore: 'Činimo u sadašnjosti što nam se sviđa; zbog toga nećemo ništa manje imati nebo; jer da nas je Bog upropastiti ili kazniti za vječnost, ne bi nas otkupio na tako gorak način.' No oni će osjetiti moju pravednost; jer kao što ni najmanje dobro ne ostaje neuzvraćeno, tako niti najmanje zlo neće ostati nekažnjeno. Preziru me i gaze po meni kad ne uvažavaju osudu Crkve, naime ekskomunikaciju. Kao što se ekskomunicirane javno izbjegava, tako će oni biti odvojeni od mene jer kazna ekskomunikacije ako je se poznaje i prezire teže škodi od tjelesnog mača. Zato ću ja, koji izgledam kao crv, sad po svojoj strašnoj pravednosti opet postati živ i doći ću tako strašno da će oni koji će vidjeti govoriti brdima: 'Padnite na nas pred Božjim gnjevom.'“

4.4.2.100 Stoto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i kaže joj da je ona kao svirala Duha Svetoga kroz koju on stvara ljupku glazbu na svoju čast i na korist narodima. Zato je izvana želi posrebriti dobrim ponašanjem i mudrošću, a iznutra posrebriti istinskom poniznošću i čistoćom srca.

Sin reče zaručnici: „Trebaš biti kao svirala na kojoj svirač stvara ljupku glazbu. Vlasnik svirale je posrebruje izvana da bi se činila dragocjenom, a iznutra je pozlaćuje dugotrajnim zlatom. Tako i ti trebaš biti posrebrena dobrim ponašanjem i ljudskom mudrošću da bi mogla uvidjeti što si dužna Bogu i svojem bližnjem i što

koristi tvojem tijelu za vječni spas. Iznutra pak trebaš biti pozlaćena poniznošću tako da se ne želiš svidjeti nikome doli meni i da se ne bojiš zbog mene biti neugodna ljudima. Svirač dalje čini tri stvari na svojoj svirali: prvo je ovija u fino platno da se ne uprlja; drugo, radi kutiju u kojoj je može čuvati; treće, na kutiju stavlja bravu tako da je lopov ne može ukrasti. Tako se i ti trebaš uviti u čistoću tako da se ne uprljaš osjetilnom požudom i veseljem. Umjesto toga rado radi i brini se da budeš sama druženje sa zlim ljudima kvari dobre običaje. Brava je marljivi nadzor tvojih osjetila i svega unutrašnjeg tako da kod svih svojih radnji vodiš računa da te đavlova zloba ne opčini. Ključ pak je Duh Sveti; on treba otvoriti tvoje srce prema tome kako mi se sviđa na moju čast i na korist ljudima.“

4.4.2.101 Sto i prvo poglavlje

Majka Božja govori i kaže kako je srce njezina Sina vrlo ljupko, čisto i slatko i tako preplavljeno ljubavlju da kad bi grešnik stajao na vratima, ali bi ga pozvao s voljom da se popravi, odmah bi bio oslobođen. K srcu Boga se dospijeva poniznošću istinskog kajanja i pobožnim i čestim razmatranjem njegovih muka.

Majka Božja reče: „Srce mojeg Sina je nadasve ljupko kao med i vrlo čisto kao najčišći izvor iz kojeg proizlazi sve što je kreposno i dobro. On je i najslađi. Jer što je za razumnog čovjeka slađe od toga da razmatra ljubav mojeg Sina pri stvaranju i otkupljenju, pri njegovu radu, podučavanju, u njegovoj ljubaznosti i njegovoj strpljivosti? Njegova ljubav ne otječe kao voda, već je postojano trajna jer njegova ljubav ostaje kod ljudi sve do posljednjeg trenutka tako da kad bi grešnik već stajao na vratima propasti, ali bi mu još od tamo povikao s voljom da se popravi, on bi ga oslobodio. Za dospjeti k Božjem srcu su dalje dva puta. Prvi je poniznost istinskog kajanja i ono uvodi čovjeka u Božje srce i duhovni razgovor; drugi je razmatranje muka mojeg Sina koje iz čovječjeg srca izvlači tvrdoću i čini da radosno ide prema Božjem srcu.“

4.4.2.102 Sto i drugo poglavlje

4.4.2.103 Sto i treće poglavlje

Dok je Kristova zaručnica molila, vidjela je u ukazanju kako se sveti Dionizije molio Djevici Mariji za Francusku.

Dok sam molila, vidjela sam kako se sveti Dionizije molio Djevici Mariji i reče: „Kraljice Milosrđa, ti si ta kojoj je dano sve milosrđe i ti si postala Majka Božja na spas siromašnih; smiluj se zato Francuskoj, tvojem i mojem kraljevstvu, i to tvojem jer te njegovi stanovnici časte u svojoj mjeri, a mojem jer sam njihov zaštitnik i imaju povjerenje u mene. Ti vidiš kako mnoge duše svakog sata stoje u opasnosti, kako su ljudska tijela obarana kao životinje i kako, što je gore, duše kao snijeg padaju u pakao. Tješi ih zato i moli za njih jer si njihova gospođa i pomoćnica sviju.“ Majka Božja odgovori: „Idi mojem Sinu i daj da radi ove koja ovdje stoji čujemo što će odgovoriti.“

4.4.2.104 Sto i četvrto poglavlje

4.4.2.105 Sto i peto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i kaže joj način na koji treba uspostaviti mir između kraljeva Francuske i Engleske. Ne budu li se kraljevi obazreli, bit će vrlo teško kažnjeni.

Sin reče: „Ja sam kralj kojeg se treba bojati i častiti ga. Zato ću im zbog molitava moje Majke postavi svoje riječi. Ja sam pravi mir i gdje je mir, ja sam sigurno tamo. Žele li oba kralja Francuske i Engleske imati mir, dat ću im trajan mir. No ne može se imati pravi mir ukoliko se ne voli istinu i pravednost. Budući da jedan od kraljeva ima pravo, sviđa mi se da se mir sklopi ženidbom i da kraljevstvo tako dospije zakonitim baštinicima. Drugo, želim da budu jedno srce i jedna duša u širenju kršćanske vjere gdje se to u prikladno vrijeme može dogoditi na moju čast. Treće, trebaju dokinuti nepodnošljive poreze i odustati od svojih varljivih ideja i voljeti duše svojih podređenih. Ukoliko kralj koji sad ima pravo ne želi poslušati, neka vrlo sigurno

zna da u svojim djelima neće imati sreće, već će svoj život završiti u bolima i svoje kraljevstvo ostaviti u mukama. Njegov sin i generacija nalazit će se u gnjevu, sramoti i zbrci tako da će se svi čuditi. Ali bude li kralj koji je u pravu htio slijediti, pomoći ću mu i boriti se za njega. No ne posluša li, neće postići svoju želju nego još i izgubiti što je već primio. Jer radostan početak će zamračiti bolan svršetak. Žele li ljudi u kraljevstvu Francuske dohvatiti istinsku poniznost, kraljevstvo će dospjeti zakonitim baštinicima i dobru miru.“

4.4.2.106 Sto i šesto poglavlje

Krist kaže zaručnici da se ne treba bojati u poslušnosti prema duhovnom ocu prekinuti post jer to nije grijeh. Također je opominje da bude postojana i kušnjama pruža neprestani otpor i da ima čvrstu volju da ustraje u dobru po uzoru na Djevicu Mariju, Davida i Abrahama.

Sin reče: „Zašto se bojiš? Kad bijela i četiri puta dnevno, ne bi ti se uračunalo u grijeh kad bi ti učinila s dozvolom onoga koga si obvezna slušati. Zato budi postojana. Trebaš biti kao ratnik koji u ratu ranjen od mnogih rana neprijatelju vraća još mnogo gore rane i to je revniji za borbu što ga neprijatelji jače napadaju. Također trebaš udariti neprijatelja, biti postojana i imati razumnu volju ustrajati u dobru. Đavla obaraš onda kad ne prihvatiš kušnje, već se hrabro odupireš, to jest kad oholosti suprotstaviš poniznost, a proždrljivosti suzdržljivost. Postojana si kad u nevolji ne mrmljaš protiv Boga, već sve veselo podnosiš, sve pripisuješ svojim grijesima i zahvaljuješ Bogu. Tvoja volja je razumna onda kad ne želiš nagradu osim prema mojoj volji i kad se potpuno prepustiš mojim rukama. Prvo od ove tri stvari, udariti neprijatelja, Lucifer nije imao jer je odmah prihvatio svoju namjeru; zato je nepovratno pao i kako nije imao nikoga tko bi ga potaknuo na njegovo zlo, tako nema ni nikoga da mu vrati izgubljeno. Drugo, postojanost Juda nije imao, već je očajavao i objesio se; treće, dobru volju, Pilat nije imao jer je imao revnu želju svidjeti se Židovima i bio je zabrinut samo za svoju čast umjesto da me oslobodi. Ali prvo, udariti neprijatelja, imala je moja Majka koja koliko god je kušnji imala, toliko je pružala i suprotstavljala otpor; drugo je imao David koji je u protivnostima bio strpljiv i

u svojem padu nije stupio u očaj; treće, savršenu volju, imao je Abraham koji nije samo napustio svoju domovinu, već je htio žrtvovati i svojeg jedinorođenog sina. Njih i ti slijedi prema svojim snagama.“

4.4.2.107 Sto i sedmo poglavlje

4.4.2.108 Sto i osmo poglavlje

4.4.2.109 Sto i deveto poglavlje

Marija kaže da duhovni čovjek, nakon što se kroz napor i rad pokore, ljubavi i strpljivosti obrati, mora do kraja iskupiti prijašnje izgubljeno vrijeme da Bogu ne bi ponudio prazan orah.

Marija reče: „Kad se gospodaru prikazuju orasi, ponekad su neki od njih prazni. Da bi ih se gospodaru učinilo prijatnijima, moraju se ispuniti. Tako je i s duhovnim djelima. Mnogi ostvaruju više dobrih djela da bi radi njih umanjili svoj grijeh da ne bi išli u pakao. Ali prije i za vrijeme tih dobrih djela je bilo mnogih vremena koja su bila prazna dobrim djelima i koja se sva moraju ispuniti dok je vrijeme za raditi, a kad nije, kajanje i ljubav nadoknađuju sve. Tako je Marija Magdalena Gospodinu prikazala svoje orahe, to jest svoja dobra djela. Među tim orasima su poneki bili prazni budući da je mnogo vremena koristila za griješenje, ali ih je s vremenom opet nadoknadila strpljivošću i naporom. I Ivan Krstitelj je Bogu prikazao pune orahe budući da je Bogu služio od mladosti i prikazao mu sve svoje vrijeme. Apostoli kao da su Bogu prikazali napola pune orahe budući da su prije svojeg obraćenja imali mnogo nesavršena vremena. Ali ja koja sam Majka Božja sam prinijela pune orahe koji su bili slađi od meda jer sam od mladosti bila ispunjena milošću i ostala sam očuvana u milosti. Zato kažem da iako će čovjeku grijesi biti otpušteni, prijašnja neplodna vremena se ipak sve dok čovjek ima vremena iskupiti strpljivošću i radom ljubavi.“

4.4.2.110 Sto deseto poglavlje

Krist podučava zaručnicu koja je razlika između dobrog duha i đavlove obmane i kako oboma treba odgovoriti.

Sin reče: „Kako treba prepoznati moj duh kad postoje dva duha, jedan dobar i jedan zao? Reći ću ti. Moj duh je topao o čini dvije dobre stvari. Prvo, izaziva da se ne žudi za ničim osim na Bogom; drugo, daje najvišu poniznost i preziranje svijeta. Zao duh je nasuprot tome hladan i vruć. Hladan jer sve što ima veze s Bogom čini gorkim; vruć je zato jer čovjeku ulijeva sklonost prema požudi tijela i oholosti svijeta i potpiruje žudnju za vlastitu hvalu. Zato dolazi blago kao prijatelj, ali je kao zajedljiv pas. Dolazi kao sladak tješitelj, ali je najgori postavljač zamki. Zato dođe li, reci mu ovako: 'Ne želim te jer je tvoj kraj zao.' Dođe li dobar duh, trebaš mu reći: 'Dođi, Gospodine, kao vatra i zapali moje srce jer premda Te nisam vrijedan imati Te, ipak Te trebam radi svojeg dijela, dok Ti zbog mene nećeš biti bolji i ne trebaš moje, već ću po Tebi biti bolji i bez Tebe sam ništa.'“

4.4.2.111 Sto jedanaesto poglavlje

4.4.2.112 Sto dvanaesto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i govori da se brižno čuva od poroka oholosti da se ne bi uzvisila ljepotom svojih udova ili dobrima obitelji; oholi se uspoređuje s leptirom koji ima široka krila, ali nema tijelo.

Sin reče zaručnici: „Ne daj se uznemiravati oholosti ljudi; jer ubrzo će proći. Postoji vrsta kukaca koji se zovu leptiri. Oni imaju široka krila, ali nemaju tijelo, nadalje raznolike boje, na kraju zbog lakoće svoga tijela lete visoko, ali kad se uzdignu u zrak, brzo padaju na prvi najbolji predmet koji je u blizini bio to kamen ili drvo jer u tijelu imaju samo malu snagu. Ta vrsta kukaca predstavlja ohole koji imaju široka krila i malo tijelo; njihovo se srce po oholosti napuhava kao koža po napuhanom vjetru; također vjeruju da sve imaju zbog svojih zasluga, stavljaju se ispred drugih, smatraju se vrjednijima od ostalih i kad bi mogli, proširili bi svoje ime po cijelom svijetu. No budući da je njihov život kratak kao trenutak, padaju kad na to

ne misle. Drugo, oholi imaju različite boje kao leptir; jer ponosni su na ljepotu udova, dobra, obitelj i mijenjaju svoje stanje na svako nadahnuće oholosti, ali kad umru, nisu ništa drugo doli zemlja. Treće, kad se popnu na najviši stupanj ponosa, oholi na opasan način u jednom trenutku padaju u smrt. Zato se čuvaj oholosti jer odvraća lice Božje od ljudi i moja milost ne ulazi onome koga je obuzela oholost.“

4.4.2.113 Sto trinaesto poglavlje

4.4.2.114 Sto četrnaesto poglavlje

4.4.2.115 Sto petnaesto poglavlje

4.4.2.116 Sto šesnaesto poglavlje

Krist se žali zaručnici na podane i Židove, ali posebice na zle kršćane zato jer svete sakramente ne primaju pobožno i čisto kako priliči i jer zanemaruju stvaranje, otkupljenje i božansku utjehu.

Sin reče: „Razgovaram s tobom kroz usporedbu o tri čovjeka. Prvi govori: 'Ne vjerujem niti da si čovjek, niti da si Bog.' Jedan takav je poganin. Drugi, to jest Židov, vjeruje da sam Bog, ali ne da sam čovjek. Treći, naime kršćanin, vjeruje da sam čovjek i Bog, ali ne vjeruje mojim riječima. No ja sam onaj o kojem se čuo Očev glas: 'Ovo je Sin moj ljubljeni i tako dalje.' Zato se žalim od strane svojeg božanstva da što me ljudi ne žele slušati. Ja sam povikao i rekao: 'Ja sam početak, vjerujete li u mene, imat ćete život vječni.' Ali prezreli su riječi. Vidjeli su moć moga božanstva kad sam probudio mrtve i mnogo drugog, no ipak nisu na to pazili. Žalim se i od strane svojeg čovještva jer se nitko ne brine za ono što sam odredio u svetoj Crkvi. U Crkvi sam naime postavio sedam posuda po kojima se svi trebaju očistiti. Odredio sam krštenje za čišćenje istočnog grijeha, potvrdu na znak božanske pomirbe, sveto ulje za jačanje protiv smrti, pokoru za oproštenje svih grijeha, svete riječi da bi njima posvetili i uspostavili sakramenti, svećeništvo za štovanje, spoznaju i sjećanje na božansku ljubav, brak za sjedinjenje srdaca. Njih se treba primati s poniznošću,

zaštititi čistoćom i dijeliti bez pohlepe. Ali sad ih se prima s ohološću, čuva ih se u nečistim posudama i dijeli s pohlepom. Žalim se i na to da ako me čovjek nakon što sam se radi spasa ljudi rodio i umro ne voli zato što sam ga stvorio, barem ne voli zbog toga što sam ga otkupio. No sad me ljudi odbacuju iz svojeg srca kao gubavca i gnušaju me se kao nečisti dronjak. Žalim se i od strane svojeg božanstva što ljudi odbacuju utjehu tog božanstva i ne obaziru se na njegovu ljubav.“

4.4.2.117 Sto sedamnaesto poglavlje

Zaručnica je čula kako Bog sam žuri ususret onima koji istinski žude za njim i tješi ih kao ljubazni otac i ono što je teško im čini lakim.

Dok je netko moli Očenaš, zaručnica kako Duh govori: „Prijatelju, odgovaram od strane božanstva da ćeš sa svojim Ocem imati baštinu; od strane čovještva pak da ćeš biti moj hram; treće, od strane Duha Svetoga da nećeš imati kušnji nego što možeš nositi. Jer Otac će te štititi, čovještvo će ti pomagati, a Duh te zapaliti. Kao što majka kad čuje sinov glas mu radosno žuri u susret i kao što otac kad svojeg sina kako radi mu priskače usred puta priskače i olakšava mu teret, tako i ja trčim svojim prijateljima ususret, činim im sve što je teško lakim i dajem im da mogu veselo nositi. I kao što netko tko vidi nešto prijatno ne nalazi utjehu ako tome ne dođe bliže, tako se ja približavam onima koji žude za mnom.“

Dodatak

Ovaj redovnik je u svećenikovim rukama u trenutku podizanja tijela Kristova vidio našeg Gospodina Isusa Krista u obličju djeteta kako mu govori: „Ja sam Sin Božji i Sin Djevice.“ Predvidio je način i vrijeme svoje smrti u godinu o čemu se može čitati u mnogo poglavlja u legendi svete Brigite. Redovnikovo se zvao Gerekinus.

4.4.2.118 Sto osamnaesto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom i govori da Otac k sebi vuče one i usavršava njihovu dobru volju na dobro kod kojih vidi da zlu volju radosno i sa željom da se poprave pretvaraju u dobru.

Sin reče: „Tko mi se želi pridružiti, mora svoju volju okrenuti prema meni i pokajati se za ono što je počinio. Onda će ga moj Otac povući k savršenstvu. Jer Otac vuče onoga koji svoju zlu volju pretvara u dobru i želi popraviti ono što je počinio. Ali kako Otac vuče? Sigurno tako što dobru volju usavršava u dobro. Jer kad sklonost ne bi bila dobra, Otac ne bi imao ništa za vući. No za neke sam tako hladan da im se moj put nikako ne bi svidio. Za druge pak sam tako vruć da kad moraju učiniti nešto dobro, izgledaju kao da su u vatri. Drugima sam tako sladak da ne žele ništa osim mene. Njima ću dati radost koja nikad neće prestati.“

4.4.2.119 Sto devetnaesto poglavlje

Majka nabraja sedam dobara koja su u Kristu i sedam suprotnosti kojima mu ljudi uzvraćaju.

Majka reče: „Moj sin ima sedmerostruku slavu. On je najmoćniji i kao vatra koja razara sve; drugo, najmudriji čiju mudrost nitko ne može obuhvatiti ništa više kao ni iscrpiti more; treće, najjači kao nepomičan brijeg; četvrto, ima najveću vrlinu kao pčelinjak; peto, najljepši je i sjaji kao sunce; šesto, najpravedniji kao kralj koji protiv svoje pravednosti ne štedi nijednog čovjeka; sedmo, najljubazniji kao gospodar koji se sam predaje za život svojih slugu. Nasuprot tome, podnio je sedam teških stvari; jer zbog moći je postao kao crv; zbog mudrosti je smatran najbudalastijeg; zbog snage je povezan kao dijete u pelene; zbog ljepote je smatran gubavcem; zbog vrline je stajao gol i vezan; zbog pravednosti je smatran lažljivcem; zbog svoje dobrote je umro.“

4.4.2.120 Sto dvadeseto poglavlje

Krist govori zaručnici da postoje dvije vrste uživanja, duhovno i tjelesno. Duhovno uživanje postoji kad se duša raduje Božjim dobročinstvima; tjelesna kad se kod željenih potreba uzme okrjepa.

Sin govori: „Između mene i njega se nalazi nešto kao membrana koja ga sprječava uživati u mojoj duši jer mu nešto drugo pravi radost.“ A zaručnica koja je to čula reče Gospodinu: „Hoće li ikad imati uživanje?“ Gospodin odgovori: „Postoje dva uživanja, jedno duhovno i jedno tjelesno. Tjelesno ili prirodno uživanje se događa kad se nakon željenih potreba uzme okrjepa pri čemu čovjek treba misliti ovako: 'O, Gospodine, budući da si zapovjedio da se okrijepimo samo za nuždu, bila Ti hvala; daj mi milost da mi se pod užitak ne ušulja grijeh.' Ali kad se uspne radost nad vremenitim dobrima, čovjek treba misliti ovako: 'O, Gospodine, sve zemaljsko je samo zemlja i prolazno, zato mi daj da to tako koristim da ti o svemu mogu znati položiti račun.' Duhovna radost se događa kad se duša raduje Božjim dobročinstvima i vremenito koristi protiv volje i time se bavi samo radi nužde. Membrana se raskida kad je Bog duši sladak i kad je njegov strah stalno u srcu.“

4.4.2.121 Sto dvadeset i prvo poglavlje

Kako što redovnika ne čini odijelo, već vrlina poslušnosti i slijeđenja pravila i kako istinsko kajanje srca s namjerom popravljanja otima dušu iz đavolje ruke.

Đavao se pojavio i reče: „Gledaj, redovnik mi je pobjegao i ostala je samo njegova slika.“ A Gospodin mu reče: „Objasni što misliš.“ Đavao reče: „Iako neradno, učinit ću to. Istinski redovnik je sam svoj čuvar; njegova odijelo je poslušnost i promatranje svojih zavjeta jer kao što se tijelo pokriva haljinom, tako duša vrlinama. Vanjsko odijelo tako ne koristi ništa ako se ne čuva unutarnje jer redovnika ne čini odijelo, već vrlina. Ovaj redovnik mi je pobjegao jer je mislio ovako: 'Prepoznajem svoj grijeh i od sad ću se popraviti i s Božjom milošću neću nikad više griješiti.' Po toj volji je razdvojen od mene i sad je Tvoj.“ Njemu odvrati Gospodin: „Kako sad još preostaje slika?“ A đavao reče: „Ako ne dovede u sjećanje počinjene grijehe i ako nad njima ne osjeti kako bi trebalo savršeno kajanje.“

Objašnjenje

Ovaj redovnik je u svećenikovim rukama u trenutku podizanja tijela Kristova vidio našeg Gospodina Isusa Krista u obličju djeteta kako mu govori: „Ja sam Sin Božji i Sin Djevice.“ Predvidio je način i vrijeme svoje smrti u godinu o čemu se može čitati u mnogim poglavlja u legendi svete Brigite. Redovnikovo se zvao Gerekinus. Vodio je i vrlo suzdržan život. Kad je trebao umrijeti, ugledao je zlatno pismo koje je sadržavalo tri slova P, O i T od zlata. To je ispričao svojoj braći i reče: „Dođi, Petre, požurite. Olaf i Thordo.“ Nakon što ih je pozvao, preminuo je.Tri pozvana su umrli u jednom tjednu i slijedili su ga. O istom bratu je govor i u pedeset i petom poglavlju dodanim objavama gdje se govori: „Jedan redovnik sveta žitova ovog samostana Alvastre i tako dalje.“

4.4.2.122 Sto dvadeset i drugo poglavlje

Kako život jednog raspuštenog i mlačnog čovjeka sliči uskom i opasnom mostu s kojeg će ga neprijatelj đavao, ukoliko se brzo ne obrati i ne skoči u brod pokore i vrlina, strovaliti u dubinu ponora.

„Ono je moj smrtni neprijatelj jer me ismijava i izruguje. Ispunjava svu svoju volju i svu svoju žudnju kako može. On je kao onaj koji se nalazi na uskom mostu na čijoj lijevoj strani vrlo veliki ponor iz kojeg se nitko tko u njega upadne ne vraća. Na njegovoj desnoj strani stoji brod na kojem će, ukoliko uskoči na njega, mučno utećи, ali imati nadu života. Taj most je njegov tužan i kratak život u kojem ne stoji kao muževan čovjek koji se bori, niti kao putnik koji dan za danom kroči i napreduje na putu, već leži lijenčina i želi piti iz vode požude. Predstoje mu dvije sudbine. Ako ustane s mosta, ili će pasti u ponor, to jest u dubinu pakla ukoliko se okrene lijevo, to jest djelima tijela, ili će, ako skoči u brod, mučno utećи ukoliko usvoji strogost svete Crkve i njezinu poduku; iako mu je teško, time će se spasiti. Zato neka se što prije

okrene da ga neprijatelj ne bi strovalio s mosta jer će onda zvati, ali neće biti uslišan već će biti kažnjen za vječnost.“

Dodatak

Kad je ovaj vidio da se kralj promijenio i da ne može više na uobičajen način kod njega biti saslušan, razvio je zlu volju prema gospođi Brigiti i izlio je na nju visoko s jednog prozora dok je išla jednom uskom ulicom vodu. Ona je rekla onima koji su tamo stajali: „Neka ga Bog poštedi i ne naplati mu na budućem svijetu.“ Na to se Krist pojavio gospođi Brigiti pod misom i reče: „Onaj čovjek koji je iz zlobe s prozora nad tebe izlio vodu žeđa za krvlju. Prolio je krv; on želi zemlju, a ne mene; govori smiono protiv mene; časti svoje tijelo, umjesto tijelo mene njegova Boga i isključio me iz svojeg srca. Neka se čuva da ne umre u svojoj krvi.“ Nakon toga je ovaj čovjek živio još kratko vrijeme i umro je od isteka krvi iz nosa kao što mu je bilo prorečeno.

4.4.2.123 Sto dvadeset i treće poglavlje

Krist brani svoju zaručnicu Brigitu to jest dušu obraćenu od svijeta duhovnom životu koju su otac i majka, sestra i brat pokušali odvratiti od ljubavi prema njemu i od djevičanskog braka.

Sin reče zaručnici: „Ja sam kao zaručnik koji se zaručio sa zaručnicom koju otac i majka, sestra i brat traže natrag. Otac govori: 'Vrati natrag mi moju kćer; rođena je od moje krvi.' Majka govori: 'Vrati mi natrag moju kćer; ona je hranjena mojim mlijekom.' Sestra govori: 'Vrati mi natrag moju sestru jer je odgojena sa mnom.' Brat govori: 'Vrati mi opet moju sestru jer je moram voditi.' Zaručnik im odgovara: 'O, oče, ako je rođena od tvoje krvi, sad mora biti ispunjena mojoj krvlju. O, majko, ako si je hranila svojim mlijekom, sad je želim hraniti svojom nasladom. O, sestro, ako je othranjena na tvoj način, sad će slijediti moj način. O, brate, ako je do sad upravljao, sad je moja dužnost da je upravljam.' Tako je bilo s tobom; jer kad te otac, to jest požuda tijela zahtijeva natrag, moja je dužnost ispuniti te svojom

ljubavlju; ako te majka, to jest briga za svijet želi zadržati, pripada mi te nahraniti mlijekom svoje utjehe; ako te sestra, to jest navika svjetovnog ophođenja zahtjeva natrag, dužna si naprotiv njegovati moje ophođenje; ako te brat opet zahtjeva, to jest vlastita volja, obvezana si činiti moju.“

4.4.2.124 Sto dvadeset i četvrto poglavlje

Kako blažena Agneza Kristovoj zaručnici stavlja krunu sa sedam dragulja, naime strpljivost u muci i tako dalje.

Agneza je razgovarala s zaručnicom i reče: „Dođi ovamo, kćeri moja i stavi si krunu koja je izrađena od sedam dragocjenih kamena. Što je drugo ta kruna doli dokaz strpljivosti koja je taljena u muci i koju je Bog ukrasio? Prvi kamen te krune je jaspis; njega ti je stavio onaj koji ti je podrugljivo govorio i rekao da ne zna po kojem duhu govoriš i da bi ti bolje koristilo da predeš kao i ostale žene umjesto da raspravljaš o pismima. Kao što jaspis oštri lice i zapaljuje radost srca, tako i Bog iz muke zapaljuje radost u srcu, rasvjetljuje razum za duhovno i ubija u duši neuredne pokrete. Drugi kamen je safir. Njega ti je stavio onaj koji ti je u lice govorio prijateljski, a iza leđa ti je sjekao čast. Kao što je safir nebeske boje i udove drži u zdravlju, tako zloba ljudi kuša pravednika tako da postaje nebeski i čuva udove duše da se ne bi uzdigla u oholosti. Treći kamen je smaragd. Toga ti je unio onaj koji je rekao: 'Pričala si stvari koje nisi niti mislila, niti zaista rekla.' Kao što je smaragd po sebi slomljiv, ali ipak lijep i po boji zelen, tako će i laž ubrzo postati ništavnom, ali čini dušu pomoću nagrade lijepom. Četvrti kamen je biser. Njega ti je stavio onaj koji je u tvojoj prisutnosti ogovarao Božjeg prijatelja ogovaranjem zbog kojeg ti je bilo više žao nego da je bilo o tebi. Kao što je biser bijel i lijep i blaži patnje srca, tako bol ljubavi uvodi Boga u srce i smiruje strasti gnjeva i nestrpljivosti. Peti kamen je topaz. Njega je unio onaj koji ti je rekao gorke stvari zbog čega si ga blagoslovila. Kao što je topaz žute boje i čuva čistoću i ljepotu, tako Bogu ništa nije ljepše i prijatnije kad ljubimo onoga koji nas je ozlijedio i kad molimo za svoje progonitelje. Šesti kamen je dijamant. Njega ti je unio onaj koji te tjelesno oštetio što si strpljivo podnijela i zbog čega ga nisi htjela obeščastiti. Kao što se dijamant ne da slomiti udarcima, već samo jarčevom

krvi, tako se Bogu sviđa kad čovjek zaboravi tjelesnu štetu i radi Boga uvijek razmišlja o tome što je Bog učinio za čovjeka. Sedmi kamen je prozirac (krizolit? carbuncle). Njega ti je unio onaj koji ti je donio lažne vijesti da ti je sin Karlo umro što si strpljivo prihvatila tako što si svoju volju povjerila Bogu. Kao što prozirac svijetli u kući i vrlo je lijep na prstenu, tako i čovjek koji pri gubitku vrlo dragocjene stvari ostane strpljiv privlači Boga da ga voli; svijetli pred licem svetih i lijep je kao vrlo dragocjen kamen. Zato ostani postojana, kćeri moja, jer su za proširenje tvoje krune potrebni još poneki kameni. I Abraham i Job su postali bolje i više poznati ili slavniji po kušnjama, a Ivan svetiji po svjedočenju istine.“

4.4.2.125 Sto dvadeset i peto poglavlje

4.4.2.126 Sto dvadeset i šesto poglavlje

4.4.2.127 Sto dvadeset i sedmo poglavlje

4.4.2.128 Sto dvadeset i osmo poglavlje

Odgovor djevičanske Majke Sinovoj zaručnici koja je molila za jednog starog pustinjaka koji je bio u dvojbi je li Bogu prijatnije da uživa slatkoću duhovne utjehe tako da nikad ne izađe iz pustinje ili treba li povremeno izlaziti da bi izgrađivao duše bližnjih.

Majka reče: „Razgovaraj s onim svećenikom, starim pustinjakom, mojim prijateljem koji kao protiv svoje volje i mira svoje duše prisiljen vjerom i pobožnošću svojih bližnjih ponekad napušta ćeliju samoće i mir razmatranja i pokrenut ljubavlju izlazi iz svoje samoće ljudima da bi im pružio duhovnu utjehu i po njegovu su se uzoru i spasonosnu savjetu mnoge duše obratile Bogu, a već obraćeni su napredovali k višim stupnjevima u vrlinama. Pri đavlovu lukavstvu i obmani te u poniznoj dvojbi u poniznosti pitao za savjet i molio da moliš za njega, naime: sviđa li se Bogu više da sam uživa u slatkoći razmatranja ili je Bogu prijatnija spomenuta ljubav prema svojem bližnjem. Reci mu od moje strane kako se Bogu svakako više

sviđa kad kao što je spomenuto povremeno odlazi vršiti bližnjima takva djela ljubavi, kad s njima dijeli snage i milosti koje od Boga ima za sebe da bi se po tome sami obratili da revnije pristaju uz Boga i imaju udjela u njegovoj slavi nego da samo uživa u svojoj unutarnjoj utjesi i ćeliji svoje samoće. Reci mu i da će iz takve ljubavi imati veću nagradu na nebu ukoliko samo da bi vršio takvu ljubav, uvijek ide u skladu sa savjetom i voljom svog starijeg duhovnog oca. Reci mu dalje kako želim da svojoj duhovnoj djeci primi sve pustinjake i sve redovnice i osamljenike koji su bili sinovi mojeg prijatelja, onog već preminulog pustinjaka, da ih upravlja pod svojim savjetom. Treba ih sve voditi na duhovan i krepostan način svojim ljubaznim savjetom kao što ih je onaj u svojem dugom životu vodio i upravljao; jer tako se sviđa Bogu. I ako ga prihvate za duhovnog oca i budu li u poslušni u duhovnom i pustinjačkom životu, on će im biti otac, a ja majka. No ako ga netko ne bi primio za duhovna oca niti mu htio biti poslušan, onda će za takvog jednog neposlušnog biti bolje da odmah napusti njihovo društvo nego da dulje prebiva među njima. Ipak, moj spomenuti prijatelj treba ići k njima i vratiti se u svoju ćeliju onoliko često koliko mu se čini da je dobro, ali ipak uvijek po savjetu i volji svojeg starijeg oca.“

4.4.2.129 Sto dvadeset i deveto poglavlje

4.4.2.130 Sto trideseto poglavlje

Sedam godina nakon što je zaručnica imala viđenje o sedam životinja o kojima je riječ u sto dvadeset i petom poglavlju ove knjige, pojavio joj se Krist i objasnio joj kako slijedi nešto što je još nedostajalo objasniti u spomenutom viđenju.

Sin reče: „Prije sam ti rekao za sedam životinja od kojih je jedna bila kao slon koji je još stoji prislonjen na stablo i ne vidi niti trulež stabla, niti se obazire na kratkoću vremena zbog čega će se srušiti sa stablom ako vjeruje da čvrsto stoji. Zidovi njegove crkve će uništiti vatra i voda tako da neće biti nikoga da ih ponovno sagradi jer su ih izgradili bezbožnici; zemlja će biti opustošena; stanovnici će si željeti smrt; ali ona će bježati od njih i zli će vladati nad pravednima. To se sve tako i ispunilo. Znaj i kako je druga životinja koja je bila ohola zbog kamena čistoće sad primila rogove jednog janjeta; zato je želim podučiti kako treba skakati preko zidova i

kako stajati u časti. Jer sviđa mi se poniznost te životinje i zato mu reci da se njegova crkva već popela na najvišu stepenicu i dugo je stajala u oholosti. Zato sam treba raditi na tome da svećenstvo živi u većoj suzdržljivosti, smanji neumjerenost u piću, odloži pohlepu i primi strah, inače će nevoljama biti poniženo i njegov pad će biti tako težak i velik će se za njega čuti i u drugim zemljama.“

Nakon smrti spomenutog biskupa i izbora njegova nasljednika, Gospodin je razgovarao sa mnom i reče: „Znaj da je ovaj biskup, nasljednik prvog spomenutog biskupa, koji se sad uzdigao na biskupsku čast bio jedan od pet slugu koje kralj nije htio slušati ako ne bi primili jasnije oči. Taj se biskup sad uzdigao, ali treba dobro pripaziti i pri mojem će sudu vidjeti kako se uzdigao. Upozoravam ga o Joabovu padu. Taj je bio pun mržnje prema onima koji su bili bolji od njega; oslanjao se na svoje vlastite savjete; njegova odvažnost je bila velika i zato se uobrazio iznad svojih snaga i davao je prednost svojem odabraniku umjesto onome kojeg je odabrao Bog. Jedan savjet je koristan za tog biskupa, naime da svojoj pameti postavi mjeru i uvijek pazi ne na ono što može, već što priliči.“ Kad je bio u dvojbi je li korisno u svrhu oprosta svojih grijeha ići u Rim, pitao me i dok sam molila, odgovori mi Majka Božja i reče: „Ako ovaj biskup u svojem srcu misli da mu je potrebna pomoć svetih, onda može doći u Rim na oprost; jer doći će vrijeme kad će mu to biti korisno. Također treba paziti da se pticama grabljivicama koje su već prodrle odrežu kandže da ne bi mogle nastanjivati najviše vrhove stijena jer će onda više štetiti zajednici naroda, a ni on sam neće ostati slobodan od nevolja. Zato trebaš znati da životinja o kojoj sam ti govorila da se boji kad vidi svoju sjenu i svoju korist vidi u bijegu označava onoga koji ima revnost za spas duša, koji ne gubi hrabrost zbog govorenja suparnika, niti se govorima ulizica daju zavesti na oholost, koji je također spreman umirući izaći iz svijeta, ali i spreman ako mi se svidi živjeti radi moje časti. Zato ću mu požuriti ususret usred puta kao otac svojem sinu i izvući ću ga iz njegova zatvora kao milosrdni sudac da ne bi vidio buduće zlo. Onaj pak koji ustraje u svojoj gubi, umrijet će s onima koji su si napunili trbuh i bit će pokopan suđen s gubavima i neće sjediti kod onih koji sude svijet.“

4.4.2.131 Sto trideset i prvo poglavlje

Još jedna objava o slavi anđela koja se dogodila na brdu Gargano.

Gospođa Brigita je na brdu Gargano vidjela mnoštvo anđela koji su pjevali i govorili: „Blagoslovljen Ti, naš Bože, koji jesi, bit ćeš i bio si bez početka i bez kraja. Ti si nas duhove stvorio na Tvoju službu kao i na utjehu i zaštitu ljudi. Ali tako smo poslani koristiti ljudima da nam nikad ne nedostaje Tvoja slatkoća, Tvoja utjeha i Tvoj pogled. No budući da ljudima činimo kao nepoznati, na ovom si mjestu htio pokazati svoj blagoslov i naše dostojanstvo koje si nam dao i da bi čovjek mogao naučiti voljeti Te i željeti našu pomoć. Ali sad ovo mjesto koje je dugo bilo držano u častima mnogi preziru i stanovnici zemlje se više približavaju nečistim dusima nego nama jer s većom revnosti slijede njihova nadahnuća.“ Gospođa odgovori: „O, Gospodine, moj stvoritelju i otkupitelju, pomogni im da odustanu od grijeha i cijelim srcem zahtijevaju Tebe.“ Na to joj Gospodin reče: „Naviknuti su na prljavštinu i daju se odgojiti samo udarcima. Kad bi se bar prepoznali u stezi i došli k prisebnosti!“

Ovdje počinju objave svete Brigite svećenicima i papama.

4.4.2.132 Sto trideset i drugo poglavlje

Krist govori o pet dobrih darova koje je dao svećenicima i o pet suprotstavljenih stvari koje čine zli svećenici.

„Ja sam kao čovjek koji želi napustiti svijet i najbolje što ima predati svojem najdražem prijatelju. Tako sam ja svećenicima koje sam izabrao ispred svih anđela i ljudi povjerio ono što mi je najdragocjenije kad sam otišao sa svijeta i dao sam im pet darova. Prvo, svoju vjeru; drugi, oba ključa za nebo i pakao; treće, iz neprijatelja učiniti anđela; četvrto, da mogu posvetiti moje tijelo što ne može nijedan od anđela; peto, da svojim rukama doticati moje najčišće tijelo. Ali sad sa mnom postupaju kao Židovi koji su poricali da sam uskrisio Lazara, već su proširili glasinu da namjeravam biti kralj, odbijam porez i želim opet podići hram u tri dana. Tako i svećenici ne

govore o mojem čudesnu životu niti podučavaju moj nauk, već ljubav svijeta, propovijedaju svoju požudu i ono što sam učinio za njih smatraju ničim. Drugo, izgubili su ključ kojim bi bijednima trebali otvoriti nebo; ali onaj kojim se otvara pakao vole i drže ga spremljenog u finom platnu. Treće, čine nepravednika iz pravednika, đavla iz jednostavnoga, ranjena iz zdrava jer svatko tko im pristupi s tri rane, od njih će primiti četvrtu; dođe li k njima s četiri, napušta ih s petom; jer nakon što grešnik vidi loš primjer svećenika, ohrabruje se griješiti i počinje hvaliti grijehom koji je prije smatrao sramotnim. Zato će biti prokleti više nego ostali jer svojim životom jer se svojim životom upropaštavaju i svojim primjerom ozljeđuju druge. Četvrto, svojim me ustima prodaju umjesto da me svetkuju. Gori su od Jude. Juda je prepoznao svoj grijeh i pokajao se zbog njega iako na neplodan način; nazivaju se pravednima i prave se kao da jesu. Juda je grešnički novac donio natrag kupcima; ovi pak ga koriste za svoje potrebe. Juda me prodao prije nego što sam otkupio svijet; ovi nakon što sam otkupio svijet ne suosjećaju s mojom krvi koje više vrišti za osvetom nego Abelova. Juda me prodao samo zbog novca; ovi to čine za svaku nagradu jer k meni dolaze samo onda kad se nadaju nekoj koristi. Peto, postupaju sa mnom kao Židovi. Što su ovi učinili? Položili su me na drvo; ovi me pak polažu na prešu i pritišću me svom silom. Možeš pitati kako kad moje božanstvo ne može patiti i kad na Boga ne može pasti nikakva protivnost i nikakva bol. Svećenici mi zbog volje koju imaju da ustraju u grijehu ne čine ništa manje tako jako gorku muku i protivnost nego kao kad bi me kad bi bilo moguće položili pod prešu; jer imaju dva grijeha: razvratnost i pohlepu i polažu me između njih; jer izvrše li pokoru zbog toga, jedva da su izvršili svoju službu opet imaju volju griješiti čime me pritišću kao preša. Uzdržavaju proklete žene i dovode ih na sigurna mjesta da zadovolje svoju požudu i odbiju me. Dodvoravaju im se i uživaju u tome; mene pak, od kojeg jesu, ne žele vidjeti. Gledajte, moji prijatelji, kakvi su svećenici; gledajte, moji anđeli, kakvi su oni kojima vi služite. Da ležim pred vama kao što na oltaru ležim pred njima, nitko od vas me se ne bi usudio dotaknuti, već biste se prestrašili. No oni me izdaju kao kradljivci i izdajice, dotiču me kao bludnice, prljaviji su od pakline, ne srame se približiti se meni koji sam Bog i Gospodar slave. Zato će se dogoditi ono što se reklo Izraelu: sedmerostruko ću umnožit vašu kaznu i isto tako će zaista tih sedam muka doći nad svećenike.“

4.4.2.133 Sto trideset i treće poglavlje

4.4.2.134 Sto trideset i četvrto poglavlje

Krist kaže kako je svećenike poštovao ispred svih ljudi i anđela, a oni ga srde prije ostalih; njihovo prokletstvo je otkriveno na vječno prokletoj duši jednog svećenika.

Marija govori: „Sjeti se muke moga Sina; on upravo dolazi ovamo.“ I gledaj, pojavio se sveti Ivan Krstitelj i reče blaženoj Djevici Mariji: „U tisuću godina Božji gnjev nad svijetom nije bio tako velik.“ I dok je Sin bio došao, reče zaručnici: „Kod mene je jedan sad od početka i koliko god vremena bilo kod vas, ona su meni samo kao jedan sat. Prije sam ti govorio o svećenicima kako sam ih odabrao između svih anđela i ljudi; ali sad su mi prije drugih prvenstveno nepodnošljivi.“ I gledaj, pojavili su se đavoli; imao su dušu u rukama i međusobno su govorili: „Gledajte, tamo je borac!“ Sudac odgovori: „Iako oni koji su tjelesni ne čuju ono što je duhovno i tjelesne oči ne mogu vidjeti ono što duhovno, ipak radi ove koja je ovdje prisutna i kojoj otvaram oči razuma trebate reći s kojim pravom imate ovu dušu.“ Ono odgovore: „Naše pravo i njezin prekršaj su deveterostruki. Trostruko je bila pod nama, trostruko jednaka nama i trostruko iznad nas. Prvo pravo je što je izvana bila dobra, a iznutra zla, drugo što je ponekad bila napunjena pohlepom i proždrljivošću, ali se ponekad suzdržavala radi koristi tijela ili njegove slabosti i treće što je ponekad bila stroga u riječima i djelima dok je njezina zloba u toj strogoći gledala samo svoj dobitak. Mi to ipak nemamo jer smo izvana isto kao i iznutra, uvijek strogi u zlobi, uvijek željni zla. Trostruko je bila jednaka nama koji smo trostruko pali: ohološću, pohlepom i zavisti; to troje je i ona imala. Trostruko je bila iznad nas i veća u zlobi nego mi, ona koja je bila svećenik i koja je ophodila Tvojim tijelom. Prvo jer nije čuvala svoja usta kojima je trebala govoriti Tvoje riječi, već je Tvoje riječi iznosila kao da pas laje. I kad je govorila Tvoje riječi, bojali smo se kao onaj koji čuje neki strašni zvuk; odjednom uplašeni, povukli smo se od nje. Ali ona je ostala stajati bez straha i srama. Drugo, nije čuvala svoje ruke kojima je doticala Tvoje najčišće tijelo, već ih je prljala svakim uživanjem. I kad je svojim rukama doticala Tvoje tijelo koje je nakon izgovaranja riječi bilo isto ono

koje se nalazilo u Djevičinu tijelu i koje je razapeto, bojali smo se kao čovjek koji se od straha trese po cijelom tijelu, ali ne iz unutarnje ljubavi, već iz straha od Tvoje moći i veličine Tvoje snage. Ona pak je stajala nepreplašena i nije se brinula ni zbog čega. I kad Te prinijela na svoja usta koja su bila kao posuda uprljana svakom prljavštinom, bili smo kao ljudi čije snage su se izgubile i kao onaj kojem nedostaje svaka snaga i kao mrtvi od straha, iako smo besmrtni; no ona se nije bojala i nije se zaprepastila od doticanja Tebe. Budući da gospodaru slave ipak ne priliči ući u tako sramotnu posudu, Ti si odstupio svojim božanstvom i čovještvom i dok je ostala sama, mi koji smo dugo vremena bili otišli smo se vratili. U svemu tome nas nadilazi u zlobi i zato je posjedujemo s pravom. Budući da si Ti pravedan sudac, izraci nam osudu nad njom.“ Sudac odgovori: „Čujem što tražite; ti pak, bijedna dušo, govori tako da ova čuje kakvu si volju imala pri svojem kraju dok si još bila u užitku svojeg razuma i snage svoga tijela?“ Ona odgovori: „Moja je volja bila neprestano griješiti i nikad od toga ne odustati; no budući da sam znala da neću stalno živjeti, namjeravala sam griješiti sve do zadnjeg časa i u takvoj namjeri se dogodilo moje odvajanje od tijela.“ Na to sudac reče: „Tvoja savjest je tvoj sudac. Zato u svojoj savjesti reci kakvu osudu zaslužuješ?“ Duša odgovori: „Moja osuda je najgorkija i najgora muka koja će trajati bez kraja i bez sveg milosrđa.“ Potom su đavoli nakon što su čuli njezinu presudu pošli s njom. Na to Gospodin reče: „Gledaj, zaručnice, što moji svećenici rade; izabrao sam ih ispred svih anđela i ljudi i poštovao iznad svih; ali oni me srde ispred svih Židova i pogana i ispred svih đavola najviše.“

4.4.2.135 Sto trideset i peto poglavlje

Krist pokazuje kakvu je ljubav iskazao svećenicima. No oni su nezahvalni i kao preljubnica preziru Krista tako da vole tri druga ljubavnika, svijet, tijelo i đavla. To objašnjava na duši nedavno umrlog svećenika koji je vječno proklet.

„Ja sam kao zaručnik koji svoju zaručnicu svom ljubavlju uvodi u svoju kuću. Tako sam svećenike sjedinio sa svojim tijelom da bi oni mogli biti u meni i ja u njima. Ali oni mi čine kao preljubnica koja svojem suprugu govori: 'Tvoje riječi mi se ne sviđaju, tvoje bogatstvo je isprazno, tvoje radovanje kao otrov.' Njoj muž blago

odgovori: 'Moja zaručnice, poslušaj me radije čekaj; jer tvoje riječi trebaju biti moje i moja volja tvoja, moje bogatstvo tvoje i tvoje radovanje moje.' Ali ona uopće ne želi slušati i ide onoj trojici. I nakon što je otišla toliko daleko da se zaručnika više nije vidjelo, reče prvi od njih, svijet: 'Ovdje se putovi razilaze; ja je ne mogu dalje slijediti, zato želim imati cijelo njezino bogatstvo.' Drugi, naime tijelo, reče: 'Ja sam smrtno i bit ću hrana crvi, a ona je besmrtna, zato ću je ovdje napustiti.' Treći, to jest đavao, reče: 'Ja sam besmrtan i bit ću bez kraja; budući da je htjela biti bez svojeg muža, slijedit će me bez prestanka.' Jednako tako mi čine oni prokleti svećenici. Trebaju biti moj ud i tako se isticati od ostalih kao prst na ruci; ali oni su zlobniji od đavla i zato će dublje potonuti u paklu ako se ne poprave. Zovem ih kao zaručnik. Sve što mogu činim za njih; ali što više ih zovem, to se više udaljuju. Moje riječi im se ne sviđaju, moje bogatstvo im je na teret, gnušaju se mojih slatkih riječi kao otrova. Slijedim ih i opominjem kao otac koji voli, nosim ih kao dobar gospodar, ugađam im poklonima kao dobar zaručnik; ali što više zovem, to se više odvraćaju. Tri prijatelja vole više od mene, to jest svijet i tijelo; zato će ih treći, đavao, primiti i nikad više pustiti. Zato jao njima što su ikad postali svećenici i moji udovi. Svećenik koji je upravo umro je trostruko griješio: prvo, ohološću jer se odijevao kao biskup; drugo, dao je da ga hvale zbog njegove mudrosti; treće, okretao je svoju volju svemu što je htio i sviđalo tijelu. Suzdržavao se radi zdravlja tijela i činio je što mu se sviđalo, samo ne moju volju. Ali što mu je to sad koristilo? Zato je za svoju oholost preda mnom kao napola raspadnut i smrdljiv čovjek, pun čireva i raspadnuta mesa. Umjesto hvale će od mene i ljudi biti zaboravljen. Umjesto njegove vlastite volje crvi obuzimaju njegovo tijelo, a dušu đavoli koji je neprestano muče. Gledaj što ti bijednici vole i što čine! Gdje su sad njegovi prijatelji, gdje njegova dobra, gdje čast i slava? Umjesto svega toga imat će samo vječnu sramotu. Kupuju nešto malo, naime svjetovnu čast i odustaju od velikog, naime vječne radosti. Jao takvima što su se ikad rodili jer padaju dublje u pakao nego bilo tko drugi.“

Pobožna službenica Kristova gospođa Brigita svetog pamćenja je slijedeće objave imala u božanski nadahnutom viđenju dok je bila u molitvi. One su poslane

papama Klementu VI., Inocentu VI., Urbanu V. i Grguru XI. Bave se povratkom apostolske stolice i rimske kurije u Rimi reformacijom Crkve po zapovijedi svemogućeg Boga.

4.4.2.136 Sto trideset i šesto poglavlje

Dvije godine prije jubileja Krist daje zaručnici riječi sadržane ovdje i zapovijeda joj da ih pošalje papi Klementu da bi uspostavio mir između kraljeva Francuske i Engleske i došao u Italiju proglasiti godinu jubileja. Uvaženi gospodin Hemming, biskup Åboa i brat Petar, nadstojnik cistercitskog samostana u Alvastri u kraljevini Švedskoj.

Sin Božji je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Napiši ove riječi od mene papi Klementu: 'Uzvisio sam te i dao da se uzdigneš kroz sve položaje časti. Podigni se uspostavi mir između kraljeva Francuske i Engleske koji su kao opasne zvijeri, izdajice duša. Zatim dođi u Italiju i propovijedaj riječ ondje i proglasi godinu spasenja i božanske ljubavi! Pogledaj ulice popločene krvlju mojih svetih i dat ću ti vječnu nagradu. Sjeti se prošlih vremena kad si imao drskost izazvati me na gnjev, a ja sam šutio, kad si činio što si htio i nisi smio, a ja sam bio strpljiv kao da ne čujem. Zaista, moje vrijeme se približava i od tebe ću zahtijevati račun za nemar i drskost. Na isti način kao što sam dopustio da se uzdigneš kroz položaje, sići ćeš kroz druge položaje što ćeš istinski iskusiti u duši i tijelu ako ne poslušaš moju riječ. Tvoj razmetljiv jezik bit će tih. Ime kojim si zvan na zemlji bit će držano u zaboravu i sramoti preda mnom i mojim svetima. Zahtijevat ću od tebe i račun o tome kako si se nevrijedno dizao kroz položaje, iako je bilo s mojom dozvolom što ja, Bog, znam bolje nego što se tvoja nemarna savjest može sjetiti. Zahtijevat ću od tebe račun s obzirom na tvoju ravnodušnost i ponovnom uspostavljanju mira između kraljeva i tvom povlaštenom postupku s jednom od dvije strane. Nadalje, neće se zaboraviti kako su pohlepa i častohleplje cvjetali i povećali se u Crkvi u tvoje vrijeme ili kako si mogao reformirati i ispravno postaviti mnogo stvari, ali si ti, ljubitelj tijela, bio nevoljan. Ustani zato prije nego što dođe tvoj brzo dolazeći zadnji čas i ugasi nemarnost svoje prošlosti time da budeš revan u svojem gotovo zadnjem času! Ukoliko si u dvojbi

kojem duhu pripadaju ove riječi, to kraljevstvo i ta osoba u kojima su učinjeni zapanjenost i čuda su dobro poznati. Pravednost i milosrđe o kojima govorim se približavaju svugdje na zemlji. Tvoja savjest ti govori da je moje uvjeravanje razumno i moj prijedlog dobrotvoran. Da te nije spasilo moje strpljenje, bio bi se trebao spustiti niže nego svi tvoji prethodnici. Ispitaj onda knjigu svoje savjesti i pogledaj govorim li istinu!'"

Kristove riječi zaručnici u kojima spominje papu Inocenta VI. koji je bio papa nakon Klementa.

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Ovaj papa Inocent je od bolje rude nego njegov prethodnik i materijal koji je podoban primiti najbolje boje. Ali zloba ljudi traži da uskoro bude uzet iz njihove sredine; njegova dobra volja bit će mu uračunata u krunu i povećanje slave. No kad bi poslušao moje riječi knjige koje su ti dane, postao bi još bolji i oni koji bi mu prenijeli riječi bi bili okrunjeni na još uzvišeniji način."

4.4.2.137 Sto trideset i sedmo poglavlje

Objava koja dotiče papu Urbana i koju je zaručnici imala u Rimu po pitanju potvrde pravila Reda Otkupitelja, kao i o oprostima svetog Petra u lancima koje je Krist dao samostanu svete Djevice u Vadsteni.

Sin Božji reče zaručnici: „Onaj tko ima klupko od konca u kojem se nalazi najbolje zlato, ne prestaje odmatati sve dok ne pronađe zlato. Nakon što ga je pronašao, njegov vlasnik se njime služi na svoju čast i potrebu. Tako je ovaj papa Urban zlato koje je oblikovano za dobro; ali okružen je brigama svijeta. Zato idi i reci mu od moje strane: 'Tvoje vrijeme je kratko, ustani i pazi kako se mogu spasiti duše koje su ti povjerene. Predao sam ti pravilo reda koji se treba osnovati i započeti u mjestu Vadstena u Švedskoj. Proizašlo je iz mojih usta. Sad ne želim samo da ga samo potvrdiš svojim autoritetom, već i svojim blagoslovom jer ti si moj namjernik na zemlji. Diktirao sam ga i opremio duhovnim mirazom tako odobrio oproste koje ima crkva svetog Petra u lancima. Zato ti pred ljudima potvrdi ono što je potvrđeno pred

mojom nebeskom vojskom. Želiš li znak da ja ovo govorim, to sam ti već dao vidjeti jer kad si prvi put čuo moje riječi, tvoja se duša kod dolaska mojeg glasnika na duhovan način utješila. Želiš li ipak daljnji znak, bit će ti dan, ali ne kao Joni, proroku.'

Tebi pak će, moja zaručnice, kojoj sam iskazao spomenutu milost, ukoliko¸bez prethodnog davanja novca nećeš moći postići bulu i papinu milost, niti pečat potvrde za spomenuti oprost, moja milost biti dovoljna. Jer čuvat ću i potvrditi svoju riječ i svi moji sveti bit će ti svjedoci, moja Majka bit će pečat, moj Otac jamac, a moj Duh tješitelj onih koji dođu u tvoj samostan.“

4.4.2.138 Sto trideset i osmo poglavlje

Ovo je objava koju je Kristova zaručnica imala o istom papi Urbanu u Rimu prije nego što se on godine Gospodnje 1370. vratio u Avignon. Sama mu ju je predala u Montefiasconeu.

Dok je spomenuta osoba noću bdjela u molitvi, učinilo joj se kao da govori glas koji izlazi iz sjajnog kruga kao iz sunca. Taj joj je glas rekao slijedeće riječi: „Ja sam Majka Boga jer mu se tako svidjelo; ja sam i Majka sviju koji su gore u sreći. Iako djeca po svojoj volji imaju ono što im treba, ipak im se na umnažanje njihove radosti poveća veselje ako vide lice svoje majke radosno. Tako se Bogu sviđa sve na nebeskom dvoru ispuniti radošću i klicanjem nad čistoćom mojeg djevičanstva, nad ljepotom mojih vrlina, iako po moći istog božanstva na neshvatljiv način imaju sve dobro. Ja sam i majka sviju koji se nalaze u čistilištu jer sve kazne koje im pripadaju i koje moraju podnositi da bi se očistili od svojih grijeha se zbog moje molitve do neke mjere smanjuju; jer Bogu se tako sviđa da se neke od kazna koje im po strogosti božanske pravednosti pripadaju smanje. Ja sam Majka sve pravednosti koja je u svijetu. Tu pravednost je moj Sin najsavršenije volio. Kao što je majčina ruka uvijek spremna suprotstaviti se opasnostima srca svoga sina ako ga netko želi ozlijediti, tako sam i ja neprestano spremna pravednike koji su u svijetu braniti i osloboditi od svake duhovne opasnosti. Ja kao da sam i Majka svih grešnika koji se žele popraviti i koji imaju volju da ne griješe dalje protiv Boga; također sam voljna i grešnika uzeti

pod zaštitu kao ljubazna majka kad vidi kako neprijatelji prodiru na njezina sina najoštrijim mačevima. Ne bi li se ona u takvom slučaju hrabro suprotstavila opasnostima da istrgne svog sina iz ruku neprijatelja i da ga s radošću čuva u svojem krilu? Tako činim i ja i činit ću svim grešnicima koji mojeg Sina s iskrenim kajanjem i božanskom ljubavlju mole za milosrđe. Čuj ti i dobro pazi na ono što ću reći o svoja dva sina koja ću ti imenovati. Prvi kojeg imenujem je moj Sin Isus Krist koji je rođen od mojeg djevičanskog tijela da bi objavio svoju ljubav i otkupio duše. Zato se nije plašio tjelesnih bolova niti prolijevanja svoje krvi. Također nije prezirao slušati uvrede i pretrpjeti muku svoje smrti. On je sam Bog i svemoguć u vječnom radosti. Drugi kojeg smatram svojim sinom je onaj koji svoje mjesto ima na papinskom stolici, naime na Božjoj stolici u svijetu ukoliko je poslušan njegovim zapovijedima i voli ga savršenom ljubavlju. Zbog moje molitve je primio prosvjetljenje Duha Svetoga da kroz Italiju do Rima ne treba ići s nikojim drugim razlogom nego da vrši milosrđe, jača katoličku vjeru, učvrsti mir i tako obnovi svetu Crkvu. Kao što majka vodi svoje dijete kamo želi kad mu pokazuje svoja prsa, tako sam i ja papu Urbana po svojoj molitvi i djelu Duha Svetoga vodila od Avignona do Rima bez da mu se dogodila bilo kakva tjelesna opasnost. Što mi je on učinio? Sad mi okreće leđa i odvraća od mene svoje lice i kani odstupiti od mene na što ga navodi zao duh svojom obmanom; jer božanski posao mu je zamoran i sviđa mu se tjelesna korist. Vuče ga i đavao svjetovnom radovanjem jer prema svjetovnoj navici mu je njegova domovina previše draga. Vuče ga i savjet svjetovnih prijatelja koji u oku više imaju svoju ljubav i svoju volju nego Božju čast i volju ili poticanje i spas svojih duša. Uspije li mu vratiti se u zemlju u kojoj je izabran za papu, u kratkom će vremenu primiti udarac ili pljusku tako da će mu se zubi razbiti i zveckati, lice će mu postati tmurno i zamračit će se i po cijelom tijelu će mu udovi drhtati, žar Duha Svetoga će se u njemu postupno ohladiti i povući se, molitve svih Božjih prijatelja koji su pod uzdasima i suzama za njega naumili moliti će otvrdnuti i srca će postati hladna u njegovoj ljubavi i za dvije stvari će Bogu morati položiti račun. Prvo za ono što je učinio na papinskoj stolici; drugo, za ono što je propustio od stvari koje je mogao učiniti na Božju čast svojim velikim veličanstvom.“

4.4.2.139 Sto trideset i deveto poglavlje

Slijedeća objava je prva koja je po gospodinu Latinu Orsiniju poslana gospodinu papi Grguru XI.

Jedna osoba koja je bdjela i nije spavala, već je ustrajala u molitvi bila je zanesena u duhu. I izgledalo je da sve snage njezina tijela slabe; no njezino srce je bilo zapaljeno i klicalo je u žaru ljubavi; njezina duša je bila utješena, a njezin duh ojačan određenom božanskom snagom, cijela njezina svijest je bila ispunjena duhovnim razumom.

Toj se osobi onda pokazala slijedeće viđenje. Čula je slatki glas koji joj se ovako obratio: „Ja sam ona koja je rodila Božjeg Sina, pravog Boga Isusa Krista. Nakon što sam ti drugi put bila priopćila neke riječi koje je trebalo javiti papi Urbanu, sad ti opet govorim takve koje treba poslati papi Grguru. Da bi se bolje razumjele, reći ću ti ih pod usporedbom. Kao što se ljubazna majka, koja vidi svoje ljubljeno dijete kako golo i promrzlo leži na podu i nema snage da se podigne, već iz želje za majčinim milovanjem i mlijekom plače žalosnim tonom i vikom, nježnom ljubavlju smiluje, žurno pritrči sinu i podiže ga ljubaznom majčinskom rukom da ne onemoća od hladnoće i uskoro nježno miluje, blago grije majčinskom toplinom njezinih prsa i slatko ga napaja mlijekom svojih prsa, tako ću ja, Majka Milosrđa, postupiti s papom Grgurom dođe li u Rim i Italiju s namjerom da ostane i bude li imao volju kao ljubazan pastir oplakivati uzdasima i suzama milosrđa vječno prokletstvo povjerenih mu ovaca i njihove ozlijede i bolne gubitke, poduzme li dalje s poniznošću i dužnom pastirskom ljubavlju pomaknuti Crkvu u bolje stanje. Onda ću ja, Majka koja ljubi, podignuti njega sa zemlje kao golog, promrzla dječaka, to njega i njegovo srce potpuno rastaviti od svih zemaljskih radosti i sve svjetovne ljubavi koje su protiv Boga i blago ga ugrijati majčinskom toplinom moje ljubavi koja je u mojim prsima. Također ću ga nasitit svojim mlijekom, to jest svojom molitvom koja je slična mlijeku. Ah, kako su bezbrojni oni su mlijekom moje molitve uzdržavani i primaju! Nasitit ću ga tim mlijekom, to jest svojom molitvom koju ću za njega upraviti Gospodinu, mojem Bogu koji je moj Sin, da mu se svidi smilovati se i sjediniti svoga Svetog Duha s najunutarnjijom krvi srca tog pape Grgura. Onda će se tako nasititi istinskim savršenim zasićenjem da neće htjeti dalje živjeti za ništa drugo u ovom svijetu doli da može proširiti Božju čast. Gledaj, već sam mu pokazala majčinsku ljubav koju ću mu iskazati ako se pokori jer

Božja je volja da u poniznosti svoju stolicu preseli u Rim. Da se kasnije ne bi mogao ispričati neznanjem, u majčinskoj ljubavi mu upozoravajuće najavljujem što će slijediti, naime da će ako ne bude slijedio ono što je prije rečeno, nesumnjivo osjetiti šibu pravednosti, to jest gnjev mojeg Sina jer će mu se onda skratiti život i bit će pozvan pred Božji sud. Onda mu neće pomoći nikakva moć svjetovnih gospodara. Ni mudrost ni znanje liječnika neće mu koristiti, niti će mu zrak zemlje njegova rođenja koristiti da mu imalo produlji život. Ako i dođe u Rim, ali ne učini spomenuto, život će mu se skratiti i liječnici mu neće pomoći, niti će se vratiti u Avignon da mu zrak očevinske zemlje može biti koristan, već će naprotiv umrijeti.“

4.4.2.140 Sto četrdeseto poglavlje

Primijeti slijedeće četiri upute za papu: da se s poniznošću vrati u Rim, da ima naum ostati, da oplakuje pripast duša, da pokuša obnoviti Crkvu i tako dalje. Ukoliko ne učini sve te stvari, njegov će se život skratiti kao što je rečeno nakon riječi: „Sad opet.“ Zato nije dovoljno da papa jednostavno dođe u Rim, već mora provesti sve četiri upute gore. Slijedi drugo viđenje koje je istom Papi Grguru XI prenio gospodin grof de Nola.

Hvala i služba Bogu za svu njegovu ljubav i čast presvetoj Mariji, njegovoj dragoj djevičanskoj Majci radi smilovanja koje ima prema svima koje je njezin Sin otkupio svojom dragocjenom krvlju. Sveti oče, dogodilo se da jednoj određenoj osobi koja vam je dobro poznata za vrijeme bdijenja kad se nalazila u molitvi da je osjećala kako joj je cijelo srce zapaljeno žarom božanske ljubavi i posjetom Duha Svetoga. Osoba je potom čula glas koji reče: „Slušaj ti koja vidiš što je duhovno, reci ono što će ti se sad zapovjediti i napiši papi Grguru riječi koje ćeš sad čuti: ja koji razgovaram s tobom sam ona za koju je Bog imao milosti izabrati je za svoju Majku i iz čijeg tijela je primio svoje ljudsko tijelo. On, moj Sin, na papi Grguru je učinio veliko djelo milosrđa kad mu je po meni dao navijestiti svoju presvetu volju koju sam mu u prijašnjim njemu poslanim objavama dala detaljnije za prepoznati. To se više dogodilo zbog molitava i suza Božjih prijatelja nego zbog nekih njegovih prethodnih zasluga. Zato smo ja i đavao, njegov neprijatelj, vodili tešku bitku za njega. Jer u

drugom pismu sam istog papu Grgura opomenula da u poniznosti i božanskoj ljubavi žurno krene prema Rimu i tamo podigne svoju stolicu i ostane sve do smrti. Đavao pak i drugi savjetnici koje je imao savjetovali su mu da zategne i prebiva u kraju gdje se sad nalazi i to zbog zemaljske ljubavi i svjetovne utjehe rođaka i tjelesnih prijateljima. Zato đavao sad ima veće pravo i više prilika kušati ga jer je više bio poslušan savjetu đavla i tjelesnih prijatelja nego savjetu Boga i mojoj volji. No budući da papa sam želi primiti još detaljniju izvjesnost o Božjoj volji, pravilno je da mu se takva želja ispuni. Tako na najnedvojbeniji način treba znati da je ovo što nakon toga slijedi Božja volja, naime da bez ikakvog kašnjenja dođe u Italiju ili Rim, da to učini nepogrešivo i da ubrza svoj put kako bi brzo došao tako da u mjesecu ožujku ili najkasnije početkom dolazećeg travnja mora osobno doći u spomenuti grad ili neku provinciju Italije ako me želi imati za Majku. No bude li u spomenutome neposlušan, neka se na istinski način smatra uvjerenim da u ovom svijetu nikad više nikad neće biti posjećen takvom utjehom, to jest drugim posjetom ili drugom objavom, a nakon smrti će morati stajati pred govor božanske pravednosti zašto se nije htio pokoriti Božjoj zapovijedi. No pokori li se na spomenuti način, onda ću mu i ispuniti što sam mu u onoj prvoj od mene za njega određenoj objavi obećala. Činim ovom papi poznato i kako nikad u Francuskoj neće biti tako čvrst i miran mir da bi se njezini stanovnici mogli puni sigurnosti i sloge donekle radovati prije nego što narod u tom kraljevstvu kroz velika djela ljubavi i poniznosti ne ublaži Boga, mojeg Sina, nakon što su ga svojim mnogim djelima i svojim uvredama dosad izazvao na ogorčenje i gnjev. Zato neka zna kako se putovanje onih naoružanih muškaraca koji pripadaju pokvarenim društvima do svetog groba mojeg Sina tom mojem Sinu, istinskom Bogu, jednako malo sviđa kao i zlato koje je Izraelov narod bacao u vatru i iz kojeg je đavao načinio lijevano tele; jer u njima se nalazi oholost i pohlepa i ako i imaju neku volju ići do spomenuta groba, to je više iz oholosti i pohlepe za novcem nego radi Božje ljubavi i časti.“ Nakon ovih riječi je viđenje nestalo. Nakon toga je međutim Majka Božja dodala ove riječi: „Također reci biskupu, mojem pustinjaku, da zatvori i zapečati ovo pismo i nakon toga na drugi papir napravi prijepis toga koji neka otvoreno pokaže onom opatu, papinom nunciju i grofu de Noli tako da to mogu čitati i znati što je u tome sadržano. Nakon pročitaju prijepis, neka im prepusti spomenuto zatvoreno i zapečaćeno pismo koje bez kašnjenja trebaju poslati papi Grguru. Nakon

što su ga pročitali, neka im ne ostavi otvoreni prijepis, već neka ga uništi i pred njihovim očima rastrga u komade. Jer kao što će pismo tako kako je sad cijelo biti rastrgano u mnoge komade, tako će, ukoliko papa u unaprijed određeno vrijeme i godinu ne dođe u Italiju, crkve zemlje koje ga sad poslušno i pokorno slijede biti pod rukama neprijatelja rascjepkane na vrlo mnogo dijelova. Znaj i vrlo sigurno da papa na povećanje svojih nevolja neće samo čuti, već i vlastitim očima vidjeti da je ono što kažem istinito i cijelom rukom svoje moći neće moći spomenute crkvene zemlje dovesti u prijašnje stanje njihove poslušnosti i mira. Riječi pak koji ti sad govorim još se onom opatu ne smiju reći ni napisati jer se sjeme skriva u zemlji sve dok ne naraste do plodonosnog klasa.“

4.4.2.141 Sto četrdeset i prvo poglavlje

Slijedeća objava je spomenutoj Kristovoj zaručnici dana u Napulju za istog papu na blagdan svetog Polikarpa kad se vraćala iz Jeruzalema. Ovu objavu nije poslala papi jer joj nije bilo naređeno od Boga.

Krist se ukazao svojoj zaručnici gospođi Brigiti kad je molila za papu Grgura XI. i reče joj: „Pazi na riječi koje govorim, moja kćeri! Znaj da taj papa Grgur sliči paralitičaru koji svoje ruke ne može pokrenuti na posao, a svoje noge na hodanje; kao što bolest paralize nastaje iz krvi i pokvarenih sokova i hladnoće, tako ovog papu neumjerena ljubav njegove krvi i hladnoća i mlakost njegova uma drže spriječenog za mene. No trebaš znati kako će uz pomoć molitve moje Majke već i ruke i noge dovesti u pokret tako što će u ispunjenju moje volje i moje časti doći u Rim. Prema tome najsigurnije znaj da će doći u Rim i doduše započeti put prema nečem budućem dobrom, ali ga neće završiti.“ Na to odgovori gospođa Brigita: „O, Gospodine, moj Bože, napuljska kraljica i mnogi drugi mi govore da je nemoguće da dođe u Rim jer mu francuski kralj, kardinali i mnogi drugi ljudi stavljaju prepreke na put. Također sam čula kako se protiv njega dižu mnogi koji kažu da imaju Duh Božji i božanske objave i viđenja i dolaze i pod tom izlikom ga odgovaraju od dolaska. Zato se veoma bojim da će njegov dolazak biti spriječen.“ Bog odgovori: „Čula si kako se čita kako je Jeremija onih dana bio u Izraelu i imao Božjeg Duha za prorokovanje, ali

kako je onda bilo mnogih koji su imali duha snova i laži. Nepravedni kralj je vjerovao njima i zato je on zajedno sa svojim narodom došao u zarobljeništvo. Da je kralj vjerovao samo Jeremiji, moj gnjev bi se od njega odvratio. Tako je i sad jer ako se sad uzdižu mudri ili sanjari ili prijatelji ne duha, već tijela pape Grgura i savjetuju ga ili nagovaraju protiv, ja, Gospodin, ipak nisam ništa manje moćniji i vodit ću papu u Rim protiv njihove utjehe. No hoćeš li ga ti vidjeti kako dolazi ili ne, nije ti dopušteno znati.“

4.4.2.142 Sto četrdeset i drugo poglavlje

Slijedeća objava je spomenutoj Kristovoj zaručnici pokazana u mjesecu veljači za istog papu Grgura. Prenio mu ju je izvjesni pustinjak koji se odrekao biskupije.

„Sveti oče! Osoba koja je Vašoj svetosti dobro poznata bdjela je u molitvi; pala je u duhovni zanos i u duhu je vidjela sliku prijestolja. Na njemu je sjedila slika čovjeka neprocjenjive ljepote, jedan gospodin nepojmljive moći. I u dohvatu prijestolja je stajala veliko mnoštvo svetih i nebrojena vojska anđela. Pred onim koji je sjedio na prijestolju je na nekoj udaljenosti stajao biskup odjeven biskupskom odjećom i ukrasom. Gospodin pak koji je sjedio na prijestolju mi se obratio i reče: 'Meni je od mog Oca dana sva vlast na nebu i na zemlji i iako izgleda kao da s tobom razgovaram jednim ustima, ne govorim sam; jer Otac i Duh Sveti razgovaraju s tobom i iako tri osobe, ipak smo jedno u biti božanstva.' Potom je razgovarao s onim biskupom i reče: 'Čuj, papo Grgure XI., jedanaest riječi koje ti govorim i dobro pazi što ti kažem. Zašto me tako mrziš? Zašto su tvoja umišljenost i odvažnost protiv mene tako veliki? Tvoj svjetovni dvor pljačka moj nebeski. Ti mi na oholi način otimaš moje ovce i nepravedno iznuđuješ dobra Crkve koja pripadaju meni i dobra podređenih moje Crkve, uzimaš ih i poklanjaš svojim vremenitim prijateljima. Ti uzimaš i prisvajaš bez prava dobra mojih siromaha i nedolično ih razdjeljuješ svojim bogatašima zbog čega su tvoja odvažnost i drskost tako preveliki jer drsko ulaziš u moj dvor i ne štediš ono što je moje. Što sam ti učinio, Grgure? Strpljivo sam dopustio da se uzdigneš do najviše papinske časti, kroz pisma koja sam ti zbog božanskim objava poslao u Rim sam ti prorekao svoju volju tako da sam te u njima

opomenuo na spas tvoje duše i upozorio sam te na tvoj veliki gubitak. Kako mi uzvraćaš za tako mnoga dobročinstva i zašto dopuštaš da na tvom dvoru vladaju najviša oholost, nezasitna pohlepa, rasipnost koja mi je strašna i najgnusnija, beskrajna, najogavnija simonija? Osim toga mi otimaš i uzimaš bezbrojne duše kao plijen; jer skoro svi koji dođu na tvoj dvor dovodiš u paklenu vatru jer ne paziš marljivo na ono što se tiče tvog dvora dok si predstojnik i pastir mojih ovaca. I zato je tvoja krivnja ako savjesno ne promisliš što treba učiniti i popraviti za njihovo duhovno dobro. I premda sam te zbog spomenutog mogao osuditi po mjeri moje pravednosti, još te jednom u svojem milosrđu opominjem na spas tvoje duše, naime da što je brže moguće dođeš u Rim na svoju stolicu. Vrijeme prepuštam tvojoj volji; znaj ipak da što više oklijevaš, to će se više smanjiti napredak tvoje duše u svim vrlinama. Ali što prije dođeš u Rim, to će brže tvoje vrline i darovi Duha Svetoga rasti i zapalit će te božanska vatra moje ljubavi. Dođi zato i ne oklijevaj. Nemoj doći s uobičajenom ohološću i svjetovnom raskoši, već s poniznošću i vrućom ljubavi. I kad tako dođeš, zatri, iščupaj i uništi sve poroke na svojem dvoru. Udalji od sebe savjete svojih svjetovnih i tjelesnih prijatelja i slijedi duhovne savjete mojih prijatelja. Zato pristupi i ne boj se; podigni se muževno i s povjerenjem se obuci snagom; počni obnavljati moju Crkvu koju sam otkupio svojom vlastitom krvlju; mora biti obnovljena i na duhovan način dovedena svojem prijašnjem, svetom stanju; jer sad se javna kuća više drži u časti nego sveta majka Crkva. Ne budeš li slijedio moju spomenutu volju, sigurno znaj da ćeš pred cijelim nebeskim dvorom biti osuđen kao prelat kojeg se degradira, javno mu se uz sramotu i prokletstvo uzima njegova posvećena, duhovna časna odjeća i obasipa sramotom i poniženjem, proklinje i vremenito kažnjava. Tako ću učiniti tebi. Odbacit ću te od nebeskog dvora i sve što ti sad daje tvoj mir i tvoju čast će ti služiti na prokletstvo i vječnu sramotu. I svaki đavao u paklu će primiti zalogaj tvoje duše koliko god besmrtna i neuništiva bila i umjesto blagoslovom, bit ćeš ispunjen vječnim prokletstvom. Sve dok budem progledavao kroz tvoj neposluh, imat ćeš sreću. Pa ipak, moj sine Grgure, još te jednom opominjem da mi se ponizno vratiš, pokori se savjetu mene, tvog oca i stvoritelja. Budeš li me slijedio na spomenuti način, primit ću te kao ljubazan otac. Zato muževno pristupi putu pravednosti i imat ćeš sreću. Ne preziri onoga koji te voli; jer budeš li poslušan, izvršit ću nad tobom milosrđe i blagosloviti te i odjenuti i ukrasiti dragocjenom biskupskom

odorom istinskog pape, odjenut ću te samim sobom tako da ćeš biti u meni i ja u tebi i vječno ćeš biti hvaljen. '" Nakon što se ovo bilo vidjelo i čulo, ovo viđenje je nestalo.

4.4.2.143 Sto četrdeset i treće poglavlje

Četvrta objava koju je blažena Brigita poslala gospodinu papi u mjesecu srpnju godine Gospodnje 1373. Pisala je i pustinjaku koji je bio biskup i koji se onda u toj prilici nalazio kod gospodina pape u Avignonu.

„Naš Gospodin Isus Krist, gospodine biskupe, rekao mi je da vam napišem slijedeće riječi da bi ih mogli predočiti papi. Papa želi znak; recite mu: i farizeji su željeli znak. Njima sam odgovorio: kao što je Jona bio tri dana i tri noći u trbuhu kita, tako sam ja, Sin Djevice, bio tri dana i tri noći mrtav u zemlji. Nakon obećana znaka sam ja, Sin Božji, trpio, umro, bio pokopan i opet sam uskrsnuo i uzašao u svoju slavu. Tako će ovaj papa Grgur primiti znak mojeg opomene da spašava duše. Zato treba činiti djela koja se tiču moje časti i nastojati oko toga kako sačuvati duše i da moja Crkva opet dođe u prijašnje stanje i bolji red i onda će iskusiti znak i plod vječne utjehe. Drugi znak će primiti tako da ak one bude poslušan mojim riječima i ne dođe u Italiju, neće izgubiti samo vremenito, nego i duhovno i osjetiti nevolju srca sve dok živi. I ako će se ponekad činiti da njegovo srce ima olakšanje, ostat će mu grižnja savjesti i unutarnja nevolja. Treći znak je da ja, Bog, razgovaram čudesnim riječima sa ženom. I zbog čega i radi koje koristi ako ne za plod i spas i korist duša i da bi se zli popravili, a zli postali još bolji? Što se tiče prepirke između pape i Barnabe, odgovaram preko mjere mrska jer su time bezbrojne duše dospjele u opasnost. Zato mi se sviđa da bude sloga jer ako bi papa i bio protjeran od svoje stolice, bilo bi bolje kad bi se ponizio i stvorio slogu na koji god način nego da tako mnoge duše stupaju u vječno prokletstvo. O popravljanju kraljevstva Francuske neće iskusiti sve dok osobno ne dođe u Italiju. Zato, kad bi stajala vješalo i na njemu visjelo uže koje bi s jedne strane vukli bezbrojni ljudi, a s druge strane samo jedan, tako je i s prokletstvom duša i mnogi na tome rade. Prema tome neka papa gleda samo u mene i ako ga i svi odvraćaju da dođe u Rim i opiru se koliko mogu, ipak se treba pouzdati u mene i pomoći ću mu i nitko ga neće nadvladati. Kao što se mlade ptice u

gnijezdu uzdižu pri dolasku majke i vrište i raduju se, tako ću mu i ja radosno požuriti u susret, uzdići ga i častiti u tijelu i duši.“

Gospodin još reče: „Budući da papa zdvaja treba li doći u Rim kako bi ponovno uspostavio mir i moju Crkvu, želim da dođe slijedeće jeseni. Treba također znati da mi ne može iskazati ništa prijatnije od toga da dođe u Italiju.“

4.4.2.144 Sto četrdeset i četvrto poglavlje

Viđenje koje je Kristova zaručnica imala o sudu duše jednog umrlog pape.

Zaručnica je vidjela kao osobu biskupa odjevenu škapularom. Stajala je u jednoj kući pošpricana uličnom blatom. Krov te kuće je stajao kao pritisnut na mozak spomenute osobe. Crni Etiopljani s kukama i drugim alatima za nanošenje štete su okruživali kuću, ali nisu mogli dotaknuti osobu iako su je ispunili vrlo velikim strahom. Onda sam čula glas koji mi je govorio: „Ovo je duša pape kojeg poznaješ. Ova kuća je njegova duhovna naplata. Jer bavio se različitim svjetovnim stvarima i zato njegova nagrada još nije svjetleće jasna sve dok se ne očisti u čistilištu i duhovnim molitvama i Božjom ljubavlju opet ne postane čist. Krov koji kao da mu pritišće mozak je znak jedne tajne; jer krov predstavlja ljubav prema Bogu i što je ona veća, to je duša šira i viša za duhovne stvari i revnost prema Bogu. Budući da je ljubav ove duše gorjela u nekim svjetovnim stvarima i više slijedila vlastitu volju, tako je krov, koji je za Božje izabrane svjetleći i visok, uzak sve dok se ne proširi krvlju Sina Božjeg i molitvom nebeskog dvora. To što izgleda da duša nosi škapular je znak da se trudila živjeti prema pravilima redovničkog reda i svog poziva; ipak, nije se trudila dovoljno da bi mogla biti primjer napredujućima i uzor savršenima. Sad ti je dozvoljeno znati o tri djela koje je ovaj ostvario u svom životu i zbog kojih sad trpi kaznu. Prvo je da je bio neposlušan prema Bogu i svojoj savjesti pri čemu je osjećaju kajanje i grižnju savjesti; drugo je da je u nekim slučajevima dijelio radi ljudske ljubavi i u tome je slijedio svoju volju; treće je da je zanemario neke stvari da ne bi uvrijedio one koje je volio, iako ih je mogao popraviti. Ipak, trebaš znati kako ova duša ne pripada onima koji idu u pakao, a niti onima koji dolaze u teže kazne čistilišta, već

onima koji se svaki dan žurno približavaju milosti i licu veličanstva svemoćnoga Boga.“

4.4.3 Peta knjiga (Knjiga pitanja)

4.4.3.1 Predgovor

Ovdje počinje peta knjiga Kristovih božanskih objava blaženoj Brigiti iz kraljevstva Švedske. Ona je s pravom naslovljena Knjiga pitanja jer uzima tijek po pitanjima na koja Krist daje čudesna rješenja. Gospođi je objavljeno na čudesan način kao što su ona sama i njezini ispovjednici često usmeno potvrdili. Jer dogodilo se jednom da se, kad je jednog dana dok je na konju jahala prema svom dvorcu Vadsteni u društvu više prijatelja, koji su s njom jahali, dok je dakle jahala, počela moliti Bogu i u svojoj poniznosti se podizati Bogu. Odjednom je bila uzeta u duhu i jahala je prema tamo kao otuđena od sebe, podignuta iz osjetila tijela u ekstazu duhovnog razmatranja. U duhu je tad ugledala ljestve koje su čvrsto stajale na zemlji i čija je visina doticala nebo. I na njihovom najvišem vrhu vidjela je u nebu Gospodina Isusa Krista kako sjedi na čudesnom prijestolju kao suca u tijeku suđenja. Do njegovih nogu vidjela je Djevicu Mariju. A oko prijestolja se nalazila bezbrojna vojska anđela. Na sredini ljestava gospođa Brigita je ugledala jednog određenog njoj poznatog redovnika koji je onda još živio u tijelu i bio je velikog teološkog obrazovanja, no ipak put lukavstva i đavolske zlobe. Njegovi pokreti su izražavali vrlo veliki nemir i nestrpljivost; prije je izgledao da je đavao nego redovnik. Jer spomenuta gospođa je tad ugledala misli i sve unutarnje osjećaje srca i kako ih je on neurednim i vrlo nemirnim pokretima na pitajući način, kao što dolje slijedi, otkrio sucu Kristu koji je sjedio na prijestolju. Gospođa Brigita je vidjela i čula kako sudac na ta pitanja vrlo blagim i pristojnim pokretima na svako posebno odgovorio ukratko vrlo mudro i kako je povremeno naša Gospođa, Djevica Marija, razgovarala s istom gospođom Brigitom poneke riječi kao što će to ova knjiga dalje dolje iskreno objasniti. No kad je spomenuta gospođa u istom trenutku cijelu tu knjigu u glavi imala u jednoj i istoj objavi i u međuvremenu bila došla do spomenutog dvorca, njezini prijatelji su uzeli uzde njezina konja i počeli su je tresti kako bi je probudili iz one ekstaze. Nakon što je opet bila došla k sebi, vrlo se žalila da joj je sad oduzeta tako velika božanska

slatkoća. Ova knjiga pitanja je onda bila tako djelotvorno ostala utisnuta u njezinu srcu i na taj način u njezinom pamćenju kao da je potpuno urezana u mramornu ploču. Ona pak je to odmah na zapisala na svojem jeziku što je njezin ispovjednik riječima prenio na latinski jezik kao što je njegovao prevoditi i druge knjige.

Ova knjiga pitanja je podijeljena na ispitivanja podijeljena na pitanja. Jer sadržava šesnaest ispitivanja i u svakom je sudac Krist upitan za izvjesne, sumnjive stvari. Na to odgovara oštro i čudesno tako da svako ispitivanje sadrži određen broj pitanja. Nakon toga slijede rješenja i odgovori na to kao što je u nastavku knjige opsežnije sadržano.

Gledala sam prijestolje u nebu na kojem je Gospodin Isus Krist sjedio kao sudac. Do njegovih nogu je sjedila Djevica Marija, a oko prijestolja se nalazila vojske anđela i bezbrojno mnoštvo svetih. S tim je sucem razgovarao jedan redovnik, veliki učenjak u teologiji, koji je stajao na visokoj stepenici ljestava koje su se oslanjale na zemlju i čiji je gornji kraj doticao nebo, pod vrlo nemirnim i nestrpljivim pokretima kao punima zlobe i lukavstva na pitajući način ovako:

4.4.3.2 Prvo ispitivanje

Prvo pitanje: Suče, pitam te. Dao si mi usta; zar ne trebam govoriti što mi se sviđa?

Drugo pitanje: Dao si mi oči; zar time ne trebam gledati ono što me raduje?

Treće pitanje: Dao si mi uši; zašto njima ne bih slušao što mi se sviđa?

Četvrto pitanje: Dao si mi ruke; zašto njima ne bih činio što mi je prijatno?

Peto pitanje: Dao si mi noge; zašto njima ne bih hodao prema svojim željama?

Kristov odgovor

na prvo pitanje. Sudac koji je sjedio na prijestolju i čiji su pokreti bili blagi i pristojni odgovori i reče: „Prijatelju, dao sam ti usta da bi na razuman način govorio što je korisno tvojoj duši i tvojem tijelu kao i da bi govorio ono što služi meni na čast.“

Odgovor na drugo pitanje: „Drugo, dao sam ti oči da bi vidio zlo od kojeg treba bježati i spasonosno koje treba sačuvati.“

Odgovor na treće pitanje: „Treće, dao sam ti uši da bi čuo što je istinito i pristojno.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Četvrto, dao sam ti ruke da bi njima radio što je nužno za tijelo i nije štetno za dušu.“

Odgovor na peto pitanje: „Peto, dao sam ti noge da bi se udaljio od ljubavi prema svijetu i da bi došao miru i ljubavi svoje duše kao i meni, svojem spasitelju i otkupitelju.“

4.4.3.3 Drugo ispitivanje

Opet se pojavio redovnik kao prije na svojoj stepenici i reče: „O, Kriste, suče, ti si dobrovoljno na sebe uzeo najgorkiju muku; zašto se zbog toga ne bih trebao predati častohleplju i oholosti u svijetu?“

Drugo pitanje: „Dalje si mi dao vremenita dobra; zašto onda ne smijem posjedovati što želim?“

Treće pitanje: „Zašto si dalje mom tijelu dao udove ako ih ne smijem micati i koristiti prema svojoj volji?“

Četvrto pitanje: „Dalje, zašto si inače dao zakon i pravednost, ako ne da se čini osveta?“

Peto pitanje: „Dalje si dopustio držati mir i odmor; zašto si onda uredio umor i nevolje da ih osjećamo?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, moja strpljivost dugo podnosi oholost ljudi da bi poniznost bila uzdignuta i moja snaga otkrivena. I budući da oholost nije stvorena od mene, već je izumljena od đavla, čovjek zato mora bježati od nje; jer vodi u pakao. No poniznost treba biti sačuvana jer vodi u nebo i ja, Bog, svojim sam je riječima i primjerom učio."

Odgovor na drugo pitanje: „Dalje, vremenita dobra su dana ljudima od mene i dozvoljena da bi čovjek od toga učinio razumnu upotrebu i da bi ono što je stvoreno bilo pretvoreno u nestvoreno, naime u mene, stvoritelja, tako što me se zbog mojih dobara hvali i časti, a ne da se živi prema želji tijela."

Odgovor na treće pitanje: „Jednako su udovi tijela čovjeku dani zato da duši pokažu sliku vrlina i da mogu biti duši na službu i na snagu kao njezini alati."

Odgovor na četvrto pitanje: „Dalje su zakon i pravednost postavljeni od mene da bi bili ispunjeni višom ljubavlju i milosrđem i da bi među ljudima bili učvršćeni božansko jedinstvo i sloga."

Odgovor na peto pitanje: „Kad sam čovjeku konačno dao da može njegovati tjelesni mir i odmor, to sam učinio da bi slabost tijela bila ojačana i da bi duša primila jakost i snagu. Budući da tijelo povremeno odjednom postane bahato, sa zahvalnošću se mora podnositi kako nevolje, tako i sve čime se može popraviti."

4.4.3.4 Treće ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pokazao redovnik na svojoj prečki i reče: „O, suče, pitam te, zašto si nam dao tjelesna osjetila ako se ne trebamo micati i živjeti prema osjetilima tijela?"

Drugo pitanje: „Zašto si dao živežne namirnice i namirnice za uzdržavanje tijela, naime hranu i druge prijatnosti ako ne trebamo živjeti prema žudnjama tijela za zasićenje?"

Treće pitanje: „Čemu si nam dalje dao slobodnu volju ako ne da slijedimo svoju volju?"

Četvrto pitanje: „Zašto si dalje muškarcima i ženama dao sjeme miješanja i nagon prirode ako ne smije biti proliveno prema želji tijela?“

Peto pitanje: „Čemu drume si na kraju srcu dao volju ako ne da se voli ono što je najslađe prija i što je najslasnije za uživanje?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, dao sam ljudima osjetila i razum da bi razmišljali o putovima života i slijedili ih te da bi bježali od putova smrti.“

Odgovor na drugo pitanje: „Jednako sam dao hranu i nužno tijelu za umjerenu prehranu tijela da bi ono moglo s više snage razviti vrline duše, a ne da bi bilo oslabljeno obiljem.“

Odgovor na treće pitanje: „Dalje sam ljudima dao slobodnu volju s uvjetom da se zbog mene, koji sam njegov Bog, odrekne vlastite volje i time postigne to veću zaslugu.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Isto tako sam dao sjeme miješanja zato da na doličnom mjestu i na doličan način nikne i iz ispravnog i razumnog razloga bude plodno.“

Odgovor na peto pitanje: „Konačno, dao sam čovjeku srce zato da bi u njega mogao zatvoriti mene, svoga Boga koji sam svugdje i bezgraničan i da bi mu radost bila misliti na mene.“

4.4.3.5 Prva objava u knjizi pitanja

Djevica Marija razgovara s blaženom Brigitom i podučava je o pet vrlina koje treba imati iznutra i pet koje treba imati izvana.

Majka reče: „Kćeri, iznutra i izvana moraš imati pet stvari. Prvo izvana usta koja su čista od zlog klevetanja drugih; uši zatvorene za isprazno brbljanje; stidljive oči; ruke djelatne u dobru koje te također odvlače od ophođenja sa svijetom, noge brze za dobro. Isto tako iznutra: žarku ljubav prema Bogu; mudru želju za njim;

raspodjelu vremenitih dobara s pravednom i ispravnom namjerom i na razuman način; ponizan bijeg od svijeta; obzirno i strpljivo čekanje mojeg obećanja.“

4.4.3.6 Četvrto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se na svojoj stepenici pojavio redovnik kao gore i reče: „O, suče, zašto trebam tragati za Božjom mudrošću kad imam mudrost svijeta?“

Drugo pitanje: „Zašto trebam tugovati i plakati kad imam radost i slavu svijeta u izobilju?“

Treće pitanje: „Reci dalje zašto i kako se trebam radovati u žalosti tijela?“

Četvrto pitanje: „Isto tako zašto se trebam bojati kad imam jakost vlastite snage?“

Peto pitanje: „Zašto trebam biti poslušan drugima ako je moja volja u njezinoj vlastitoj vlasti?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, svaki onaj koji je mudar prema svijetu, slijep je u odnosu na mene, svoga Boga. Da bi se zato postigla moja božanska mudrost, nužno je se brižno i marljivo traži.“

Odgovor na drugo pitanje: „Svaki koji ima čast svijeta i njegovu radost, tjeran je uokolo različitim brigama i zapleten je u gorčine koje vode u pakao. Da dakle netko ne bi odstupio od puta za nebo, nužno je da se pobožno brine i moli i plače.“

Odgovor na treće pitanje: „Dalje je vrlo korisno radovati se u žalosti i slabosti tijela; jer tko ima žalost tijela, njemu se približava moje milosrđe i pomoću njega se taj lakše približava vječnom životu.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Dalje, svaki onaj tko je jak, jak je po meni, ali ja sam jači od njega. Zato se svugdje treba bojati da jakost ne bude oduzeta.“

Odgovor na peto pitanje: „Tko dalje u svojoj ruci ima slobodnu volju, mora se bojati i istinski prepoznati da ništa ne vodi vječnoj kazni tako lako kao vlastita volja

bez vođe. Tko zato meni, svojem Bogu, prepusti vlastitu volju tako što mi je poslušan, imat će nebo bez kazne.“

4.4.3.7 Peto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pojavio redovnik kao gore i reče: „O, suče, zašto si stvorio crve koji štete, ali ne mogu koristiti?“

Drugo pitanje: „Zašto si dalje stvorio životinje koje mogu štetiti i ljudima?“

Treće pitanje: „Zašto tijelima šalješ bolesti i slabosti?“

Četvrto pitanje: „Zašto trpiš nepravdu nepravednih sudaca koji svoje podređene muče i bičuju kao kupljene robove?“

Peto pitanje: „Naposljetku, zašto je čovjekovo tijelo mučeno još i u trenutku smrti?“

Odgovor

na prvo pitanje. „Prijatelju, ja, Bog i sudac, stvorio sam nebo i zemlju i sve što je u njima, ništa bez razloga i bez sličnosti s duhovnim. Jer kao što duše svetih sliče anđelima koji su u životu i blaženstvu, tako su duše nepravednih slične zlim duhovima koje leže u vječnoj smrti. Budući da si sad pitao zašto sam stvorio crve, odgovaram ti da sam ih stvorio da pokažem višestruku moć moje mudrosti i dobrote. Jer iako mogu naštetiti, štete samo kad ja dozvolim i kad grijeh zahtijeva da bi čovjek, koji prezire podrediti se svojem najvišem nadređenom, mogao uzdahnuti što može biti mučen i od najnižeg i znati da čovjek nije ništa bez mene kojemu i ono što je nerazumno služi, kako sve čeka moj znak.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto sam stvorio divlje životinje, na to ti odgovaram: Sve što sam stvorio nije bilo samo dobro, već i vrlo dobro i stvoreno je ili za čovjekovu korist i za njegovo ili ispitivanje preostalih stvorenja ili da bi čovjek služio samo svojem Bogu to poniznije što je sretniji od svih stvorenja. Divlje životinje štete u vremenitim stvarima iz dvostrukog razloga. Prvo, za kaznu i spoznaju zla da bi zli ljudi iz bičeva mogli prepoznati kako trebaju biti poslušni meni, svojem

nadređenom; drugo, štete i pobožnima za napredovanje u vrlinama i čišćenje i budući da se čovjek po griješenju podigao protiv mene, svoga Boga, tako se i sve što mu je bilo podređeno podiglo protiv njega.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto nad tijelo dolazi bolest, na to odgovaram da se to događa za veći oprez od grijeha i zbog poroka neumjerenosti i žderanja da bi čovjek kroz zauzdavanje tijela naučio duhovnu umjerenost i strpljivost.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto se dalje podnosi nepravedne suce? To se događa za čišćenje drugih i zbog moje strpljivosti da kao što se zlato čisti vatrom, zlobom pakosnih duše budu očišćene i odgojene i zadržane od svega nedozvoljenog. Zato i zle ljude strpljivo podnosim da bi đavlovi klasovi mogli biti odvojeni od žita dobrih i da bi se po mojoj skrivenoj pravednosti ispunila njihova pohlepa.“

Odgovor na peto pitanje: „Naposljetku, zašto tijelo pati u smrti? Pravedno je da čovjek kroz ono što griješi bude kažnjen pomoću sličnog i budući da griješi kroz neuredno uživanje, ispravno je da bude kažnjen gorčinom i primjerenom kaznom. Zato kod ponekih smrt počinje ovdje da bi u paklu trajala bez kraja; kod drugih smrt završava u čistilištu i počinje vječna radost.“

4.4.3.8 Druga objava

Djevica Marija govori blaženoj Brigiti da tko želi kušati božansku slatkoću, prvo mora kušati gorčinu.

Marija reče: „Tko je među svetima imao slatkoću duha bez da je prije okusio gorčinu? Tko dakle želi slatkoću, neće bježati od gorčine.“

4.4.3.9 Šesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pojavio isti na stepenici koji je prije bio tamo i reče: „O, suče, pitam te, zašto jedno dijete dolazi živo iz tijela svoje majke i postiže krštenje i zašto drugo umire u majčinu tijelu nakon što je primilo dušu?“

Drugo pitanje: „Zašto se dalje pravednom čovjeku događa mnogo protivnog, a nepravednom pak sve prema želji?“

Treće pitanje: „Zašto nastaju pošasti, glad i nedaće koje muče tijelu?“

Četvrto pitanje: „Zašto dalje smrt dolazi iznenada tako da se vrlo rijetko može predvidjeti?“

Peto pitanje: „Zašto podnosiš ljude koji se s umišljajem srde i zavidni su i idu u rat s namjerom da se osvete?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, tvoje pitanje ne dolazi iz ljubavi, već iz mojeg dopuštenja, zato ću ti dati odgovor kroz usporedbu riječi. Pitaš: zašto jedno dijete umire u tijelu svoje majke, a drugo živo dolazi na svijet? Razlog je slijedeći. Sva jakost dječjeg tijela je uzeta iz sjemena oca i majke; no ako začeti plod zbog bilo koje slabosti oca ili majke nema nužnu jakost, umire zbog toga brže. Mnogo toga proizlazi i iz nemarnosti i nebrige roditelja kao što je mnogo toga posljedica moje božanske pravednosti što su duša i tijelo nakon njihova sjedinjenja ranije razdijeljeni. Ipak, dušu, ako za oživljenje tijela i nije primila dulje vrijeme, ne čekaju one najteže muke, već se više približava mojem, meni poznatom milosrđu. Jer kao što se sunce kad sjaji u kuću ne vidi u svojoj ljepoti, već se vide samo zrake, tako ove duše dolaze, iako zbog nedostatka krštenja ne vide moje lice, bliže mojem milosrđu nego muci, no ipak ne kao moji izabrani.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto se pravednim ljudima događaju protivnosti? Odgovaram: Moja pravednost zahtijeva da svaki pravednik postigne što želi. No nije pravednik onaj koji primjereno svojoj poslušnosti i za usavršavanje pravednosti ne želi podnositi protivnosti i koji svojem bližnjem iz Božje ljubavi ne iskazuje dobro. Ako zato moji prijatelji razmatraju što sam ja, njihov Bog i otkupitelj, učinio za njih i obećao im i istovremeno se obaziru na to kakva je zloba u svijetu, tako mole na moju čast i za vlastiti spas, kao i da ublaže grijeh, radi opreza radije za protivnosti nego za radosti svijeta zbog čega i dopuštam da nad njih dođu nevolje. Ako ih sad neki među njima podnose i manje strpljivo, ne dopuštam da se događa bez razloga i pomažem

im u nevolji; jer kao što sin, kad je u djetinjstvu kažnjen od svoje ljubazne majke, zna malo zahvale majci jer ne shvaća zašto je kažnjen, ali kasnije, kad dođe u godine razlikovanja, zahvaljuje joj jer je kroz njezin odgoj zadržan od zla i navikao se na dobro ponašanje i odgoj, na isti način ja činim sa svojim odabranima; jer budući da mi oni predaju svoju volju i iznad svega me vole, jedno ih vrijeme opsjedaju nevolje i iako u sadašnjosti ne prepoznaju savršeno moja dobročinstva, iskazujem im što će im koristi u budućnosti. No bezbožnici, budući da se ne brinu o pravednosti i ne boje se drugima nanijeti nepravdu i koji žele prolazno i vole prijatno zemaljsko, zbog moje pravednosti imaju jedno vrijeme sreću i slobodni su od bičeva da ne bi griješili više ako bi ih dotakle protivnosti. Ipak, zlima nije dano sve što žele da bi znali da kod mene stoji ako nešto želim dati budući da i nezahvalnima činim dobro, iako ne zaslužuju.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto dalje dolaze pošasti i glad? Odgovaram: u zakonu je pisano da tko počini krađu, mora dati više nego što je uzeo; ako prema tome nezahvalni ljudi ne prime moje darove i zloporabe ih i od mi nije iskazana dužna čast, u sadašnjem vremenu opsjedam tijelo većom nevoljom da bi u budućnosti duša bila pošteđena. Ponekad pošteđujem i tijelo i kažnjavam čovjeka na onome i kroz ono što voli da me onaj, tko me nije htio prepoznati, budući da se radovao, kroz nevolju razumije i upozna.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto dalje dolazi iznenadna smrt? Odgovaram: kad bi čovjek znao vrijeme svoje smrti, služio bi mi iz straha ili bi od boli ostao bez snage. Da bi mi čovjek mogao služiti iz ljubavi i uvijek bio zabrinut za sebe, ali osiguran za mene, zato je sat izlaska svih neizvjestan i to s pravom. Jer kad je čovjek napustio što je bilo istinsko i izvjesno, bilo je nužno i pravedno da bude mučen od nesigurnosti.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto dopuštam da se ljudi, kad se njihova osvetljivost prepuni, otvore ratu? Odgovaram: svaki koji ima savršenu volju naštetiti svojem bližnjem, sličan je đavlu i njegov je ud i alat i đavlu bih nepravedno učinio kad bih mu, bez da imam pravo, uzeo njegovog slugu. Kao što me moj alat služi u svemu što mi se sviđa, tako pravednost zahtijeva da đavao u onome, tko je više njegov

nego moj ud, djeluje i čini što je njegovo, bilo za čišćenje drugih ili za okončanje svoje zlobe budući da tako dopuštam i grijeh to zahtijeva.“

4.4.3.10 Sedmo ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pojavio redovnik na svojoj stepenici i reče: „O, suče, pitam te u kojem smislu se govori o prezirnom i lijepom u svijetu?“

Drugo pitanje: „Zašto trebam mrziti lijepo svijeta kad sam lijep i od plemenitog roda?“

Treće pitanje: „Zašto se ne trebam podići iznad ostalih kad sam bogat?“

Četvrto pitanje: „Zašto se ne trebam staviti ispred drugih kad sam dostojniji časti nego drugi?“

Peto pitanje: „Zašto ne trebam težiti vlastitoj hvali kad sam dobar i dostojan hvale?“

Šesto pitanje: „Ako drugima iskažem dobro, zašto ne trebam zahtijevati nagradu?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, što je u smislu svijeta prijezirno i lijepo, to kao da je gorko i slatko. Za nešto prijezirno u svijetu drži se biti prezren od njega i trpjeti; to je gorko za pravedne i korisno za njihovo zdravlje; za lijepo u svijetu se drži biti sretan i to je zavodljiva slatkoća i kao laskajuće i varljivo zdravlje. Tko dakle bježi od ljepote svijeta i odbacuje njegovu slatkoću, neće vidjeti niti odvratno mjesto pakla, niti kušati njegovu gorčinu, već će se uzdići k mojoj radosti. Da se ne bi kušala gorčina pakla i postigla se nebeska slatkoća, nužno je više težiti za onim što je u svijetu prijezirno nego za onim što je u njemu lijepo jer od mene je sve dobro stvoreno i sve vrlo dobro, no ipak se poglavito treba čuvati onoga što bi onima, koji moje darove nerazumno koriste, moglo dati povod za štetu duše.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto se dalje ne treba hvaliti rodom? Odgovaram: ono što si primio od svoga oca je najprezrenija trulež i u tijelu svoje majke bio si kao

mrtav i potpuno nečist. Također nije bilo u tvojoj moći da budeš rođen od plemenitih ili neplemenitih, već te moja dobrota donijela na to svjetlo. Ponizi se, dakle, ti, koji si nazvan plemenitim, poda mnom, svojim Bogom koji sam učinio da budeš rođen od plemenitog i smatraj se jednakim svojem bližnjem jer ste od istog materijala, iako si ti po mojoj providnosti došao iz visokog roda, a onaj iz niskog. Ti, plemiću, boj se više nego neplemić jer što si višeg plemstva i bogatstva, to će stroži račun biti tražen od tebe i isto tako će te čekati teži sud jer si primio više.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto se ne smije umisliti bogatstvom? Odgovaram: Bogatstva svijeta ti pripadaju samo za potrebe tvojeg uzdržavanja tijela i tvoga odijevanja. Jer svijet je napravljen zato da bi čovjek radom postigao uzdržavanje svoga tijela i vratio se u poniznosti meni, svojem Bogu kojeg je, postavši neposlušan, prezreo, kako me u svojoj oholosti zanemario. No kažeš li da su vremenita dobra tvoja, kažem ti izvjesno da kao da si nasilno prisvajaš ono što imaš iznad svoje potrebe. Jer vremenita dobra trebaju sva biti zajednička i iz ljubavi za potrebite jednaka. No ti prisvajaš u obilje ono što bi trebalo iz samilosti biti dano drugima, iako i mnogi na razuman način ispred drugih imaju mnogo toga što razumno posjeduju i pametno razdjeljuju. Da na sudu ne bi bio teško optužen da si primio veće nego drugi, za savjetovati ti je da se u oholijem uzdizanju i gomilanju bogatstva ne smatraš ispred drugih. Jer kao što je prijatno u svijetu posjedovati više vremenitog nego drugi i imati obilje, tako je na sudu strašno i preko mjere teško ako se dozvoljeno ne upotrijebi razumno.“

Odgovor na četvrto i peto pitanje: „Zašto se dalje ne treba tražiti vlastita hvala? Odgovaram: nitko nije od samog sebe dobar osim mene, Boga, i svaki koji je dobar, od mene je. Ako zato ti, koji si ništa, tražiš svoju vlastitu hvalu, ali ne moju, iako od mene dolazi svaki savršeni dar, tvoja je hvala isprazna i vrijeđaš mene, svoga stvoritelja. Kako zato sve dobro koje imaš dolazi od mene, tako samo meni pripada sva hvala i kako ti ja, tvoj Bog, dajem sve vremenito, snagu i zdravlje, savjest i oštroumnost izmisliti ono što ti je najkorisnije, kao i vremena i život, tako zbog svih tih dobara biti čašćen tako što sa dodijeljenim postupaš dobro i razumno. No ako to upotrebljavaš loše, tako je krivnja kao i nezahvalnost na tvojoj strani.“

Odgovor na šesto pitanje: „Zašto se dalje za dobra djela u sadašnjosti ne treba tražiti vremenito vraćanje? Na to ti odgovaram: svaki koji drugome iskaže dobro u namjeri da od ljudi ne očekuje vraćanje, već im želi dati kao ja, Bog, primit će najveće za najmanje, vječno za vremenito. No tko želi zemaljsko za vremenito, primit će što želi, no izgubit će vječno. Da bi se dakle željelo vječno umjesto prolaznog, korisno je ne kod ljudi, već kod mene tražiti svoju plaću.“

4.4.3.11 Osmo ispitivanje

Dalje se pojavio redovnik na ljestvama i reče: „O, suče, pitam te zašto dopuštaš da u hramovima pogana budu postavljeni bogovi i uživaju čast jednako tebi samome kad je tvoje kraljevstvo plemenitije od njihova?“

Drugo pitanje: „Zašto dalje ne dopuštaš da ljudi u ovom životu ne vide tvoju slavu da bi je to žarkije željeli?“

Treće pitanje: „Ako su dalje tvoji sveti i anđeli plemeniti i sveti iznad svih stvorenja, zašto se ne daju vidjeti od ljudi u ovom životu?“

Četvrto pitanje: „Ako je dalje muka pakla tako strašna da se ništa s time ne može usporediti, zašto ne dopuštaš da ljudima u ovom životu postane vidljiva da bi se pobjeglo od nje?“

Peto pitanje: „Kad su na kraju đavoli tako unakaženi i bez usporedbe odvratni, zašto se ne pojave ljudima vidljivi kad ih onda nitko ne bi slijedio niti im dao svoje odobravanje?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, ja sam stvoritelj svih stvari; zlome ne činim nikakvu veću nepravdu nego dobrom jer sam pravedan. Moja pravednost je da ulazak u nebo treba biti postignut postojanom vjerom i razumnom nadom i žarkom ljubavlju. Sve što se u srcu voli više i vrućije, na to se češće misli i to se češće moli; tako su i bogovi koje se izlaže u hramovima, iako nisu bogovi i stvoritelji jer samo je jedan stvoritelj, naime ja, Bog Otac, Sin i Duh Sveti, ipak od vlasnika hramova, ljudi,

više voljeni od mene da bi im u svijetu išlo dobro, ali ne da bi živjeli sa mnom. Kad bih sad uništio ono što ljudi vole više od mene i kad bih dao da me mole protiv svoje volje, činio bih im nepravdu kad bih im uzeo ono što žele svojom slobodnom voljom. Budući da nemaju vjeru u mene i u srcu se nečemu raduju više nego meni, na razuman način dopuštam da ono što vole i srcem žele, također izvana ostvare djelom i budući da svoje vlastito stvorenje vole više od mene, njihova stvoritelja kojeg su iz njegovih znakova i djela mogli istinito prepoznati da su htjeli upotrijebiti svoj razum, tako je, budući da su zaslijepljeni, njihovo stvorenje prokleto i prokleti su njihovi idoli, a oni sami će na sramotu i zbog svojeg budalaštva biti suđeni jer nisu htjeli uvidjeti kako sladak sam ja, njihov Bog koji sam iz vruće ljubavi stvorio i otkupio ljude.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto dalje moja slava nije vidljiva? Odgovaram: moja slava je neizreciva i u ljupkosti s ničim usporediva. Kad bi sad moja slava mogla vidjeti takva kakva jest, čovjekovo raspadljivo tijelo bi postalo nemoćno i slabo kao osjetila onih koji su gledali moju slavu na gori. Tijelo bi se također od radosti duše prestalo raditi i ne bi zadržalo postojanost za tjelesni rad. No budući da se bez rada ljubavi ne događa ni pristup nebu i da bi vjera imala svoju nagradu, a tijelo bilo sposobno raditi, moja je slava jedno vrijeme skrivena da bi iz želje i vjere u vječnosti mogla biti gledana to sretnije i bogatije.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto se dalje sveti ne vide kakvi jesu? Odgovaram: kad bi moji sveti javno postali vidljivi i na vidljivi način govorili, bila bi im iskazivana čast jednako kao i meni i vjera ne bi imala zaslugu, slabost tijela također ne bi izdržala pogled na njih. Zato se moji sveti niti ne čuju niti ne vide kakvi jesu da bi sva čast bila iskazana meni i da bi čovjek znao da se nikoga ne treba voljeti više od mene. No ako se moji sveti povremeno i ukažu, ipak se ne daju pokazati u obliku slave u kojoj se zaista nalaze, već u obliku sa sakrivenim obiljem snage u kojem mogu biti gledani bez pomutnje tjelesnog razuma.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto dalje muke pakla ne postaju vidljive? Odgovaram: kad bi se muke pakla kakve jesu pokazale vidljive, čovjek se bi od straha potpuno ukočio i nebesko tražio iz straha, ne iz ljubavi. No budući da nitko ne treba tražiti božansku radost iz straha od kazne, već iz božanske ljubavi, kazne se drže skrivenima. Jer kao što dobri i sveti ne mogu kušati onu neizrecivu radost kakva

je prije odvajanja tijela i duše, tako i zli ne osjećaju muku, već nakon što je duša odijeljena od tijela, iskustvom osjećaju ono što razumom nisu htjeli provjeriti kad su mogli.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto se dalje đavoli ne ukazuju vidljivi? Odgovaram: kad bi njihova odvratna ružnoća bila gledana, duša gledaoca bi od samog pogleda postala nerazumna; cijelo tijelo bi treslo kao ono drhtećeg čovjeka, srce također kao da bi od straha umrlo obezdušeno; i noge bi bile izvan stanja da nose preostale udove. Da bi duša postojano ostala u svojem razumu i srce bilo budno u mojoj ljubavi i tijelo ostalo dovoljno jako da radi u mojoj službi, ružnoća đavola se drži skrivenom da bi istovremeno njihova zloba i drskost bili zauzdani.“

4.4.3.12 Treća objava

Krist razgovara sa svojom zaručnicom, blaženom Brigitom, i daje joj poduku kroz usporedbu o jednom liječniku koji zaista liječi i jednom lažnom koji ubija i o jednom čovjeku koji postupa prema procjeni i govori: „Od ruke čovjeka koji prima grešnike, koji, kada im pruža pomoć ili prigodu za griješenje, umiru u svojem grijehu, Bog će zahtijevati duhovnu smrt tih duša; no ako ih primi da bi prestali griješiti, da bi se od njega dali podučiti u vrlinama i poprave se, on i oni će imati veliku zaslugu od Boga.“

Sin Božji reče: „Ako je u kući bolesnik i k njemu uđe valjan liječnik, on odmah po vanjskim znakovima rasuđuje kakvu bolest onaj ima. Kad sad liječnik zna patnikovu bolest i da mu lijek nakon kojeg uslijedi smrt, optužen je da je ubojica i nije pravi liječnik. Vrši li netko tko ima znanje liječenja medicinu za plaću svijeta, od mene neće primiti nikakvu nagradu. Ipak, bavi li se netko medicinom iz ljubavi prema meni i radi moje časti, dužan sam ga nagraditi. No kad netko nije majstor medicine, već prema svojoj procjeni vjeruje da je bolesnome ovo ili ono korisno i da mu to u dobroj namjeri, on ne smije biti okrivljen za ubojstvo ako bolesnik umre, ali mora biti smatran kao budalast i drzak čovjek, a bude li od njegova lijeka bolesnik zdrav, onda on ne smije primiti plaću majstora, već čovjeka koji lijek nije dao prema znanju, već po procjeni. Reći ću ti što to znači: oni tebi poznati ljudi su duhovno bolesni, skloni oholosti i pohlepi i slijede vlastitu volju. Ako im jedan od njihovih prijatelja, kojeg

uspoređujem s liječnikom, pruži pomoć i savjet nakon čega se prekorače u oholosti i častohleplju i duhovno umru, od njegove ću ruke zaista zahtijevati njihovu smrt; jer iako umiru kroz vlastitu nepravednost, on ipak, budući da je po svojoj pruženoj usluzi uzrok njihove smrti, neće biti slobodan od kazne. No ako je, vođen prirodnom ljubavlju, prijateljski prema njima i podiže ih u svijetu radi svoje utjehe i časti svijeta, od mene mu neće biti pružena plaća. Ako pak kao dobar liječnik razmišlja o njima i govori si: 'Bolesni su i potreban im je lijek i zato ću im, koliko god im on bio gorak, budući da je ljekovit, pružiti svoj lijek da ne bi umrli preoštrom smrću; zato ću ih kratko zaustaviti, ali im dati hranu da ne umru od gladi; pružit ću im odjeću da mogu uvaženo nastupati primjereno njihovu staležu; zadržat ću ih i pod svojim vodstvom da ne bi postali ponosni; opskrbit ću ih i drugim nužnostima da se ne podignu u oholosti i kroz drskost ne postanu neobuzdani, niti da imaju razlog drugima naštetiti.', takav liječnik će od mene primiti veliku plaću jer mi je takvo ponašanje prijatno. No misli li si njihov prijatelj i govori: 'Pružit ću im nužno, ali ne znam je li im korisni ili ne, no vjerujem da se Bogu ne sviđa ili da je protivno njihovu spasenju.', i umru li onda nakon njegova dara, prijatelj neće biti optužen za ubojstvo, već zbog svoje dobre volje i pobožne namjere u kojoj više voli njihove duše, iako prijatelj neće primiti putu plaću, bolesni će ipak imati olakšanje i ojačati svoje zdravlje koje bi, da ljubav nije pripomogla, teško postigli. Ipak je ovdje potreban savjet; jer prema općoj poslovici divlja životinja ne šteti tako dugo dok je zatvorena i ako u svojoj zatvorenosti prima nužnu hranu, postaje jaka i jednako bodra kao životinja koja ima vlast svoje slobode. Budući da su oni, čija krv i srce traže što je visoko, te vrste i njihova volja to više žeđa što više prije, njihov prijatelj im ne treba dati priliku za takve žudnje; doduše, žude za tim, ali ne mogu zadovoljiti svoj apetit.“

4.4.3.13 Deveto ispitivanje

Prvo pitanje. Nakon ovih riječi pojavio se redovnik na svojoj stepenici i reče: „Suče, pitam te zašto se pokazuješ tako nejednak u svojim darovima i milostima da si svoju Majku stavio ispred svih stvorenja i uzvisio je iznad anđela?“

Drugo pitanje: „Zašto si dalje anđelima dao duh bez tijela i da ostanu u nebeskoj radosti, a ljudima zemljanu posudu i duh kao i rođenje u plaču, život u teškoći, smrt s boli?“

Treće pitanje: „Zašto si dalje ljudima dao razumno razumijevanje i osjetila, a životinjama nikakav razum?“

Četvrto pitanje: „Zašto si životinjama dao život, a preostalim bezosjećajnim stvorenjima ne?“

Peto pitanje: „Zašto svjetlo ne vlada noću kao i danju?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, u mojem božanstvu je sve buduće i ono što se treba dogoditi kao i ono što se dogodilo znano unaprijed i od početka je unaprijed poznato. Jer kao što je čovjekov pad, koji je dopušten od Božje pravednosti, ali nije učinjen od Boga, bio znan unaprijed, ipak nije nikako zbog tog predznanja morao nastupiti, tako je od vječnosti unaprijed znano kako se prema Božjem milosrđu treba dogoditi otkupljenje ljudi. Pitaš sad zašto sam Mariju, svoju Majku, stavio ispred svih i volio je ispred svih stvorenja. To se dogodilo jer se na njoj nalazio poseban znak vrlina. Jer kao što kod zapaljene vatre od drva koja leže okolo najbrže hvata plamen i izgara ono koje najlakše i najdjelotvornije lovi vatru, tako je bilo i kod Marije. Kad je vatra božanske ljubavi, koja se po sebi nepromjenjiva i vječna, počela gorjeti i pojavljivati se i božanstvo je htjelo postati tijelom, ni jedan stvor nije bio pogodniji i snažniji primiti tu vatru od Djevice Marije jer ni jedno stvorenje nije plamtjelo u takvoj ljubavi kao ona. I iako njezina ljubav na kraju vremena treba postati otvorena i vidljiva, već je od početka svijeta bila predviđena i tako je u božanstvu od vječnosti predodređeno da kao što joj u ljubavi nije nađen nitko sličan, tako joj niti u milosti i blagoslovu nitko ne treba biti jednak.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto sam dalje anđelima dao duh bez tijela? Na to odgovaram: U početku i prije vremena i prije svijeta, stvorio sam duhove da bi oni, obdareni slobodnom voljom, prema mojoj volji mogli radovati mojoj dobroti i slavi. Poneki od njih su postali oholi i učinili su si zlo od dobrog tako što su svoju slobodnu

volju izokrenuli neurednim pokretom. I budući da u prirodi i stvaranju nije bilo ništa zlo osim nereda vlastite volje, pali su. Ali drugi duhovi su odlučili ostati poda mnom, svojim Bogom, u poniznosti; zato su zaslužili vječnu postojanost jer je dostojno i pravedno da ja, Bog, koji sam nestvoreni duh, stvoritelj i gospodar svih stvari, također imam duhove u svojoj poslušnosti koji su finiji i pokretljiviji od ostalih stvorenja. No budući da nije priličilo da u svojoj vojsci iskusim smanjenje, stvorio sam drugo stvorenje, to jest čovjeka, na mjesto palih koji bi slobodnom i dobrom voljom trebao zaslužiti isto dostojanstvo kojeg su se anđeli odrekli. Kad bi tako čovjek imao dušu bez tijela, ne bi mogao za tako visoko dobro i zaslužiti ga, zato je, da bi se postigla vječna čast, duša spojena s tijelom. Zato su mu umnožene i nevolje da bi čovjek isprobao slobodu volju u svojim slabostima da ne bi postao ohol; dalje, da bi želio slavu za koju je stvoren i odbacio neposluh u koji je dragovoljno stupio. Zato mu je iz božanske pravednosti dodan tužan ulazak i izlazak i mučan život.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto onda životinje nemaju razumni razum jednako ljudima? Odgovaram ti: sve što je stvoreno, na čovjekovu je korist ili za njegov zov prirode i uzdržavanje ili za poduku, kaznu, utjehu i za ponižavanje. Kad bi nerazumne životinje imale razum jednako čovjeku, služile bi čovjeku na nevolju i više na štetu nego na korist. Da bi sve bilo podređeno čovjeku zbog kojeg je sve napravljeno i da bi se sve moglo bojati njega, a on sam nikoga osim mene, svoga Boga, zato im nije dana razumna spoznaja.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto dalje bezosjećajne stvari nemaju život? Odgovaram: sve što živi, umrijet će i sve živo se pokreće ako nije zaustavljeno od prepreke. Kad bi bezosjećajne stvari imale život, prije bi se pokrenule protiv nego za čovjeka. Da bi čovjeku sve služilo na utjehu, za zaštitu mu je dano što je više, to jest anđeli, i on s njima ima razum i besmrtnost duše; što je nasuprot tome nisko, naime osjećajne i bezosjećajne stvari, dane su mu na korist, uzdržavanje, poduku i vježbanje.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto cijelo vrijeme nije dan? Na to odgovaram kroz primjer. Pod svakim su prijevozom, naime kolima, kotači da bi se natovareni teret lakše kretao naprijed i stražnji kotači slijede prednje. Slično je u duhovnom. Jer svijet je jedan veliki teret koji čovjeka opterećuje brigama i nevoljama i to nije čudo; jer

budući da je čovjek prezreo mjesto mira, ispravno je da isproba mjesto teškoće. Da bi taj teret svijeta mogao biti što lakše nošen od ljudi, milosrdno su stupili izmjena i promjena vremena, naime dan i noć, vrućina i hladnoća da bi čovjek vježbao i imao mir. Jer razumno je da se gdje se sastaju suprotnosti, naime jako i slabo, popušta slabome da bi moglo postojati s jakim, inače je slabo uništeno. Tako je i s čovjekom; jer iako po snazi svoje besmrtne duše može ostati u razmišljanju i radu, zbog slabosti tijela bi podlegao i zato je stvoreno svjetlo da bi čovjek, koji ima zajednicu s višim i nižim, mogao postojati tako što preko dana radi i razmišlja o slatkoći vječnog svjetla koje je izgubio. Noć je dalje napravljena radi mira tijela ako ima želju doći na mjesto gdje niti noći, niti dana, već stalni dan i vječna slava.“

4.4.3.14 Četvrta objava

u kojoj Sin Božji vrlo lijepo hvali sve udove Djevice, svoje majke i tumači ih na duhovan način tako što ih uspoređuje s vrlinama i proglašava je vrlo dostojnom kraljevske krune.

Sin Božji reče: „U svojem božanstvu sam okrunjeni kralj bez početka i kraja; niti moja kruna nema početka i kraja; ona predstavlja moju moć koja nije imala poček i neće imati kraj. No u samome sebi sam čuvao jednu drugu krunu i ta kruna sam ja, sam Bog. Ta je kruna ipak bila pripravljena onome tko će imati najveću ljubav prema meni i tu si krunu dobila ti, moja najslađa majko, i s pravednošću i ljubavlju si je primila na sebe. Jer anđeli i drugi sveti daju svjedočanstvo o tome da je u tebi ljubav prema meni bila žarkija i tvoja kreposnost čišća od svih i sviđala mi se iznad svih. Jer tvoja glava je bila kao sjajno zlato i tvoje vlasi su bile kao zrake sunca jer tvoje vrlo čisto djevičanstvo, koje kao da je u tebi glava svih vrlina, i suzdržljivost od svih nedozvoljenih pokreta pred mojim su očima svijetlili u svoj poniznosti i svidjeli su mi se. Zato si s pravom iznad svega što je stvoreno nazvana okrunjenom kraljicom, kraljica zbog čistoće i okrunjena zbog izvrsnog dostojanstva. Tvoje čelo je bilo od takve neusporedive bjeline i predstavljalo je poštovanja dostojnu stidljivost tvoje savjesti u kojoj je sadržano obilje ljudskog znanja i slatkoća božanske mudrosti svijetli nad svima. Tvoje oči su pred licem moga Oca bile tako svjetleće da se u njima odražavao; jer u tvojem duhovnom licu i razumu tvoje duše Otac je gledao tvoju cijelu

volju i da nisi htjela ništa osim Njega niti čeznula za nečim osim njim. Tvoje uši su bile vrlo čiste i otvorene kao prekrasni prozori kad ti je Gabrijel objavio moju volju i ja, Bog, postao sam u tebi tijelo. Tvoji obrazi su bili najbolje boje, naime bijeli i crveni, jer su mi se glas tvojih djela i ljepota tvojih običaja u kojima si dnevno bila zapaljena sviđali. Zaista, Bog Otac se obradovao ljepotom tvoga obraza i nikad svoje oko nije odvraćao od tebe i kroz tvoju ljubav su svi postigli ljubav. Tvoja usta su bila kao svjetiljka koja je iznutra gorjela i izvana svjetlila jer su riječi i pokreti tvoje duše bile iznutra goruće od božanskog razuma i izvana su svijetlile od pohvalnog reda tvojih pokreta i prekrasnog sklada tvojih vrlina. Zaista, moja najdraža majko, riječ tvojih usta je u određenoj mjeri povukla moje božanstvo na tebe i žarkost tvoje božanske slatkoće nikad nije dopustila razdvajanje između tebe i mene jer su tvoje riječi slađe od meda i saća. Tvoj vrat je usklađen na plemenit način i vrlo lijepo uzdignut jer je tvoja pravednost bila savršeno uspravljena prema meni i pokreta prema mojoj volji i nikad se nije nagnula nekoj kažnjivoj oholosti; jer kao što se vrat naginje na glavi, tako se cijelo tvoje razmišljanje i djelovanje naginjalo prema mojoj volji. Tvoja prsa su bila napunjena svakom ljupkosti tako da u meni nije ni jedno dobro koje ne bi bilo u tebi; jer pomoću slatkoće tvojih običaja navukla si na sebe sve dobro kad se mojem božanstvu svidjelo ući u tebe i mojem čovještvu stanovati kod tebe i piti mlijeko tvojih prsa. Tvoje ruke su bile lijepe kroz istinsku poslušnost i podnošenje radova. Zato su tvoje ljupke ruke dotakle moje čovještvo i na tvojim rukama sam u svojem božanstvu mirno ležao. Tvoje tijelo je bilo veoma čisto kao bjelokost i kroz drago kamenje kao ispunjena najvišim sjajem; jer postojanost tvoje savjesti i vjere nije nikad bila mlitava i niti u nevoljama nije mogla biti ozlijeđena; površine tvoga tijela, to jest tvoje vjere, bile su kao najsvjetlije zlato; kroz njih je predstavljena jakost tvojih vrlina, tvoja pamet, tvoja pravednost i umjerenost zajedno sa savršenom postojanošću jer su baš sve tvoje vrline bile dovršene kroz božansku ljubav. Tvoje noge su bile iznimno čiste i oprane i kao u obilju prekrivene mirisnim biljem jer su tvoja nada i sklonosti tvoje duše bile upravljene prema meni, tvojem Bogu, i mirisale su drugima za uzor i oponašanje. To mjesto stanovanja tvojeg tijela, duhovnog kao i tjelesnog, bilo mi je tako poželjno i tvoja duša tako prema mojem sviđanju da se nisam bojao sići s najvišeg neba k tebi i u tebi uzeti svoje prebivalište, da, u tome mi je bila najslađa radost. Zato, moja najdraža majko, onu krunu, koja je bila čuvana u meni (i koja

kruna sam doduše ja, Bog, koji sam morao postati tijelo), nitko nije smio staviti osim tebe jer si istinski majka i djevica i carica svih kraljica.“

4.4.3.15 Deseto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pojavio redovnik kao gore na svojoj stepenici i reče: „O, suče, pitam te zašto si, budući da si najmoćniji, najljepši i najkreposniji, na svoje božanstvo, koje je tako neusporedivo svjetlije od sunca, navukao takvu vreću, naime tvoje čovještvo?“

Drugo pitanje: „Kako dalje Tvoje božanstvo u sebi sve zatvara i od ničega nije zatvoreno, obuhvaća sve i od ničega nije obuhvaćeno?“

Treće pitanje: „Zašto si dalje htio tako dugo ležati u Djevičinoj maternici i nisi izašao odmah nakon što si začet?“

Četvrto pitanje: „Budući da dalje sve možeš i posvuda si prisutan, zašto se odmah nisi pojavio u onom obličju kad si navršio trideset godina?“

Peto pitanje: „Zašto si, kad po ocu nisi rođen iz Abrahamova sjemena, htio biti obrezan?“

Šesto pitanje: „Ako si bio začet i rođen bez grijeha, zašto si onda htio biti kršten?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac mu odgovori: „Prijatelju, odgovaram ti kroz primjer. Postoji vrsta grožđa čije je vino tako jako da bez djelovanja ljudi teče iz grožđa. Ako vlasnik primijeti vrijeme zrelosti, stavlja posudu ispod; ali vino ne čeka posudu, već posuda čeka vino; ako se ipak podmetne više posuda, vino se izlijeva u onu koja mu je najbliža. To grožđe je moje božanstvo koje je tako ispunjeno vinom božanske ljubavi da su svi korovi anđela time puni i sve što je jest sudjeluje u tome; no čovjek se neposluhom učinio nedostojnim njega. Kad je onda Bog, moj Otac, u od vječnosti predviđeno vrijeme htio pokazati svoju ljubav, poslao je svoje vino, to jest mene, svoga Sina, u posudu koja mu je najbliže postavljena čekala dolazak vina, naime u

maternicu djevice koja je ispred svih stvorenja imala najžarkiju ljubav prema meni. Ta me djevica toliko voljela i toliko čeznula za mnom da nije bilo sata kad me nije tražila i željela postati mojom sluškinjom; zato je primila izabrano vino. To je vino imalo tri svojstva. Prvo, jakost jer sam izašao bez čovjekova doticanja; drugo, vrlo lijepu boju jer sam vrlo lijepa izgleda sišao s najviših nebesa da bih se borio; treće, najbolju slatkoću koja opija najvišim blagoslovom. To dakle vino koje sam ja sam otišlo je zato u djevičansko tijelo da bih ja, koji sam nevidljivi Bog, postao vidljiv da bih oslobodio izgubljenog čovjeka. Sigurno sam bio mogao primiti drugo obličje, no ne bi bila pravednost u Bogu ako ne bi bilo dano obličje za obličje, priroda za prirodu i mjera zadovoljštine prema mjeri krivnje. Tko među mudrima bi mogao vjerovati i držati se toga da bih se ja, svemoćni Bog, htio toliko poniziti, primiti vreću čovještva da nije bilo one moje nezamislive ljubavi pomoću koje sam na vidljiv način htio razgovarati s ljudima? I budući da sam vidio djevicu kako gori u tako vatrenoj ljubavi, strogost mojeg božanstva je svladana i ljubav se dala vidjeti da bi čovjek opet bio pomiren sa mnom. Što se čudiš? Ja, Bog, koji sam sam ljubav i koji ne mrzim ništa od onoga što sam stvorio, nisam odredio samo da ljudima dam najbolje darove, već i samog sebe za dragocjenu nagradu da bi oholi đavoli svi bili posramljeni.“

Odgovor na drugo pitanje: „Kako dalje moje božanstvo sve zatvara u sebi? Odgovaram: Ja, Bog, duh sam; kažem i dogodi se; zapovijedam i sve mi se pokorava; ja sam istinski onaj koji je svim stvorenjima dao postojanje i život, koji je, prije nego što sam stvorio nebo, brda i zemlju, sam u sebi, koji sam nad svim i izvan svega i u svemu kao što je u meni sve i bez mene nije ništa. I budući da moj duh puše svugdje gdje želi i može sve što želi i zna sve i brži i pokretljiviji je od svih duhova tako što ima svu snagu i predviđa sve sadašnje, prošlo i buduće, zato je moj duh, to jest moje božanstvo, s pravom neobuhvatljivo i samo obuhvaća sve u sebi.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto sam dalje tako dugo ležao u tijelu djevice? Odgovaram: ja sam stvoritelj cijele prirode i svakoj sam prirodi dodijelio njoj doličan način i red i vrijeme i nastanak. Da sam sad ja, stvoritelj, odmah nakon što sam začet napustio majčino tijelo, postupao bih protiv prirodnog rasporeda i onda bi primanje moga čovještva bilo kao prividno i smatrano neistinitim. Zato sam kao druga djeca htio biti tako dugo u majčinom tijelu da bih ono, što je učinjeno dobro tako što sam uredio prirodni raspored, ispunio i u samome sebi.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto dalje odmah u vrijeme svog rođenja nisam bio velik kao u svojoj tridesetoj godini? Odgovaram: da sam to učinio, svi bi se čudili i bojali me se i slijedili me više iz straha i zbog čudesa koja su vidjeli nego iz ljubavi. I kako bi onda bile ispunjene riječi proroka koje su bile prorekle da trebam kao djetešce biti položen u jasle među životinje, obožavan od kraljeva, prikazan u hramu i progonjen od mojih neprijatelja? Da bih na sebi predočio moje postajanje čovjekom i ispunjenje izjava proroka, postupno sam rastao sa svim udovima, ja koji sam na početku svoga rođenja bio u punini mudrosti velik kao i na kraju.“

Odgovor na peto pitanje: „Dalje na tvoje pitanje zašto sam se dao obrezati? Odgovaram: iako s očeve strane svoje porijeklo ne vučem od Abrahama, s majčine strane sam ipak bio iz Abrahamova sjemena, iako bez grijeha. Budući da sam zakon odredio u božanstvu, htio sam ga ispuniti i u čovještvu da me moji neprijatelji ne bi mogli klevetati i govoriti da sam zapovjedio što sam nisam htio moći ispuniti.“

Odgovor na šesto pitanje: „Zašto sam dalje htio biti kršten? Odgovaram: svatko tko želi graditi ili započeti novi put, mora kao graditelj i početnik drugima prethoditi na putu. Starom je narodu bio dan određeni tjelesni put, naime obrezanje za znak poslušnosti i budućeg čišćenja, koji je u vjernim i zakonu poslušnim ljudima prije nego što je došla obećana istina, naime ja, Sin Božji, pokazivao određeno djelovanje buduće milosti. No kad je došla istina, u vječnosti je bilo zaključeno, budući da je zakon bio samo kao sjena, da stari put, kako je izgubio svoju snagu, mora biti ostavljen. Da bi se sad bila mogla pojaviti istina, a sjena povući i pokazati se lakši put u nebo, ja, Bog i bez grijeha rođen čovjek, iz poniznosti i drugima za uzor htio sam se dati krstiti da bih vjernima otvorio nebo. I za znak toga se kad sam se krstio otvorilo nebo i čuo se Očev glas. Duh Sveti se pojavio u obliku goluba da bi vjerni ljudi mogli znati i vjerovati da je Otac krštenim vjernicima otvorio nebo. Duh Sveti je s krštenikom i snaga mojeg čovještva u elementima, iako je djelovanje i volja Oca, mene i Duha Svetoga samo jedno. Kao što je onda došla istina, to jest kad sam došao na svijet ja koji sam istina, odmah je nestala sjena, ljuska zakona je bila slomljena i pojavila se jezgra; obrezivanje je prestalo i na meni samome je potvrđeno krštenje po kojem je mladima kao i starima otvoreno nebo i sinovi gnjeva postaju sinovi milosti i vječnog života.“

4.4.3.16 Peta objava

u kojoj Krist razgovara sa svojom zaručnicom, blaženom Brigitom, i podučava je kako ne treba brinuti za zemaljsko bogatstvo, također je podučava da ima strpljivost u vrijeme nevolja sa vrlinom savršenog poništenja i poniženja.

Sin Božji je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Marljivo motri na sebe.“ Ova pak odgovori: „Zašto?“ Gospodin joj reče: „Jer svijet na tebe šalje četiri sluge koji te žele prevariti. Prvi je briga za bogatstvo. Kad dođe, odgovori mu: 'Bogatstvo je prolazno. Za njega se mora dati to veći račun što ga se više ima u izobilju; zato se neću brinuti za njega jer ne slijedi svog vlasnika, već ga napušta.' Drugi sluga je gubitak bogatstva i šteta na dodijeljenim dobrima. Njemu odgovori ovako: 'Tko je dao bogatstva, opet ih oduzima; on zna što mi koristi; neka bude volja njegova!' Treći je nevolja svijeta. Njemu reci ovako: 'Blagoslovljen Ti, moj Bože, koji dopuštaš na nad mene dođu nevolje jer kroz nevolje prepoznajem da sam Tvoj, dopuštat da me nevolje sprječavaju u sadašnjem životu da bi me mogao poštedjeti u budućem; dodijeli mi strpljenje i jakost u podnošenju.' Četvrti je prijezir i sramota. Ovome odgovori ovako: 'Samo Bog je dobar i njemu pripada sva čast; a ja, koji sam činio čisto niska i zla djela, zašto i odakle bih trebao sudjelovati u časti, koji sam ipak dostojan svake sramote jer sam cijeli svoj život klevetao? Ili čemu mi čast služi više od sramote osim tome što izaziva oholost i umanjuje poniznost i zaboravlja Boga? Zato sva hvala i čast Bogu.' Zato čvrsto stoj protiv slugu svijeta i voli mene, svoga Boga, od sveg srca.“

4.4.3.17 Jedanaesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pokazao redovnik kao gore na svojoj prečki i reče: „O, suče, pitam te, ti si Bog i čovjek; zašto svoje božanstvo nisi učinio vidljivim kao svoje čovještvo? Onda bi svi bili vjerovali u tebe.“

Drugo pitanje: „Zašto nisi dao da se sve tvoje riječi čuju u jednom trenutku? Onda ne bi bilo nužno propovijedati iznova i iznova.“

Treće pitanje: „Zašto dalje nisi sva svoja djela učinio u jednom satu?“

Četvrto pitanje: „Zašto je tvoje tijelo raslo postupno u vremenu, a ne u jednom trenutku?“

Peto pitanje: „Zašto se na kraju kod približavanja smrti nisi pokazao u moći svojeg božanstva? Ili zašto nisi dao da se tvoja jakost vidi na neprijatelju kad si rekao: 'Dovršeno je.'?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „O, prijatelju, odgovaram tebi i ne tebi. Tebi odgovaram da bi drugima bila poznata zloba tvojih misli; no ne odgovaram tebi jer se ovo ne pokazuje na korist tebi, već pobožnima i za oprez sadašnjim i budućim živućim ljudima jer ti ne razmišljaš o tome da promijeniš svoju tvrdoglavost i zato od svoje smrti nećeš biti predan u moj život jer si u svojem životu mrzio istinski život. No drugi će, kad čuju tvoj život i smrt, prijeći preko i doletjeti u moj život jer kao što je pisano: svetima sve služi za najbolje i Bog ništa ne dopušta bez razloga. Ja ti dakle ne odgovaram kao ljudi koji govore ljudskim ustima budući da raspravljamo o duhovnim stvarima, već zato da bi ono što misliš i želiš drugima bilo izraženo kroz usporedbe. Pitaš dakle zašto svoje božanstvo nisam javno dao vidjeti isto kao i svoje čovještvo? Razlog je što je božanstvo duhovno, a čovještvo tjelesno; božanstvo i čovještvo su isto tako i bili su od početka njihova spajanja nerazdvojni i božanstvo je nestvoreno. I sve što jest u njemu je i u njemu je sve savršenstvo i ljepota. Kad bi se dakle takva ljepota i savršenstvo vidljivo dali vidjeti, tko bi trebao izdržati gledati ih očima od gline? Ili tko može samo i materijalno sunce gledati u njegovoj jasnoći? Ili koga nije zapanjio pogled munje ili prasak groma? Koliko tek onda više kad bi se gospodar munja i stvoritelj svih stvari dao vidjeti u svojoj jasnoći? Zato se moje božanstvo iz dvostrukog razloga nije javno pokazalo. Prvo, zbog ljudske slabosti tijela čiji je sastojak zemlja; jer kad bi tijelo bilo kojeg čovjeka vidjelo božanstvo, rastalilo bi se kao vosak pred vatrom i njegova bi duša klicala u takvoj radosti da bi se tijelo raspalo kao pepeo. Drugo, zbog božanske dobrote i njezine nepromjenjive postojanosti; jer kad bih tjelesnim očima htio pokazati svoje božanstvo koje sjaji neusporedivo svjetlije od vatre i sunca, postupao bih protiv samog sebe koji sam

rekao: 'Nijedan me čovjek ne vidi i živi.' Ni sami proroci me nisu gledali kakav sam u biću svoga božanstva jer i oni koji su samo čuli glas moga božanstva i vidjeli dimeće brdo, zaprepastili su se i rekli: 'Neka Mojsije razgovara s nama i slušat ćemo ga.' Zato sam ja, milosrdni Bog, da bi me čovjek mogao bolje upoznati, pokazao u obliku sličnom njemu koji se mogao vidjeti i osjetiti, naime u čovještvu u kojem je i božanstvo, ali kao prekriveno, da se čovjek ne bi prestrašio oblika koji mu nije sličan; budući da onako kako sam Bog nisam tjelesan niti imam tjelesni oblik, u svojem sam čovještvu mogao biti čut i viđen na lakše podnošljiv način.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto dalje sve svoje riječi nisam rekao u jednom satu? Odgovaram: kao što je materijalnom sastavu tijela protivno da u jednom satu uzme toliko hrane kao što bi bilo dovoljno za sićenje četiri godine, tako je bilo i protiv božanskog reda da moje riječi, hrana duše, budu izrečene u jednom satu i kao što se tjelesna hrana postupno uživa da bi se prožvakala i dovela želucu, tako i moje riječi nisu trebale biti rečene u jednom satu, već u vremenskim razmacima prema razumima onih koji su trebali učiti da bi gladujući imali od čega se nasititi, a nasićeni težili višemu.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto dalje sva svoja djela nisam učinio u jednom trenutku? Odgovaram: među onima koji su me gledali u tijelu bili su neki koji su mi vjerovali, no drugi nisu vjerovali, zato je onima koji su vjerovali bilo potrebno postupno podučavanje u riječima, ponekad bodrenje primjerima i jačanje djelima; oni pak koji nisu vjerovali trebali su moći pokazati svoju nasilnu zlonamjeru i biti podnošeni u mjeri kako je dopuštala moja božanska pravednost. Da sam sva svoja djela učinio u jednom trenutku, svi bi me bili slijedili više iz straha nego iz ljubavi; kako bi onda mogla biti dovršena tajna ljudskog otkupljenja? Kao što je zato u početku stvaranja svijeta sve učinjeno u određeno vrijeme i način, iako je sve što je trebalo biti stvoreno u predviđanju mojeg božanstva onda istodobno postajalo bez promjene, tako je i u mojem čovještvu sve moralo biti učinjeno na razuman i različit način za spas i podučavanje svih.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto je moje tijelo raslo u jednom broju godina, a ne u jednom trenutku? Na to odgovaram: Duh Sveti, koji je vječno u Ocu i meni, Sinu, pokazao je prorocima što ću ja nakon što dođem u tijelo činiti i trpjeti. Zato se

svidjelo božanstvu da primim takvo tijelo u kojem ću od jutra do večeri i iz godine u godinu moći raditi sve do cilja smrti. Da sad riječi proroka ne bi morale izgledati uzaludno, ja, Sin Božji, primio sam tijelo slično Adamovu sve do grijeha da bih u njemu bio sličan onima koje sam htio otkupiti, da bi po mojoj ljubavi zalutali čovjek bio doveden natrag, umrli mogao biti uskrišen, a prodani opet otkupljeni.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto dalje svima nisam pokazao moć svoga božanstva i da sam pravi Bog kad sam na križu rekao: 'Dovršeno je.'? Odgovaram: sve što je o meni napisano, moralo se ispuniti i zato sam sve to ispunio do zadnje točke. No budući da je mnogo toga objavljeno i o mojem uskrsnuću i uzašašću na nebo, bilo je nužno da to stigne u stvarnost. Da se tad kod moje smrti dala vidjeti moć moga božanstva, tko bi se usudio skinuti me s križa i pokopati? Za mene bi konačno bilo nešto sasvim neznatno sići s križa i oboriti razapinjatelje; no kako bi se onda ispunilo proročanstvo ili gdje bi ostala vrlina moje strpljivosti? Da sam ipak i sišao s križa, bi li onda svi i vjerovali? Ne bi li rekli da sam to učinio čarobnjaštvom? Ako su već bili nevoljni što sam što sam budio mrtve, liječio bolesne, govorili bi još gore da sam sišao s križa. Da bi zarobljeni postao slobodan, ja, slobodan, postao sam zarobljen; i da bi krivi bili otkupljeni, ja, nevin, postojano sam ostao na križu i svojom postojanošću učvrstio sve nepostojano i ojačao sve slabo.“

4.4.3.18 Šesta objava

Krist, Sin Božji, razgovara sa svojom zaručnicom Brigitom, podučava je i kaže kako se u duhovnom životu trudom i stalnom postojanošću i tako što se s poniznošću slijedi savjete starijih, kušnjama hrabrije pruža otpor, postiže mir srca i vječna slava. Navodi Jakovljev primjer koji je služio za Rahelu. Kaže da nekima na početku njihova obraćenja dolaze vrlo jake kušnje u duhovni život. Drugima dolaze u sredini i na kraju i zato se treba bojati i s poniznošću u vrlinama i nastojanju ustrajati sve do kraja.

Sin reče: „Pisano je da je Jakov služio za Rahelu i zbog veličine njegove ljubavi mu se činilo malo dana jer je veličina njegove ljubavi olakšavala posao. Kad je Jakov mislio da je postigao što je želio, bio je prevaren. Ipak, nije odustao od svog posla jer ljubav zbog teškoća ne opada sve dok ne postigne što želi. Tako je i u duhovnim stvarima. Mnogi se trude postići nebesko, muževno u molitvi i pobožnom

nastojanju. No kad misle da su došli do mira razmatranja, bivaju zapleteni u napasti i nevolje se umnažaju i kao što su se držali za kao savršene, nalaze se potpuno nesavršenima. I to nije čudo. Jer kušnje su te koje čovjeka čuvaju, čiste i usavršavaju. Zato se kod nekih kušnje umnažaju na početku njihova obraćenja duhovnom životu i oni su na kraju to više učvršćeni u savršenstvu. Drugi pak su na sredini kušani najteže ili pred kraj; ovi trebaju brižno obraćati pažnju na sebe i nikad si ne nešto umisliti, već to hrabrije raditi kao što je Laban rekao: 'Običaj je da se prvo uzme najstarija sestra' kao da je htio reći: 'Prvo se vježbaj u poslu i nakon toga ćeš imati željeni mir.' Zato, moja kćeri, ne trebaš se čuditi ako još u starosti napasti porastu; jer kao što je moguće da se živi, tako je moguće i da se bude kušan jer đavao nikad ne spava. Kako su kušnje prigoda za savršenstvo da se čovjek ne bi umislio, pokazat ću ti primjer o dva čovjeka. Jedan je od početka svojeg obraćenja kušan i ustrajao je, napredovao i postigao što je tražio; drugi je u svojoj starosti iskusio teške kušnje koje je u svojoj mladosti malo poznavao i u koje je bio tako zapleten da kao da je zaboravio sve prijašnje. No budući da je čvrsto stajao u svojoj odluci i nije odustajao od posla, iako je bio postao hladan i mlak, postigao je željeni mir srca tako što je na samome sebi prepoznao da su Božje odluke tajne i pravedne i da nije bilo onih kušnji, teško bi bio došao vječnom spasenju.“

4.4.3.19 Dvanaesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pojavio redovnik kao gore stojeći na svojoj stepenici i govoreći: „O, suče, pitam te zašto si radije htio biti rođen od djevice nego od žene koja nije djevica?“

Drugo pitanje: „Zašto nisi predočio vidljivi znak da je ona, iako majka, bila čista djevica?“

Treće pitanje: „Zašto si tako jako sakrio svoje rođenje da je bilo poznato vrlo malobrojnima?“

Četvrto pitanje: „Zašto si nakon toga pred Herodom pobjegao u Egipat i zašto si dopustio da nevina dječica budu ubijena?“

Peto pitanje: „Zašto si se dalje dao da te kleveću i da istina bude nadvladana od laži?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „O, prijatelju, radije sam htio biti rođen od djevice nego od žene koja nije djevica zato jer meni, najčišćem Bogu, priliči sve najčišće. Jer sve dok je priroda ljudi stajala u redu njihova stvaranja, nije imala izopačenje; no nakon što je povrijeđena zapovijed, pojavio se sram kao što se ljudima događa koji se, ako griješe protiv svojih vremenitih gospodara, srame udova kojima su griješili. Kad je zato sram došao do prekoračenja, odmah se umnožio neuredni nagon i uglavnom na udu koji je bio određen za stvaranje više ploda; ovaj je nagon, da ne bi ostalo prazan u plodu, Božjom dobrotom pretvoren u dobro i postavljanjem Božje zapovijedi je dopušteno djelo tjelesnog miješanja da bi priroda mogla donijeti plod. No budući da je slavnije dići se iznad zapovijedi i iz ljubavi činiti neko dobro koje netko može, svidjelo se Bogu u svojem djelu dati prednost onome što teži prema većoj čistoći i ljubavi, a to je djevičanstvo jer kreposnije i istaknutije je biti u vatri nevolje i ne gorjeti nego biti bez vatre, a ipak htjeti biti okrunjen. No budući da je djevičanstvo vrlo lijepa staza u nebo, a brak kao zemljana cesta, priličilo je meni, najčišćem Bogu, mirovati u najčišćoj djevici; jer kao što je prvi čovjek načinjen od zemlje koja kao da je, dok još nije bila zamrljana krvlju, bila djevica, tako sam i ja, Bog, htio biti primljen u djevičansku posudu i budući da su Adam i Eva sagriješili u zdravlju prirode, tako je po mojoj dobroti sve trebalo biti obnovljeno.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto vidljivim znakom nisam predočio da je moja majka bila djevica i majka? Odgovaram: sve tajne svoga utjelovljenja dao sam prorocima da bi im se moglo vjerovati to čvršće što dulje su prorekli. No da je moja majka prije i nakon mog rođenja bila djevica, za to je bilo dovoljno Josipovo svjedočenje koji je bio čuvar i svjedok njezina djevičanstva. No da je njezina krepost bila vidljivo predočena, zloba nevjernika ipak ne bi nikako prestala s klevetanjem Boga budući da čak ne vjeruju da je jedna djevica začela po moći božanstva tako što se ne obaziru da je meni, Bogu, to lakše nego suncu prodrijeti kroz staklo. I pravednost moga božanstva je zahtijevala da tajna božanskog utjelovljenja, koja je

trebala biti otkrivena u vrijeme milosti, ostane skrivena đavlu i ljudima. No sad kažem da je moja majka istinski majka i djevica tako da, kao što je kod stvaranja Adama i Eve čudesna bila moć božanstva i s njihovim je zajedničkim životom bilo povezano časno radovanje, ulazak mojeg božanstva u djevičinu utrobu otkrio je čudesnu dobrotu jer je moje neobuhvatljivo božanstvo sišlo u zatvorenu posudu bez da ju je ozlijedilo. Bilo mi je prijatno stanovati unutra kad sam ja, Bog, posvuda prisutan sa svojim božanstvom, svojim čovještvom tamo bio zatvoren; onda se otkrila i moja izvrsna moć kad sam ja, bestjelesni Bog, izašao iz maternice djevice koja je ostala netaknuta. No budući da čovjek teško vjeruje i da je moja majka prijateljica sve poniznosti, svidjelo mi se na neko vrijeme sakriti njezinu ljepotu i savršenstvo da bi majka imala vlastitu zaslugu i bila to savršenije okrunjena i da bi ja, Bog, mogao biti više čašćen u vremenu u kojem sam htio dovršiti obećanje dobrima na zaslugu, zlima na vraćanje.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto ljudima nisam htio pokazati svoje rođenje? Odgovaram: iako je đavao izgubio uzdignuće svojeg prvobitnog dostojanstva, ipak nije izgubio znanje koje ima za kušanje pobožnih i vlastitu sramotu. Da bi moje čovještvo moglo izrasti i doći do određene starosti, morao sam tajnu svoga milosrđa đavlu ostaviti skrivenu; jer htio sam doći u skrivenosti da bih nadvladao đavla i odlučio sam biti prezren da bih slomio uobraženost ljudi. Učitelji zakona su sami prezirali onoga o kojem su čitali u knjigama jer je došao ponizan. Budući da su bili oholi, nisu htjeli čuti istinsku pravednost koja proizlazi iz mojeg otkupljenja zbog čega će biti na sramotu kad sin propasti dođe u svojoj oholosti. No da sam bio došao u punoj moći i časti, kako bi onda oholi bio ponižen? Ili treba li oholi sad doći u nebo? Nikako. Došao sam u poniznosti da bi čovjek mogao naučiti poniznost i sakrio sam se od oholih jer nisu htjeli razumjeti niti moju božansku pravednost, niti same sebe.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto sam dalje pobjegao u Egipat? Odgovaram: prije prekoračenja zapovijedi prema nebu je bio samo jedan jedini široki i jedan u božanskoj mudrosti i poslušnosti dobre volje jasan put. Ali nakon što se volja izokrenula, započela su dva puta, jedan je vodio prema nebu, drugi je vodio od neba; nebu poslušnost, neposluh od njega. Budući da je sad u čovjekovoj slobodnoj volji ležao izbor dobra i zla, pokoravati se i ne se pokoravati, griješio je jer je njegova volja bila drukčija nego što je trebala biti prema Božjoj volji. Da bi čovjek bio spašen, bilo je

dostojno i pravo da dođe netko koji bi ga otkupio, koji je također imao savršenu poslušnost i nevinost i na kojem su jedni, kako su htjeli, mogli pokazati svoju ljubav, drugi svoju zlobu. No nije smio biti poslan anđeo da spasi ljude jer ja, Bog, nikome ne prepuštam svoju slavu, a također nije nađen nijedan čovjek koji bi me mogao ublažiti za sebe, a još manje za druge. Zato sam ja, Bog, sam pravedan došao da bih sve opravdao. To što sam pobjegao u Egipat, u tome se iskazala slabost moga čovještva i ispunilo se proročanstvo. Time sam također dao primjer svojim budućim prijateljima; jer ponekad se radi veće Božje slave progonu mora ići s puta. To što me moji progonitelji nisu našli, u tome je odluka mojeg božanstva bila jača od ljudske jer nije se lako boriti protiv Boga; ubojstvo dječice pak je bilo predznak moje buduće patnje i značajna tajna onih koji su trebali biti pozvani kao i božanske ljubavi; jer iako mi dječica ustima nisu dala svjedočanstvo, ipak su ga položila svojom smrću kao što je to odgovaralo mojem vlastitom djetinjstvu. Također je bilo predviđeno da po nevinoj krvi bude dovršena Božja hvala; jer iako ih je zloba nepravednih nepravedno ubila, moje uvijek pravedno i dobro božansko dopuštenje ih je na pravedan način predalo da bi otkrilo zlobu ljudi i objavilo nedokučivu odluku mojeg božanstva i moju ljubav. Budući da je zato na djeci bjesnila nepravda, s pravom je u njihovo obilje stupila zasluga i milost. I gdje je nedostajalo ispovijesti jezika i starosti, tu je prolivena krv bogato učinila punim najsavršenije dobro.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto dalje dajem da me kleveću? Odgovaram: pisano je da kad je kralj David bježao od progona svoga sina, jedan ga je proklinjao. Kad su ga njegovi sluge htjeli ubiti, David im je zabranio iz dvostrukog razloga. Prvo, jer je imao nadu u povratak, drugo, zato što je u razmatranje uzeto svoje vlastite slabosti i grijehe kao i budalaštvo proklinjatelja i Božju strpljivost prema njemu. U Davidu imam primjer; jer čovjek me progoni, kao onaj sluga svog gospodara, svojim zlim djelima i izbacuje me iz mojeg kraljevstva, to jest iz duše koju sam stvorio i koja je moje kraljevstvo. Na kraju me grdi kao nepravednog suca i kleveće me jer sam strpljiv. Samo zato što sam blag, podnosim njegovo budalaštvo i budući da sam sudac, čekam na njegovo obraćenje sve do zadnjeg trenutka i budući da čovjek više vjeruje laži nego istini i više voli svijet nego mene, svoga Boga, nije se za čuditi ako se zloga podnosi u njegovoj zlobi budući da ne niti ne traži istinu ili doći k prisebnosti od svojeg zla.“

4.4.3.20 Sedma objava

Krist razgovara sa zaručnicom i hvali čestu ispovijed da čovjek ne bi izgubio božansku milost koju ima.

Sin reče: „Ako je u kući vatra, mora postojati otvor kroz koji se dim proteže van da bi se stanovnik mogao radovati toplini. Tako je svakome, tko želi imati moj duh i moju božansku milost, nužno stalno ispovijedanje da bi se pomoću njega dim grijeha odvukao; jer iako je moj duh nepromjenjiv, vrlo se brzo povlači iz srca koje nije čuvano poniznom ispovijedi.“

4.4.3.21 Osma objava

Krist razgovara sa zaručnicom i kaže da je molitva ljudi, koji radost nalaze u tjelesnim uživanjima i zemaljskim radovanjima dok zanemaruju nebesku želju, ljubav i uspomenu njegove patnje i vječnog suda, kao buka sudarajućeg kamenja i da će pred Božjim licem biti odbačeni na grozan način kao neblagovremeni plod i kao prljava menstrualna krpa.

„Jedan je pjevao: 'Izbavi me, Gospodine, od nepravedna čovjeka.' Taj glas je u mojim ušima kao buka dvaju kamena koji se sudaraju jer njegovo srce kao da me zove s tri glasa. Prvo govori: 'Želim svoju volju imati u svojoj ruci, želim spavati, ustajati i govoriti kako mi se sviđa; dat ću prirodi za čim čezne, želim si novac u torbi i meku odjeću na tijelu. Kad budem imao to i drugo, smatrat ću se sretnim kao kad bih imao sve druge darove i duhovne vrline duše.' Njegov drugi glas zvuči ovako: 'Smrt je vrlo oštra, ali sud nije tako težak kao što je pisano; kad se prijeti, to je zato da bi se zadržalo od grijeha, ali kazna je manja zbog milosrđa; imam li zato samo svoju volju u sadašnjem vremenu, neka u budućnosti duša ide kako može.' Treći glas je ovaj: 'Bog ne bi otkupio čovjeka da mu nije htio dati nebo; ne bi ni podnio svoju muku da nas nije htio opet dovesti u domovinu. Ili zašto je patio, ili tko ga je primoravao da pati? Nebesko poznajem samo po onome što sam čuo i ne znam trebali vjerovati pismu; no kad bih mogao imati svoju volju, to bi mi bilo isto kao i nebesko kraljevstvo.' Gledaj, takva je njegova volja. Zato je njegov glas u mojim ušima kao

oštra buka kamenja. Ali, o, moj prijatelju, odgovaram ti na prvi glas: tvoj put nije usmjeren prema nebu i patnja moje ljubavi nije po tvojem ukusu; zato ti je otvoren pakao i budući da voliš ono što je najniže i zemaljsko, idi najnižem. Na drugi glas ti odgovaram: sine moj, smrt će ti biti oštra, sud nepodnošljiv, a bijeg nemoguć ako se ne popraviš. Na treći glas ti odgovaram: brate, sva sam svoja djela učinio iz ljubavi da bi mi mogao postati sličan i nakon što si se odvratio od mene, vratiti mi se. No sad su moja djela na tebi mrtva, moje riječi tegobne, a moj se put zanemaruje; zato ti preostaje kazna i društvo đavola budući da mi okrećeš leđa, gaziš znakove moje poniznosti pod svojim nogama i ne obazireš se kako sam na križu stajao pred tobom i za tebe. Na trostruki sam način stajao za tebe: prvo, kao čovjek kojem je nož probio oko, drugo, kao čovjek čije je srce probio mač, treće, kao čovjek čiji se udovi cjelokupno tresu pred predstojećom nevoljom; jer moja patnja je za mene bila gorkija od uboda u oko, ali ipak sam je podnio iz ljubavi; k tome je moje srce više dotaknula bol moje majke nego moja vlastita, no ipak sam je izdržao. Sva moja unutrašnjost i vanjština je drhtala pred predstojećom patnjom i bolima, no ipak nisam odustao i otišao. Tako sam dakle stajao pred tobom, ali ti zaboravljaš, zanemaruješ i prezireš sve, zato ćeš biti odbačen kao pobačaj i kao menstrualna krpa.“

4.4.3.22 Trinaesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se na svojoj stepenici pojavio redovnik kao prije i reče: „O, suče, pitam te zašto je nekima tvoja milost tako brzo oduzeta i zašto se nasuprot tome drugi tako dugo podnosi u njihovoj zlobi?“

Drugo pitanje: „Zašto je nekima u njihovoj mladosti dana milost, a drugima oduzeta u starosti?“

Treće pitanje: „Zašto neke preko mjere opsjedaju nevolje, a drugi su skoro slobodni od nevolja?“

Četvrto pitanje: „Zašto je jednome dan razum i neusporedivo učen duh? I zašto su drugi kao magarac bez razuma?“

Peto pitanje: „Zašto neki vrlo jako otvrdnu, a drugi su usrećeni čudesnom utjehom?“

Šesto pitanje: „Zašto je dalje u svijetu zlima dana veća sreća nego dobrima?“

Sedmo pitanje: „Zašto je na kraju jedan pozvan na početku, a drugi na kraju?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, sva moja djela su od početka u mojem predviđenju i sve što je napravljeno, stvoreno je ljudima za utjehu. No budući da je čovjek dao prednost vlastitoj volji pred mojom, dobra koja su mu besplatno dana su mu s pravom oduzeta da bi čovjek znao kako je kod Boga sve razumno i pravedno i zato što mnogi nezahvalni prema mojoj milosti i postaju to bezbožniji što njihovi darovi postaju obilniji; zato će im darovi vrlo uskoro biti opet oduzeti da bi se odluka moga božanstva to prije otkrila i da čovjek moju milost ne bi zloporabio na veću osudu. Zašto se dalje neke dugo podnosi u njihovoj zlobi? Razlog je taj što su među mnogim njihovim zlim djelima i neka dobra podnošljiva i što služe drugima na zaštitu i čuvanje od grijeha. Tako je pred licem ljudi izgledalo da je Šaul, kad ga je Samuel optuživao, griješio manje, a David više; ipak se Šaul kad se trebao osvjedočiti bio neposlušan, povukao od mene, svoga Boga, i ispitivao je čarobnicu, no David je u kušnji bio vjerniji, strpljivo je izdržao što mu je bilo izvrgnuto i uvjerio se da mu je se to dogodilo zbog njegovih grijeha. U tome što sam strpljivo podnosio Šaula iskazuje se Šaulova nezahvalnost i strpljivost moga božanstva; a u izboru Davida se otkrilo moje predznanje i buduća Davidova poniznost kao i njegovo bolno kajanje.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto je dalje nekima u njihovoj starosti oduzeta milost? Odgovaram: do kraja je svima dana milost da bi davatelj milosti bio voljen od svih. Budući da su pred kraj mnogi nezahvalni prema mojoj božanskoj milosti kao Salomon, pravedno je da na kraju bude oduzeto što se prije kraja nije brižno čuvalo; jer moji darovi i božanska milost su ponekad oduzeti zbog primateljeve nemarnosti jer se na obazire na to što je primio i što treba uzvratiti; drugi put na upozorenje drugima da bi se svaki koji stoji u milosti uvijek bojao i pred padom drugih stajao u strahu jer i mudri padaju iz nemarnosti, a i sami oni koji su izgledali kao moji prijatelji, podlegli su kroz nezahvalnost.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto dalje neki imaju veće nevolje? Odgovaram: ja sam stvoritelj svih stvari; zato nijedna nevolja ne dolazi bez mojeg dopuštenja kao što je pisano: *Ja sam Bog koji stvara zlo*, to jest dopušta nevolju. Tako se i poganima bez mene i bez razumnog razloga ne događa nikakva nevolja i moji proroci su prorekli mnogo od nevolja pogana da bi nemarni i oni koji zloporabe razum bili podučeni, a ja, Bog, koji sve dopuštam postao poznat i bio čašćen od svih naroda. Ako sad ja, Bog, pogane ne pošteđujem bičevima, tako ću još manje štedjeti one koji su bogatije kušali od slatkoće moje božanske milosti. Kad dakle ljude zadese nevolje, jednog veća, drugog manja, to se događa zato da bi se odvratili od grijeha i da bi prema sadašnjoj nevolji ubuduće mogli biti utješeni; jer svi kojima se sudi i koji si sami sude u ovom svijetu, neće doći na budući sud, prijeći će, kao što je pisano, iz smrti u život. Ako su onda neki pošteđeno od bičeva, to se događa zato da kad bi bili bičevani ne bi gunđali i propali još težem sudu; jer mnogi su koji ne zaslužuju biti bičevani u sadašnjem životu. Ima i nekih koji u ovom životu nisu opterećeni niti tjelesnom, niti duhovnom mukom i zato su tako sigurni kao da nema Boga ili da ih Bog zbog njihovih djela pravednosti štedi; ovi trebaju biti u većem i jačem strahu i nositi patnju da ja, Bog, ako ih u sadašnjem životu štedim, ne dođem nepredviđeno i osudim ih vrlo oštro. Poneki, iako se raduju u zdravlju tijela, pate na duši zbog preziranja Boga; drugi se ne raduju niti zbog tjelesnog zdravlja, niti zbog unutarnje utjehe duše, ali ostaju prema svojim mogućnostima u mojoj službi i mojoj časti, drugi su i od majčine utrobe sve do kraja mučeni bolestima. Sve njihove nevolje ja, njihov Bog, odmjeravam tako da se ništa ne događa bez razloga i plaće jer se mnoge oči koje su prije kušnji spavale otvaraju u nevolji.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto dalje neki imaju veći razum? Odgovaram: duši za spas ne koristi ma koliko veliku mudrost imala, već da svijetli dobrim ponašanjem; da, korisnije je imati manje znanje i bolji život. Zato je svakome dodijeljen razum kojim, ako je pobožno živio, može postići nebo. Ipak, razum je u mnogome različit prema svojem prirodnom i duhovnom rasporedu; jer kao što čovjek svetom revnošću za vrline raste u usavršavanju vrlina, tako čovjek propada kroz zlu volju, neurednu upotrebu prirodnih svojstava i zlim odgojem na ispraznosti i priroda vrlo često trpi štetu kad joj se protivi i griješi. Dakle nije bez razloga ako je kod nekih razum tako velik, no ipak je beskoristan kao kod onih koji imaju znanje, ali nemaju

dobar život. Kod nekih se nalazi manje znanje, ali bolje korištenje, kod drugih se razum i život podudaraju, a nasuprot tome kod drugih niti razum niti život ne odgovaraju jedan drugome. Ta različitost ponekad dolazi iz od mene uređenog božanskog dopuštenja ili za korist ljudima ili za njihovo poniženje i podučavanje, ponekad i zbog nezahvalnosti i kao kušnja, drugi put iz prigode prirodne slabosti i skrivenog griješenja; ponekad postoji da bi izbjegla priliku za veće griješenje ili jer priroda nije bolje sposobna da shvati što je veće. Zato se svaki koji ima milost razuma treba bojati da će, postane li nemaran, zbog toga biti teže suđen; onaj pak koji nema razum ni duh treba se radovati i s onim malim što ima djelovati koliko može jer je oslobođen mnogih prigoda grijeha; jer i apostol Petar je u svojoj mladosti bio zaboravljiv, Ivan pak neuk, a ipak su u starosti zahvatili istinsku mudrost jer su tražili početak mudrosti. Salomon je u mladosti lako shvaćao, a Aristotel oštrouman; no ipak nisu dohvatili početak mudrosti jer niti su častili davatelja znanja, niti su ispunjavali što su znali i podučavali i nisu učili za sebe, već za druge. Da, i Bileam je imao znanje, ali ga nije ispunjavao; zato je magarica kaznila njegovu budalaštinu. Danijel pak je u svojoj mladosti sudio starcima; jer mnogo znanja mi se ne sviđa bez dobrog načina života. Zato je nužno da se oni koji zloporabe razum poprave; jer ja, Bog i gospodar svih stvari svih stvari, ljudima dajem znanje i kažnjavam mudre i nemudre.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto dalje neki otvrdnu? Odgovaram: to što je faraon bio otvrdnuo je njegova, ne moja krivnja, pomoću koje je se nije htio složiti s mojom božanskom voljom; jer otvrdnuće nije ništa drugo doli oduzimanje moje božanske milosti koja se povlači zato što mi čovjek ne da ono što slobodno ima, naime svoju vlastitu volju kao što ćeš moći razumjeti pomoću primjera. Obazri se na primjer plodne i neplodne njive. Bio je čovjek koji je posjedovao dvije njive od kojih je jedna ostala neobrađena, a druga je u određena vremena donosila plod. Jedan prijatelj mu reče: 'Čudim se, budući da si mudar i bogat, zašto svoje njive ne obrađuješ marljivije ili ne prepustiš drugima na obradu.' Drugi odgovori: 'Jedna njiva koliko god veliki trud primijenim ne daje ništa osim korova za hranu štetnim životinjama koje opustošuju mjesto. Kad bih na to nanio debeli gnoj da počne rasti, bila bi malobrojna na žitu, a donijela bi još više korova koji prezirem skupljati jer želim imati samo čisto žito. Zato je za savjetovati tu njivu pustiti neobrađenu jer se onda

životinje ne dokopavaju mjesta i ne skrivaju se u korovu. A ako i iznikne poneka gorka trava, korisno je za ovce; jer kad je kušaju, uče ne prezirati slatku. Druga pak je njiva raspoređena prema svojstvima vremena. Jedan njezin dio je kamenit i potreban mu je debeo gnoj, jedan je vlažan i potrebna mu je toplina, jedan drugi suh i potrebna mu je vlaga. Zato ću svoj posao urediti prema svojstvima njive.' Ja, Bog, sličan sam onom čovjeku. Prva njiva je čovjeku dano slobodno kretanje njegove volje koji pokreće više protiv nego za mene i kad učini nešto što mi se sviđa, ipak me rasrdi u više toga jer se čovjekova i moja volja ne slažu. Tako je činio i faraon koji, kad je iz određenih znakova prepoznao moju moć, nije ništa manje otvrdnuo svoje srce protiv mene da bi ostao u svojoj zlobi; zato je iskusio moju pravednost jer tko ne iskoristi dobro ono što je najmanje, s pravom se ne smije hvaliti onim što je veće. Druga njiva je poslušnost pobožnog srca i nadvladavanje vlastite volje. Ako je takvo srce suho u molitvi, treba čekati na kišu moje božanske milosti, ako je kamenito kroz nestrpljivost i otvrdnuće, treba ravnodušno podnositi čišćenje i kaznu, ako je vlažno u razuzdanosti tijela, treba nastojati samo napraviti prekid i biti kao životinja koja je spremna na volju svoga vlasnika jer po takvom srcu sam ja, Bog, veoma slavljen. Ako neki otvrdnu, to čini meni suprotstavljena čovjekova volja jer iako želim da svi postanu blaženi, to ipak ne uspijeva ukoliko čovjek nije osobno surađivao tako što cijelu svoju volju istovrsnu mojoj. A ako svima nisu dani isti napredak i milost, to je skrivena odluka mene koji znam i dodjeljujem svakome što mu koristi i pripada, također namećem čovjekovoj težnji ograničenje da ne bi pao dublje; jer mnogi imaju polog milosti i bili bi u stanju dobro djelovati, ali odbijaju, drugi se suzdržavaju od grijeha iz straha od kazne i jer im nedostaje mogućnost za griješiti ili jer im grijeh ne čini užitak, zato ponekima nisu dani veliki darovi jer ja, koji sam poznajem srca ljudi, razumijem kako podijeliti svoje milosti.“

Odgovor na šesto pitanje: „Zašto dalje zli ponekad imaju više sreće u svijetu od dobrih? Odgovaram: to je znak mojeg velikog strpljenja i ljubavi i osvjedočenje pravednih; jer kad bih svojim prijateljima dao vremenita dobra, zli bi očajavali, a dobri bi postali oholi; vremenita dobra su ipak svima dana da bi ja, Bog, davatelj i stvoritelj svih stvari, mogao od svih biti voljen i da ako se dobri naginju oholosti, po zlima budu podučeni pravednosti; jer svi trebaju prepoznati da se vremenito ne treba voljeti niti

dati prednost preda mnom, svojim Bogom, već imati samo za nužno uzdržavanje; također trebaju mi to žarkije služiti što manje u vremenitom nalaze nešto postojano.“

Odgovor na sedmo pitanje: „Zašto je dalje jedan pozvan na početku, a drugi na kraju? Odgovaram: ja sam kao majka koja ako na djeci vidi nadu u život, jednima daje jače, drugima blaže. No nad onima koji joj ne daju tu nadu se sažalijeva i čini što može. Ima djece kojoj je od lijeka gore – i čemu tu koristi posao? Tako činim ljudima čija je volja unaprijed prepoznata kao žarkija, poniznost i postojanost kao stalnija, takvima milost prilazi na početku i prati ih na kraju; no drugi, koji se dok čini zlo trudi i nastoji postati bolji, on zaslužuje biti pozvan oko kraja. A tko je nezahvalan, nije vrijedan da ga se pusti majčinim prsima.“

4.4.3.23 Deveta objava

Krist razgovara sa zaručnicom i pokazuje joj kako je već oduzeta kući svijeta i poroka i kako je sad vođena nastaniti se u kući Duha Svetoga; zato je opominje da se dovede u suglasnost s tim Duhom i uvijek ostane čista, ponizna i pobožna.

Sin reče zaručnici: „Ti si ona koja je, odgojena u siromašnoj kući, došla u društvo istaknutih ljudi. U siromašnoj kući nalaze se nepravilnosti: prljavi zidovi, tegoban dim i čađa koja posvuda prijanja. Ali ti si odvedena u kuću gdje vlada ljepota bez mrlje, gdje je toplina bez dima, ljupkost bez neraspoloženja. Siromašna kuća je svijet, njegovi zidovi su oholost, zaboravljanje Boga, obilje grijeha i neobaziranje na buduće. Ti zidovi su puni prljavštine; jer poništavaju dobra djela i skrivaju čovjeku Božje lice. Dim je ljubav svijeta; ona šteti očima jer zamračuje razum duše i čini da si stvara suvišne brige. Čađa je razvrat; jer ako na jedno vrijeme i raduje, nikad ne siti i ne ispunja vječnom dobrotom. Od nje si sad odvedena i dovedena u stan Duha Svetoga koji je u meni kao što sam ja u njemu, koji i tebe zatvara u sebi; jer on je potpuno čist i vrlo lijep i od vrlo je velike postojanosti jer sve uzdržava. Zato se oblikuj prema stanovniku kuće i ostani čista, ponizna i pobožna.“

4.4.3.24 Četrnaesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pokazao redovnik kao prije na svojoj prečki i reče: „O, suče, pitam te: zašto životinje trpe takve nevolje ako neće imati život vječni niti imaju korištenje razuma?“

Drugo pitanje: „Zašto su dalje svi rođeni u bolima kad u svakom rođenju nema grijeha?“

Treće pitanje: „Zašto dijete nosi očeve grijehe kad još ne zna griješiti?“

Četvrto pitanje: „Zašto se dalje najčešće događa ono što se ne predvidi?“

Peto pitanje: „Zašto na kraju onaj tko je loš umire dobrom smrću kao pravedan, a pravednik ponekad zlom smrću kao nepravedan?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, iako se tvoja pitanja ne događaju iz ljubavi, odgovaram ti radi drugih. Pitaš zašto životinje moraju izdržavati bolesti? To je slučaj zato je na njima, kao i na drugim stvarima, sve neuređeno; jer ja sam stvoritelj svih bića i svakom pojedinom sam dao njegovu prirodnu osobinu i onaj red u kojem se svako treba kretati i živjeti. Nakon što se čovjek, radi kojeg je sve stvoreno, suprotstavio svojem prijatelju, to jest meni, svojem Bogu, sve preostalo je također počelo stupati u nered i sve što mu je trebalo iskazivati strahopoštovanje, počelo mu se suprotstavljati i sukobljavati se tako da ljudi i životinje imaju mnogo zajedničkih teškoća i protivnosti. Osim toga životinje ponekad pate zbog neumjerenosti njihove prirode, ponekad prigodom kroćenja njihove divljine i čišćenja same njihove prirode, ponekad zbog grijeha ljudi tako da, kad su mučene i čovjeku se oduzme ono što voli, čovjek sam postane pažljiv koje je kazne dostojan on koji se raduje većim razumom; jer kad grijesi ljudi ne bi zahtijevali, životinje koje su u rukama čovjeka ne bi bile tako naročito mučene; no ni one ne pate bez da ne učine moju veliku pravednost očiglednom jer ili će im se ubrzati kraj njihova života, ili smanjiti tegoba i pojesti jakost prirode, ili je posljedica promjene vremena, ili nemarnosti ljudi koja potječe od truda za njih. Zato se čovjek prije svih treba bojati mene, svoga Boga, i biti to blaži prema mojim stvorenjima i prema životinjama kojima

se i radi mene, svoga stvoritelja, treba smilovati; jer zato sam ja, Bog, dao čovjeku zapovijed zbog sabata jer se brinem o svim svojim stvorenjima.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto su dalje sva stvorenja rođena u bolima? Odgovaram: nakon što je čovjek prezreo najljepšu radost, odmah je stupio u tegoban život i budući da je u ljudima i kroz ljude počeo nered, moja pravednost je zahtijevala da i druga stvorenja koja su ovdje radi čovjeka kušaju poneku gorčinu u prirodnom svojstvu svoga nagona i u brizi za hranu. Zato je čovjek rođen u boli i napreduje u tegobnosti da bi se potrudio požuriti istinskom miru; umire gol i siromašan da bi ukrotio svoje neuredne osjećaje i u sebi probudio strah od budućim sudom. Životinje se rađaju u boli zato da bi gorčina obuzdala njihovu divljinu i da bi one same bile sudionici ljudskih boli. Što je zato čovjek više plemenitiji od životinje, to vatrenije treba voljeti mene, svoga Boga.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto dalje djeca nose očeve grijehe? Odgovaram: sve što dolazi iz nečista sjemena, kako to može biti čisto? Kad je zato prvi čovjek izgubio onu ljepotu i nevinost zbog neposluha, bio je izbačen iz raja i potonuo je u kaljužu. Nije se našao nitko tko bi bio sam od sebe bio dovoljan da opet zaradi tu nevinost; zato sam ja, milosrdni Bog, došao u tijelu, ustanovio sam krštenje kojim se dijete oslobađa sve nečistoće grijeha i zato sin neće nositi očeve grijehe, već će svaki umrijeti zbog svojih grijeha. Ipak se često događa da djeca oponašaju grijehe roditelja i zato su ponekad grijesi roditelja kažnjavani na djeci, ne kao da grijesi roditelja na njima samima trebaju ostati nekažnjeni, čak ako su te kazne na jedno vrijeme odgođene, naprotiv, svaki će umrijeti i biti kažnjen u svojem grijehu. Ponekad se grijesi očeva, kao što je pisano, kažnjavaju do četvrtog koljena jer moja božanska pravednost zahtijeva da djeca, ako nisu usrdna ublažiti moj gnjev niti zbog sebe, niti zbog svojih roditelja, budu kažnjena zajedno s roditeljima koje su slijedili protiv mene.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto se dalje najčešće događa ono što se ne predvidi? Odgovaram: Pisano je da se čovjek kažnjava onime čime griješi. Tko će moći shvatiti Božju odluku? Budući da me mnogi traže, no ipak ne da bi postali mudriji, već poradi svijeta, drugi se boje više nego što je ispravno, a drugi su previše drski, drugi opet oholi u svojim odlukama, ja, Bog, koji činim spasenje svih, dopuštam

da se ponekad dogodi čega se čovjek najviše boji, ponekad mu se oduzme i ono što je voljeno više nego što je ispravno, ponekad mu je oteto ono što se previše čuva i želi da bi čovjek uvijek ispred svega bojao mene, volio i upoznao mene, svoga Boga.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto dalje zao čovjek umire dobrom smrću kao pravednik? Odgovaram: zli ponekad imaju nešto dobro i vrše neka djela pravednosti za što u sadašnjem životu moraju biti nagrađeni. Na sličan način i pravedni ponekad čine nešto zlo za što u ovom vremenu moraju biti kažnjeni ili očekivani. Budući da je tako u sadašnjem vremenu sve neizvjesno i uvjetovano budućnošću i budući da svi imaju isti ulaz, tako svi moraju imati i isti izlaz jer ne čini izlaz čovjeka blaženim, već život. To što je zlome ipak dan izlaz kao pravednome, događa se pomoću moje božanske pravednosti jer su sami tražili takav izlaz; jer đavao, koji predviđa izlaz svojih prijatelja, ponekad im najavljuje, na njihovu oholost, isprazno častohleplje i njihovu prevaru vrijeme njihove smrti kao što se može naći u knjigama koje se zovu apokrifi da bi nakon smrti mogli biti hvaljeni kao pravednici. Nasuprot tome pravednima se ponekad događa bijedan izlaz na njihovu veću zaslugu da bi oni, koji su u svojem životu stalno bili žarki u vrlinama, kroz svoju prijezirnu smrt mogli slobodno letjeti prema nebu tako da ne bi bilo za naći ni najmanje mrlje kojoj bi bilo potrebno čišćenje; jer pisano je da je lav ubio neposlušnog proroka, ali nije jeo od trupla, već ga je čuvao; što je time što je lav ubio tijelo drugo pokazano, doli moje božansko dopuštenje da prorokov neposluh bude kažnjen? To što lav nije jeo od prorokova trupla je bilo ukazivanje na prorokova dobra djela da bi se, očišćen u sadašnjosti, u budućnosti našao pravednim. Zato se svatko treba bojati suditi o mojim odlukama; jer kao što sam bezgraničan, tako sam strašan u svojim odlukama i sudovima i poneki, koji su me htjeli shvatiti u svojoj mudrosti, prevareni su u svojoj nadi.“

4.4.3.25 Deseta objava

Krist razgovara sa zaručnicom i opominje je da se ne uznemiruje ako njegove božanske riječi koje su joj kazane u objavama ponekad budu nađene mračne, ponekad sumnjive, a ponekad nesigurne jer se to događa iz određenih ovdje

navedenih razloga i pomoću skrivene božanske pravednosti. Ipak savjetuje da se uvijek sa strpljenjem, strahom i postojanošću poniznosti čeka na ishod na ishode i obećanja njegovih riječi da zbog nezahvalnosti obećana milost ne bi bila oduzeta natrag. Također kaže da su na tjelesni način izrečene mnoge riječi koje neće biti izvedene na tjelesno, već duhovno.

Sin reče zaručnici: „Ne uznemiruj se ako jednu riječ kažem mračnije, drugu pak jasnije, ili ako nekoga sad imenujem svojim slugom, sinom ili prijateljem, a onda se nađe suprotno jer moje se riječi mogu tumačiti na različite načine. Tako sam ti o jednome rekao da će njegova ruka biti njegova smrt, a o drugome da neće stupiti dalje mom stolu. To je rečeno zato jer ću ti ili reći zašto sam tako govorio, ili ćeš u djelu na kraju vidjeti istinu kao što je očito na ovima dvama. Ponekad nešto kažem i na mračan način da bi se bojala i radovala. Trebaš se bojati da se zbog mojeg božanskog strpljenja, budući da poznajem promjenjivost srdaca, ne dogodi na drugačiji način; trebaš se radovati što se moja volja uvijek ispuni. Tako sam i u starom zakonu rekao mnogo što se mora razumjeti više na duhovni nego na tjelesni način, tako na primjer o Hramu, o Davidu, o Jeruzalemu, da bi tjelesni ljudi mogli naučiti željeti ono što je duhovno; jer za očuvanje postojanosti vjere i brižnosti mojih prijatelja mnogo sam rekao i obećao da bi prema različitim djelovanjima moga Duha dobri i zli mogli shvatiti na različite načine i da bi u različitim stanjima pojedini mogli imati nešto po čemu bi ih ja mogao podučavati, vježbati i ispitati. Ako je ponešto i rečeno mračno, to je bilo pomoću moga božanstva da bi moja odluka bila sakrivena i svatko mogao strpljivo čekati moju milost tako da kad bi moja odluka uvijek bila najavljena u određeno vrijeme, ne bi svi mogli postati ravnodušni u čekanju. Obećao sam i mnogo toga što je zbog nezahvalnosti ljudi povučeno. Na tjelesni način je rečeno i mnogo toga što će biti ispunjeno na duhovni način, kao o Jeruzalemu, o Sionu, jer Židovi su, kao što je pisano, slijep i gluh Gospodinov narod.“

4.4.3.26 Petnaesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pokazao redovnik kao gore na stojeći svojoj prečki i reče: „O, suče, pitam te: zašto se dogodilo toliko mnogo toga što nije od nikakve koristi?“

Drugo pitanje: „Zašto se duše općenito ne vide kad su u tijelu ili izlaze iz njega?“

Treće pitanje: „Zašto dalje tvoji prijatelji nisu uvijek uslišani kad mole?“

Četvrto pitanje: „Zašto mnogima koji žele činiti zlo to nije dopušteno?“

Peto pitanje: „Zašto se ponekima koji to ne zaslužuju događa zlo?“

Šesto pitanje: „Zašto dalje griješe oni koji imaju Duha Božjega?“

Sedmo pitanje: „Zašto se na kraju ponekima đavao stalno prijanja uz neke i uvijek je s njima, a kod drugih nikad?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Kao što su moja djela mnoga, tako su i čudesna i neshvatljiva i iako ih je mnogo, nijedno nije bez razloga; jer čovjek je sličan dječaku koji je odgajan u zatvoru i u tami. Kad bi mu se reklo što su svjetlo i zvijezde, on ne bi vjerovao jer ne vidi. Na sličan način čovjeku se, nakon što napustio istinsko svjetlo, sviđa samo u tami prema općoj poslovici: 'Tko se navikne na zlo, zlo mu se čini dobrim.' Iako sam u ljudskom razumu zamračen, u meni ipak nema zamračenja niti promjene budući da sam sve uredio utvrđeno, uvaženo i mudro tako da ništa nije napravljeno bez razloga i koristi, niti najviše brdo, niti pustinja i more, a niti divlje zvijer i otrovni reptili, već sam kako za korist ljudima, tako zbrinuo sve i za korist svih stvorenja. Sličan sam čovjeku koji ima određene prostore da se rastegne, druge za čuvanje naprava, druge pak za pitome i divlje životinje, druge za utvrđivanje i tajnu svojih savjeta, druge za uređivanje svoje zemlje, a druge za kažnjavanje ljudi. Tako sam ja, Bog, sve uredio na razuman način: ponešto za korist i radost ljudi, nešto za postojanje divljih životinja i ptica, drugo za vježbanje i zauzdavanje ljudske pohlepe, nešto za sklad elemenata, drugo za divljenje mojim djelima, drugo za kažnjavanje grešnika, za izjednačavanje visine i dubine, drugo iz samo meni poznatog i rezerviranog razloga. Jer gledaj, mala i sićušna pčela zna mnogo toga izvući iz raznih stvari da bi pripremila med kao što i druga mala i velika stvorenja nadmašuju čovjeka u marljivosti, poznavanju bilja i prosuđivanju svoje koristi i mnogo je toga za njih korisno što je čovjeku štetno; kakvo je onda čudo ako je čovjekov razum slab da

prepozna i razlikuje moja čuda budući da ga nadmašuju najmanja stvorenja? Gledaj, što je ružnije od žabe i zmije? Što je prezirnije od čička i koprive i sličnoga? Ipak su ove stvari vrlo dobre za one koji znaju razlikovati moja djela. I tako sve što postoji ima neku korist i sve što se pokreće zna kako njegova priroda može postojati i biti ojačana. Budući da su dakle moja djela čudesna i sve me hvali, čovjek treba znati da što je ljepši i što mu je dana veća prednost pred drugim stvorenjima, to se više treba zadužiti obazirati se da me časti. Ako vreva vode ne bi bila obuzdana granicama izgrađenim od bregova, gdje bi onda čovjek imao siguran stan? I kad divlje životinje ne bi imale sklonište, kako bi utekle nezasitnoj ljudskoj pohlepi? Kad bi čovjek imao sve prema svojoj želji, bi li onda tražio nebesko? No ako životinje ne bi morale raditi niti se bojati, postale bi ohole i nemoćne. Zato je većina mojih djela skrivena zato da bih ja, čudesan i neshvatljiv Bog, od ljudi bio prepoznat i čašćen pomoću divljenja mojoj mudrosti kod stvaranja tako mnogih mojih stvorenja.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto se dalje duše ljudi ne vide? Odgovaram: duša je daleko plemenitije prirode od tijela jer je iz snage moga božanstva i besmrtna je, ima zajedništvo s anđelima, divnija je od svih planeta i plemenitija od cijelog svijeta. Budući da je tako duša najplemenitije i vatrene prirode i tijelu daje život i toplinu i budući da je duhovna, ne može nikako biti viđena od tjelesnog bića, već samo tjelesnim ili slikovitim prikazom.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto dalje moji prijatelji nisu uvijek uslišani od mene ako me u svojim molitvama mole? Odgovaram: ja sam kao majka koja kad vidi kako sin moli za nešto protiv svoga spasa, odgađa uslišenje njegove molitve i njegov plač ušutkava određenim negodovanjem, no to negodovanje nije gnjev, već veliko milosrđe. Tako ja, Bog, ne uslišavam svoje prijatelje uvijek jer bolje vidim što im je za spas najkorisnije nego što sami vide. Nisu li Pavao i ostali djelotvorno moliti, a ipak nisu bili uslišani? No zašto? Zato što moji prijatelji među mnogim vrlinama imaju i neke slabosti koje moraju biti pročišćene i zato nisu uslišani da bi mogli biti to ponizniji i to mi plodniji što ih većom ljubavi u kušnjama štitim i čuvam neozlijeđenima. To je dakle znak velike ljubavi ako moji prijatelji u svojim molitvama nisu uvijek uslišani radi svoje veće zasluge i očuvanja njihove postojanosti; jer kao što se đavao ukoliko može trudi zamrljati pravednikov život nekim grijehom ili sramotnom smrću da bi kolebali u svojoj postojanosti, tako ja ne dopuštam bez

razloga da pravednik bude iskušan da bi njegova postojanost postala poznata drugima i on sam bio okrunjen na plemenitiji način. I kao što đavao ne zazire kušati svoje jer vidi su veoma spremni griješiti, tako ja s vremena na vrijeme ne štedim svoje odabrane jer vidim da su spremni na sve dobro.“

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto dalje nekima koji žele nije dopušteno činiti zlo? Odgovaram: ako netko ima dva sina, jednog poslušnog i jednog neposlušnog, otac se protivi neposlušnom koliko može da ne bi prekoračio u zlobu; poslušnoga pak hvali i pokreće ga prema većemu da bi po njegovoj revnosti i neposlušni sin primio poticaj za popravljanje. Tako često i ne dozvoljavam da zli griješe budući da ispod svojeg zla čine i ponešto dobro čime koriste sebi i drugima. Zato pravednost zahtijeva da ne budu odmah predani đavlu, niti da uvijek budu u stanju ispuniti svoju volju.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto se dalje nekima koji ne zaslužuju događa zlo? Odgovaram: svaki koji je dobar je poznat samo meni, Bogu, kao i ono što zaslužuje jer mnogo toga što nije se čini lijepim. I vatra iskušava zlato. Pravednik pak ponekad mora trpjeti nevolje da bi drugima bio primjer, a njemu da bi služilo za krunu. Tako je bio kušan i Job koji je prije moje kušnje bio dobar, ali pod njom i nakon nje je ljudima postao još poznatiji. Tko može prosuditi zašto sam ga kušao ili tko može takvo što znati osim samog mene koji sam ga preduhitrio svojim blagoslovima da ne bi griješio i čvrsto ga držao u kušnjama? I kao što sam ga bez njegove zasluge preduhitrio svojom milošću, tako sam ga iskušavao svojim milosrđem i pravednošću jer nitko pred mojim očima neće biti pravedan osim po mojoj milosti.“

Odgovor na šesto pitanje: „Zašto dalje oni koji imaju moga Duha griješe? Odgovaram: Duh moga božanstva nije vezan, već stanuje gdje želi i ako želi, odstupa; ne stanuje u grijehu podređenoj posudi, već u onoj koja ima ljubav; jer ja, Bog, sam ljubav i gdje sam ja, tu je sloboda. Tko dakle primi moga Duha, može griješiti ako želi jer svaki čovjek ima slobodnu volju. No ako čovjek svoju volju pokreće protiv mene, moj Duh, koji je u njemu, odlazi od njega ili se čovjek kažnjava da bi popravio svoju volju. Tako je i Bileam htio prokleti moj narod, ali ja mu nisam dopustio; jer iako je bio zao i častohlepan prorok, povremeno je ipak govorio dobro, ali ne od sebe, već od moga Duha; jer često je dobrima i zlima dana milost moga

Duha jer inače oni veliki govornici ne bi mogli raspravljati o tako visokim stvarima kad ne bi imali moga Duha; ne bi niti mogli govoriti tako ludo protiv mene kad mi ne bi bili neprijateljski nastrojeni i da se nisu okrenuli oholosti i htjeli znati više nego što priliči.“

Odgovor na sedmo pitanje: „Zašto je dalje đavao kod nekih češće i prijanja uz njih? Odgovaram: đavao je kao mučitelj i iskušavatelj pravednih. Zato muči s mojim dopuštenjem kod nekih duše, savjest drugih je pomračena; neke muči i na tijelima. Muči duše onih koji kod griješenja bez razuma podaju svakoj nečistoći i svakom nevjerovanju; nasuprot tome muči savjesti i duše onih koji zbog ponekih grijeha moraju biti pročišćeni i kažnjeni u ovom svijetu; tako mučenje se događa i djeci obaju spolova, poganskoj kao i kršćanskoj, bilo zbog nebrige roditelja, ili zbog prirodne mane, ili radi strašenja i za poniženje drugih, ili zbog ponekih grijeha tako što to moja pravednost propisuje na milosrdan način da oni kojima je oduzeta prilika za griješenje ili ne bi bili teško kažnjeni, ili bili slavnije okrunjeni. Na sličan način se mnogo istoga događa i životinjama bilo radi kazne za druge, za skraćivanje njihova života, ili zbog neumjerenosti njihove prirode. Ako đavao dakle prijanja uz neke i bliže im je, to se događa po mojem dopuštenju i služi bilo većem poniženju, ili oprezu, ili dodjeli ljepše krune i revnosti da me se traži, ili čišćenju od grijeha u sadašnjosti, ili se događa jer neki zaslužuju da vječna kazna bez kraja počne već ovdje.“

4.4.3.27 Jedanaesta objava

Sin Božji razgovara sa svojom zaručnicom, blaženom Brigitom, i kaže joj zašto i kad je početo davati joj riječi božanskih objava u duhovnim viđenjima. Također joj kaže da proročene riječi objava koje su sadržane u ovoj knjizi imaju prvenstveno četiri svojstva: na duhovan način site onoga koji žeđa za istinskom ljubavi, griju one kojima je hladno, obraduju ožalošćene i čine slabe duše zdravima.

Sin Božji reče: „Iz prirodnih sredstava se može spremiti ljekoviti napitak, naime iz hladnog željeza, tvrdog kamena, suhog drveta i gorke trave. Ali kako? Zaista, kad bi čelik silinom pao na brdo sumpora i iz čelika bi izišla vatra, brdo bi se moralo zapaliti. Zbog njegove bi vrućine obližnja maslina, iako suha, ali iznutra sočna, tako jako počela teći da bi gorka trava koja stoji pod maslinom mogla postati slatkom i iz toga ljekoviti napitak. Tako sam na duhovan način učinio tebi; jer tvoje srce je bilo

hladno kao čelik u ljubavi prema meni; no prema meni se ipak pokrenula skromna iskra ljubavi, naime kad si razmišljala da sam vrjedniji od svake ljubavi i časti. To tvoje srce je palo na brdo sumpora onda kad su ti svjetovna slava i radost postali protivni i kad ti je tvoj suprug, kojeg si tjelesno voljela ispred svega drugog, uzet smrću. Uistinu, svjetovna radost i uživanje se prikladno uspoređuju s brdom sumpora jer sa sobom vode napuhanost srca, smrad požude i žar kazne. I kad je kod smrti upravo tog tvojeg supruga tvoje srce bilo bolno udareno žalošću, uslijedila je iskra moje ljubavi koja kao da je bila zatvorena i skrivena; jer nakon što si prepoznala ispraznost svijeta, svu si svoju volju prepustila meni time što si me željela iznad svega. Ta iskra ljubavi je suhu maslinu, to jest riječi evanđelja i tvojih učitelja, dovela do tečenja tako da ti se svidjela umjerenost i kušala si kako ti sad sve što ti se prije činilo gorkim počinje postajati slatkim. I kad je maslina počela teći i moje riječi objava su u duhu došle nad tebe, jedan koji je stajao na brdu poviče i reče: 'Ovim napitkom se gasi žeđ, onaj kojem je hladno biva ugrijan, ožalošćeni obradovan, slabi ojačan.' Ja, sam Bog, taj sam koji viče; moje riječi, koje u duhovnim viđenjima često čuješ od mene, site kao dobar napitak onoga koji žeđa za istinskom ljubavi; drugo, griju onoga kojem je hladno, treće, obraduju ožalošćenoga, četvrto, liječe one koji su bolesni na duši.“

4.4.3.28 Šesnaesto ispitivanje

Prvo pitanje. Opet se pokazao kao ranije redovnik stojeći na svojim ljestvama i reče: „O, suče, pitam te: zašto će prema evanđelju jarci biti postavljeni Tebi slijeva, a ovce zdesna? Zar ti se to sviđa?“

Drugo pitanje: „Ako si dalje Sin Božji jednak Ocu, zašto je onda pisano da niti ti, niti anđeli ne znaju vrijeme suda?“

Treće pitanje: „Ako je tvojim evanđelistima govorio Duh Sveti, zašto je nedostatak slaganja u evanđeljima tako velik?“

Četvrto pitanje: „Ako se dalje cijelom ljudskom rodu Tvojim utjelovljenjem dogodio tako veliki spas, zašto si tako dugo oklijevao da postaneš čovjekom?“

Peto pitanje: „Ako je naposljetku čovjekova duša bolja od cijelog svijeta, zašto posvuda i uvijek ne šalješ svoje prijatelje i svoje propovjednike?“

Odgovor

na prvo pitanje. Sudac odgovori: „Prijatelju, ti ne pitaš da bi znao, već da bi tvoja zloba postala poznata. U božanstvu u cijelosti ništa nije od tijela, niti je tjelesnog oblika jer je moje božanstvo duh i dobri i zli ne mogu istovremeno stanovati kod mene kao što i svjetlost i tama jedno kraj drugog. Niti desno niti lijevo nije u mojem božanstvu tjelesno oblikovano, da, ovi meni zdesna neće biti sretniji od onih slijeva; one riječi su naprotiv govorene na način usporedbe; jer pod desnim se razumije uzvišenost moje božanske slave, pod lijevim povlačenje i nedostatak svega dobroga. Niti ovce niti jarci nisu u toj mojoj čudesnoj slavi u kojoj nije ništa tjelesno, ništa nečisto ili promjenjivo. Pod prispodobama i slikama životinja često su prikazane moralna svojstva ljudi kao što se pod ovcama misli nevinost, pod jarcima razuzdanost, to jest neumjeren čovjek koji treba biti postavljen slijeva gdje je nedostatak svega dobroga. Zato znaj da ja, Bog, ponekad koristim ljudske riječi i usporedbe da bi maleni imao iz čega sisati, a savršeni nešto čime postaju savršeniji i da bi se ispunilo pismo da je djevičin sin postavljen za proturječje da bi se otkrile misli mnogih srdaca.“

Odgovor na drugo pitanje: „Zašto sam dalje ja, Sin Božji, rekao da ne znam sat suda? Odgovaram: pisano je da je Isus rastao, postajao jak i pun mudrosti. Sve što raste i smanjuje se ima promjenjivost, no Bog je nepromjenjiv. Ako sam ja, Sin Božji koji je vječno jednak s Ocem, rastao, to se onda događalo na mojem čovještvu. Ako nešto nisam znao, to nisam znao prema svojem čovještvu, ali prema svojem božanstvu znao sam i znam sve jer Otac ne čini ništa što ne čini i Sin. Ili zna li Otac nešto što ja, Sin, i Duh Sveti ne znamo isto? Nikako! Već samo Otac s kojim sam ja, Sin, i Duh Sveti jedno biće, jedno božanstvo i jedna volja zna onaj sad suda, ali niti anđeli niti bilo koje drugo stvorenje.“

Odgovor na treće pitanje: „Zašto dalje ako je Duh Sveti govorio evanđelistima postoji takvo odstupanje među njima? Odgovaram: pisano je da je Duh Sveti raznovrstan u svojem djelovanju jer svoje milosti razdjeljuje svojim izabranima. Sam

Duh Sveti je kao čovjek koji u ruci ima vagu i mnogostruko se njome služi da bi vagu doveo u ravnotežu sve dok se kazaljka ne umiri. Učen čovjek drukčije postupa s vagom nego neučen, slab drukčije nego jak. Isto tako se Duh Sveti u srcima ljudi kao vaga brzo diže i ubrzo spušta; diže se kad podiže srce oštrinom razuma, molitvom duha i zapaljenjem duhovne žudnje; spušta se kad dopušta da se srce zapliće u poteškoće, da se brine o nepotrebnom i da ga nevolje uznemiruju. Kao što vaga pokazuje ispravnu težinu tek onda je ono što je na nju položeno izmjereno i kad sudjeluje ruka onoga koji njome upravlja, tako je i kod djelovanja Duha Svetoga nužno odmjeravanje, dobro ponašanje, jednostavnost namjere i pametno razlikovanje u djelovanjima i vrlinama. Zato sam ja, Sin Božji, vidljiv u tijelu, na različitim mjestima propovijedao različito i imao sam različite sljedbenike i slušatelje; poneki su me slijedili iz ljubavi, drugi iz znatiželje i da bi me imali priliku vidjeti; neki od onih koji su me slijedili su bili oštroumni, drugi jednostavna duha. Zato sam govorio jednostavno čime se podučilo jednostavne. Govorio sam i ono što je više čemu su se mudri čudili. Ponekad sam govorio i u prispodobama i mračno iz čega su neki uzimali prigodu pitati me, ponekad sam ponavljao rečeno ili sam proširivao ili ograničavao. Zato nije čudo ako su oni koji su propovijedanja evanđelja doveli u red zapisali različito, ali istinito; neki među njima su navodili riječ do riječi, neki smisao riječi, a ne same riječi, drugi su pisali što su čuli, ne što su vidjeli, neki ranije ono što se dogodilo kasnije, neki više o mojem božanstvu, ali svaki onako kako mu je Duh Sveti dao govoriti. No trebaš znati da kao evanđeliste treba prihvatiti samo one koje je prihvatila moja Crkva jer usudilo ih se pisati više koji su imali revnost, ali ne prema mojem znanju. Jer gledaj, kao što je danas čitano, rekao sam: 'Razvalite ovaj hram i opet ću ga podići.' Oni koji su čuli ove riječi i svjedočili, bili su istiniti svjedoci u odnosu na čute riječi, ali lažni jer se nisu obazirali na smisao mojih riječi budući da sam ove riječi rekao da se razumiju kao o mojem tijelu. Na sličan način su mnogi na moje riječi: 'Ako ne jedete moje tijelo, nećete imati život' otišli od mene jer nisu razumjeli kraj mojeg govora: 'Moje riječi su duh i život', to jest one imaju duhovni razum, duhovnu snagu. Nije čudo da su se prevarili jer me nisu slijedili iz ljubavi. Zato se Duh Sveti na način vage diže u srcima ljudi tako što govori malo tjelesno, malo na duhovan način. Spušta se kad se čovjekovo srce ili otvrdnjava protiv Boga kroz hereze ili se zapliće u svjetovne stvari i dopušta da se pomrači.“ U tom trenutku

reče sudac ispitujućem redovniku koji je stajao na stepenici ljestava: „Prijatelju, tako si me često ispitivao istančanosti; no sad te pitam zbog svoje zaručnice koja ovdje stoji: zašto tvoja duša, koja ima razum i razlikovanje dobra i zla, više voli prolazno nego nebesko i zašto ne živi prema onome što prepoznaje?“ Redovnik odgovori: „Jer djelujem protiv razuma i dopuštam da osjetila tijela imaju moć nad razumom.“ A Krist reče: „Zato će tvoja savjest biti tvoj sudac.“ Na to reče Krist zaručnici: „Gledaj, moja kćeri, koliko mnogo na ljudima može ne samo đavlova zloba, već i zla savjest i to dolazi zato jer čovjek svojim kušnjama ne pruža otpor kao što bi morao. No onaj tebi poznati učitelj nije tako učinio; jer s njim je Duh sišao i tako ga jako kušao da su zamalo sve hereze stajale pred njim i skoro govorile jednim ustima: 'Mi smo istina.' No on sam nije vjerovao svojim osjetilima i nije se nadilazio svojim osjećajima, zato je bio oslobođen i postao je znajući od 'U početku' sve do 'alfa i omega' kao što mu je bilo obećano.“

Objašnjenje

To je o onoj prvoj riječi u Bibliji koja tamo počinje: „U početku stvori Bog nebo i zemlju“, sve do Otkrivenja Ivanova gdje je pisano o alfi i omegi. I onaj učitelj je bio magistar Matija, kanon Linköpinga i ispovjednik svete Brigite. O njemu je govor u 3. i 52. poglavlju prve knjige i 89. poglavlju šeste knjige objava.

Odgovor na četvrto pitanje: „Zašto sam dalje tako dugo oklijevao postati tijelo? Odgovaram: zaista, moje utjelovljenje je bilo nužno; jer njime je prokletstvo bilo raskinuto i sve na nebu kao i na zemlji dovedeno u mir. No ipak je bilo nužno da čovjek prije bude podučen prirodnim zakonom, onda pisanim; jer kroz prirodni je zakon postalo vidljivo kako je velika i koje vrste bila čovjekova ljubav, a kroz pisani zakon je čovjek prepoznao svoju slabost i svoju bijedu i onda je počeo pitati za lijek. Bilo je dakle prikladno da liječnik dođe onda kad je slabost postala velika i da onda kad je bolest prevladala lijeka bude u izobilju. No pod prirodnim kao i pod pisanim zakonom je isto tako bilo mnogo pravednika i mnogi su imali Duha Svetoga, mnogo su toga prorekli, odgojili su druge za častan život i očekivali su mene, Otkupitelja. Ovima je moje milosrđe blizu i vječna kazna ih ne dohvaća.“

Odgovor na peto pitanje: „Zašto dalje, ako je duša bolja od svijeta, propovjednici poslani nisu uvijek i posvuda? Odgovaram: istina je da je duša

dostojnija i plemenitija nego sav svijet i postojanija od svega; dostojnija je jer je duhovna i jednako anđelima stvorena za vječnu radost, a plemenitija je zato što je prema slici moga božanstva stvorena, besmrtna i vječna. Budući da je čovjek plemenitiji i dostojniji od svih stvorenja, treba voditi plemenitiji život nego svi budući ispred drugih razumom učinjen bogatim. No ukoliko čovjek zloporabi razum i moje božanske darove, što je čudo ako za vrijeme pravednosti kažnjavam što je za vrijeme milosrđa propušteno. Zato propovjednici nisu poslani posvuda niti uvijek jer ja, Bog, koji unaprijed vidim tvrdoću mnogih srdaca, želim svoje odabrane poštedjeti teškoća da se ne muče uzaludno i jer mnogi griješe s trudom i znanjem i odlučuju radije ostati u grijehu nego se preobratiti; zato nisu vrijedni čuti glasnike spasenja. Ali, prijatelju, sad ću učiniti kraj s odgovaranjem na tvoje misli i ti ćeš završiti svoj život. Sad ćeš iskusiti što su ti koristili bogata rječitost i ljudska naklonost. O, kako bi sretan bi bio da si se obazirao na svoje zvanje i svoje zavjete!“

Potom Duh reče zaručnici: „Moja kćeri, ovaj, kojega si vidjela da pita ovako velike stvari, još živi u tijelu, ali neće ostati živ niti jedan dan; njegovi osjećaji i misli njegova srca su ti pokazani u slikama ne njemu na veću sramotu, već na spas drugih duša. Ali gledaj! S njegovim osjećajima i mislima će završiti njegov život i njegova nada.“

4.4.3.29 Dvanaesta objava

Krist razgovara sa svojom zaručnicom Brigitom i kaže da se ne da uznemiriti što nad jednim čovjekom koji je bio veliki grešnik odmah ne izvrši pravednost; jer on odgađa kaznu da bi njegova pravednost, ako je dosudi, bila drugima očita. Također kaže njegove božanske riječi koje su sadržane u ovoj knjizi božanskih objava najprije moraju rasti sve dok ne dozriju do pune zrelosti i odmah potom će na svijet donijeti svoje djelovanje i snagu. Te riječi su kao ulje na svjetiljci, to jest vrline u duši; one podmazuju dušu i čine da duša, kad dođe Duh Sveti, gori i sjaji čudesnim. K tome dodaje kako će se spomenute riječi objava uzdići i donijeti plod i drugdje osim u kraljevstvu Švedske gdje su počele biti objavljivane zaručnici.

Sin Božji reče: „Zašto se uznemiruješ što tog čovjeka tako strpljivo podnosim? Ne znaš kako je teško vječno gorjeti i zato ga podnosim do posljednjeg trenutka da bi

u njemu moja pravednost drugima bila očita. Ako se trave koje daju boju odrežu prije svojeg vremena, ne vrijede pri bojanju stvari tako dobro kao kad se odrežu u pripadajuće vrijeme. Tako i riječi moje pravednosti i milosrđa moraju postati očite i rasti do punine vremena da bi donijele plod, više služile onoj stvari za koju su dane i mojoj snazi dodijele prikladnu boju. Zašto se uostalom brineš o tome što onaj ne vjeruje mojim riječima ukoliko mu se nisu pokazani jasniji znakovi? Jesi li ga ti rodila ili poznaješ li njegovu unutrašnjost kao ja? On je zaista kao goruća i svjetleća svjetiljka u koju se, ako k tome dođe ulje, dodaje čvrsto prijanjajući stijenj. Tako je svjetiljka vrlina, svjetiljka prikladna za primanje moje božanske milosti. Čim joj se uliju moje riječi, na savršeniji način postaju tekuće i silaze u unutrašnjost srca; koje čudo ako se masnoća tali i čini da svjetiljka gori? Jer vatra je moj Duh koje je u tebi i govori i isti Duh jest i govori i u njemu iako na skriveniji i njemu vrlo koristan način. Ta vatra zapaljuje svjetiljku njegova srca da bi radilo na moju čast. Zapaljuje i dušu da bi primila masnoću milosti i moje riječi od kojih je duša slatko primljena i potpunije promašćena da bi činila dobra djela.

Zato ne boj se, već stoj čvrsto u vjeri. Kad bi ove riječi dolazile od tvojeg duha ili od duha ovog svijeta, s pravom bi se imala bojati; no budući da su od mog Duha kojeg su imali sveti proroci, zato se nemaš čega bojati, već se radovati sve dok se ne bojiš više ispraznog imena svijeta od objava mojih božanskih riječi.

Čuj osim toga što kažem: ovo kraljevstvo je pomiješano s velikim, dugo ostavljenim nekažnjenim grijehom. Zato moje riječi još ne mogu niknuti i donijeti plod kao što ću ti sad objasniti govoreći kroz usporedbu. Zamisli da je u zemlju posađena jezgra. Na nju je stavljeno nešto teško tako da ne može doći u visinu. Ako je ta jezgra dobre snažne kvalitete, ukoliko zbog od gore pritišćuće težine ne može ići uvis, traži okolo zemlje svoj uspon na mjestu gdje se nalazi manja težina. Tu se ukorjenjuje tako duboko i čvrsto da ne samo da donosi vrlo lijep plod, nego i stablo, ako čvrsto naraste, uništava sve što zadržava uspon i širi se nad onim što ga opterećuje. Ova jezgra predstavlja moje riječi. One kod bujanja grijeha u ovoj zemlji ne mogu naći prikladan uspon i prije će niknuti negdje drugdje i stvoriti korist sve dok se tvrdoća ove zemlje ne smanji i dopusti milosrđe.“

4.4.3.30 Trinaesta objava

Bog Otac razgovara s blaženom Brigitom i pokazuje joj na istančan način snagu pet određenih mjesta u Jeruzalemu i Betlehemu kao i milost koju primaju hodočasnici koji ta mjesta posjećuju u pobožnoj poniznosti i istinskoj ljubavi. Kaže kako se na spomenutim mjestima nalazi posuda koja je zatvorena i nije zatvorena kao i da je rođen lav koji bio vidljiv istovremeno nevidljiv, kako se tamo nalazi janje koje je bilo ostriženo i istovremeno neostriženo, da je bila položena zmija koja je tamo ležala i nije ležala i da je na kraju bio i orao koji je letio i istovremeno nije letio. U ovoj slici također sve izlaže.

Bog Otac reče: „Bio jednom jedan gospodar kojem njegov sluga reče: 'Gledaj, tvoja njiva je izorana, korijenje je iskrčeno; kada da se posije pšenica?' Gospodar mu reče: 'Iako izgleda da je korijenje iskrčeno, ipak su zaostali zastarjele stabljike i panjevi koji u proljeće moraju biti raskinuti od kiše i vjetra. Zato strpljivo čekaj vrijeme sjetve.' Sluga mu odgovori: 'Što da radim u vrijeme između proljeća i žetve?' Gospodar mu odgovori: 'Poznajem pet mjesta. Svatko tko tamo dođe, primit će peterostruki plod ako tamo dođe čist i slobodan od oholosti i goreći u ljubavi. Na prvom mjestu je bila posuda koja je zatvorena i nije zatvorena, mala, a opet nije bila mala; istovremeno svjetleća i nesvjetleća posuda, prazna i istovremeno neprazna, čista i nečista posuda. Na drugom mjestu je rođen lav koji se mogao i nije mogao vidjeti, čuti i ne čuti, dotaknuti i ne dotaknuti, prepoznati i ne prepoznati, vezati i ne vezati. Na trećem mjestu se nalazilo ostriženo janje koje također nije bilo ostriženo, ranjeno i istovremeno neranjeno, koje je tamo zvalo i nije zvalo, bilo je kao umiruće janje i neumiruće. Na četvrtom mjestu je položena zmija koja je ležala i nije ležala, kretala se i nije se kretala, čula je i nije čula, vidjela je i nije vidjela, osjećala je i bila je neosjetljiva. Na petom mjestu je bio orao koji je letio, ali istovremeno i nije letio i koji je došao na mjesto kamo više nikad nije došao, koji je mirovao i nije mirovao, koji se obnavljao i nije se obnavljao, radovao se i nije se radovao, bio je čašćen i nije bio čašćen.'“

Izlaganje i objašnjenje onoga izrečenog u slici

Otac reče: „Posuda o kojoj sam ti pričao je bila Marija, Joakimova kćer, majka Kristova čovještva, jer bila je zatvorena i nezatvorena posuda, zatvorena đavlu, a nezatvorena Bogu. Kao bujica koja želi prodrijeti u posudu ispred sebe, ali ne može i traži druge ulaze i izlaze, tako se đavao želio kao bujica poroka svim svojim idejama približiti Marijinu srcu. No nikad nije mogao prikloniti njezin razum bilo kakvom najmanjem grijehu jer je bila zatvorena za kušnje i u njezino srce je bila pritjecala bujica mojeg Duha i ispunila je posebnom milošću. Drugo, Marija je bila majka mojeg Sina, mala i nemala posuda, mala i neznatna u svojem poniznom poniženju, velika i vrlo nemala u ljubavi moga božanstva. Treće, Marija je bila prazna i neprazna; prazna od svih uživanja i grijeha, neprazna, odnosno ispunjena božanskom slatkoćom i svakim dobrom. Četvrto, Marija je bila svjetleća i nesvjetleća; svjetleća jer je svaka duša od mene stvorena lijepa i jer je njezina duša tako veoma rasla svakom savršenstvu svjetla da se moj Sin učvrstio u njezinoj duši i njezinoj su se ljepoti radovali nebo i zemlja; no ova posuda nije bila svjetleća pred ljudima jer je prezirala časti i bogatstva svijeta. Peto, Marija je bila čista i nečista posuda; bila je čista jer je bila potpuno lijepa i na njoj se nije nalazilo niti toliko nečistog da bi se na to mogla staviti oštrica igle. No nije bila čista jer je izišla iz Adamova korijena i rođena je od grešnika, iako je bez grijeha začeta da bi moj Sin bio rođen od nje bez grijeha. Tko zato dođe na ono mjesto gdje je naime Marija rođena i odgojena, neće biti samo očišćen, već će biti posuda na moju čast. Drugo mjesto je Betlehem gdje je moj Sin rođen kao lav koji je viđen i zadržan u svojem čovještvu, ali je u božanstvu bio nevidljiv i nepoznat. Treće mjesto je Kalvarija gdje je moj Sin kao nevino janje ranjen i umro dok po božanstvu nije bio podvrgnut patnji i bio je besmrtan. Četvrto mjesto je bio vrt sa grobom moga Sina u koji je bio položen kao prezirna zmija i ležao je po svojem čovještvu dok je po svojem božanstvu bio posvuda. Peto mjesto je Maslinska gora s koje je moj Sin po svojem čovještvu kao orao uzletio na nebo gdje je sa božanstvom uvijek bio. Po svojem se čovještvu obnovio i mirovao dok je po božanstvu uvijek bio u miru i isti. Tko dakle na ova mjesta dođe čist, s dobrom i savršenom voljom, taj će dobiti da vidi i kuša kako sam sladak Gospodin, ja, Bog. Ako dođeš na ova mjesta, pokazat ću ti još više.“

4.4.4 Šesta knjiga

4.4.4.1 Prvo poglavlje

Riječi Majke Božje zaručnici koje pripovijedaju o Kristovoj ljepoti i kako su Židovi, kad su se nalazili u smrtnom strahu, išli onamo gledati njegovo lice i bili su utješeni.

Majka Božja je razgovarala sa zaručnicom i reče: „Ja sam Kraljica neba; moj Sin te voli od svega srca. Zato ti savjetujem da nikoga ne voliš kao Njega; on je naime toliko poželjan da kad imaš Njega, ne možeš željeti ništa drugo; tako je lijep da je ljepota elemenata ili svjetla u usporedbi s njegovom kao sjena. Kad sam podigla svog Sina, bio je obdaren takvom ljepotom da je svatko tko ga je vidio bio utješen u boli srca koju je imao. Zato su mnogi Židovi međusobno govorili: 'Hajdemo vidjeti Marijina sina da se utješimo.' I premda nisu znali da je Božji Sin, ipak im je njegov pogled dao veliku utjehu. Njegovo je tijelo bilo tako čisto da na njemu nikad nije bilo gamadi jer su i ove prijezirne životinje držale svojeg stvoritelja u časti. Ni u njegovoj kosi se nije se nalazila niti hranila nikakva nečistoća.“

4.4.4.2 Drugo poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom o jednom koji je živio zlo, ali je u smrti imao dobru volju popraviti se ukoliko bi ostao na životu i kaže da zbog te volje neće biti osuđen na vječnu kaznu, već na strašno čistilište.

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Ovaj, koji sad leži bolestan i za kojega moliš, pokazao se previše nemarnim prema meni i cijeli je svoj život bio protiv mene. Ali reci mu sad da ću mu još dozvoliti milost ako se ukoliko izmakne smrti popravi. Neka zato bude opomenut na volju da se popravi jer zbog svojeg velikog milosrđa i njegove gorke boli sažaljevam se nad njim.“ Kad je isti umro prije vremena pjevanja prime, Gospodin se pokazao zaručnici i rekao: „Gledaj i rasudi kako sam pravedan u svojem sudu. Onaj koji je bio natovaren tako teškom slabošću, došao je pred moj sud; ali premda je zbog svoje dobre volje milosrdno suđen, njegova će duša ipak prije nego što se potpuno očisti trpjeti u čistilištu tako gorku bol koju nijedan smrtnik

ne može zamisliti. Što će onda tek trpjeti oni koji cijelu svoju volju imaju u svijetu i koje ne muči nikakva muka?“

4.4.4.3 Treće poglavlje

Kako je *zaručnica vidjela zlog duha kako bježi sa sramom od jednog čovjeka koji je pobožno molio i kojeg je đavao bio snažno kušao i dugo uznemiravao i kako je dobri anđeo zaručnici objasnio viđenje.*

Zaručnica je vidjela kako je jedan đavao vezanih ruku stajao pred muškarcem koji je molio. I kad je ovaj jedno vrijeme stajao, đavao se odjednom uz veliku riku oglasio vrlo strašnim i glasnim glasom i sa sramom je pobjegao od tamo. Jedan dobar anđeo reče o tome zaručnici: „Ovaj zao duh je jedno dulje vrijeme uznemiravao onog čovjeka, ali su mu svezane ruke jer nije mogao dobiti moć nad njim kao što je htio. Budući da se ovaj čovjek đavlu koji ga je salijetao muški odupro, Božji je sud da mu đavao nije mogao učiniti ono što je htio. Ipak je đavao još imao nadu da će dobiti moć nad njim, ali je u ovom satu s lakoćom poražen i više nikad neće dobiti bilo kakvu moć nad njim. Jer ovaj je čovjek, od kad ga je zli duh napastovao, pružao hrabar otpor i Božja odluka je da mu đavao ne može učiniti što je htio. Đavao je međutim još uvijek imao nadu da će ga nadvladati; u ovom satu međutim lako nadvladan i sad neće nikad dobiti moć nad njim. Božja će milost sad za ovu osobu svakog dana umnažati i zato đavao s nepravdom kaže da je izgubio onoga kojega je tako dugo napadao da bi ga nadvladao.“

Objašnjenje

Ovaj brat je dvanaest godina kušan kod sakramenta Kristove patnje i Marijina imena koje nikad nije mogao izgovoriti bez prljavih misli. Molitvom gospođe Brigite je oslobođen tako da nikad nije mogao biti sretan kao na dan kad je primio tijelo Kristovo i Marijino ime mu je u srcu i ustima bilo najslađe.

Na isti način je svećenik koji je od jedne čarobnice začaran na blud tijela molio gospođu Brigitu da moli za njega. Uzeta u duhu, čula je ovo: „Čudiš se, moja kćeri, zašto đavao može voditi vlast u čovjeku? To čini nepostojanost čovjekove volje

kao što možeš prosuditi na ovom svećeniku kojeg je začarala jedna žena. Zato znaj kako je žena trostruko opsjednuta nevjerovanjem, otvrdnućem i žudnjom za novcem i tijelom. Zato joj se đavao približava i daje joj piti od taloga svoje gorčine. Znaj i da je jezik ove žene njezin kraj, njezina ruka njezina smrt, a sam đavao njezin oporučitelj.“ Sve je ovo prispjelo. Jer treće noći je ova čarobnica poludjela, dograbila je nož, povrijedila se na sramežljivim dijelovima i povikala da su svi čuli: „Dođi, đavle, slijedi me!“ i odmah je pod strašnim vriskom okončala svoj život. Spomenuti svećenik je međutim oslobođen od kušnje tijela i odmah je pristupio u red u kojem je do kraja života Bogu donosio prijatan plod.

4.4.4.4 Četvrto poglavlje

Krist kaže zaručnici da svaki mudar i krepostan čovjek treba hrabro propovijedati Božje riječi i Božju milost koja je u ovim knjigama sadržana za narode koji je potražuju; isto i za one koji ne žele, siromašne kao i bogate i kake će prema tome imati Boga kao vječnu nagradu.

„Tko posjeduje zlato mudrosti svoga gospodara, obvezan je na tri stvari: prvo, raspodijeliti to onima koji ga žele imati i osim toga pružiti ga onima koji ga ne žele; drugo, treba biti strpljiv i umjeren; treće, treba biti razuman i jednak u raspodjeli. Čovjek koji posjeduje spomenute vrline je upravo onaj koji posjeduje moje zlato, to jest moju mudrost. Jer što je od metala dragocjenije od zlata? Tako i u pismima nema ničega što je dostojnije od moje mudrosti. Tom sam mudrošću ispunio onoga za koga moliš i zato treba hrabro, kao ratnik, govoriti moje riječi ne samo onima koji ih žele čuti, već i onima koji ne žele čuti moju milost. Drugo, treba biti strpljiv radi moga imena dobro znajući da ima gospodara kojem su pripadale sve sramote. Treće, kažem da kod raspodjele treba biti pravedan prema siromašnima kao i bogatima; ne treba se nikoga čuvati, nikoga bojati jer ja sam u njemu i on u meni. Tko će mu nauditi kad sam ja, svemoćni Bog, u njemu i izvan njega? Dat ću mu dragocjenu plaću za njegov rad, ništa tjelesno, ništa zemaljsko, već samog sebe u kojem je sve dobro i u kojem je svako izobilje.“

4.4.4.5 Peto poglavlje

Krist vrlo teško prijeti redovnicima koji su licemjeri i puni oholosti, koji ismijavaju jednostavnost jednostavnih i nevinih i koji uznemiruju rogovima spletki i zlih djela. Međutim ljubazno iz opominje da bi se mogli okrenuti vrlinama jer će inače biti teško kažnjeni.

„Ja sam Stvoritelj svih stvari i od nikoga stvoren. Odavno sam odvratio svoje oči od ove kuće zbog nepravednosti njezinih stanovnika; jer kao što su se prvi utemeljitelji žurili uspinjati s jedne vrline na drugu, tako se ovi novi žure od jednog zla drugom; svatko želi prestići drugoga i se hvale se svojim grijesima. Sad me molitve moje preljubljene Majke pokreću na milosrđe. Od vrlo zlih stabala je međutim preostali još neki korijeni kao što ćeš bolje shvatiti kroz usporedbu. Bio je pastira koji je dakle svojem gospodaru rekao: 'Gospodaru, u tvojem ovčinjaku su malobrojne blage ovce među kojima se nalaze jarci koji uznemiruju ovce; glava im je beskorisna, njihova koža je rasparana, njihovo tijelo pokvareno, a njihove iznutrice smrde.' Gospodar mu odgovori: 'Da moje blage ovce ne bi bile smetane, jarcima ću najoštrijom sjekirom odsjeći glavu; njihova će se koža skinuti budući da ne donosi vunu. Njihovo tijelo i iznutrice se kao pokvarene treba baciti na polja i dati pticama koje ne znaju razlikovati čisto od nečistoga.' Taj sam gospodar ja i u ovoj kući kao da imam neke jednostavne kao ovce; ali među njima ima i rogatih jaraca koji u ispraznom zaletu napadaju ovce, otkidaju njihovu vunu, bacaju ih na pod i raskidaju. To čine jer ismijavaju jednostavnost nevinih i bacaju ih na pod rogovima loših spletki i zlih djela. Zbog toga će njihova glava, to drski i oholi ponos njihovih rogova, biti odsječen najoštrijim mačem mojeg suda, njihova koža, to jest licemjerje koje nose za pokaz u ispraznosti svoga redovničkog stava, bit će im oduzeta, a njihovu dušu će đavoli orobiti svakog dobra jer su se pokazivali drukčijima nego što su bili. Služili su mi svojim ustima, u svojim djelima su mi bili protivni; njihovo tijelo je predano požudi; pred mojim licem bludničko tijelo. Njihovo tijelo je tjelesna požuda; zato je u mojim očima kao tijelo bludnice, bit će bez milosti spaljeno u vatri. Njihove iznutrice, to jest njihove misli i sklonosti kojima su se držali za svijet, a ne za mene i kojima nisu korisni mojoj, već stvari mojih neprijatelja, grijeha i đavla, razbit će đavoli tako da neće biti zle sklonosti za koju neće biti kažnjeni. Zato, dok još ima vremena, njihova koža, to jest njihova izokrenuta volja i njihova oholost trebaju biti odloženi poniznosti,

obućena koža jednostavnosti, tijelo svučeno od požuda, iznutrice, to jest misli, izliječene kajanjem da ne bih od njih prema njihovim zaslugama tražio brzu pravednost i tako ih podvrgnuo vlasti zlih duhova da ne mogu ništa osim onoga što se sviđa zlim duhovima i ih oni tjeraju iz jednog zla u drugo.

Dodatak

Dalje kaže Krist: „Čuje se još jedno pričanje o toj kući. Kaže se naime: 'Zašto je Bog tako postupio s tom kućom?' Na to treba odgovoriti: 'Jer nisu htjeli čuti riječ opominjajućeg.' Dovest ću nad njih stražare koji iz visine gledaju prema dolje i zemlju njihove sreće pretvaraju u ropstvo i dat će im se oskudan kruh.“

4.4.4.6 Šesto poglavlje

Krist na dobar način kori zaručnicu zbog nestrpljivosti koju je imala i uči je da zbog onih ne smije prispjeti u gnjev niti treba onima koji je izazivaju nešto odgovoriti prije nego što je umirila svoju uznemirenu prirodu i vidjela može li svojim riječima nešto ispraviti.

„Ja sam tvoj stvoritelj i tvoj zaručnik. Ti, moja nova zaručnica, u svojoj si srdžbi četverostruko griješila. Prvo, jer su te u tvom srcu riječi izazivale na nemir, dok sam ja za tebe primao udarce i dok sam stajao pred sucem, nisam odgovorio ni jednu riječ. Drugo, zato što si oštro odgovarala i prejako uzdigla svoj glas i korila; dok sam ja, prikvačen čavlima, gledao prema nebu i nisam otvarao usta. Treće, zato što si prezrela mene radi kojeg sve trebaš strpljivo podnijeti.. Četvrto, zato što nisi koristila svojem bližnjem koji je tvojom strpljivošću trebao biti od svoje zablude ohrabren prema popravljanju. Zato ne želim više da se srdiš. Ako te netko ubuduće bude izazivao na srdžbu, ne razgovaraj s njim tako dugo dok se srdžba ne udalji iz tvojeg srca; nakon što se uznemirenost duha smirila marljivo razmisliš o uzroku pokreta, govori s blagošću. Ako je ipak bilo nešto u čemu govorom ništa ne možeš ispraviti, šutnjom ne griješiš, tako je bolje radi zasluge šutjeti.“

4.4.4.7 Sedmo poglavlje

Krist kroz zaručnicu zapovijeda jednom pobožnom đakonu da s žarkošću i hrabrošću treba propovijedati Božju riječ svojim drugovima i ostalim grešnicima tim što savjetuje slabe, kazni nedisciplinirane i svoju dušu izvrgnuti smrti radi spasenja drugih.

„Ja sam tvoj i svih stvari Bog stvoritelj, iako sam sad zanemaren i prezren. Onom za kojeg moliš i za kojeg znaš da me voli, reći ćeš slijedeće: 'Budući da ti je dana služba đakona, primio si vlast da propovijedaš da bi savjetovao slabe i kaznio nedisciplinirane. Ni ja to nisam propustio osobno činiti, to su činili i moji apostoli i mladići koji su da bi pridobili jednu dušu prolazili su kroz različita mjesta, gradove i sela i za spas duša dali svoju vlastitu do smrti. Budući da je sad tvoja služba propovijedati, ne priliči ti i nije dobro da šutiš jer okolo tebe su moji najgori neprijatelji i ti se krećeš među njima. Njihova prokleta proždrljivost mi je tako mrska kao da na Veliki petak jedu meso. Oni su kao posuda koja je otvorena na obje strane i koja se ne može napuniti ni kad bi se u nju ulilo cijelo more; isto tako nikad se sami neće moći zasititi budući da njihova drska neumjerenost u griješenju pomaže njihovu proždrljivost. Miču od sebe moje anđele, njihove zaštitnike, i zovu k sebi đavole koji su im sad bliže nego dobri; stoje u molitvi kora ne da bi mi se dopali, nego da ih drugi ne bi grdili i da ne izazovu njihovo nezadovoljstvo; izgleda kao da su sljedbenici starih očeva, ali su u mojim očima u istini lažljivci i izdajnici; jer prekršili su odanost koju su mi obećali i izdaju duše od čijih dobrih djela žive i ne vraćaju im niti primjerom svoga života, niti molitvom. Zato se kunem pred svim anđelima i svetima u mojoj istini, koji sam istina, i iz čijih usta nikad nije izišlo ništa osim istine, da ću im, ukoliko se ne poprave, pustit još jedno kratko vrijeme da idu putem svoje volje. Onda ću ih odvesti na put koji sliči trnju i vrlo oštrim bodljama; i da ne bi mogli odstupiti od tog puta, postavit ću im s desna i lijeva svoje sluge koji će ih spriječiti u tome da odstupe i prisiliti ih da idu naprijed i kao što onda mrtvo tijelo pada na zemlju, tako će se njihove duše strmoglaviti u pakao koji je tako duboko da se nikad više neće moći podići.'“

4.4.4.8 Osmo poglavlje

Krist zaručnici, koja se boji, daje hrabrost da samouvjereno ukori neke redovnike koji su u teškim grijesima i kod kojih je sama uživala zaklon time što je rekao da joj njezin kazneni govor neće biti uračunat u grijehe, već u zasluge ako se ovi i rasrde i otvrdnu.

„Ti si, moja zaručnico, dakle često mislila: 'Budući da je moj Bog gospodar svih stvari i može sve, također je strpljivo podnosio svog izdajicu, zbog čega ja, njegovo stvorenje, ne bih trebala više podnositi one kod kojih stanujem da zbog moje opomene i prekore ne bi postali još gori?' Na tu pomisao ti odgovaram da je ona djelomično bila pobožna, ali nedovoljno vatrena. Kad dobar vojnik premješten među zle vidi kako je njegov gospodar vrijeđan, govori, ako zaista i ne može popraviti, barem na čast svojeg gospodara i ako ga zbog toga postide, strpljivo to podnosi. Tako sada s pouzdanjem govori o razvratu onih koji su mi zbog dugog trajanja njihovih grijeha mrski; na koji način također zbog toga otvrdnu protiv mene, tebi se neće uračunati u grijeh što si govorila, već će veličina tvoje plaće rasti. Jer kao što su apostoli mnogo propovijedali, iako se nisu svi preobratili, a njihova plaća ipak zbog toga nije bila manja, tako će biti i s tobom; jer iako te neće svi čuti, bit će nekih koji će se kroz tvoju riječ izgraditi i spasiti. Zato im reci da ću ako se ne poprave doći tako brzo i s takvom strogošću da će svi koji čuju uzdisati, a svi koji iskuse propasti. Sudit ću ih kao lopove, s neizrecivom sramotom pred anđelima i svim svetima jer nisu uzeli redovničko odijelo da bi zaradili pobožan život; pred mojim očima su kao lopovi koji posjeduju dobro koje ne pripada njima već onima koji žive pobožno i sudit ću ih kao varalice svojim mačem koji će sve njihove udove iscijepati od glave do nogu. Također ću ih ispuniti uskipjelom vatrom koja se ne smanjuje jer sam ih opomenuo kao dragi otac, a nisu poslušali i jer sam im pokazao riječi svojih usta kao što se prije nikad nije dogodilo, a oni su ih prezreli. Da sam svoje riječi poslao poganima, možda bi ih primili i osjetili kajanje. Zato ih neću poštedjeti, niti za njih primiti molitve ljubljene Majke i mojih svetaca, nego će tako dugo dok sam u svojoj slavi koja je bez kraja biti u muci. Tako dugo dok je duša zatvorena u tijelu, tako dugo im je moje milosrđe otvoreno.“

4.4.4.9 Deveto poglavlje

Krist otkriva zaručnici kako je pred licem Božjim odvratan svećenik koji slavi misu u smrtnom grijehu i kako su kod čitanja mise oko njega đavoli i o njegovoj iznad veoma teškoj budućoj kazni

„Svećenik za kojeg moliš je kao kliješta kojima se vadi zlato moje vrline, također kao ovca koja odudara od roda i ne brine za majčin glas. Kad pristupa mojem oltaru, na njegovoj strani stoje zli duhovi koji stanuju u njegovoj duši jer je preda mnom umrla. Dok na sebe stavlja naramenicu, đavoli zasjenjuju njegovu dušu tako da ne misli i ne prepoznaje kako je strašno pristupiti mojem oltaru i kako čist mora biti onaj koji treba stajati kraj najčišćeg. Kad podiže albu, oblači se tvrdoćom srca i bezbožnošću jer ne misli kako njegov grijeh nije težak, vječna kazna neće biti velika; koje je vrste vječna radost mu nikad više ne pada na um. Kad oblači štolu, đavao mu po uživanju slatkoće grijeha na vrat stavlja teški jaram tako da mu ne da uzdahnuti niti razmatrati svoje grijehe staviti u razmatranje. Kad stavlja manipel, sve mu Božje vrijednosti postaju teške, dosadne i prijezirne, dok ona za svijet laka. Kad veže pojas, njegova se volja veže s đavolom tako da njegova volja i namjera postaje boraviti u grijehu, moja ljubav s njim se raspušta jer bi njegova volja bila usmjerena prema svemu što mu đavao unosi u srce ako po mojoj tajnoj odluci ne bi bio držan na uzdi. Ako oblači misnicu, onda ga đavao oblači nevjerom. Kad čita pokajnički čin, zli duhovi odgovaraju: 'Lagao si; mi smo svjedoci da je tvoja ispovijed slična Judinoj jer ustima govori jedno, a u srcu ima nešto drugo.' Kad pristupa oltaru, odvraćam svoje lice od njega i kad čita misu, bila ona moje Majke ili mojih svetih, upravo mi je tako ugodna kao kad bi bludnica htjela svoju nečistoću ponuditi za piće iz posude otmjenom gospodinu; ili kad netko kaže svojem neprijatelju: 'Čuvaj se, razmišljam tebi na štetu.' Kad međutim posvećuje moje tijelo i govori: 'Ovo je moje tijelo!', đavoli bježe od njega i njegovo tijelo zaostaje kao odsječeno deblo jer je njegova duša pred mojim očima mrtva. No kad u onoj drskosti prinosi svojim usnama moje tijelo, opet mu se vraća cijeli roj đavola jer nema ljubavi prema meni. Ja sam međutim toliko milosrdan da kad bi s raskajanim srcem i namjerom da se popravi rekao: 'Gospodine, radi Tvojih patnja i ljubavi koju imaš prema ljudima, oprosti mi moje grijehe', primio bih ga i zli duhovi mu se više nikad ne bi vratili. No sad u ustima ima izmet svijeta i njegovo srce gomila crve, zato mu se ne sviđa slatkoća mojih riječi. Beskorisne misli u njegovu

srcu ga žderu tako da ne misli na mene. Zato nikad neće doći mojem oltaru, onom nebeskom stolu i onoj slavi u nebesima kojoj se anđeli i sveti raduju. To predstavlja onaj kameni oltar u crkvi na kojem se dnevno žrtvuje moje na križ pribijeno tijelo kao što je nekad u zakonu žrtva predstavljala ono što se sad događa u crkvama. Što drugo predstavlja nebeski stol, ako ne klicanje i radost anđela? Tu radost on sam u vječnom slavi nikad neće iskusiti. Pred tim oltarom nikad neće stajati, niti vidjeti moje lice: moji sinovi će međutim gledati moje lice. Ja sam kao istinski pelikan jer ću im dati vlastitu krv i osvježiti ih sad i u budućnosti sve do zasićenja. Onoga će međutim blagovati odvratni orao koji je navikao svojim mladima nakon zasićenja na neko vrijeme oduzeti nužno tako da se od gladi nadolazeća mršavost vidi na njima cijelo vrijeme njihova života. Dakle đavao će ga jedno vrijeme hraniti svojom požudom da bi nakon toga poslije radosti osjetio glad koja će kod njega trajati bez kraja. Međutim tako dugo dok živi, moje mu je milosrđe otvoreno čim se obrati.“

Objašnjenje

Ovaj svećenik je bio odvjetnik i poreznik i na nagovor gospođe Brigite oslobođen je svoje službe. Pun srdžbe, reče njoj: „Gospođo, opljačkali ste mi moj novac i čast. Koliko ste dobili? Bilo bi vam bolje da ostanete sjediti u svojoj kući, umjesto da sijete nemir.“ Ona odgovori: „To što je kralj učinio, savjetovala sam mu radi spasa vaše duše i vaše časti; jer svećenik koji je dio Božjeg nasljedstva ne može voditi takvu službu bez opasnosti za svoju dušu.“ On odgovori: „Što se vas tiče moja duša? Pustite me da prođem kroz ovaj svijet kako mogu jer će se u budućnosti moja duša dobro pobrinuti sama za sebe.“ Gospođa mu odgovori: „Kažem ti zato i bez sumnje će tako prispjeti kao što sam čula u Božjoj odluci da Ti, ukoliko se ne vrlo brzo ne predomisliš i popraviš, ne zvala se ja Brigita, nećeš pobjeći posebnom Božjem sudu i neuobičajenoj smrti.“ Nedugo nakon toga biskup je ovog svećenika izbacio iz crkve i umro je strašnom i nečuvenom smrću. Jer kad je lijevano jedno zvono, iskočio je od žeravice valjan metal iz kalupa i spalio ga je okolo.

4.4.4.10 Deseto poglavlje

Majka Božja pripovijeda zaručnici o svojoj časti i dobročinstvima koja svi od nje primaju; javlja joj vrstu i način kao i pomoć kojom duša jednom umrlog vladara, za kojeg je zaručnica molila, može biti oslobođena iz strahota čistilišta – vrlo dobra lekcija.

„Ja sam kraljica neba, ja majka milosrđa, ja radost pravednika i pristup grešnika Bogu. U požaru čistilišta nema muke koja zbog mene ne bi bila podnošljivija i lakša nego što bi inače bio slučaj. Nitko nije tako proklet mu da tako dugo dok živi nedostaje moga milosrđa jer ga zbog mene zli duhovi manje kušaju nego što bi inače bio kušan. Nitko nije tako otuđen od Boga, osim ako nije potpuno proklet, da se, ako me zove, neće vratiti Bogu i postići milosrđe. Jer ja, koja sam milosrdna, i postigla sam od svoga Sina milosrđe, pokazat ću ti kako tvoj umrli prijatelj za kojim tuguješ može biti spašen od sedam mučenja o čemu ti je rekao moj Sin. Prvo, bit će izbavljen iz vatre koju trpi zbog nekreposnosti ako bi netko prema tri stanja Crkve, bračnom, stanju udovica i djevica, za njegovu dušu htio jednu ženu dati u brak, jednu drugu za duhovni red, jednu treću da bi mogla izdržati u udovištvu, jer je u nekreposnosti teško griješio i protiv braka tako što je prekoračio vlastiti krevet.

Drugo, jer je trostruko griješio u proždrljivosti. Jednom je naime vrlo ukusno i preko mjere jeo i pio; nakon toga je iz oholosti i za raskoš dao kod svoje ploče pripremiti više jela. Dalje je predugo sjedio za stolom i propustio je Božje djelo. Zato netko treba na čast Bogu, koji je trojedan i jedan, zbog ove trostruke proždrljivosti na cijelu godinu k sebi primiti tri siromaha i primetnuti im takva i na isti način dobra jela kakva on sam, koji ih prima, osobno jede; također on sam ne treba jesti prije nego vidi ono troje da jedu da bi ovim kratkim čekanjem bude dobro napravljeno ono dugo odgađanje koje je tvoj prijatelj doveo sjedenjem za pločom. Osim toga neka pruži onima trima na dovoljan način odjeću i krevete prema onome kako je to za one prepoznao nužnim ili korisnim.

Treće, za oholost koju je višestruko imao, tko želi, treba kroz jednu godinu svaki tjedan koji god dan želi sedmorici siromaha oprati noge tako što si kod pranja u srcu ovako misli kod prvog siromaha: 'Gospodine Isuse Kriste, koji si bio zarobljen od Židova, smiluj mu se.', kod drugog: 'Gospodine Isuse Kriste, koji si bio vezan za stup,

smiluj mu se.', kod trećeg: 'Gospodine Isuse Kriste, koji si nedužan nevin suđen od krivih, smiluj mu se.', kod četvrtog: 'Gospodine Isuse Kriste, kojem su skinuli vlastitu odjeću i odjenuli pogrdnu odjeću, smiluj mu se.', kod petog: 'Gospodine Isuse Kriste, koji si tako oštro bičevan da su tvoja rebra došla na vidjelo i ništa ne Tebi nije bilo cijelo, smiluj mu se.', kod šestog: 'Gospodine Isuse Kriste, koji bio pljuvan i popljuvan, smiluj mu se.', kod sedmog: 'Gospodine Isuse Kriste, koji si bio ispregnut na deblu, čije su ruke i noge probijene čavlima, čija je glava krvarila pod trnjem, čije su oči bile ispunjene suzama, čija su usta i uši bili puni krvi, smiluj mu se.' Nakon što su sad siromasi oprani, treba ih okrijepiti na najbolji način kako može i kako vidi da im koristi. Također ih treba ponizno moliti da mole za njegovu dušu.

Četvrto, trostruko je griješio lijenošću. Bio je lijen ići u crkvu, zadobiti oproste, posjetiti mjesta svetih. Za prvo, tko želi, treba kroz godinu dana ići jednom na mjesec u crkvu i dati čitati misu zadušnicu za njegovu dušu; za drugo neka ide koliko često ugodno može i želi na mjesta gdje se daje oprost i gdje čuje da njegovi djelitelji najpobožniji; za treće neka po čovjeku koji vjeruje i koji je pravedan pošalje svoju žrtvu najizvrsnijim svecima u onoj Kraljevini Švedskoj gdje se narod iz pobožnosti njeguje zbog oprosta često okupiti, na primjer svetom Eriku, svetom Siegfriedu i sličnima. Ali onoga koji nosi žrtvu treba za njegov trud vjerno nagraditi.

Peto, budući da je griješio u ispraznoj časti i radosti, onaj tko želi, treba svakog mjeseca na godinu dana jednom okupiti sve siromahe koji su u njegovu dvorištu ili njegovu susjedstvu, odvesti ih u kuću i pred njima dati čitati misu zadušnicu. I kad je svećenik započne, treba ih zamoliti i opomenuti ako bi mogli moliti za njegovu dušu. Nakon što je misa pročitana, svi siromasi trebaju biti okrijepljeni da radosno otiđu od objeda da bi preminuli bio obradovan po njihovim molitvama, a siromasi po zajedničkom okrjepljenju.

Šesto, budući da će dug platiti do posljednjeg novčića i ostati pod kaznom, trebaš znati da je oko svojeg kraja i kod svojeg kraja, iako ne tako žarko kako je trebao, imao volju platiti svoj dug zbog čega je među onima koji trebaju biti spašeni i zato se odavde može razumjeti koliko je moj Sin milosrdan kad za tako malo daje mir. Ukoliko ne bi bio imao onu volju, bio bi proklet bez kraja. Zato njegovi rođaci, koji su bili njegovi sljedbenici u njegovim dobrima, imati volju platiti i isplatiti njegove dugove

onima za koje znaju da im je bio dužnik; njih trebaju i ponizno moliti da oproste njegovoj duši ako su dugim čekanjem pretrpjeli štetu; ako ne plate, sami moraju nositi njegov grijeh. Nakon toga trebaju svakom samostanu u kraljevstvu poslati proizvoljnu žrtvu i u samostanu javno dati čitati misu i prije nego što misa počne, treba se moliti za njegovu dušu da joj Bog bude milostiv; također u svakoj župi u kojoj je imao dobra treba biti čitana misa zadušnica. Svećenik je mora pjevati u prisutnosti cijelog naroda i prije nego što počne pjevati, treba reći narodu: 'Ova misa treba biti držana da dušu … Molim vas u ime Kristovo ime da mu, ukoliko je protiv vas nešto riječju, djelom ili zapovijedi griješio, oprostite.' Nakon toga neka ide k oltaru.

Sedmo, budući da je bio sudac i svoju sudsku službu je prepustio nepravednim zamjenicima, u rukama je đavola. Ipak, budući da je to bilo protiv njegove volje da ovi nepravedno postupaju, iako se o tome manje brinuo i obazirao se na to nego što je bila njegova dužnost, može, ako primi pomoć, ipak biti oslobođen. Ali kroz koju pomoć? Zaista, presvetim tijelom moga Sina koje se dnevno žrtvuje na oltaru. Jer onaj kruh koji se stavlja na oltar i prije riječi 'Ovo je moje tijelo!' je kruh, nakon izgovaranja ovih riječi se pretvara u tijelo moga Sina koje je bez mrlja primio od mene i koje je razapeto. Onda je čašćen Otac i u Duhu obožavan iz udova moga Sina; Sin kliče u radosti i slavi u moći i veličanstvu Oca, njegova majka, to sam ja, čašćena sam od cijele nebeske vojske, svi anđeli mu se obraćaju i obožavaju ga; duše pravednika prinose mu zahvalu što su po njemu spašene. Ah, kako je strašno za bijednike koji s takvim i tako najviše dostojnim Gospodinom postupaju sa svojim nedostojnim rukama! To tijelo dakle, koje je umrlo iz ljubavi, može ga izbaviti; zato se na slavlja moga Sina treba čitati misa, naime jedna na njegovo slavlje rođenja, jedna na slavlje obrezanja, jedna na Bogojavljanje, jedna na Tijelovo, jedna o Njegovoj muci, jedna za Uskrs, jedna za Uzašašće i jedna za Duhove, dalje jedna misa na svako slavlje koje se slavi meni na čast, dalje devet misa na čast devet korova anđela. Kad budu slavljene ove anđeoske mise, treba okupiti devet siromaha kojima će se pružiti jelo i odjeća da bi anđeli, kojima je bio predan na zaštitu i koje je višestruko uvrijedio, po ovoj maloj žrtvi mogli biti izmireni i da bi mogli prinijeti njegovu dušu. Onda mora biti čitana misa općenito za sve preminule da bi ovim putem postigle mir i da bi sama njegova duša bila nađena dostojnom mira.“

Objašnjenje

Ovaj je bio plemić i milosrdan. Nakon svoje smrti ukazao se gospođi Brigiti i rekao: „Ništa me ne podiže iz mojih nevolja tako kao molitva pravednih i sakrament oltara. Ali budući da sam bio sudac i svoje sudove povjerio onima kojima koji su pravednost manje voljeli, još sam zadržan u progonstvu, no bio bih brže oslobođen kad bi oni, koji trebaju biti moji i bili su, za moj spas bili nešto blaže nastrojeni.“ O njemu je još govor u 21. poglavlju ove knjige.

4.4.4.11 Jedanaesto poglavlje

Majka Božja opominje zaručnicu da se uvijek sjeća bolnih Kristovih patnji jer u vrijeme tih patnji kao da se sve uznemirilo; naime božanstvo i čovještvo i sama njegova Majka, anđeli i elementi kao i duše živih i mrtvih, a i đavao.

Majka Božja je razgovarala sa zaručnicom i reče: „Kod smrti moga Sina sve se zateklo u žestokom zaprepaštenju. Božanstvo, koje je Sin u smrti predao i koje nikad, niti u smrti, nije bilo odvojeno od Njega, izgledalo je kao da u onom času sažaljeva iako božanstvo ne može trpjeti bol ili muku jer je izvan stanja da pati i nepromjenjivo. Sam Sin je patio trpio boli na svim udovima i također u srcu iako je prema božanstvu besmrtan; također njegova duša, koja je besmrtna, patila je jer je izišla iz tijela. Skupljeni anđeli su izgledali kao zaprepašteni kad su vidjeli kako Bog u svojem čovještvu pati na zemlji. No mogu li anđeli, koji su besmrtni, biti uznemireni? Zaista, kao što je pravednik, kad vidi svog prijatelja kako zbog nečega pati, ipak na određen način ožalošćen zbog patnje, tako su i anđeli bili kao žalosni zbog Njegove muke, iako sami nisu podređeni patnji, no radovali su se njegovoj budućoj slavi i blagoslovu koji je trebao proizaći iz njegove patnje. I svi elementi su se uznemirili; sunce i mjesec su izgubili svoj sjaj, zemlja se potresla, stijene su se raspukle, grobovi su se otvorili u času smrti moga Sina. Svi pogani su se uznemirili gdje god da su bili jer kao da im je u srce ušla boduća bol, iako nisu znali odakle ona dolazi. U onom času su se uznemirila su se i srca razapinjatelja moga Sina, iako se to nije dogodilo na njihovu slavu. Da, čak i nečisti duhovi su se tog časa uznemirili i u njihovoj skupštini je vladala najžešće zaprepaštenje. No one, koji su bili u Abrahamovu krilu, spopala je takva žalost da bi radije vječno bili u paklu nego da na svojem gospodaru vide takvu

muku. No kakvu li sam bol trpjela ja, koja sam onda stajala kraj svoga Sina, Djevica i Majka, nitko ne može zamisliti. Zato, moja kćeri, sjeti se patnji moga Sina, bježi od nepostojanosti svijeta koji nije ništa drugo doli privid, doli cvijet koji brzo vene.“

4.4.4.12 Dvanaesto poglavlje

Majka Božja kaže da je slična košnici jer ju je ona blagoslovljena pčela, to jest Sin Božji, kad je sišla u njezinu utrobu tako bogato ispunila svojim najslađim medom da je po onoj slatkoći od nas oduzet svaki otrovan okus.

Blažena Djevica reče zaručnici: „Zaručnico moga Sina, pozdravila si me i usporedila s košnicom. Ja sam zaista bila košnica; jer moje je tijelo u utrobi moje majke bilo samo kao komad drva prije nego što je s njim povezana duša. Moje tijelo je i nakon moje smrti bilo kao komad drva nakon što se duša odvojila od njega sve dok Bog nije u ljubavi moju dušu uzvisio do božanstva. To je drvo postalo košnicom kad je ona blagoslovljena pčela, Sin Božji doletjela s neba i u moje tijelo sišao živi Bog. Naposljetku je u meni bilo određeno, slatko i odlično saće koje je bilo pripravljeno na sve načine i raznolikim dodacima da primi vrlo sladak med milosti Duha Svetog. Ovo je saće ispunjeno kad je Sin Božji došao s moći, ljubavlju i ljepotom. Došao je s moći jer je bio moj Gospodin i moj Bog; došao je s ljubavlju jer je zbog ljubavi koju je imao za duše primio tijelo i prihvatio križ, došao je u ljepoti jer iz mene izašli svi Adamovi grijesi. Zato je i najljepši Sin Božji primio najljepše tijelo. No kao što pčela ima žalac kojim samo nerado bode, tako moj Sin ima strogost i pravednost koje ipak primjenjuje samo onda kad to zahtijevaju grijesi. Ovoj je pčeli vraćeno zlo; jer za svoju moć je predan u ruke nepravednika; za svoju ljubav u ruke okrutnih; za svoju ljepotu je razgoljen i nemilosrdno bičevan. Neka je dakle blagoslovljena ona pčela koja si je od mojeg drva učinila košnicu i tako je bogato ispunila medom da je meni dana slatkoća iz usta sviju odnijela onaj otvoran okus.“

4.4.4.13 Trinaesto poglavlje

Krist opominje zaručnicu da cijelo vrijeme razdjeljuje prema Božjoj volji i da ne bi trebala činiti onako kako vjeruje da se Bogu sviđa; također bi stalno trebala imati

volju istrajati u Božjoj službi i svoj duh uvijek podizati prema nebeskom, no svoje tijelo u ovom vremenu tako izmoriti da bi se ono moglo podići do buduće slave.

Sin reče zaručnici: „Moraš imati tri stvari: prvo, ne ići osim ako nije po mojoj volji, drugo, sjediti samo na moju čast, treće, stajati samo na zaručnikovu korist. Ideš po mojoj volji onda kad cijelo svoje vrijeme urediš prema mojoj volji kad bilo jedeš ili spavaš ili činiš nešto na drukčiji način za koji prepoznaješ da se Bogu sviđa; stojiš čvrsto kad imaš volju ostati u mojoj služi; sjediš kad svoje srce stalno podižeš prema nebu i razmišljaš kakva je slava svetih i vječni život. Tim trima stvarima trebaš dodati još tri. Prvo, trebaš se postaviti kao djevica koja treba biti zaručena i misliti si: 'Sve što od dobara moga oca koja su prolazna mogu imati, skupit ću za svog zaručnika kod kojeg moram biti u nevolji i nesreći.' Tako i trebaš učiniti jer tvoje tijelo kao da je tvoj otac; od njega moraš tražiti sav posao koji možeš za siromahe i druga dobra tako da bi se sa mnom mogla radovati kao sa zaručnikom; budući da je tvoje tijelo trošno i ono u sadašnjem životu ne smije biti štođeno tako da bi ubuduće moglo uskrsnuti na bolji život. Drugo, misli si kao što si je mislila dobra supruga: 'Ako me moj muž voli, čemu da se brinem? Drži li sa mnom mir, koga da se onda bojim? Da se ne bi ljutio na mene, iskazat ću mu svu čast i cijelo se vrijeme usmjeravati prema njegovoj volji.' Treće, razmišljaj da je zaručnik vječan i vrlo bogat i da ćeš kod njega imati vječnu čast i vječno bogatstvo; zato nemoj voljeti prolazno da bi mogla primiti vječno ostajuće.“

4.4.4.14 Četrnaesto poglavlje

Krist daje zaručnici da prepozna kako se na način malog djeteta dao odgojiti u duhovnom životu i vrlinama. Iznova je preporuča anđelu. Također javlja kako ju je svetom obmanom odveo iz svijeta u luku mira i zapovijeda joj da sva iskušenja otkrije svojem duhovnom ocu, tako će imati savršen kraj.

Jedan od anđela je razgovarao s Gospodinom i reče: „Hvala Tebi, o, moj Gospodine, od cijele Tvoje vojske za svu Tvoju ljubav. Ti si ovdje stojeću zaručnicu prepustio mojoj zaštiti. Gledaj, opet Ti je predajem jer kad je bila još skoro malo dijete privukao sam je Tebi. Prvo sam joj dao jabuku i onda nakon što je pojela jabuku, rekao sam joj: 'Kćeri, slijedi me dalje i dat ću ti vrlo slatko vino; jer u jabuci je vrlo

malo dobrog okusa, a u vinu je slatkoća i klicanje duše.' Nakon što je kušala vino, opet sam joj se obratio: 'Idi još dalje naprijed i dat ću ti ono što traje vječno i u čemu je svako dobro.'“ Nakon ovih riječi Gospodin reče zaručnici: „Istina je što je moj sluga govorio pred tvojim ušima; jer uistinu te on onda privukao meni kao jabukom kad si mislila da je sve što imaš od mene i kad si mi sama zahvalila za to. Kao što jabuka daje samo malo dobrog okusa i umjereno sićenje, tako ti onda moja ljubav nije veoma bila ukusna, jedino to što je u tvojem srcu bio kao poneki dobar okus misli o Bogu. No još si dalje napredovala kad si dakle mislila: 'Božja slava je vječna, a radost svijeta vrlo kratka i na kraju svijeta potpuno nekorisna. Što mi koristi da tako jako volim ove vremenite stvari?' Zbog ovakvih si se misli počela muževno suzdržavati od uživanja ovog svijeta i u Moje ime činiti onoliko mnogo dobra koliko si mogla. Onda si, kao zahvaćena željom za vinom, osjećala daleko veću žeđ za Mnom. I kad si mislila da sam svemoćni Gospodin od kojeg dolazi sve dobro i nakon što si napustila svoju vlastitu volju i vršila Moju, s pravom si postala Mojom, postao sam jednak s tobom i učinio sam te mojom.“ Nakon tih riječi Gospodin reče anđelu: „Moj slugo, u meni si bogat, tvoja čast je vječna, vatra tvoje ljubavi neugasiva, tvoja vrlina neprolazna; predao si mi moju zaručnicu, no ja želim da je čuvaš dalje sve dok ne dospije u svoju dob. Čuvaj je da joj đavao ne baci nešto na put kad ne bude pazila; opskrbi je odjećom vrlina, odjećom ljepote, hrani je riječima koje su kao svježe meso čime se poboljšava krv, slabo tijelo je ojačano i budi se dobro uživanje u duši. Učinio sam joj kao što netko njeguje učiniti svojem prijatelju kojeg iz ljubavi i za njegovo najbolje zarobi; jer kad ga zarobi, kaže mu: 'Prijatelju, dođi u moju kuću i vidi što se tu događa i što ti je činiti' Ode li ovaj do njega unutra, prijatelj koji ga je zarobio mu ne pokazuje niti prijezirne zmije, niti bijesne lavove koji stanuju u kući da ne bi prestrašio prijatelja, već radi utjehe svoga prijatelja čini da mu zmije izgledaju kao blage životinje, a lavovi kao lijepe ovce i govori mu: 'Prijatelju, znaj, volim te i zarobio sam te radi tvoga vlastitog spasenja, ono što ćeš sad vidjeti reci mojim prijateljima jer će te čuvati i utješiti tako da će ti se moje zarobljeništvo svidjeti više nego vlastita sloboda.' Na sličan način sam učinio s tobom, moja ljubljena kćeri. Jer kao da sam te učinio zarobljenicom kad sam te od tvoje ljubavi pozvao svojoj, kad sam te od opasnosti svijeta pozvao u ovu luku mira gdje su oni, koje zbog suzdržljivosti smatraš djevicama, zaista u svojoj zlobi kao lavovi i one koje zbog božanskog razmišljanja

smatraš ovcama, gmižu po trbuhu proždrljivosti i razvrata. Zato ono što vidiš i čuješ ne pripovijedaj nikome drugome, već mojim prijateljima koji te čuvaju i podučavaju jer će te sam Duh, koji te vodio u luku, voditi u domovinu; onaj koji te doveo na dobar početak, vodit će te k još boljem kraju.“

4.4.4.15 Petnaesto poglavlje

Krist kaže zaručnici da su prelati i učeni, koji se hvale znanjem i postaju bogati, ali žive loše, za usporediti s bludnicama i vinopijama koji same sebe i druge strmoglavljuju u grijeh dok bi trebali imati više vrlina nego drugi. Ipak će svakome koji se obrati s milosrđem izaći u susret kao što se otac požurio u susret sinu kojeg je dobio.

„Prelat za kojeg moliš već je odvratio oči od mene i ukrasima svoje časti se okrenuo svijetu; jer kad bi htio biti Moj, dnevno bi gledao na Mene, pažljivo čitao moju knjigu i ne bi tako brižno istraživati u zakonu koji se naziva zakon Crkve.“ Ona odgovori: „Moj Gospodine, nije li Tvoj zakon i zakon Crkve?“ A Gospodin odgovori: „Bio je Moj zakon tako dugo dok su ga moji čitali i dok je bio čitan radi Mene; no sad nije Moj jer se čita u kući kockara koji na kocku stavljaju tri točke da bi za svaku malenu pravednost koju nađu u crkvenom zakonu zaradili veliki iznos novaca i tako se više ne čita Meni na čast, već u svrhu kako zaraditi novac. U kući tih kockara su bludnice i vinopije. Takvi sad čitaju Moj zakon, takve se sad naziva učenima, ali zaista su budale. Jer što bludnica njeguje raditi? Drska je u riječima, lakoumna u običajima, lijepa u licu, čista u odjeći. Takvi su ljudi koji sad čitaju i uče moj zakon. Lakrdija je u njihovim riječima; njihova se usta nikad ne otvaraju na moje priznanje, nikad na moju hvalu. U svojim običajima su lakoumni tako da i sami svjetovni ljudi srame njihova ponašanja; također ne strmoglavljuju samo sebe u propast, već i druge svojim primjerom povlače tamo. Njihova jedina težnja je usmjerena na to da budu viđeni i hvaljeni od svijeta, ugledni i čašćeni idu u svojoj odjeći, zarade bogatstvo i čast; moje riječi i zapovijedi su im gorki i moj put im je odvratan. Zaista, njihovo ponašanje i njihov život pred mojim očima smrde kao bludnica i kao što bludnica pred drugim ženama izgleda niže i pokvarenije, tako su mi i oni pred drugima mrski jer govore i hvale se kao da znaju zakon samo na obmanu drugih i za

svoje zadovoljstvo. U mojoj kući gdje se čita zakon su i vinopije i neumjerenici čija se slava sastoji u tome da preteknu ostale i da prirodu izazovu na obilato. Takvi su sad učitelji zakona; raduju se obilju, malo se srame svojih razuzdanosti, i odatle nisu žalosni zbog grijeha ostalih. Ipak, kad bi htjeli čitati moj zakon da bi morali biti pred drugima biti umjereniji, pred drugima ponizniji, pred drugima više obvezani na dobro ponašanje. No ja sam kao moćan gospodar koji voli ovce mnogih gradova, koji, iako je moćan, ipak ne prima ovce nijednog drugog grada osim one koje je po pravednosti obvezan imati. Tako i ja, koji sam stvoritelj svih stvari i svemoćan, ipak ne primam druge osim onih koje sam zbog pravednosti obvezan imati i koji iz ljubavi prepoznaju da su moji. Ipak, tko odluta od mene i vrati mi se natrag i želi čuti Moj glas, može biti spašen. Ne trči li ovca koja je zastranila od vlastitog stada i pomiješala se s drugim kad čuje meketanje svoje majke žurno k njoj? Isto tako trči i majka kad čuje glas svojeg mladog svim naporima njemu u susret tako da ako ima slobodnu moć, nikakve poteškoće, nikakva muka je ne sprečava da trči. Tako i ja, stvoritelj svih stvari, rado primam onoga koji čuje moj glas i pun radosti mu žurim u susret, radujem se kao otac izgubljenom sinu kojeg je opet dobio i kao što se majka raduje povratku svoga janjeta.“

Objašnjenje

Ovaj, o kojem Sin Božji govori, bio je upravitelj u crkvi svetog Petra i kasnije je postao kardinal. O njemu Sin Božji govori: „Mnogi koji su Božji udio i djelitelji milostinje, skupljaju Božje darove za strance; jer kleriku koji je udio Božji ne pripada ništa što ima iznad uzdržavanja, odjeće i nužde, već to pripada siromasima. Zato je sretan onaj tko skuplja u ljetu od čega može živjeti u zimi. Gledaj sad kako pohlepno njegovi rođaci gutaju ono što je ovaj skupljao dok se ne brinu o njegovoj duši. Ipak je on, jer je sam imao dobru volju raspodijeliti svoja dobra, stigao je do onoga što je htio. On bi ipak bio mnogo sretniji da je svoje podijelio za života.“

4.4.4.16 Šesnaesto poglavlje

Jedan svetac kaže zaručnici da kad bi čovjek jednom dnevno umro za Boga, ipak ne bi mogao Bogu zahvaliti za vječnu slavu; javlja i strašne muke koje jedna umrla žena zbog uživanja tijela u kojem je živjela trpi u svim udovima.

Jedan od svetih je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Kad bih za svaki sat koji sam živio na zemlji podnio smrt za Boga i uvijek iznova oživio, sa svim tim nikad ne bih Bogu mogao potpuno zahvaliti za Njegovu ljubav; jer njegova hvala nikad ne uzmiče iz mojih usta, moja radost nikad ne izlazi iz moje duše; njegova slava nikad ne odlazi od mojeg lica i mojem uhu nikad ne nedostaje radost.“

Na to Gospodin reče istom svecu: „Reci zaručnici koja ovdje stoji što zaslužuju oni koji se više brinu za o svijetu nego o Bogu, koji više stvorenje vole više nego stvoritelja i koju kaznu je podnijela ona žena koja je, tako dugo dok je bila u svijetu, živjela potpuno u razvratu.“

Svetac odgovori: „Njezina kazna je vrlo oštra jer za oholost, koju je imala u svim udovima, njezina glava, njezine šake, njezine ruke i noge su kao zapaljeni od zastrašujuće munje. Njezina prsa su probodena ježevim krznom čije bodlje kao da buše u njezino meso i nemilosrdno ga bodu. Ruke s njezinim preostalim udovima koje je tako slatko pružala da bi zagrlila muškarca su kao dvije zmije koje se ovijaju oko nje same i nemilosrdno je raskidaju i u raskidanju se ne umaraju. Njezin trbuh je tako žalosno mučen kao da u njezine spolne organe umetnut kolac i uguravan sa svim naprezanjem da bi prodirao dalje. Njezina bedra i koljena su kao najtvrđi i nesavitljivi led i potpuno nemaju mir i toplinu. I njezine noge, kojima se nosila uživanju i vukla druge sa sobom, kao da stoje na najoštrijim režućim noževima koji neprestano režu.“

Objašnjenje

Ova je žena imala veliku odvratnost od ispovijedi i slijedila je svoju vlastitu volju; iznenađena je vratnom oteklinom i umrla je bez ispovijedi dotad. Pojavila se kako je stajala pred Božjim sudom; svi đavoli su je optuživali i vikali: „Pogledajte ženu koja se htjela sakriti od Tebe, Bože; ali nama je bila poznata.“ Sudac odgovori: „Ispovijed je najbolje sredstvo čišćenja. Budući da se u svoje vrijeme nije pustiti da se opere, odsad će biti ocrnjena svojom nečistoćom; i budući da se nije htjela sramiti pred malobrojnima, ispravno je da bude posramljena pred mnogima.“

4.4.4.17 Sedamnaesto poglavlje

Majka Božja podučava zaručnicu kako da đavlu pruži otpor i kako treba odgovoriti na njegovo došaptavanje na želju prijateljstva svijeta i razvrata; i kako duša, koja je ljubavlju sjedinjena s Bogom, iako je uznemiruju različite misli ako se ipak suprotstavi, one joj misli neće biti uračunate u grijeh, već u zaslugu i krunu.

Marija reče zaručnici. „Ako ti, moja kćeri, neprijatelj laska uživanjem u vremenitim dobrima, odgovori mu: 'Neprijatelju, ti nisi ništa stvorio, zato ništa ne možeš dati; i čak kad bi mogao, ipak bi vrlo brzo palo i našlo kraj.' Bude li ti se međutim laskalo prijateljstvom svijeta, reci mu: 'Prijateljstvo svijeta završava u bijedi.' No bude li ti se laskalo tjelesnim uživanjem, daj mu za odgovor: 'Ne želim ga imati jer je na kraju otrov i završava s bolima.'"

U tom trenutku pojavi se đavao kojem blažena Djevica reče: „Govori, tako da ova čuje, što si stvorio?" Đavao odgovori: „Nisam ništa stvorio; ipak, bio sam dobro stvorenje; ali po sebi zao." Na to blažena Djevica reče dalje: „Je li tvoje prijateljstvo ikad imalo sretan, radostan ishod?" Đavao odgovori: „To nikad nije bio slučaj i nikad neće biti slučaj." Blažena Djevica je treće rekla: „Odgovori i reci: je li tvoj razvrat ikad imao dobar kraj?" I đavao reče: „On nikad nije imao dobar kraj i takav nikad neće imati jer počinje u zlu i teži zlome." Na to se đavao nadodao na Djevicu: „Ti, Djevice, daj mi vlas nad ovom." A Djevica odgovori: „Zašto je ne uzmeš pod svoju vlast?" Đavao odgovori: „To ne mogu jer nisam u stanju odvojiti jedan od drugog i podijeliti dvostruki cvijet koji je pomiješan u jednoj posudi; cvijet Božje ljubavi je pomiješan s cvijetom ljubavi njezina srca." Na to reče blažena Djevica dalje: „Zašto je ne pustiš da bude u svom miru?" Đavao odgovori: „To neću nikad učiniti jer ukoliko ne budem u stanju ubiti je smrtnim grijehom, onda ću se pobrinuti bude bičevana za manje grijehe. I ako ni to ne mogu učiniti, onda ću baciti svoj trn u njezinu kosu; trud da ga izvuče će je višestruko uznemiravati, to jest poslat ću u njezino srce različite misli od kojih će na sve strane biti pokrenuti u nemir." Potom reče Djevica: „Ja ću joj pomoći; jer kad kod ga izvadi i baci tebi u lice, grijeh će se razići, a njezina kruna i plaća će biti podignuti."

Objašnjenje

Jednog je dana gospođa Brigita bila kušana od žestoke želje za jelom. Uzeta u duhu vidjela je na to jednog Etiopljanina koji je u ruci imao nešto kao komadić kruha i jednog mladića koji je držao pozlaćenu posudu. Mladić reče Etiopljaninu: „Zašto uznemiruješ onu koja je predana u moju zaštitu?“ Etiopljanin odgovori: „Jer se hvali suzdržanošću koje se nije držala, zato joj pružam svoj komadić da bi joj grublje postalo slađe; jer Krist je postio određeno vrijeme i ništa nije jeo. I proroci su jeli kruh i pili umjereno; zato su zaslužili visoke stvari. No kako da ova postigne zaslugu ako stalno osjeća sitost?“ Dječak odgovori: „Krist je podučavao tako postiti da tijelo ne bude oslabljeno i ne traži što je prirodi nemoguće, već umjerenost. Također ne pita kako i koliko si netko uzima, već s kojom namjerom i s kojom ljubavi uzima; jer navike dobrog odgoja mora se čvrsto držati sa zahvalom tijelo ne bi bilo vrlo oslabljeno.“ Potom je đavao nestao i gospođa je bila oslobođena kušnje.

4.4.4.18 Osamnaesto poglavlje

Krist kaže zaručnici da su redovnici i drugi duhovnici, koji od Duha Svetoga primaju utjehu, a Bogu ne žele za to zahvaliti, već tu milost smatraju malenom, u njoj se umišljaju i zabavljaju se u svijetu, također su siti duhovnog života, slični žednom, nezahvalnom jadniku koji nakon što kuša napitak, pogrdno ga šprica davatelju u oči.

„Postoje neki koji su kao siromašan čovjek koji trpi žeđ; domaćin koji čuje njegov glas pruža mu najbolji napitak koji ima. Nakon što je ovaj primio i kušao napitak, govori. 'Napitak mi se ne sviđa i ne zahvaljujem ti za to.' I tako baca napitak davatelju u oči i sramotom vraća ljubav. Domaćin, blag čovjek, podnosi sramotu i misli ovako: 'Gledaj, moj gost me teško uvrijedio; ali neću mu se osvetiti prije nego što obojica dođemo pred suca i bude vrijeme suda.' I time si pere mrlju s lica i čela i briše se. Tako mi sad čine mnogi redovnici; jer u svojem siromaštvu i prijeziru i kod proturječja svijeta me zovu i govore: 'Gospodine, sa svih strana nam dolazi nevolja i prijezir, daj nam poneku utjehu.' Tada iz velikog milosrđa imam sažaljenje nad njima i pružam im najbolje vino, to jest Duha Svetoga čija slatkoća ispunja njihove duše, čiji žar čini da se brinu o prijeziru i siromaštvu. No kad su kušali vino moga Duha i imali ga jedno vrijeme, omalovažavaju ga i ne zahvaljuju mi, već mi ga prosuju u lice jer se premišljaju i žele radije biti sa svijetom i umišljaju se zbog milosti koju imaju. Tako mi

čini i onaj kojega poznaješ. Kad je bio siromašan i napušten, tješio sam ga svojim Duhom, kad je bio prezren i nije imao radost duše, osvježio sam ga svojom radosti; jer iako ne govorim ljubaznijim glasom niti se moje riječi čuju javno, ipak moj Duh opominje u mojim odabranima s unutarnjim ulijevanjem da čine dobro i pokreće ih jačajući prema još višem. Ali onaj, nakon što je kušao moj Duh i primio milost moje utjehe, kao da ono što sam mu dao smatra ničim i premišlja si kako da mi moj napitak prosuje u lice što dosad još nije učinio. Gledaj ovdje i razmisli kako sam strpljiv i milosrdan jer ne samo da ga strpljivo podnosim, već mu nezahvalnost vraćam dobrom. Jer sad ima veću čast i naklonost među ljudima nego prije i ono što je nužno mu se daruje više nego uobičajeno; ipak zbog toga mi služi mi služi manje nego prije. Moju milost smatra za ništa, a moju ljubav nevrijednom časti. Tako stoji kao čovjek koji si premišlja kako da napitak baci davatelju u lice i čije se srce više raduje svijet koji je napustio nego ja. Ono što je preuzeo, čini mu se teško; sit je duhovnog života. To ti još bolje pokazuje promijenjeni miris. Jer tako dugo dok mi je služio svim srcem i žarko se priljubljivao uz mene, na njegovoj se odjeći vidio određeni slađi dobar miris. To nije čudo jer anđeli, koji su puni snage, dnevno okružuju i štite Božje prijatelje. Ali sad, nakon što se njegova volja promijenila, promijenio se i miris i sad se osjeća takav miris kakvi su volja i namjera srca. No što ću učiniti ako mi se napitak prosuje u lice? Zaista, obrisat ću ga kao blag čovjek i strpljivo podnositi sve dok se ne približi vrijeme moga suda i opća odluka tako da onda nezahvalnost i preveliko samopouzdanje klevetnika postati vidljivi i pokaže se strpljivost trpećeg gospodina.“

Objašnjenje

Ovaj je bio redovnik u samostanu svetog Pavla koji je vršio pokoru i dobrim krajem otišao u mir.

4.4.4.19 Devetnaesto poglavlje

Krist se žali na ljude koji se raduju u tjelesnim uživanjima i preziru buduću slavu i dobročinstva Njegove patnje. Njihova molitva je uspoređena s glasom cijevi i

zvukom sudarajućeg kamenja. Takvi će biti prokleti i na svoju sramotu će onda gledati Božju slavu u, iznad i ispod neba kao i izvan njega i na svim mjestima.

„Onaj kojeg poznaješ pjeva: 'Izbavi me, Gospodine, od zlih ljudi!' Taj glas u mojim ušima zvuči kao glas svirale, kao buka cijevi, glas njegovih usana je kao zvuk dvaju kamena koji se sudaraju. Tko će moći odgovoriti na zvuk kada se ne zna što on predstavlja? Njegovo srce kao da me zove s tri glasa. Prvi govori: 'Želim imati svoju volju, želim spavati i ustati kad mi se sviđa; na mojim usnama će biti riječi koje mi se sviđaju. U moja usta treba ulaziti ono što veseli i slatko je. Biti štedljiv nije moja briga, već tražim sićenje prirode i ono što ona želi, to ga ću joj dati dovoljno. U torbi želim imati novac i na tijelu mekanu odjeću; ako to imam, imam svoju radost i ono što želim, to smatram srećom.' Njegov drugi glas zove i govori: 'Smrt nije tako oštra kao što se govori; sud nije tako strog kao što je pisano je propovjednici prijete za upozorenje većim i oštrijim kaznama, ali radi milosrđa će biti ublažene. Moja radost i moje najbolje je u sadašnjem vremenu imati moju volju, duša ipak smije ići kamo može.' Treći pak glas zove i govori: 'Bog me ne bi stvorio da mi nije htio dati nebesko kraljevstvo. On ne bi bio patio da me nije htio uvesti u domovinu. Zbog čega je htio trpjeti tako gorku muku? Što ga je poticalo? Ili kakvu korist ima od toga? Koliko mogu znati o kraljevstvu nebeskom, ne shvaćam ga, poznajem samo pripovijedanja. Ne vidim niti dobrotu. Ne znam mora li se ili ne mora vjerovati. Nasuprot tome znam da bi bila moja radost kad bih imao svoju volju i to bih smatrao svojim kraljevstvom nebeskim.' Gledaj, takvih su osobina njegove misli i njegova volja; zato njegov glas u mojim ušima zvuči kao buka kamenja. Ali na prvi glas njegova srca odgovaram mu: 'Prijatelju, tvoj put nije prema nebu i misao na moju patnju ti nije ukusna; zato ti je pakao postao otvoren jer tvoj život traži ono što je nisko i teži paklu.' Na drugi glas ti odgovaram: 'Sine, tvoja smrt će ti doći oštro, sud će biti nepodnošljiv i bit će ti nemoguće pobjeći; trpjet ćeš oštru kaznu ukoliko se ne popraviš.' Na treći glas tvoga srca odgovaram: 'Brate, sve što sam učinio iz ljubavi, učinio sam za tebe da bi mi bio sličan, obratio se i opet okrenuo meni. No sad je moja ljubav u tebi ugašena, moja djela su ti tegobna, moje riječi ti izgledaju budalaste, moj put težak. Zato ti preostaje gorka kazna i društvo đavla ako se u srcu ne okreneš na bolje. Meni, svom ljubaznom Gospodinu i Stvoritelju, ne obraćaš svoje lice, već mi okrećeš leđa; da bi me prezreo, voliš mojeg neprijatelja, gaziš moje znakove pod nogama i odvažno

uspravljaš znakove neprijatelja.' Gledaj kako ovi koji izgledaju kao moji sad stoje preda mnom, gledaj kako su se odvratili. Vidim to i strpljivo trpim. U tvrdoći svoga srca ne žele primijetiti što sam za njih učinio i kako sam stajao pred njima. Stajao sam očito pred njima trostruko: prvo, kao čovjek u čije očne jabučice prodro oštar nož; drugo, kao čovjek čije je srce probio mač; treće, kao čovjek kojem su se pred gorčinom predstojeće patnje ukočili svi udovi. Tako sam se ja nalazio pred njima. Što drugo znače očne jabučice doli moje tijelo za koje je patnja bila tako gorka kao bol kad se probija očna jabučica i trpio sam je ništa manje iz ljubavi. Što pak drugo znači mač doli bol moje majke koja me više žalostila nego moja vlastita bol? Treće, sva moja unutrašnjost i svi moji udovi su drhtali pri mojoj patnji. Tako sam stajao pred njima i tako sam patio za njih. Ali preziru sve to, sve to zanemaruju kao nemarni sin svoju majku. Nisam li im bio kao majka koja kad u utrobi ima sina u satu rađanja želi da dijete iz njezine utrobe izađe živo i koja kad ono postigne krštenje ništa ne pita za vlastitu smrt? Tako sam učinio ljudima. Kao majka sam iz tame pakla svojom patnjom rodio čovjeka na vječni dan, s velikom teškoćom kao da sam ga nosio u svojoj utrobi tako što sam ispunio sve što je prorečeno, hranio sam ga svojim mlijekom kad sam mu objavio svetu riječ i dao zapovijedi života. Ali čovjek, kao zao sin koji se ne obazire na bol svoje majke, moju ljubav vraća prijezirom i tvrdoćom; čini da plačem za boli tijela; mojim ranama pridodaje još slabost, za moju glad pruža mi kamenje, za žeđ me utažava blatom. Ali kakva je to bol koju mi čovjek nanosi kad ne mogu biti uznemiren, ne mogu trpjeti i vječno ostajem Bog? Zaista, čovjek kao da mi nanosi bol onda kad se grijehom razdvaja od mene, ne kao da bi me mogla pogoditi neka bol, već kao što netko njeguje tugovati zbog nesreće drugoga. Ako mi je čovjek nanosio bol još onda kad nije znao kako i koliko je grijeh težak budući da nije bio čuo niti proroke, niti zakone, niti riječi mojih usta, onda ne sada osim na bol primorava još i na jadanje, iako sam nepromjenjiv, onda kad, iako je upoznao moju ljubav i moju volju, radi protiv mojih zapovijedi i drsko griješi protiv razuma svoje savjesti. Zbog toga, budući da imaju spoznaju moje volje, mnogi sad tonu dublje dolje u pakao nego kad ne bi bili primili moje zapovijedi. Na isti način mi je čovjek nanio određene rane, iako ja, Bog, ne mogu biti ranjen, tako što je stavljao grijeh na grijeh, ali sad osim rana traže i da me na štetan način učine nemoćnim tako što ne samo da umnogostručavaju grijehe, nego se njima hvale i ne čine nikakvu pokoru za to. Osim

toga čovjek mi daje kamenje za kruh i blato protiv žeđi. Što je drugo kruh koji želim doli usavršavanje duša, kajanje srca, božanska želja i u ljubavi plamteća poniznost? Umjesto toga čovjek mi daje kamenje tvrdoćom svoga srca. Poji me blatom i okorjelosti i praznim povjerenjem. Preziru vratiti mi se opomenama i kaznama; odbijaju pogledati me i rasuđivati moju ljubav. Zato se s opravdanjem mogu žaliti da sam ih kao majka s boli moje patnje rodio na svjetlo; ali oni radije žele biti u tami. Hranio sam ih mlijekom svoje slatkoće i još uvijek to činim; no oni se na ne obaziru. Zbog toga boli, koju mi priređuje njihovo neznanje, drsko pridodaju i blato zlobe, mene, kojeg bi trebali okrijepiti suzama vrlina, poje grijehom; meni, kojem bi trebali ponuditi slatkoću njihova ponašanja, pružaju kamenje. Zato ću se kao pravedan sudac, koji u svojoj pravednosti ima strpljivost, u pravednosti milosrđe, a u milosrđu mudrost, u njegovo vrijeme podići protiv njih kao što zaslužuju i moju će slavu u, iznad i ispod neba kao i izvan i na svim mjestima, na svim brežuljcima, u svim dolinama gledati kao i oni koji su prokleti, ali samo na zasluženu postiđenje i sramotu.“

Objašnjenje

Ovaj je bio redovnik u samostanu svetog Lovre. Bio je ubijen od neprijatelja, umro je i pokopan je u crkvi svetog Lovre. Ali sveti Lovro se ukazao kako je razgovarao sa sucem: „Što ova skitnica radi među mojim odabranima čija su tijela prolila svoju krv za Tebe? No nije li ovaj redovnik volio svoj razvrat?“ I odmah se vidjelo kako je njegovo tijelo s najgadnijim smradom i užasom izbačeno iz groba. Na to sudac reče duši koja se vidjela kako tamo stoji: „Idi tamo, bijednice, među neobrezane i pobačene koje si slijedila jer nisi htjela slušati glas svoga Oca!“ Time je viđenje nestalo.

4.4.4.20 Dvadeseto poglavlje

Majka Milosrđa govori kako čovjek koji ima kajanje i volju popraviti se, ali je hladan u pobožnosti i Božjoj ljubavi, treba tražiti da postigne od Boga iskricu

božanske vatre pomoću čestog razmišljanja o Kristovoj patnji. Time je duša zagrijana božanskim žarom i dojena prsima Djevice, to jest vrlinom straha Božjeg i poslušnosti.

Djevica Marija reče: „Ja sam kao majka koja ima dva sina. No oni ne mogu dohvatiti njezina prsa jer su vrlo hladna, a i žive u hladnoj kući. Majka ih ipak voli tako jako da bi, ukoliko bi bilo moguće, za dobro svojih sinova odsjekla prsa. Ja sam zaista Majka Milosrđa jer se smilujem svim bijednicima koji mole za oprost. Kao da imam dva sina; kod jednoga je kajanje kad griješe protiv moga Sina; kod drugoga volja popraviti ono što se sagriješilo. Sama ta dva sina su vrlo hladna jer nemaju toplinu ljubavi, nemaju želju za božanskom radošću i kuća njihove duše je tako nezagrijana od plamena božanske utjehe da ne mogu primiti moja prsa. No budući da sam milosrdna, otišla sam svojem Sinu i rekla: 'Moj Sine, hvala Ti i čast za svu ljubav koju si mi iskazao. Imam dva sina; smiluj im se jer zbog svoje hladnoće ne mogu primiti majčina prsa.' Onda moj Sin odgovori: 'Voljena Majko, zbog Tebe ću u njihovu kuću baciti iskricu iz čega se može zapaliti bogata vatra. Zato neka se upali iskrica i uzdrži i neka grije tvoje sinove da bi mogli primiti Tvoja prsa.'“ Potom je Majka razgovarala sa zaručnicom i reče: „Onaj za kojeg moliš je prema meni imao posebnu pobožnost i iako se doveo beskrajno mnogo bijede, ipak se uvijek uzdao u moju pomoć i osjećao je prema meni određenu toplinu, nasuprot tome prema tome nije imao ljubavi niti božanskog straha pred Njim; da je onda bio pozvan sa svijeta, kraj svojih bi zlih djela bio mučen bez kraja. No budući da sam puna milosrđa, nisam ga zaboravila i radi mene je u njemu još poneka nada dobrog ako si osobno želi pomoći; jer sad ima kajanje za počinjene grijehe i volju popraviti se, ali on je još prehladan u ljubavi i pobožnosti i zato da bi se mogao zagrijati i primiti moja prsa, u kuću njegove duše mora biti bačena iskra, to jest u njegovu pamćenju treba često biti razmatranje patnje moga Sina. Treba razmatrati kako je Sin Božji i Sin Djevice, koji je s Ocem i Duhom Svetim, patio; kako je bio uhvaćen i primio pljuske i bio popljuvan; kako je dalje bio bičevan sve do iznutrica da je meso bilo otrgnuto bičevima; kako je pod rastrgavanjem i probijanjem svih živaca visio na križu i vičući s križa predao svoj duh. Napuhne li ovu iskricu, onda će biti topao i onda ću ga primiti na svoja prsa, to jest objema vrlinama koje sam imala, naime strahu Božjem i poslušnosti. Jer iako nikad nisam griješila, ipak sam se svakog sata bojala da ne bih riječju ili ponašanjem uvrijedila svoga Boga. Ovim ću strahom dojiti svoga sina, naime kajanje mog

spomenutog pobožnika za kojeg moliš da ne osjeća samo kajanje zbog toga što je loše postupao, već da se boji kazne i da s boji da opet ne uvrijedi moga Sina Isusa Krista. Želim dojiti i njegovu volju na prsima moje poslušnosti jer ja sam ona koja Bogu nikad nije bila poslušna. Zato ću dati da, ako postane topao u ljubavi moga Sina, njega dođe poslušnost pomoću koje će biti poslušan u svemu što mu je zapovjeđeno.“

Objašnjenje

Ovaj je bio rođak gospođe Brigite, veliki svjetovnjak koji se, božanskom opomenom pokrenut na kajanje, obratio. Njegovao je reći: „Tako dugo dok sam se plašio pokore, osjećao sam se kao opterećen lancima; nakon što sam se počeo češće ispovijedati, osjećam se tako olakšano i u duši pun mira tako da se ne obazirem na časti i sramote kuće. I ništa mi nije tako slatko kao govoriti i slušati o Bogu.“ Kad je ovaj primio Božje sakramente, imao Isusa u ustima i pritom rekao: „Slatki Isuse, smiluj mi se!“, usnuo je u Gospodinu.

4.4.4.21 Dvadeset i prvo poglavlje

Dok Djevica Marija moli za jednog umrlog koji je bio predan u njezinoj pobožnosti, Krist govori da mu dobročinstva njegovih nasljednika koja su bila namijenjena za njegovu dušu koriste malo jer su nastala više iz oholosti i za čast svijeta nego iz predane ljubavi prema Bogu, ali da će mu zbog molitvi Djevice muka biti olakšana.

Marija reče: „Blagoslovljeno bilo Tvoje ime, moj Sine, Ti si kralj slave i moćan Gospodar i imaš pravednost i milosrđe. Tvoje veoma mi drago tijelo, koje u mojem tijelu bilo bez grijeha rođeno i hranjeno, danas je za dušu onog umrlog posvećeno na svetoj misi. Zato Te molim, najdraži Sine, da može koristiti njegovoj duši i da mu se smiluješ.“ Sin odgovori: „Blagoslovljena bila ti, moja Majko, blagoslovljena od svakog stvorenja jer tvoje je milosrđe bezbrojno. Ja sam sličan čovjeku koji je jednu malu njivu od veličine približno pet stopa kupio za vrlo veliku cijenu jer je u njoj bilo sakriveno najbolje zlato. Njiva je ovaj čovjek s pet osjetila koja sam svojom najviše

vrlo dragocjenom krvlju iskupio i otkupio i u kojem je dragocjeno zlato, to jest od mojeg božanstva stvorena duša koja je sad oduzeta od tijela tako da preostaje samo zemlja. Njegovi nasljednici su sliči moćnom muškarcu koji ide na sud i dovikuje krvniku: 'Razdijeli mačem njegovu glavu od njegova tijela, ne daj mu da dugo živi i ne štedi njegovu krv.' Na isti način rade oni nasljednici koji kao da idu na sud kad, kao što dobro priliči, kad daju izgled da čine dobro za spas duše svoga oca. Dovikuju krvniku: 'Odsjeci mu glavu od tijela.' A tko je taj krvnik, doli đavao obećanu mu dušu rastavlja od Boga? Zovu ga: 'Razdvoji njegovu glavu!' jer čine dobro bez poniznosti i više iz poniznosti i za čast svijeta, nego iz božanske ljubavi. Ohološću se glava, naime Bog, razdvaja od tijela. Zovu: 'Ne daj da živi dulje!' kad su nezabrinuti za njegovu smrt da bi dobili njegova dobra; zovu: 'Ne štedi njegovu krv!' kad ih njegova gorka muka ne dira, niti koliko bi mogao u njoj biti ukoliko samo mogu dovršiti svoju volju; jer njihova misao je potpuno okrenuta svijetu i moja patnja im vrijedi za nešto malo.“ Na to Djevica odgovori: „Moj Sine, vidjela sam Tvoju strogu pravednost. Ne govorim njoj, već Tvojem najljubaznijem milosrđu. Zato mu se smiluj radi moje molitve jer je dnevno meni na čast molio moje dnevne sate. Ne uračunaj mu oholo činjenje njegovih potomaka koje obavljaju jer se raduju dok on plače i trpi neutješnu kaznu.“ Sin joj odgovori: „Blagoslovljena bila Ti, najdraža Majko, Tvoje riječi su pune slatkoće i slađe od meda; Tvoje riječi dolaze iz srca koje je puno milosrđa i zvuk Tvojih riječi je milosrđe. Onaj za kojeg moliš će zbog Tebe iskusiti trostruko milosrđe. Prvo, bit će spašen iz ruku đavola koji ga kao gavrani nezasitno muče; jer kao što ptice koje čuju strašan zvuk iz straha od zvuka plijen koji drže u kandžama puštaju i pobjegnu, tako će i đavoli zbog Tebe pustiti njegovu dušu da ide i neće je dalje dirati, niti neprijateljski postupati s njom; drugo, iz veće će vatre biti prenijeta u blažu; treće, sveti anđeli će ga tješiti. Ipak onda još nije potpuno slobodan i treba još pomoći; jer poznaješ me i vidiš u meni svu pravednost da nitko ne može ući u slatkoću ako nije kao zlato pročišćen vatrom. Zato će radi Tvoje molitve u dolazeće vrijeme milosrđa i pravednosti biti potpuno oslobođen.“

4.4.4.22 Dvadeset i drugo poglavlje

Krist na molitve svoje Majke prima određenog biskupa koji je lišen dobrih djela, ali je na novo obraćen na kajanje i svetu namjeru života te ga oblači milosrđem i božanskom slatkoćom tako što ga uči kako treba živjeti ponizno bez pohlepe i kako svoje podređene kad pogriješe treba kazniti s milosrđem i pravednošću.

Sin reče: „Onaj prelat za kojeg ti, moja zaručnico, moliš, već mi se okrenuo na trostruk način. Prvo, kao gol čovjek; drugo, kao muškarac koji u ruci drži mač, treće, kao jedan koji pruža ruku i moli za oprost. Zato mu se sad zbog molitve svoje Majke okrećem kao majka onome kao izgubljenom sinu koji je opet nađen i iako je moji apostoli za njega žrtvovali svoje molitve, ali postigli malo milosti za njega jer je, nakon što je primio visoki položaj u mojoj Crkvi, bio je protiv mene i nije se založio za nju kao dobar prelat; zato ću ga sad odjenuti da ne bude gol. Njegova golotinja je nedostatak dobrih djela jer je njegova duša trebala biti odjevena vrlinama. Iako se njoj čini da je odjevena, pred mojim očima je gola i zbog molitve moje majke i moji svetih sad ću joj pružiti pomoć da bi mogao biti pokriven i odjeven jer mi je došao gol. K meni dolazi gol onda kad si misli ovako: 'Nemam ništa dobro od sebe, ne mogu ništa dobro bez Boga i nisam dostojan nikakvog dobra i kad bih znao kako bih se mogao svidjeti Bogu i što mu se sviđa, rado bih to učinio i ako bih trebao umrijeti.' Tako misleći dolazi gol k meni i zato ću mu se požuriti u susret i odjenuti ga. Imao je i mač u rukama kad je razmišljao o strogosti mojeg suda i govorio se: 'Božji sud je nepodnošljiv, a bijeg nemoguć; zato ću rado učiniti sve što Bog od mene želi i sve što sam spreman sa svojom volju za Njegovu jer nemam dobrih djela; neka bude po Njegovoj, ali ne po mojoj volji!' Ova misao i ova volja odnijeli su od njega mač moje strogosti i pružili mu moje milosrđe. Treće, pružio je ruku kad je kod sebe učinio slijedeće razmišljanje: 'Znam da sam griješio preko mjere i da sam vrijedan suda; uzdajući se samo u Tvoju dobrotu, Gospodine Bože, nadam se pomoći jer nisi odgurnuo svog progonitelja Pavla, niti si prezreo grešnicu Magdalenu. Zato se Gospodine okrećem Tebi da mi činiš po svojoj velikoj ljubavi i milosrđu.' Zbog ovih misli i ove želje pružit ću mu ruku svoga milosrđa i umnožit mu svoju slatkoću ukoliko samo muževno bude ispunio slijedeće tri stvari koje imenujem. Prvo, mora od sebe odnijeti svaku oholost i častohleplje i primiti istinsku poniznost; drugo, iz svog srca treba udaljiti sve pohlepe da bi dodijeljene mu vremenite stvari mogao imati kao

dobar domaćin koji može svom gospodaru dati račun; treće, treba se brinuti da ne zanemaruje svoje, niti grijehe svojih podređenih, već popravi pravednošću i milosrđem i razmišlja o mojim djelima koje sam učinio carinicima i bludnicama okupljenim oko Mene, ali sam ih u svojoj pravednosti odbio oholima. Nije li pisano da sam jednom koji mi je došao i rekao: 'Učitelju, želim te slijediti kamo ideš!', odgovorio: 'Ne, jer lisice imaju svoje jazbine.'? I zašto sam ga odbio ako ne zato jer sam u njegovom srcu i njegovoj volji vidio da je htio imati slavu i uzdržavanje bez rada?

I zato je iz pravednosti odbačen od mene. Tako treba učiniti i on. Jer kad mu dođe grešnik koji se ponizi i pod izlaganjem odgovarajućeg popravljanja moli za oprost, dužan mu je iskazati milosrđe. No koga je zatekao u volji da ostane u griješenju i tko se ne želi popraviti, toga na primjeren način i pametno kazniti bičevima ili mu nametnuti novčanu kaznu. Ipak se treba čuvati da takva kažnjavanja ne čini iz pohlepe, već iz ljubavi i pravednosti; također novac treba primijeniti u takve potrebe da bi Bogu mogao dati dobar račun, doduše tako da onaj po pravednosti grešniku oduzet novac bude mudro uporabljen u božanske potrebe. Ako se onaj koji je jednom kažnjen novcem ne bi htio popraviti, onda mu treba oduzeti primanja i visoki položaj tako da postane na sramotu kao magarac koji se kad nosi zlatno sedlo smatra nečim vrlo važnim, ali kojega se nakon oduzimanja sedla opet pušta da slobodno trči kao nerazumnu životinju koja je bio prije. Tako činim i ja, stvoritelj svih stvari. Jer prvo kažnjavam čovjeka kroz vremenite stvari, kroz bolest i ono što je protiv njegove volje; i ako se onda ne želi popraviti, oduzimam svoje milosrđe od njega i predajem ga kazni koja mu je iz pravednosti pripremljena.“

4.4.4.23 Dvadeset i treće poglavlje

Djevica Marija se ukazala zaručnici i molila je Sina za jednog velikog gospodina kojeg uspoređuje s razbojnikom. Krist joj pripovijeda njegove teške grijehe, ali na njezinu molitvu mu iskazuje trostruku milost: daje mu duhovnog učitelja i spoznaju vječne, veoma teške muke i ispravnu nadu milosrđa s mudrim plodom.

Marija je razgovarala sa Sinom i reče: „Blagoslovljen bio Ti, moj Sine, želim od Tebe milosrđe za onog razbojnika za kojeg zaručnica moli i plače.“ Sin odgovori: „Zašto, moja Majko, moliš za njega? Počinio je trostruku pljačku. Prvo je opljačkao

anđele i moje odabrane; drugo, opljačkao je tijela mnogih ljudi jer je njihove duše prije vremena rastavio od tijela.; treće, mnogim nedužnim ljudima je opljačkao njihova dobra. Prvo je opljačkao anđele jer je duše mnogih koji su trebali biti primljeni u društvo anđela odvojio od njih lakoumnim riječima, zlim djelima i primjerom, prilikom i zabunom prema zlu, također, podnosio je zle u njihovoj zlobi iako ih je s pravom trebao kazniti. Drugo, u svojem bijesu dao je ubiti mnoge nedužne. Treće, na nepravedan način si je prisvojio dobra nedužnih i bijednima je nametnuo nepodnošljiv teret. Kraj ovih ima još tri zle stvari na sebi: prvo, preveliku osjetilnu želju za svijetom; drugo, neumjeren život jer iako je vezan brakom, ipak ga ne drži iz božanske ljubavi, već da zadovolji svoje uživanje; treće, pun je oholosti tako da nikoga ne smatra sebi sličnim. Gledaj sad kakve je vrste onaj za kojeg moliš. U meni vidiš svu pravednost i što svakome pripada. Nisam li majci Jakova i Ivana, kad mi je pristupila i molila da jedan od njih sjedi meni s desna, a drugi s lijeva, odgovorio da će meni s desna i meni s lijeva sjediti onaj tko je najviše radio i ponizio se? Kako sad nekome, tko nije radio sa mnom i za mene, već protiv mene, treba pripadati da sjedi kraj mene i bude kod mene?“ Majka odgovori: „Blagoslovljen bio Ti, moj Sine, pun pravednosti i milosrđa. Vidim Tvoju strašnu pravednost kao vrlo jaku vatru i kao brijeg kojem se nitko ne usuđuje približiti; nasuprot tome vidim Tvoje najblaže milosrđe i njemu, moj Sine, govorim i pristupam. Jer iako zahtijevam neko pravo kod Tebe za njega, zbog toga ne može biti potpuno spašen ako se ne umiješa Tvoje veliko milosrđe. On je jednak djetetu koje iako ima usta, noge i ruke, ipak ustima ne može govoriti, niti svojim očima niti razlikovati između vatre i jasnoće sunca, niti ići na nogama, niti raditi rukama. Takav je ovaj razbojnik jer je od rođenja na dalje rastao djelima đavla. Njegove su uši bile otvrdnule prema dobrom nauku, njegove oči zamračene za spoznaju posljednjih stvari; njegova usta zaključana za Tvoju hvalu, njegove ruke su za zaslužni rad za boga bile tako potpuno i vrlo oslabljene da je svaka vrlina i sve dobro u njemu bilo umrlo. Ipak njegove noge kao da su pokazivale dva traga. Njegova noga je bila njegovo čeznutljiva želja u misli koju je imao kod sebe: 'Ah, kad bih našao jednoga koji bi mi rekao kako bih se morao popraviti, kako bih mogao ublažiti svog Boga jer kad bih za njega morao i umrijeti, rado bih to učinio.' Prvi je trag dao prepoznati kad se jednom bojao i mislio kako oštra će mu ona vječna kazna biti; drugi kad je osjetio bol zbog gubitka kraljevstva nebeskog. Zato, moj

najslađi Sine, smiluj mu se zbog Svoje dobrote i moje molitve!“ Sin odgovori: „Blagoslovljena bila Ti, najslađa Majko, Tvoje riječi su pune mudrosti i pravednosti i budući da je u meni sva pravednost i sve milosrđe, ovom sam razbojniku već trostruko vratio dobro koje mi je prinio. Budući ga je imao namjeru popraviti se, pokazao sam mu svog prijatelja koji ga je uputio na put života; za češće misli o vječnoj kazni dao sam mu veću spoznaju vječne muke nego prije da bi u svojem srcu moga shvatiti kako oštra je vječna kazna; za bol zbog gubitka kraljevstva nebeskog, prosvijetlio sam njegovu nadu da se ubuduće ispravnije nada i njeguje mudriji i pametniji strah nego prije.“ Na to opet reče Majka: „Blagoslovljen bio Ti, moj Sine, od svakog stvorenja i nebu i na zemlji što si na osnovi svoje pravednosti razbojniku vratio ove tri stvari; zato Te molim da se udostojiš pružiti mu i svoje milosrđe jer ništa ne činiš bez pravednosti. Pruži mu pomoću svojeg milosrđa zbog moje molitve jednu milost i drugu zbog Tvojeg sluge koji me moli da molim za razbojnika. Treću milost pak u pruži za suze i molitve moje kćeri, Tvoje zaručnice.“ Sin joj odgovori: „Blagoslovljena bila Ti, najdraža Majko, gospodarice anđela i kraljice svih duhova. Tvoje riječi su mi slatke kao najbolje vino, ukusne iznad svega što se može misliti i isprobati u svoj mudrosti i pravednosti. I blagoslovljena bila Tvoja usta i Tvoje usne iz kojih izlazi sve milosrđe prema bijednim grešnicima. Ti si istinski slavljena kao Majka Milosrđa jer gledaš na bijedu svih i pokrećeš me na milosrđe. Moli zato, što želiš, jer Tvoja ljubav i molitva ne mogu biti uzaludni.“ Na to odgovori Majka: „Ovaj razbojnik, moj Gospodine i moj Sine, stoji u velikoj opasnosti ako njegova noga i pokazuje dva traga; zato mu, da bi mogao čvršće stajati, daj ono što mi je najdraže, to jest Tvoje presveto Tijelo koje si primio od mene bez ikakve pohlepe u svoj čistoći prema svojem božanstvu. To Tvoje tijelo je najpripravnija pomoć bolesnima; slijepima daje vid, gluhima sluh, hromima hodanje, rukama rad, ono je vrlo jak i drag flaster od kojeg bolesni vrlo brzo ozdravljuju. Pruži mu dakle prvo da u sebi osjeti pomoć i da se u njoj obraduje u žarkoj ljubavi. Drugo, molim da mu može biti pružen mir od žara njegova tijela zbog onih koji Te za njega mole.“ Sin opet odgovori: „Najdraža Majko, Tvoje riječi su u mojim ušima slatke kao med, ali budući da sam pravedan i ništa Ti se ne može odbiti, želim se kao mudar gospodar savjetovati sa sobom, ne zato jer je kod mene neka promjena ili što Ti ne znaš i ne vidiš sve u meni, već odgađam zbog zaručnice koja je ovdje da bi mogla razumjeti moju mudrost.“

4.4.4.24 Dvadeset i četvrto poglavlje

Krist govori da ako upravo spomenuti razbojnik želi primiti pričest, mora osjetiti kajanje za počinjene grijehe i imati volju da se popravi i nadalje ne više griješiti i ostati u dobru. Također podučava o drugim sredstvima kojima se može pomiriti s Bogom, anđelima, svetima i bližnjima; ukoliko ih ne upotrijebi, bit će teško kažnjen.

Marija reče „Blagoslovljen da si, Sine moj, kralju slave i anđela; molim Te još jednom za razbojnika.“ Sin odgovori: „Blagoslovljena da si, najdraža Majko! Kao što je tvoje mlijeko ulazilo u moje ljudsko tijelo i jačalo ga, tako i tvoje riječi ulaze u moje srce i raduju ga jer sve tvoje molitve se događa sa skromnošću i tvoja je volja usmjerena na milosrđe, zato ću tebi za ljubav biti milosrdan razbojniku.“ Majka odgovori: „Podaj mu onda, najdraži sine, ono što mi je najdraže, svoje tijelo i svoje milosrđe jer je razbojnik u njemu nema dobra; podaj mu milost kako bi se grešna glad utišala, slabost ojačala, volja, koja do sad nije osjećala Tvoju ljubav, zapalila na dobro.“

Sin odgovori: „Kao što dijete kojem se oduzme hrana uskoro tjelesno umire, tako ni ovaj kojega od njegova djetinjstva hrani đavao neće opet oživjeti dok ga ja ne nahranim svojom hranom. Ako želi primiti moje tijelo i osvježiti se slatkoćom njegova ploda, mora mi prići ukrašen trima vrlinama: iskrenim kajanjem za svoja nedjela, voljom da popravi svoje grijehe i voljom da više ne čini zlo, već da ostane u dobru. Na molitve onih koji za njega mole odgovaram da razbojnik mora učiniti ono što mu kažem ukoliko zaista traži spasenje. Prvo, budući da se usudio suprotstaviti kralju slave, sad kao pokoru za svoje grijehe treba braniti vjeru mojih svetih i moje crkve i uložiti svoj život do smrti da ih zaštiti da bi, budući da je svim snagama radio za čast svijeta i korist svjetovnog gospodara, sad radio da se moja vjera umnoži, a neprijatelji vjerovanja Crkve suzbiju i da k meni privuče sve koje može privući riječju i primjerom kao što ih je prije dok je radio za svijet odgurivao. Uvjeravam te, čak ako i ne učini više od toga da radi moje časti stavi kacigu i uzme štit u ruke kako bi se zauzeo za svetu vjeru, već će mu to biti uračunato u djelo ako istog trenutka umre. Ako mu se neprijatelji i približe, nijedan mu ne može naškoditi. Zato neka hrabro radi jer kad ima moćnog gospodara dok ima mene. Neka radi muški jer će mu se dati vrijedna plaća,

naime vječni život. No budući da vrijeđa anđele i svete i razdvaja tijela od duša, treba kroz jednu godinu svaki dan dati služiti gdje god mu se svidi, a svećeniku koji služi misu neka da njegovu plaću da bi se kroz tu žrtvu pomirili vrijeđani anđeli i sveti i da bi mogli okrenuti svoje oči prema njemu. Takva žrtva u kojoj se moje tijelo koje je kraljevska žrtva uzima i prikazuje iz ljubavi će ih pomiriti. Nakon toga, budući da je krao dobra drugim ljudima i činio nepravdu udovicama i siročadi, treba sve za što zna da nepravedno posjeduje ponizno vratiti i moliti sve one koje je vrijeđao da mu milosrdno oproste. Ukoliko mu nije moguće popraviti sve što je prekršio, treba u jednoj crkvi gdje mu se čini najprikladnije na vlastiti trošak izgraditi oltar na kojem se sve do kraja svijeta svaki dan treba slaviti misa za one kojima je nanio štetu. Da bi ovo ostalo čvrsto i postojano, treba iz vlastitih prihoda oltaru posvetiti onoliko koliko je potrebno da kapelan koji ondje služi mise može od toga živjeti. Budući da mu je poniznost bila daleka, treba se koliko je god moguće poniziti i s onima koje je naljutio pomiriti i sporazumjeti na najprikladniji način. I kad čuje da netko kori ili hvali grijehe i prekršaje koje je počinio, neka ih ne brani drsko niti im se raduje ili slavi, nego ponizno kaže: 'Zaista, grijeh koji mi ničemu nije koristio mi je godio. Prevršio sam mjeru u samopouzdanju; da sam htio, mogao sam se čuvati. Zato molite braćo Gospodina da mi da duha kojim ću se vratiti iz ovakvih stvari i muški popraviti grijehe.' Budući da me svojom požudom razljutio na višestruke načine, treba razumnom umjerenošću savladati svoje tijelo. Ako čuje ove moje riječi i provede ih u djelo, zadobit će sreću i život vječni. Ukoliko ne, naplatit ću njegove grijehe do zadnjeg novčića i bit će kažnjen strašnije nego inače jer sam dopustio da mu se ovo kaže.“

4.4.4.25 Dvadeset i peto poglavlje

Tri godine nakon što je zaručnica imala prethodnu objavu, Krist joj je rekao da ako se prije spomenuti razbojnik brzo ne popravi, on će kao najgori razbojnik biti kažnjen strašnom osudom nad njegovim rodom, njegovim dobrima i njegovom dušom. Sve je na kraju tako prispjelo jer se nije htio popraviti.

Sin Božji je razgovarao sa zaručnicom: „Prvo sam s tobom razgovarao o lijepoj pjesmi, a mnogo više o lijepom lijeku za razbojnika. Sad međutim nemam o

njemu nikakvu pjesmu, već optužbu i jadikovku jer ako se brzo ne okrene na bolju stranu, osjetit će moju strašnu pravednost, njegovi će se dani skratiti, njegovo sjeme neće imati ploda, njegovo skupljeno bogatstvo će drugi pljačkati, a on sam će biti suđen kao najgori razbojnik, neposlušan sin koji prezire očeve opomene.“

4.4.4.26 Dvadeset i šesto poglavlje

Krist kaže zaručnici koja moli za jednog kralja da se trudi u njegovu kraljevstvu savjetom duhovno usmjerenih, pravednih, mudrih muškaraca popravi zidine Jeruzalema, to jest Crkve i katoličke vjere jer na duhovan način kao da su razrušeni. Ovi zidovi znače Kristovu zajednicu, a hramske posude kler i duhovne redove.

Sin reče: „Onaj tko je od đavoljeg uda postao mojim udom, treba raditi kao što su oni, koji su gradili jeruzalemske zidine, radili za obnovu uništenog zakona i da odneseni pribor Božjeg kuće bude skupljen. Zaista, žalim se na tri stvari: prvo, što su jeruzalemske zidine uništene. Što su zidine Jeruzalema, to jest Crkve, doli tijela i duše kršćana iz kojih moja Crkva treba biti izgrađena? Zidovi ove crkve su sad potpuno raspadnuti jer svi žele ostvariti svoju volju, ali ne moju. Odvraćaju svoje oči od mene i ne žele me čuti kad zovem; moje riječi su im nepodnošljive, moja djela su im isprazna, odvratno im je misliti na moje patnje, moj život nepodnošljiv i njegovo nasljedovanje drže nemogućim.

Drugo, žalim se što su alati moje kuće odvedeni u Babilon. Što su alati moje Crkve i njezine različite posude drugo doli red i ponašanje svećenika i redovnika? Njihov dobar red i ukras su odneseni iz mog Hrama oholosti svijeta, samovolji i želji za uživanjem; moj zakon i nauk su im isprazni, moje zapovijedi teške; kvare obećanje koje su mi izvršili; oskvrnuli su moj zakon i pravila mojih prijatelja, njihovih prethodnika; sami si prave pravila i podižu ih za svoj zakon.

Treće, žalim se što se moj zakon deset zapovijedi izgubio. Ne čita li se u moje Evanđelju da sam jednom koji me pitao: 'Učitelju, što mi je činiti da bih imao život vječni?', rekao: 'Čuvaj moje zapovijedi!', a sad su zanemarivane i zaboravljene.

Zato kralj za kojeg moliš treba skupiti duhovne muškarce koji su mudri prema mojoj mudrosti i one koji imaju moga Duha pitati i raspitati se za njihov savjet kako da se

podignu zidovi moje Crkve i iskaže čast Bogu, opet cvijeta prava vjera, zapali Božja ljubav i moja patnja utisne u srca ljudi. Također treba istražiti kako se posude moje kuće opet mogu vratiti na prethodno stanje; naime svećenici i redovnici napuste oholost i opet izaberu poniznost, žive u nevinosti i vole kreposnost, da se svjetovni ljudi koji traže uživanje suzdrže od prevelike želje za svijetom da bi mogli svijetliti drugima. Zato treba hrabro i mudro raditi da moje zapovijedi budu pažljivije vole; treba okupiti pravedne kršćane da s njima ponovno duhovno izgradi srušeno. Zaista, moja Crkva je odstupila predaleko od mene, tako jako da kad molitva moje Majke ne bi štitila, ne bi bilo nade milosrđa. Ali među svim staležima laika, ratnici su se odmetnuli više nego drugi. Opasnost i kazna tih otpadnika su ti pokazane ranije.“

4.4.4.27 Dvadeset i sedmo poglavlje

Krist zabranjuje zaručnici da sluša o novostima i djelima svjetovnih ljudi i ratovima vladara, treba razmišljati o Božjim djelima koji su zadivljujući i čudesni. Također one koji gledaju samo za bogatstvom, čašću i uživanjem prekorava da nikad neće gledati zemlju kojom teku med i mlijeko, to jest nebesku slavu ukoliko se ne obrate i žive pravedno prema njihovu staležu; pravedni pak će ući i biti uslišani.

„Zašto te raduje slušati o djelima svjetovnih ljudi i ratovima vladara i zašto se baviš takvim ispraznim slušanjima kad sam ja Gospodar svih stvari i bez mene se nema obazirati na nikakve radosti. Ako želiš slušati o djelima velike gospode, gledati veličanstvena djela, trebala bi zaista razmišljati o mojim djelima koja su neshvatljiva za razum, zadivljujuća za misli i čudesna za slušanje. No iako sad đavao gospodare svijeta pokreće prema svojoj volji i iako im prema mojoj skrivenoj pravednosti sretno ide, ipak sam ja Gospodin i bit će suđeni mojim sudom. Izgradili su si novi zakon protiv mojeg zakona jer sva im je briga kako da budu čašćeni od svijeta, kako da zarade bogatstva, kako provesti svoju volju, kako da prošire svoj rod. Zato se kunem svojim božanstvom i svojom čovještvom da ako umru u takvom stanju, nikad više neće ući u onu zemlju koju je Izrael obećana pod slikom zemlje kojom teku med i mlijeko, isto tako kao i oni koji su čeznuli za loncima mesa i umrli neočekivanom smrću i kao što su oni umrli tjelesnom smrću, tako će ovi umrijeti smrću duše. No oni koji vrše moju volju, ući će u moju zemlju gdje teku med i mlijeko, to jest u nebesku

slavu u kojoj nije niti zemlja ispod, niti nebo iznad, već gdje sam ja, Stvoritelj i Gospodar svih stvari, ispod i iznad, unutra i izvana jer sve ispunjam. Nasitit ću svoje prijatelje slatkoćom, ne slatkim od meda, već ću ih ispuniti neizrecivom i čudesnom slatkoćom tako da ne žele ništa osim mene, ne trebaju ništa osim mene u kojem je sve dobro. To dobro moji neprijatelji neće nikad kušati ukoliko se ne obrate od svoje pakosne naravi. Kad bi razmislili što sam za njih učinio, kad bi razmotrili što sam im dao, nikad me više ne bi izazvali na gnjev; jer dao sam im da sve nužno i poželjno mogu imati u mjeri. Dozvolio sam im na umjeren način imati časti, imati radost i umjereno zabavljanje osjetila. Tko dakle sjedi u časti i misli si: 'Zato što stojim u časti, držat ću se časno prema svojem staležu, iskazat ću svojem Bogu, nikoga ugnjetavati, pomagati manjima, voljeti sve!', sviđa mi se u svojoj časti; tko posjeduje bogatstvo i misli si: 'Budući da imam bogatstvo, neću stvar nijednog čovjeka uzeti s nepravdom, nikome činiti nepravdu, čuvati se od smrtnog grijeha, siromašnima doći u pomoć!', prijatan mi je u svojem bogatstvu; kojemu je dopušteno osjetilno radovanje i misli si: 'Moje tijelo je slabo i ne nadam se da ću moći biti umjeren; zato, budući da imam umjerenu ženu, neću željeti ništa više i suzdržat ću se od svih podlosti i nereda.', takav isto ima moje sviđanje. No sad mnogi daju svom zakonu daju prednost pred mojim jer u svojem častohleplju ne žele imati nadređenog, ne mogu se nasiti svojeg bogatstva, u svojem uživanju žele prekoračiti preko mjere i pohvalnog reda. Zato ako se ne poprave i odu drugim putem, neće ući u moju zemlju u kojoj su duhovno mlijeko i med, to jest slatkoća i zasićenje. No oni koji ovo postignu ne žele ništa dalje i ne trebaju ništa osim onoga što već imaju.“

4.4.4.28 Dvadeset i osmo poglavlje

Duša jednog umrlog je prokleta zbog svojih teških grijeha i jer nije se nije sažalila nad Kristovim bolima i patnjama. Ta je duša uspoređena s preuranjenim porođajem i osuđena i očigledno predstavlja one koji su Krista slijedili s lošom namjerom kod njegovih propovijedi te dalje razapinjatelje i čuvare njegova groba.

Pojavilo se veliko mnoštvo koje stoji pred Bogom. On je s njima razgovarao i reče im: „Gledajte, ova duša nije moja. Nad ranom moga boka i moga srca nije se sažalila ništa više nego kad bi njezinom protivniku bio probijen štit. Za moje je rane

na rukama nije ništa više marila nego kad se podere tanka marama, a prema ranama na mojim nogama bila je tako ravnodušna kao da je vidjela meku jabuku razrezanu.“

Potom je Gospodin razgovarao s dušom i reče: „Ti se često u svojem životu pitala zašto sam ja, Bog, tjelesno umro. Sad ja pitam tebe, siromašna dušo, zašto si ti umrla?“ Ona odgovori: „Jer nisam voljela tebe Boga.“ A Gospodin odgovori duši: „Bila si za mene kao za majku mrtvorođeno dijete. Za tim djetetom ne žali ništa manje nego za onim koje je živo izišlo iz njezine utrobe. Otkupio sam te za tako veliku cijenu i s takvom patnjom kao jednog od mojih svetih iako si se za to malo brinuo. Ali kao što mrtvorođeno dijete nema slatkoću s prsa svoje majke, utjehu njezinih riječi ili toplinu s njezinih prsa, tako ni ti nikad nisi osjetila neizrecivu slatkoću mojih odabranih jer ti se sviđala tvoja vlastita slatkoća. Nikad više nećeš čuti moje riječi da te obraduju jer su ti se u svijetu sviđale riječi tvojih usta, a riječi mojih usta su ti bile gorke. Nikad nećeš osjetiti moju ljubav i dobrotu jer si prema svemu dobrome bio hladan kao led. Zato idi na mjesto gdje se bacaju mrtvorođena djeca; tamo ćeš vječno živjeti u svojoj smrti budući da nisi htio u mojem svjetlu i životu.“

Potom Bog reče mnoštvu: „O prijatelji, kad bi se sve zvijezde i planeti pretvorili u jezike, kad bi me svi sveti molili ne bih mogao biti milostiv prema ovoj duši koja zbog dužne pravednosti mora biti prokleta. Ova duša sliči trima vrstama ljudi.

Prvo onima koji su me slijedili dok sam propovijedao kako bi u mojim riječima i

djelima našli priliku da me optuže i izdaju. Vidjeli su moja dobra djela i čudesa koja ne može činiti nitko osim Boga, čuli su moju mudrost i vidjeli da sam očuvao pohvalan život, a ipak su mi zavidjeli i osjećali u srcima gnjev prema meni. A zašto? Zato jer su moja djela bila dobra, a njihova zla i jer se nisam slagao s njihovim grijesima već sam ih oštro prekoravao. Tako me ova duša doduše slijedila svojim tijelom, ali ne iz božanske ljubavi, već da bi ljudi vidjeli. Čula je za moja djela i vidjela ih vlastitim očima, ali je prema njima osjećala gnjev, čula je moje zapovijedi i ismijavala ih, osjećala je moju dobrotu i nije vjerovala, vidjela je kako moji prijatelji napreduju u dobru i zavidjela im. A zašto? Zato jer moje riječi i riječi mojih izabranih protive njihovoj zlobi, moje naredbe i opomene njihovoj požudi, a moja ljubav i poslušnost njihovoj volji. Ipak, njihova savjest joj je rekla da me treba častiti iznad svih stvari. Iz kretanja zvijezda je prepoznala da sam ja stvoritelj svih stvari. Iz

plodova zemlje i uređenja ostalih stvari znala je da sam ja stvoritelj; i premda je to znala, bila je gnjevna zbog mojih riječi koje su prekoravale njezina zla djela.

Drugo, sličila je onima koji su me ubili i međusobno su govorili: 'Ubijmo ga bez straha jer nipošto neće opet uskrsnuti.' Ali ja sam svojim učenicima prorekao da ću treći dan uskrsnuti, no moji neprijatelji koji vole svijet nisu vjerovali da ću s pravednosti uskrsnuti jer vidjeli su samo moju vanjsku ljudskost, a nisu vidjeli moje božanstvo. Zato su samouvjereno griješili i primili iz sudbine moje pravednosti takoreći nadmoć jer da su znali da sam Bog, ne bi me nikad ubili. Tako je razmišljala i ova duša: 'Vršim', govorila je, 'svoju volju kako mi se sviđa, hrabro ću ga ubiti svojom voljom i djelima koja mi se sviđaju jer što mi šteti i zašto bih trebao vježbati umjerenost? Ipak neće opet uskrsnuti da sudi. Neće presuđivati prema djelima ljudi jer kad bi htio tako oštro suditi, ne bi ljude ni otkupio i kad bi tako jako mrzio grijehe, ne bi tako strpljivo podnosio grešnike.'

Treće, sličila je onima koji su čuvali moj grob, naoružali se i zaposjeli grob stražarima kako ne bih uskrsnuo pri čemu su govorili: 'Držimo marljivo stražu kako ne bi uskrsnuo pa da mu moramo služiti.' Tako je činila ova duša. Naoružala se tvrdoćom grijeha; brižno je čuvala grob, to jest ophođenje mojih odabranih, u kojem mirujem. Pazila je da je moje riječi i opomene ne dosegnu pri čemu je razmišljala: 'Čuvat ću ih se kako ne bih čula njihove riječi i da me pojedine božje misli ne potaknu da ne pustim požudu kojoj sam se prepustila te da ne čujem što se ne sviđa mojoj volji; tako se povukla iz zlobe onih kojima se iz ljubavi trebala priključiti.'“

Objašnjenje

Ovaj čovjek je bio plemić koji je malo pitao za Boga i kad je za stolom klevetao Božje svece, umro je dok je kihnuo bez sakramenata. Brigita je vidjela kako njegova duša stoji pred sudom. Sudac mu reče: „Govorio si kako si htio i činio kako si mogao. Zato sad trebaš šutjeti i slušati. Odgovori mi dakle tako da ona čuje, iako sve znam. Nisi li čuo kako sam govorio: 'Nije meni do smrti grešnikove, već da se obrati.' Zašto mi se nisi vratio dok si još mogao? “ Duša odgovori: „Čula sam, ali nisam se brinula zbog toga.“ Sudac reče dalje: „Nisam li rekao: 'Odlazite prokleti u oganj i dođite blaženi.' Zašto se nisi požurio blagoslovu?“ Duša odgovori: „Čula sam, ali nisam

vjerovala.“ Dalje reče sudac: „Zar nisi čula da sam ja Bog pravedan, vječan i strašan sudac; zašto se nisi bojala budućeg suda?“ Duša mu odgovori: „Čula sam, ali sam voljela sebe i zatvorila sam uši kako ne bih čula presudu. Otvrdnula sam srce kako ne bih mislila na to.“ Na to će sudac: „Zbog toga pravednost zahtjeva da ti nevolja i sram otvore razum budući da nisi htjela razumjeti dok si mogla.“ Potom je duša izbačena sa suda te je zavijala i vriskala: „Jao, jao, kakva strašna kazna, ali kad će završiti?“ Odmah se čuo glas: „Kao što početak svih stvari nema kraj, niti ti nećeš imati kraj.“

4.4.4.29 Dvadeset i deveto poglavlje

Zaručnici se naređuje da često prima Tijelo Kristovo koje je označeno manom koja je kišila očevima u pustinji i udovičinim brašnom koje je prorok blagovao. Javljene su i velike vrline i milosti koje za dušu koja pobožno prima slijede iz spomenute pričesti.

„Ja sam Tvoj Gospodin i Bog čiji je glas Mojsije čuo u grmu i Ivan na Jordanu. Od ovog dana na dalje želim da češće primaš moje tijelo jer je ono lijek i hrana kojoj se duša osnažuje, kome je duša slaba, tko je slab na vrlinama, jača se. Nije li pisano da je prorok bio poslan ženi koja ga je hranila s malo brašna i ono se nije smanjivalo sve dok na zemlju nije došla kiša? Ja sam prikazan u tom proroku. Moje tijelo je brašno; ono je hrana duše; nije pojedeno niti se umanjuje, već hrani dušu i ostaje uvijek nepojeđeno. Tjelesna hrana ima tri obilježja: prvo se žvače i postaje tekuća, drugo, uništi se, treće, siti samo na neko vrijeme. Moja se hrana međutim žvače i ostaje neprožvakana; drugo, nije uništena, već ostaje ista; treće, ne siti na neko vrijeme već vječno. Ova je hrana prikazana u mani koju su stari očevi jeli u pustinji. Ona je meso koje sam u evanđelju obećao i koje siti za vječnost. Kako se dakle slabom tjelesnom hranom poveća snaga, tako svakome tko s dobrom namjerom prima moje tijelo raste duhovna snaga. Ono je najjači lijek koji ulazu u dušu i siti je; tjelesnom je osjetilu skrivena, ali razumu duše otkrivena; bezokusna je za zle kojima nije ukusno ništa osim svjetovnih stvari, čije oči ne vide ništa osim njihove požude, čiji razum ne razlikuje ništa osim njihove volje.“

4.4.4.30 Trideseto poglavlje

Krist propisuje zaručnici da svoju volju treba potpuno suobličiti Božjoj kako u sretnim, tako i u protivnim okolnostima. Volja je za usporediti korijenu stabla; ako je dobar, onda stablo, to jest duša, donosi dobre plodove, ako je nepostojan, onda ga izgloda krtica, to jest đavao, i ispunja dušu vjetrom protivnosti ili se osuši pod vrućinom sunca, to jest isprazne svjetove ljubavi.

Sin reče zaručnici. „Iako sve znam, reci mi na svojem vlastitom jeziku što je Tvoja volja?“ Za zaručnicu odmah odgovori anđeo koji joj je dan za zaštitu i reče: „Njezina volja je kao što se moli: budi volja Tvoja kako na nebu, tako i na zemlji.“ Gospodin odgovori: „To je ono što tražim i želim, to mi je najprijatnija poslušnost. Zato, moja zaručnico, trebaš biti kao dobro ukorijenjeno stablo koje se ne treba bojati tri dolazeća zla. Prvo, ako je stablo čvrsto ukorijenjeno, krtica ga neće potkopati; drugo, navale vjetra neće ga srušiti; treće, neće se osušiti od vrućine sunca. To stablo je tvoja duša. Njegov glavni korijen je dobra volja prema Božjoj volji. Iz tog korijena volje izlaze tako mnoge vrline kao što je korijenje na stablu. Zato glavni korijen iz kojeg izrastaju preostali mora biti jak i snažan, također urašten duboko u zemlju. Tako tvoja volja treba biti jaka u strpljivosti, snažna u božanskoj ljubavi, duboko ukorijenjena u istinskoj poniznosti i ako je duboko ukorijenjena, ne treba se bojati krtice.

Što predstavlja krtica koja ruje pod zemljom doli đavla koji na nevidljiv način kruži oko duše i uznemiruje je? On izgriza korijen volje ako je nepostojan u patnjama i uništava ga svojim ugrizima kad u srce šalje pakosne pohlepe i misli i tvoju volju otima na suprotnu stranu i čini da želiš nešto protiv moje volje. Ako se onda glavni korijen pokvari, pokvare se i svi preostali korijeni; deblo se osuši, to jest ako su tvoja volja i tvoja sklonost pokvareni, i preostale vrline su zamrljane i ne sviđaju mi se; po samoj zloj volji, ukoliko se ne popravi kroz pokoru, postaješ vrijedna prispjeti pod vladavinu đavla čak ako volja ne dođe u djelo. No ako je korijen jak i snažan, krtica ga može slobodno gristi, ali ga ne može uništiti, da, njezino griženje čini samo da korijen naraste do veće snage. Ako tvoja volja u protivnim i sretnim situacijama uvijek ostane čvrsta, đavao je može gristi, to jest davati joj svoje pakosne misli; ali ako mu pružaš otpor i ne suglasiš mu svoju volju, onda ti neće služiti na kaznu, već će ti kroz

strpljivost biti korisne za veću zaslugu i uzdizanje vrlina. Dogodi li se da kroz nestrpljivost ili nepredviđeno posrneš, brzo se opet podigni kroz pokoru i kajanje i onda ti otpuštam grijehe i pružit ću ti strpljivost i jakost da podneseš đavlova nadahnuća. Drugo, kad je stablo dobro ukorijenjeno, ne treba se bojati sudara vjetrova. Tako se, kad se tvoja volja usmjerava prema mojoj, ne trebaš brinuti o protivnostima svijeta koje su jednake vjetru; misli si kako ti je tako možda korisnije naime pretrpjeti protivnosti. Ne smiješ se žalostiti ako te prezru i moraš trpjeti sramotu jer one koje želim mogu uzvisiti i poniziti. Ne smiješ se žaliti na tjelesne boli jer mogu liječiti kao i udarati i ništa bez uzroka. Tko pak ima meni protivnu volju, patit će u sadašnjosti jer ne može dovršiti što traži i još će k tome biti kažnjen za svoju zlu volju. Da je svoju volju htio predati meni, lako bi bio mogao podnositi sve što mu se događa. Treće, ako je stablo čvrsto ukorijenjeno, ne treba se bojati prevelike vrućine, to jest oni koji imaju savršenu volju, ne presušuju u Božjoj ljubavi zbog ljubavi svijeta, neće biti odneseni od Božje ljubavi kroz neki zlu pobudu. Ali oni koji nemaju čvrsto stanje, njihova duša će od dobrog početka i Božje ljubavi onda biti odvraćena ili kroz đavlovo nadahnuće, ili kroz otpor svijeta, ili od vlastite ljubavi tako što na nekoristan način želi isprazno. Zato čovjek na kojeg sad misliš nije dobro stablo. Njegov glavni korijen, naime: 'Budi volja Tvoja, kako na nebu tako i na zemlji!' je slomljen jer nakon što je prihvatio strogost suzdržanog života, žar ljubavi u njemu se ohladio. Radi molitava moje majke Marije sam mu pomogao jer sam na njemu primijetio tri stvari, naime: siromaštvo u bogatstvu, slabost u udovima i nedostatak u spoznaji. No to je bila moja volja i da je strpljivo izdržao u tim trima stvarima, imao bi vječno obilje, vječnu sitost i ljepotu, imao bi spoznaju i gledanje Boga; da bi to postigao, pomogao sam mu tako što jakost u duhovnom i udahnuo mu svoju volju. Ali njegova volja je protivna mojoj i samo s malim marom traži pomoć; zato će biti uplašen od siromaštva, ali ne radi mene, već radi njegove koristi; bit će uplašen i od bolesti jer nije htio trpjeti bolove; bit će uplašen manjkom znanja jer zbog tog nedostatka ne želi biti prezren od drugih. Sad je iz mojeg skrivenog znanja primio ove tri stvari zbog kojih trpi strah; jer sad ima obilje veće nego prije koje zahtjeva nužda tijela; ima veće znanje i stoji u većoj pozornosti; to više se sad mora bojati zamke ako ga đavolska krtica dotiče kušnjom; jer ako se glavni korijen volje pokvario i ljubav prema svijetu postala vruća, revnost prema dobrom u njemu će se ohladiti, a

zla pohlepa u njemu rasti. Podigne li se onda koja nevolja, bit će uplašen sa svih strana kao stablo bičevano od vjetra sa svih strana, u ničemu nije postojan i žali se na sve; puhne li mu čast, neće imati manju brigu kako da se svima svidi, kako da bude hvaljen od svih i kako da se pametno susretne s onim što provaljuje na njega. Gledaj kako velika nepostojanost izlazi iz nedostatka čvrstog stajanja pokvarenog korijena. Ali što da učinim? Ja sam kao dobar vrtlar u čijem vrtu je mnogo neplodnih i malo dobrih stabala; ako ova dobra stabla budu potpuno odsječena, tko će onda ulaziti u vrt? Ali ako se sva neplodna stabla iščupaju s korijenom, vrt izgleda previše nagrđen nastalim rupama i mućkanim tlom. Ako bih sad izveo sve dobre iz tijela k meni, tko bi ulazio u svetu Crkvu? Kad bih u jednom trenutku oduzeo sve zle, onda bi u vrtu bile vidljive preružne rupe i svi bi mi služili iz straha od kazne, ali ne iz ljubavi. Zato radim kao onaj tko je vješt u oplemenjivanju stabala koji granu cijepi na neplodno deblo i ako ono raste i udari čvrsto korijenje, ono što je suho, baca u vatru. Tako ću učiniti jer želim si podići nasad slatkoće i grane vrlina nakon čijeg ću rasta odsjeći i baciti u vatru ono što je neplodno. I čistit ću svoj vrt tako da ne preostane ništa neplodno što bi moglo sprječavati mlade i plodne grane.“

Objašnjenje

O jednom prioru koji je Kristovim riječima pokrenut na kajanje i nakon toga je postao pobožan.

Taj je prior vidio Krista kako je ispružio ruke prema njemu i rekao mu: „Kroz ovu jaku kost su prodrli čavli.“ Nakon što je ovaj prior umro, Krist reče: „Onaj brat, tvoj prijatelj, nije umro, već živi jer je djelima ispunio ime jednog brata. No sad možeš pitati: 'Tko je moj istinski brat?' Odgovaram ti: istinski brat je onaj koji prema općoj poslovici sve svoje nosi na leđima; koji ne želi ništa osim Boga i zna se zadovoljiti s nužnim, koji mene, Boga koji je postao tijelo, priznaje za svoga brata i voli kao svojeg brata.“

Još o istom bratu

Kad je baš ovaj brat teško vjerovao u milost pruženu gospođi Brigiti, vidio je gospođu u ekstazi i kako je vatra s neba sišla na nju; i budući da se čudio i smatrao to obmanom, probudio se, ali je opet zaspao i čuo kako glas dvaput glasno govori: „Nitko ne može spriječiti ovu ženu da bukne; jer ja, sama moć, slat ću ovu vatru prema istoku i zapadu, prema sjeveru i jugu i ona će zapaliti mnoge.“ Potom je ovaj brat vjerovao u objave i postao je njihov branitelj, ispunio je djelima ime jednog brata i primio je dobar kraj.

Još k istom poglavlju

Jedan brat je bio tri godine bolestan tako da mu je noga bila neupotrebljiva i iz nje je isticala koštana srž. Posjedovao je toliku strpljivost da je Isusa uvijek imao u srcu i ustima tako što je govorio: „Isuse, najdostojniji Bože, smiluj mi se!“ Kad se približavao smrti, povikao je: „Želim, želim, želim! O, moja željo, dođi!“ Kad je upitan što želi, on odgovori: „Boga i u želji za njim i Njegovim gledanjem radujem se i kličem tako visoko da kad bih sto godina mogao živjeti s ovom bolesti, bio bih zadovoljan.“ Potom je baš ovaj brat umro oko ponoći pun radosti. Umro je u pod rukama svoje braće. Slijedeće nedjelje je gospođa koja je bila uzeta u duhu čula: „O, kćeri, budući da gospoda i učitelji ne žele ponizno doći k meni, skupljam siromašne i neobrazovane u kraljevstvo nebesko. Tako je ovaj siromah i neobrazovan danas našao mudrost iznad Salomonove, bogatstvo koje ne zastarijeva i krunu koja cijelo vrijeme raste i nikad neće završiti. Reci i onom bratu koji ga je u njegovoj pokori u bolesti posluživao da će zbog svoje službe biti oslobođen od kušnji i imati jakost za duhovno, također će postići radostan kraj i bdjeti u Lazarovom miru.“

4.4.4.31 Trideset i prvo poglavlje

Zaručnica je na božanskom sudu gledala đavola i dušu koja je prema izgledu bila slična strašnoj životinji. Ta je duša prokleta jer je uvijek otvrdnjivala u grijehu i nije činila pokoru. Kako je Krist ljubazan i krotak prema dobrima, ali strog prema zlima i kako je jedna druga duša uzašla kao najsvjetlija zvijezda.

Zaručnica je vidjela kako su pred božanskim sudom staja dva đavla koji su jedan drugome bili jednaki u svim udovima. Usta su im bila otvorena kao ona kod vukova; oči su im plamtjele kao staklo koje gori iznutra; uši su im visjele dolje kao kod pasa; trbuh je bio nabreknut i široko ispružen; ruke starca; bedra bez tetiva; noge kao osakaćene i odsječene do polovice. Sad jedan od njih reče sucu: „Suče, dodijeli mi dušu ovog ratnika da bude sa mnom bračno povezana budući da mi je slična.“ Sudac odgovori: „Govori kojim pravom i s kojim razlogom je želiš posjedovati?“ Đavao odgovori: „Prvo ja pitam tebe jer si pravedan ne njeguje li se govoriti o životinji koja je slična drugoj da je ta životinja lavlje vrste, ili vučje vrste ili neke slične životinje? Sad dakle pitam, koje je vrste ova duša, ili kome je slična?, anđelima ili đavolima?“ Sudac mu reče: „Nije slična anđelima, već onima koji su jednaki tebi što se može dovoljno jasno vidjeti.“ Potom đavao kao na podrugljiv način reče: „Kad je ova duša stvorena iz vrućine Tvoga pomazanja, to jest Tvoje ljubavi, bila je slična Tebi, no sad, nakon što je prezrela Tvoju slatkoću, trostrukim je pravom postala moja. Prvo, jer smo jednako oblikovani; drugo, jer imamo sličan ukus; treće, jer oboje imamo jednu volju.“ Sudac odgovori: „Iako znam sve, reci mi zbog ove moje zaručnice koja ovdje stoji na koji način ti je ova duša slična po jednakom obliku?“ A đavao reče: „Budući da imamo udove iste vrste, tako su i naša ponašanja iste vrste. Imamo otvorene oči, no ipak ništa ne vidimo; jer ne želim vidjeti ništa što se tiče Tebe i Tvoje ljubavi; tako i ona kad je mogla nije htjela vidjeti ništa što se ticalo Tebe i spasenja njezine duše već je u oku imala samo prijatno i vremenito. Imamo uši, ali ne slušamo na našu korist; tako i ona nije htjela čuti što se ticalo Tvoje časti. Na sličan me način i meni sve Tvoje gorko, zato glas Tvoje slatkoće i dobrote nikad neće ući u naše uši za našu utjehu i našu korist. Imamo otvorena usta i kao što je ona svoja usta imala otvorena za sve slatkoće svijeta, ali za Tebe i Tvoju čast zatvorena, tako su i moja usta otvorena da bi Te vrijeđala i žalostila i kad bi bilo moguće, nikad ih ne bi zadržavao od zla protiv Tebe da Te žaloste ili umanjuju Tvoju slavu. Njezine su ruke kao starčeve jer se do smrti čvrsto držala vremenitih stvari koje mogla primiti i držala bi se dulje da si joj dopustio živjeti dalje. Dakle i ja bih sve koji dođu u ruke moje vlasti držao tako čvrsto da ih nikad ne bih pustio kad mi ih Tvoja pravednost ne bi protiv moje volje oduzela. Njezin trbuh je nabreknut jer je njezina pohlepa željela neumjereno tako da je bila napunjena, ali ne zasićena i njezina pohlepa je bila tako

velika da i kad bi mogla zadobiti cijeli svijet, rado bi se bila za to potrudila; da, i još bi htjela vladati i u nebu. Ja imam sličnu pohlepu; jer kad bih mogao primiti sve duše na nebu i na zemlji i u samom čistilištu, rado bih ih oduzeo; i kad bi preostala jedna jedina duša, zbog svoje je pohlepe ne bih pustio slobodnu od muke. Njezino srce je dalje vrlo hladno kao i moje; jer nema ljubav prema Tebi i Tvoje opomene nikad nisu bile po njezinu ukusu. Tako i ja nisam zahvaćen od ljubavi prema Tebi; da, pri zavisti koju imam protiv Tebe, neprestano bih se dao ubijati i sve do kraja obnavljati tu muku na sebi da bi Ti, kad bi bilo moguće, sam bio ubijen. Naša bedra su dalje bez tetiva jer je naša volja jedna. Od početka mojeg stvaranja moja se volja odmah okrenula protiv Tebe i nikad nisam htio što si Ti htio. Tako je i njezina volja bila stalno protiv Tvojih zapovijedi. Naše noge su kao osakaćene. Kao što se nogama napreduje za korist tijela, tako se dolazi naprijed Bogu sklonošću i dobrim djelima; ali ova duša jednako meni nikad niti sklonošću, niti dobrim djelima doći naprijed k Tebi. Tako smo u sastavu udova u svemu jednaki. Imamo i sličan ukus jer iako znamo da si Ti najviše dobro, ipak ne kušamo kako si sladak i dobar. Budući da smo sad jednaki u svim dijelovima, izreci sad presudu koja nas međusobno vezuje.“ Potom odgovori jedan od anđela pred Gospodinom: „Gospodine Bože, od kad je ova duša povezana sa svojim tijelom, stalno sam je pratio i nisam se odvajao od nje tako dugo dok sam na njoj nalazio nešto dobro; no sad je napuštam kao vreću praznu od svih dobara jer je na trostruku način bila zla: prvo, što je Tvoje je riječi uzimala za laž, drugo, što je Tvoj sud držala za neistinu, treće, što se na Tvoje milosrđe obazirala za ništa nije obazirala i pred njom kao da je bila mrtva. Ova se duša nalazila i u braku; imala je doduše samo jednu suprugu i nije se miješala s drugim ženama. No te se bračne vjernosti nije držala iz božanske ljubavi i straha jer je ono tijelo supruge volio tako nježno da nije imala sklonosti vezati se sa stranim tijelom. Također je slušala mise i prisustvovala je Božjoj službi, ipak ne iz pobožnosti, već da ne bi izgledala kao čudak ili da je drugi kršćani nebi prekoravali. S drugima je također išla u crkvu u namjeri i iz razloga da bi joj Ti dao zdravlje tijela, bogatstvo i čast svijeta i da bi je čuvao od na ljudski način smatranih nesretnih slučajeva. Gospodine, toj si duši u svijetu dao sve i više nego što je zaslužila. Iz pravednosti si joj dao ispunjenje njezinih želja tako da bi jedno vratio sa sto i ništa ostavio nenagrađenim i sad je otpuštam praznu od svih dobara.“ Na to odgovori đavao: „Pa dobro onda, o, Suče, budući da je slijedila moju

volju i Ti si joj stostruko vratio sve što je morala imati od Tebe, izreci sad presudu koja nas međusobno vezuje. Nije li u Tvojem zakonu pisano da gdje je jedna volja i jedna bračna suglasnost, može legalno biti sklopljen brak? Tako je među nama; jer njezina volja je moja volja i moja njezina. Zašto bismo sad bili prevareni za međusobno vezivanje?“ Sudac odgovori: „Neka duša otkrije svoju volju o tome što misli o vezivanju s tobom.“ Ona odgovori Sucu: „Radije želim biti u muci pakla nego doći u radost neba da Ti, Bog, ne bi mogao imati utjehu na meni; jer Ti si mi tako mrzak da neću pitati za svoju muku samo ako Ti nećeš imati utjehu.“ Potom đavao reče sucu: „Takvu volju imam i ja; jer radije bih bio mučen u vječnost nego da stoga dođem u Tvoju slavu da Ti time dođe radost.“ Na to sudac reče duši: „Tvoja volja je tvoj sudac i prema njoj ćeš biti suđena.“ Potom se Sudac okrene meni, koja sam sve vidjela, i reče mi: „Jao njemu jer je bio pakostan kao razbojnik, imao je svoju dušu na prodaju, žeđao je za nečistoćom tijela, varao je svoga bližnjega; zato ljudi viču: 'Osveta nad njim!', anđeli odvraćaju svoje lice od njega, sveti bježe od njegova društva.“ Sad se đavao približio duši koja mu je bila slična i reče: „O, Suče, gledaj: ja i ja. Ja, zao po svojoj zlobi i niti otkupljen, niti podoban za otkupljenje i ovaj, moj drugi ja, doduše otkupljen, ali sličan meni jer je više slijedio mene nego Tebe; zato mi dodijeli dušu.“ Sudac mu odgovori: „Kad bi se još htio poniziti, dozvolio bih ti slavu; i da je ova duša u zadnjem trenutku svoga života namolila oprost s namjerom popravljanja, nikad ne bi bila u tvojim rukama; no budući da je do kraja bila poslušna tebi, zato pravednost zahtijeva da vječno bude tvoja; ipak će dobro koje je, bilo i vrlo malo, učinila u svojem životu ograničiti tvoju zlobu da je ne bi mogao mučiti kako bi htio.“ A đavao reče: „Tako je dakle moja; zato će, kao što se njeguje reći, njezino tijelo biti moje tijelo, iako nisam od mesa, i njezina krv će biti moja krv.“ I đavao je zbog ovoga izgledao vrlo obradovan i počeo je pljeskati rukama. Sudac mu reče: „Zašto se toliko raduješ i kakvu radost imaš u prokletstvu duše? Govori tako da moja zaručnica, koja ovdje stoji, čuje. Jer iako sve znam, ipak trebaš odgovoriti zbog ove moje zaručnice koja duhovno ne može shvatiti bez usporedbe.“ Onda đavao reče: „Kad ona duša gori, ja gorim još jače i groznije i s njezinim plamenovima umnažaju se moji; no budući da si je Ti svojom krvlju otkupio i tako je volio da si Ti, Bog, sebe predao, a ja je ipak mogao prevariti, zato se radujem.“ Sudac odgovori: „Tvoja zloba je velika; ali pogledaj oko sebe jer dopuštam ti vidjeti.“, i gledaj! Jedna vrlo lijepa

zvijezda digla se uvis u više predjele neba i kad ju je đavao vidio, zanijemio je. Gospodin mu reče: „Kome je slična?“ Đavao odgovori: „Sjajnija je od sunca kao što sam ja crniji od dima; puna je svake slatkoće i božanske ljubavi, a ja sam od svake zlobe i gorčine.“ A Gospodin reče: „Što misliš u svome srcu i što bi dao za to da bude predan u tvoju moć?“ Đavao odgovori: „Za nju bih rado predao sve duše koje su u paklu od Adama pa sve do ovog sata i osim toga trpio tako gorku muku kao da su bezbrojna koplja zabodena u stup; koplje na koplje i tako gusto jedno do drugog da ne bi bilo mjesta za iglu između koplja i htio bih proći od najviše visine neba sve do pakla da mi ona zvijezda bude dana u moju vlast.“ Gospodin odgovori: „Tvoja zloba protiv mene i mojih odabranih je velika. No ja sam tako ljubazan da kad bih mogao još jednom umrijeti, rado bih podnosio još jednu takvu mučeničku smrt za svaku dušu i za svakog pojedinog nečistog duha, kao što sam jednom kao što sam već jednom na križu podnio za sve duše, tako da ne bi preostao ni jedan jedini nečisti duh. No ti si tako zavidan da ne želiš da samo jedna jedina duša dođe k meni.“ Na to Gospodin reče dobroj duši koju se moglo vidjeti kao zvijezdu: „Dođi k meni, moja izabranice, u radost koju si željela. Dođi u slatkoću koja nikad neće završiti. Dođi svojem Bogu i Gospodinu za kojim si tako često čeznula. Dat ću ti samog sebe u kojem je sve dobro i sve slatko. Dođi k meni iz svijeta koji je sličan boli i patnji jer u njoj nije ništa drugo doli bijeda.“ I potom se Gospodin okrenuo prema meni, koja sam sve to u duhu vidjela, i reče mi: „Gledaj, kćeri, ovo se preda mnom dogodilo u jednom trenutku. Samo zato jer bez usporedbe ne možeš shvatiti duhovno, zato ti pokazujem ovo da bi dakle čovjek prepoznao kako sam strog prema zlima i kako ljubazan prema dobrima.“

Objašnjenje

Sucu je predstavljena jedna duša koju su slijedila četiri Etiopljanina koji rekoše Sucu: „Gledaj plijen, slijedili smo ga i obraćali pažnju na sve njegove putove; sad je pao u naše ruke; što da radimo s njim?“ Sudac im reče: „Koju stvar imate protiv nje?“ Prvi Etiopljanin odgovori: „Ti si, Bože, rekao: Ja sam pravedan i milosrdan i uzdignut nad grijesima. Ova duša se oslanjala na predodređenje kao da je stvorena za vječno prokletstvo.“ Drugi Etiopljanin reče: „Ti si, Gospodine, rekao: čovjek treba biti

pravedan prema svojem bližnjem i ne ga varati. No ovaj je varao svojeg bližnjeg, posuđivao što je mogao i oduzimao što je htio, no nije imao volju opet nadoknaditi.“ Treći Etiopljanin reče: „Rekao si: čovjek ne smije ni jedno stvorenje voljeti iznad svog Stvoritelja: no ovaj je volio sve osim Tebe.“ Četvrti Etiopljanin reče: „U nebo ne može doći nitko tko svim srcem ne želi i traži Boga, ali ovaj nije želio ništa dobro, niti mu se sviđalo nešto duhovno, već je ono što je učinio za Tebe učinio samo zato da ga kršćani ne bi prekoravali da nije kršćanin.“ Na to Sudac reče duši: „Što sama kažeš o sebi?“ Ona odgovori: „Moje srce je otvrdnulo i Tebi, koji si moj stvoritelj i otkupitelj, želim zlo i ništa dobro. No prisiljena sam ti reći istinu. Ja sam kao nepravodobni porod, slijepa, hroma i prezirem očeve opomene. Zato mi moj sud, moja savjest, kaže da ove, čije sam savjete na zemlji slušala, trebam slijediti u mukama.“ Nakon ovih riječi je duša u najvećim suzama otišla od Božjeg lica i viđenje je nestalo. Na kraju ove objave je govor o bratu Algotu, prioru Skare i magistru teologije, koji je tri godine bio slijep, patio je od bubrežnih kamenaca i uzeo je miran kraj. I kad je blažena Brigita molila za njega da ozdravi, u duhu je čula odgovor: „On je sjajna zvijezda; nije dobro da, ako je njegovo tijelo zdravo, njegova duša bude zamrljana; već se borio i završio i ništa ne preostaje osim da bude okrunjen i znak za to će ti biti da se od ovog časa boli njegova tijela biti olakšane i duša potpuno zapaljena od moje ljubavi.“

4.4.4.32 Trideset i drugo poglavlje

Kristove riječi zaručnici kako su roditelji, koji djecu podučavaju u svjetovnom ponašanju da bi postigli čast i svjetovnu slavu s oholosti, na jasan način označeni zmijama koje svlače svoje mlade i uče ih bosti bodljom i otrovom.

„Kad se zmija i njezina ženka pomiješaju, u sjemenu miješanja imaju otrov i od njihove prirode je začeta otrovna zmija. Kad je zmija začeta, ne može drukčije živjeti osim po mojoj snazi jer bez mene nije ništa, niti može primiti svoj, niti moj duh osim pomoću moje snage. Kad se zmija rodi, majka, budući da nema prsa da doji svoje mlado, legne na svoje mlado i tako ga moćno grije da se skoro uguši. Kad sad mlada zmija od gore osjeća jaku toplinu, a od poda veliku hladnoću, okreće, što se događa s nuždom, čeljust prema zemlji i počinje sisati i uzimati. Da bi ga onda naučila kako

se mlado treba kretati, ubada ga u rep i počinje ga rastezati, tako ponavlja svoje ubode tako da povuče rep. Na sličan način ga podučava da glavu isteže uvis i da savija leđa. Zatim majka traži mjesto gdje vrućina sunca jače sjaji i kamo mlado vodi sa sobom tako što puže naprijed da ga poduči da slijedi. Kad sada slijedi i spava na sunčevoj vrućini, majka si misli ovako: 'Moje mlado ima otvor za obavljanje zla, sad je samo još nužno da nauči bosti. No budući da još ima nježnu bodlju, ona će se, ako je dovedem na nešto tvrdo, vrlo brzo slomiti prije nego što je naviknuta i dovoljno jaka za bodenje.' Zato pametna majka za sina traži nešto potpuno mekano, to donosi ovamo i odlaže pred mlado koje spava, onda mu jakom dahom puhne u uši i na grublji ga način probudi tako da, po micanju daha kao dovedeno izvan sebe, počinje ugrizati u onaj mekani predmet koji mu je ranije odložen. Na to se njegova bodlja navikava tako dugo dok s njezinom rastućom tvrdoćom i navikom bodenja ne nauči bosti kamenje i drvo i svaku snagu. Kad je konačno mlado dobro podučeno, majka ga napušta. Tako je i onaj čovjek kojeg poznaješ; jer on je kao dijete zmije budući da je rođen od zmijskog oca i zmijske majke. Ovo dvoje su se sastali s najgorim otrovom oholog duha koji duši šteti mnogo prokletije nego tjelesni otrov tijelu. Budući da je ovaj zmijski otac bio imao vrlo veliku sklonost i neugasivu požudu za tjelesnim zagrljajem, izgarao je u požudi prema ženi i promatrajući njegovu pamet, lijep oblik i hrabro biće i ova je izgarala u ljubavi prema njemu. Tako su se u svoj požudi, tako što su prezreli moj plod, sastali i iz otrovanog su roda proizveli otrovnu zmiju. U njihovo sam sjeme, jer sam milosrdan i pravednost to zahtijeva, dao dušu stvorenu iz moga božanstva; no budući da majka nema prsa božanske ljubavi da bi na njima dojila svoje dijete, grije ga pod sobom, to jest hrani ga ljubavlju prema svijetu i visokom stvarima tako što svom snagom teži prema tome da ga vidi ubrojenog među plemstvom. Izazivajući njegovo kvaranje, govori mu: 'Kad bi imao onu vlast i onu kneževinu, mogao bi biti jednak ocu; takav brak ti priliči i dužan si težiti prema takvom braku.' Kad zmijsko dijete sad po ovim riječima podučeno od majke i zagrijano prema zemaljskom, počinje, ohlađeno u božanskoj ljubavi, uživati iz želje prema zemaljskom i kroz uživanje još ga žešće željeti.

Potom ga, da bi naučilo pomicati udove i uspraviti glavu, majka ubada u rep, naime, podučava ga i vodi da obećanjima druge privuče k sebi, druge riječima i naklonosti pridobije za sebe, ne štedi mogućnost da bude imenovan; da ne štedi život da bi

slovio za junak, ne dopustiti si mir da bi mu ime bilo slavljeno. Majka svoje dijete uči i puzati tako što mu potajno i javno govori: 'Tako su živjeli tvoj otac i tvoji prethodnici. Tako priliči istupati velikoj gospodi; trebaš se sramiti htjeti postati svetiji od njih; sramota je kad bi htio biti ponizniji od onih koji su laskavim govorom postizali naklonost ljudi i vanjskim si sjajem svoga života zaradili veliko ime.' Ovim je opomenama zmijsko dijete namamljeno, slijedi majku od jednog grijeha do drugog sve dok, kao izlegnuto na vrućini sunca, ne dođe do tjelesne razvrata. Kad se sad pripremi mirovati i žar mesa mu postane sladak, majka ga poduči bosti i koristiti bodlju. No budući da majka promišlja njegovu slabost u bodlji, njegovo siromaštvo u mogućnosti i nedostatak snage, savjetuje mu da bodlju prvo isproba na vremenitom od manjeg značaja da se prvo popne na nižu čast što mu sve u početku izgleda mekano i za posjedovanje slatko. Slijedeći taj otrovani savjet, bode siromašne, koji nemaju moć za opiranje, pomoću oduzimanja njihovog; neke bode nepravdom, druge mržnjom i orobljava ih života. Nakon toga, kad je bodlja zlobe u tim donjim stvarima ojačala, počinje se, opet napuhnut od majke, penjati prema višem, zavidjeti većima, postaviti zasjede, započinjati svađu i to tako jako da se ne boji rastegnuti svoju bodlju protiv najjačeg, to jest do vrijeđanja svete Crkve ako se ne čuva i mudro štiti. Da bi se zloba te bodlje uklonila, postoji samo jedno jedino sredstvo, to jest da se zmijin jezik odsječe; no stvar mudrih je odlučiti što je jezik i kako ga se može odsjeći.“ Potom je Gospodin dodao: „Kao što je marama razrezana i ne osjeća ništa i jabuka oguljena, ali njezin vlasnik nije ozlijeđen, tako je i moja patnja u srcu ovog zmijskog sina jer on u svom srcu nikad ne razmišlja pažljivo o njoj. Postavlja svoje uvjerenje i govori: 'Da je Bog unaprijed znao da ću biti proklet, zašto da se dalje trudim? No ako moram biti spašen, lako će primiti moju pokoru.' Jao njemu ako se brzo ne popravi jer zbog mojeg znanja unaprijed nitko nije izgubljen. Znaj i da ona zmijska ženka, majka, neće postići što nerazborito želi; niti djeca, niti cijeli rod neće imati sreću; da, ona sama će umrijeti u gorčini i njezina uspomena će biti u zaboravu.“

Dodatak

Sin Božji reče: „Treba se jako čuvati da se od roda ženke i zmije ne traži pomoć i postojanost kraljevstva jer se već bliže Božjem sudu i njihovi dani neće biti produljeni.“

Dalje se Krist opet ukazao i reče: „Znaj za sigurno da ova žena neće postići što želi, ni njezini sinovi neće imati sreću; također neće proizvesti sjeme i njihova uspomena se neće nastaviti iz naraštaja u naraštaj.“

4.4.4.33 Trideset i treće poglavlje

Bog Otac razgovara s Sinom kako je on sličan zaručniku koji je tako jako volio svoju zaručnicu da se zbog nje dao razapeti; no ona je voljela preljubnika i ubila zaručnika Kako je duša označena zaručnicom, bračna soba Crkvom, njegova vrata voljom, a preljubnik požudama tijela. Također radi predviđanja o budućoj zaručnici koja treba biti zaručena Kristu.

Otac reče Sinu: „Ti si sličan zaručniku koji se zaručio sa zaručnicom koja je lijepa u licu, pristojna u svojem ponašanju. On ju je uveo u svoju bračnu sobu i volio je kao sebe. I Ti si se, moj Sine, zaručio s novom zaručnicom kada si izgarao tolikom ljubavi prema dušama ljudi da si htio dati sama sebe rastrgati i rastegnuti se na stablu.; uveo si ih u svoju svetu Crkvu koju si svojom krvlju posvetio kao u bračnu sobu. Ali zaista, Tvoja zaručnica sad postala preljubnica, vrata bračne sobe su zaključana, a na mjestu zaručnice leži najpakosnija preljubnica koja si dakle misli: 'Kad moj zaručnik bude spavao i ležao razodjeven, podići ću protiv njega oštar mač i ubiti ga jer mi se ne sviđa.' Koga drugog označava zaručnica doli duše koje si otkupio svojom krvlju? Iako ih je mnogo, ipak zbog jedinstva vjere i ljubavi mogu biti nazvane jednom, ali mnoge među njima su sad postale preljubnice jer više vole svijet nego Tebe. Traže stranu radost, ne Tvoju. Vrata bračne sobe, to jest Crkve, zaključana su. Što drugo znače vrata doli dobru volju pomoću koje Bog ulazi u dušu? Ona je zaključana i kao bez djelovanja, nasuprot tome događa se volja Tvoga neprijatelja jer sve što se sviđa i raduje ga.je voljeno, časti se, slavi kao sveto i dobro. No Tvoja volja, koja se sastoji u tome da Te ljudi žarko ljube, mudro žude za Tobom, trebaju na razuman način sve dati za Tebe, potpuno im je skrivena i zanemarena od njih.Ako poneki možda koji put i uđu javno vratima Tvoje bračne sobe, ne ulaze s namjerom

da vrše Tvoju volju i da Te vole iz svega srca, već iz bojažljivosti prema ljudima da ne bi izgledali nepravedni i da ne javno bili prepoznati onakvima kakvi su iznutra prema Bogu. Tako su vrata Tvoje sobe žalosno zaključana i preljubničko uživanje vrijedi više nego radovanje Tebi.

Misle si ubiti Te kad si gol i spavaš. Izgledat ćeš im gol kad Tvoje tijelo, koje si primio iz najčišće Djevice bez da si izgubio božanstvo, vide u obliku kruha na oltaru, ali pritom ne vide ništa od moći Tvoga božanstva; na Tebe se obaziru kao na neznatni kruh, dok si Ti istinski Bog i čovjek, jer oči, koje su pomračene od tame svijeta, ne mogu vidjeti. Izgledaš im spavajući onda kad ih puštaš nekažnjene i zato drsko koračaju u Tvojoj sobi i misle si: 'Ući ću unutra i primiti Tijelo Kristovo kao i preostali, ali ću nakon primanja činiti ono što mi se sviđa. Što me sprječava da ga primim i što mi koristi ako ga primim?' Gledaj, kroz ovakve misli i kroz takvu volju Te ubijaju bijede u njihovim srcima da ne bi vladao u njima iako si besmrtan i prisutan na svakom mjestu pomoću moći Tvog božanstva. No budući da ne priliči da Ti, moj Sin, budeš bez zaručnice i da Ti ne smiješ imati nijednu drugu zaručnicu osim najkreposnije, poslat ću svoje prijatelje koji za Tebe trebaju primiti novu zaručnicu lijepu u izgledu, časnu u svojim običajima, poželjnu za dotaknuti i odvesti Ti je u bračnu sobu. Moji prijatelji će biti brzi kao ptice u letu jer će ih moj Duh voditi sa mnom samim, bit će jaki kao oni od čijih ruku ruši zid, bit će hrabri kao oni koji se ne boje smrti i spremni su pustiti svoj život. Dovest će Ti novu zaručnicu, to jest duše steći će Ti duše mojih odabranih većom časti i slavom, većom pobožnošću i ljubavlju, muževnijim radom i jačom upornošću. Ja, koji sad govorim, onaj sam koji je na Jordanu i na brijegu povikao: 'Ovo je Sin Moj ljubljeni!' Moje riječi će se vrlo brzo ostvariti.“

4.4.4.34 Trideset i četvrto poglavlje

Majka Božja pomoću usporedbe objašnjava zaručnici kako je ona, Djevica, od njezina Sina sama primila riječi ove nebeske knjige na molbu svih izabranih ovoga svijeta. Te riječi obećavaju prokletstvo oholima i milosrđe poniznima. Sadržane su i riječi u kojima je izvjesnoj osobi dana moć istjerati đavla i ujediniti posvađane, naime kraljeve Francuske i Engleske.

Marija reče: „Moj je Sin sličan kralju koji je imao kraljevstvo u kojem je bilo sedamdeset kneževa; ali u svakoj se pokrajini nalazio samo jedan koji je bio odan kralju. Kad su kralju odani kneževi vidjeli da pred neodanima ne stoji ništa osim smrti i prokletstva, pisali su jednoj ženi koja je bila vrlo sprijateljena s kraljem i molili je da ga u njihovo ime moli za njih i predloži neka im napiše riječi opomene koje bi ih vratile natrag od njihove tvrdoglavosti. Kad se založila kod kralja za spas onih neodanih, kralj joj odgovori: 'Njima preostaje samo smrt, a nju su i zaslužili; ipak, zbog tvoje molbe ću im napisati dvije riječi. Prva riječ sadrži tri prijetnje: prvo, prokletstvo koje je njihova plaća; drugo, siromaštvo; treće, postiđenost i obeščašćenje koje su zaslužili zbog svojih djela. Druga riječ im kaže da će stavko tko se ponizi primiti milosti i uživati život.' Kad je pismo koje je sadržavalo te dvije riječi stiglo do onih neodanih, neki među njima su govorili: 'Jaki smo kao kralj i zato ćemo se braniti.' Drugi su govorili: 'Ne marimo za život i smrt i što će se dalje dogoditi nam ne predstavlja veliku brigu.' Drugi su isto govorili: 'Ono što smo saslušali je lažno i izmišljeno jer ovo pismo nije izašlo iz kraljevih usta.' Kad su odani kralju saslušali ovaj odgovor, pisali su opet onoj bliskoj kraljevoj prijateljici i rekli: 'Oni neodani ne vjeruju niti kraljevim, niti našim riječima; zato moli kralja da pošalje neki poseban znak istinitosti kojim će vjerovati da je pismo izašlo iz kraljevih usta.' Kad je kralj to čuo, reče: 'Jednom kralju pripadaju dva obilježja: kruna i štit. Kraljevsku krunu ne može nositi nitko osim kralja, a kraljevski štit čini mir među nesložnima; poslat ću im oboje kako bi možda vjerovali mojoj riječi i predomislili se o svojoj zlobi i vratili se od nje.'

Taj kralj nije nitko drugi doli moj Sin koji je kralj slave, sin Boga, moj Sin. Ima kraljevstvo koje je svijet u kojem je sedamdeset jezika i sedamdeset vlasti i u svakom jeziku je jedan prijatelj mojeg Sina, to jest nema jezika u kojem se ne bi našli neki prijatelji moga Sina koji su zbog jedinstva vjere i ljubavi označeni kao jedan. Ja sam bliska kraljeva prijateljica i moji prijatelji su kad su vidjeli kako svijetu prijeti zlo meni slali svoje molbe i glasnike da molim svoga Sina za svijet; na moju molbu i na padanja na koljena svetih, poslao je svijetu ove od vječnosti unaprijed poznate riječi svojih usta. Radi njihove istinitosti i da nitko ne bi mislio da su izmišljene na drugom mjestu, kao znak sam dohvatio kraljevsku krunu i štit.; krunu zbog vlasti koja će se nekome dati nad nečistim dusima, štit zbog djela mira koje će se dati drugome kako

bi posvađana srca ujedinio u jedno srce i međusobnu ljubav. Riječi moga Sina nisu ništa drugo doli dvije riječi jer u njima nema ničega osim ovih dviju stvari, naime prokletstva protiv onih koji se otvrdnjuju i milosrđa za one koji se ponizuju.“

Nakon ovih reče Sin Majci: „Blagoslovljena da si ti kao Majka koja je poslana da traži ženu za svojeg sina. Tako te šaljem svojim prijateljima koji trebaju duše drugih izabranih povezati sa mnom kao u duhovni brak kako priliči Bogu. Zbog tvojeg velikog milosrđa i ljubavi kojima tako žarko ljubiš duše, dajem ti moć nad ovom krunom i ovim štitom da ih možeš dati ne samo dvojici, nego i drugima kojima želiš; jer puna si milosti i zato prenosiš svo milosrđe od mene na grešnike. Blagoslovljen je svaki koji ti služi jer neće biti napušten ni u životu ni u smrti.“ Potom Majka opet reče zaručnici: „Pisano je da je Ivan Krstitelj išao pred licem moga Sina u pustinji što nisu svi vidjeli jer je bio u pustinji; tako i ja svojim milosrđem idem pred onim budućim, strašnim sudom moga Sina ispred njega. Zato reci u moje ime onome koji posjeduje krunu da sve dok u sebi osjeća udomljen duh i žar moga sina, treba nad opsjednutima čitati slijedeće riječi:'Bog Otac sa Sinom i Duhom Svetim, stvoritelj svih stvari i sudac svega stvorenja koji je radi našega spasenja poslao svoga blagoslovljenog sina sa sobom u utrobu djevice, na njegovu slavu i zbog molitve Djevice Marije zapovijedam ti, nečisti duše, da izađeš iz ovog Božjeg stvorenja u ime onoga koji je rođen od Djevice, Isusa Krista jednog Boga koji je Otac, Sin i Duh Sveti.' Potom treba u moje ime drugom koji ima štit reći: 'Često si me slao Bogu kao glasnika i molila sam svoga Sina za tebe. Sad te molim da kao moj glasnik odeš glavi crkve; jer da i Lucifer sjedi tamo, riječi moga Sina će se ispuniti prema njegovoj volji.' Ako ode u Francusku i okupi pred sobom knezove, neka im kaže slijedeće riječi: 'Bog, koji je s Ocem i Sinom, stvoritelj svih stvari i svega što je napravljeno; koji je sišao u utrobu djevice i ujedinio svoje božanstvo s čovještvom bez da se odvojio od božanstva; koji je tako ljubio ljude da je kad je pred sobom vidio koplje, oštre čavle i sve instrumente smrti radije umro i podnio sve strašne naprave smrti, dopustio da mu se prerežu živci i probiju ruke i noge nego da napusti ljubav prema ljudima; on vas želi poradi svojih patnji ujediniti u jedno srce.' Potom neka im, kako ga moj duh poduči, predstaviti kazne pakla, radost pravednih i plaću nepravednih.“

4.4.4.35 Trideset i peto poglavlje

Krist pokazuje zaručnici kako je duša jednog pobožnog redovnika u životu očišćena kroz bolesti tijela. Njegovo uzdizanje pokazalo se kao pod slikom zvijezde pred njegovu smrt. Kako je dušu jednog drugog klerika iz reda koja je već prokleta pred glavnim đavlom željelo devet đavola. Ovdje je nagoviješten razlog zbog kojeg Bog trpi zle redovne klerike.

Sin Božji reče zaručnici: „Vidjela si dušu ovog umrlog redovnika u obliku zvijezde i to s pravom jer je u svojem životu bio jasan i blistav kao zvijezda jer me volio ispred svih stvorenja i živio je u vjernom obavljanju svoje odluke. Ova duša ti je pokazana i prije nego je umrla u stanju u kojem se nalazila kad ti je poslana; to je bilo kad je došla do zadnjih trenutaka svojeg života i kad su znakovi bolesti koji su najavili smrt već bili prisutni. Kad je došla do zadnjih smrtnih trenutaka, došla je do čistilišta, a to je čistilište bilo njezino tijelo gdje je čišćena bolima i bolestima. Zato ti je pokazana kao zvijezda u otvorenoj posudi i to zato jer je gorjela u mojoj ljubavi i zato je sad u meni i ja sam u njoj. Kao zvijezda koja kad bi došla u bogatiju i svjetliju vatru ne bi više bila vidljiva, tako je i on sad uključen u meni i ja u njemu i uživat će se onoj neizrecivoj slavi koja nikad neće prestati. Međutim kad je bila u svojem čistilištu, ova zvijezda je još gorjela u tako velikoj ljubavi prema meni i ja prema njoj da je žestinu boli na svojem tijelu smatrala vrlo lakom tako da je njezina radost počela u nevolji i izrasla je u vječnu radost. Kad je to vidio đavao i ju toj duši tražio nešto što bi mu dalo pravo na nju, radije bi se zbog ljubavi koju je njegovala prema meni bio odrekao svih drugih duša. Pokazana ti je druga duša koju je đavao posjedovao s deveterostrukim pravom. Budući da sam ti prije pokazao njezinu osudu, sad ću ti pokazati njezinu kaznu. Pred Bogom je sve bilo gotovo u trenutku što se tjelesno ne može prikazati ni čuti bez detaljnosti. Kad je njegova duša dovedena u kaznu, odmah joj žurno pred svojim vođom dotrči sedam đavola i reče: 'Ova je duša s pravom naša.' Prvo je govorio đavao oholosti: 'Moja je jer si nikoga nije smatrala sličnim i htjela je biti iznad svih kao i ja.' Drugi, đavao žudnje, reče: 'Nikad se nije mogla ispuniti i nasititi kao i ja i zato je moja.' Treći, đavao neposluha, reče: 'Bila je obvezana na poslušnost i skromnost, ali bila je u svemu neposlušna Bogu i poslušna tijelu, zato je moja.' Četvrti, đavao proždrljivosti, reče: 'Jela je i pila u zabranjeno vrijeme kako sam joj i savjetovao, pretjerivala je i nije se ničega htjela odreći i zato je moja.' Peti, đavao

ispraznog častohleplja, reče: 'Pjevala je za ispraznu slavu i isprazno ime i kad joj je glas bio malo potisnut i mrzovoljan, tad sam je povisio, rado sam joj pohitao i pomogao.' Šesti, đavao vlasništva, reče: 'Trebala je biti siromašna u svijetu i ne imati ništa; umjesto toga je kao mrav gomilala što je mogla i posjedovala bez da je o tome pitala svog duhovnog upravitelja i zato je moja.' Sedmi đavao, naime onaj prezira redovništva, reče: 'Prema pravilu svoga reda bila je obvezana stati sa svim svojim poslovima u određena vremena; no budući da je kod nje bio nered, jela je i pila suprotno tome kad je god htjela, spavala je i budila se i govorila kad joj se svidjelo i sve je radila bez skromnosti držanja pravila i zato je moja.' Na to vođa đavola reče: 'Ti, duše oholosti, budući da si ga opsjedao izvana i iznutra, uđi u njega i veži ga tako usko kao kad bi njegov duh kad bi bilo moguće imao udove i bio povezan s tijelom i pritisni ga tako strašno da mozak izađe zajedno s očima i koštana srž ih zglobova i da mu se svi udovi raskinu.' Drugom, duhu žudnje, reče: 'Opsjedao si ga prema svojoj volji i nikad nije bio sit. Zato uđi u njega vrućinom koja je gora od otrova i vrućija od užarenog olova i zapali ga na tako tužan način da, kao što vinu ulazi u staklenu posudu s mnogo cijevi i zauzima i ispunja sve praznine, tvoja otrovna i olovna vrućina uđe u sve njegove udove i unutra gori bez kraja.' Trećem, to jest duhu neposluha, reče: 'Opsjedao si ga u svemu što se protivilo njegovu zavjeti i slušao te više nego svog Boga; zato uđi u njega kao najoštriji mač i ostani tako bolno u njemu kao mač koji muči na nepodnošljiv način i uguran u srce ne izlazi ni na gornjem ni na donjem dijelu, već ostaje nepomičan.' Četvrtom, duhu proždrljivosti, reče: 'Slagao se s tobom u svakoj neumjerenosti, zato ga zdrobi svojim zubima i raskomadaj mu srce tako da svaki od nabrojanih duhova, naime oholosti, žudnje, neposluha i proždrljivosti, posjeduje jedan dio njegova srca i tako muči da uvijek bude rastrgan, ali nikad pojeđen.' Petom, to jest duhu ispraznog častohleplja, reče: 'Uđi u njega i nikad mu ne daj mira, zbog njegove pjesme neka sad iz njegovih usta izlazi jadikovanje. Svaka radost i zadovoljstvo koju je tražio u svijetu mu treba biti pretvorena u plač i vječnu bijedu.' Šestom, to jest duhu vlasništva, reče: 'Uđi u njega gorčinom i liši ga svega ugodnog što je želio i neka umjesto toga ima neizrecivu sramotu, neopisivo prokletstvo i vječnu postiđenost.' Sedmom, duhu prezira redovništva, reče: 'Budući da je svoje vrijeme držao neuredno, doći će mu vrijeme koje nikad neće prestati u kojem će bez kraja trpjeti hladnoću i vrućinu.'

Potom se istog trenutka pred vođom đavola pojave dva duha i rekoše: 'I mi imamo udio u ovoj duši.' I prvi reče: 'Bio je svećenik, ali nije živio kao svećenik. Zato imam udio u njemu.' Drugi đavao reče: 'Na glavi je imao određeno mjesto gdje je trebao imati krunu slave koju nema. Zato je duša moja.' Vođa odgovori: 'Svećenikovo časno ime se treba promijeniti i treba se zvati Sotona, umjesto krune slave koju je prezreo treba mu postaviti sramotu prokletstva i vječnog odbacivanja.'“ Potom Gospodin reče zaručnici: „Gledaj, zaručnico, kakvo vraćanje i kako različito! Obje ove duše su bile istog zvanja, ali su u plaći međusobno potpuno različite. Znaš li zašto ti ovo pokazujem? Zaista, zato da bi dobri bili ojačani i da bi zli ostavili zlo kad čuju ovaj sud. Uistinu, kažem ti, ovo redovničko zvanje se veoma okrenulo od mene kao što ćeš moći vidjeti u primjeru. Ja sam sličan zemljoradniku koji je primio radnike i dao im lopatu da kopaju zemlju, metlu da očiste zemlju s jama i posudu da je u njoj odnesu. Radnici su međutim prezreli gospodarevu naredbu, vratili mu alate i rekli: 'Lopata nije dovoljno oštra, zemlja je presuha i ne možemo u njoj raditi; metla je preslaba i ne može držati zemlju; posuda je preteška i zato nam je preveliki teret nositi je.' To mi rade ovi redovnici. Povjerio sam im kao radnicima lopatu, to jest dao sam im vlast propovijedati moje riječi i moć mojim strahom kopaju zemaljska srca; sad sami odbacuju tu lopatu i dohvaćaju novu jer okreću moje riječi i moje djelo prema olakšanju za tijelo kako bi se svidjeli ljudima i kako bi im bogatstvo naraslo tako što kažu: 'Ljudska srca su sad tvrda, a Gospodinove riječi nisu dovoljno oštre da bi ljude potaknula na pobožnost'. Zato ljudima predstavljaju ono što je prijatno, a moju pravednost skrivaju, propuštaju kazniti grijeh; zato slušatelji samouvjereno uzimaju povod da ostanu u grijehu i budu nemarni u okajavanju svojih djela. Drugo, predao sam im metlu da bi maknuli zemlju s jame, to jest da bi voljeli poniznost i siromaštvo. Međutim to im je previše neznatno i govore: 'Ako nemamo ništa, od čega da živimo? Ako nam se sve oduzme, tko će nas primiti?' Tako žive u obmani svojeg nepovjerenja i premašuju druge u oholosti u toj mjeri u kojoj bi ispred svih trebali biti u poniznosti. Dao sam im nadalje posudu kako bi odnijeli zemlju, to jest da bi se suzdržali onoga što tijelu godi. Bacili su mi je pred noge i rekli: 'Ako živimo u takvom poslu kao što su živjeli očevi, ostat ćemo bez snage i ako u takvom suzdržavanju, potpuno će nas prezirati i ako u takvoj potčinjenosti, onda ne možemo ništa.' Tako im je sve kod njihova reda i zavjeta teško i rade kako im se sviđa. Što da radim ja čiji su

alati odbačeni i kome je otkazan posao? Barem ću im reći: 'Živite prema svojoj volji, radite svoj vlastiti posao i naći ćete svoj plod, imate čast svijeta umjesto vječne časti, bogatstvo i prijateljstvo svijeta umjesto vječnog, žudnju svijeta umjesto slatkoće koja nikad ne prestaje.' Zaklinjem se svojom istinom da kad ih ne bih trpio zbog dva razloga, nijedna njihova kuća ne bi stajala uspravna. Prvi je molitva moje Majke koja s njihovim zaštitnicima neprestano moli; drugi moja pravednost jer iako im zbog njihove zlobe nisam dužan iskazati milosrđe, trpim ih zbog darova žrtvi koje mi se sviđaju. Oni sami su kao alati kojima se pomaže drugima; kroz njihovu propovijed i njihovo pjevanje drugi ponekad rastu prema pobožnosti i primaju prigodu napraviti napredak; same sebe međutim bacaju u dubinu jer kao robovi služe za dobitak, ne za vječnost. Oni zaista jesu robovi i nalazi se malo onih koji su drukčiji i to tako malo se među sto jedva nađe jedan.“

Objašnjenje

Pojavila se jedna duša obučena škapularom i čudno unakažena na svim udovima. Na to Krist reče: „Bio jednom jedan narod koji je čuo kako djeca Izraelova posvuda pobjeđuju i bojao se da ne bude pokoren. Poslao je svoje diplomate koji su na nogama imali stare cipele i stari kruh u torbama kako bi se kroz laž činilo da su iz najudaljenije zemlje. Zato su kad je istina došla na svjetlo dovedeni u vječno ropstvo. Tako će i mnogi redovnici koji si daju izgled da su nešto što nisu i služe svijetu u odjeći reda biti isključeni iz onog vječnog nasljedstva. Tima pripada ovaj čiju dušu đavao posjeduje s deveterostrukim pravom. Prvo je to što se postavlja ispred svih i izdaje za poznavatelja vrlina dok je pun poroka. Drugo je da žudi za onim što vidi i ne zadovoljava se nužnim. Treće je da je poslušan u stvarima koje mu čine zadovoljstvo; ono naprotiv što ga ne raduje čini ili protiv volje ili traži priliku da tome izbjegne. Četvrto je da ima zadovoljstvo u neumjerenosti i prijatelj je onih za koje se kaže: njihov je bog trbuh. Peto je da traži da bude hvaljen od ljudi, ali ne od Boga. Zato propovijeda visoke stvari, pjeva glasno i čini neobične stvari. Šesto je da traži slavu u nepotrebnim stvarima i stranoj odjeći dok bi njegovo vlasništvo trebalo biti istinsko siromaštvo. Sedmo je da ne zadržava vrijeme, već ga podešava prema sklonostima svoga tijela. Osmo je da je besramno i drsko pristupa mojem oltaru i

posvećuje druge i oprašta grijehe dok sam ne zaslužuje odrješenje i vrijedan je prijekora. Deveto je da je nedostojan nositi znak slave na svojoj glavi i ima savez s mojim neprijateljem; ako se ne popravi, dat će mu se piti od moje pravednosti.“ Ona odgovora: „O moj Gospodine, on čita mise i propovijeda i njegova je propovijed mnogima po ukusu. Može li to biti drukčije osim po Tvojem Duhu.“ Njoj Bog odgovori: „To je od mojeg Duha; ako međutim ne propovijeda s onom ljubavi i namjerom kao što bi trebao pravi propovjednik i ne slijedi snagu svoje propovijedi, onda u njemu djeluje zao duh jer žvače slamu, siše na zmijinom repu i traži prolazno cvijeće.“ Potom ona reče: „O Gospodine, ne razumijem što govoriš. Zato se udostoji mi objasniti što to znači.“ Gospodin joj odgovori: „Žvače slamu kad mu ne godi vječni kruh, kad u srce ne ulazi božanska mudrost koja govori: 'Dođite k meni, ponizni, ja ću vas okrijepiti.' Siše zmijin rep kad mu ne godi napitak božanskog razuma, već lukavstvo đavola koje govori: 'Jedite i otvorit će vam se oči.' Prolazno cvijeće traži onda kad se ne brine za plod vječne slatkoće, već stalno u ustima ima riječi svijeta i tijela.“

4.4.4.36 Trideset i šesto poglavlje

Krist objavljuje zaručnici kako je zbog triju dobrih svojstava koje se nalaze u praznom i najčišćem srcu apostola u isto na trostruki način bio poslan dobar duh i kako u ljue koji su od žudnje, izobilja i oholosti Duh Sveti ne ulazi i kak Krist želi da se njegova riječ, to jest njegove riječi ove knjige, donesu njegovim prijateljima za piće kako bi ih ovi kasnije objavili drugima.

„Ja, koji s tobom razgovaram, sam onaj koji je jednog ovakvog dana kao danas poslao svoga Duha Svetoga mojim apostolima koji im je došao na trostruki način. Prvo, kao bujica, drugo, kao vatra, treće u obliku jezika. Došao im je međutim kroz zatvorena vrata jer su bili sami i imali su tri dobre stvari: prvo, imali su svu volju očuvati krepost i u svemu živjeti umjereno; drugo, imali su izvrsnu poniznost; treće, sva njihova čežnja je bila za Bogom jer nisu tražili ništa osim njega. Bili su kao tri čiste, ali prazne posude; zato je došao Duh Sveti i ispunio ih. Došao je kao struja jer je sve njihove udove ispunio božanskom čežnjom i božanskom utjehom. Došao je kao vatra jer je njihova srca zapalio vatrom božanske ljubavi tako da osim Boga nisu

ništa voljeli, osim njega se nikoga bojali.Treće, došao je u obliku jezika jer kao što je jezik u ustima i ne šteti ustima, već više pomaže u govorenju, tako im Duh Sveti koji je bio u njihovoj duši nije dopustio da žele ništa osim mene i koji je učinio da govore božanskom mudrošću u čijoj snazi su istovremeno službom jezika govorili svu istinu. Budući da su te posude bile prazne zbog čežnje, priličilo je da im Duh Sveti dođe; jer on ne može ući onima koji su puni i ispunjeni. Tko je napunjen ako ne oni koji su puni svakog grijeha i svake prljavštine? Ti su kao tri ružne posude. Prva kao da je napunjena najsmrdljivijim ljudskim izmetom koji zbog ružnog smrada nitko ne može mirisati. Druga je napunjena najprezrenijom spermom koju zbog njezine gorčine nitko ne može jesti kušati. Treća kao da je ispunjena potpuno iskvarenom krvlju i gnojem koji zbog njegova strašna izgleda nitko ne može pogledati. Tako su zli ispunjeni ambicijom svijeta i žudnjom koje pred mojim licem i mojih svetih smrde gore od ljudskog izmeta. Što je sve prolazno drugo nego izmet? Jadnima se taj najgadniji izmet koji će brzo proći sviđa. U drugoj posudi je neumjereno izobilje i nesuzdržljivost u svim djelima; ova je gorkog okusa kao sperma. Takve ne mogu podnijeti, a još manje kroz svoju milost ući u njih. Kako da ja koji sam istinska čistoća pristupim tako nečistom? Kako da ja koji sam sam vatra istinske ljubavi zapalim njih koje zapaljuje tako ružna vatra izobilja? Treća posuda je njihova oholost i drskost; jer to je kao iskvarena krv i gnoj. Ona je ta koja čovjeka iznutra i izvana kvari u dobrima, oduzima od Boga dane milosti i ljudima čini Boga i bližnjega odvratnima. Tko je tako napunjen, neće moći biti ispunjen milošću Duha Svetoga.

Ja sam međutim kao čovjek koji prodaje vino. Kad ga želi ponuditi, daje ga prvo svojim prijateljima i bližim poznatima. Potom šalje svoje van i da javno proglasiti: 'Kušali smo vino, dobro je; svi dakle, koji žele, mogu ući.' Tako i ja imam vrlo dobro vino, to jest onu slatkoću koja je neizreciva. Tu sam dao pojedinim svojim prijateljima da piju budući da su slušali moje riječi koje izlaze iz mojih usta. Među proglasivačima koji su probali vino je bio ovaj koji mi je danas došao i istovremeno imao tri posude za puniti; jer došao je i imao volju suzdržati se svake ispraznosti, volju za svaku poniznost, čežnju za onim što mi se sviđa. Zato sam danas napunio njegove posude. Prvo, mudrošću u duhovnim stvarima koje će jasnije prepoznati i bolje rasuđivati nego prije; drugo, ispunio sam ga svojom ljubavlju da bi više nego prije bio vatreniji svakom dobru; treće dao sam mu mudriji strah da se ne boji ničega osim mene i

onoga što mi se sviđa. Da bi sad znao i pred drugima proglasiti slatkoću moga vina, treba čuti moje riječi koje sam govorio i koje su zapisane da bi nakon što čuje o mojoj ljubavi i pravednosti bio to revniji u proglašavanju što više kuša slatkoću vina.“

Objašnjenje

Ovaj brat je pratio gospođu Brigitu do svetog Jakova. U duhu je ugledao gospođu Brigitu okrunjenu sa sedam kruna. I vidio je da je sunce postalo potpuno crno; i kad joj se čudio, čuo je glas koji je jasno govorio: „Ovo pomračeno sunce predstavlja vladara vaše zemlje; on koji je bio sjao kao sunce, ali će ga ljudi jako grditi i prezirati. Žena koju vidiš će imati klas sedmerostruki klas Božje milosti i to znači sedam kruna koje si vidio; i to će ti biti znak da ćeš se oporaviti od svoje bolesti i vratiti se svojima, bit ćeš i uzdignut na viši stupanj.“ Nakon svojeg povratka je ovaj postao opat i korak po korak je napredovao iz milosti u milost.

4.4.4.37 Trideset i sedmo poglavlje

Djevičine riječi zaručnici kako je ta Djevica pozdravljana od mnogih ljudi; naime od svojim pravih prijatelja iz ljubavi, od drugih iz straha boli, od drugih koji žele postati bogati i od licemjera koji se drsko nadaju oproštenju grijeha. Obje prve vrste će biti nagrađene na duhovan način, treća na vremenit, a četvrta je strahota.

Marija reče: „Postoji četiri vrste ljudi koji me pozdravljaju. Prvi su oni koji svu svoju volju i svijest polažu u moje ruke i sve što čine, čine na moju čast; njihov pozdrav mi je kao najljepši i najprijatniji napitak. Drugi su oni koji se boje kazne i suzdržavaju se grijeha iz straha; njima dajem, ako ustraju u mojoj hvali, ublaženje njihova zla straha i umnoženje istinske ljubavi i znanja kojim će naučiti ljubiti Boga na razuman i mudar način. Treći su oni koji dovoljno visoko uzdižu moju hvalu, ali samo iz namjere i sklonosti da bi im mogla narasti vremenita čast i prolazna korist. Kao što gospodin kojemu je poslan poklon darivatelju ponovno napravi poklon jednak po vrijednosti, tako zato i ja njima dajem, budući da traže prolazno i ne žele ništa drugo, ono što žele i dajem im njihovu plaću u sadašnjem životu. Četvrti su oni koji se postavljaju kao da su dobri, ali u svojim zadovoljstvima griješe. Griješe potajno kad

mogu kako ih ljudi ne bi vidjeli i pritom misle: 'Djevica Marija je milosrdna i čim je se zazove, isposluje oproštenje.' Ali njihov poziv mi se sviđa jednako malo kao i posuda koja je izvana preposrebrena, a iznutra puna gadno smrdljivog izmeta koji nitko ne može mirisati i takvi su neki ljudi zbog svoje zle volje kojom se drže grijeha."

4.4.4.38 Trideset i osmo poglavlje

Krist kazuje zaručnici kako postoje dva duha, jedan dobar i jedan zao; znakovi Duha Svetoga su međutim slatkoća srca i divota; znakovi zlog duha su međutim strah i nemir srca koji proizlazi iz požude ili srdžbe.

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Dobar duh je u srcu čovjeka. Što je drugo dobar duh doli Bog? Što je Bog doli sama slatkoća i divota svetih? Sam Bog je u njima i oni su u njemu i imaju svo dobro kad imaju Boga bez kojeg ništa nije dobro. Koji dakle imaju Božjeg duha, imaju Boga i cijelu nebesku vojsku i svo dobro. Na sličan način svi koji u sebi imaju zlog duha imaju svo zlo; jer što je drugo zlo doli đavao? Što je međutim drugo đavao doli patnja i svako zlo? Tko dakle ima đavla, u sebi ima patnju i svo zlo. Kao što dobar čovjek ne osjeća odakle i kako u njegovo srce prodire slatkoća Duha Svetoga, tako je ni u sadašnjem životu ne može kušati potpuno, već samo djelomično. Kad je zao čovjek uplašen požudom, kad teži za ambicijom, kad je uznemiren srdžbom, zamrljan izobiljem i preostalim porocima, to je tako znak đavlove muke, znak vječnog nemira, iako se on u sadašnjem vremenu ne može prosuditi kakav zaista jest; jao onima koji se drže ovog duha."

4.4.4.39 Trideset i deveto poglavlje

Zaručnica je ugledala đavola koji je na Božjem sudu protiv duše jednog umrlog ratnika izvadio sedam knjiga; ali i dobar anđeo je za istu izvadio knjigu. Duša međutim nije vječno prokleta jer je bez da je đavao znao na kraju izvršila unutarnje kajanje. Ipak je osuđena zbog svojih grijeha i treba do sudnjeg dana podnositi patnje u čistilištu jer je toliko dugo željela živjeti u tijelu. Krist je međutim obznanio tri stvari pomoću kojih može biti oslobođena ranije te joj je odmah popušteno u tri navedene

muke na molbu Djevice i svetih. Zamolba dobrog anđela nije odmah uslišana, već ju je Krist odgodio na neko vrijeme i razmatra je.

Pred božjim sudištem se pojavio jedan đavao i držao je dušu jednog umrla koja je drhtala kao drhteće srce. Đavao reče sucu: „Gledaj ovaj plijen! Tvoj anđeo i ja pratili smo ovu dušu od njezina rođenja pa sve do kraja; on da bi je sačuvao, ja da bih joj naštetio i obojica smo je lovili kao lovci. Na kraju mi je ipak upala u ruke i tako sam željan i žestok da je dobijem kao nizvodno padajući potok i samo mi jedna prepreka stoji na putu – tvoja pravednost, a budući da ona još nije posvjedočila protiv nje, još je ne posjedujem sa sigurnošću. Želim je tako žarko kao životinja istrošena od gladi koja zbog gladi jede vlastite udove. Budući da si pravedan sudac, trebaš donijeti pravednu presudu za ovu dušu!“

Sudac odgovori: „Zašto je pala u tvoje ruke i zbog čega si joj bio bliži od mojeg anđela?“ Đavao odgovori: „Zato jer su njezini grijesi bili brojniji od njezinih dobrih djela.“ Sudac odgovori: „Pokaži ih!“ Đavao odgovori: „Imam knjigu punu njezinih grijeha.“ Sudac upita: „Kako se knjiga zove?“ Đavao odgovori: „Njezino ime je 'Neposlušnost'. Knjiga sadrži sedam poglavlja i svako poglavlje ima tri stupca. Svaki stupac ima više od tisuću riječi, nijedan manje od tisuću, ali neke još mnogo više.“ Sudac reče: „Reci imena ovih poglavlja. Ja doduše znam sve, no da bi drugima bila obznanjena tvoja volja i moja dobrota, želim da govoriš.“

Đavao odgovori: „Ime prvog poglavlja je oholost i u njemu su tri stupca. Prvi je duhovna oholost u njezinoj savjesti jer je bila ponosna na svoj dobar život koji je smatrala boljim od života drugih; također je bila ponosna na svoj razum i znanje pri čemu je smatrala da u mudrosti nadilazi druge. Drugi stupac sadrži njezinu oholu želju za slavom zbog dobara koja su joj dana, slugu, odjeće i ostalog vlasništva; treći stupac njezin ponos na ljepotu udova, plemenito porijeklo i svoja djela. U ta su tri stupca bile beskrajne nebrojene riječi kao što Ti je samome poznato.

Drugo poglavlje je njegova požuda. Ima tri stupca. Prvi je duhovan jer nije vjerovao da su njegovi grijesi tako teški kao što mu je rečeno i na nedostojan je način želio nebesko kraljevstvo koje pripada samo onome tko je potpuno čist; drugi je bio da je više želio svijet nego je bilo potrebno i njegova volja je bila usmjerena samo prema uzdizanju svoga imena i porijekla kako bi svoje nasljednike podigao svijetu, a ne Tebi

na čast i kako bi ih učinio velikima; treći je bio da je tražio svjetovnu čast i želio biti iznad drugih i ovdje su, kao što Ti je poznato, nebrojene riječi kojima je tražio naklonost i simpatije pomoću kojih je stekao svjetovna dobra.

Treće poglavlje je zavist. Ima tri stupca. Prvi je bio u srcu jer je potajno zavidio onima koji su imali više i bili sretniji od njega; drugi je bilo to što je iz zavisti uzeto nešto od imovine onih koji su imali manje od njega i trpjeli veće nestašice; treći je bio to što je iz zavisti skriveno i otvoreno svojem bližnjem naštetio svojim savjetima, kako riječima tako i djelima, kako sam tako i preko porodice te je druge nagovarao na slično.

Četvrto poglavlje u kojem su tri stupca je škrtost. Prvi je bio škrtost u srcu jer nije drugima htio reći stvari koje je znao, a koje su ih mogle utješiti ili im koristiti pri čemu je mislio: 'Kakvu korist dam ovaj ili onaj savjet? Kakva će mi biti nagrada ako sam ljudima ovim savjetom ili riječju koristan?' I tako je jadnik otišao odatle ožalošćen, niti poučen niti savjetovan premda ga je on da je imao dobre volje mogao poučiti. Drugi stupac je bio to što nije htio pomiriti posvađane kad je to mogao i kad je mogao utješiti žalosne, nije brinuo za to. Treći stupac je bila škrtost sa svojim dobrima jer kad je bio mogao za Tvoje ime dati barem jedan novčić, bio je uplašen i zabrinut, ali bi za čast svijeta rado bio dao stotinu. U ovim stupcima su nebrojene riječi kao što Ti je samom najbolje poznato jer Ti znaš sve i ništa se Tebi ne može sakriti, ali svojom me moći prisiljavaš govoriti jer tako želiš biti od koristi.

Peto poglavlje je lijenost i ono također ima tri stupca. Kao prvo, bio je lijen činiti dobra djela na Tvoju čast, to jest prema Tvojim zapovijedima; gubio je svoje vrijeme kako bi odmorio tijelo jer korist njegova tijela i njegovo zadovoljstvo su mu bili najdraži. Kao drugo, bio je lijen u mislima jer kad mu je Tvoj dobar duh srce navodio na kajanje ili u srce dao neku duhovnu spoznaju, to mu se činilo vrlo dosadno; odvraćao je svoj razum od duhovnih misli i sva radost svijeta činila mu se ugodnom i slatkom. Kao treće, bio je lijen ustima, to jest u molitvi i govorenju onoga što koristi drugima i Tebi je na čast; ali bio je marljiv u lakim riječima. Koliko riječi ima ovaj stupac i koliko su nebrojene Ti je samome poznato.

Šesto poglavlje je bila srditost. I ono ima tri stupca. Prvi je to što se srdio na svojeg bližnjeg zbog stvari koje mu nisu koristile, drugi da je u srditosti djelima oštetio

bližnjega i u srditosti mu ponekad krao njegovo, treći što je svojom srditosti uznemiravao svojeg bližnjeg.

Sedmo poglavlje je bila njegova bludnost koje također ima tri stupca. Prvi je to što je nedolično i neuredno prolijevao svoje sjeme jer iako je bio oženjen i nije griješio s drugim ženama, ipak je kroz neprikladne zagrljaje i riječi i besramno vladanje nedolično prolio svoje sjeme. Drugi stupac je bio to što je u riječima bio previše drzak jer nije samo navodio svoju ženu na veći tjelesni žar, već i druge svojim riječima na isprazne riječi i misli. Treći stupac je bio to što je svoje tijelo njegovao prenježno te je radi većeg uživanja tijela i da bi postigao hvalu od ljudi dao pripremiti previše skupa i mnogobrojna jela da bi ga prozvali velikim. U ovom je stupcu više od tisuću riječi, međutim dulje je sjedio za stolom nego što je trebao, nije vodio računa o prepuštenom mu vremenu, govorio je neprikladno i uzimao više nego što priroda zahtjeva. Gledaj, suče, moja je knjiga potpuno ispunjena, dodijeli mi ovu dušu!“

Nakon što je sudac potom šutio, približi se Majka Milosrđa koja je dulje vrijeme stajala sa strane i reče: „Moj Sine, želim s đavlom razgovarati o pravednosti.“ Sin joj odgovori: „Najdraža majko, ako đavlu nije odbijena pravednost, kako bih je mogao odbiti tebi koja si moja majka i kraljica anđela? Ti možeš i znaš sve u meni i govoriš da bi moja ljubav bila poznata drugima.“

Na to majka reče đavlu: „Zapovijedam Ti, đavle, da mi odgovoriš na tri stvari koje te pitam; iako to činiš nerado, pravednost te na to obvezuje jer sam tvoja vladarica. Reci mi znaš li sve čovjekove misli?“ Đavao odgovori: „Ne, samo one koje mogu prosuditi iz vanjskih djela i ponašanja čovjeka, one koje mu osobno stavljam u srce jer iako sam izgubio svoj položaj, od najoštroumnije prirode mojeg bića je preostalo toliko mudrosti da iz čovjekova držanja mogu prepoznati stanje njegova srca; ali dobre čovjekove misli ne mogu prepoznati.“

Na to ljubazna majka po drugi put reče đavlu: „Reci mi, đavle, iako nerado: što može izbrisati pismo iz tvoje knjige?“ Đavao odgovori: „Ništa ga ne može izbrisati osim jednog, naime: božje ljubavi. Ako je netko očuva u srcu, u kojoj god da je mjeri grešnik, odmah se briše ono što je u mojoj knjizi bilo zapisano u njemu.“

Djevica reče po treći put: „Reci mi, đavle, postoji li toliko nečist grešnik ili tako okrenut od mojeg Sina da se sve dok živi u svijetu ne bi mogao vratiti i zadobiti

oprost?“ Đavao odgovori: „Nitko nije tako velik grešnik da se sve dok živi kad bi htio ne bi mogao vratiti jer kad netko koliko god veliki grešnik bio svoju zlu volju promijeni u dobru, kad ga obuhvati Božja milost i kad želi ostati postojan u njoj, svi đavoli ga ne mogu zadržati.“

Nakon toga majka milosrđa reče prisutnima: „Ova duša mi se na kraju svoja života obratila i rekla: 'Ti si majka milosrđa i milosrdna si prema bijednima. Nisam dostojan moliti tvojeg sina jer su moji grijesi tako teški i brojni i višestruko sam ga rasrdio time što sam svoju požudu i svijet volio više od Boga, svojeg stvoritelja. Zato te molim da mi se smiluješ jer ne uskraćuješ milost nikome tko te moli. Zbog toga se obraćam tebi i obećajem ću se ako poživim popraviti i okrenuti svoju volju tvojem Sinu i neću voljeti ništa osim njega. Najviše mi je međutim žao i uzdišem zbog toga što nisam učinio ništa dobroga na čast tvojeg sina, mojeg stvoritelja. Zbog toga te molim, najmilostivija gospo, smiluj mi se jer ne znam kod koga bih se osim kod tebe mogao skloniti.'

S takvim riječima i takvim mislima mi je ova duša došla. Zar je nisam trebala poslušati? Ne zaslužuje li netko tko cijelim srcem i potpunom voljom da se popravi nekog zaziva biti saslušan? Koliko tek ja koja sam majka milosrđa moram saslušati one koji me zovu?“ Đavao odgovori: „Ja o takvoj volji ništa ne znam. Ako je bilo tako kako kažeš, onda to dokaži otvorenim razlozima.“

Majka odgovori: „Nisi dostojan da ti odgovorim, ali kako će ono što pokažem koristiti drugima, odgovorit ću ti. Ti si, bijedniče, rekao da ništa ne može izbrisati pismo iz tvoje knjige osim božje ljubavi.“ Djevica se potom okrene sucu i reče: „Sine, neka đavao otvori svoju knjigu i pročita i vidi je li sve zapisano potpuno ili je nešto izbrisano.“ Na to sudac reče đavlu: „Gdje ti je knjiga?“ Đavao odgovori: „U mojem trbuhu.“ Sudac reče: „Gdje ti je trbuh.“ A đavao odgovori: „U mojem pamćenju: jer kao što je u trbuhu sva nečistoća i sav smrad, tako je u mojem pamćenju sva zloba i nepravda koja pred Tvojim licem smrdi kao najgadniji izmet. Kad sam u svojoj oholosti otpao od Tebe i Tvojeg svjetla, izmislio sam svu zlobu, moje sjećanje na Božja dobra se zamračilo i u mojem je sjećanju sad zapisana sva zloba grešnika.“ Na to sudac reče đavlu: „Zapovijedam ti, đavle, da točno provjeriš i potražiš u svojoj knjizi što je još od grijeha ove duše zapisano, a što je izbrisano. Reci otvoreno.“

Đavao odgovori: „Pogledaj, gledam u knjigu i vidim drukčije zapisano nego što sam mislio jer vidim da je onih sedam stvari izbrisano i od toga nije ostalo ništa osim nečistoće.“ Na to sudac reče dobrom anđelu koji je stajao tamo stajao: „Gdje su dobra djela ove duše?“ On odgovori: „Gospodine, sva ih poznaješ unaprijed, sve što jest, što je bilo i što dolazi. Znamo i vidimo sve u Tebi i Ti u nama i nema potrebe da razgovaramo s Tobom jer sve znaš, ali budući da želiš pokazati ljubav, daješ onima kojima želiš da spoznaju Tvoju volju.od početka kad je duša ovog čovjeka sjedinjena s tijelom bio sam stalno njega i napisao sam knjigu s dobrim djelima koja je učinio; u Tvojoj je moći želiš li ćuti tu knjigu.“ Sudac odgovori: „Ne mogu suditi prije no što uvidim dobro i zlo; nakon što se to pravilno razmotri kao što pravednost traži, mora biti donesena presuda hoće li živjeti ili umrijeti.“

Anđeo odgovori: „Moja knjiga je njegova poslušnost kojom Ti je služio i ima sedam stupaca. Prvi je njegovo krštenje; drugi je njegovo suzdržavanje u postu i od nedozvoljenih radnja i grijeha i također od bludnosti i kušnji njegova tijela; treći stupac je bila njegova molitva i dobra namjera koju je usmjerio prema Tebi; četvrti su bila njegova dobra djela u dijeljenju milostinje i drugim djelima milosrđa; peti je bila njegova nada u Tebe; šesti vjera koju je kao kršćanin imao; sedmi božja ljubav.“ Nakon tih riječi sudac opet reče dobrom anđelu: „Gdje je tvoja knjiga?“ On odgovori: „U Tvojem promatranju i ljubavi, Gospodine!“ Na to Marija grdeći đavla reče: „Kako si čuvao svoju knjigu i kako je ono što je u njoj bilo zapisano iz nje izbrisano?“ Na to će đavao: „Jao, jao, prevarila si me!“ Potom sudac reče svojoj milostivoj majci: „Ti si doista na razuman način u ovoj raspravi postigla pobjedonosnu presudu i s pravom dobila ovu dušu.“ Đavao na to povika: „Izgubio sam i nadvladan sam; ali reci mi, suče, koliko dugo da još zadržim ovu dušu zbog njezinih mrlja?“ Sudac odgovori: „To ću ti reći jer su knjige otvorene i pročitane. Ali reci mi, đavle, iako sve znam, mora li ova duša prema pravednosti doći u nebo ili ne? Jer gledaj, dajem Ti da vidiš i znaš istinu i pravednost.“ Đavao odgovori: „Pravednost u Tebi je da kad netko umre bez smrtnog grijeha, neće ići u muku pakla i tko ima božju ljubav, treba s pravom doći u nebo. Budući da ova duša svijet nije napustila u smrtnom grijehu, već je posjedovala božju ljubav, vrijedna je toga da nakon čišćenja u čistilištu stupi u nebo.“ Sudac reče: „Budući da sam ti otvorio razum i dopustio vidjeti svjetlo istine i pravednosti, onima kojima dajem da čuju trebaš reći koja pravednost će dopasti ovu dušu.“ Đavao

odgovori: „Da se tako očisti sve dok na njoj ne bude nijedna mrlja: jer iako ju je pravednost dodijelila Tebi, još je uvijek nečista i ne može doći Tebi prije nego što se očisti. I budući da si Ti, suče, pitao mene, sad ja pitam Tebe na koji način treba biti očišćena i kako dugo treba ostati u mojim rukama?“

Sudac odgovori: „Tebi je, đavle, zabranjeno da ulaziš u nju ili da je prigrabiš za sebe, već je trebaš očistiti sve dok ne bude čista i bez mrlja; svoju će kaznu izdržavati prema mjeri svoje krivnje. Trostruko je griješila očima, trostruko ušima i trostruko osjećajima. Zato mora biti trostruko kažnjena na očima. Prvo, mora sama vidjeti svoju odvratnost i grijehe; drugo, mora vidjeti tebe u tvojoj zlobi i strašnoj ružnoći; treće, mora vidjeti patnju i strašnu muku drugih duša. Na sličan način treba trostruko biti kažnjena na ušima. Prvo, mora čuti jedan strašan jao jer htjela čuti samo svoju vlastitu hvalu i požudu svijeta; drugo, treba čuti strašno zavijanje i klevetanje đavola; treće, treba čuti pogrđivanje i nepodnošljivu bijedu jer je radije i s više zadovoljstva slušala ljubav i ugođaj svijeta nego na sviđanje Bogu i revnije je služila svijetu nego svojem Bogu. Treba biti trostruko kažnjena osjećajem. Prvo, mora iznutra i izvana gorjeti u najužarenijoj vatri tako da na njoj ne ostane ni najmanja mrlja koja se nije očišćena u vatri. Drugo, treba podnositi hladnoću jer je gorjela u svojoj požudi, a u mojoj je ljubavi bila hladna; treće, bit će u rukama đavola tako da ne ostane ni najmanja misao, ni najmanja riječ koja se neće očistiti sve dok ne bude kao zlato koje se u peći oblikuje i čisti prema vlasnikovoj volji.“

Na to đavao ponovno reče: „Koliko duga će ova duša biti u toj muci?“ Sudac odgovori: „Tako dugo kao što je htjela živjeti na zemlji i budući da je razmišljala kako bi rado živjela u tijelu sve do kraja svijeta, njezina kazna treba trajati sve do kraja svijeta. U tome je moja pravednost da tko ima božju ljubav prema meni i svim svojim srcem traži da bude sa mnom i želi biti odvojen od svijeta, takav treba primiti nebo bez kazne jer je njegovo čišćenje ispunjeno na ispitu ovoga života; tko se zbog gorke smrtne muke i zbog buduće gorke kazne boji smrti i zato želi živjeti dulje kako bi se popravio, taj u čistilištu treba primiti laku kaznu; tko međutim želi živjeti do sudnjeg dana, taj treba, iako ne počini smrtni grijeh, zbog želje da vječno živi imati nemilosrdno čišćenje u muci sve do sudnjeg dana.“

Na to odgovori milostiva majka i reče: „Blagoslovljen da si, Sine moj, zbog svoje pravednosti koja je u svakom milosrđu; jer iako vidimo i znamo sve u tebi, govori kako bi ostali znali koje se sredstvo mora primijeniti kako bi se tako dugo vrijeme muke skratilo i posebice koje sredstvo da bi se tako strašna vatra ugasila i na kraju kako se ova duša može osloboditi iz ruku đavola?.“ Sin odgovori: „Tebi se ništa ne može odbiti jer si ti majka milosrđa i nabavljaš i tražiš milosrđe i utjehu za sve. Sredstvo koje skraćuje tako dugo vrijeme, gasi vatru i oslobađa iz ruku đavola je trostruko. Prvo, ako netko ponovno nadoknadi što je drugima nepravedno oduzeo i iscijedio ili je nije vratio što je bio zadužen; jer pravednost zahtjeva da se duša tako dugo čisti sve dok se sve nepravedno što je uzela ne nadoknadi do zadnjeg novčića bilo kroz molitvu svetih ili milostinju ili djela prijatelja ili kroz drugo pored toga valjano čišćenje.Drugo je velika milostinja jer njom se grijesi gase kao što voda gasi vatru. Treće je žrtvovanje moga tijela na oltaru za njega i molitva mojih prijatelja. To su tri sredstva kojima ga se može osloboditi onih triju muka.“

Majka milosrđa upita: „Što mu sad koriste dobra djela koja je učinio za Tebe?“ Sin odgovori: „Ne pitaš zato što ne znaš jer vidiš i znaš sve u meni, već zato da bi drugi spoznali moju ljubav. Doista, ni najmanja riječ i ni najmanja misao koju je pomislio meni na čast neće mu biti neuzvraćena jer je sve što je učinio za mene sad pred njim i u svojoj muci od toga ima osvježenje i utjehu i manje osjeća vrućinu nego što bi je inače osjećao.“

Na to je majka dalje razgovarala sa sinom i reče: „Kako to da ova duša stoji nepomično kao onaj tko ni ruke ni noge ne miče protiv neprijatelja, a opet živi?“ Sudac odgovori: „Jedan prorok je napisao o meni da sam kao janje koje pred onima što ga strižu šuti. Uistinu, šutio sam pred svojim neprijateljima i zato budući da ova duša nije brinula za moju smrt i ni najmanje je cijenila pravednost zahtjeva da sad zbog pravednosti kao dijete koje se u rukama ubojica ne može opirati.“ Majka odgovori: „Blagoslovljen da si, najdraži Sine, koji ništa ne činiš bez pravednosti. Prije si rekao kako Tvoji prijatelji mogu pomoći ovoj duši i dobro znaš kako mi je ova duša trostruko služila. Prvo, kroz suzdržavanje tako što je za bdijenja na moje blagdane postila i u mojem imenu vježbala umjerenost; drugo, tako što je molila moje dnevne časove; treće, tako što je i vlastitim ustima pjevala meni na čast.. Dakle, Sine moj, budući da slušaš svoje sinove na zemlji koji zovu, molim Te da me uvažiš i isto

poslušaš.“ Sin odgovori: „Koga gospodar najviše voli, njegove su molitve najprije uslišane, a budući da si mi ti najvrjednija od svih, moli što želiš i bit će ti dano.“ Majka odgovori: „Ova duša trpi tri muke na očima, tri na ušima i tri na osjećaju. Molim te dakle, najdraži Sine, da joj ublažiš jednu od kazna očiju, naime da ne vidi strašne đavle, već da mora izdržati druge dvije muke jer tako traži Tvoja pravednost kojoj se ne mogu protiviti prema pravednosti Tvoga milosrđa. Drugo, molim Te da joj ublažiš jednu od muka ušiju, naime da ne mora slušati svoju sramotu i grijehe. Treće, molim Te da joj ublažiš i jednu muku osjećaja koju je zaslužila trpjeti jer je bila hladna u Tvojoj ljubavi.“ Sin odgovori: „Blagoslovljena da si, najdraža majko! Tebi ne mogu ništa odbiti; neka bude tvoja volja; neka bude kao što si molila!“ Majka odgovori: „Blagoslovljen da si, moj najdraži Sine, zbog sve ljubavi i milosrđa.“ U istom trenutku pokaže se anđeo s velikom vojskom i reče: „Slava Tebi, Gospodine Bože, stvoritelju i suče svih stvari. Ova duša mi je za života pobožno služila; postila je meni na čast i štovala je mene i Tvoje prisutne prijatelje svojim pozdravima. Zato molim u njezino i u svoje ime, smiluj se ovoj duši! Daj joj zbog naših molitava mir od jedne kazne, naime da joj đavoli ne mogu pomračiti svijest jer će je oni iz svoje zlobe ako ih nitko ne zaustavi pomračiti tako da se nikad neće moći nadati kraju svojih nevolja i postizanju slave, ako Ti se svidi u Tvojoj milosti pogledati je jer upravo to joj je veća muka od svih drugih muka. Daj joj zbog naših molitava, Gospodine, da u kojoj god se nevolji nađe svjesno zna da će ona muka završiti i da će postići vječnu slavu.“

Sudac odgovori: „Ovo je istinska pravednost: budući da je duša mnogo puta otklanjala svoju svijest od duhovnog rasuđivanja i spoznaja prema svjetovnim stvarima i budući da je htjela pomračiti svoju svijest i nije se sramila raditi protiv mene, pravedno je da njezinu svijest sad pomrače đavoli. No budući da sve vi, moji prijatelji, slušali moje riječi i proveli ih u djelu, ne bi bilo u redu da vam se nešto odbije, zato ću učiniti kako želite.“

Na to svi sveti odgovore: „Blagoslovljen da si, Bože, u svoj svojoj pravednosti, koji pravedno sudiš i ništa ne ostavljaš nekažnjenim.“ Dobri anđeo koji je dan duši da je štiti na to reče sucu: „Od početka spoja ove duše s tijelom bio sam kraj nje i slijedio je poradi providnosti Tvoje ljubavi. Ponekad je vršila moju volju i zato te molim Gospodine, smiluj joj se.“ Gospodin odgovori: „Razmislit ćemo o tome.“ Time je ova vizija prestala.

Objašnjenje

Ovo je bio ratnik dobra srca i ljubitelj siromaha. Njegova žena je za njega darovala velike milostinje. Umrla je u Rimu kao što je o njoj u duhu prorečeno i objašnjeno u dvanaestom poglavlju treće knjige.

4.4.4.40 Četrdeseto poglavlje

Četvrte godine nakon što je zaručnica gledala prethodno viđenje u kojem je jedna duša osuđena na čistilište sve do sudnjeg dana, opet je vidjela tu dušu na božanskom sudu kako je odsad kao napola odjevena predstavljena od anđela. I on je s nebeskom vojskom molio za nju. Krist ju je sad potpuno oslobodio muka i poslao je na zamolbu anđela i svetih i suza i preklinjanja njezinih još živih prijatelja kao sjajnu zvijezdu onamo u slavu.

U četvrtoj godini nakon ovoga gledala sam opet vrlo svjetlećeg mladić s upravo spomenutom dušom koji kao da su bili obučeni, ali ne potpuno. Ovaj je razgovarao sa sucem koji sjedi na prijestolju pred kojim su stajale tisuće tisuća i kojeg svi zbog njegova strpljenja i ljubavi mole: „O, suče, ovo je duša za koju molim; Ti si međutim odgovorio da želiš razmisliti. Sad opet svi stojimo ovdje i molimo Te za nju zbog Tvojeg milosrđa. I iako u tvojoj ljubavi sve znamo, ovako govorimo radi Tvoje zaručnice koja ovo duhovno sluša na ljudski način, premda kod nas ništa nije ljudsko.“ Sudac odgovori: „Kad bi negdje bio vagon natovaren klasovima i mnogo ljudi koji bi jedan za drugim uzeli svoje klasove, njihov bi broj i težina bili ublaženi. Tako je sad. Jer pred mene su za ovu dušu došle mnoge suze i djela ljubavi i zato presuda glasi da ona dolazi pod tvoju zaštitu i je dovedeš ovamo u mir koji niti oko može vidjeti, niti uho čuti, niti sama duša u tijelu može zamisliti; gdje gore nema neba niti zemlje ispod, gdje je nezamisliva visina, neizreciva duljina, gdje je čudesna širina i neshvatljiva dubina, gdje je Bog nad, izvan i u svemu, sve upravlja i sve obuhvaća; ali nije od nikoga obuhvaćen.“ Nakon ovoga je viđeno kako se ona duša uzdiže na nebo tako svjetleći kao svjetla sjajeća zvijezda u svojem sjaju. I tad progovori sudac i reče: „Ubrzo će doći vrijeme kad ću izreći svoju presudu i vršiti pravdu na rodu umrlih

kojem je pripadala ova duša; jer taj rod se izdiže u oholosti, ali će se spustiti za odmazdu oholosti.“

4.4.4.41 Četrdeset i prvo poglavlje

Krist kori jednog kralja i svjetovne ljudi koji svoje pobjede protiv neprijatelja pripisuju svojem maru i velikoj vojsci i tjelesnoj snazi, ali ne Bogu tim što kaže da trebaju ići u rat po uzoru na Davida protiv Diva i svoju nadu položiti u Boga iako i dopustiti da ljudska pamet ide naprijed jer kome je Bog pomoćnik, lako pobjeđuje.

Sin je zaručnici govorio o jednom izvjesnom kralju Švedske i reče: „Rekao sam ti da je ovaj kralj dijete i to možeš vidjeti iz dvije prilike, prvo, iz njegove vladavine, drugo, iz bezbrojne vojske. Zar nije pastir David porazio diva? Ali kako? Moći i mudrošću? Ne, nikako; već božanskom snagom. Jer da Bog nije poništio divovu drskost i ohrabrio srce dječaka Davida, kako bi taj dječak mogao napasti diva? Kako bi kamen mogao oboriti i pogoditi jednog tako nasilnog ratnika da u kamenu nije bila Božja snaga? Zato lako pobjeđuje tko ima Boga za pomoćnika, tko se čvrsto podupire u Bogu, ne treba veliku tjelesnu snagu, već vjeru i ljubav. Svjetovni ljudi su u zabludi da pobjeđuju svojom tjelesnom snagom i pripisuju ishod borbe marljivosti čovjeka i kad su izišli kao pobjednici, više trudu ljudi nego Božjoj snazi, iako ni dobri ni zli nisu pobjednici bez Božjeg dopuštenja i njegove pravednosti. Ponekad dobri imaju sreću nad zlima i onda zli suprotno tome protiv dobrih skrivenim Božjim dopuštenjem. I budući da malo ljudi želi iz opće ravnodušnosti želi promatrati Božje strpljenje i pravednost, Božja je snaga osramoćena i slavi se i uzvisuje čovjeka kao moćnoga i pobjednika svojom vlastitom snagom. Nisam bez razloga rekao da je onaj kralj dijete; jer kad dijete vidi dvije jabuke od kojih je jedna izvana potpuno pozlaćena, ali iznutra prazna i pokvarena, a druga je međutim izvana manje lijepa, ali iznutra potpuno svježa, bira što vidi izvana. Tako čini onaj kralj. Izgleda mu lijepo stupati s velikom vojskom, ali nije znao i obazirao se kakva je nevolja ležala u tome skrivena; nije uzeo u obzir kako velika glad, kako velika bol će slijediti i da će bijednici gladni iseliti i još vratiti se još daleko bjedniji. Stupati s malom vojskom izgleda prijezirno i glupo, no gledalo iznutra, sa sobom vodi veliku korist; jer ako krene u poniznosti s malom vojskom, ispunit ću

njegov duh božanskom mudrošću i osnažiti njegovo tijelo božanskom snagom; tako mogu od slaboga napraviti jakoga, iz niskoga visokoga, čašćenog iz prezrenoga. Zato mu reci da se ne treba bojati, već svoju nadu položiti u mene i činiti s božanskom mudrošću i ljudskim razmišljanjem što može, a gdje će nedostajati ljudska mudrost, ljubav i dobra volja će opravdati.“

Dodatak

Sin Božji govori: „Svaki onaj koji želi posjetiti zemlju nevjernika, mora imati pet stvari. Prvo treba otpustiti svoju savjest kajanjem i iskrenom pokorom kao da će umrijeti. Drugo, mora odložiti mekoće u ponašanju i odjeći i ne obazirati se na nove običaje, već hvaliti one koje su uveli prethodnici. Treće, ne smije htjeti imati ništa vremenito osim za nuždu i Božju čast i ako prepozna da je nešto bilo sam bilo već od svojih roditelja zaradio s nepravdom, mora imati volju to nadoknaditi kako želi koliko god veliko ili malo bilo. Četvrto, treba raditi za to da nevjernici dođu pravoj vjeri i ne željeti njihovo bogatstvo , niti njihovu stoku, niti drugo osim onoga što treba za nužno uzdržavanje tijela. Peto je volja da rado umre za Božju čast i da se pohvalnim ponašanjem pripremi na to da zasluži postići izvrsnu smrt.“

4.4.4.42 Četrdeset i drugo poglavlje

Majka Božja se hvali revnošću koju je imala kako bi se svidjela Bogu. Kaže da se ne hvali kako bi tražila svoju vlastitu hvalu, već da bi time Bog mogao biti hvaljen i čašćen. Također želi od Sina za zaručnicu odijela nebeskih vrlina koje su sveta hrana njegova tijela i vatreniji duh. Sin to dozvoljava ako će zaručnica prije imati poniznost, strah i zahvalnost.

Majka reče: „Od svoje mladosti sam stalno mislila na čast moga sina i uvijek sam brinula kako bih mu se mogla svidjeti. Iako je svako hvaljenje iz vlastitih usta manje časno, ovo ne kažem na način onih koji traže vlastitu hvalu, već na čast moga Sina, moga Boga i Gospodina koji je čudesno učvrstio sunce na nebu (prahu), također na suhom zatvorio vatru koja ne proždire, nego zapaljuje i bez vlažnosti izradio najcjenjeniji i najdraži plod.“

Na to, okrenuta Sinu, reče: „Da si blagoslovljen, Sine moj! Ja sam kao ona žena koja je kod Gospodina našla uslišanje kad je za dužne i slabe molila milosrđe. Zato Te molim za svoju kćer jer plašljivost punu strahopoštovanja, to jest za Tvoju zaručnicu čiju si dušu otkupio svojom krvlju, prosvijetlio svojom ljubavlju, probudio svojom ljubavlju i koju si zbog svojeg milosrđa zaručio. Molim Te, Sine, daruj joj tri dara. Prvo, dragocjenu odjeću jer je kćer i zaručnica kralja i kraljice jer kad kraljeva zaručnica oskudijeva kraljevske odjeće, potpuno je prezrena i kažnjena sramotom ako je nađu bez časti. Zato joj daj ne odjeću sa zemlje, već sa neba; ne onu koja izvana sjaji od zlata, već koja iznutra blista od ljubavi i kreposnosti. Daj joj odijelo vrlina da ne mora isprositi vanjsko, već da bi imala unutarnje obilje i u odjeći pred drugima mogla svijetliti. Drugo, daj joj nježniju hranu; jer Tvoja zaručnica je naviknuta na grubu hranu, ali sad se treba naviknuti na Tvoju hranu; jer to je hrana koju se dotiče, ali ne vidi, drži, ali ne osjeća, hrani, ali ne shvaća razumom, ulazi, a posvuda je. To je Tvoje najcjenjenije tijelo koje je pokazano zaklanim janjetom; jer ovo je Tvoju ljudskost koju si preuzeo od mene ispunilo na čudesan način ispunio i dnevno otkrivalo svoje božanstvo zajedno s ljudskošću blaženo ispunjenje Tvojeg primjera. Tu hranu, moj Sine, daj svojoj zaručnici; jer bez nje presušuje kao dojenče bez mlijeka, bez nje potpuno propada i s njom i kroz nju se obnavlja na sve dobro, kao bolesnik kroz hranu. Treće, daj joj, moj Sine, vatreniji duh; jer ovaj je kao vatra koja nikad nije upaljena, nikad ugašena. On čini da se prezire što izgleda drago i da se nada vječnome; daj joj taj duh, moj Sine.“ Na to sin odgovori i reče: „Najdraža majko! Tvoje riječi su slatke. Ali, ako što znaš, tko traži što je visoko, mora prije učiniti što je hrabro i vježbati što je ponizno, zato joj trebaju tri stvari: prvo, mora posjedovati poniznost; jer kroz nju se postiže uzvišenost, da bi naime znala da dobra koja ima, ima po milosti, a ne vlastitoj zasluzi; drugo, dužno poštovanje da bi darovatelju milosti mogla ponovno vratiti; treće, strah da ne bi izgubila milosti koje joj pripadaju. Da bi onda mogla postići i posjedovati prve tri stvari koje si željela, ne smije zaboraviti tri slijedeće gore spomenute jer ne koristi ništa nešto postići ako se postignuto ne zna posjedovati i srce je nepodnošljivo mučeno kad se postignuto izgubi kao da nikad nije postiglo i imalo.“

4.4.4.43 Četrdeset i treće poglavlje

Zaručnica je ožalošćena jer se duhovnom ocu nije strpljivo i radosno pokoravala. Krist joj kaže da ako ima namjeru potpuno izvršiti poslušnost, čak ako i volja ponekad nastoji suprotno, ako se pokori, ima zaslugu od toga i čiste se prošli grijesi. Gospodin ovdje dozvoljava oružje za duhovnu borbu, naime vrline kojima se pravedni bore i pobjeđuju. Nepravedni suprotno tome to odbacuju i nadvladani su.

Sin reče zaručnici: „Reci mi, zašto si žalosna? Iako sve znam, ipak želim Tebe čuti kako kažeš, da bi mogla čuti kako ti odgovaram.“ Zaručnica mu odgovori: „Dvostruko se bojim i zbog dvostrukog sam žalosna. Prvo, bojim se jer sam previše nestrpljiva za poslušnost i nedovoljno radosna za patnju; drugo, žalosna sam jer se tvojim prijateljima događaju nevolje i tvoji neprijatelji drže prevagu nad njima.“ Gospodin odgovori: „Ja sam u tvojem duhovnom vođi kojem si dana na poslušnost i zato ti je svaki sat, svaki trenutak kad daješ svoj pristanak poslušnosti i kad voljom voljom želiš biti poslušna, iako tijelo ponekad nastoji suprotno, uračunat u nagradu i čišćenje grijeha. Drugo, ako te žalosti nesreća mojih prijatelja, odgovorit ću ti primjerom. Kad se dva bore i jedan odbaci svoje oružje, a drugi se stalno pokriva oružjem, neće li se lakše nadvladati onoga koji je odbacio svoje oružje nego onoga koji dan za dan ima svoje oružje sa sobom? Tako je i tamo; jer neprijatelji svaki dan odbacuju oružje. Za borbu su naime nužne tri vrste oružja; prvo, ono čime čovjek putuje ili što ga nosi, konj ili slično; drugo, ono čime se čovjek brani, na primjer mač; treće, ono čime čovjek pokriva tijelo, na primjer oklop ili slično. No neprijatelji su prvo izgubili konja poslušnosti na kojem su trebali biti usmjeravani svemu dobrom jer poslušnost je ta koja s Bogom drži prijateljstvo i čuva obećanu vjernost. Odbacili su mač straha Božjeg kojim se tijelo suzdržava od požude i đavao tjera od duše da joj se ne približi; izgubili su oklop kojim se trebaju pokriti protiv izbačaja koplja, to jest, božansku ljubav koja u nesreći razveseljava, u sreći štiti, u kušnjama dozvoljava mir, a u bolima ublaženje. Njezina kaciga, to je božanska mudrost, leži u prljavštini, također i vratni štitnik, to jest božanska misao, otpao je; jer kao što se glava pomiče vratom, tako se božanskom mišlju i srce treba pomicati svemu što je Božje; no budući da im je božanska misao otpala, glava leži u najdonjoj dubini i vjetar je miče amo tamo. I prsno oružje je preslabo, to težnja Bogu se ohladila te se jedva može vidjeti, a još manje osjetiti. Naoružanje nogu je jednako tako zaboravljeno i

zapostavljeno, to jest kajanje s namjerom popravljanja jer raduju se u svojom grijesima i žele ostati u njemu dokle mogu. Oružje ruku, to jest dobra djela, omražena su im i isprazna; hrabro rade što žele i ne nose plašljivost. Ali moji prijatelji se svaki dan štite oružjem. Daju se žurno nositi konjem poslušnosti, odriču se vlastite volje radi Božjih zapovijedi i bore se protiv poroka u strahu Gospodnjem kao hrabri ratnici; podnose u tijelu sve što im se događa kao hrabri borci očekuju Božju pomoć; pokrivaju se božjom mudrošću i strpljivošću protiv klevetnika i tužitelja i drže se daleko od svijeta kao pobožni ljudi koji su se zaključali; brzi su i okretni kao pokretan zrak kad se radi o božanskom; vatreni prema Bogu kao zaručnica prema rukama svoga muškarca; brzi i jaki da kao jeleni da prođu kroz prijatelje ovog svijeta; brižljivi u radu kao mrav; budni, oprezni kao stražar. Gledaj, takvi su moji prijatelji i tako se svakog dana naoružavaju oružjem vrlina koje neprijatelji preziru zbog čega ih se lako nadvlada. Zato je duhovna borba koja se vodi u strpljivosti i božanskoj ljubavi daleko plemenitija nego tjelesna i đavlu mnogo omraženija jer đavao ne radi na tome da oduzme tjelesno, već da pokvari vrline i da oduzme strpljivost kao i postojanost u vrlinama. Zato se ne žalosti ako se prijateljima dogodi nešto nesretno jer odavde raste nagrada.“

4.4.4.44 Četrdeset i četvrto poglavlje

Krist kaže svojoj zaručnici da je sličan staklaru koji i kad se mnogo posuđa razbije ne odustaje iznova dovršiti drugo to jest duše sve dok nebeski kor anđela ne bude opet ispunjen; također da je sličan pčeli jer će si odabrati novu biljku, to jest preobratit će pogane i iz toga izvući veliku slatkoću, naime mnogo duša da bi punio nebesku košnicu.

„Ja sam kao dobar staklar koji iz pepela pravi mnoge posude i iako se mnoge razbiju, ne prestaje izrađivati nove sve dok broj posuda ne bude pun. Tako dakle činim i ja budući da iz neplemenitog materijala gradim plemenitog stvora, naime čovjeka; i premda mnogi svojim zlim djelima otpadaju od mene, ne odustajem graditi druge sve dok kor anđela i prazna mjesta u nebu ne budu puni. Također sam sličan dobroj pčeli koja iz košnice leti prema lijepoj biljci koju je vidjela izdaleka i na kojoj teži naći najljepši cvijet i vrlo slatki i drag miris koji dobro miriše. No kad dođe do

biljke, nalazi cvijet osušen, pokvaren miris i bez bilo kakve dragosti. Potom se spušta na drugu biljku koja je doduše gruba i ima neugledan cvijet, također je bez posebnog dobrog mirisa i ima neznatnu dragost; ali u ovu biljku pčela čvrsto prikapča svoje noge, izvlači slatkoću i nosi je kući u košnicu sve dok ona po njezinoj volji nije napunjena. Ta pčela sam ja, stvoritelj i gospodar svih stvari, koji sam izašao iz košnice kad sam se primanjem ljudskog obličja u njemu ukazao vidljiv. Tražio sam lijepu biljku, to jest odabrao sam si rod kršćana. Bili su lijepi po vjeri, slatki po ljubavi, plodni po slatkom ponašanju. No sad su se izopačili od ranijeg stanja, samo po imenu izgledaju lijepi, ali po ponašanju su odvratni, plodni za svijet i tijelo, ali neplodni s obzirom na Boga i dušu. Sami sebi su slatki, ali meni potpuno gorki; zato će pasti i biti uništeni. Ja ću si jednako pčeli izabrati novu biljku koja je malo gruba, naime pogane, koji su u svojem ponašanju vrlo izokrenuti, neki od njih imaju mali cvijet i neznatnu dragost, to jest volju kojom bi se rado htjeli preobratiti i služiti mi kad bi znali kako bi se moglo dogoditi i li imali pomagača. Iz te biljke sad želim izvući tako mnogo slatkoće dok se košnica ne napuni i od toga toliko u nju skladištiti da biljka ne ostane bez slatkoće biti da pčelinom radu ne nedostaje plod. A ono što je grubo i neznatno, čudesno će izrasti i rastvoriti se u najvišu ljepotu. Što međutim čini lijepim, smanjit će se i postati odvratno.“

4.4.4.45 Četrdeset i peto poglavlje

Krist kaže majci kako ljudi oslijepljeni na svojim duhovnim očima mogu opet postići vid da bi bili u stanju vidjeti Boga i voljeti ga iznad svega, naime kroz promatranje vremenite pravednosti, kroz dobrotu, naime u ljepoti stvorenja i kroz svemoć i njezinu mudrost. No varaju se svi koji misle da dobro ili loše dolazi po sreći ili uzajamnom položaju zvijezda.

Marija reče: „Blagoslovljen da si, moj Sine i moj Gospodine. Iako ne mogu osjetiti žalost, ipak zbog tri stvari se sažaljevam nad ljudima. Prvo, to što čovjek ima oči, a ipak je slijep; jer vidi svoje zarobljeništvo i slijedi ga; ismijava Tvoju pravednost i ustima se smije svojoj požudi; propada u jednom trenutku vječne muke i gubi najblaženiju vječnu slavu. Drugo, sažaljevam se nad čovjekom jer želi i s prijateljima razgledava svijet i ne obazire se na Tvoje milosrđe; jer traži ono što je nisko, a

odbacuje ono što je najviše. Treće, sažaljevam se jer Ti, iako si Bog, ipak si zaboravljen i zapostavljen od ljudi i Tvoja djela su pred njima mrtva. Zato, moj blagoslovljeni Sine, smiluj im se.“ Sin odgovori: „Svi koji su u svijetu i imaju savjest, vide da u svijetu vlada pravednost kojom se kažnjavaju njihovi grijesi. Ako se svjetovna pravednost kažnjava prijestupe u svijetu, koliko mnogo više zahtijeva pravednost da besmrtna duša bude kažnjena od besmrtnog Boga? Ovo bi čovjek kad bi htio mogao vidjeti i prepoznati; ali budući da oči okreće svijetu, a svoju sklonost razonodi, čovjek slijedi, kao sova noć, dobra koja bježe i mrzi ona koja ostaju. Drugo, čovjek bi kad bi htio mogao iz ljepote i poželjnosti planeta, drveća i biljaka vidjeti i razmisliti koliko je mnogo ljepši i poželjniji od svega ovoga Gospodin i stvoritelj. I budući da se tako vatreno želi i voli ovu zemaljsku slavu, koliko se mnogo više mora željeti vječnu slavu? Čovjek bi to mogao vidjeti kad bi htio; jer ima toliko razuma i uvida da ono što je veće i plemenitije treba više voljeti od onoga što je lošije i manje. Ali budući da čovjek uvijek kao životinja gleda prema dolje, iako mu je dano da gleda uvis, kao ga plete paukovu mrežu, napušta ljepotu anđela i oponaša prolazno stvorenje; zato jedno kratko vrijeme cvijeta kao trava i brzo pada kao travin cvijet. Treće, pri dobroj volji bi dobro mogli prepoznati i vidjeti na stvorenjima da je jedan Bog i stvoritelj svega jer ukoliko ne bi bio stvoritelja, sve bi prolazilo neuređeno iako ništa nije neuređeno osim onoga što čovjek dovede u nered. Ali drukčije se čini ljudima kojima je hod planeta i vremena nepoznat i kojima su Božje odluke zbog počinjenih grijeha skrivene.

Ako je sad jedan Bog i vrlo je dobar je iz njega izlazi sve dobro, zašto ga čovjek ne časti prije svega i više od drugoga kad mu njegova pamet kaže da onaj od kojeg je sve mora biti čašćen ispred svih stvari? No čovjek ima, kao što si rekla, oko i ne vidi, da, za svoju osobu je na božansko sramotan način zatvorio svoje oko jer pripisuje zvijezdama da su ljudi zli ili dobri. I sudbini, to jest slučajnosti pripisuju sve protivno, oštro što im se dogodi, jednako kao kad bi sudbina bila nešto božansko da bi nešto stvorili i učinili dok sudbina i slučajnost nisu ništa nego je sudbina ljudi i svih stvari nepromjenjivo predviđeni od Boga i postojano se po potrebi razumno za nju brine. Također ne leži u zvijezdama je li čovjek dobar ili zao iako se na njima prepoznaje kako su mudro organizirane i uređene prema svojstvima prirode i vremenima što bi ljudi, kad bi htjeli, mogli vidjeti.“ Majka odgovori: „Svaki čovjek koji ima dobru volju

dobro uviđa da se Boga mora voljeti više od bilo čega drugoga i stvarno to izvršava; no budući da je većini preko očiju navučena opna, iako su očne jabučice zdrave, ne mogu svi vidjeti. Što predstavlja ta opna ako ne neobaziranje na budućnost čime je pomračen razum mnogih? Zato Te molim, najdraži Sine, da se udostojiš otkriti ljudima svoju pravednost, ne da bi time njihova sramota i bijeda postali veći, već da bi kazna koju su zaslužili to blaža i da bi prepoznali Tvoju pravednost i bojali je se. Kako bi čovjek mogao znati što je u punoj vreći ili u zaključanoj posudi za mlijeko ako prije nije otvorena i nasipana? Tako se Tvoje iako velike pravednosti mogu bojati samo malobrojni ako je ne pokažeš javnim sudom jer su Tvoja čudesna djela dugim prolaskom vremena i veličinom grijeha došla u neznatno cijenjenje. Drugo, molim da otkriješ svoje milosrđe kroz one koji su Ti dragi da bi pobožnost drugih porasla i radi utjehe bijednih. Treće, molim da Tvoje ime dođe k časti da bi oni koji ga vole bili prepoznati i da bi se volja mogla zapaliti.“

Sin odgovori: „Gdje dolazi mnogo prijatelja i moli, opravdano je da budu uslišani i koliko još više ako moli žena koja je gospodaru najdraža dolazeći moli; i zato neka se dogodi što želiš; jer moja će se pravednost otkriti jasno i tako daleko da je svaki kojemu se otkrije osjeti, da se njegova djela obznane i da njegovi udovi prodrhte. Dalje ću osobi darovati toliko milosrđa koliko može primiti i koliko joj je potrebno. Njezino tijelo će biti uzvišeno, a njezina duša proslavljena do kraja da bi se otkrilo moje milosrđe.“

Na to Majka reče: „Ovo mjesto za redovnike se odvratilo od Boga i utemeljeno je na ledu. Njegov temelj je ispočetka bio najčišće zlato; no ispod toga je grozan nered. Ako međutim sunce počne grijati, led će se rastaliti i što je na njemu sagrađeno će se strmoglaviti u ponor. Zato, moj blaženi Sine, smiluj im se. Jer pad je strašan i strmoglavljenje nepodnošljivo. Tama je vječna, a muka dugotrajna.“

4.4.4.46 Četrdeset i šesto poglavlje

Kad je zaručnica molila Djevicu da postigne savršenu ljubav prema Bogu, Djevica joj je odgovorila da kako bi to postigla treba slušati šest ovdje navedenih riječi Evanđelja.. Također joj vrlo lijepo objašnjava ovu riječ: „Idi i prodaj sve što imaš i podaj siromašnima“, kao i ovu: „Ne brinite za sutra“. Također kaže da tko pod

molitvom i čitanjem radi, pobožno i u Isusovo ime treba moliti za prirodnu potrebu života.

Zaručnica je razgovarala s Djevicom i reče: „O, kako je sladak Gospodin Bog! Svaki koji ga drži za najslađeg neće imati bol u kojoj ne bi osjetio utjehu. I zato, o, najljubaznija Majko Božja, molim Te da mi tako iz moga srca izvučeš ljubav prema svim svjetovnim stvarima da bi mi Tvoj sin bio najdraže iznad svih stvari sve do smrti.“ Majka odgovori: „Budući da želiš mojeg Sina imati za svoje najdraže, slušaj njegove riječi koje je sam u Evanđelju osobno govorio i koje idu u to da treba biti najviše volje; i zato ti u sjećanje pozivam šest evanđeoskih izreka: prva je koju je rekao bogatom: idi i prodaj sve što imaš, podaj siromasima i slijedi me. Druga je: ne brini za drugo sutra. Treća: gledajte kako se vrapci hrane, koliko više će nebeski Otac nahraniti ljude? Četvrta: Dajte caru carevu, a Bogu Božje. Peta: Tražite najprije Božje kraljevstvo. Šesta: Svi koji ste gladni, dođite k meni i ja ću vas okrijepiti.“

Izgleda da sve prodaje onaj koji ne želi imati ništa više nego samo umjereno uzdržavanje tijela i sve ostalo podijeli siromašnima na Božju čast, a ne na čast svijeta s namjerom da postigne Božje prijateljstvo. Kod svetog Grgura i kod mnogih kraljeva i vladara koje je Bog tako mnogo ljubio iako su posjedovali bogatstvo, ali su drugima davali od njega, može se vidjeti kako oni koji su istodobno sve prepustili Bogu nakon toga kod drugih prosjačili. Mnogi koji su bogatstvo svijeta imali samo na Božju čast, rado bi ga se bili lišili da je bila Božja volja: drugi su odabrali siromaštvo jer su to tražili na Božju čast. Svakom čovjeku koji posjeduje pravedno zarađena dobra ili godišnje plaće je dopušteno njihove plodove podići Bogu na Božju čast za uzdržavanje sebe i svojih ukućana: od onoga što preostane neka da Božjim prijateljima kojima je to trebaju. Za drugo: ne brinite za sutrašnji dan; jer i da ništa nemaš osim golog tijela, nadaj se u Boga i on, koji hrani vrapce, očuvat će i tebe kojeg je svojom krvlju otkupio.“ Odgovorila sam joj: „O, najdraža Gospođo koja si lijepa, bogata i kreposna, lijepa zato jer nikad nisi griješila; bogata zato jer si najdraža Božja prijateljica; i kreposna jer si u dobrim djelima najsavršenija – čuj sad, o, Gospođo, mene koja sam puna grijeha, ali siromašna vrlinama. Danas imamo našu nužnu hranu, no sutra ćemo trpjeti oskudicu i potpuno podleći; kako da budemo bez brige kad nemamo ništa? Jer iako duša ima utjehu od Boga, tijelo koje je magarac želi svoju hranu.“ Djevica reče: „Ako vam nešto preostane čega se možete lišiti,

prodajte i založite i živite tako bez brige.“ Odgovorih: „Imamo odjeću kojom se služimo danju i noću i malo posuđa za naš stol. Svećenik međutim ima svoje knjige i za misu imamo kalež i nakit i ukrase.“ Djevica odgovori: „Svećenik ne smije biti bez knjiga i vi bez mise i misa ne smije biti čitana bez ukrasa. Niti vaše tijelo smije biti razotkriveno, već pokriveno radi srama i da se brani od hladnoće; zato trebate sve te stvari.“ Odgovorih: „Da na neko vrijeme na svoje jamstvo posudim novac?“ Majka odgovori: „Ako si sigurna ga ćeš ga moći vratiti u propisano vrijeme, uzmi ga, inače ga pusti. Jer bolje je za tebe lišiti se jedan dan hrane, nego učiniti jamstvo na nesigurno.“ A ja: „Trebam li raditi kako bih zaslužila naše uzdržavanje?“ Majka odgovori: „Što sada činiš svakodnevno?“ Odgovorih: „Učim gramatiku, molim i pišem.“ Na to Majka odgovori: „Ne priliči odreći se takvog posla radi tjelesnog posla.“ A ja: „Ali što ćemo sutra imati za živjeti?“ Majka odgovori: „Molite u Isusovo ime ako nemate ništa drugo.“

4.4.4.47 Četrdeset i sedmo poglavlje

Majka Božja kaže kako, ako ga grde i sramote duša čovjeka koji govori Božju riječ je sjajući lijepo obojena. Tko međutim svoje tijelo umara na Božju čast, njegova će duša postići božansku slatkoću i bit će ukrašena. Onome pak kojemu se umanji dobar glas i koji ne mrzi klevetnika, duša će biti ukrašena dragocjenom odjećom koja je Bogu prijatna. Zato se božji prijatelji trebaju mučiti da oslobode duše grešnika koji leže ugnjetavani pod planinom grijeha i u opasnosti.

Majka reče: „Ne žalosti se kad Božju riječ govoriš pred onima koji je ne čuju rado; jer tko zbog sramote i prigovora mora patiti i strpljivo to podnosi, njegovu dušu takva sramota ukrašava veoma lijepo i kad netko svoje tijelo umara na Božju čast, njegova duša će biti ispunjena slatkoćom i obučena ljepotom. Duša čovjeka koja čuje da joj se siječe dobar glas, ali klevetniku ipak ne želi ništa loše, bit će kao ukrašena najljepšom odjećom tako da mladoženja, koji je jedan Bog u tri osobe, ovu dušu želi za vječnu ljubav svoga božanstva. Zato se Božji prijatelji trebaju rado truditi da obrate one koji više vole oholost i požudu od Boga: jer oni kao da leže bod brijegom i zato treba raditi da ih se žive izvuče. Kao što onaj koji vidi svoju braću da leže ispod stropoštene planine ponekad planinu trese da je smrvi, ponekad međutim tiho slama

da onaj koji pod njom leži ne bude preteško stisnut, ponekad pak trese jače da onaj koji leži pod planinom što brže odmakne i pritom ne promatra svoj trud samo ako će život onoga koji leži u opasnosti postati slobodan, dakle i Božji prijatelji trebaju raditi da bi duše bile spašene. Kao što je bilo malo onih koji su imali pravu vjeru kad je Sin Božji uzašao na nebo, tako je sad malo onih koji ispunjavaju ovu Božju zapovijed: Ljubi Boga iznad svih stvari, a bližnjega kao samog sebe. Zato Božji prijatelji trebaju kao nekad poganima sad ići kršćanima; jer kao što je bilo nemoguće da oni koji su čuli vjeru, ali nisu je se držali postignu nebo, tako je nemoguće da postignu nebo kršćani koji tamo teže bez Božje ljubavi.“

4.4.4.48 Četrdeset i osmo poglavlje

Krist se uspoređuje s liječnikom koji priprema ljekovit i vrlo sladak napitak i koji je spreman dati napitak božanske slatkoće svima koji ga žele u ljubavi. Ovaj napitak kušaju oni kosi su zdravi u duhu i uživaju u njemu. No oni koji su duhovno bolesni, ne snalaze zadovoljstvo u kušanju Božjeg Duha.

Krist reče zaručnici: „Ja sam kao dobar liječnik koji priprema sladak lijek i kojem hitaju svi koji ga vole jer znaju da je njegov napitak sladak. Oni pak koji uživaju u njegovoj slatkoći i misle da je sladak, neprestano posjećuju liječnikovu kuću; oni pak koji prema napitku osjećaju uznemiravanje, bježe od njega. Jednako tako je i s duhovnim napitkom koji je Duh Sveti. Jer Duh Sveti je sladak za kušanje i vodi jačanju svih udova i prodire u srce da bude veselo protiv kušnji. Ja, Bog, ovaj sam liječnik i priprematelj slatkoće koji je spreman dati svoj napitak svima koji ga žele s ljubavlju. Tko nema volju ostati u grijehu, već nakon što je kušao moj napitak odmah se raduje piti ga, on je zdrav i spreman primiti moj napitak. Tko međutim ima volju ostati u grijehu, nema želju imati Božji Duh.“

4.4.4.49 Četrdeset i deveto poglavlje

Majka Božja daje da se prepozna izvjesnost kako je po zapovijedi božanske poslušnosti od svojih roditelja začeta bez istočnog grijeha.

Majka Božja reče: „Ako netko kod volje da posti, a inače ima žudnju jesti, toj žudnji ipak pruži otpor i od svojeg nadređenog primi zapovijed kojem je dužan poslušnost da iz poslušnosti jede i onda jede iz poslušnosti protiv svoje volje, tako to jedenje postaje dostojno veće nagrade nego post. Na sličan način se dogodilo sjedinjenje mojih roditelja koji su me odgojili. I zato je istina da sam bez istočnog grijeha i bez grijeha začeta jer kao što moj Sin i ja nismo nikad griješili, nije bilo braka koji bi bio časniji od onoga iz kojeg sam rođena.“

4.4.4.50 Pedeseto poglavlje

Djevičine riječi zaručnici kako se Bogu ništa ne sviđa tako jako kao to da ga ljudi vole iznad svega. To pokazuje na primjeru jedne poganske žene koja je zbog velike ljubavi koju je nosila prema stvoritelju postigla milost.

Majka je razgovarala sa zaručnicom i reče: „Ništa se Bogu ne sviđa tako jako kao kad ga čovjek voli iznad svega voli. Gledaj, ispričat ću ti primjer o jednoj poganskoj ženi. Ona ništa nije znala o katoličkoj vjeri pa si je mislila: 'Znam od kojeg sam materijala i od čega sam došla u utrobu svoje majke. Vjerujem i da je nemoguće da bih imala tijelo i udove, iznutrice i razum kad mi ih netko ne bi dao i zato postoji stvoritelj koji mi je dao tako lijepo ljudsko obličje i nije me htio stvoriti tako ružnu kao crve i zmije. Čini mi se dakle da kad bih imala vrlo mnogo muškaraca i kad bi me svi zvali, prije bih pohitala jedinom glasu moga stvoritelja nego glasu svih ovih. Imam i vrlo mnogo sinova i kćeri, ali ipak bih, kad bih vidjela da u ruci imaju hranu i znala da moj stvoritelj osjeća glad, uzela svojoj djeci hranu iz ruku i puna radosti pružila je svojem stvoritelju. Imam i mnogo vlasništva kojim raspolažem prema svojoj volji; no kad bih znala da je volja mojeg to volja mojeg stvoritelja, odrekla bih se svoje volje i iskoristila ih na čast svoga stvoritelja.'

Gledaj sad, moja kćeri, što je Bog učinio toj poganskoj ženi! Poslao joj je jednog od svojih prijatelja koji ju je podučio svetoj vjeri. I Bog je sam posjetio njezino srce kao što ćeš moći razumjeti iz ženinih riječi. Jer kad joj je ovaj Božji čovjek propovijedao da je jedan Bog bez početka i kraja koji je stvoritelj svih stvari, ona mu odgovori: 'Vrlo je vjerojatno da onaj koji je stvorio mene i sve stvari nema stvoritelja iznad sebe; i vrlo je vjerojatno daje njegov život vječan budući da mi je mogao dati život.' No kad je

žena čula da je taj stvoritelj primio čovještvo od djevice i sam propovijedao vlastitim ustima, odgovori: 'Da, zato je svim dobrim djelima nužna vjera u Boga! Ali ti, Božji prijatelju, reci mi koje su riječi koje su izašle iz usta tvoga stvoritelja; jer želim se odreći svoje volje i slijediti sve riječi njegovih usta.' Kad joj je Božji prijatelj sad propovijedao o patnji i Božjem križu i o njegovu uskrsnuću, žena je odgovorila s očima ispunjenim suzama i reče: 'Blagoslovljen Bog koji je tako strpljivo dao svoju ljubav koju je imao prema nama u nebu da se prepozna. Ako sam ga nedavno voljela jer me stvorio, tako sam sada još više obvezana voljeti ga jer mi je pokazao pravi put i svojom krvlju me otkupio. Također sam obvezana služiti mu svim snagama i udovima jer me otkupio svih svojim udovima. Osim toga sam dužna otjerati sve vlastite želje koje sam prije imala prema vlasništvu, djeci i rođacima i željeti samo svoga stvoritelja u njegovoj slavi i u onom životu koji nema kraj.'“ Majka Božja također reče: „Gledaj, moja kćeri, kako je ova žena postigla višestruku plaću za svoju ljubav. Tako će svakome dnevno biti dana plaća prema tome kako ljubi Boga dok živi u svijetu.“

4.4.4.51 Pedeset i prvo poglavlje

Jedna spasonosna pouka kako čovjek treba odgovoriti trima vrstama neprijatelja duše, naime: đavlu, koji ohološću, požudom i tako dalje kuša; drugo, ukućanima koji savjetuju da čovjek ne bude pravedan i ponizan i tako dalje; i treće, zavidnicima koji ljudima žele sramotu, štetu i kratak život.

„Čovjek kojeg poznaješ ima tri neprijatelja. Prvi mu je odasvuda blizu gdje god da je bilo da je budan ili da spava, no on ga ne vidi. Drugi je njegov ukućanin i u njegovoj blizini dok je budan, no njega vidi i čuje. Treći je izvan kuće, ne poznaje ga, ali ga mrzi. Prvi protivnik je đavao koji ga kuša ohološću i požudom i mnogim drugim načinima. Protiv ovog neprijatelja treba posjedovati bič i misliti: 'O, đavle, nisi dao niti stvorio ništa dobro, zašto bih se po tvojoj volji trebao dati oholosti? Želiš me pokvariti, ali Krist me zove u život; zato je ispravno da bježim od tvoje volje i slijedim Božju volju i njegove naredbe.' Tko je sad budan ili spava s ovakvom namjerom, on pokreće bič protiv đavla koji je time zaprepašten i otjeran.

Drugi neprijatelj su njegovi ukućani i njegovi sluge koji mu govore: 'Bit će štetno za tebe budeš li vrlo pravedan; mogao bi ponekad obavljati vlastitu korist kad bi kod mnogoga šutio; no budući da si vrlo ponizan, bit ćeš prezren. Imaj svoje bogatstvo i učini nas sa sobom bogatima, teži za svjetovnom časti i mi ćemo s tobom biti utješeni.' Ovog se neprijatelja se može čuti svakim danom i zato se protiv ovog neprijatelja mora podići vrlo debeo zid da ga se ne bi čulo. Ovaj je zid međutim dobra volja, naime da se radi pravednosti radije želi imati siromaštvo umjesto bogatstva s nepravednošću i radije sramota radi poniznosti nego čast iz oholosti. Neprijatelju koji daje takav savjet odgovori dakle: 'Učinim li nešto protiv Boga, zadrži me i upozori se onda tvojim riječima više radujem nego tugujem.' Zid takve vrste treba biti između njega i neprijatelja tako da njihove riječi pušu preko zida kao vjetar i ne dotiču njegovo srce da bude odvučeno od Božje ljubavi.

Treći neprijatelj je onaj kojeg uopće ne poznaje. To su ljudi koji žele sramotu i štetu i na kraju kratak život da bi sami postigli čast i sreću svijeta. Protiv ovog neprijatelja treba se poslužiti jakom užetom, to jest ljubavlju prema Bogu i bližnjemu tako da rado trpi ono što Bog želi dopustiti da trpi i nikome ne želi naštetiti; onda će sramota koju mu neprijatelji namjeravaju biti pretvorena u čast i šteta u korist, kratak život u dug, a neprijatelj će time dakle biti vezan tako da neće biti u stanju štetiti.“

4.4.4.52 Pedeset i drugo poglavlje

Kad se zaručnica čudila i pred Kristom se smatrala nevrijednom dozvoljene joj milosti, naime u duhu vidjeti i čuti što se događa u nebu, čistilištu i paklu, Krist i njegova majka na početku i kraju poglavlja to lijepo izlažu. Na primjeru tri žene od kojih je sama jednu vidjela u čistilištu, drugu u paklu vrlo teško mučenu joj je pokazano kako će oni koji svojim kćerima daju nauk i primjer za znatiželju i oholost kao i njihove kćeri koje se na to ugledaju biti strašno proklete.

„Hvala Tebi, moj Bože“, reče zaručnica, „za sve što je stvoreno i čast za svu tvoju slavu; zbog Tvoje ljubavi ti od nekoga može biti iskazano čašćenje. Ja nedostojna i od svoje mladosti nadalje grešnica zahvaljujem Ti, moj Bože, da nijednom grešniku koji Te moli ne uskraćuješ milost već se svima smiluješ i pošteđuješ ih. O najslađi Bože, čudesno je što mi činiš; jer ako Ti se sviđa, ljuljaš moj

duh u duhovni san i onda budiš moju dušu da vidi, čuje i osjeti duhovno. O, moj Bože, kako li Tvoje riječi slatke mojoj duši koja ih guta kao najslađe jelo i koje s radošću ulaze u moje srce. Jer kad čujem Tvoje riječi, sita sam i gladna; nasićena jer me ništa ne raduje kao Tvoje riječi; ali gladna jer s još većim žarom želim čuti. Zato, blagoslovljeni Bože, pomozi mi da cijelo vrijeme vršim Tvoju volju.“

Krist odgovori: „Ja sam bez početka i kraja i sve što jest je stvoreno po mojoj moći. Sve je uređeno po mojoj mudrosti i sve upravljano po mojoj odluci. Sva moja djela su također uređena u ljubavi, zato mi ništa nije nemoguće; vrlo je tvrdo srce koje me ne voli niti me se boji budući da sam upravitelj i sudac svih stvari. Nasuprot tome čovjek radije ispunjava volju đavla, mog krvnika i izdajnika koji bogato u svijet toči otrov po kojem duše ne mogu živjeti već su potopljene u smrt pakla. Je li čuto tako nešto da je ljudima ponuđen život, ali oni biraju smrt? No ja, Bog svih stvari, strpljiv sam i imam milost s njihovim bijedama; jer činim kao kralj koji svojim slugama šalje vino i kaže: 'Donesite im mnogo za piti jer je ljekovito; bolesnima daje zdravlje, žalosnima radost, zdravima muževno srce'. No vino se šalje samo u jednoj pogodnoj posudi. Tako sam svoje riječi, koje sam usporedio s vinom, poslao svojim slugama, po tebi, koja si moja posuda koju ću po svojoj volji napuniti i iscrpiti, poslao svojim slugama jer moj Duh Sveti će te podučiti kamo trebaš ići, što trebaš reći. Zato govori puna radosti i neuplašena što ti zapovjedim; jer nitko neće prevladati nada mnom.“

Na to odgovorih: „O, kralju sve slave, koji ulijevaš svu mudrost i daruješ sve vrline, zašto uzimaš mene, koja sam svoje tijelo proždrla u grijesima, za takvo svoje djelo? Jer ja sam kao nerazuman magarac, nedostaje mi vrlina i u svemu sam griješila ni nisam činila pokoru.“ Duh odgovori: „Tko bi se čudio ako bi jedan si gospodar iz poklonjenih mu novaca ili metala htio dati napraviti krunu ili prsten ili pehar za svoje korištenje? Tako nije čudo ako ja prihvatim na poklon mi prinesena srca mojih prijateljima i u njima vršim svoju volju jer jedan ima više, a drugi manje razuma. Dakle koristim svaku savjest kako služi mojoj časti; jer srce pravednika je moj novac. Zato budi postojana i spremna za Moju volju.“

Na to je govorila Majka Božja i reče mi: „Što kažu ponosne žene u tvojem kraljevstvu?“ Odgovorih joj: „Ja sam jedna među njima i ne sramim se zato govoriti pred Tvojim licem.“ A Majka reče: „Iako to bolje znam od tebe, ipak želim tebe čuti

kako to kažeš.“ A ja odgovorih: „Kad nam je propovijedana prava poniznost, govorile smo: 'Naši očevi su nam ostavili za nasljedstvo široke posjede i lijepe običaje; zašto ih ne bismo slijedile? I naša majka je sjedila među prvima, bila je plemenito odjevena, imala je mnogo slugu i odgojila nas je s čašću; zašto to ne bih ostavila u baštinu svojoj kćeri koju sam podučavala ponašati se plemenito i živjeti u tjelesnoj radosti i umrijeti s većom časti svijeta?'“ Majka Božja odgovori: „Svaka žena koja ove riječi slijedi djelom, ide pravim putem za pakao i zato je takav odgovor tvrd; jer što pomaže koristiti ove riječi dok stvoritelj svih stvari podnosio da je njegovo tijelo sa svom poniznošću od njegova rošenja do njegove smrti prebivalo na zemlji i nikad ga nije odjenuo odjećom oholosti? Zaista, takve žene ne razmišljaju o njegovu licu, kako je živ i mrtav visio na križu, krvav, blijed od boli i ne brinu se o pogrdnim govorima koje je on sam slušao niti o prezirnoj smrti koju si je odabrao. Ne sjećaju se ni mjesta gdje je predao duh jer tamo gdje su smicani lopovi i razbojnici ubijen je i moj Sin gdje sam i ja, od svih mu stvorenja najdraža i najponiznija, bila prisutna. I zato su oni, koji se predaju takvoj oholosti i raskoši i drugima su prilika da to oponašaju, slični su vjedru koje ako se zaroni u vruću tekućinu spali i ukalja sve što polije; jer tako oholi daju drugima primjer za oholost čime njihovim dušama uzrokuju teške opekline. Zato sad želim postupati kao dobra majka koja djeci ulijeva strah tako što im daje da vide šibu koju vide i sluge. Djeca koja je vide boje se uvrijediti majku i zahvaljuju joj što im je samo prijetila, a ipak ih nije udarila; sluge se ipak boje da ne budu udareni kad počine grešku i tako djeca majci iz onog straha čine više dobra nego prije, a sluge manje zla. Budući da sam sad Majka Milosrđa, želim ti pokazati nagradu grijeha da bi Božji prijatelji bili vatreniji iz ljubavi Božje, a grešnici prepoznali svoju opasnost i barem iz straha pobjegli od grijeha i na taj način se smilujem zlima i dobrima: dobrima da u nebu postignu ljepšu krunu; zlima da propadnu manjoj kazni; i nitko nije takav grešnik kojem nisam spremna pomoći i kojem moj Sin ne bi dopustio milost ako s ljubavlju moli za milosrđe.“

Potom su se ukazale tri žene, naime: majka, njezina kćer i unuka. Majka i unuka su izgledale kao mrtvo, ali kćer živo. Majka je izgledala kao da gmiže iz mračnog jezera i iz prljavštine. Njezino srce je bilo otkinuto, njezine usne odsječene, njezina brada je drhtala, njezini sjajno bijeli i dugi zubi su zveketali. Njezin nos je bio proždrt, iščupane oči su visjela za dva živca prema dolje na obrazima. Čelo se

pokazalo utonulo i na njegovu mjesto se pojavila užasna mračna dubina. Na glavi je nedostajala lubanja i mozak je uskipio kao užareno olovo i isticao kao katran. Njezin vrat je bio zakrenut kao drvo na užarskom stroju koje se neutješno struže oštrim stružućim željezom. Otvorena prsa bila su puna dugih i kratkih crva od kojih se svaki valjao ovamo i onamo preko drugoga i njezine ruke su imale sličnost s drškama brusa. Šake su bile jednake dugim i toljagama punim čvorova i svi kralješci njezine kralježnice su bili labavi, jedan se podigao, dok se drugi spustio i nikad se nisu prestali micati. Velika i duga zmija se pokazala od donjeg dijela trbuha prema gornjem; imala je glavu i rep spojene jedno u drugo kao luk i neprestano je kao kotač obilazila iznutrice. Bedro i goljenice su se izgledali kao dva trnova štapa puna vrlo oštrih bodlji. Njezine su noge bile kao žabine noge. Ova mrtva majka se obratila svojoj živoj kćeri i reče: „Slušaj, ti gušteru, ti otrovana kćeri! Jao meni što sam ikad postala tvoja majka! Ja sam ta koja te stavila u gnijezdo oholosti u kojem ti je postalo toplo, u kojem si rasla sve dok nisi došla u svoju dob i ono ti se tako dobro sviđalo da si u njemu provela svoju dob. Zato ti kažem da kad god okreneš ovamo i onamo oči u oholom pogledu kao što sam te podučila, u moje oči bacaš vrijući otrov i nepodnošljivu žeravicu, kad god govoriš riječi oholosti koje si naučila od mene, onda gutam najgorkije piće; kad god bujica oholosti, koju uzrokuju oluje neumjerene radosti zbog hvale tvoje ljepote i želja za svjetovnom časti, napuni tvoje uši, što si naučila od mene, toliko često strašnim hujanjem goruće vrući pušući vjetar ispunja moje uši. Jao, dakle, meni siromašnoj i bijednoj! Siromašnoj zato jer nemam niti osjećam ništa dobro; bijednoj zato jer u izobilju imam sve zlo. Ali ti, moja kćeri, slična si kravljem repu koji kod svakog pokreta na izmetnim mjestima polijeva i šprica one koji su blizu. Slična si, kćeri, kravi jer nemaš božansku mudrost i ideš za djelima i pokretima svoga tijela. Kad god dakle slijediš moje navike, naime grijehe koje sam te naučila, uvijek se onda obnavlja moja muka i razgara to žešće. Zato, moja kćeri, pitam te zašto si ponosna na svoj rod? Je li za tebe čast što su moje izglodane iznutrice bile tvoj jastuk, što si izišla iz mojeg srama, što je nečistoća moje krvi bila tvoja odjeća kad si se rodila? Zato je sad moja utroba u kojoj si ležala sad izglodana od crvi.

No što jadikujem o tebi, moja kćeri, kad bih se trebala sažalijevati nad samom sobom? Jer tri su stvari koje me sad vrlo teško muče u srcu: prvo, što sam od Boga

stvorena za nebesku radost zloporabila svoju savjest i pripremila za paklenu bol. Drugo, što dok me Bog stvorio lijepu kao anđela, ja sam se sama nagrdila tako da sam sličnija đavlu nego Božjem anđelu. Treće, jer sam u od Boga mi prepušteno vrijeme napravila vrlo zlu zamjenu i izabrala onu kratku prolaznu požudu grijeha zbog čega sad osjećam beskrajnu patnju, naime muku pakla."

Potom je razgovarala sa zaručnicom. „Ti, ", reče, „koja me vidiš samo pomoću tjelesne usporedbe, umrla od straha kad bi me vidjela u mojem stvarnom obliku jer su svi moji udovi đavao. Zato je istinito pismo koje kaže da kao što su pravednici Božji udovi, tako su grešnici udovi đavla. Zato sad doznajem da su đavoli prikvačeni za moju dušu jer me volja moga srca unakazila na tako veliku ružnoću. Ali slušaj dalje. Čini ti se da su moje noge žablje noge. To ima svoj razlog u tome što sam čvrsto stajala u grijehu; zato sad đavoli čvrsto stoje u meni, grizu me i nikad nisu siti. Moje goljenice i bedro su kao žablji štapovi jer je moja volja bila usmjerena na tjelesnu požudu i radost. Ako pak je svaki kralježak mojih leđa labav i svaki se miče protiv drugoga, to je zato jer se radost moje duše ponekad vrlo mnogo uzdizala kroz svjetovnu utjehu, no ponekad se kroz preveliku žalost i gnjev izopačila zbog odvratne prirode svijeta. Kako se sad leđa miču prema pomicanju glave, tako sam trebala biti postojana i pokretna prema Božjoj volji koja je glava svega dobrog; no budući da to ipak nisam učinila, s pravom žalim što vidiš. A kad zmija vijuga iz donjeg prema gornjem, stoji kao luk i okreće se kao kotač, to je zato jer su moja požuda i moje uživanje bili neuredni i moja je volja htjela posjedovati sve i višestruko i nerazborito prosuti. Zato sad ova zmija optječe mojim iznutricama i grize me neutješan i nemilosrdan način. To što su moja prsa otvorena i izglodana od crvi, to pokazuje istinsku Božju pravednost jer sam trulež voljela više od Boga i prolazno je bilo ljubav moga srca. Kao što su iz malih slijedili dulji crvi, tako je moja duša bila za trulež koju sam voljela ispunjena đavolima. I moje ruke su izgledale kao dijelovi brusa; to dolazi stoga jer moja želja kao da je imala dvije ruke tako što je naime htjela imati dugu starost da bi dulje živjela u grijehu i željela je da Božji sud bude blaži nego što govori pismo; sama moja savjest mi je dobro rekla da je moje vrijeme kratko, da će Božji sud biti nepodnošljiv, dok me moja žudnja da griješim nadahnjivala da će moj život biti duh, a Božji sud podnošljiv; takvim nadahnućima moja je savjest bila izokrenuta i tako su volja i razum slijedili požudu i uživanje. Zato se sad i đavao u mojoj duši

pokreće bez moje volje i moja savjest prepoznaje i osjeća da je Božji sud pravedan. Moje pak su ruke kao duge toljage; to je zato jer mi Božje zapovijedi nisu bile prijatne zbog čega su mi moje ruke samo za požudu i bez ikakve koristi. Kad moj vrat ipak trči okolo kao drvo koje je okretano oštrim željezom, to se događa zato jer mi Božje riječi nisu bile slatke da bi ih bile primljene od ljubavi moga srca, već vrlo gorke budući da su kažnjavale požudu i radost moga srca i zato mi sad na grkljanu stoji oštar nož. Moje su usne odsječene zato jer su bile spremne za lakoumne i ohole riječi, ali lijene i spore da govore Božje riječi. Kad brada izgleda drhteće i zubi se međusobno udaraju, to se događa zato jer sam imala potpunu volju davati svom tijelu hranu da bih mogla izgledati lijepa, poželjna, zdrava i jaka svim uživanjima tijela; zato se moja brada klima bez utjehe. Moji zubi međusobno zvekeću jer su radili i jeli bez ikakvog straha za dušu. Nos je kao odsječen i, kao što se događa da se među ljudima čuva sramota onih koji su sagriješili na sličan način, tako je i meni za vječnost utisnuta opeklina sramote. Dalje ako oči vise iz obraza na dva živca, to je pravedno jer kao što su se oči radovale ljepoti obraza zbog oholosti željne slave, tako su sad istrgnute od mnogog plakanja i vise na sramotu na obraze. Pravedno je da je čelo utonulo i da je na njegovu mjestu strašna tama jer je moje čelo zavio veo oholosti jer sam zbog ljepote htjela biti viđena i slavljena, zato je sad moje čelo mračno i ružno. Također je pravedno da mozak usključava i ističe kao olovo i katran jer je olovo pokretno i savitljivo prema volji onoga tko ga koristi, tako se i moja savjest koja je ležala u mozgu savijala volji moga srca, iako sam vrlo dobro prepoznala što je trebalo činiti. Ali ni patnja Sina Božjeg nikako se nije zakvačila za moje srce, već je isticala, iako sam je poznavala, ali se na nju kao na ravnodušnu stvar nisam obazirala i tako malo sam se brinula kao za katran i za krv koja je isticala iz udova Sina Božjeg; ali kao katran sam bježala od riječi Božje ljubavi da se ne bi odvratila od uživanja tijela, niti sam se htjela uznemiravati. No zbog ljudi sam ponekad slušala Božje riječi; ali one opet izašle istom lakoćom kao što su i ušle i zato sad mozak ističe kao gorući katran kad užaren usklјuča. Moje uši su začepljene tvrdim kamenjem jer su riječi oholosti ulazile s radošću i ljupko silazile u srce iz kojeg je Božja ljubav bila izbačena. I budući da sam zbog svijeta i oholosti činila sve što sam htjela, moje su uši sad zatvorene za riječi vječne radosti. Sad možeš pitati: nisam li učinila i poneka zaslužna djela? Odgovaram ti: činila sam to kao mjenjač koji slama

novac i vraća ga natrag gospodaru. Dakle postila sam, davala milostinje i činila druga djela; ali to sam činila iz straha od pakla i da i da izmaknem nesrećama tijela. No budući da Božja ljubav kao da je bila odsječena od mojih djela, ta mi djela nisu mogla postići nebo; no ona nisu nenagrađena. Dalje možeš pitati kakva sam prema svojoj volji unutra kad je moja ružnoća izvana tako ružna? Odgovaram: moja volja je kao ona ubojice i ubojice majki koji rado bi rado ubio svoju majku jer tako svojem Bogu i stvoritelju želim najpakosnije zlo, iako je prema meni bio vrlo dobar i sladak.“

Potom se mrtva unuka upravo spomenute mrtve bake obratila svojoj još živućoj majci i reče: „Čuj, ti škorpione od majke. Jao meni, prevarila si me; tvoje lice je prema meni bilo veselo, ali smrtno si ubola u moje srce. Svojim si mi ustima dala tri savjeta, trostruko sam učila iz tvojim djela i u svojem produžetku si mi pokazala tri puta. Prvo si mi savjetovala ljubiti tjelesno da bih postigla tjelesnu radost, zatim vremenito rasipno izdavati zbog časti svijeta, treće, imati mir zbog požude tijela. Te su mi tri stvari bile vrlo štetne; jer budući da sam tjelesno voljela, mrzila sam duhovno i zaradila sam si sramotu; budući da sam vremenito prosula rasipno, u životu sam orobljena od darova Božjih milosti i nakon smrti sam se morala sramotiti; budući da sam u životu u miru tijela našla svoju radost, u času smrti se moje duše dokopalo neutješan nemir. Iz tvojih djela sam naučila tri stvari, naime: činiti poneka dobra djela, ali se pustiti od grijeha koji mi je godio; kao i čovjek koji u med miješa otrov i odnosi to sucu, ali sudac to sa srdžbom izlijeva nad njim i upravo to osjećam s mnogo straha i zgražanja. Drugo, naučila sam čudesan način da se odijevam, naime lanenim šalom pokriti oči, na nogama nositi sandale, na rukama rukavice, ali cijeli vrat izvana gol. Laneni šal koji umata oči znači ljepotu moga tijela koja je dakle prezirala moje duhovne oči tako da se uopće nisam obazirala na ljepotu moje duše. Sandale koje noge štite dolje, ali ne gore, znače svetu vjeru Crkve koje sam se vjerno držala; no nisu je slijedila plodna djela. Kao što sandale ubrzavaju kretanje nogu, tako i vjera pomaže savjest duše, no moja duša je bila kao gola jer vjeru nisu slijedila dobra djela. Rukavice na rukama znače ispraznu nadu koju sam imala jer sam svoja djela, koja su predstavljena rukama, pružala u široko, bogato Božje milosrđe i kad sam udarila u Božju pravednost, nisam je osjećala niti se obazirala na nju i zbog toga sam bila vrlo drska u griješenju. Ali kad je smrt došla blizu, veo je s mojih očiju pao na zemlju, to jest, na moje tijelo i vidjela sam i prepoznala dušu koja je bila gola jer mojih

dobrih djela je bilo malo, mojih grijeha vrlo mnogo i od sramote nisam mogla stajati u palači nebeskog kralja jer sam bila sramotno odjevena; zato su me đavoli odvukli u oštru kaznu gdje sam sa stidom ismijavana. Kao treće sam, majko, od tebe naučila roba odijevati odjećom gospodara, posjesti da na stolac gospodara i častiti ga kao gospodara i ono što od roba preostane, najprezirnije, pružiti gospodaru. No taj je gospodar Božja ljubav; rob ipak volja da se griješi. U mom srcu dakle, gdje je trebala vladati Božja ljubav, rob je primio svoje sjedište, to jest požuda i radovanje grijehu kojim sam se odijevala onda kad sam sve stvoreno i vremenito primjenjivala za svoju požudu. Ostatke, prezirni otpad, dala sam Bogu ne iz ljubavi, već iz straha i moje se srce radovalo uspjehu radosti moje požude jer su Božja ljubav i dobri gospodar bili isključeni iz mene, zli rob je bio zaključan u meni. Gledaj, majko, te sam tri stvari naučila iz tvojih djela. Isto si mi tako u svojem ponašanju pokazala tri puta. Prvi je bio svjetleći i kad mu prišla, bila sam oslijepljena njegovim sjajem; drugi je bio kratak, ali sklizak kao led i kad sam na njemu učinila korak naprijed, kliznula sam korak natrag; treći put je bio vrlo dug i kad sam na njemu napredovala, za mnom je došla silna oluja i odvela me u duboku jamu iza jednog brijega. Pod prvim putom treba razumjeti napredovanje moje oholosti; on je bio vrlo sjajan; jer častohleplje koje izlazi iz oholosti je u mojim očima svjetlilo tako da nisam mislila na njegov kraj i zato sam bila slijepa. Pod drugim putom se razumije neposlušnost jer vrijeme neposlušnosti u ovom životu ne traje dugo jer je čovjek nakon smrti natjeran na poslušnost. No meni je vrijeme bilo dugo; jer kad sam napravila jedan korak naprijed, naime u poniznosti i ispovijedi, kliznula sam jedan korak natrag; imala sam želju za oprostom počinjenih grijeha, ali nakon obavljene ispovijedi nisam se htjela kloniti grijeha i zato u otiscima stopala poslušnosti nisam čvrsto stajala, već sam pala natrag u grijeh kao netko tko isklizne na ledu; jer volja je bila hladna i nije htjela pustiti ono što me radovalo. Kad sam nakon toga učinila jedan korak naprijed tako što sam ispovjedila svoje grijehe, kliznula sam jedan natrag jer sam grijehe i uživanja koje sam ispovjedila htjela ponoviti. Treći put je bio što sam se nadala nemogućem, naime: moći griješiti bez da imam dugu kaznu; moći dugo živjeti bez da će smrtni čas brzo požuriti. I kad sam prišla tom putu, za mnom je došla silna oluja, naime smrt, koja mi je iz godine u godinu dolazila bliže i mojim nogama donijela kaznu slabosti tako da sam kod približavajuće slabosti samo malo više mogla davati pažnju tjelesnoj dobrobiti, a još

manje spasu duše. Zato sam pala u duboku jamu kad je moje srce, koje je bilo visoko u oholosti i tvrdo u grijehu, puknulo i moja duša upala duboko u jamu kazne za moje grijehe. I zato mi je taj put bio vrlo dug jer nakon što je život tijela bio došao do kraja, odmah je počela duga muka. Jao meni zato, moja majko, jer sve što sam s radošću naučila od tebe sad plaćam plakanjem!“ Dalje je ova kćer razgovarala sa zaručnicom koja je ovo vidjela i reče: „Čuj, ti, koja me vidiš. Čini ti se kao da su moja glava i lice prema unutra i izvana sijevajući udarac groma i kao da su vrat i prsa pokriveni oštrom prešom punom dugih bodlji. Vidiš kako su moje ruke i noge kao duge zmije i kako je moj trbuh udaran tvrdim čekićem, kako su moje bedro i goljenice kao voda što istječe iz oluka i u istjecanju se zamrzne. Samo unutrašnja kazna mi je još gorkija od svega ovoga. Kao osoba kojoj su svi zračni otvori duha života začepljeni, čije se žile, sve ispunjene vjetrom, prisilno guraju prema srcu i čije se srce od sile i snage vjetra počinje slamati, tako sam, zbog prigode vjetra oholosti koja mi se tako jako sviđala, u svojoj unutrašnjosti u najdubljoj bijedi. Ipak sam na putu milosrđa jer sam se u svojoj teškoj bolesti ispovjedila tako dobro kako sam mogla, ipak iz straha. Kad se bližila smrt, pred razum mi je stupilo razmišljanje o patnji moga Boga i poimence kako je ta bila daleko teža i gorkija od moje koju sam zaslužila zbog svojih grijeha. Kroz to sam razmišljanje postigla suze i uzdisala sam što je Božja ljubav prema meni tako velika, a moja prema njemu tako mala. Onda sam pogledala očima svoje savjesti i rekla: 'O, Gospodine, vjerujem u Tebe, moj Bože, smiluj mi se, Ti, Sine Djevice zbog Tvoje gorke muke jer kad bih imala vremena, od sad bih rado htjela popraviti svoj život!' U istom trenutku u mojem je srcu upaljena iskrica ljubavi tako da mi je Kristova patnja izgledala gorkijom od moje smrti i tako mi se slomilo srce. Moja duša je stigla u ruke đavola da bi bila predstavljena Bogu na sudu. No u ruke đavola sam došla zato jer nije dolikovalo da se ljepota anđela približi duši takve ružnoće. Ali kad su pred Božjim sudom đavoli vikali da moja duša mora biti prokleta u pakao, sudac reče: 'Vidio sam iskricu ljubavi u njezinu srcu; ova se ne smije ugasiti, već mora ostati pred mojim licem i zato osuđujem ovu dušu na čišćenje sve dok, dostojno očišćena, ne zasluži postići oprost.' Dalje možeš pitati hoću li imati udjela u svemu dobrom što se za mene dogodi? Odgovaram ti pomoću usporedbe. Kao kad bi vidjela kako vise dvije šalice vage i u jednoj je olovo koje na prirodan način gura dolje, a u drugoj nešto lako što podiže; što je lako obložena šalica opterećena većim

ili mnogijim, to će se brže podići druga vaga koja je teža; tako je i sa mnom. Jer što sam dublje bila u grijehu, to sam teže povučena nadolje u muku. Sve dakle, što se za mene događa na Božju čast, diže me uvis iz muke i poimence molitva i dobro koje se događa po pravednim ljudima i Božjim prijateljima i milostinje koje su pružena iz dobro zarađenih dobara kao i djela ljubavi. To je ono što mi dnevno dopušta doći bliže Bogu."

Potom je Majka Božja razgovarala sa zaručnicom i reče: „Čudiš se kako ja, Kraljica Neba, i ti u svijetu i ona duša u čistilištu i ona u paklu tako međusobno razgovaramo; to ću ti dobro reći. Ja se nikad slobodno ne udaljavam iz neba jer nikad ne mogu biti odvojena od gledanja Boga; ni duša koja je u paklu ne može biti odvojena od muke i ništa manje duša iz čistilišta prije nego što je očišćena, a ni ti prije odvajanja tjelesnog života nećeš doći do nas. Ali tvoja duša je s tvojim razumijevanjem po snazi Božjeg Duha podignuta uvis da bi čula Božje riječi u nebu i dopušteno je znati neke muke u paklu i čistilištu, zlima na upozorenje i dobrima na utjehu i napredovanje. Ipak trebaš znati da su tvoje tijelo i tvoja duša vezani na zemlji, ali Duh Sveti, koji je na nebu, daje razumijevanje da se prepozna njegova volja."

Objašnjenje

Ovdje je govor o tri žene od kojih je treća otišla u samostan i preostalo vrijeme svoga života provela u velikom savršenstvu.

4.4.4.53 Pedeset i treće poglavlje

Krist prekorava prelate koji su ponosni na svoje duhovno predstojništvo i govori: „Prema svojim podređenima trebaju biti ponizni, u životu i ponašanju kreposni, a u pravednosti i jednakosti njima na korist; trebaju se ravnati da se ne uzdignu iznad samih sebe, već da upoznaju svoje vlastite prestupe i žele se sažaliti nad prestupima svojim podređenih prema uzoru na Krista koji je prije također htio djelovati i trpjeti nego podučavati, radije služiti nego biti služen. Svoje podređene

također trebaju marljivo kažnjavati tako da ne budu prokleti prema primjeru svećenika Elija.“

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Velika je stvar, da, veliko čudo da gdje se kralj slave ponizuje, čovjek koji je obvezan položiti račun se želi napuhavati ohološću. Kad je netko drugima nadređeni, on ne smije ostati ponosan jer je duhovni predsjedatelj, već treba biti u strahu jer su svi od jednake prirode i sva vlast dolazi od Boga i ako je onaj tko postane predsjedatelj dobar, tako je od Boga za njegov i spas drugih, no ako je zao, to je s Božjim dopuštenjem podređenima za kaznu i za vlastiti stroži sud. Također nije čudo, već primjereno i ispravno da čovjek koji je odbio podrediti se svojem stvoritelju iskusi vlast jednog nižeg i sebi jednakog. Ako je pak netko bilo prisiljen ili želi biti predsjedatelj, prema podređenima se treba pokazati tako da bude omiljen i svojem ponašanju i životu i pravednošću i jednakošću njima na korist. Zbog jednakosti prirode svatko tko je predsjedatelj treba se poniziti i uzeti sam sebi mjeru tkao da se ne uzdigne iznad samog sebe i treba na samome sebi učiti da ima milost prema drugima. Također se treba bojati da ne bude mjeren istom mjerom kojom mjeri.

Tako sam i ja, Bog i čovjek, ponizio sam sebe i iako svojim znanjem spoznao prestupe ljudi, ipak sam ih podnošenjem muke i križa upoznao iz iskustva. I zato, da se dam drugima za primjer, prije sam počeo djelovati nego podučavati i htio sam služiti, ali ne biti služen. Tako je i moja majka, iako je bila gospodarica apostola, ipak je prije svega voljela poniznost i kao da je bila jedna s najmanjim, no zato je uzdignuta do najviše sreće. Zato duhovni predsjedatelj treba i svojim vlastitim slabostima upoznati prestupe svojih podređenih i biti pažljiv da riječima ili primjerom ili zloporabom svoje vlasti drugima ne da razlog i priliku za griješenje jer ništa ne izaziva Boga na gnjev i ljude na grijeh kao razuzdanost prelata. Da je Eli, svećenik, ostao u snazi svoga svećenstva kao Mojsije i Finej i volio svoje sinove na duhovan način, cijeli njegov rod bi bio očuvan. No budući da se sinovima htio svidjeti tjelesno, ostavio im je svoju uspomenu u nevolji i svoje potomstvo u sramoti.“

4.4.4.54 Pedeset i četvrto poglavlje

Krist kaže kako je ovaj svijet prije njegova dolaska bio pustinja u kojoj se nalazio mutni zdenac, to jest ljubav prema svijetu do kojih su kao slijepi pogani i Židovi bili vođeni preko sedam putova grijeha. No on sam je nakon primana čovještva prosvijetlio svijet tako što je pokazao putove neba. Nakon što su ovi odsad opustjeli, sad šalje u svijet ove svoje riječi sadašnje knjige. Tko ih primi i stane s prestane s djelima, bit će spašen.

Marija reče Sinu: „Blagoslovljen Ti, moj Sine, Ti si početak bez početka vremena i moć bez koje nitko nije moćan. Molim Te, moj Sine, okončaj s moći što si s mudrošću započeo.“ Sin odgovori: „Ti si kao slatko piće žednome i kao izvor koji natapa sušu jer kroz Tebe svima teku milosti; zato ću učiniti za što me moliš.“ Opet reče Sin: „Ovaj svijet je prije mojeg utjelovljenja bio kao pustinja u kojoj se nalazio mutan nečisti zdenac nakon čije su upotrebe svi koji su iz njega bili još mnogo žedniji, a upaljene oči su od toga postajale još bolesnije. Kraj tog zdenca su stajala dva muškarca od koji je jedan vikao i govorio: 'Pijte utješeni! Jer dolazi liječnik koji odnosi sve bolesti.' No drugi je govorio: 'Pijte puni radosti; isprazno je željeti nesigurno.' Do tog je zdenca vodilo sedam putova i svi su htjeli do zdenca. Ovaj je svijet s pravom uspoređen s pustinjom u kojoj su divlje životinje, neplodno drveće i prljava voda jer je čovjek kao životinja žudio proliti krv svojeg bližnjeg, bio je neplodan u djelima pravednosti i nečist kroz neumjerenost i požudu. U ovoj pustinji ljudi tražili mutni zdenac, naime: ljubav svijeta i njegovu čast koja se podiže u oholost, ali u brizi tijela uzrokuje nemir u srcu. Staza do njega kao da vodi na putove sedam smrtnih grijeha. Obojica muškaraca koji su stajali na zdencu predstavljaju učitelje pogana i Židova. Učitelji Židova bili su ponosni na zakon koji su imali, ali ga se nisu držali i budući da su bili vrlo požudni, izazivali su narod riječju i primjerom da traže vremenito tako što su govorili: 'Živite bez briga jer Mesija će doći i opet sve obnoviti.' No učitelji pogana su govorili: 'Koristite stvorenja koja vidite; jer svijet je stvoren da bismo se radovali.'

Kad je čovjek sad dakle stajao slijep tako da nije vodio računa o Bogu niti je mislio na budućnost, došao sam ja, s Ocem i Duhom Svetim jedan Bog, na svijet, uzeo sam čovještvo, javno propovijedao i rekao: 'Što je Bog obećao i Mojsije napisao, ispunilo

se. Zato ljubite nebesko; jer vremenito propada, a ja vam želim dati vječno.' Pokazao sam i onaj sedmerostruki put na kojem se čovjek može odvratiti od svoje ispraznosti; jer pokazao sam siromaštvo i poslušnost i učio postu i molitvi, s vremena na vrijeme sam se skrivao od ljudi, ostajalo sam i molitvi i uzeo sramotu na sebe, izabrao sam napor i boli, podnio sam muke i prijezirnu smrt. Ovaj sam put sam pokazao svojim primjerom i moji prijatelji putovali njime. No sad je taj put opustošen. Čuvari spavaju, a putnici uživaju u ispraznim i novim stvarima. Zato ću se podići i neću šutjeti. Oduzet ću glas radosti i dati svoj vinograd drugima koji će u svoje vrijeme donijeti plod. Prema općoj poslovici se među neprijateljima nalaze i prijatelji. Zato ću svojim prijateljima poslati riječi slađe od datulja, ljubaznije od meda, dragocjenije od zlata. Tko ih primi i sačuva, primit će blago koje na sretniji način vječno ne smanjuje se, već se u vječnom životu umnaža.“

4.4.4.55 Pedeset i peto poglavlje

Majka Božja kaže kako s pravom može biti nazvan zlatnim onaj sat kad je začeta od svojih roditelja koji su bili djelatni više iz poslušnosti nego vlastitom voljom i pri čemu je Božja ljubav bila djelotvornija od požude tijela. Sam Bog je htio da način njezina začeća ne bude odmah poznat svima sve dok istina ne bude jasna u unaprijed određeno vrijeme.

Majka Božja reče: „Kad su moj otac i moja majka bračno sastali, to su učinili više iz poslušnosti nego zbog volje i Božja ljubav je ovdje bila djelatnija od požude tijela. Jer sat u kojem sam bila začeta može s pravom biti nazvan zlatnim i dragocjenim jer dok se drugi bračni drugovi sastaju iz požude tijela, moji roditelji su se sastali iz poslušnosti i na Božju zapovijed. Zato je moje začeće zlatni sat jer to je bio početak spasenja svih i mrak kao da je pohitao u svjetlo. Bog je u svojem djelu htio učiniti nešto posebno skriveno od svijeta kao što je učinio suhoj grani koja je procvjetala. Ali znaj da moje začeće nije bilo svima poznato jer Bog je htio da kao što je pisanom zakonu prethodio prirodan i slobodan odabir dobra i zla i tek nakon toga je morao slijediti pisani zakon koji je trebao ograničiti sve neuređene nagone, tako se Bogu svidjelo da i njegovi prijatelji imaju pobožnu sumnju u moje začeće, ali svaki

treba pokazati svoju revnost sve dok istina ne postane jasna u unaprijed određeno vrijeme.“

4.4.4.56 Pedeset i šesto poglavlje

Marija pripovijeda kako je njezin porod nastao kroz obična vrata i kako je početak istinske radosti jer je onda iznikao izdanak iz kojeg je proizašao cvijet koji su željeli svi narodi pri čijem su rođenju đavoli škrgutali, pravedni su bili radosni i anđeli obradovni. Žali se na žene koje ne razmišljaju pobožno o tome.

Marija reče: „Kad me moja majka rodila, izašla sam kroz opća vrata jer nitko nije trebao biti rođen na drukčiji način, jedino osim mog Sina koji je, budući da je stvoritelj prirode i svih stvari, htio biti rođen na čudesan i neizreciv način. No kad sam rođena, to đavolima nije ostalo skriveno, već su kroz usporedbu rečeno mislili otprilike ovako: 'Gledajte, rodila se djevica, što da učinimo? Jer izgleda da će se u budućnosti na njoj dogoditi nešto čudesno. Izložimo li za nju sve mreže naše zlobe, rastrgat će ih kao lan, istražujemo li svu njezinu unutrašnjost, štiti je jaka zaštita, na njoj se također ne nalazi nijedna mrlja kad bi se na njoj mogao primijetiti i grijeh veličine igline oštrice. Treba se bojati da će nam njezina čistoća biti mukom, da će njezina milost uništiti našu snagu, njezina postojanost nas baciti pod njezine noge.' No Božji prijatelji koji su bili u dugom iščekivanju su po Božjem nadahnuću rekli: 'Zašto tugujemo dalje? Ipak bismo se trebali radovati što je rođeno svjetlo kojim će naša tama biti obasjana, naša želja okončana.' Božji pak su se anđeli radovali iako je njihova radost bila u neprestanom gledanju Boga i rekoše: 'Na zemlji se rodilo nešto veličanstveno i od posebne Božje ljubavi čime je na nebu i Zemlji obnovljen pravi mir i naši gubici zamijenjeni.' Zaista, kćeri, kažem ti da je moje rođenje bilo početak istinske radosti jer je onda iznikao izdanak iz kojeg je niknuo onaj cvijet koji su željeli kraljevi i proroci. Kad sam postigla dob u kojem sam mogla razumjeti nešto o svojem stvoritelju, bila sam zahvaćena neizrecivom ljubavlju prema Njemu i željela sam ga svim svojim srcem. Također sam čudesnom milošću bila očuvana da ni u zreloj dobi nisam željela grijeh jer Božja ljubav, briga mojih roditelja, častan odgoj, odnos prema pobožnom i žarka revnost poznavati Boga bili istrajno sa mnom. No sad se žalim što žene koje su rođene u strahu same rađaju u nečistoći i raduju joj se, ne obaziru se

na moje tako čisto rođenje, već su pakosnije od životinja jer žive bez razuma. Žive potpuno prema tijelu; ali njihova požuda će proći, duh čistoće će pred njima uzmicati, vječna radost će pred njima bježati i duh nečistoće kojeg su slijedile će ih opiti.“

4.4.4.57 Pedeset i sedmo poglavlje

Djevica Marija jednog dana čišćenja razgovara sa zaručnicom i kaže kako nije trebala ona nije trebala čišćenje jer je bila bez mrlje i čista. No da bi se ispunila proročanstva, htjela je živjeti u i prema zakonu, također ne dati da se vidi da na sebi ima nešto posebno, već hodati mnogo poniznije. Također kaže da je mač koji je Šimun prorekao prodro njezinu dušu sa šest boli.

Majka je razgovarala sa Sinovom zaručnicom i reče: „Moja kćeri, moraš znati da nisam trebala čišćenje kao druge žene jer me moj Sin koji je od mene rođen sam očistio. Tako nisam primila ni najmanju mrlju jer sam rodila najčišćeg Sina bez ikakve nečistoće. No da bi se ispunio zakon i proroci, htjela sam živjeti prema zakonu. Također nisam živjela na način svjetovno raspoloženih roditelja, već sam se ponizno odnosila s poniznima niti na sebi nisam htjela nositi ništa posebno, već sam voljela sve što je ponizno. Jednog dana kao danas moja se bol umnožila; iako sam prema božanskom nadahnuću znala da će moj Sin trpjeti, ipak je nakon Šimunovih riječi, da će moju probosti mač i da će moj Sin biti postavljen kao znak kojem će se proturječiti, moje srce još oštrije probila ona bol koja mojem srcu nikad nije izostajala sve do moga uznesenja u nebo tijelom i dušom, iako je utjehom Božjeg Duha bila ublažena. Želim da također znaš da je od toga dana moja bol bila šesterostruka. Prvo, bila je u mojim mislima koliko sam često gledala svoga Sina, koliko sam ga često uvijala u pelene, koliko često sam promatrala njegove ruke i njegove noge, toliko često je moj duh progutala nova bol jer sam razmišljala kako će biti raspet. Drugo, bol je bila u mojem sluhu; jer koliko sam često čula sramotne govore protiv moga Sina i laži kao i postavljene mu podmuklosti, toliko često se moj duh razdražila bol tako da se jedva mogao vladati; no ipak je moja bol Božjom snagom zadržala mjeru i pristojnost tako da na meni nije vidjela niti nestrpljivost niti nepostojanost. Treće, moje je lice osjećalo bol; jer kad sam vidjela vezanog i bičevanog i kako visi na križu, pala sam kao beživotna ničice; kad sam međutim opet dobila svog Sina, stajala sam puna boli, ali

trpeći tako strpljivo da niti neprijatelji niti drugi na meni nisu našli ništa drugo osim postojanosti. Četvrto, bol je bila u mojim osjetilima; jer sam s drugima svog Sina skinula s križa, zamotala ga i položila u grob i moja bol je onda tako narasla da su moje ruke i noge jedva imale snage izdržati. Ah, kako bih se onda rado bila dala pokopati sa svojim Sinom! Peto, imala sam bolnu, žestoku želju doći svojem Sinu nakon što je uzašao na nebo jer je dugo odgađanje koje sam nakon njegova uzašašća izdržala umnažalo moju bol. Šesto, trpjela sam bol zbog nevolja apostola i Božjih prijatelja čije su boli bile i moje tako da sam stalno visjela u strahu i žalosti; u strahu da bi pod kušnjama i nevoljama mogli podleći, u žalosti jer su riječi moga Sina svugdje nalazile proturječje. I kako je Božja milost ostala kod mene i moja se volja usmjeravala prema Božjoj volji, tako je mojoj stalnoj boli bila primiješana utjeha sve dok nisam tijelom i dušom bila uznesena svome Sinu na nebo. Zato, moja kćeri, ne dopusti da ova bol ode iz tvoje duše jer kad ne bi bilo žalosti, samo bi vrlo malobrojni došli u nebo.“

4.4.4.58 Pedeset i osmo poglavlje

Majka Božja kazuje zaručnici kako joj među preostalim bolima nije bila manja ona kad je od straha sa svojim Sinom pobjegla u Egipat i čula da je Sin progonjen od Heroda i da su nevina djeca ubijena. Vrlo lijepo opisuje što je Sin radio od svoga djetinjstva sve do vremena svojeg propovijedanja i muke.

Marija je razgovarala sa zaručnicom i reče: „Pripovijedala sam ti o svojim bolima. Ona bol koju sam imala kad sam uzela svog Sina i pobjegla u Egipat dok sam čula da su nevina djeca ubijena i da Herod progoni moga Sina nije bila najmanja. Iako sam znala što je pisano o mojem Sinu, moje je srce ipak zbog velike ljubavi koju sam imala prema njemu bilo ispunjeno bolju i tugom. No sad možeš pitati što je moj Sin radio cijelo vrijeme svoga života prije svoje muke? Odgovaram da je bio poslušan svojim roditeljima kao što Evanđelje kaže i ponašao se kao druga djeca sve dok nije dosegao zrelu dob. Ni u njegovoj mladosti nije nedostajalo čudesa. Kako li su stvorenja služila njemu, svojem stvoritelju! Idoli su zanjemili kod njegova dolaska u Egipat i srušili se. Mudri su prorekli da je moj Sin znak velikih budućih stvari! Anđeli su mu služili na vidljiv način. Na njegovoj se kosi nije mogla primijetiti ni najmanja

nečistoća ili nered. Nije nužno da sve to znaš budući ga u Evanđelju postoje znakovi njegova božanstva i čovještva koji mogu izgraditi tebe i druge. Kad onda bio došao u odraslu dob, postojano je bio u molitvi i s išao je s nama na utvrđene svečanosti u Jeruzalem i druga mjesta. Njegovo lice i njegov govor bili su tako čudesni i prijatni da su mnogi ožalošćeni govorili: 'Hajdemo do Marijina sina; on nas može utješiti.' Kad je porastao u starosti i mudrosti koje je od početka bio pun, radio je rukama što je bilo čestito, govorio nam je naročite riječi utjehe i riječi božanstva tako da smo neprestano bili ispunjeni neizrecivom radošću i kad smo bili u strahu, u siromaštvu i teškoćama, nikako nije pravio zlata ili srebra, već nas je opominjao na strpljivost. Bili smo na čudesan način sačuvani od zavidnika; što nam je bilo potrebno, dolazilo nam je ponekad kroz sažaljenje pobožnih srdaca, ponekad od našeg rada tako da smo potrebno imali samo za uzdržavanje, ne u izobilju jer nismo tražili ništa više nego da služimo Bogu. Kod kuće je na intiman način s prijateljima koji su tamo došli razgovarao o Zakonu, njegovu značenju i znakovima. Često je i javno raspravljao s mudrim muškarcima tako da su se čudili i govorili: 'Gledajte, Josipov sin uči pismoznance, veliki duh govori u njemu.' Kad me jednom dok sam razmišljala o njegovoj muci vidio ispunjenu najdubljom žalošću, rekao mi je: 'Ne vjeruješ li, Majko, da sam ja u Ocu i Otac u meni? Je si li zamrljana mojim ulaskom ili jesi li imala boli prilikom mog izlaska? Zašto te obuzima tuga? Jer volja mog Oca je da podnesem smrt, da, moja volja je s Ocem. Ono pak što imam od Oca, to ne može patiti, već će patiti tijelo koje sam preuzeo od Tebe da bi tijelo drugih bilo otkupljeno, a duhovi spašeni.' Također je bio tako poslušan da je kad mu je Josip rekao: 'Učini ovo ili ono!' on to odmah učinio; jer skrivao je moć svoga božanstva tako da smo je mogli prepoznati samo Josip i ja koji smo vrlo često vidjeli kako ga obasjava čudesno svjetlo i kako iznad njega pjevaju anđeoski glasovi. Vidjeli smo također kako su nečisti duhovi koje prema našem zakonu odobreni istjerivatelji nisu mogli istjerati odlazili kad su vidjeli prisutnost moga Sina. Gledaj, kćeri, to uvijek treba biti u tvojem pamćenju; također vrlo iskreno zahvali Bogu što je po tebi drugima htio otkriti svoje djetinjstvo.“

4.4.4.59 Pedeset i devet poglavlje

Djevica pripovijeda zaručnici što je osjećala odmah nakon što je njezin Sin začet i kako su se osjećale ona i Elizabeta kod njihova međusobnog zagrljaja; o njihovom svetom odnosu međusobno i kako ju je anđeo tješio jer se bojala i podučio Josipa kad je bio začuđen. Javlja i o vrlo svetom načinu za živjeti koji su ona sama i Josip držali i o mnogim vrijednim Josipovim vrlinama.

Majka Božja reče: „Kad mi je anđeo bio navijestio da se od mene treba roditi Sin Božji, čim sam pristala, osjetila sam nešto neobično i čudesno na sebi; tome sam se vrlo čudila i odmah sam otišla svojoj rođakinji Elizabeti koja je bila trudna da je tješim i s njom razgovaram o tome što mi je anđeo navijestio. Nakon što me susrela kod jednog zdenca i nakon što smo se prijateljski međusobno zagrlile i poljubile, na čudesan i vidljiv način je poskočilo dijete u njezinoj utrobi u kličućem pokretu i radovalo se. I ja sam na sličan način neobičnom radošću pomaknuta u srcu tako da je moj jezik govorio riječi o Bogu koji nisam ja izmislila i moja duša se tamo od radosti jedva mogla pribrati. Dok se Elizabeta čudila žaru duha koji je u meni govorio, a ja se na ne različit način čudila Božjoj milosti na njoj, obje smo slavile Boga i ostale nekoliko dana jedna kod druge. No onda je moj duh počela udarati misao na koji način i s kojom pobožnosti se moram ponašati nakon takve milosti koja mi se dogodila i što odgovoriti kad budem upitana kako sam začela i tko je otac sina kojeg trebam roditi da ne bi možda Josip na protivnikov poticaj izvlačio čudnu sumnju protiv mene. I gledaj, dok sam tako mislila, pristupi anđeo sličan onome kojeg sam prije vidjela pred mene i reče: 'Naš Bog, koji je vječan, s Tobom je i u Tebi. Zato ne boj se, dat će Ti govoriti; on sam će upravljati Tvoje korake i Tvoju stvar, on će na Tebi moćno i mudro dovršiti svoje djelo.' Josip pak, kojem sam bila povjerena, čudio se kad je primijetio da sam trudna i budući da se nije držao dostojnim stanovati kod mene i bio je bojažljiv i nije znao što da čini, reče mu anđeo u snu: 'Ne idi od žene koja ti je povjerena jer je posve istinito što si od nje čuo, začela je po Božjem Duhu i rodit će Sina, spasitelja svijeta; vjerno joj služi i budi njezin čuvar i svjedok njezine kreposnosti.' Od toga dana nadalje Josip mi je služio kao svojoj gospodarici i ja sam se također ponižavala njegovim najnižim poslovima. Potom sam stalno bila u molitvi i željela sam biti rijetko viđena i vidjeti, također sam rijetko izlazila i to samo na glavne svetkovine i marljivo sam bila usrdna u bdijenju i čitanju onoga što su čitali naši

svećenici. Imala sam određena vremena za ručne radove i bila sam umjerena u postu kako je moja priroda u Božjoj službi mogla podnijeti. Što nam je ipak nakon nužne potrebne hrane preostalo, dali smo siromašnima i bili smo onime što smo imali zadovoljni. Josip mi je međutim služio tako da nikad nitko iz njegovih usta nije mogao čuti nepristojnu riječ, ni mrzovoljnu ili srditu; jer bio je vrlo strpljiv u siromaštvu, zabrinut u poslu gdje je bilo nužno, vrlo blag prema grditeljima, poslušan u mojoj poslušnosti, moj vrlo vrijedan branitelj protiv onih koji su htjeli umanjiti moje djevičanstvo; vrlo vjeran svjedok Božjih čudesa. Bio je također tako odumro svijetu i tijelu da nije želio ništa drugo osim nebesko. Tako je vjerovao Božjim obećanjima da je stalno govorio: 'Ah, kad bih barem živio i vidio kako se ispunjava Božja volja!' Rijetko je išao u društva i savjetovanja ljudi jer je cijela njegova želja bila upravljena da bude poslušan Božjoj volji, zato je sad njegova slava velika.“

4.4.4.60 Šezdeseto poglavlje

Marija je rekla zaručnici da Jeronim nije sumnjao u uznesenje njezina tijela na nebo. No budući da Bog nije javno obznanio istinu, radije je htio pobožno sumnjati; zato je u svojim pismima pisao da ne zna. Ovdje Djevica dodaje ponešto na Jeronimovu hvalu.

Majka reče zaručnici: „Što ti je to ovaj kritički magistar rekao da se poslanica mojeg Jeronima u kojem isti govori o mojem uznesenju na nebo ne bi trebala čitati u crkvi jer mu se čini da se iz nje vidi da je Jeronim sumnjao u moje uznesenje time što je rekao da ne zna jesam li ili nisam tijelom uznesena na nebo niti tko me pokopao? Na to ja, Majka Božja, odgovaram magistru da Jeronim nije sumnjao u moje uznesenje, već budući da Bog nije javno otkrio tu istinu, Jeronim je radije pobožno sumnjao umjesto da tvrdi nešto neobjavljeno od Boga. No sjeti se, kćeri, što sam ti prije rekla da je Jeronim bio prijatelj udovica, sljedbenik savršenih redovnika i branitelj istine, on ti je zavrijedio molitvu kojom si me pozdravila. Tome sad pridodajem da je Jeronim bio poslušna truba kroz koju je govorio Duh Sveti i jedna od vatri koje je na Pedesetnicu zapalo plamen koji je došao nad apostole i mene. Zato su sretni oni koju slušaju ovu trubu i slijede je.“

4.4.4.61 Šezdeset i prvo poglavlje

Majka Božja govori zaručnici kako je nakon uzašašća njezina Sina još dugo živjela u svijetu i s velikom patnjom posjećivala mjesta gdje je patio i pokazao svoja čudesa. Bog je to dopustio kako bi se po uzoru na njezin život i njezine vrline mnogi obratili, apostoli ojačali, a njezina kruna uzdigla; iznosi i razlog zašto njezino uznesenje na nebo onda mnogima nije bilo poznato.

Majka reče: „Sjeti se kreći da sam jednom prije nekoliko godina oprostila Jeronimu što se tiče mojeg uznesenja u nebo. Sad ti želim izložiti istinu ako je bilo s mojim uznesenjem. Nakon uznesenja mojeg Sina još sam dugo živjela u svijetu; Bog je tako želio pogledom na moju strpljivost i način života obratiti još više duša sebi te kako bi apostoli i drugi odabrani ojačali. I prirodna osobina moga tijela je zahtijevala da živim dulje kako bi se moja kruna uzdigla. Kroz cijelo vrijeme koje sam živjela nakon uznesenja moga Sina posjećivala sam mjesta na kojima je patio i pokazao svoja čudesa. Njegova je patnja bila utisnuta tako čvrsto u moje srce da je bilo da sam jela ili radila odmah bila svježa u mojem pamćenju. Moja osjetila su tako bila otklonjena od svjetovnog da sam stalno bila zapaljena novim žudnjama i promjenjivo buđena na patnju. Ipak sam vladala svojom žalosti i radosti tako da nisam propustila ništa što pripada Bogu. I među ljudima sam živjela tako da nisam vodila računa o ničemu što ljudima godi, osim o mojoj oskudnoj hrani. To što mnogima moje uznesenje na nebo nije poznato, a još manjem broju je obznanjeno, to je Bog, moj Sin, htio zato da se prije svega u srcu ljudi učvrsti vjera u njegovo uznesenje jer su srca ljudi bila tvrda vjerovati u njegovo uznesenje, a kamoli tek da je još obznanjeno moje uznesenje.“

4.4.4.62 Šezdeset i drugo poglavlje

Kraljica neba pripovijeda zaručnici kako joj je anđeo nagovijestio vrijeme kad će se morati rastati od ovog svijeta kako bi tijelom bila uznesena na nebo. Djevica također propovijeda i način njezine smrti i razmatranja u kojem su bile misli njezine duše za vrijeme njezine smrti, također i neke velike stvari koje su se događale onda i u vrijeme kad je tijelom uznesena na nebo.

Majka reče: „Kad sam jednog dana nakon što je protekao niz godina od uzašašća moga Sina na nebo bila mučena od želje da dođem svojem Sinu, ugledala sam sjajnog anđela kojeg sam vidjela već prije i koji mi reče: 'Tvoj Sin, koji je naš Gospodin i Bog, poslao me da Ti javim kako je sada vrijeme da tijelom dođeš Njemu da primiš pripremljenu krunu.' Ja mu odgovorih: 'Poznaješ li dan ili sat kad ću se rastati od ovog svijeta?' 'Doći će', odgovori anđeo, 'prijatelji Tvoga Sina koji će pokopati Tvoje tijelo.' Nakon ovog razgovora anđeo je nestao i ja sam se pripremala za svoj odlazak tako što prema svojoj navici posjetila sva mjesta na kojima je moj Sin patio; i kad je jednog dana moj duh bio uzet u divljenju božanskoj ljubavi, moja duša je sama u razmatranju bila ispunjena takvim klicanjem, da sam je jedva mogla držati i u tom razmatranju je moja duša odvojena od tijela. Što i kako slavno je moja duša sada gledala i kojom časti su je Otac, Sin i Duh Sveti častili, od kolikog mnoštva anđela je bila uzdignuta si ne možeš ni zamisliti niti ću ti reći prije nego što se tvoja duša i tvoje tijelo odvoje iako sam ti nešto od toga svega pokazala u dnevnoj molitvi koju ti je moj Sin dao; oni pak koji su onda bili sa mnom u kući kad sam predala duh su iz neobičnog svjetla prepoznali koje su mi se onda božanske stvari dogodile. Potom su od Boga dovedeni prijatelji moga Sina pokopali moje tijelo u dolini Jozafat. S njima su bili kao sunčeve zrake bezbrojni anđeli, zli se duhovi međutim nisu usudili približiti. Moje je tijelo ležalo petnaest dana pokopano u zemlji, potom je uzneseno na nebo od mnoštva anđela. Ovo vrijeme nije bez velike tajne jer sa sedmim satom će biti ispunjeno uskrsnuće tijela, a s osmim blaženstvo duša i tijela. Prvi sat je bio od početka svijeta do vremena kad je po Mojsiju dan zakon. Drugi, od Mojsija do utjelovljenja moga Sina. Treći, kad je moj Sin ustanovio krštenje i ublažio tvrdoću zakona. Četvrti, kad sam propovijedao riječ i osnaživao je djelom. Peti, kad je moj Sin htio patiti i umrijeti, kad je uskrsnuo od mrtvih i svoje uskrsnuće očvrsnuo sigurnim dokazima. Šesti, kad je uzašao na nebo i poslao Duha Svetoga. Sedmi, kad će doći suditi i svi će uskrsnuti sa svojim tijelima i doći na sud. Osmi, kad će se sve što je bilo obećano i prorečeno ispuniti; i onda će biti savršeno blaženstvo, Boga će se vidjeti u njegovoj slavi i sveti će sjajiti kao sunce i neće više biti boli.“

4.4.4.63 Šezdeset i treće poglavlje

Krist daje zaručnici ovdje sadržane riječi i zapovijeda da ih pošalje papi Klementu, naime, da ustanoviti mir između kraljeva Francuske i Engleske, da treba doći u Italiju i proglasiti godinu jubileja. Krist ga prekorava zbog određenih grijeha i teških zapuštanja, također i zbog prošlog neurednog života i prijeti mu pravdom ako se ne popravi.

Sin reče zaručnici. „Piši od moje strane papi Klementu ove riječi: uzvisio sam te i dopustio da se uzdigneš iznad svih stupnjeva časti. Podigni se dakle da ustanoviš mir između kraljeva Francuske i Engleske koji su opasne zvijeri, kvaritelji duša. Nakon toga dođi u Italiju i proglasi riječ i godinu spasenja i božanske ljubavi i pogledaj kako su ceste i putovi pokrivene krvlju mojih svetih i dat ću ti plaću koja nikad neće imati kraj. Razmisli pažljivo i o prošlim vremenima kad si me grešno izazivao na gnjev, ali ja sam šutio; u kojima si činio što si htio, ali nisi trebao, ja međutim, kao jedan koji nije sudio, bio sam strpljiv. Sad se bliži moje vrijeme i zahtijevam od tebe zapuštanja i grijeh tvojeg vremena. Budući da sam dopustio da se uzdigneš iznad svih stupnjeva, tako ćeš na duhovan način sići iznad drugih stupnjeva koje ćeš zaista iskusiti na duši i tijelu ako ne budeš slušao moje riječi; tvoj hvalisavi jezik će šutjeti i tvoje ime kojim si imenovan na zemlji će pred mojim i pred licem mojih svetih biti u zaboravljenosti i sramoti. Pitat ću te o tome kako si se nedostojan, ali ipak s mojim dopuštenjem, popeo na sve stupnjeve, što ja, Bog, znam bolje nego što se tvoja nemarna savjest sjeća. Od tebe ću tražiti i kako si bio mlak da ustanoviš mir među kraljevima i kako si se jako okrenuo drugoj stranci. Osim toga neće biti zaboravljeno kako su u Crkvi u tvoje vrijeme požuda i ambicija rasli cvjetove i množili se i kako si mnogo trebao i mogao popraviti, ali ti, ljubitelj tijela, nisi htio. Zato se podigni prije nego se približi tvoj posljednji sat i izbriši zapuštanja ranijih vremena u posljednje vrijeme svojom revnošću. Ako sumnjaš iz kojeg su duha ove riječi, pogledaj, kraljevstvo i osoba kojima su se dogodila strašna čudesa su poznati i pravednost i milosrđe o kojima govorim približavaju se svoj zemlji. I tvoja savjest ti kaže da je ono zbog čega opominjem razumno i ljubazno zbog čemu te savjetujem jer da te moja strpljivost nije očuvala, bio bi već pao dublje od jednog od svojih prethodnika. Ispitaj zato u knjizi svoje savjesti i pogledaj govorim li istinu.“

4.4.4.64 Šezdeset i četvrto poglavlje

Krist ovdje ozbiljno prijeti onima koji su bili zaboravili svoje ranije grijehe i Božji put i veselo živjeli u sigurnosti; ipak kaže da će, ako se poprave, kod njega naći milosrđe.

Sin Božji reče: „Ne obaziri se na one plešuće razvratnike; jer odmah ću im doći ne kao prijatelj, već kao onaj koji će im se osvetiti. Jao njima jer za vrijeme svojeg mira ne žele tražiti vječno dobro. Kažem ti, ljudi ovog naraštaja su se digli iz gorkog korijena iz kojeg su skupili plod ispraznosti i požude. Zato će se sad spustiti i nad njih će se podići siromaštvo i zarobljeništvo, sramota, poniženje i bol. Koji su se međutim ponizili, naći će milost u mojim očima.“

4.4.4.65 Šezdeset i peto poglavlje

Krist ovdje daje zaručnici vrijednu pouku kako se može voditi djelatan i kontemplativan život koji je ovdje označen Martom i Marijom; to jest kako čovjek treba početi i napredovati u duhovnom životu i vrlinama kako bi se popeo na najviši stupanj ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Prvo govori o djelatnosti onih koji slijede Marijin primjer.

Sin Božji reče: „Dva su života koja imaju sličnost s Martom i Marijom. Tko ih želi oponašati, prvo treba iskreno ispovjediti sve svoje grijehe i za to osjećati istinsko kajanje i imati volju ne više griješiti. Prvi život, koji je, kao što ja, Gospodin, svjedočim, Marija izabrala, vodi promatranju nebeskog; ovo je najbolji dio i put vječnog spasenja. Tko želi imati Marijin život, dovoljno mu je ako ima samo i jedino nužno uzdržavanje svoga tijela: odjeću bez raskoši, štedljivu hranu i piće bez izobilja; kreposnost bez pohotnosti, razuman post prema pravilu Crkve. Tko posti, neka vodi računa da nerazumnim postom ne oboli i zbog tog oboljenja ne smanji molitvu, niti propovijedi, niti smije propustiti druga dobra čime bi svojem bližnjem ili sebi mogao koristiti. Također treba marljivo voditi računa o tome da ga post ne učini mlakim u vršenju stroge pravednosti, niti da popusti u djelima pobožnosti jer da bi kaznio nepokorne i nevjerne pokorio jarmu vjere, potrebna mu je kako duhovna, tako i

tjelesna snaga. Zato će svaki slabi koji Bogu na čast radije želi postiti nego jesti zbog dobre volje imati isto tako veliku plaću kao onaj koji iz ljubavi posti razumno; također, tko jede iz svete poslušnosti i radije želi postiti nego jesti, primit će istu plaću kao onaj tko posti. Tko je Marija, ne smije se kao drugo radovati časti svijeta i njegovoj sreći, niti se žalostiti zbog njegove nesreće, već se treba radovati ako bezbožni postanu pobožni, ljubitelji svijeta ljubitelji Boga, dobri u dobru još napreduju i međusobno natjecateljski postanu još pobožniji u Božjoj službi. Trebaju tugovati ako grešnici postaju još zlobniji, ako Bog nije voljen od svojih stvorenja i ako su Božje zapovijedi prezrene. Tko je Marija, ne smije kao treće biti besposlen kao što ni Marija nije bila već nakon njegovanja nužnog spavanja ustati i Bogu pažljivim srcem izreći hvalu jer je u svojoj dobroti mogao sve stvoriti i što je time što je iz ljubavi primio tijelo, sve iznova stvorio i svojom mukom i smrću predstavio svoju ljubav prema ljudima koja nije mogla biti veća. Treba Bogu zahvaliti i za sve one koji su već spašeni kao i za one u čistilištu i za one koji su u svijetu time što moli Boga da ne budu kušani iznad svojih snaga; u molitvi treba biti skromna i dobro organizirana u Božjoj hvali; ako bez brige ima uzdržavanje života, treba biti to postojanija u molitvi; bude li neraspoložena u molitvi i narastu li kušnje, rukama može raditi častan i koristan posao bilo da je njoj potreban, za vlastitu korist, ili za korist drugih; bude li u obojemu, u molitvi i poslu neraspoložena, može raditi neko časno zanimanje ili sa svom ozbiljnošću i uz lakoumnost držanu sa strane slušati poučne riječi sve dok duša i tijelo ne budu bolje u stanju za Božje djelo. Živi li ipak u stanju u kojem uzdržavanje svojeg tijela dobiva samo svojim radom, onda neka radi nužnog posla kaže kratku molitvu i sam posao će biti usavršenje i umnažanje molitve; ako ne razumije ili nije ne može raditi, ne treba se sramiti niti osjećati tegobnim živjeti od milostinja, već se tome radovati jer onda slijedi mene, Sina Božjeg, koji sam, da bi čovjek postao bogat, sam sebe učinio siromašnim. Kad se konačno pokori poslušnosti, treba živjeti u poslušnosti svojeg duhovnog nadređenog i njezina kruna će biti više udvostručena nego kad bi živjela u slobodi. Tko je Marija, ne smije biti škrt kao ni Marija, ali ni rasipan. Kao što je Marta radi Boga udjeljivala vremenito, tako Marija treba dijeliti svoja duhovna dobra jer ako u svojem srcu voli Boga, treba se čuvati riječi koje mnogi imaju u ustima dok govore: dovoljno mi je kad mogu pomoći svojoj vlastitoj duši, što me se tiču djela mojih bližnjih ili što me brine kako drugi žive? O, kćeri, kad

bi oni koji tako govore i misle vidjeli sramotu i nevolju koja će doći nad njihovog prijatelja, trčali bi u smrt za njega da ga oslobode takve nevolje. Marija mora dakle činiti tako jer treba je boljeti kad se njezina Boga vrijeđa i kad se njezin brat, koji je njezin bližnji, ljuti; ipak, ako netko padne u grijeh, Marija se treba koliko god može potruditi da bude oslobođen grijeha, ali mudrošću; bude li zbog toga trpjela progon neka potraži drugo, sigurno mjesto jer sam ja, Bog, sam rekao: ako vas u jednom gradu progone, bježite u drugi. Tako je i Pavao učinio jer je bio nužniji za drugo vrijeme i zato je u košari spušten preko zidina. Za ovu darežljivost i pobožnost joj je potrebno pet stvari. Prvo, kuća gdje njezini gost, misli njezina srca, mogu spavati; drugo, odjeća da odjene gole; treće, hrana da nasiti gladujuće; četvrto, vatra da zagrije promrzle; peto, lijek za bolesne, to jest božjom ljubavlju utješne riječi. Njezina kuća je njezino srce. Zli gosti su sva ona iskušenja koja joj uznemiruju srce poimence na gnjev, žalost, požudu, oholost i mnogo sličnog što ulazi kroz pet osjetila. Približe li joj se takvi poroci, moraju leći kao spavajući ili mirujući gosti jer kao što ugostitelj strpljivo prima zle i dobre goste, tako i Marija treba sve podnijeti radi Božje volje uz pomoć vrline strpljivosti i ne se složiti s neprijateljima ni u najmanjem niti se s njima sprijateljiti, nego ih iz svoga srca postupno dok bude mogla uz pomoć Božje milosti odstraniti; ukoliko ne može, treba ih protiv svoje volje trpjeti kao neprijatelje i svjesno biti uvjerena da su joj korisni za ljepšu krunu, a nikako za prokletstvo. Drugo, treba imati odjeću kojom se njezini dobro gosti mogu obući, naime unutarnja i vanjska poniznost i srčano sažaljenje nad bližnjim u njegovoj žalosti; mora li zbog toga od ljudi trpjeti prezir, neka se okrene svojem srcu i razmisli kako sam ja, Bog, prezren i podcijenjen strpljivo trpio, kako sam nakon presude bio nijem i kako bičevan i okrunjen trnjem nisam mrmljao; neka vodi računa i o tome da onima koji je sramote ne dopusti vidjeti nikakav znak gnjeva ili nestrpljivosti, nego blagoslivlja one koji je progone da oni koji je vide slave Boga kojeg slijedi i sam Bog će prokletstvo pretvoriti u blagoslov; o onima koji joj dosađuju ne smije spletkariti ili prigovarati jer je prijekorno držati zle spletke i slušati onoga tko spletkari ili zbog nestrpljivosti prigovarati bližnjem; zato da bi posjedovala dobro savršene poniznosti i strpljivosti treba se pomučiti one koji drugima spletkare zlo opomenuti na oprez ili ih upozoriti da se čuvaju opasnosti i ljubavlju kroz riječi i primjer opomenuti na istinsku poniznost. Treba sažaliti i nad odjećom; jer kad vidi bližnjeg kako griješi, treba se sažaliti i moliti

Boga da mu se smiluje; no vidi li da trpi nepravdu, stid ili sramotu, treba za njega nositi patnju i pomoći mu zamolbom, pomoći i pažnjom kod moćnika svijeta. Ne nađe li njezina molba kod moćnika uslišanje i ne koristi li im ništa ako iz svoje sobice kod njih traže pristup, onda treba to revnije Boga moliti za ožalošćene koji vidi u srca, zbog ljubavi molitelja okrenuti srca ljudi na mir ožalošćenoga i ovaj će biti ili oslobođen od nevolje ili će mu od Boga biti dana strpljivost da bi se njegova kruna udvostručila. Takva odjeća dakle, naime poniznost i sažaljenje, treba krasiti njezino srce, jer ništa ne privlači Boga u dušu kao poniznost i sažaljenje nad bližnjim. Treće, Marija treba imati jelo i piće za svoje goste. Gosti su teški ako srce privlači vanjsko i želi vidjeti prijatno i zemaljsko, posjedovati vremenito, ako uši žele čuti samo vlastitu čast, ako tijelo traži uživanje u tjelesnim stvarima, ako se duh izgovara isprikom za slabosti i krivnju smatra lakom, ako se pojave sitost od dobrih djela i zaboravljivost na budućnost, kad se precjenjuju dobra, a zaboravljaju zla djela. Protiv ovakvih gostiju potrebna je savjeta i nikako ne smije skrivati svoju prisutnost i spavati, treba se, ohrabrena vjerom, hrabro podići i takvim gostima dakle odgovoriti: 'Ne volim posjedovati ništa vremenito, već želim imati samo malo uzdržavanje za svoje tijelo, i najmanji trenutak sati i vremena želim koristiti na Božju čast; ne želim se obazirati što je lijepo ili ružno, niti korisno ili nekorisno tijelu, niti mojem ukusu ukusno ili neukusno, osim ako nije po Božjem sviđanju ili na korist duše jer me ne raduje nijedan sat drukčiji od življenja po Božjem sviđanju.' Takva volja je jelo za nadolazeće goste i takav jedan odgovor gasi neuredne požude.

Četvrto, Marija treba imati vatru kako bi zagrijala i osvijetlila goste. Ta vatra je žar Duha Svetog; jer nemoguće je da netko negira vlastitu volju, ili tjelesnu ljubav prema roditeljima, ili ljubav prema bogatstvu osim po sudjelovanju poticaja Duha Svetoga i Njegova žara i tako ni ova Marija, koliko god savršena bila, neće moći početi i nastaviti blažen život bez ljubavi i poduke Duha Svetoga. Da bi sad ovakve goste mogla osvijetliti, prvo mora misliti i reći: 'Bog me stvorio zato da ga častim iznad svega i tako što ga častim da ga volim i bojim ga se. On je rođen od jedne Djevice da poduči put u nebo koji trebam slijediti poniznošću, zatim je svojom smrću otvorio nebo da bih ga želio i žurno u njega mogao doći.' Nadalje treba razmisliti o svim svojim djelima, mislima i osjećajima, naime: kako je vrijeđala Boga i kako strpljivo Bog podnosi ljude i na koliko mnogo načina ih zove k sebi. Takve i slične misli su

Marijini gosti koji svi kao da se nalaze u tami ako ih ne osvijetli vatra Duha Svetoga. Ta vatra dolazi u srce ako razmišlja da je razumno služiti Bogu, ako bi radije htjela trpjeti sve muke nego sa znanjem na gnjev izazvati Boga po čijoj dobroti su duše stvorene i čijom blagoslovljenom krvlju su otkupljene. Srce onda od te dobre vatre ima i svjetlo ako duh razmišlja i odlučuje s kojom namjerom svaki gost, to jest svaka misao dolazi, ako srce provjeri teži li svaka misao prema vječnoj ili prolaznoj radosti, ako ne pusti ni jednu misao neistraženu, nijednu nekažnjenu, nijednu bez straha. Da bi sad primila tu vatru i kad je primi očuvala, nužno je da nagomila suho drveće čime će se ta vatra uzdržavati, to jest treba se marljivo obazirati na pokrete tijela da tijelo ne bi postalo oholo i treba primijeniti svu marljivost da se umnože djela pobožnosti i pobožne molitve po kojima je Duh Sveti obradovan. No posebno treba znati i obazirati se na to da kad je upaljena vatra, ako nema izlaz iz zaključane posude, vrlo se brzo gasi i posuda se ohladi. Tako je i s Marijom; jer ako ne želi živjeti za ništa drugo osim da Bogu iskazuje čast, korisno da se njezina usta otvore i da plamen njezine ljubavi prodire prema van. Usta su otvorena onda kad govori iz žarke ljubavi i Bogu rađa duhovnu djecu. Ipak se treba marljivo obazirati da usta otvara tamo gdje dobri mogu postati žarkiji, a zli bolji, gdje se pravednost može umnožiti, a zle navike istrijebiti. Jer moj apostol Pavao je s vremena na vrijeme htio govoriti, ali Duh Sveti ga je spriječio i potaknuo tako da je u prijatno vrijeme šutio, u prikladno ipak govorio, da je povremeno govorio blažim, ponekad stroži riječima i sve svoje riječi i djela učinio Bogu na čast i na jačanje vjere. No ako Marija ne može podučavati, a ipak ima volju i znanje da podučava, neka to čini kao lisica koja se kreće u bregovima i nogama ispituje mnoga mjesta i gdje nađe najbolja i najpogodnija mjesta, za svoj mir napravi jamu. Riječima, primjerom i molitvom treba ispitati srca mnogih i kad nađe srca koja su najpogodnija da prime Božju riječ, treba tu ostati i opominjati i uvjeravati kako može. Marija se treba i potruditi da njezin plamen ima pogodan izlaz; jer što je plamen veći, to ih je više osvijetljeno i zapaljeno. Plamen ima pogodan izlaz onda kad se ne boji biti prijekora, niti traži vlastitu hvalu, kad se ne boji suprotstavljanja, niti se obraduje u sreći; i Bogu je prijatnije da Marija dobra djela čini javno umjesto tajno da bi oni koji je vide slavili Boga. No mora se znati da treba pustiti dva plamena da izlaze, jedan skriven i jedan javni, to jest mora imati dvije vrste poniznosti. Prva mora biti unutra u srcu, a druga izvana. Prva je da se smatra nedostojnom i nekorisnom

prema svim dobrima i u mislima si ne da prednost pred drugima, ne želi da bude hvaljena ili viđena, bježi od arogancije, želi Boga iznad svega i nasljeduje slijedi Njegove riječi; kad pusti takav jedan plamen da izlazi kroz znak njezinih djela, onda će njezino biti osvijetljeno kroz ljubav i svi protivni događaji bit će nadvladani i lako podneseni. Drugi plamen se mora javno probijati; jer kad je u srcu istinska poniznost, mora se pojaviti i na odjeći, čuti iz usta i ispuniti u djelu. Istinska poniznost je pojavljuje na odjeći kad radije izabire odjeću koja malo stoji, ali od ipak ima korist i toplinu umjesto da uzme odjeću veće vrijednosti koja služi samo oholosti i raskoši. Odjeća koja malo stoji i kod ljudi ima loš i prijeziran značaj, pred Bogom je istinski lijepa jer daje prepoznati poniznost; no odjeća koja je kupljena za visku cijenu i nazvana lijepom, pred Bogom je ružna jer oduzima ljepotu anđela, to jest poniznost. No ako je iz nekog razumnog razloga nužno da nosi bolju odjeću od neznatne koju želi nositi, ne treba se zbog toga uznemiravati jer će time njezina nagrada biti podignuta. Dalje mora imati poniznost u ustima tako što govori ponizno, izbjegava lakoumno, čuva se od mnogo brbljanja, u riječima ne koristi cjepidlačenje, niti daje svojem mišljenju prednost pred onom boljih i ako čuje da je hvaljena zbog dobrog djela, ne treba se uzvisiti nego odgovoriti: 'Neka je hvaljen Bog koji je dao sve; jer što sam ja doli prašina pred vjetrom? Ili što je dobro od mene koja sam kao zemlja bez vode?' Bude li prekoravana, ne treba biti žalosna, već odgovoriti: 'To mi je drago jer sam tako često griješila pred licem Božjim bez da sam činila pokoru. Dostojna sam još većih nevolja, zato molite za mene da bih mogla pretrpjeti vremenitu sramotu kako bih izbjegla vječnu.' Bude li bezbožnošću bližnjeg izazvana na gnjev, treba se marljivo čuvati da ne oslobodi jezik za neumjerene odgovore jer gnjev često za pratilju ima oholost. Zato kad se gnjev i oholost žele uzdići savjet usnice tako stisnuti zajedno sve dok volja želi od Boga patiti i rasuditi što ili kako treba odgovoriti da bi mogla pobijediti samu sebe jer je onda gnjev u srcu ublažen i ona može nemudrima mudro odgovoriti. Moraš znati od kojeg je neprijateljskog raspoloženja đavao nadahnut protiv Marije. Višestruko traži da joj postavi prepreke na putu tako što je izaziva čas na prekoračenje Božjih zapovijedi, čas na pristanak na veliki gnjev, ili na raspuštenost isprazne radosti, ili na raspušteni razgovor i šale. Zato stalno treba Boga moliti za pomoć da bi svi njezini govori i radnje bili upravljani od Njega i da se usmjere njemu. Osim toga u radnjama mora imati poniznost tako da ništa ne čini radi

zemaljske hvale, ne pokušava ništa novo, ne srami se poniznosti u djelu, izbjegava sve što je posebno, popušta svima i u svim se stvarima držati nedostojnom. Dalje treba htjeti radije sjediti kod siromašnih nego kod bogatih; radije slušati nego upravljati; radije šutjeti nego govoriti; radije biti sama nego njegovati poznanstvo s moćnima i rođacima. Također treba mrziti vlastitu volju, cijelo vrijeme misliti na svoju smrt, ne biti znatiželjna, ne gunđati, ne zaboraviti Božju pravednost i njezinu sklonost; treba se i često ispovijedati, biti pažljiva kod iskušenja, ne željeti živjeti za ništa drugo osim da se umnože Božja čast i spasenje duša. Ako sad ova Marija ima takvu narav kao što je sad rečeno i želi postati jednom Martom tako što poslušna iz ljubavi prema Bogu preuzme da vodi mnoge duše, bit će joj pružena dvostruka kruna kao što ću ti pokazati u jednoj usporedbi. Bio jednom jedan moćan gospodar. Imao je brod koji je bio natovaren dragocjenom robom. Svojim slugama je rekao: 'Plovite do one luke gdje mogu dobiti veliki dobitak i veličanstveni plod; podignu li se vjetrovi, radite hrabro i ne budite neraspoloženi; jer vaša plaća će biti velika.' Kad su sluge plovile prema tamo, podigao se moćan vjetar, olujni valovi su nabreknuli i brod je bio pakosno bacan ovamo i onamo. Kormilar je popustio u maru i svi su očajavali za životom, no ipak se dogovorili uploviti u luku u koju ih vjetar potjera, ali ne u onu luku koju im je gospodar naznačio. Kad je to čuo jedan sluga koji je bio vjerniji, uzdahnuo je. Zapaljen u ravnosti ljubavi prema svom gospodaru, silno je dograbio kormilo broda i snažno ga doveo u luku u gdje ga je gospodar htio. Ne mora li taj čovjek koji je tako muževno doveo pred drugima dobiti veću plaću? Jednako se odnosi prema dobrom duhovnom upravitelju koji iz ljubavi prema Bogu i za spas duša preuzima na sebe teret upravljanja bez da se brine za čast; jer imat će dvostruku krunu. Prvo, bit će sudionik u zaslugama svih onih koje je doveo do luke; drugo, njegova će slava će bez kraja biti umnožena. Ali kod onih koji teže časti i odlikovanjima će stupiti suprotnost; bit će sudionici svih kazni i grijeha onih kojima su preuzeli upravljati i njihova će sramota biti bez kraja jer prelati koji teže časti su sličniji prostitutkama nego duhovnim upraviteljima jer svojim zlim djelima i riječima varaju duše i nisu vrijedni da budu nazvani Marija ili Marta ako ne učine pokoru i ne poprave se.

Peto, tko je Marija, treba svojim gostima pružiti lijek, naime: obradovati ih riječima; na sve što se dogodi, bilo veselo ili žalosno, treba reći: 'Želim ono što Bog želi da želim i spremna sam slušati Njegovu volju, čak i kad bih morala ići u pakao.' Takva volja je

lijek protiv svega što se događa srcu, ona je radost u nevolji i dobra umjerenost u sreći. No budući da ima mnoge neprijatelje, treba se neprestano ići ispovijedati jer tako dugo dok namjerno prebiva u grijehu i dok ima priliku ispovjediti se i zanemari je ili se ne ispovijedi, pred Bogom je prije za nazvati otpadnicom nego Marijom.

Sad i o životnim djelima Marte! Trebaš znati da, iako je Marijin dio najbolji, Martin ipak nije loš, već pohvalan i Bogu ugodan. Zato ću ti sad reći kako ona koja želi biti Marta treba biti podučena. Mora također kao Marija imati pet dobara. Prvo, ispravnu vjeru Božje Crkve. Drugo, poznavanje Božjih zapovijedi i evanđeoskih savjeta koje treba ispuniti u srcu i djelima; treće, treba zadržati jezik od svake pakosne riječi koje je protiv Boga i bližnjega, ruku od svakog nečasnog i nedozvoljenog djela i duh od velike pohlepe i uživanja, treba biti zadovoljna s onim što joj je dano i ne željeti obilje. Četvrto, mora razumno i ponizno vršiti djela milosrđa da ispraznim uzdanjem u ova djela ni na koji način ne bi uvrijedila Boga. Peto, Boga mora voljeti iznad svega i više od same sebe. Tako je činila Marta. Jer s mnogo radosti mi se dala tako što je slijedila moje riječi i djela, sva svoja dobra razdijelila iz ljubavi prema meni, prezirala vremenito, sve trpjela sa strpljivošću i brinula se za druge kao za sebe. Zato je uvijek mislila na moju ljubav i moju patnju, radovala se u nevoljama i kao majka je voljela sve; dnevno me nasljedovala i nije željela ništa osim slušati riječi života; imala je sažaljenje sa patnicima, tješila je bolesne, o nikome nije govorila zlo, već se postavila kao da ništa ne zna bezbožnosti bližnjega i molila je za sve. Svatko dakle koji u djelatnom životu želi ljubav, mora slijediti Martu tako što voli bližnjeg da bi postigao nebo, ali ne potiče njegove pogreške tako što bježi od vlastite hvale kao i svake oholosti i dvosmislenosti; također kod sebe ne smije zadržati gnjev i zavist.

No primijeti da je Marta molila za svog preminulog brata Lazara. Prvo je došla k meni; sam njezin brat još nije bio probuđen, već je došlo nakon što je Marija pozvala i tek je voljom dviju sestara brat probuđen. Tako je i u duhovnom životu. Jer tko na savršen način želi biti Marija, mora najprije biti Marta i tjelesno raditi za moju čast; prije svega mora naime znati pružiti otpor požudama tijela i suprotstaviti se kušnjama đavla i onda se s razmišljanjem može popeti na Marijinu razinu. Kako se može držati nebeskih stvari onaj tko nije provjeren, tko nije nadvladao pokrete svoga tijela? Što je drugo Martin i Marijin umrli brat doli nesavršeno djelo? Jer vrlo često dobro djelo uslijedi u nerazboritoj namjeri i nepromišljenom duhu i zato mlako i sporo ide

naprijed. Da bi mi dobro djelo bilo prijatno, mora po Marti i Mariji ponovno biti probuđeno i živo, to jest ako se iskreno voli bližnjeg radi Boga i prema Bogu i ako se samog Boga želi iznad svih stvari. Onda je svako dobro djelo Bogu prijatno. Zato sam u Evanđelju rekao da je Marija odabrala najbolji dio; Martin dio je dobar onda ako je boli grijeh bližnjeg i još bolje kad se trudi da ljudi i žive i postoje mudro i časno i ako sve to čini samo radi Božje ljubavi. Marijin dio pak je najbolji ako razmišlja samo o nebeskom i o dobitku duša. Onda i Bog ulazi u kuću Marte i Marije ako duh ispunjen dobrim žudnjama i ima mir od meteža svjetovnih ljudi, ako o Bogu misli kao o cijelo vrijeme prisutnom i ne razmišlja samo o Njegovoj ljubavi nego radi i danju i noću.“

4.4.4.66 Šezdeset i šesto poglavlje

Krist pokazuje zaručnici kako je duša Božja žena čija je kuća tijelo. Njezinih pet slugu su označeni kroz pet osjetila, a pet sluškinja kroz pet vrlina. Gospodin također kaže kakva mora biti pobožna duša i kako mora biti ukrašena. Osim toga pokazuje za koje je grijehe duša jednog umrlog prokleta na čistilište i kaže kako ona zbog molitava jednog sveca i kroz pomoć i sredstvo može biti oslobođena od muka.

Sin reče: „Jedan gospodin si je uzeo suprugu. Izgradio joj je kuću, pribavio sluge i sluškinje i jelo i otišao. Nakon dugog vremena vratio se natrag i čuo kako njegova supruga stoji na vrlo lošem glasu, da su sluge neposlušne, sluškinje besramne. Razljućen time, predao je ženu sudu, sluge mučiteljima, a sluškinje bičevateljima. Ja, Bog, onaj sam gospodin i zaručio sam se s čovjekovom dušom koja je stvorena kroz moć moga božanstva, također želim s njom dijeliti neizrecivu slatkoću moga božanstva. Vezao sam se s njom u vjeri i ljubavi kao i u istrajnosti vrlina. Toj sam duši izgradio kuću tako što sam joj dao smrtno tijelo u kojem treba biti provjerena i uvježbana u vrlinama. Ta kuća, to je tijelo, ima četiri obilježja: plemstvo, smrtnost, promjenjivost i prolaznost. Tijelo je plemenito jer je stvoreno od Boga i sudjeluje u svim elementima i u najmlađi dan će uskrsnuti na vječnost, ali je neplemenito u usporedbi s dušom jer je od zemlje, a duša je duhovna. Budući da tijelo sad ima vlastito plemstvo, mora biti ukrašeno vrlinama da bi na dan suda bilo proslavljeno. Tijelo je dalje smrtno jer je od zemlje; zato mora biti jako protiv požuda,

podlegne li im, gubi Boga. Tijelo je i promjenjivo i zato mora biti učvršćeno razumom duše jer ako slijedi sve porive, slično je životinji. Na kraju je tijelo prolazno i zato uvijek treba biti čisto jer đavao želi nečistoću od koje se povlači zaštita anđela. Stanovnik je ove kuće, naime tijela, duša, u njemu je pokrivena kao u kući i održava tijelo živim; bez prisutnosti duše je tijelo odvratno, smrdljivo i grozno za pogledati. Duša ima i pet slugu koji kući trebaju služiti za utjehu. Prvi sluga je vid. On treba biti kao vješt promatrač koji mora razlikovati dolazeće neprijatelje i prijatelje. Neprijatelji dolaze onda kad oči žele vidjeti lijepa lica, tjelesno uživanje i ono što je štetno i nečasno. Prijatelji su oni koji se raduju vidjeti moju patnju i djela mojih prijatelja kao i ono što Bogu služi na čast. Drugi sluga je sluh. On je kao dobar čuvar vrata koji prijateljima otvara vrata, ali pred neprijateljima ih zaključava. Prijateljima ih otvara onda kad ga obraduje čuti Božje riječi i govore i djela Njegovih prijatelja, a neprijateljima zaključava kad su zle spletke, lakoumnosti i prazne riječi zadržane. Treći sluga je okus kod jela i pića. On je kao dobar liječnik koji uređuje jela za nužno uzdržavanje života, ali ne za obilje i uživanje, jer namirnice treba uzimati kao lijekove; zato se kod okusa treba obazirati na dvije stvari, naime, da se ne uzme niti previše, niti premalo hrane. Uzme li se previše hrane, razboli se, kod premalo hrane se biva neraspoložen u Božjoj službi. Četvrti sluga je osjet. On treba biti kao dobar radnik koji pošteni radi rukama da bi uzdržavao tijelo i mudro promatra da obuzda nedopuštene porive tijela sa željom da postigne vječno. Peti sluga je miris dragih stvari; njega se radi vječne plaće treba u mnogim stvarima lišiti, zato ovaj sluga treba biti kao dobar djelitelj i razmišljati je li miris duši koristan, zaslužuje li ga i može li tijelo bez njega opstati; prepozna li da tijelo bez dragog mirisa, kakav god da je, može opstati i živjeti i suzdrži li ga se radi Božje volje, od Boga zaslužuje veliku plaću jer Bogu veoma sviđa vrlina kroz koju je osjetilo zadržano i od dozvoljenih stvari. Kao što duša sad ima pet ovakvih slugu, mora imati i pet dobrih sluškinja koje stražare svoju gospodaricu i čuvaju od njezinih opasnosti. Prva mora biti plašljiva i savjesna tako da zaručnik ne bude vrijeđan prekoračenjem njegovih zapovijedi ili ne dopusti da se gospodarica nađe nemarnom. Druga treba biti pobožna tako da ne traži ništa osim zaručnikove časti i korist svoje gospodarice. Treća treba biti skromna i postojana tako da gospodarica ne bude izostavljena u radosti niti da podlegne u nevoljama. Četvrta treba biti strpljiva i oprezna i biti u stanju utješiti svoju gospođu kod

nastupajućih zala. Peta treba biti stidljiva i kreposna tako da niti u mislima, niti u govoru ili postupcima ne bude nađeno bilo što nepodobno i neumjereno. Ako duša ima takvu kuću kao što sam rekao, ako ima tako postavljene sluge i časne sluškinje, sramota je ako i duša, koja je gospodarica, nije lijepa i pobožna. Zato ti želim pokazati i nakit i ukras duše. Treba biti razumna u razlikovanju onoga što je dužna tijelu i što je dužna Bogu jer s anđelima sudjeluje u razumu i ljubavi. Zato tijelo treba držati za magarca i umjereno mu pružati nužno za život, poticati ga poslom, kažnjavati ga strahom i oduzimanjem, promatrati njegove pokrete da ne popusti svojoj slabosti i duša ne griješi protiv Boga. Drugo, duša treba biti nebeska jer nosi sliku Boga na nebu i zato nikad ne smije nalaziti ukus niti radost na tjelesnom da ne postane slična slici đavla. Treće, treba biti žarka u Božjoj ljubavi jer je sestra anđela i besmrtna i vječna. Četvrto, treba biti lijepa u svim vrlinama jer će vječno gledati Božju ljepotu; no ako tijelu da svoj pristanak, bit će vječno ružna. Njezino jelo je sjećanje na Božja dobročinstva, razmatranje Njegova strašnog suda i radost u njegovoj ljubavi i zapovijedima. Zato se duša treba marljivo obazirati na to da njome ne vlada tijelo jer pritom sve prispijeva u nered. Onda oči žele gledati što se sviđa, ali je štetno; uši žele slušati što je isprazno i sviđa se kušati što je slatko i uzaludno raditi radi svijeta. Onda je zaveden i razum, vlada nestrpljivost i pobožnost se smanjuje, nemarnost se umnaža, na grijeh se smatra lakim i ne obazire se na budućnost, duhovna hrana postaje prijezirna i sve što je Božje izgleda teško jer kako neprestana uspomena na Boga može biti na radost tamo gdje vlada radost tijela? Ili kako duša može graditi suglasno Božjoj volji kad joj se sviđa samo tjelesno? Ili kako se istinito može razlikovati od lažnog kad joj je sve što je Božje teško? O jednoj tako unakaženoj duši može se reći da je Božja kuća postala subjekt poreza đavla i klanjala mu se. Takva je sad i duša onog umrlog koju vidiš jer đavao ga posjeduje s deveterostrukim pravom. Prvo, jer je slobodne volje dao svoju suglasnost grijehu; drugo, jer je prezirao dostojanstvo i obećanje svoga krštenja; treće, jer se nije obazirao na milost od biskupa mu podijeljene krizme; četvrto, jer je se nije obazirao na dano mu vrijeme pokore; peto, jer se u svojim djelima nije bojao Mene, Boga, niti moga suda, već se s marljivošću udaljavao od mene; šesto, jer je prezirao moju strpljivost kao da me nema ili kao da ne želim suditi; sedmo, jer se manje brinuo o mojim savjetima i zapovijedima nego o ljudskim; osmo, jer nije Bogu iz srca zahvalio za Njegova

dobročinstva budući da mu je srce bilo u svijetu; deveto, jer je moja patnja u njegovu srcu bila gotovo potpuno mrtva. I zato sad trpi muke. Prva se sastoji u tome da sve što trpi, ne trpi iz ljubavi, već sa zlom voljom; druga, da budući da je napustio stvoritelja i voljela stvorenje, sva stvorenja mu se stvorenja gnušaju; treća muka je bol jer je napustio i izgubio sve što je volio i to je sad protiv njega; četvrta je vrućina i žeđ jer je više želio prolazno nego vječno; peta je strahota i vlast zlih duhova jer se nije htio bojati dobroga Boga dok je mogao; šesta je lišavanje gledanja Boga jer u svoje vrijeme nije gledao Božju strpljivost; sedma je sumnja u oprost jer ne zna hoće li biti spašen ili ne; osma su ugrizi njegove savjesti jer je propustio dobro, ali činio zlo; deveta muka je hladnoća i plakanje jer nije želio Božju ljubav. Ipak, ova je duša imala dva dobra; jedno što je imala vjeru u moju patnju i prema snazi podizala protiv onih koji su mi proturječili. Drugo, voljela je moju Majku i svete i častila ih postom. Zato ću ti radi molitava mojih prijatelja koji mole za nju reći kako može biti spašena. Prvo, bit će spašena zbog moje patnje jer se čvrsto držala vjere moje Crkve; drugo, zbog žrtvovanja moga Tijela jer je ono lijek duša; treće, zbog molitava mojih odabranih koji su u nebu; četvrto, zbog dobrih djela koja se čine u svetoj Crkvi; peto, zbog molitava pobožnih koji žive u svijetu; šesto, zbog milostinja koje su dane iz ispravno zarađenih dobara i ako se nadoknadi ono za što se zna da je loše zarađeno; sedmo, zbog truda pravednika koji za spas duše idu hodočastiti; osmo, zbog od pape odobrenih oprosta; deveto, zbog pojedinih djela pokore koja se primaju za duše koje ih žive nisu ispunile. Gledaj, kćeri, ovu objavu ti je zaslužio tvoj svetac zaštitnik sveti Erik; jer doći će vrijeme kad će se zloba ovog vremena ohladiti i revnost duša se podići u mnogim srcima.“

4.4.4.67 Šezdeset i sedmo poglavlje

Krist kaže zaručnici kako je ovaj svijet sličan brodu koji ima tri dijela; naime pramac, sredinu i krmu. Svijet je dakle zaključen u tri vijeka, a na kraju trećeg doba, u kojem se mi sad nalazimo, od proklete žene i prokletog muškarca će se roditi onaj grozan antikrist.

Sin reče: „Ovaj svijet je kao brod koji je natovaren brigama i koji je olujama kušnji tjeran ovamo i onamo i ljudima nikad nije siguran sve dok ne stigne u luku

mira. Jer kao što brod ima tri odjeljka, naime pramac, sredinu i krmu, kažem ti dakle da je da su u svijetu tri vijeka. Prvi se prostirao od Adama do mojeg utjelovljenja i predstavljen je pramcem koji je visok, čudesan i jak, visok u strah Božjem patrijarha, čudesan u znanju proroka, jak u slijeđenju zakona. No ovaj dio je počeo tonuti kad je moj židovski narod počeo prezirati moje zapovijedi i upustio se u poroke bezbožnosti zbog čega mu je skinuta čast i izbačen je iz svojeg posjeda. Sredina broda, to jest srednje doba svijeta, počela se vidjeti onda kad sam ja sam, Sin Boga živoga, htio postati tijelom; jer kao što je sredina broda niža i dublje oblikovana od preostalog dijela broda, tako se mojim dolaskom počela propovijedati poniznost i mnogi su je dugo vremena nasljedovali. No sad kad bezbožnost i oholost zabrinjavajuće rastu i moje patnje kao da su zaboravljene, započinje treće doba koje će trajati dalje sve do suda i u tom vijeku sam po tebi svijetu poslao riječi svojih usta i tko god ih bude čuo i slijedio, bit će sretan; jer kao što sam u svojem Ivanovom evanđelju rekao: blaženi oni koje ne vide, a ipak vjeruju, tako sad kažem: blaženi, zaista će biti u vječnom blaženstvu oni će čuti ove riječi i slijediti ih. Na kraju ovog vijeka će se roditi antikrist i kao što se iz duhovnog braka rađaju Božja djeca, tako će antikrist biti rođen od proklete žene koja se pretvara da ima duhovni život i od prokletog muškarca iz čijeg će sjemena s mojim dopuštenjem đavao oblikovati svoje djelo. Samo to vrijeme tog antikrista neće biti kao što je napisao brat čije si knjige vidjela, već u vrijeme koje je meni poznato, kad nepravda prekomjerno razlije i bezobzirnost naraste do nemjerljivosti. Zato znaj da će prije nego što antikrist dođe, ponekim poganskim narodima biti otvorena vrata vjere i budu li kršćani onda voljeli herezu i nepravednici nogama gazili duhovnost i pravednost, to je očigledan znak da će antikrist doći.“

4.4.4.68 Šezdeset i osmo poglavlje

Kad je zaručnica bila u sumnji je li jedan redovnik, koji je tvrdio da gleda nebeska viđenja, prevaren, Krist joj odgovori i reče: „Onoga obmanjuje zao duh koji preuzima oblik anđela svjetla.“ Krist to dokazuje iz njegovih knjiga koje odaju častoljublje i samohvalu Krist zapovijeda da ga se treba opomenuti da se popravi inače će odmah i loše umrijeti što se zatim nažalost i dogodilo.

Sin Božji reče zaručnici: „Razgovaram s tobom o onom redovniku koji ti uzrokuje sumnju. Znaj dakle da ga nestrpljivost natjerala da je napustio svoj prvi samostan i da lažima stupio u drugi. Budući da je, iako u ekskomunikaciji, došao u moj grad Jeruzalem, zaslužio je biti obmanut i prevaren; jer sramio se biti ponizan redovnik i ostati u svojem pozivu kojem je bio pozvan. Trebaš samo čuti što sadrže njegove knjige i naći ćeš da su pune častoljublja i samohvale. Iz tih knjiga možeš čitati, kako su navodno rekli Petar i Pavao, da je on vrijedan najveće svećeničke časti i da će istovremeno postati papa i car i da je jednom, kad je bio u nuždi, kraj svoje glave našao poneke zlatnih novčića i neki nepoznat novac. Arkanđeo Mihael mu se ukazao u obliku trgovca i on sam je skupio sva prethodna proročanstva. Znaj sad kako je sve to od đavla koji ga obmanjuje. Zato mu reci kako neće postati niti papa, niti car; da, da ukoliko se odmah ne vrati u svoj samostan i drži kao ponizan redovnik, u roku vrlo kratkog vremena će umrijeti kao odmetnik, nedostojan zajednice svetih i društva redovnika.“

4.4.4.69 Šezdeset i deveto poglavlje

Krist kaže zaručnici kako je jedan brat pod vanjskim izgledom vrline prevaren. On za vrijeme posnog vremena nije jeo i izložio se drugim nerazboritim oduzimanjima čime je uzdao postići nebo. No ne treba se uzdati u naša dobra djela, ona ipak, koliko god velika bila, ne vrijede ništa čak ako su i nužna, već se trebao s poniznošću nadati Božjem milosrđu.

Sin reče: „U svojem sam Evanđelju rekao da se kraljevstvo nebesko može postići zbog dvije stvari. Prvo, ako se čovjek ponizi kao dijete, drugo, ako si čovjek sam učini nasilje. Ponizan je onaj koji, koliko god je napredovao u dobru, to drži za ništa i ne polaže uzdanje u svoje zasluge; nasilje si čini onaj koji pruža otpor neurednim osjećajima svoga tijela i trapi se razumno da ne bi povrijedio Boga i vjeruje da nebo neće postići djelima svoje pravednosti, već Božjim milosrđem. No je onaj brat, koji u posno vrijeme nije jeo i nerazborito je postio na druge načine, želio zbog svoje suzdržanosti i pravednosti postići nebo; ali ta djela suzdržanosti i pravednosti slijedila su više iz oholosti nego iz poniznosti i s pravom će biti osuđen s onima koji su postili i plaćali desetine, ali su prezirali druge. Za njega bi bilo bolje da

je oponašao poniznost onog grešnika koji se ni jednom nije usudio podići oči prema nebu. Jer sam ja, Bog i pravi čovjek, družio sam se s ljudima, jeo sam i pio, iako bih bio mogao opstati bez jela, kako bih ljudima dao primjer kako moraju živjeti i da bi ljudi uzimali nužno za njihovo životno uzdržavanje i mogli zahvaljivati Bogu.“

4.4.4.70 Sedamdeseto poglavlje

Krist dopušta zaručnici vidjeti strašnu osudu prokletstva duše jednog umrlog kardinala koji je živio nepravedno i u radostima. Prijeti oštrom pravednošću prelatima i kleru koji nedolično proždiru i gutaju crkvena dobra umrlih vjernika; ali dobročiniteljima sam obećaje u vječnoj slavi najbolju nagradu.

„Pokazao se prizor kao da osoba jednog umrlog kardinala sjedi na drvenoj gredi. Za njega su crni Etiopljani pripremila četiri sobe kroz koje njegova duša mora proći. U prvoj je bila odjeća različitih vrsta koje je duša u bila voljela; u drugoj su bile zlatne i srebrne posude i druge vrste različitih alata kojima se duša radovala; u trećoj sobi su bila jela i različiti mirisi u kojima je duša tijelom bila uživala; u četvrtoj sobi su bili konji i životinje koje su nosile dušu dok je još bila u tijelu. Dok je sad duša prolazila kroz prvu sobu odjeće, skupila se od nepodnošljive hladnoće i bila je pritisnuta strašnim teretom i žalosno vičući reče: 'Jao meni jer sam više volio lijepo od korisnog, jer sam volio biti uzvišen i hvaljen, zato zaslužujem da budem tlačen pod nogama đavola.' Dok je prolazila kroz drugu sobu, kao da ju je zalila struja goruće smole i poviče: 'Jao meni, jao meni u vječnost jer sam pio i opet pio i tražio zemaljski sjaj, zato zaslužujem biti opijen u struji đavolske požude!' Kad je duša išla kroz treću sobu, osjetila je najgori smrad i vatrene zmije i strašno poviče: 'Ah, ah, volio sam sluškinju i prezirao ženu, volio sam što je bilo slatko i zato sam zaslužio kušati gorčinu.' Kad je međutim išla kroz četvrtu sobu, čula je strašan zvuk, kao od groma, i poviče žalosno od straha: 'O kako zaista zaslužujem svoju plaću!' Potom se čuo glas koji reče: 'Što misli čovjek na zemlji, možda da Sin Božji laže koji kaže: čovjek treba i za najmanji novčić na sudu položiti račun. Ne, kažem i više, čovjek će položiti račun za svaki pogled, novčić, jelo, piće, kao i za pojedine misli i riječi ako se isti ne operu kajanjem i kaznom.' Ili misli li kler, kardinali i biskupi da ne zahtijevam račun od mojih milostinja koje sami ne jedu sa strahom i pobožnošću, već beskorisno gutaju? Ili

misle li možda da duše kojima su pripadala ona dobra kojima služe oholosti ne zahtijevaju pred mojim očima osvetu? Istinski, moja kćeri, marljivo ću prosuditi i istražiti kako uzdižu moje milosti i ljudi i anđeli će ih osuditi. Ja i moji prijatelji smo darovali moju Crkvu da bi kler mogao služiti s većim mirom, ali sad kler ne živi kao prijatelji, niti mole da bi mogli biti uslišani. Zato ću dušama onih kojima pripadaju ova dobra okrenuti svoju brigu od stola moje milosti i moje muke i smilovati im se.“

4.4.4.71 Sedamdeset i prvo poglavlje

Na obljetnicu Krist zapovijeda kroz zaručnicu izvjesnom ispovjedniku da sve one koji mu se ispovijedaju slobodno odriješi, osim one podvrgnute cenzuri Crkve.

Sin Božji reče: „Ovaj dobar ispovjednik treba sve grešnike koji mu dolaze s kajanjem odriješiti, sve dok ne dođe onaj za kojeg kažem da ne treba biti odriješen; neka uzme u obzir javnu presudu Crkve.“

Objašnjenje

Vjeruje se da je ovo bio magistar Petar, ispovjednik svete Brigite. On naime piše sam o sebi kao o nekom drugom u svojem pismu iz rimske kurije ondašnjem biskupu Linköping u kraljevini Švedskoj gospodinu Nikoli svete uspomene i govori: „Bio je svećenik iz strane zemlje kojem je papin generalni vikar nametnuo da hodočasnike svojeg jezika zadovolji u sakramentu ispovijedi tako da mu je dao potpunu moć odriješiti u svim slučajevima u kojima sam može. Zato su k njemu došli mnogi s teškim slučajevima koje je odriješio. Među njima se nalazio jedan bogat, vrlo star muškarac koji je naveo da je griješio s četiri para sestara koje nisu sve bile od jednog oca i jedne majke već je svaki par imao različitog oca i drugu majku. Onda je dodao da je griješio s dvjesto žena bez da se zato ikad našao u sramu ili da je bio optužen od duhovnog ili svjetovnog suca. Kad je spomenuti svećenik to čuo, počeo se nad ovim zgražati i udaljio se od njega koliko je mogao. Ali grešnik je bio zapaljen božanskom vatrom i nije smio očajavati. Zbog toga nije popuštao navaljivati spomenutom svećeniku i otišao je gospođi Brigiti kod koje se žalio da mu ovaj svećenik ne želi pomoći dobročinstvom odrješenja. Zato se bacila ničice u molitvu i

molila je za spomenutog svećenika i razbludnog grešnika i u istom trenutku čula je glas Oca s neba koji reče: 'Reci svećeniku da u moje ime marljivo odriješi sve one njegova jezika i iz njegova naroda koji mu dolaze i nakon da nakon što im prema danoj milosti i prema navodu svoga ispravnog razuma kao i prema mjeri koju pokajnik može nositi nametne kaznu i sigurno može odriješiti sve dok ne dođe takav grešnik pred kojim ću ga upozoriti tako što ću mu reći: Ovoga ne smiješ odriješiti.' Neka ne uzme u obzir one javne crkvene kazne i očevidne poroke koji kroz upravitelje crkava moraju biti javno presuđeni.“

4.4.4.72 Sedamdeset i drugo poglavlje

Krist zapovijeda da treba predvidjeti da se za odrješenje grijeha ne prima novac i da svećenici mogu odriješiti sve tajne grijehe tako da grešnici kad neodriješeni budu poslani glavnima iz straha i srama ne otvrdnu u svojim grijesima i u njima prokleti umru.

Sin reče: „Na mojoj se Crkvi nalaze dvije mrlje. Jedna je da su malobrojni odriješeni bez da prije nije dano zlato; druga je da se svećenici u župama ne usude odriješiti grešnike od svih njihovih tajnih grijeha, već uvjeravaju da ih u izvjesnim slučajevima ograničenima biskupima ne mogu odriješiti. Takve grešnike šalju biskupima i ispituje ih se tako dugo dok tajni grijesi nisu svi otkriveni. Zato oni koji mare za duše trebaju ljekovito djelovati protiv tih nedostataka da duše zbog stidljivosti ili otvrdnuća ne umru u smrtnom grijehu.“

4.4.4.73 Sedamdeset i treće poglavlje

Krist govori o papinom ispovjedniku u Rimu da koliko god je poročan, ipak je odrješenje koje daje onome tko se ispovijeda pred Bogom odobreno. Krist također proriče njegovu iznenadnu smrt.

„Ovaj ispovjednik je jednak gubavcu, hrabar kao ptica grabežljivica kod neznatnim stvarima i ponosan kao lav, ali kao leptir koji ima široka krila i malo tijelo pada dolje pred najmanjim vjetrom. Ipak trebaš znati da je odrješenje koje daje na

osnovu svojeg crkvenog ugleda onima koji mu se ispovijedaju pred Bogom valjano kao i odrješenje pravednog svećenika. Zato mu sad reci: 'Što želiš, imat ćeš, ali ne posjedovati, naprotiv, drugi će prigrabiti što si skupio.'“ Ubrzo nakon toga je primio nadbiskupiju, ali je umro istog dana.

4.4.4.74 Sedamdeset i četvrto poglavlje

Zaručnica je gleda viđenje kako su od Anđeoske tvrđave sve do Svetog Petra u Rimu mnogi stanovi bili okruženi zidom. Krist to izlaže i kaže da će sveti papa koji je duhovno i vatreno volio Crk vu tamo živjeti sa svojim kardinalima i savjetnicima.

„Vidjeh u Rimu papinu palaču kraj Svetog Petra sve do Anđeoske tvrđave i od Anđeoske tvrđave sve do Bolnice Duha Svetoga i do crkve svetog Petra kao da je jedna velika površina i tu je površinu okruživala vrlo jak zid, a oko zida su se nalazili različiti stanovi. Potom sam čula glas koji je govorio: 'Papa, koji svoju zaručnicu voli ljubavlju kojom je volim ja i kojom su je voljeli moji prijatelji, posjedovat će ovo mjesto sa svojim savjetnicima da bi ih mogao slobodnije i mirnije okupljati. '“

4.4.4.75 Sedamdeset i peto poglavlje

Krist kroz zaručnicu naređuje jednom pobožnom magistru teologije da revno moli u prikladnim i neprikladnim vremenima da pročišćene duše gledaju Božje lice. Također kaže kako će oni koji uvijek žele živjeti i griješiti biti vječno mučeni u paklu.

Kad je magistar Matija iz Švedske koji je sastavio uvod ovoj knjizi propovijedao, jedan od nosača oružja kao lud povika i reče: „Kad moja duša neće u nebo, neka ide kao nerazumna životinja i jede zemlju i koru drveća; do sudnjeg dana je još mnogo i nijedna duša neće vidjeti Božju slavu pred tim sudom.“ Kad je to čula zaručnica koja je bila prisutna, zaplače i reče: „O Gospodine, Ti kralju časti, znam da si milosrdan i vrlo strpljiv. Budući da su svi koji prešućuju istinu i skrivaju pravednost hvaljeni u svijetu, a oni koji imaju Tvoju revnost i pokazuju je su prezreni, daj ovom magistru postojanost i revnost da govori.“ Potom je zaručnica u svojoj ekstazi vidjela otvoreno nebo i goruću pakao i čula jedan glas koji je govorio: „Pogledaj nebo i pogledaj duše u

kakvu su slavu zaodjenute i zato reci tom svojem magistru: 'Ovo ne govori nitko drugi doli tvoj Bog i tvoj stvoritelj i tvoj otkupitelj. Propovijedaj spokojno, propovijedaj postojano, propovijedaj prikladno i neprikladno. Propovijedaj da pokojne duše nakon što se pročiste gledaju Božje lice, propovijedaj revno jer ćeš dobiti plaću kao sinovi koji slušaju glas svog oca. Ako sumnjaš tko sam ja koji govori, znaj da sam ja onaj koji je udaljio tvoje kušnje od tebe.'“ Nakon što je to čula, vidjela je i pakao puna zgražanja nad njihovim užasima, čula je glas koji je govorio: „Ne boj se duhova koje vidiš jer su njihove ruke, to jest njihova sila, vezane i bez mojeg dopuštenja ne mogu ništa više od stelje pred tvojih nogu. Misle li ljudi koji imaju prekomjerno povjerenje u sebe misle da se neću osvetiti, ja koji svojoj volji podređujem čak i zle duhove?“ Zaručnica odgovori: „O, Gospodine, ne ljuti se ako progovorim. Zar bi Ti koji si najmilosrdniji vječno kazniti one koji ne mogu vječno griješiti? Jer to kako ljudi vjeruju ne priliči Tvom božanstvu, ti uzdižeš milosrđe nad sudom; ni ljudi ne kažnjavaju vječno one koji protiv njih čine prekršaje.“ Duh odgovori: „Ja sam sam istina i pravednost i dajem svakome prema njegovim djelima; imam uvid u srca i volju i kao što je nebo daleko od zemlje, tako su moji putovi daleko od savjeta i razuma svjetovnih ljudi. Ukoliko se čovjek ne popravi u svojoj zloći tako dugo dok živi i može, zašto čudi da je kažnjen kad više ne može? Ili kako da u mojoj najčišćoj vječnosti ostanu oni koji žele živjeti vječno i cijelo vrijeme griješiti? Tko se međutim popravlja u svojem grijehu, ostat će sa mnom u vječnosti jer u vječnosti mogu sve i u vječnosti živim.“

Objašnjenje

Ovaj čovjek je bio oženjen, ali je u svojoj kući javno držao priležnicu. U strahu svoga srca i prigodom opomene koja mu je upućena, digao se i ubio pred očima mnogih svoju priležnicu. Četiri dana nakon toga umro je u tvrdoći svoga srca bez sakramenata i pokopan je u crkvi braće. Iz njegovog groba je do ušiju vrlo mnogo braće i kroz vrlo mnogo noći dopirao glas: „Jao, jao! Gorim! Gorim!“ Kad su to javili njegovoj ženi, dala je u svojoj prisutnosti otvoriti grob u koji je bilo položeno njegovo tijelo. Međutim nije nađeno ništa osim komadića ubrusa i cipela. Nakon što je grob opet pokriven, ovaj se glas više nije čuo.

4.4.4.76 Sedamdeset i šesto poglavlje

Krist kori zaručnicu nakon što je njezina imovina izgorjela u vatri i kaže da tko ne traži snažno od svojih ukućana da se poprave, pada u Božji sud. Također kažnjava i prestrašenog koji je vjerovao da sve dolazi srećom ili slučajem jer je čarobnjaštvom lovio ribe.

Kad je zaručnica boravila kao gost na jednom imanju, dogodilo se je vatra proždrla odjeća i nakit nje i njezinih ukućana. Kad je molila, Krist je razgovarao s njom i reče: „Pisano je da je glavni kuhar kralja Nabukodonozora spalio Hram u Jeruzalemu. Tko je taj glavno doli oni više traže radost tijela nego gorčinu mojih patnji? Dakle podnosiš i vidiš u svojoj obitelji lijepa lica i ne koriš njihovo ponašanje da im ne bi izgledala teška. Svoju štetu koju vidiš si si također navukla da bi mogla uvidjeti da za savršenstvo nije dovoljno popraviti samog sebe, već se mora i druge, prvenstveno ukućane, uputiti na isto i na pristojan život; jer što možeš popraviti, ali radi vremenitog dobra ili tuđe naklonosti propustiš, bit će ti uračunato u sud i grijeh. Osim toga trebaš znati da stanovnik ove kuće pati od dvostrukog poroka, naime nevjere tako što vjeruje da sudbina, to jest slučajnost i sreća upravljaju svime; drugo, uči čarobnjaštvo i služi se đavolskim riječima kako bi u svojoj vodi uhvatio mnoge ribe i zato, budući da pripada i tvojoj obitelji, opomeni ga riječima da opet dođe k razumu i popravi se; inače ćeš vidjeti očima da će đavao kojem služi primiti prvenstvo nad njim.“

No kad je ovaj od Kristove zaručnici čuo opomenu i omalovažio je, odjednom mu je glava okrenuta sve do leđa i tako je mrtav nađen u krevetu.

4.4.4.77 Sedamdeset i sedmo poglavlje

Krist kažnjava jednog redovnika koji raspravlja o spasenju pogana i kaže da će one, koji su dobro živjeli i trudili se da budu pozvani u vinograd Božje slave, ali nisu mogli postati kršćani, nakon smrti primiti Božja utjeha kad već ne mogu ući u Božju slavu.

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Što ti je rekao onaj pričljiv brat?“ Ona odgovori: „Da pogani koji nisu pozvani u Tvoj vinograd na nikakav način neće imati udio u plodu vinograda.“ Gospodin odgovori: „Reci mu da će doći vrijeme kad će biti jedan pastir i jedno stado, jedna vjera i jedna jasna spoznaja Boga i mnogi koji su bili pozvani u vinograd će onda biti odbačeni; oni, koji međutim nisu bili pozvani, ali su radili prema svojim moćima da bi bili pozvani, primit će od Boga određeno milosrđe i milost za olakšanje njihove muke, ali sami neće moći ući u vinograd. Reci mu također: bolje je za tvoje spasenje u pobožnoj jednostavnosti moliti Oče naš nego na sofistički način raspravljati o tako osjetljivim pitanjima radi taštog imena svijeta; razmisli zašto su pristupio u red da ne bi uskoro morao negdje drugdje prosjačiti svoj kruh; ukoliko međutim promijeniš svoju volju, Bog će ublažiti svoju presudu.“

4.4.4.78 Sedamdeset i osmo poglavlje

Pomoću ovdje sadržanih riječi koje su bile otkrivene zaručnici iz određene je kuće istjeran jedan đavao koji je davao odgovore i stanovnicima, koji su se bavili idolopoklonstvom, prorekao nešto od budućeg. Nakon što su se ovi Božjom snagom i riječima bili obratili, đavao je pobjegao uz vikanje u samu pobjegao od tamo.

Jedne je noći zaručnica prenoćila u kući u kojoj je često govorio zao duh i davao odgovore, također mnogo proricao. Za vrijeme njezina prisustva je međutim nečisti duh šutio i onda je čula sama, upravo za vrijeme molitve, glas joj je koji bez da ga je netko vidio govorio: „Na ovom mjestu su prijašnji i sadašnji stanovnici učinili neke zle stvari; štuju kućne idole i ne posjećuju crkvu dok se ne dogodi iz srama pred ljudima niti katkad slučaju Božje riječi; zato na ovom mjestu vlada đavao. Zato tvoj ispovjednik treba okupiti sve one koji stanuju u ovoj kući i susjede i upraviti im slijedeće riječi: 'Bog je jedan i trojstven. Po njemu je sve stvoreno i bez njega ništa ne može biti stvoreno. Đavao je međutim stvor. On ipak ne može, ukoliko sam Bog ne dopusti, odmaknuti slamku s vaših nogu. Ako više tražite i volite stvorenje i svijet od Boga i protiv Božje volje težite da se obogatite, onda đavao počinje uzimati vaše duše u posjed i uz Božje dopuštenje čini da imate sreće u vremenitim stvarima. Zato vjerujte u Boga, a zmija kojima nazdravljate mlijeko se odrecite i ne žrtvujte kućnim idolima prvijence od vaših ovaca i svinja, niti od kruha ili vina ili drugih stvari.

Nemojte reći da je slučajnost čini ovo ili ono već da je dakle Bog dopustio. Također nemojte reći da se na mojem oltaru ne žrtvuje ništa osim malog kruha, već čvrsto vjerujte da tamo postoji istinsko tijelo Boga razapetog na križu i vjerujte istinski sakramentima krštenja, potvrde, pomazanja i onda će đavao bježati od vas.'“ Kad su potom svi viknuli: 'Vjerujemo i obećajemo popravljanje!', odmah se iz peći, gdje je đavao dijelio svoje odgovore, čuo glas koji reče: „Gledaj, ovdje više nemam mjesto!“. I tako je pobjegao u sramu od tamo i ubuduće se na tom mjestu više nije čuo đavlov glas i uznemiravanje.

4.4.4.79 Sedamdeset i deveto poglavlje

Jedan koji je, iako ne zaređen za svećenika, držao mise, osuđen je pravednom osudom na smrt. O njemu Krist kaže da zbog muke i kajanja koje je imao neće biti proklet u duši. Međutim mise i drugi sakramenti koje je podijelio koriste vjernicima koji su takve primili zbog vjere koju su imali.

Jedan koji nije bio zaređen za svećenika je držao mise. Isti je doveden pred suca i osuđen na vatru. Kad je zaručnica molila za njega, Krist joj progovori i reče: „Gledaj moje milosrđe. Da je ovaj čovjek ostao nekažnjen, nikad ne bi postigao slavu; sad je međutim dobio kajanje i zbog tog kajanja i zbog kazne koju trpi mu je moja milost i mir blizu. Mogla bi pitati je li narod koji je slušao mise i primao sakramente od nezaređenog proklet ili je smrtno griješio. Odgovaram ti da nipošto nije proklet, nego budući da su bili u dobroj vjeri da je zaređen od biskupa i da sam ja u njegovim rukama na oltaru, bit će spašeni i budući da vjera, koju su postigla djela ljubavi i pred Bogom se dobro predstavlja, ne ostaje bez nagrade i prevarena za svoju žudnju, tako je i dobra vjera roditelja koristila njihovoj od njega krštenoj djeci.“

4.4.4.80 Osamdeseto poglavlje

Krist razgovara sa zaručnicom o jednoj ženi koju je grozno mučio đavao požude i kaže da će iskrenom ispovijedi i primanjem euharistije i molitvom Božjih slugu biti oslobođena.

Jednu je ženu mučio đavao. Njezin je trbuh oteknuo do te mjere kao da je u trenutku morala roditi i potom je opet postupno skupio kao da nema ništa u tijelu. Kad ju je nečisti duh već dugo mučio i neprestano oticao kao trudnicu, njezina gospođa je Kristovu zaručnicu pitala za savjet u tome. Dok je ova bila u molitvi, Krist joj reče: „Kao što je kod dobrih duhova jedan bolji i viši od drugog, tako je kod zlih dubova jedan gori od drugoga. U ovom kraljevstvu postoje međutim posebno tri vrste zlih duhova; jedna je vatrena i puna plamena i ova vlada izjelicama i pijancima; druga je đavolska i posjeduje tijelo i dušu ljudi; treća je odvratnija od preostalih i izaziva ljude na protuprirodan blud. Budući da sad đavao vlada nad tijelom ove žene zbog njezine nevjere i njezine neumjerenosti i jer se zbog srama nije ispovjedila i ipak otišla sakramentima oltara, zbog toga treba ispovjediti dugo skriven grijeh i Božji prijatelji trebaju moliti za nju; nakon toga treba iz ruke svećenika primiti moje tijelo jer sviđa mi se bude izliječena molitvama i zbog suza prolivenih od nekih mojih prijatelja“. Nakon što se tako dogodilo, žena je izliječena.

4.4.4.81 Osamdeset i prvo poglavlje

Ovdje Krist navodi sredstva kojima jedan trogodišnji, od đavla mučeni dječak može biti izliječen.

Jedan trogodišnji dječak nije mogao biti smiren, osim dok nije bio pošprican hladnom vodom. Kad je zaručnica to vidjela i čudila se, Krist joj reče: „Gledaj Božju pravednost i dopuštenje. Majku ovog dječaka je dugo mučio đavao požude tako što je on, duh, uzeo vidljivo zračno tijelo i s ovom ženom svojoj zlobi i nedostojnosti činio pohotne i razvratne radnje i premda je dječak rođen iz sjemena svoga oca i svoje majke, đavao nad njim ipak ima vrlo veliku moć jer nije na novo rođen pravim krštenjem, već je kršten samo na način na koji žene koje ne znaju riječi svetog Trojstva njeguju krstiti. Zbog toga dječak treba biti kršten u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i ozdravit će. Majka međutim treba ispovjediti svoj grijeh i kad joj se đavao približi treba reći: 'Isuse Kriste, Ti Sine Božji koji si rođen od Marije Djevice za spasenje ljudi, raspet i sad vladaš na nebu i zemlji, smiluj mi se!'“ Kad je žena ovako učinila, bila je oslobođena.

4.4.4.82 Osamdeset i drugo poglavlje

Krist ovdje teško kažnjava one koji vjeruju duhu gatare koja proriče budućnost; jer to čini đavao snagom prirode svoje prepredene prirode s Božjim dopuštenjem zbog nevjere i žudnje ljudi.

Jedan ratnik je upitao gataru za savjet trebaju li se ljudi kraljevstva pobuniti protiv kralja Švedske ili ne i kao što je gatara bila rekla, tako se dogodilo. Kad je ratnik u prisutnosti Kristove zaručnico tu činjenicu ispričao kralju, čula je čim se udaljila od kralja u duhu Kristov glas koji joj reče: „Čula si kako je ratnik gataru upitao za savjet i kako je ona predvidjela budući mir. Reci sad kralju kako se to dogodilo s mojim dopuštenjem zbog nevjere naroda; jer pomoću prepredene osobine svoga bića đavao može prepoznati mnogo budućeg što onima koji ga pitaju za savjet daje prepoznati čime vara one koji mu poklanjaju vjeru, a nasuprot tome je meni uskraćuju. Zato reci kralju da će takvi varalice duša biti izbačeni iz zajednice vjernika jer se radi vremenitog dobitka zbog sebe daju đavlu i klanjaju mu se da bi ih još više bilo prevareno. Tome se također ne treba čuditi jer kad čovjek želi znati više nego što mu Bog želi dopustiti i kad želi biti protiv Božje volje bogat, đavao kuša njegovo srce i čim vidi da je čovjek nagnut svojim nadahnućima, šalje svoje pomoćnike, naime gatare i druge protivnike vjere da ga kroz njih vara. Ako je onda prema svojoj volji postigao neznatno prolazno, izgubit će vječno.“

4.4.4.83 Osamdeset i treće poglavlje

Krist kaže da će pobožnost pogana ubuduće biti mnogo veća nego ona kršćana i svi će moliti: „Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.“

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Trebaš znati da će među poganima još biti takva pobožnost da će kršćani na duhovan način biti kao njihovi robovi i da će se ispuniti pisma da će me častiti nerazuman narod, da će se pustinja obrađivati i svi moliti: 'Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu i čast svim njegovim svetima!'“

4.4.4.84 Osamdeset i četvrto poglavlje

Krist kori one koji se tovare s previše odjeće protiv hladnoće i one koji su ponosni na lijepu odjeću kao paun na svoje perje. Kaže da će im ako se potpuno uzdaju u njega dati ljepotu i toplinu na tijelu i duši.

Kad je zaručnica kod jedne velike hladnoće u kraljevini Švedskoj brodom bila došla na jedan otok i već su svi spavali, nije nikoga htjela uznemiravati i ostala je do dana na brodu. Dok je posluga patila od razmjera hladnoće, ona sama je osjećala samo toplinu i oni koji su je dodirnuli i vidjeli su se čudili. Kad je onda za vrijeme zore molila, Gospodin joj reče: „O, kako malo pouzdanja u mene imaju ljudi koji se tovare odjećom kao jež svoje bodlje voćem i kao paun na svoje perje ponosni su na svoju lijepu odjeću. Međutim kao što im bez mene ne bi moglo biti toplo, tako samo zbog mene mogu izgledati lijepo; kad bi položili svoju nadu u mene, dao bih im toplinu na duši i tijelu i učinio bih ih lijepima pred licem mojih svetih. Sad su međutim ružni jer nisu zadovoljni s nužnim i vatrenije vole stvorenja od stvoritelja.“

4.4.4.85 Osamdeset i peto poglavlje

Krist kaže da oni koji namjerno zadrže loše zarađeno neće ući u mir sve dok ne učine nadoknadu; primjer duše koja je dugo bila u čistilištu; koji su zadržali s neznanjem, neće biti kažnjeni. Daje i objašnjenje o milostinjama od loše zarađenih dobara i koriste li oni davateljima.

Jedan koji je u čistilištu bio četrdeset godina se pokazao zaručnici i reče: „Zbog mojih grijeha i onih vremenitih dobara koja su ti poznata, dugo sam mučen u čistilištu. U svojem životu često sam čuo da su ona dobra mojih roditelja zarađena na nepravedan način, sam o tome nisam brinuo niti činio naknadu. No kad su pomoću Božjeg nadahnuća neki od mojih rođaka koji su promatrali svoju savjest nakon moje smrti vratiti dobra njihovim gospodarima, tim sam putem, kao i molitvama Crkve, oslobođen iz čistilišta.“ Na to Krist reče zaručnici: „Misle li ljudi koji ne posjeduju u dobroj vjeri i namjerno zadržavaju protupravno zarađeno da mogu ući u moj mir? Zaista, jednako malo kao i Lucifer. No ni milostinje dane iz protupravno zarađenog neće im koristiti, mnogo će više koristiti i donijeti utjehu onim ljudima koji su bili

gospodari i vlasnici tih dobara. Ako međutim posjeduju bez da znaju protupravno zarađeno dobro, neće biti kažnjeni, isto ne gube nebo ovi koji imaju potpuno savršenu volju učiniti zamjenu i djelotvorno što mogu jer će Bog to zamijeniti ili u sadašnjem ili u budućem svijetu.“

4.4.4.86 Osamdeset i šesto poglavlje

Kako je zaručnica vidjela vatru s neba kako silazi na oltar i u ruci svećenika janje i na janjetu ugledala čovječje, u plamenu užareno Kristovo lice. Čula je i tumačenje ove tajne.

Jedne Pedesetnice jedan je svećenik u jednom samostanu slavio svoju prvu misu. Kod podizanja Tijela Kristova zaručnica je vidjela vatru nad cijelim oltarom kako silazi s neba; u ruci svećenika ugledala je kruh i u kruhu živo janje i u janjetu lice kao čovjeka koje je bilo u plamenu i onda je čula glas koji joj reče: „Kao što si sad vidjela vatru kako silazi na oltar, tako je na sličan način sišao moj Duh Sveti jednog takvog dana kao danas na moje apostole i zapalio njihova srca. Kruh međutim kroz riječ postaje živo janje, to jest moje tijelo; u janjetu je lice i u licu janje jer je Otac u Sinu i Sin u Ocu i Duh Sveti u obojici.“ I opet je zaručnica u ruci svećenika kod podizanja euharistije ugledala mladića čudesne ljepote koji reče: „Blagoslivljam vas koji vjerujete i onima koji ne vjeruju bit ću sudac.“

4.4.4.87 Osamdeset i sedmo poglavlje

Kod ulaska jednog koji se nalazi u ekskomunikaciji u kuću, zaručnica je osjetila grozan miris. Krist to izlaže i kaže da kao što je taj smrad opasan za tijelo, isto je tako i ekskomunikacija duši i onima koji se s njim odnose.

Kad je jednog dana zaručnica razgovarala s jednim biskupom i drugima iz visokog plemstva, osjetila je odvratan smrad kao od pokvarene krljušti ribe. Dok su se gospoda još čudila što samo ona osjeća smrad, a drugi ne, u kuću je odmah stupio čovjek koji je bio ekskomuniciran, ali se zbog moći koju je posjedovao nije brinuo za isključenje. Nakon što je razgovor završio, Krist reče zaručnici: „Kao što je

pokvarena krljušt ribe opasna za tijelo kao druge smrdljive stvari, tako je ekskomunikacija duhovna bolest koja je za dušu štetnija od drugih jer ne šteti samo ekskomuniciranom, već i onima koji se s njim druže i s njim slažu. Zato se kralj brinuti da takvi ljudi budu kažnjeni da se još mnogi ne bi zamrljali u društvu s njim.“

4.4.4.88 Osamdeset i osmo poglavlje

Dok je zaručnica bila u dvojbi što znači onaj osjetljivi i čudesni osjećaj koji je osjećala u srcu dok joj je trebalo biti objavljeno nešto iz božanskog nadahnuća, Majka Božja joj objašnjava istinu tajne i obznanjuje da Bog i ona kroz zaručnicu žele svijetu posvjedočiti svoju volju.

U jednoj noći na blagdan rođenja našega Gospodina Kristovu zaručnicu je obuzelo veliko klicanje srca te se od radosti jedva mogla držati i u tom je trenutnu u srcu osjećala osjetljiv i čudesan osjećaj kao da joj je u srcu živo dijete koje se micalo ovamo i onamo. Kad je to micanje stalo, obznanila ga je svojem duhovnom ocu i nekim svojim duhovnim prijateljima da ne bi pritom možda bila varka. Uvjereni u istinu njezine izjave, veoma su se tome čudili. No još istog dana na misi se ukazala Majka Božja i rekla zaručnici: „Kćeri moja, čudiš se micanju koje osjećaš u svojem srcu; znaj da to nije varka, već nagovještaj moje slatkoće i milosrđa koje mi se dogodilo. Ne znaš odakle ti dolazi tako iznenadno klicanje i ovo micanje u srcu; ali i ja sam se začudila kako je čudesan i brz bio dolazak moga Sina u meni; jer kad sam anđelu koji mi je navijestio začeće Božjeg Sina dala svoju suglasnost, osjetila sam u sebi čudesan život i kad je od mene rođen, izašao je pod neizrecivom radošću i čudesnom brzinom iz moje zatvorene djevičanske utrobe. Zato se kćeri moja ne boj varke, već se raduj jer je to micanje koje osjećaš znak dolaska moga Sina u tvoje srce. Kako ti je zbog toga moj Sin priložio ime njegove nove zaručnice, tako te i ja sad nazivam zaručnicom moga Sina. Jer kao što otac i mati kad su stari i žele mirovati stavljaju teret na snahu i kažu joj što u kući treba učiniti, tako Bog i ja, koji smo sad u srcu ljudi postali stari i hladni smo u njihovoj ljubavi, želimo svoju volju kroz tebe objaviti svojim prijateljima u svijetu. Ovo micanje tvoga srca će međutim ostati u tebi i umnažati se prema kapacitetu tvoga srca.“

4.4.4.89 Osamdeset i deveto poglavlje

Krist kroz evanđelista Ivana daje zaručnici znati da je Ivan, a ne netko drugi, napisao Otkrivenje prema nadahnuću Duha Svetoga i da je tumač magistra Matije o Bibliji tom magistru podijeljen od istog Duha na božanski način.

U vrijeme kad je magistar Matija iz kraljevine Švedske, tumač Biblije, tumačio Otkrivenje, jednom je molio zaručnicu da u duhu sazna nešto o vremenu antikrista i je li Otkrivenje napisao blaženi Ivan jer mnogi misle suprotno. Kad se zaručnica o ovome zaputila u molitvu, u duhu je uklonjena i ugledala je osobu pomazanu uljem i obasjanu velikim sjajem. Potom je Krist razgovarao s njim i reče mu: „Daj svjedočanstvo tko je napisao Otkrivenje.“ Ovaj odgovori: „Ja sam Ivan kojem si na križu povjerio svoju majku. Ti si mi, Gospodine, dao tajne ove knjige i zapisao sam ih na utjehu budućih da tvoji vjernici ne bi otklonili od vjere zbog budućih događaja.“ I Gospodin reče zaručnici: „Gledaj, kćeri, kažem ti da je Ivan buduće stvari koje je vidio napisao iz mojeg Duha, dakle i Matija, tvoj ispovjednik i otac prepoznaje i objašnjava duhovnu istinu svetog pisma iz istog Duha; reci njemu kojeg sam učinio magistrom da je mnogo antikrista, ali kako i kad će ovaj prokleti antikrist doći, dopustit ću mu znati kroz tebe.“

4.4.4.90 Devedeseto poglavlje

Kad je jedan nevjerni redovnik sumnjao u milost gledanja nebeskih stvari koja je zaručnici besplatno dana, Krist ga kažnjava kroz zaručnicu zbog njegove pričljivosti i isprazne znanosti i daje da ga zahvati paraliza.

Kad je magistar Matija razgovarao s jednim redovnikom velika ugleda, svojim povjerljivim prijateljem, o daru nebeskih viđenja koji je Bog dao zaručnici, ovaj redovnik je primijetio: „Nije za vjerovati niti je sukladno pismu da Bog suzdržljivima i onima koji su se odrekli svijeta pokazuje svoje tajne gospodskim ženama.“Kad je magistar Matija o tome naveo mnogo razloga, ali ovaj se nije htio složiti. No nakon što je to bila čula zaručnica i vidjela magistra zaprepaštenog, krenula je u molitvu, bila uzeta u duhu i čula je Krista kako govori: „Ovo je opasna bolest mnogih koji su od lijeka bolesni i zato im ga ne treba pružiti da se ne bi još gore razboljeli. Ja sam

lijek bolesnik i istina onih koji se varaju; ali ovaj pričljivi redovnik ne želi od mene lijek jer mu je srce ispunja izmet isprazne znanosti. Zato ću mu svojom rukom dati udarac i neka svi čuju da se ja, Bog, ne služim ispraznim riječima, već da su moje riječi djelotvorne i strašne. “ Ovaj isti redovnik je ponižen nevoljom i umro je paraliziran.

4.4.4.91 Devedeset i prvo poglavlje

Krist zapovijeda zaručnici da umjereno hranom jača tijelo da njegovim slabljenjem duša ne bi bila spriječena u božanskom.

Kad je zaručnica nakon prekomjernog posta i bdijenja oslabila na glavi i u tijelu i zbog svoje slabosti nije potpuno razumjela dobro riječi koje joj je duh govorio, Krist joj reče: „Idi i daj svojem tijelu umjerenu hranu jer želim da se tijelu da nužno prehranjivanje i da duša zbog njegove slabosti ne bude zadržano u božanskim stvarima.“

4.4.4.92 Devedeset i drugo poglavlje

Krist prijeteći kažnjava jednog redovnika koji je iz života otaca pred kraljem tražio dokaz da je zaručnica prevarena. Gospodin također kaže kako su se dali prevariti oni očevi koji su se ponosni na svoju pravednost stavljali ispred drugih i nisu htjeli biti slušati ponizne ljude.

Jedan redovnik je u prisutnosti zaručnice donio knjigu opisa života otaca pred vijeće i švedskog kralja iz kojeg je čitao kako su se mnogi među svetim očevima prekomjernom suzdržljivošću i nepromišljenošću i zato se bojao, kao što je rekao, da se nije možda i zaručnica na sličan način prevarila. I kad se nakon toga nalazila u molitvi, čula je kako joj Krist kaže: „Nije li onaj redovnik rekao da su se među svetim očevima mnogi dali prevariti? Zaista, u svojem brbljanju je govorio kako je htio, ali ne kako je trebao jer nitko od mojih prijatelja koji su se u ljubavi prema meni pokazali mudri nije se prevario, već oni koji su bili ponosni na svoju suzdržljivost i pravednost, stavljali se ispred drugih i nisu htjeli slušati ponizne, oni su ti koji su se prevarili. I budući da je ovaj redovnik knjigu svetih otaca koje ne oponaša donio protiv mene,

donijet ću knjigu svoje pravednosti protiv njega; tko je hvaljen u svojoj mudrosti, doći će pred moju mudrost i u svojoj savjesti će vidjeti da se istinska mudrost nije u visokim riječima, već u čistoj savjesti i istinskoj poniznosti. O, koliko ovi učenjaci u redu zaostaju za stopama svoga oca koji je kao obnovitelj slomljenih zidina, bio je kao čovjek koji je hodao stazom savršenstva!“

4.4.4.93 Devedeset i treće poglavlje

Naročito lice jedne žene koju su Djevica Marija i Petar držali da ne padne. Na njihov savjet promijenila je svoj život i pala posebnom Božjom milosti u bolest u kojoj je očišćena i zatim je otputovala u nebo.

Zaručnica je u jednom viđenju vidjela jednu ženu kako visi na užetu. Jednu njezinu nogu je držao jedan ljubazan čovjek, a drugu jedna Djevica čudesne ljepote. Sad joj se ukazala sveta Marija i reče joj: „To je jedna žena koja ti je poznata koja je, iako zapletena u mnoge brige tijela i svijeta, na čudesan način sačuvana od pada. Vrlo je često imala volju griješiti, ali nije našla mjesta ni vremena što su učinile molitve svetog Petra, apostola moga Sina kojeg je voljela; ponekad su se našli mjesto i prilika, ali onda nije imala volju i to je učinila moja ljubav koja sam Majka Božja. Budući da se sad bliži njezino vrijeme, sveti Petar joj daje savjet da čuva neku strogoću u odijevanju i svoje bolje haljine odloži; jer i on, vladar apostola, trpio je golotinju, zarobljeništvo i glad iako je bio moćan na nebu i na zemlji. Ja pak, Majka Božja, koja na zemlji nisam provela ni jedan sat bez žalosti srca, savjetujem joj da se ne srami biti ponizna i pokoravati se Božjim prijateljima.“ Potom se odmah ukazao blaženi Petar i reče zaručnici: „Ti, nova zaručnico Gospodina, našeg Boga, idi tamo i pitaj onu ženu koju sam volio i čuvao želi li biti potpuno moja kćer.“ Upitana, dala je svoju suglasnost i reče: „Želim to biti svega srca.“ „Ja ću se pobrinuti za nju“, odgovori potom sveti Petar, „kao za svoju kćer Petrunjelu i uzet ću je pod svoju zaštitu.“ I čim je žena to bila čula, promijenila je svoj život. Nedugo nakon toga počela je biti bolesna što je i ostala cijelog svog života sve dok očišćena nije u najvišoj pobožnosti predala svoj duh. Dok je već ležala u posljednjim uzdasima, ugledala je blaženog apostola Petra u biskupskoj odjeći i svetog Petra Mučenika u habitu braće propovjednika koje je obojicu u životu najiskrenije voljela i reče u

prisutnosti svih: „Što mi donosite, moja gospodo?“ i kad su je prisutne žene upitale je li imala ukazanje, odgovori: „Gledala sam čudesno jer vidjela sam svoju gospodu, Petra, apostola, obučena biskupskom odjećom i Petra Mučenika u odjeći redovnika propovjednika; voljela sam ih cijelo vrijeme i uvijek se nadala njihovoj odjeći.“ I odmak povika: „Blagoslovljen Bog! Gledaj! Dolazim!“ I tako usnu u Gospodinu.

4.4.4.94 Devedeset i četvrto poglavlje

Majka Božja otkriva zaručnici gdje su bile duše koje je Krist oslobodio iz limba nakon što je sišao do pakla bile sve do njegova uzašašća, također gdje su ostala tijela onih koji su s njim uskrsnuli u Jeruzalemu kad je njihove duše uzeo sa sobom u nebo i kako se Gospodin kod uskrsnuća prije pokazao svojoj Majci nego drugima. Također podučava zaručnicu kako da se odupre napastima.

Majka Božja reče: „Jednog ovakvog dana kao danas moj je Sin uskrsnuo od mrtvih jak kao lav jer je zgazio đavlovu moć i oslobodio je duše svojih odabranih koji su s njim uzašli nebeskoj radosti. Možeš pitati gdje su duše koje je oslobodio iz limba bile sve do kad je uzašao na nebo. Odgovaram ti da su bile na jednom samo mojem Sinu poznatom mjestu radosti jer gdje je moj Sin bio i gdje jest, tu jest i bila je radost i slava kao što je rekao razbojniku: 'Još danas ćeš biti sa mnom u raju.' U Jeruzalemu su također uskrsnuli mnogi sveti koje smo vidjeli i čije du duše uzašle s mojih Sinom dok njihova tijela s tijelima drugih čekaju sud i uskrsnuće. Meni međutim, koja sam Majka Božja i jer me nakon Njegove smrti žalostila nezamislivo velika bol, moj se Sin ukazao prije nego drugima i opipljivo mi se pokazao tako što me tješio i javio da će vidljivo uzaći na nebo. Iako ovo radi moje poniznosti nije bilo zapisano, ipak je potpuna istina da je se moj Sin nakon svoga uskrsnuća meni pokazao prije nego bilo kome drugome. Budući da me moj Sin jednog ovakvog dana kao danas tješio, od danas ću ublažiti tvoje kušnje i podučiti te kako im treba pružiti otpor. Čudiš se zašto se kod tebe kušnje u starosti umnažaju nakon što ih nisi iskusila ni u mladosti ni u braku. Odgovaram ti: to se događa da bi znala da si bez mojeg Sina ništa i da ništa ne možeš i da kad te moj Sin ne bi bio čuvao, ne bi bilo grijeha u koji ne bi bila zapletena. Zato ti sad navodim tri sredstva protiv kušnji. Ako te opsjedne nečista napast, trebaš reći: 'Isuse, Ti Sine Božji koji možeš sve, pomozi mi da se ne veselim

ispraznim mislima.' Kad te međutim dođe žudnja govoriti, trebaš reći: 'Isuse, Sine Božji koji si pred sucem šutio, drži moj jezik dok ne razmislim kako i što trebam govoriti.' Kad ti međutim dođe žudnja raditi ili mirovati ili jesti, trebaš reći: 'Isuse, Sine Božji koji si bio vezan, upravljaj mojim rukama i svim mojim udovima da se moja djela okončaju dobrim krajem.' I to neka ti bude znak da od ovog dana tvoj sluga, to jest tvoje tijelo, nad svojim gospodarom, to jest tvojom dušom, neće više biti vladar.“

Dodatak

Gospođa Brigita bila je kušana u molitvi. Tad joj Marija reče: „Đavao je kao zavidan promatrač koji traži da optuži i spriječi pobožne da u svojoj molitvi ne budu uslišani od Boga. Zato od koje god napasti bila kušana u molitvi, moli dalje i potrudi se moliti budući da su želja i težnja uračunati za opravdanje djela. I ako nećeš moći izbaciti nečistoće koje ti dolaze u um, ona težnja bit će ti uračunata u krunu ako samo ne pristaneš na kušnje i ako su protiv tvoje volje.“

4.4.4.95 Devedeset i peto poglavlje

Jedan plemenit, pravedan i istaknut gospodin s dobrom namjerom nije htio primiti veliku čast u upravljanju kraljevstva. Njega Majka Božja kroz zaručnicu kori time što zapovijeda da je primi i u svako doba u ustima imati riječi istine i u ruci mač pravednosti bez vlastitog izgleda osoba.

Jedan određen istaknut čovjek i Kraljevini Švedskoj imena Izrael bio je pod mnogim molbama i često pozivan od kralja na preuzimanje jedne visoke časti u upravljanju kraljevstvom. On je međutim tražio da ide protiv pogana i tamo u Božjoj službi umre za svetu vjeru i nije se nikako htio pomaknuti da primi spomenutu čast. Kad je potom zaručnica bila u molitvi, Majka Božja joj progovori i reče: „Ako oni koji poznaju pravo i imaju volju i moć njome upravljati, ali odbijaju za Boga preuzeti teret i napor, kako će onda pravo moći postojati u svojoj snazi? Jao, to nije kraljevstvo, već će postati jazbina razbojnika, brlog tiranina gdje vladaju nepravedni, a pravedni su ugnjetavani. Zato se pravedan i dobar čovjek radi Božje ljubavi treba dati pokrenuti da revnošću upravljanja stoji na korist mnogih. Oni pak koji časti upravljanje žele radi

časti svijeta nisu istinski vladari, već najzlobniji tirani. Zato moj prijatelj Izrael treba radi Božje volje prihvatiti upravljanje, u ustima držati riječi istine i u ruci mač pravednosti, bez obzira na naklonost ljudi, bez priklanjanja rođacima, bez da obraća pažnju na izgled osobe i kažem ti, još će se o njemu ustima ljudi govoriti: 'Ovaj je muževno otišao iz očevine, iskreno je častio Majku Božju i Bogu vjerno služio.' I trebaš znati kako ću ga drugim putem voditi u svoju zemlju.“

Nakon toga se tako i dogodilo. Jer nakon što je prošlo nekoliko godina ovaj gospodin je otišao protiv nevjernika i došao je u njemačku zemlju u grad Rigu gdje se razbolio. Kad je osjećao da mu se smrt bliži, s drugima je otišao u katedralu i stavio Marijinoj slici koja je stajala u visokoj časti na prst dragocjen prsten i ostavio ga tamo tako što je javno rekao: „ Ti si mi cijelo vrijeme bila najslađa gospođa. Zbog toga Te zovem za svjedokinju i prepuštam sebe i svoju dušu Tvojoj promisli.“ Nakon što je potom primio sakramente, umro je u najvišoj pobožnosti. Kad je potom zaručnica molila za njega, majka Božja je govorila u njemu i rekla: „Dao mi je prsten svoje ljubavi i želio me za svoju zaručnicu. Istinski, kćeri, trebaš znati da tako dugo dok je živio me nije volio polovicom, već cijelim svojim srcem i u svim svojim djelima i presudama bojao se mojeg Sina. Zato sam ga uz Božju pomoć moga Sina vodila na put koji mu je bio nužan i spasonosan i predstavila mu nebesku vojsku svetih i anđela koji su ga voljeli jer da je umro pod rukama svojih rođaka, njihova vremenita utjeha bi mu još bila mogla spremiti poteškoće. Njegova dobra volja tako se dobro svidjela Bogu kao da je među poganima umro u borbi za svetu katoličku vjeru protiv nevjernih.“

Objašnjenje

Ovaj gospodin je bio brat svete Brigite.

4.4.4.96 Devedeset i šesto poglavlje

Kad su u Rimu izgorjela zvona u crkvi svetog Petra, Krist je rekao zaručnici da se ne treba čuditi jer ponekad elementi predstavljaju znak budućih događaja. Tako

ova zvona pokazuju oglašuju blizu papinu smrt kojem predstoji težak sud za slučaj da se brzo ne obrati Bogu.

Kratko prije smrti jednog pape čudesnom su slučajnosti izgorjela zvona crkve svetog Petra u Rimu. Kad je zaručnica to čula, uplašila se i uputila u molitvu. Onda joj se ukazao Isus i reče: „Zaista, moja kćeri, ovo je veliki znak; jer pisano je da su se svi elementi sažalili nada mnom u mojoj smrti kad su prekinuli svoj sjaj i svoje uobičajeno djelovanje. Tako se s vremena na vrijeme elementi bore i usmjeravaju za Boga i u svojem su pojavljivanju znakovi Božjeg gnjeva i budućih događaja. Gledaj, tako su sad izgorjela zvona i kao da zovu sve: 'Gospodin je umro, gospodin papa je otišao sa svijeta! Blagoslovljen ovaj dan, ali ne blagoslovljen ovaj gospodin! O, kako čudesno!' Dok bi svi trebali vikati: 'Živio, sretno živio onaj gospodin!', viču i radosno govore: 'Neka siđe i više ne uzađe!' Ti se nemoj tome čuditi! Jer on koji bi trebao zvati: 'Dođite i naći ćete mir za svoje duše!', on zove: 'Dođite, gledajte me u mojoj raskoši i položaju višem od Salomona! Dođite na moj dvor, ispraznite svoje džepove i naći ćete kvarenje vaših duša!' i tako zove svojim primjerom i djelom. I zato se sad bliži vrijeme gnjeva i sudit ću ga kao raštrkatelja Petrova stada. Ah, kakav mu sud predstoji! Ipak, ako se još želi obratiti meni, na pola puta ću se požuriti da ga sretnem kao ljubazan otac.“

4.4.4.97 Devedeset i sedmo poglavlje

Kako Bog želi da se grešnike treba u prikladno i neprikladno vrijeme opominjati na ispovijed, no poimenično na kraju života prema primjeru jednog gospodina koji je šezdeset godina bio živio bez ispovijedi i na kraju se, gotovo prisiljen, ispovjedio i nakon postignutog kajanja je spašen.

Jedan veliki svjetovno usmjeren gospodin koji se dugo nije bio ispovjedio pao je u tešku bolest. Zaručnica se sažalila nad njim i molila je za njega. Krist se međutim ukazao zaručnici, razgovarao je s njom i reče: „Reci svom ispovjedniku da treba posjetiti ovog bolesnika i poslušati njegovu ispovijed.“ Kad je ovaj potom došao, bolesnik je odgovorio da ispovijed nije potrebna i tvrdio je da se često ispovijedao. Drugo dana ispovjednik je opet od Krista primio zapovijed da još jednom ode tamo; ali i sad je primio sličan odgovor. Kad je ispovjednik treći dan opet došao bolesniku,

zbog jedne Kristove objave zaručnici ju je rekao: „Krist, Sin živog Boga i gospodar đavola ti govori: 'Imaš sedam zlih duhova u sebi. Jedan sjedi u srcu i zasljepljuje ga da ne bi osjećao kajanje za grijehe; drugi sjedi u očima da ništa ne bi vidio ništa što koristi tvojoj duši; treći sjedi u tvojim ustima da ne bi govorio ništa što služi Bogu na čast; četvrti sjedi u tvojim donjim udovima jer si volio svu nečistoću; peti je u tvojim rukama i nogama jer se nisi sramio pljačkati i ubijati ljude; šesti je u tvojim iznutricama jer si se predao žderanju i pijančevanju, sedmi sjedi u tvojoj duši gdje bi Bog trebao prebivati; ali sad tamo sjedi njegov neprijatelj, đavao. Zato brzo učini pokoru dok ti je Bog još milosrdan.'“ Na to bolesnik odgovori sa suzama: „Kako me možeš uvjeravati da ću postići oprost kad sam upleten u tako mnoge javne poroke?“ Ispovjednik odgovori: „Kunem ti se je sam saznao da ćeš kajanjem biti spašen čak da si počinio još i veće grijehe.“ Potom ovaj opet sa suzama reče: „Sumnjam u svoje duše jer sam se klanjao đavlu koji mi je vrlo često govorio; zato se ja šezdesetogodišnjak još nikad nisam ispovjedio, dok su se drugi pričešćivali, ja sam se izgovarao nekim drugim poslom; no sad se želim ispovjediti tebi, moj oče, jer ne sjećam se da sam ikad imao ovakve suze kao sad.“ Zato se toga dana ispovjedio četiri puta i slijedećeg dana se pričestio nakon ispovijedi. Šestog dana nakon toga je međutim umro i o njemu je Krist zaručnici rekao: „I ovaj čovjek je služio onom razbojniku čiju sam ti opasnost već prije pokazao; no sad je đavao kojem se klanjao pobjegao od njega i tako se dogodilo zbog kajanja koje je imao; to kajanje koje je na kraju još imao bilo je znak njegova spasenja budući da je već došao u čistilište. No možeš pitati: čime je čovjek koji je bio upleten u tolike poroke još zaslužio milost kajanja? Odgovaram ti: to je učinila moja ljubav koji čekam sve do zadnjeg trenutna na čovjekovo obraćenje i zasluga moje Majke; jer iako je ovaj čovjek nije od srca volio, nije bio naviknut sažaliti se nad njezinom boli kad god je na nju mislio ili čuo joj ime, zato je našao kratak put svojeg spasenja i bit će spašen.“

4.4.4.98 Devedeset i osmo poglavlje

Krist kroz zaručnicu prijetnjama kažnjava jednu nadstojnicu samostana i uspoređuje je s debelom đavoljom kravom jer je imala vlasništvo i meke i brižljivo

obrađene haljine, živjela je raskošno s ohološću i gozbama i sestrama dala primjer kvarenja.

Sin reče: „Ova nadstojnica samostana je kao debela krava koja ide kroz blato i svojim blatnim repom prska okolne; ovo se događa jer svojim sestrama daje loš primjer. Njezina naborana odjeća svjedoči da nije kćer mojeg blaženog Benedikta niti ponizna zaručnica jer nije svjesna svojih zavjeta. Prema svojim pravilima treba imati grubu i siromašnu odjeću, no njezina odjeća je mnogo mekša, ljepša i prijatnija. Njezino pravilo zapovijeda sa štedljivošću i strahom uživati u nužnome i ne imati ništa vlastito; ona međutim ima vlasništvo, tovi se kao đavolja krava i slijedi svoju vlastitu volju. Njezino pravilo propisuje da sve treba biti u rukama nadstojnice, a ona ne vodi računa o namjeri moga blaženog Benedikta koji je sve položio u ruke nadstojnika zato da bi mudrošću vodio, dao primjer vrlina i bio njegov prvi sljedbenik; ona međutim zloporabi ime i moć za svoj razvrat i ne uzima u obzir da mi mora dati račun za duše svih svojih sestara. Zato trebaš znati da će ako ne popravi svoje i ponašanje svojih sestara s debelim kravama hodati prema paklu; tamo će je gavrani pakla rastrgati jer nije htjela s poniznima i umjerenima letjeti u nebo.“

Objašnjenje

Nakon što je ova nadstojnica bila umrla, ukazala se blaženoj Brigiti nešto bijela, ali kao opletena željeznom mrežom. Njezin jezik je izgledao kao vatra, njezine ruke i noge kao olovo, oči su joj stajale potpuno pune suza i reče: „Čudiš mi se zašto se tako odvratno ukazujem. To je osvećujuća Božja pravednost; jer kad se ukažem bijela, to se događa zato što sam čuvala djevičanstvo tijela. Željezna mreža znači nisam čuvala držanje pravila i dobro strpljivosti; jer kao što se na mreži povezano mnogo rupa, tako i ja moram mnogo patiti za mnoga dobra djela koja sam propustila jer dok sam imala vremena nisam činila dobra djela. Dok se međutim moj jezik pojavi vatren, to je s pravom jer je se odriješio protiv zavjeta koje sam položila mnogim ispraznostima i lakoumnostima. Moje ruke i noge se pokazuju zasluženo kao olovne jer su moja djela, koja su predstavljena rukama i trebala bi biti sjajna kao zlato, bila kao bijelo rastaljeno olovo. I moje noge kojima sam bila dodijeljena svojim sestrama da im prethodim dobrim primjerom i ponašanjem nesigurno su se tresle u svjetovnim

stvarima i bile su lijene za svako duhovno dobro. Moje se oči pokazuju kao od čovjeka koji žestoko plače i to s pravom jer sam ih štedjela od plakanja kad sam njima mogla i trebala isprati sve nemarnosti svoga života. Ipak, u stanju milosti sam i očekivanju dobre nade zbog toga što se događa u Crkvi i zbog molitava svetih i krvi Kristove.“

4.4.4.99 Devedeset i deveto poglavlje

Vidjela se majka redovnica s Etiopljaninom odjevenim u samostanski habit. Krist izlaže to da je onaj zli duh požude koji je pod sjajem ljubavi prevario redovnice da bi nakupio bogatstvo kako bi time drugima udijelio bogate milostinje; Krist ih strogo kažnjava za to i odbacuje

Vidio se jedan odvratan Etiopljanin u jednom samostanu među neprimjetnim redovnicama. Nosio je crni veo i odjeću redovnica. Kad se zaručnica tome čudila, Krist je govorio i reče: „U mojem Evanđelju je pisano da se treba čuvati onih koji dolaze u ovčjem runu, a iznutra su grabežljivi vukovi. Zato ti sad kažem da onaj je Etiopljanin koji se vidio među redovnicama u samostanskom habitu đavao požude koji je tražio da raspravlja da se skupe posjedi, dobra i mnoga bogatstva da bi se od toga skuplje živjelo i udijelilo bogate milostinje da bi pod sjajem pobožnosti odstupili od siromaštva koje mi se sviđa i postupno nepoštivanjem i prekoračenjem njihova dosadašnjeg pravila daju razuzdanom životu i izgube svoje duše. Zato trebaš znati da ako se ne budu čuvale brižno od onog vuka požude i ako im ne bude dosta ono što imaju i ako ne prekinu umnažati svoje posjede i zemaljska bogatstva, još će se zdrave ovce ovog stada zaraziti na proklet način i nakon toga će ih vukovi nemilosrdno rastrgati. Više mi se sviđa ako žive u mirnom i svetom siromaštvu radi čega su položile profesiju i da su umjerene nego da se zapliću u zemaljske brige vođenja zemaljskog i da se beskorisno hvale dijeljenjem milostinja iz stranih dobara.“

4.4.4.100 Stoto poglavlje

Krist jača zaručnicu i kaže da se ne treba bojati da na božanski način objavljene joj riječi sadržane u ovoj knjizi mogu biti oslabljene iako trebaju biti drobljene, gažene i kao ulje istisnute da bi tako Božja strpljivost i čast postali veći.

Zaručnica se bojala da bi od Boga joj objavljene riječi u ovoj knjizi mogle biti oslabljene i iskrivljene od zavidnih i zlobnih ljudi. Kad je za to molila, Krist joj progovori i reče: „Imam dvije ruke; jednom obuhvaćam nebo i sve što je u njemu, drugom pak obuhvaćam zemlju i more. Prvu protežem svojim odabranima u nebu i na zemlji da bi ih poštovao i utješio; drugu protežem nad zlobom ljudi tako što ih milosrdno podnosim i zauzdavam da ne čine tako mnogo zla kao što bi žele. Zato se ne boj jer nitko neće moći oslabiti moje riječi, već će doći u mjesto i narod kamo mi se svidi. Ipak treba znati da su te riječi kao ulje tako da će biti drobljene, gažene i istiskivane, ubrzo od zavidnih, ubrzo od znatiželjnih, ubrzo od takvih ljudi koji traže priliku za svađu i to samo zato da se moja čast i moja strpljivost povećaju.“

4.4.4.101 Sto i prvo poglavlje

Krist zapovijeda zaručnici da zapiše ono što od njega u duhu čuje i pošalje poganima da prepoznaju svoju nezahvalnost i Božju strpljivost.

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Ja sam kao gospodar čiju je djecu neprijatelj tako očarao i potlačio da se hvastaju svojim zarobljeništvom i ne žele podići oči ocu i nasljedstvu. Zato zapiši to što od mene čuješ i pošalji mojoj djeci i prijateljima; ovi to trebaju proširiti među poganima da bi možda prepoznali svoju nezahvalnost i moju strpljivost; jer ja, Bog, želim se otvoriti (uzdići) i dati poganima da vide moju pravednost i ljubav.“

4.4.4.102 Sto i drugo poglavlje

Krist opominje jednu bolesnicu da treba biti postojana u strpljivosti jer je njezina bolest dana na korist njezine duše. Također objašnjava da su oprosti rimskih crkava kod Boga veći i dušama korisniji nego što ljudi vjeruju.

Jedna dama iz Švedske koja je u Rimu dugo ležala bolesna reče smijući se u prisutnosti zaručnici: „Kaže se da se na ovom mjestu podjeljuje oprost od duga i kazne; kaznu trpim sad, ali Bogu ništa nije nemoguće.“ Slijedećeg jutra zaručnica je čula glas koji joj reče: „Ova žena mi je ugodna jer je živjela pobožno i svoju kćer odgojila meni; no u svojim patnjama još nije imala toliko kajanje kao što je imala zadovoljstvo u svojim grijesima i koje bi imala da je moja ljubav nije spriječila. Budući da ja, Bog, brinem za svakoga u bolesti kao i u zdravlju prema tome kako vidim da je svakom na spasenje, ne smije me se ni najmanjim riječima razljutiti ili suditi, već bojati i častiti. Reci joj i da je korist oprosta crkava u gradu Rimu veća nego što ljudi vjeruju jer oni koji tim oprostima dolaze savršenim srcem, neće imati samo oproštenje grijeha, već i vječnu slavu; jer kad bi čovjek tisuću puta umro za Boga, ne bi bio vrijedan ni najmanje slave koja se daje svetima. I iako tome na ovom svijetu život od tisuću godina ne bi bio dovoljan, tako će, budući da beskrajni grijesi zahtijevaju beskrajnu kaznu za što čovjek u ovom životu ne može učiniti dovoljno zadovoljštine, oprostima mnogi grijesi biti otpušteni; da, kad bi čovjek morao trpjeti najteže i najdulje kazne, bit će mu pretvorena u najmanju i onima, koji se nakon postignutog oprosta savršenom ljubavlju i istinskim kajanjem odvoje od svijeta, neće se osloboditi samo grijeha, nego i kazni jer ja, Bog, svojim svetima i odabranima ne dajem samo ono za što mole, već ću zbog ljubavi udvostručiti i ustostručiti. Zato opomeni bolesnicu na strpljivost i postojanost jer ću učiniti što joj je najkorisnije za spasenje.“

Objašnjenje

Gospođa Brigita kao da je vidjela dušu ove žene kako se vatreno uzdiže. Nasuprot nje je došlo mnogo crnaca i pri njihovu pogledu je duša bila uplašena i drhtala je; no odmah se vidjelo kako joj je u pomoć došla vrlo lijepa djevica koja reče crncima: „Što imate raditi s dušom koja pripada obitelji nove zaručnica moga Sina?“ i crnci su se odmah dohvatili bijega i slijedili su iz daljine. I kad je duša došla pred sud, reče sudac: „Tko odgovara za ovu dušu i tko joj je odvjetnik?“ Odmah se vidio prisutnim sveti Jakov koji reče: „Ja sam, Gospodine, zadužen odgovarati za nju jer je dva put s velikom marljivosti bila kod moje uspomene. O, Gospodine, smiluj joj se jer

je dobro željela, ali nije mogla.“ Na to mu sudac reče: „Što je to što je htjela ili nije mogla?“ Jakov mu odgovori: „Htjela Ti je služiti od svega srca, ali nije mogla jer ju je bolest preduhitrila i spriječila.“ Na to sudac reče duši: „Idi jer tvoja vjera i tvoja volja će te spasiti.“ I duša je odmah otišla od lica suca kličući od radosti kao blistava zvijezda i svi koji su tamo stajali rekoše: „Blagoslovljen Ti, Bože, koji jesi, bio si i bit ćeš i koji ne otklanjaš svoje milosrđe od onih koji se nadaju u Tebe.“

4.4.4.103 Sto i treće poglavlje

Kako se blaženi Nikola u Bariju ukazao zaručnici pomazan uljem i dao joj objašnjenje o ulju koje teče s njegova tijela i drugome u odnosu s njegovim vrlinama za vrijeme njegova života i o prevelikoj Božjoj ljubavi prema izabranima.

Kad je zaručnica posjetila relikvije svetog Nikole u Bariju na njegovu grobu, uhvatila se razmišljati o onoj uljnatoj vlažnosti koja je tekla iz njegovih kostiju i uzeta izvan sebe u duhu vidjela je osobu pomazanu uljem koja je ispuštala dragocjen miris i koja joj reče: „Ja sam biskup Nikola i ukazujem ti se u takvom obliku koji je imala moja duša dok sam još živio. Svi moji udovi bili su tako vješto i savitljivo uređeni za Božju službu kao i alat pomazan i gibak za djelo svoga vlasnika i zato je u mojoj duši uvijek bila hvala radosti, u mojim ustima Božja propovijed, a u mojim djelima strpljivost zajedno s vrlinama poniznosti i kreposnosti koje sam izvanredno volio. Na zemlji ima mnogo suhih kosti bez božanske vlažnosti koje kad se dotiču zvuče na ispraznost; ne mogu donijeti plodove pravednosti i odvratni su u Božjim očima. Ali ti znaj da kao što i ruža donosi miris i grožđe slatkoću, tako je i Bog mojem tijelu dao poseban blagoslov da izljeva ulje jer ne časti izabrane samo na nebu, nego ih razveseljava i uzdiže i na zemlji da bi ih se više izgradilo i da sudjeluju u njima darovanim milostima.“

4.4.4.104 Sto i četvrto poglavlje

Kako se blažena Ana ukazala zaručnici i naučila je posebnu molitvu njoj na čast i jednu za udate žene da bi postigle djecu.

Sakristant samostana svetog Pavla izvan zidina Rima dao je Kristovoj zaručnici relikvije svete Ane, majke naše drage gospođe Djevice Marije. Kad je gospođa Brigita razmišljala o tome kako ih želi čuvati i častiti, ukazala joj se sveta Ana i rekla: „Ja sam Ana, zaštitnica svih supruga koje su bile prije zakona i majka svih žena koje vjeruju i koje su nakon zakona jer se Bog htio roditi od moje kćeri. Zato, o kćeri, ti časti Boga na ovaj način: 'Blagoslovljen Ti, Sine Božji i Sine Djevičin jer si izabrao svoju Majku iz braka Joakima i Ane! Zbog Anine molitve smiluj se svima koji su u braku da Bogu donesu plod; vodi i sve one koji teže braku da u njima bude čašćen Bog.' Međutim, moje relikvije koje imaš bit će onima koji imaju ljubav na utjehu dok se Bogu ne svidi u najmlađim danima uskrsnuća mrtvih još više častiti.“

4.4.4.105 Sto i peto poglavlje

Majka Božja jača zaručnicu da posjeti svetišta Rima i kaže da su oprosti koje su sveti postigli svojom molitvom i vlastitom krvlju veći nego što ljudi misle.

Majka Božja razgovarala je sa zaručnicom i reče: „Zašto si tako žalosna, kćeri?“ Ova odgovori: „O, moja Gospođo, boli me što ne posjećujem sveta mjesta koja su u Rimu.“ A Majka odgovori: „Dopušteno ti je posjetiti mjesta s poniznošću i pobožnim poštovanjem jer u tom Rimu oprosti koje su Božji sveti svojom slavnom krvlju i svojim molitvama postali dostojni postići od mojeg Sina spasonosniji nego što ljudi vjeruju. Ipak, kćeri moja, ne izostavi zbog toga učenje gramatike niti svetu poslušnost prema svojem duhovnom ocu.“

4.4.4.106 Sto i šesto poglavlje

Jedan koji se pretvarao da želi napustiti svijet i služiti Bogu pitao je zaručnicu za savjet u kojem stanju treba služiti Bogu. Krist joj je rekao da onaj još nije prekoračio Jordan, to jest još nije potpuno prezreo svijet i svoju volju i zato neće čuti odgovor skrivene Božje volje.

Jedan je rekao da želi služiti Bogu i budući da je htio znati u kojem bi se stanju Bogu najviše svidio, pitao je zaručnicu za savjet i htio je potom primiti od Boga

odgovor. Krist je zbog njega razgovarao sa zaručnicom i reče: „Još nije došao do Jordana, kamoli prešao preko njega, kao što stoji pisano o Elizeju je da nakon što je bio prešao preko Jordana i došao u pustinju čuo Božje tajne. Što je drugo taj Jordan, doli svijeta i vremenitih stvari koje se kao tekuća voda koja se s ljudima ubrzo uspinje i ubrzo pada? Ubrzo ide s čovjekom nadolje, ubrzo se podiže prema časti i sreći, ubrzo ga nesreća pritišće prema dolje i čovjek nikad nije bez brige i nevolje. Tko zato želi nebo, mora nužno udaljiti sva zemaljska nagnuća iz duha jer onaj koji kuša Božju slatkoću uistinu neznatno cijeni zemaljsko i prolazno. Ovaj čovjek sam još nije došao dotle da prezre sve, nego još svoju volju ima u svojoj ruci; zato nebeske tajne neće čuti još tako dugo dok na potpuni način ne prezre svijet i ne da svoju volju u Božje ruke.“

4.4.4.107 Sto i sedmo poglavlje

Krist kaže zaručnici da kao što orao iz visine štiti svoje mlade i u njihovim potrebama i opasnosti im dolazi u pomoć, tako i on svojim prijateljima u potrebama njihova tijela i njihove duše. Također zapovijeda zaručnici da posjeti tijelo svetog Andrije kojeg Gospodin ovdje hvali; također obećaje onima koji ga posjete milosrđe i milost.

Sin je razgovarao sa zaručnicom i reče: „Orao iz visine gleda tko želi naštetiti njegovim mladima, svojim ga letom preduhitri i brani ih. Tako ja predviđam što vam je najspasonosnije; zato kažem: Čekajte! i opet kažem: Idite! No budući da je sad vrijeme, idite u grad Amalfi mojem apostolu Andriji čije je tijelo bilo moj hram ukrašen svakom vrlinom. Ovo sam za svoje vjerne učinio riznicom vrlina, utočištem grešnika; jer oni koji mu dođu vjernim srcem neće samo biti otpušteni grijesi, već će u izobilju imati vječnu utjehu. Nije čudo jer nije se sramio moga križa, već da je radosno podnio i zato se ne sramim čuti i primiti one za koje on moli jer njegova je volja moja volja. Nakon što budete kod njega, odmah se vratite u Napulj do mojeg rođendana.“ Zaručnica odgovori: „O, Gospodine, naše vrijeme prolazi i starost i bolest se bliže i vremenita pomoć se smanjuje.“ Gospodin joj odgovori: „Ja sam stvoritelj prirode, njezin gospodar i obnovitelj, pomoćnik u potrebama, branitelj i pazitelj; jer kao što netko tko ima konja koji mu je drag ne štedi još dražu livadu da na njoj napase konja,

tako ću i ja, koji imam sve i ne trebam ništa, koji gledam u sva srca, onima koji me vole u srce staviti da onima koji me traže čine dobro; i one koji me ne vole opominjem da mojim prijateljima trebaju činiti dobro da bi kroz pobožne molitve mogli postati bolji.“

4.4.4.108 Sto i osmo poglavlje

Dok je zaručnica u Rimu molila na grobu svetog Stjepana, on joj se ukazao i ispričao ponešto o svom životu, svojim vrlinama i svojim patnjama i ponudio se da joj kod Boga isposluje milost pri čemu joj proriče da će još ići u Jeruzalem.

Zaručnica je bila u Rimu u molitvi pokraj groba blaženog Stjepana izvan zidina i reče: „Blagoslovljen ti, blaženi Stjepane jer imaš istu zaslugu sa blaženim Lovrom jer kao što je on propovijedao poganima, ti si propovijedao Židovima i kao što je Lovro s prijateljima podnio vatru, ti si podnio kamenovanje i s pravom si među mučenicima slavljen kao prvi.“ Potom se ukazao blaženi Stjepan, odgovori joj i reče: „Od mladosti počeo voljeti Gospodina jer sam imao roditelje koji su se brinuli za spas moje duše. Kad je moj Gospodin Isus Krist postao čovjekom i počeo propovijedati, slušao sam ga svim srcem i odmah nakon njegova uzašašća sam stupio u vezu apostolima i služio u poniznosti u danoj mi službi. Kad su Židovi klevetali mog Boga Isusa, radovao sam se što imam priliku razgovarati s njima; postojano sam kažnjavao njihovu tvrdoću i bio sam spreman umrijeti za istinu da bih oponašao svog Gospodina. Tri stvari su djelovale za slavu i krunu kojima se sad radujem. Prva je bila moja dobra volja, druga molitva mojih gospodara apostola, treća patnja i ljubav moga Boga; zato sad posjedujem trostruku sreću, to što neprestano gledam lice Božje, što mogu što želim, a ne želim ništa osim što Bog želi, što će moja radost biti bez kraja. I budući da se raduješ zbog moje slave, moja će ti molitva koristiti za postizanje veće spoznaje Boga i Duh Božji ostat će kod tebe. Doći ćeš i u Jeruzalem, mjesto moje patnje.“

4.4.4.109 Sto deveto poglavlje

Majka Božja raspravlja kori jednog duhovnika da se ne uzda u neku vrlinu koju ima, također, treba se štiti od brbljanja, smijanja i lakoumnosti običaja. Bogu je daleko prijatnije kad čovjek u svijetu živi pravedno od svojeg posla nego u pustinji ili u samostanu bez Tijela Božjeg.

Majka reče: „Ako je neko jelo i vrlo ukusno, postaje loše kad ulije nešto gorko. Tako se i netko ma koliko god mnogih i velikih vrlina imao ne sviđa Bogu ako mu se sviđa i samo jedan grijeh. Reci dakle tom mojem prijatelju da ako se želi svidjeti mojem Sinu i meni neka se ne uzda ni u koju svoju vrlinu, niti najmanju, nego neka zadrži jezik od svih brbljanja i smijanja, također neka se u svojem ponašanju suzdrži svake lakoumnosti. U ustima neka ima cvijeće da mami lude da donose najbolji plod; no nađe li se pod cvijećem nešto gorko, biva prezreno i dobar plod ne dolazi. Reci mu dalje da kao što se muškarac i žena ponekad međusobno vole da bi imali nužno uzdržavanje svoga tijela i kao što je redovnik ponekad radi tjelesnog dobra u samostanu, tako i čovjek koji mu je poznat rado želi biti u samostanu da ne bi morao trpjeti ništa odvratno i da mu u njegovu siromaštvu ništa ne nedostaje. Zato ga se prepušta njegovoj vlastitoj volji; Bogu je međutim prijatnije kad netko živi pravedno i radi rukama nego kad ide u pustinju ili red bez da voli Boga.“

4.4.4.110 Sto deseto poglavlje

Kristova zaručnica je u duhu čula što znači sedam gromova i zašto je Ivanu zapovjeđeno da ih samo zapečati, ali ne zapiše i da će za života mnogih koji su onda još živjeli gromovi doći u Crkvu i mnogi će željeti umrijeti.

Izvjesni magistar upitao je gospođu što znači sedam gromova. Na to je gospođa u uzeta u duhu i čula je od Krista: „Ne vjeruj, moja kćeri, da u mojem božanstvu smije biti mišljeno nešto vremenito i da je u gromu, vjetru ili neosjetljivim bićima ljudski glas. Ivan je po mojem nadahnuću vidio buduće opasnosti Crkve pod tjelesnim slikama; da ih je opisao prema određenom vremenu, svi bi slušatelji bili zaprepašteni i u iščekivanju propali od straha. Zato mu je zapovjeđeno za zapečati što je gledao, ali da ne zapiše; jer kad se nešto zapečati, to je znak budućeg

strašnog događaja. Tako treba razumjeti i glasove groma, munje i vjetrove i oni nagovješćuju prijetnje tirana koje uznemiruju moju Crkvu i čiju je žestinu Ivan unaprijed vidio u duhu tako da ih je radije zapečatio umjesto da ih zapiše. Slično čovjeku koji jednostavnom parabolom želi nagovijestiti veliko da bi svojim slušateljima ulio strah, nagovijestio sam buduće, ali nisam otkrio tako da bi ljudi ostali u strahu. I budući da još nije bilo vrijeme da se ljuska razbije i da se izvadi jezgra, buduće sam pokazao u mraku jer posuda prije nego što se piće ulije mora biti pripravljena. Znaj još da će za života sadašnjih ljudi nad moju Crkvu doći tako veliki gromovi i munje, da će si mnogi od njih željeti smrt, ali će smrt od njih bježati.“

4.4.4.111 Sto jedanaesto poglavlje

Da se da prednost poslušnosti kreposnosti i uvede u slavu.

Sin Božji reče: „Čega se bojiš? Da si i deset puta na dan jela iz poslušnosti, neće ti se uračunati u grijeh. Djevičanstvo zaslužuje krunu, udovištvo dovodi Boga blizu, ali poslušnost uvodi sve u slavu.“

4.4.4.112 Sto dvanaesto poglavlje

Marija daje zaručnici vijest o Kristovom prepuciju koji je brižljivo očuvala i dala ga zajedno sa Kristovom krvlju koja je preostala u Kristovim ranama Ivanu Evanđelistu na čuvanje.

Marija reče: „Nakon što je moj Sin obrezan, držala sam njegovu kožu u visokoj časti kamo sam išla.. Kako bih nju koja je od mene rođena mogla dati zemlji! Ali kad se približilo vrijeme moga odlaska s ovog svijeta, predala sam je svojem zaštitniku svetom Ivanu zajedno s blagoslovljenom krvi koja je preostala u njegovim ranama kad smo ga skinuli s križa. Nakon toga kad su sveti Ivan i njegovi sljedbenici bili uzeti sa svijeta i zloba i nevjera narasli, vjernici koji su onda živjeli su je sakrili na veoma čistom mjestu pod zemljom i dugo vremena je bila nepoznata sve dok je Božji anđeo nije otkrio Božjim prijateljima. O, Rime, Rime, kad bi znao, uistinu bi se radovao; da,

kad bi mogao plakati, neprestano bi plakao jer posjeduješ najskuplje blago i ne častiš ga.“

4.4.4.113 Sto trinaesto poglavlje

Kako je zaručnica vidjela stanje braće kod Alvastre. Kako je zaručnici pokazano, tako se i dogodilo.

Kad se zaručnica nalazila u molitvi, uzeta je u duhu i ugledala je kuću i iznad kuće vrlo vedro nebo. I kad je pažljivo pogledala, vidjela je kao da od kuće uzlijeću golubovi i kako prodiru nebo što su dva crnca doduše htjela spriječiti, ali nisu mogli. Pod kućom se međutim pokazao mračni ponor i u njemu tri reda braće. „Prvi su bezazleni kao golubovi., zato lako uzlijeću. Drugi su oni koji dolaze u čistilište. Treći su oni koji jednu nogu imaju u moru, a drugu na palubi broda, kojima se sad bliži sud i da bi mogla znati i saznati: jedan za drugim će brzo umrijeti prema onome kako ti izrazim njihova imena.“ Na sličan se način i dogodilo jer došla je smrt i oduzela je, kao što je bilo predviđeno, trideset i trojicu braće.

4.4.4.114 Sto četrnaesto poglavlje

Duh Sveti je govorio zaručnici kad je propustila primiti odrješenje grijeha da zanemariv grijeh prezirom postaje smrtni grijeh.

Dok se gospođa Brigita jednom ispovijedala, njezinog ispovjednika je pozvao izvjesni svećenik i kad se podigao, zaboravio joj je dati odrješenje. Kad je gospođa htjela krenuti moliti i pognula koljena, Duh Sveti joj reče: „Ustani, kćeri, i traži u poniznosti odrješenje jer te tvoj magistar nije odriješio.“ I kad je primila odrješenje, Duh Sveti reče ponovno: „Svaki koji se ne obazire na najmanje, pada u veće; i zanemariv grijeh koji tereti savjest postaje smrtni grijeh ako ga se počini i nastavlja i zbog prezira će biti vrlo teško kažnjen.“

4.4.4.115 Sto petnaesto poglavlje

Dobra volja pokajnika je dovoljna ako ne može imati ispovjednika; isto je koristilo razbojniku na križu i otvorilo mu nebo; zla volja je međutim napravila pakao i Lucifer je postao zao po zloj volji.

Jedan iz biskupije Abo je došao u Rim. Razumio je samo švedski jezik. Budući da ga u Rimu nitko nije razumio i nije mogao imati ispovjednika, upitao je gospođu Brigitu za savjet što bi trebao učiniti. Ona je nakon toga u duhu čula kako Isus Krist, Sin Božji, govori: „Čovjek koji te pitao za savjet plače jer nema nikoga tko bi slušao njegovu ispovijed. Reci mu: volja je dovoljna jer što je pomoglo razbojniku na križu? Nije li bila dobra volja? Ili što drugo otvara nebo osim same volje da se želi dobro i da se mrzi zlo? Što međutim vodi u pakao ako ne zla volja i neuredne sklonosti? Nije i Lucifer bio stvoren dobar? Ili jesam li ja, sama dobrota i snaga, stvorio bilo što loše? Nikako. Nego nakon što je Lucifer zlorabio svoju volju i dozvolio joj neuredan pomak, sam je postao neuredan i zao svojom zlom voljom. Zato ovaj siromah treba ostati postojan i ne treba se povući i kad se bude vraćao u svoju domovinu treba tražiti i od mudrih ljudi čuti što je za njegovu dušu spasonosno, podrediti svoju volju i više slijediti savjet pravednih nego svoju volju. No ne dođe li tamo i u među vremenu umre na putu, bit će mu kao što sam rekao razbojniku: Bit ćeš sa mnom u raju!“

4.4.4.116 Sto šesnaesto poglavlje

Jednostavnost onoga koji jedna zna Očenaš Bogu se sviđa više od pameti oholih i učene budalaštine ako u ljubavi promatra zapovijedi i sluša evanđeoske savjete i sva prava i zapovijedi.

Jednostavan čovjek koji nije znao čak ni Očenaš znao potpuno želio je od gospođe Brigite savjet za svoju dušu. Krist joj reče: „Više mi se sviđa jednostavnost duše ovog jednostavnog čovjeka nego pamet oholih jer je u njima oholost koja Boga udaljava iz srca. U njemu je nasuprot tome poniznost koja Boga uvodi u srce. Zato mu reci neka nastavi svoj uobičajen posao kao i prije i primit će svoju plaću s onima kojima sam obećao: Dođite k meni koji ste izmoreni i opterećeni i nahranit ću vas vječnim kruhom; jer kad bih mu rekao kao što sam razgovarao s Židovom koji me s

lažnom namjerom pitao za savjet: 'Čuvaj zapovijedi i prodaj sve što imaš', on to ne bi mogao izvršiti jer uzrast je neprijatan za podučavanje, a siromaštvo nema ništa za prodati. Ipak, čovjek koji teži k vječnome treba zapovijedi; jer bez njih čovjek se ne može spasiti sve dok ima vrijeme i mogućnost da se da podučiti. Mudro neznanje i dobra volja ovog čovjeka mi se tako dobro sviđaju kao dva novčića one udovice koje sam volio više od bogatstva kraljeva jer on u svojem neznanju ima svu mudrost. Voli me iz srca, ali kako ako ne po mojem Duhu? Mudri svijeta misle da je neznanje ne živjeti bogato niti moći činiti velike izraze. Zato sam rekao: mudro neznanje; jer od mojeg Duha je naučio istinsku mudrost, to znači: ljubiti Boga. Ne misliš li da je istinski mudar onaj koji poznaje samo jednu riječ: ljubiti? U toj ljubavi čuva sve zapovijedi Mojsijeva zakona i daje Bogu Božje; njome se obazire na sve savjete mojeg Evanđelja i motri sva prava i zakone; njome ljubi bližnjega i ne želi ništa strano, samo nužno; biti pljačka biti vara svojeg bližnjeg; njome je postojano svjestan svoje smrti kao i suda koji preda mnom mora izdržati. Tko zato želi doći k meni, ne smije se brinuti zbog svojeg neznanja u zakonu ako promatra samo svoju savjest koja kaže da se mora drugome činiti što sam želi da mu se dogodi. Jer zašto čovjek uči tolike mnoge i visoke stvari i čita tako mnogo knjiga? Možda da bi mi služio? Ili naprotiv iz znatiželje i za razonodu ili da se pokaže ili da bude zvan magistrom? Ipak, svatko ima svoju savjest i po njoj će biti suđen. Zato, moja kćeri, tko god u savršenoj vjeri i volji izgovori četiri riječi: 'Isuse, smiluj mi se!', sviđa mi se više od onoga koji govori tisuće stihova bez pažnje.“

4.4.4.117 Sto sedamnaesto poglavlje

Slavna Djevica Marija dopušta i najprezirnijim grešnicima, ako je zazovu, pomoć kao što je pokazano na duši jednog grešnika koji sudjeluje za stolom ljubavi ove Djevice.

Marija reče: „Nitko nije tako velik grešnik niti je u tako prezirnom djelu da mu, ako me pozove u pomoć, ne bih pomogla. Što je na primjer prezirnije od liječenja krastave glave? No ako me jedan takav zazove, dopustit ću mu pomoć da bi se očistio. Što je dalje prezirnije ili prljavije od alata kojim se gnoj baca iz staje na kola? Zazove li me tome netko, pomoći ću mu. Što je prezirnije od pranja gubavčevih rana?

Tko me zazove, ne prezirem dotaknuti ga, nauljiti i liječiti njegove rane.“ Zaručnica odgovori: „O, najsvetija Gospo! Znam da si vrlo ponizna, vrlo moćna i vrlo ljubazna! Pomozi onoj duši za koju sam Te tako često molila.“ Majka odgovori: „Ona duša ima tri mrlje u svom životu. Htjela je imati svijet, ali svijet nije htio imati nju; drugo, voljela je svoje tijelo do nekontroliranosti jer nije htjela napredovati prema časti; treće, Boga je voljela manje nego što je trebala iako je bila postojana u vjeri. Od tih je mrlja već oslobođena i stalno sudjeluje u jelu stola moje ljubazne dobrote. No nešto je još preostalo; kad se očisti od toga, bit će brzo oslobođena.“

4.4.4.118 Sto osamnaesto poglavlje

Sin Božji savjetuje Katarinu, kćer svete Brigite koja se htjela vratiti u domovinu, da ostane kod svoje majke budući da će njezin muž uskoro umrijeti.

Sin Božji reče: „Savjetuj onoj ženi da ostane kod tebe jedno vrijeme jer joj je ostanak korisniji od povratka kući. Želim s njom učiniti kao otac sa svojom kćeri koju dva muškarca vole i žele za brak od kojih je jedan siromašan, a drugi bogat i djevojka ih obojicu voli. Kad obziran otac vidi djevičinu sklonost i da voli siromašnog, daje siromašnom odjeću i darove, no kćer uda za bogatoga. Tako i ja želim učiniti. Ova voli mene i svog supruga. Zato, budući da sam bogatiji i Gospodar svih stvari, želim ga opskrbiti svojim darovima koji su za njegovu dušu najkorisniji jer ga vrlo skoro želim pozvati k sebi i bolest od koje sad pati je znak njegove smrti. No sada priliči da onaj tko će putovati Svemogućem u svojim rukama ima račun i da je slobodan od svega tjelesnog. Nasuprot tome ovu želim voditi i dovesti je natrag do njezine svrhe sve dok ne postane spremna za djelo koje sam od vječnosti znao unaprijed i koje mi se sviđa pokazati joj.“

Kad je proteklo neko vrijeme, nakon što je blažena Katarina obećala ostati kod svoje majke u Rimu, neuobičajeni život ju je preplašio; mislila je na prošlu slobodu i vrlo bojažljivo je molila svoju majku da se smije vratiti kući u Švedsku. Kad je njezina majka zbog ove kušnje krenula u molitvu, ukazao joj se Krist i reče: „Reci svojoj djevičanskoj kćeri da budući da je postala udovica joj savjetujem da ostane kod tebe jer sam ja ću se brinuti za nju.“

4.4.4.119 Sto devetnaesto poglavlje

Obično bračno stanje se Bogu sviđa, udovištvo nalazi milost, djevičanstvo je najsavršenije.

Krist reče: „Svako obično, hvale vrijedno stanje mi je prijatno. Mojsije, vođa mojeg naroda, mi se sviđao iako je bio oženjen. Tako je i Petar, dok mu je žena još bila živa, bio pozvan u apostolsku službu i svidio mi se u njoj jer se mora popeti iz lakšeg u savršenije. Tjelesni narod morao je biti podučavan djelima i znakovima da bi razumio duhovno. Tako je i Judita radi svoga udovištva i dobra milosti našla milost pred mojim očima i svojem narodu postojanošću zaradila oslobođenje. Međutim, sigurno nije da mi se Ivan, čijoj sam zaštiti povjerio svoju Majku, nije svidio jer je bio djevac, mnogo više vrlo svidio jer se najsavršeniji život u tijelu sastoji u tome da se ne živi na način tijela i tako biti sličan anđeoskom životu. Zato je i zaslužio postati zaštitnik kreposnosti i dao sam mu vidjeti posebne znakove ljubavi. Tako kažem i sada: udovištvo ove žene mi se sviđa više nego brak, ponizna udovica mi je prijatnija nego ohola djevica i više je zaslužila Magdalena u svojoj poniznosti i svojim suzama nego da je ostala pri vlastitoj volji. “

4.4.4.120 Sto dvadeseto poglavlje

Ljubav se uspoređuje s drvetom iz kojeg izlaze sve vrline među kojima poslušnost zauzima prvo mjesto.

Krist, Sin Božji, reče: „Jednako kao što drvo ima mnoge grane do kojih više primaju najviše od topline i vjetra, tako je i s vrlinama. Ljubav je kao drvo od kojeg izlaze sve vrline; najviše mjesto među njima zauzima poslušnost za koju sam ja Bog nisam imao sumnje preuzeti na sebe križ i smrt i zato mi se poslušnost sviđa kao vrlo sladak plod. Jednako kao što je mir najdragocjenije, tako mi je najdraži čovjek koji se iz poniznosti podredi drugima i svoju volju potpuno da u ruke drugih. Tako treba i ova žena da bi se podigla na višu ljubav i zaradila ljepšu krunu biti poslušna i odreći se svoje volje jednako kao i Abraham, koji je zbog svoje volje više ljubljen, i Ruta, koja je u narodu Božjem slavnija jer nije slijedila vlastitu volju.“ Krist još reče: „Ova neće

umrijeti kao što je liječnik rekao sve do vremena koje mi se svidi jer želim je odgajati pod krilom moje desne ruke i dati joj mudrost da mi donosi drage cvjetove i živi meni na čast.“

4.4.4.121 Sto dvadeset i prvo poglavlje

Krist pokazuje da je poslušnost vrlina po kojoj sve nesavršeno postaje savršeno Bez nje nastaje nepromišljenost u mislima i duše i slijedi smanjivanje pobožnosti i česte nevolje duše i tijela.

Krist reče: „Poslušnost je vrlina po kojoj sve nesavršeno postaje savršeno i brišu se propusti. Jer ja, Bog, najsavršeniji ispred svega i sam savršenost slušao sam svoga Oca sve do križa kako bih svojim primjerom pokazao kako se Bogu veoma sviđa odricanje vlastite volje. Međutim, mnogi koji ne upravljaju pažnju na vrlinu poslušnosti, niti imaju razumnu revnost, slijede nadahnuće svoga srca i muče jedno kratko vrijeme svoje tijelo na nepromišljen način tako da su dulje vrijeme sami sebi nekorisni, ne sviđa se Bogu i drugima su na teret. Ako takvi sad razmatraju svoje mane i žele li popraviti prošlost, odmah ih prepada sram srca da odustanu od započetog i iz svoje tvrdoglavosti se ne usude uhvatiti bolje. Tim ljudima pripada čovjek kojeg vidiš. Ne opaža savjete pouzdanih muškaraca i ne obazire se na riječi koje sam rekao: Ne želim smrt tijela, već grijeha; zato se treba bojati za sebe da ne padne u veću nevolju i bijedu duha. Ako ipak slijedi mudre i iz svoje duše udalji vlastite pomisli, kruna će mu se udvostručiti i duhovna pobožnost u njemu umnožiti. Osim toga, dogodit će se kao što je pisano: 'Došao je čovjek i posijao korov i odmah je niknulo trnje i ugušilo sjeme.'“

4.4.4.122 Sto dvadeset i drugo poglavlje

Krist pokazuje kako Božji prijatelji trebaju po uzoru na njega u svojem ponašanju promatrati držanje da njihov rad ne bi ostao bez nagrade.

Sin Božji reče: „Dok sam bio u ljudskom obličju, svoje sam molitve, rad i postove tako ravnao da se prisutni nisu ljutili niti su odsutni bili uvrijeđeni, već su svi

koji su imali dobru volju mogli slijediti moje riječi, djela i primjere. Ova žena koja se kako vidiš čudno kreće nije bez velike kušnje, ali ni bez grižnje savjesti. Zato je za nju pametno da svoje ponašanje pristojnije uredi i da to što čini radi skrivenije umjesto javno, inače joj je rad uzaludan i njezina molitva joj neće pomoći do krune.“

4.5 Web stranica

Web stranica je napravljena primjenom HTML, CSS, JavaScript i PHP koda uz manju primjenu AJAX-a i osnovni joj je cilj jednostavni prikaz dobivenog prijevoda uz mogućnost jednostavnog prijelaza na željenu objavu ili u slučaju pete knjige na željenu objavu ili ispitivanje. Osim prikaza, dodane su i dvije potencijalno korisne mogućnosti. Prva od njih je skriptno dodavanje stranice u bookmark, a druga je slanje linka na danu stranicu za proizvoljnu email adresu. Prva opcija sigurno radi na Firefoxu i Internet Exploreru, dok druga radi na svim preglednicima Interneta i posredstvom AJAX-a se događa u pozadinskom mehanizmu koji zato nikako ne utječe na stranicu, već samo dostavlja poruku o (ne)uspješnom slanju emaila. Stranica je smještena na adresi http://fly.srk.fer.hr/~nbanic/nebeske_objave na poslužitelju koji je dan na korištenje svim studentima FER-a. Kao CSS stilski predložak korišten je gotov predložak sa preuzet sa stranice http://www.free-css-templates.com/. Na stranici se također nalazi hiperveza na njemačke tekstove koji su poslužili kao glavni izvor prilikom prevođenja.

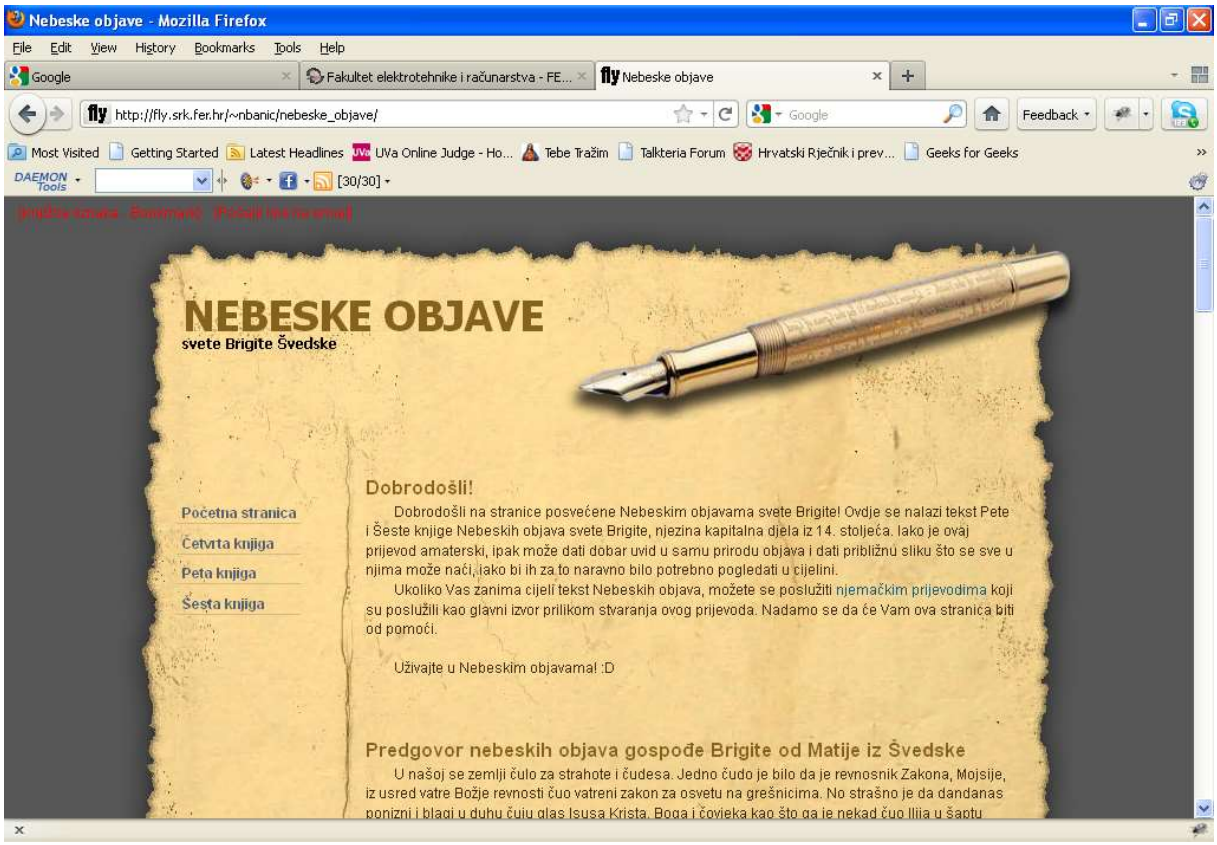

Slika 10: Izgled web stranice.

5. Rasprava

5.1 Značaj provedene ankete

Unutar spomenute ankete ispitano je točno 100 ispitanika u samom središtu Zagreba unutar vremenskih intervala kad je povećan promet u cijelom gradu čime se omogućilo ispitivanje ljudi koji su bili dio većeg dnevnog kruženja pa se tako mogla osigurati i veća slučajnost odabira ispitanika.

Anketa nije bila napravljena s ciljem da traži iscrpne informacije, već samo one najosnovnije vezane uz svetu Brigitu, njezine objave te dodatna područja usko vezana uz to pa je stoga postavljeno samo sedam pitanja jer za bilo kakvo iscrpnije i preciznije ispitivanje bila bi zasigurno potrebna opsežnija i dobro razmotrena pitanja.

Iz relativnog malog broja ispitanika i jednostavnosti pitanja i sadržaja ankete zaključuje se da ona ne predstavlja točno ispitivanje društvenog mišljenja o ispitivanim stvarima, dok je iz malog broja pitanja i jednostavnih ponuđenih odgovora vidljivo da dobivene informacije nemaju nužno dovoljnu razlučivost. Ipak, ono što se zasigurno ostvarilo anketom je određeni uvid koji daje osnovne naznake i trend građanskog mišljenja na temelju kojeg ima smisla iznositi barem grube zaključke i postupati u skladu s njima.

5.2 Obaziranje na rezultate ankete

5.2.1 Poznatost objava i svete Brigite

Od 13% ispitanika koji su čuli za objave svete Brigite (Slika 3), najveći udio zauzimaju katolici što je i bilo za očekivati budući da se radi o katoličkoj svetici, a dobro je uočiti da svaka od tri grupe ljudi ima predstavnike koji su čuli za njih.

Što se tiče svete Brigite, za nju je čulo 30% ispitanika (Slika 4), dakle gotovo jedna trećina, i opet se najviše radi o katolicima, ali su zastupljene i preostale grupe. Iz ovoga slijedi da je 43% ljudi koji su čuli za svetu Brigitu također čulo i za njezine objave. Ovime se može potkrijepiti tvrdnja da je sveta Brigita barem malo poznata,

no još je očiglednije da je velikoj većini ispitanika ona nepoznata i kao svetica i po svojim objavama.

5.2.2 Čitanje Biblije

Zbog sličnosti i podudaranja mnogih tema iz Biblije i objava[25] te proširenjem nekih biblijskih tema na vrlo slikovit, dojmljiv i što je važno vrlo izravan način, za pretpostaviti je da bi tekst objava mogao zainteresirati zasigurno barem neke od čitatelja Biblije. Zato se dobro osvrnuti na čitanost Biblije kao i na same grupe koje su zastupljene među čitačima. Anketom je utvrđeno da 82% ispitanika s različitim učestalostima čita Bibliju (Slika 6). Ako se pretpostavi da su često i umjereno čitanje Biblije uvjetovani povećanim interesom za njezin sadržaj bilo zbog vjerskog osjećaja, književne radoznalosti ili nekog drugog razloga, može se zaključiti da bi sličan sadržaj koji nije protivan nauku Crkve također mogao biti zanimljiv istoj grupi ljudi koju u slučaju provedene ankete čini 48% ispitanika što je gotovo jedna polovica i unutar koje su zastupljene sve grupe s obzirom na anketno pitanje o vjerskom opredjeljenju.

5.2.3 Vršenje različitih pobožnosti

Pobožnosti su u kršćanskom životu oduvijek imale veliku ulogu i dobro su se uklapale i uklapaju se u vjerski život. Budući da ih je mnogo nastalo upravo iz privatnih objava različitim svecima, njihovo vršenje predstavlja vršenje plodova tih objava i zato je ispitivanje (ne)vršenja zasigurno jedan od pokazatelja koliki je utjecaj tih objava na ljude bilo da su znane ili neznane. Neke od takvih pobožnosti uključuju nošenje škapulara[26], štovanje Srca Isusova[27], nošenje čudotvorne medaljice[28], štovanje Božanskog Milosrđa i krunica istome[29] i drugo s tim da se već samo navedene pobožnosti svojim vremenima nastanka protežu od 13. pa sve do 20. stoljeća i sve su proširene u narodu pri čemu se ne smije smetnuti s uma da uloga bilo kakvih objava nije da poboljša ili upotpuni konačnu Kristovu objavu, nego da

[25] Sahlin, *Birgitta of Sweden and the voice of prophecy*, 35. i 42. str.

[26] Butler, *Butler's life of saints*, 89. str.

[27] Jonas, *France and the cult of the Sacred Heart: an epic tale for modern times*, 14. str.

[28] Foley, *Marian apparitions, the Bible, and the modern world*, 118. i 119. str.

[29] Kowalska, *Dnevnik sestre Marije Faustine Kowalske*, 161. i 162. str.

pomogne da se od nje u određenom povijesnom razdoblju potpunije živi[30]. Unutar provedene ankete 53% ispitanika izjavilo je da vrši neku vrstu pobožnosti (ispitanika koji su katolici i koji vrše neku pobožnost ima 42%), dakle ovakve objave su ostavile utjecaj na preko polovicu ispitanika svih pripadnosti vjerskog opredjeljenja.

5.2.4 Zanimanje za život nakon smrti i neka egzistencijalna pitanja

Upravo su život nakon smrti u katoličkom smislu (pakao, čistilište, raj, posebni sud) i odgovaranje na mnoga egzistencijalna i druga pitanja dio tema zastupljenih unutar Nebeskih objava pa bi eventualna zainteresiranost bila argument više za smisao popularizacije objava. Prema rezultatima ankete (Slika 8), 80% ispitanika je zainteresirano za takve teme (uključujući većinu katolika), a podskup tog skupa čini 26% svih ispitanika koji su mnogo zainteresirani za takve teme pa je s pravom vjerovati da bi im objave bile zanimljiv izvor informacija.

5.2.5 Čitanje necrkvenih knjiga o prethodno spomenutim temama

Od svih ispitanika njih 45% je čitalo knjige ovakve tematike (Slika 9), a 56% njih su katolici. Razlog zašto bi ovoj grupi objave mogle biti zanimljive je upravo taj što i one govore o istim temama kao i spomenute knjige i nisu pisane stilom crkvenih znanstvenika, već stilom koji ništa ne analizira u dubinu tražeći pokriće za svaku navedenu tvrdnju, nego jednostavno i slikovito iznosi tematske činjenice kojima je osim toga priznato od strane Crkve da su u skladu s vjeromkao što je pokazano u uvodu.

5.3 Odabrani izvornik

Iako je odabrani izvornik potječe iz 19. stoljeća, time se nikako ne umanjuje njegova kvaliteta ili vjerodostojnost. Naime, sadržaj i značenje teksta se nisu mijenjali, a nije se ni njemački jezik u nekom drastičnom obliku u proteklih 150 godina. Također treba opet spomenuti i da se kako je već ranije spomenuto radi o najnovijem cjelovitom njemačkom prijevodu Nebeskih objava koji se i danas koristi

[30] *Catechism of the Catholic Church*, PART ONE: THE PROFESSION OF FAITH: SECTION ONE "I BELIEVE" - "WE BELIEVE": CHAPTER TWO GOD COMES TO MEET MAN: Article 1 THE REVELATION OF GOD: III. Christ Jesus -- "Mediator and Fullness of All Revelation": § 67, URL: http://www.vatican.va/archive/ENG0015/__PH.HTM

kao polazište za više knjiga o Brigitinim objavama, a osim navedenoga, jezik izvornika bi po svemu trebao biti razumljiv bilo kojem poznavatelju njemačkog jezika pa je takvim smatran i prilikom prevođenja za potrebe ovog rada.

5.4 Vrijednost posrednog prevođenja

Kako je već ranije spomenuto, najautoritativniji original Nebeskih objava nije onaj na starošvedskom, već onaj na latinskom, pa se postavlja se pitanje koliko kvalitetan može biti prijevod njemačkog prijevoda latinskog izvornika na hrvatski jezik i kakva može biti njegova eventualna korist. Prije samog odgovora na to pitanje, potrebno se osvrnuti na dvije činjenice.

Prva od njih je da trenutno na hrvatskom jeziku nije dostupan nijedan cjeloviti oblik Nebeskih objava ili barem neki značajniji koji bi bio izravan prijevod s latinskog jezika. Spomenuta knjižica „*Objave svete Brigite Švedske*“ zapravo je prijevod s engleskog jezika te kao takva sigurno ne predstavlja izravni prijevod, a kao što je već prije spomenuto, onda sadrži relativno malen i tematski strogo ograđen dio Brigitinih objava. Također, kraćim pregledom ove knjižice moguće je naći neke pogreške u točnosti podataka, primjerice u konkretnom slučaju riječ je o šezdeset i drugom poglavlju šeste knjige koje je unutar knjižice nalazi u dvadeset i trećem poglavlju i u kojem Marija govori o broju dana koliko je njezino tijelo ležalo u grobu. U knjižici je navedeno da se radi o tri dana, dok svi navedeni u prijevodu ovog rada korišteni izvornici spominju broj od petnaest dana bez bilo kakvog spominjanja broja tri. Slično vrijedi i za spomenutu knjigu *„Božja svjetlost sjeveca: sveta Brigita Švedska i njezine objave (izbor)“*. Naime, u njoj je isto slučajnim odabirom poglavlja lako naići na neke pogreške. Primjerice, na 137. stranici te knjige se u sklopu prevođenja jednog dijela sedamdeset i četvrtog poglavlja Šeste knjige spominje „crkva Svih Svetih“, dok se u latinskom izdanju iz 1492. i njemačkom prijevodu iz 19. stoljeća jasno vidi da se ne radi o Crkvi, već o bolnici Duha Svetoga. Osim ove semantičke pogreške, jedan primjer gramatičke pogreške moguće je naći već na slijedećoj, dakle na 138. stranici u prijevodu dvadeset i drugog poglavlja Četvrte knjige u jednoj rečenici Boga navodi kao vršitelja radnje nad apostolskom stolicom, dok je situacija zapravo obrnuta – apostolska stolica je vršitelj radnje.

Ovime se naravno nikako ne želi umanjiti vrijednost tih prijevoda niti reći kako ovdje dobiveni prijevod nema sličnih pogrešaka, već se samo daje na uvid da eventualna sigurno nije na odmet budući da može dopuniti neke stvari koje u postojećim prijevodima nedostaju ili imaju mane.

Druga činjenica na koju se treba osvrnuti je ta da prevođenje nekog teološkog djela s jezika različitog od jezika izvornika u hrvatskom jeziku nije ništa strano već postoje primjeri u kojima se takve knjige bez problema prodaju i čitaju. Već navedene knjige potkrjepljuje ovu tvrdnu, a uz nju je jedan od poznatijih takvih primjera i knjiga „*Dnevnik sestre Marije Faustine Kowalske*“ koja je u originalu napisana na poljskom jeziku, a na hrvatski ju je jezik ne s poljskog, već s njemačkog jezika preveo fra Stanko Pavlović.

Nakon sagledavanja dvije prethodno navedene činjenice, odgovor na zadnje postavljeno pitanje može se dati mnogo jednostavnije i moguće je izvući nekoliko pozitivnih zaključaka vezanih uz nastali prijevod. Prvi od njih je da je ovaj prijevod trenutno najveći dostupni prijevod Nebeskih objava na hrvatskom jeziku koji obuhvaća široku tematiku unutar dvije cijele knjige i u svakom slučaju pruža dovoljan uvid u njezino stvaralaštvo kao i u opći pregled samih objava. Uz to, kao što je navedeno, pojava neposrednog prevođenja unutar hrvatskog jezika nije strana, a ni prošla pojava čime se također može opravdati ovakav postupak.

Naposljetku, ovaj prijevod može drugima služiti kao poticaj za čitanje Nebeskih objava ili njihovo proučavanje bilo na hrvatskom, bilo iscrpnije na stranom jeziku čime se ostvaruje spomenuti glavni cilj popularizacije u smislu stvaranja popularizacijskog materijala.

5.5 Značaj dobivenog prijevoda

U ovom poglavlju bit će dovoljno sumirati sve donesene činjenice i zaključke donesene ili izvedene u uvodu i raspravi o rezultatima ankete. Postoje četiri glavna razloga zašto je dobiveni prijevod značajan.

Prvi od njih je taj što je, kao što je spomenuto u prethodnom poglavlju, riječ o dosad najvećem dostupnom prijevodu dijela Nebeskih objava svete Brigite na hrvatskom jeziku, odnosno po količini teksta nema konkurenciju te čak u nekim

dijelovima ispravlja neke prethodne dijelove prijevoda, a te dvije činjenice velike nadogradnje i ispravljanja prethodnog su već same po sebi mnogo o razmatranom značaju.

Drugi razlog je taj što je s obzirom na nekoliko ciljanih kriterija ispitivanih unutar ankete pokazana sličnost teme tih kriterija s objavama, zatim značaj samih kriterija među ispitanicima i na kraju vjerojatna pretpostavka potencijalnog sličnog značaja objava u slučaju dostupnosti među istim profilom ispitanika. Budući da su kriteriji promatrani već individualno pokazali pozitivne potencijale, treba u obzir uzeti da se značaj više kriterija preklapa na određenim podskupovima ljudi te samo potencira zanimanje za tekstove kakvi su objave. Skraćeno, Nebeske objave mogu služiti kao zanimljivi izvor od Crkve neosporenih činjenica i zanimljive tematike i načina izražaja.

Treći i relativno neovisan o prva dva razlog je već objašnjen u uvodu pa će ga se ovdje samo spomenuti. Objave, kao što je potvrđeno citatom, daju uvid u život kasnog srednjeg vijeka i njegova mentaliteta pa mogu pobliže čitatelju predstaviti razmišljanja ondašnjeg društva pa je korist ovoga jasna sama po sebi.

Četvrti glavni razlog je činjenica da je nastali prijevod slobodan od bilo kakvih tuđih autorskih prava i budući da je postavljen na web stranicu, lako je dostupan svima i cijena njegova preuzimanja u obliku tekstualnih podataka gotovo je zanemariva za razliku od cijene kupovine neke od knjiga, a mnogo je lakša i sama obrada teksta te traženje konkretnih stvari u tekstu i ostale moguće operacije.

5.6 Značaj web stranice

Budući da je Internet medij koji je dostupan širim masama ljudi, stvaranje web stranice nametnulo se kao logično rješenje jer je na spomenutom poslužitelju fly.srk.fer.hr njezino postavljanje besplatno bez da gubi na dostupnosti. Također, web stranica implicira elektronički oblik prijevoda koji se vrlo lako replicira i širi te koristi u druge svrhe. Uz to, dodane su dvije mogućnosti lakog pamćenja stranice putem stavljanja u bookmark ili slanja linka na email što dodatno olakšava i ubrzava taj proces ukoliko se pojavi želja za njim. To su glavni razlozi za popularizaciju pomoću web stranice i s obzirom na cijenu, dostupnost, prenosivost i lakoću korištenja u

druge svrhe tako da se ovaj pristup s pravom može nazvati opravdanim i danas jednim od najboljih mogućih.

6. Zaključci

Iz svih dosad u ovom radu navedenih i izvedenih činjenica, moguće je izreći nekoliko zaključaka.

- Nebeske objave svete Brigite su djelo koje je kroz povijest izvršilo izniman utjecaj na ljudsko društvo u područjima religije (kršćanstva), umjetnosti, književnosti i politike te osim u navedenim područjima može poslužiti i za proučavanje života i mentaliteta ljudi u kasnom srednjem vijeku.
- Do sada na hrvatskom jeziku nije postojao veći prijevod Nebeskih objava koji bi šire zahvaćao u cijelu bogatu tematiku tog srednjovjekovnog djela.
- Poznavanje svete Brigite i pogotovo njezina djela Nebeskih objava je razmjerno malo u odnosu na njihov utjecaj, ali interes koji ispitanici ankete pokazuju u drugim područjima tematski vrlo srodnima ovim objavama daje naznake da bi popularizacija ovih objava itekako mogla biti pozitivno prihvaćena.
- Dobiveni prijevod je trenutno najveći javno i bez ograničenja autorskim pravima dostupan hrvatski prijevod jednog dijela koji svakako može poslužiti za stvaranje određenog uvida u Nebeske objave te predstavlja glavni materijal popularizacije koja je tema ovog rada.
- Stavljanjem navedenog prijevoda na web stranicu, omogućuje mu se nesmetan pristup putem jednog od najutjecajnijih medija današnjice čime se ostvaruje i završna faza popularizacije navedenih objava.

7. Zahvale

Ovom prilikom zahvaljujem se na prvom mjestu mentoru doc. dr. sc. Franji Podgorelcu na mentorstvu koje je prihvatio usprkos činjenici što nisam student KBF-a i danoj podršci i pomoći u izradi rada te na taj način ulijevanju dodatne volje za rad. Ovdje bih se posebno zahvalio i doc. dr. sc. Anti Crnčeviću na prvotnom razmatranju teme, a zajedno s njim i dr. sc. Dariju Tokiću na upućivanju na profesora Podgorelca.

Zahvaljujem se osim toga i prof. dr. sc. Adrijanu Bariću na početnom poticaju i ohrabrivanju za pisanje samog rada koji odudara od nastave FER-a te bezuvjetnom i vrlo brzom odgovaranju na sva postavljena kako tehnička, tako i organizacijska pitanja na koja su odgovori pomogli mojem mentoru i meni.

Također hvala i svim ispitanicima koji su sudjelovali odgovorili na pitanja ankete i kaptolskim franjevcima, posebice gvardijanu Matiji Korenu, provoditelju ankete među njima, koji su tako svi zajedno omogućili njezino uspješno provođenje i dobivanje uvida u društvenu upoznatost sa svetom Brigitom i njezinim objavama i druge informacije.

8. Popis literature

[1] BUTLER, Alban, FARMER, David Hugh, *Butler's life of saints: May*, Continuum International Publishing Group, London, 1996.

[2] BUSH, Werner, *Das unklassische Bild: Von Tizian bis Turner*, C.H. Beck oHG, München, 2009.

[3] DINZELBACHER, Peter, *Mittelalterliche Frauenmystik*, F. Schöningh, Padeborn, 1993.

[4] FOLEY, Donald Anthony, *Marian apparitions, the Bible, and the modern world*, Gracewing Publishing, Leominster, 2002.

[5] GRÖSSINGER, Christa, *Picturing women in late Medieval and Renaissance art*, Manchester University Press, Manchester, 1997.

[6] HOLBÖCK, Ferdinand, *Božja svjetlost Sjevera: sveta Brigita Švedska i njezine objave: (izbor)*, Samostan svete Klare, Split, 1999.

[7] JONAS, Raymond Anthony, *France and the cult of the Sacred Heart: an epic tale for modern times*, University of California Press, Ltd.,, London, 2000.

[8] KOWALSKA, Marija Fuastina, *Dnevnik sestre Marije Faustine Kowalske*, Grakof d.o.o., Zagreb 2006.

[9] KRANZ, Gisbert, *Zwölf Frauen*, EOS-Verlag, St. Ottilien, 1998.

[10] LANZI Fernando, LANZI Gioia, *Saints and their symbols: recognizing saints in art and in popular images*, Liturgical Press, Collegeville, 2004.

[11] LEVY, Allison Mary, *Widowhood and visual culture in early modern Europe*, Ashgate Publishing Limited, Aldershot, 2003.

[12] MAUNDER, Chris, *Documents of the Christian church*, Oxford University Press, Oxford, 1999.

[13] RYCHTEROVÁ, Pavlína, *Die Offenbarungen der heiligen Brigitta von Schweden: eine Untersuchung zur alttschechischen Übersetzung des*

Thomas von Štítné (um 1330-um 1409), Böhlau Verlag Köln Weimar, Köln, 2004.

[14] SAHLIN, Claire Lynn, *Birgitta of Sweden and the voice of prophecy*, Boydell & Brewer, Woodbridge, 2001.

[15] SCHIWY, Günther, *Birgitta von Schweden: Mystikerin und Visionärin des späten Mittelalters*, C.H. Beck oHG, München, 2003.

[16] STRAUSS, Walter L., *The complete engravings, etchings and drypoints of Albrecht Dürer*, Dover publications, Mineola, 1973.

[17] STÜTZ, Luzie, *Sankt Birgitta von Schweden*, Meintingen, 1936.

[18] TANZ, Sabine, *Fürstinnen und Städterinnen. Frauen im Mittelalter.*, Gerald Beyreuther/Barbara Pätzold/Erika Uitz, Beč, 1993.

[19] ZEFIĆ, Marko, *Sveti Juda Tadej: moćni zagovornik u svim potrebama*, Hrvatsko književno društvo svetog Jeronima, Zagreb 2000.

9. Sažetak

Nikola Banić: Popularizacija djela „Nebeske objave“ svete Brigite Švedske

„Nebeske objave“ kapitalno su djelo svete Brigite Švedske iz 14. Stoljeća, koje je kroz povijest izvršilo značajni utjecaj kako na pojedince, tako i na kršćansku umjetnost, djelovanje i misao. Djelo sadrži preko sedamsto vizija u kojima joj se ukazuju Isus, Marija, anđeli, sveci i demoni. Glavna tema su eshatološke (posljednje) stvari, a raspravlja se i o mnogim teološkim i tada aktualnim pitanjima iz svakidašnjeg života. Usprkos raširenosti ovoga djela, na hrvatskom jeziku ono je tek fragmentarno prisutno, tako smo napravili najopširniji prijevod do sad.

Prvi korak našeg rada je terensko ispitivanje kolika je ova osoba i njeno djelo dosada poznati u nas, imali li njezinih djela u knjižarama, na internetskim stranicama te anketno ispitivanje slučajnih prolaznika i detaljna analiza dobivenih rezultata. Nakon toga slijedi prijevod većeg dijela ovog bogatog, ali gotovo zaboravljenog djela iz razdoblja srednjeg vijeka, na temelju njemačkog izvornika koji nije vezan autorskim pravima. Popularizacija ovoga djela, što je cilj naše radnje, dobiva svoju punu realizaciju postavljanjem prijevoda na web stranicu odakle se, zbog svojeg elektroničkog oblika, može lako preuzimati, pretraživati i prenositi dalje zbog velike zastupljenosti Interneta.

Ključne riječi: objave, vizije, Brigita, grijeh, eshatologija

10. Summary

Nikola Banić: Popularization of work „Heavenly Revelations“ of Saint Bridget of Sweden

„Heavenly Revelations“ is the capital work of Saint Bridget from 14th century which had a considerable influence on many individuals, as well as on Christian art, work and thought. The work contains over seven hundred visions in which Jesus, Mary, angels, saints and devils appear. The main topic are eschatological (final) things and it is debated about many teological and then current questions of everyday life. In spite of popularity of this work, in Croatian language it is only found fragmentarily, so we created the wordiest translation by now.

First step of our work is a field examination of popularity of this person and her work among us, seeing if her works can be found in bookstores, on the Internet and conducting a survey among random chosen people with a detail analysis of obtained results. After that folows translating of a greater part of this rich, but almost forgotten work from the period of the Middle Ages, by using a German source which is not bound by copyright. Popularization of this work, which is the goal of out work, is fully accomplished by setting the translation on a webpage from where it can be easily downloaded, searched and spread due to it's eletronic form and high popularity of Internet.

Key words: revelations, visions, Bridget, sin, eschatology